

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Det danske Flag i Middelhavet

i Slutningen af det 18de Aarhundrede;

et Bidrag til den danske Marines Historie.

Uddraget af Geheime-Statsminister, Admiral

Steen Billes

efterladte Papirer, tilligemed nogle forubstiftede biographiske

Erindringer af hans Liv,

af

Steen Bille,

Kammerjunker, Capitain-Lieutenant i Sø-Staten ic.

Kjøbenhavn.

Trykt hos H. S. Brill.

1840.

Biographiske Grindringer

af

Admiral Steen Billes Liv.

Med Undtagelse af de Documenter, efter hvilke jeg har udarbejdet „det danske Flag i Middelhavet“, har jeg, islaabt den store Mængde Papirer, jeg fik ihænde efter min Fader, ikke fundet noget fuldstændigt at arbejde efter. Han har aldrig holdt nogen egentlig Dagbog, endmindre har han gjort nogen beskrivende eller raisonnerende Optegnelser over sit Livs Begivenheder, eller om sin Virksomhed. En stor Mængde Breve fra Andre, og endel Klader og Udkast til Breve fra ham til vedkommende Autoriteter, nogle Skibs-Journaler og Brudstykker af Rapporten, har været min eneste Ledetraad, hvortil jeg har kunnet knytte mine Erindringer af mundtlige Meddelelser. At jeg ikke altid har strevet disse op, strax efter Samtalerne, maa jeg nu inderlig beklage.

En anden og betydelig Bannselighed ligger der i, at den senere og interessanteste Deel af Billes Liv er ikke Historien hiemsalden. Her staaer hans Virksomhed i nær Berøring med endnu levende Mænd af alle Stænder; Resultatet af hans Handlinger ere for en stor Deel vore bestaaende Institutioner, Reglementer og Former, som ingen Vedkommelse fra en subaltern Officier taale; fort: denne Periode af hans Liv, som jeg vil begrænse fra 1801 og til hans Dødsdag, kan vel tegnes i Contour med lette Streger, men ikke udmales, ikke gives Lys og Skygge.

Men selv om jeg havde alle nødvendige Materialer, og selv om ogsaa hint Tidrum var Historien hiemsalden, maa jeg dog en tredie Bannselighed i mit personlige Forhold til den Aldere. Skal en Biographie være til nogen sand Nytte, skal den have sand Interesse, da maa den kunne tiene Historieforfatteren til Vast. Den maa altsaa være aldeles upartisk. Men under denne Betingelse antager jeg det for en Umulighed for en Son, at skrive sin Faders Biographie. I det mindste føler jeg mig incompetent dertil. Ikke at her er Spørgsmaal om at forvandske eller skjule noget — det behøves Gud være lovet ikke — men i hvor ofte jeg end har søgt, at sætte mig paa Upartiskhedens Standpunkt, har jeg dog stedse følt mig hændragen af en uimodstaaelig Magt, og sønlig Kærlighed har, mig selv uberøbt, dog stedse ledet min Pen.

Da derfor har jeg ikke tørdet kalde den følgende Artikel ved andet Navn end: „biographiske Erindringer af Admiral Billes Liv“, i det jeg har indskrænket mig til, at gjøre en noiagtig Optegnelse af hans Løbebane, og dertil at hæste alle de Oplysninger, som det har staaet i min Magt at give, alle de Erindringer som mundtlige Samtaler har sat mig i Besiddelse af, forsaavidt jeg har troet mig berettiget til at offentliggjøre dem.

Derfor bløse mine Grunde, for ikke at kunne eller vilde skrive min Faders fuldstændige Biographie, kunne gjøre fyldest overalt, hvor man maatte savne fornøden Oplysning eller skulde høre mine Afskuelser renslidige, da har jeg naaet mit Maal med disse Linier, og overantvorder dermed disse biographiske Erindringer til et stionsomt, overkørende Publicum.

Kbhvn., Juli 1839.

Steen Bille.

Første Afsnit.

Fra hans Fødsel til 1797.

Steen Andersen Bille, yngste Søn af den i 1790 afdøde Contre-Admiral Daniel Ernst Bille, var født den 22de August 1751 i Næsens, hvor Faderen den Tid laa paa Indrullering. Skiondt sygelig og meget lidende af Gigt, blev han dog bestemt til at følge sin Faders og sin Slægts Løbebane, og traadte allerede 1762 ind i Marinen som Cadet. (Hans ældste Broder Just Bille afgik Aaret efter fra Akademiet). Allerede 1761 havde Steen Bille gjort sit Prøvetogt med Cadetskibet. Han var med paa den Cadetskibstour i 1765, som omtales i Commandeur Roefoeds Memoirer, hvor Storm og Modvind saa besynderlig contrarierede Skibets Tilbagekomst, at man var i stor Urolighed for dets Skiebne. Min Fader har fortalt mig, at de vare saaledes i Mangel for Brod, at Brodkamrene bleve feiede for at opsamle Stumperne af Veksiterne.

Efter den Tids Elsk og Brug, bleve de Cadetter, som dertil isærdeleshed befandtes flittede, holdte tilbage for at studere Sphærica. Bille var iblandt disse Udvalgte. Han, tilligemed afdøde Admiral D. Lütken, maatte staae et Aar ved Akademiet for at gienneengaae denne Deel af de mathematiske Videnskaber, dog med forbeholdt Ancienneket. Ved deres Indtrædelse i Marinen stode altsaa disse to Mænd umiddelbar sammen. Underligt nok! efter at Lütkens ekstraordinaire Advancement i 1781 havde bragt over 40 Officiereer imellem dem, skulde de dog begge efter 50 Aars Forlob, ved deres Udgang af Marinen og af Livet, atter staae sammen. Olfert Fischer var den Sidste der flittede dem.

1768 den 16de Marts blev Bille Second-Lieutenant. I denne Egenskab var han i 1769 ombord i Linieskibet Norffe-Love, som under hans Fader, Commandeur-Capitain D. E. Bille, var beordret til Østersøen i Eskadre med 7 andre Linieskibe og 2 Fregatter. Dette Togt fandt dog ikke Sted før i October Maaned,

skiondt Esfadren laa hele Sommeren paa Rheden, og sidst i October lagde den allerede op.

1770 blev Wille udkommanderet med Linieskibet Slesvig, Commandeur-Capitain Ulbrecht, og gjorde saaledes Toget med imod Algier. Wille vidste lidet eller intet at tale om denne Expedition. Han havde været yngste Lieutenant ombord og var meget ung. Om hans Chef fortalte han, at det var en ganske raff gammel Sømand, yderst godmodig, men en streng Deconom. Blandt andre Reductioner af overflødige Udgifter, havde han ogsaa inddraget Musikken, eller soubt de endnu i mine Sædtdage kaldtes: „Trompeterne“, hvilke den Tid holdtes for Chefens egen Regning. Naar jeg tænker mig tilbage den barbariske Stil, at modtage Chef og Officierer, der gik til og fra Vorde, med Trompetklang, der som oftest ikke var stort bedre end den som høres den Dag i Dag paa Valken i Dyrehaven, saa kan jeg ikke sige andet end at Commandeuren havde Ret i at spare sine Penge. Medens fælste Trompetstød stingrede fra de andre Skibe i Esfadren, vedligeholdte Slesvig en alvorlig Tauskhed. „Alle de Tøner I der blæser bort, dem har jeg her“, sagde Commandeuren, i det han slog paa sin Tomme. I September Maaned 1772 kom Slesvig tilbage til Kiøbenhavn.

1773 blev atter en Esfadre udsendt til Østersøen under Vices Admiral Raas's Commando. Commandeur D. G. Wille forste atter „Norske Love“ og havde atter sin Son ombord som Premier-Lieutenant, til hvilken Charge han var bleven udnævnt den 22de Febr. s. A. I midlertid blev han detacheret ombord i Snauen Fama, Capt. Lieut. D. A. Kierulff, der var paa Besæiling i Østersøen med Hulletten Femern, Capt. Lieut. A. S. Stibolt. Dennes Besæiling varede kun kort, thi allerede medio Juni blev Wille beordret tilbage til Esfadren.

1774, 22 November, fik han Premier-Lieutenants Gage.

1775 var han udkommanderet med Linieskibet Polsteen, Capitain J. B. Winterfeldt, og forblev Vinteren over i Norge med dette Skib. Da Dvægshygen udbrod i Hertugdømmene, fandt

Regleringen sig foranlediget til at lade bevæbnede Fartøier, fragtede til dette Brug, krydse i Velterne for at bevaage Communicationen med de inficerede Lande. Et saadant Fartoi, tilhørende Agent Bodenhoff, blev Bille betroet, hvormed han da holdt det krydsende hele Sommeren 1776.

1777, sidst paa Aaret, afgik han til Vestindien for at tage Commando af en lille armeret Brig i General-Soldkammerets Tjeneste. Han afløste paa denne Post Lieutenant Berner, der havde erholdt Tilladelse at fare til Koffardies. Paa denne Reise til Vestindien stiftede han Bekendtskab og intimt Venstabskab med to Mænd, med hvem han vedblev at staae i den nøieste Forbindelse til deres Død; det var Walterstorff og Orholun, hvilke begge senere bleve General-Gouverneurer i Vestindien. Disse to Mænds Selskab, under hans Ophold ved vore Øer, og den uafhængige Commando han havde, gjorde dette Tidspunkt til et af de fornøieligste i hans Ungdom. Bille omtalte altid disse Dage med Læs Trindring, og mindedes da stedse med dyb Verbødighed den daværende General-Gouverneur paa de danske Øer, den gamle General Clausen, en Mand han altid omtalte med den meest mindstrængede Ugtelse.

Seg er ikke ganske vis paa, naar han kom hjem fra Vestindien; men i Decbr. Maaned 1779 fik han Ordre som Næstcommanderende med Fregatten Bornholun, Capitain Schionning. Uagtet de halte ud af Bommen den 24de Decbr, gif de ikke under Seil fra Rheden før medio Marts 1780, og, efter at have anløbet Algier, gif de til Vestindien med Convoi og ankom der medio Jull. 3 October Maaned var Fregatten for anden Gang ved Guadalupe med Convoi, da de den 12de Octbr. maatte løppe Daglig og Tui-Toug fra Baafeterre Rhed og gaae til Soes, for en Dracan. Fregattens læffe Tilstand og deraf flydende svæte Arbeids med Pomperne maae vel især tilskrives den store Sygelighed og dødelige Afgang iblandt Mandstabs. Den 29de Novbr. var Bille og en Cadet Lütken gaet syg i Sand i St. Thomas. Samme Dag gif Fregatten med Convoi til Guadalupe. Den 27de

Decbr. lettedes herfra med en Convoi af 3 Brigger, 4 Skonnertter og 3 Barker. Det var denne Convoi, der den 29de, efter en fort Affaire med 3 letters of marks, armerede med resp. 26, 22 og 20 Kanoner, blev taget fra Fregatten Bornholm og opbragt. Det er unegteligt, at her er bleven manøvreret med en usforsvarlig, utilgivelig Svaghed og Bankelmødighed. Vil man være fuldkommen retfærdig, bør man dog vel ikke undlade at tage i Betragtning Mandstabet's betydelige Svækkelse. Den Dag, Affairen fandt Sted, manglede 60 Mand af Skibets Besætning. Men dernæst vover jeg vel ikke for meget ved at antage, at havde Skibets Næstcommanderende været ombord, vilde Affairen sandsynligvis faaet et andet Udfald. Denne Mening støtter jeg ikke alene paa det almindelig anerkjendte Factum, at Wille var en tiel Officier og en dygtig Manøuvrier, men ogsaa paa, at jeg har fundet, ved at giennefsøge Fregatten Bornholms Journal for denne Krise, hvor den fast aldrig seilede uden Convoi, at den før hiin Affaire har ved flere Leiligheder, og navnlig ved Orcanen paa Guadeloupe, handlet meget bestemt og manøvreret meget godt. Wille talte kun sjelden om denne Begivenhed, og aldrig uden at hans Blod kom i Oprør derved. Paa det Spørgsmaal, om det under saadanne Omstændigheder ikke skulde kunne forsvares, at en Næstcommanderende traadte op imod sin Chef, og tog Commandoen af Skibet, var hans Svar, at han i Almindelighed vilde ansee en saadan Handling for aldeles usforsvarlig, som i høieste Grad insubordineret, og at han derfor under nærværende Tilfælde aldrig vilde kunne tilstaae for sig selv eller andre, at han vilde have handlet saaledes; derimod haabede han vist, at hans Nærværelse ombord skulde have havt en heldbringende Indflydelse saavel paa Manøveren som paa Modstanden.

I 1781, den 18de Octbr., erholdt Wille Capitain-Lieutenants Charakter. Samme Aar i December Maaned erholdt han Tilladelse til at fare til Koffardies, og afreiste til Amsterdam, hvor han overtog Commandoen af Skibet Kiøbenhavn, fragtet af den ostindis-guineiske Handels-Direction, bestemt til Ostindien. Med dette

Skib foretog han i Maren 1782, 83 og 84 en høist besværlig Reise. Han gik fra Amsterdam til Norge for at modtage enderel Mandskab; forlod saa Norge den 24de Juli, og kom først den 12te Januar Næst efter, altsaa efter 5½ Maanedes Reise, til Ankers paa Gaps Rhed. Først og fremmest maa dette vel tilskrives, at Skibet var noget nær den fletteste Seiler, der nogenfinde har faaret under dansk Flag. Ved at giennemgaae Journalen, har jeg i de næsten 3 Aar, Campagnen varede, ikke fundet nogenfinde antegnet over 8 Miles Fart, og dette meget saa Gange. Efter at han den 29de October besandt sig paa 1° Nord Brede, passerede han først Linien den 14de Novbr. paa 5° Egd. vest f. Grønch. og derpaa finder jeg antegnet for den 17de Novbr.: „Lod flere af for alt hoed trække kunde, for blot at faae variable Vinde, da det er umuligt at gjøre noget bidevind med en saa elendig Skude“. Han løb da 4 à 5 Miles Fart med frist V. S. Kuling smult Vande. Den 2den Decbr. døde den første Mand af Skibbug, siden døde der jevnlig nogle. Den 21de Decbr. havde han kun to Mand istand til at gaae til Veirs og 21 Mand sengeliggende: Underofficererne holdt sig endnu. Den 25de og 28de Decbr. havde han meget haardt Veir af N. V. med meget svær Sø, hvorved Stormast og Storslang fik Knæk. Den 7de Januar taledes han med et sardinisk Skib, som han bad om at blive hos sig, da hans Forfatning var saa aldeles elendig. Han havde nu ikke een Matros tjenstdygtig og 12 Mand døde. Endelig den 12te Januar kom han til Ankers paa Gaps Rhed, men det sardiniske Skib var endnu ikke ankommen. Vilde har fortalt mig, at han var bestemt paa, om det havde været noget længer, at forlade Skibet i Fartsier. Skibet var lætt, og han havde ingen til at pompe. Han manglede ligeledes Brænde, og mange Provisioner vare aldeles fordærvede. Den 3die April gik han Scil fra Cap. Men naaget han her havde faaet sit Mandskab completteret og restitueret, sin Last estersret, renset og omskuvet, kort, i det Hele var kommen i Orden igjen, havde dog Opholdet langt fra været ham behageligt. Ved et Arbeide hvortil Spillet brugtes,

tog dette Surr, og en Blindebom slog ham den ene Arm over; og da hans Doctor saa Dage for havde studt sig selv, maatte han lade sig forbinde af en Barbeer fra Land, som gjorde det saa slet, at han havde Mindelse deraf sin hele Levetid. Den 17de Juni kom han til Tranquebar, og forblev nu i Ostindien, tildeels seilende fra Sted til Sted, tildeels i Bengalen, til Februar Maaned næste Aar, da han med fuld Ladning tiltraadte sin Piemreise. Han havde i August Maaned den Ubehagelighed, at maatte arre-
stere og hiemsende sin Overstyrmand, for usforsvarlig Omgang med Compagniets Gods. Blandt andre Steder i Ostindien, han besøgte, var et Punkt, Juvelbine, som ikke stod paa Kaarterne, og han fik til den Ende en bekendt Mand med fra Madras. Denne Mand var imidlertid ikke bedre kiendt, end at han lod dem antre tre Gange paa feile Steder, og sende Fartoi i Land for at spørge sig for, ved hvilken Leilighed de nær engang havde forløst Skibet i Brændingen. Den 25de Decbr. 1734 bragte han sit Skib lykkelig til Ankens paa Kiøbenhavns Rhed.

1735, den 24de Juni, fik Wille Capitain-Lieutenants Gage. Han stod altsaa 10½ Aar paa Premier-Lieutenants Gage. I nogle Aar var han nu ikke udkommanderet. Hans Helbred havde lidt betydelig ved den besværlige ostindiske Campagne. Han erholdt Permission og foretog en Reise i Udlandet, besøgte Badene i Tydskland, tilbragte en Vinter i Paris, og kom tilbage til sit Fædreland.

1738 findes vi ham atter i Kongens Tjeneste, udkommanderet med Linjeskibet Prindsesse Wilhelmine Caroline, Commandeur-Capitain Fasting. Paa en Reise til Norge maatte de vende om i Kattegattet og søge Kiøbenhavn, paa Grund af Skade paa Roret. Dette Havarie forhindrede at Skibet kom til at giøre et Krydstogt med i Østersøen, som den paa Rheden liggende Eskadre foretog samme Aar under Contre-Admiral Kriegers Commando. Prindsesse Wilhelmine Caroline og Norske Løve forbleve liggende paa Rheden til dens Forsvar. Wille blev i denne Tid beordret som Observateur paa en lille Besæling imellem Kanonbaaden

Odenſe og Skærbaaden Bøvern, ſom dog kun varede nogle Dage og om hvilken jeg intet Mærkeligt har fundet antegnet.

1789 d. 13de Martſ ſik Wille Compagnie. Han var altſaa knap fire Aar paa Capitain-Lieutenants Gage. Dette overordentlig hurtige Avancement maa i Særdeleſhed tilſkrives den extraordinaire Uſgang, ſom fandt Sted ſidſt i 1788 og førſt i 1789, da endeel nye Indroulleringspoſter oprettedes i Norge. Wille var 38 Aar gammel og ſik ſamme Aar Commandoen af Linieſkibet „den Prægtige,“ paa hvilket Admiral Schindel heiſte ſit Flag. Sammenſtille vi diſe Forhold med Nutidens, da 40 à 50 Aars gamle Capitain-Lieutenanter og Lieutenanter maae anſes det for en Pyffe, naar de blive commanderede med Fregatter, Corvetter og Brigger, ſom Næſt- og Tredie-Commanderende, og dertil erindres, at begge Dele ere Følger af Avancementet efter den abſolute Anciennitet, ſaa kan man ikke negte, at allerede heri høves et uomſtødeligt Beviis for, at denne Avancements-Maade, uagtet dens ſtore Renomme for at være den Retfærdigſte, juſt ikke udmærker ſig, ved at behandle Alle eens, hvilket dog ellers pfeier at være et af Retfærdighedens Særkiender. Dog, vi behøve ikke at gaae ſaa langt tilbage i Tiden, men kun at laſte et Blik paa Marinen, ſaaledes ſom den er den Dag i Dag, for at finde lignende Anomalier.

Admiral Schindel gjorde kun et kort Krydstog i Øſtersøen; den øyrige Deel af Togtet tilbragtes paa Kiøbenhavnſ Rhed, hvor en ruſiſk Flaade ogſaa indtraf, og ſtore Feſtiviteter fandt Sted paa Skibens. Wille havde den Glæde, at kunne have ſin gamle Fader tilbørdt hos ſig i ſit herlige Skib, der efter Dienvidners Sigende i Sandhed ſkal have fortient ſit Navn.

1790 var Wille Chef af Skibolts nye 40 Kanons-Fregat Havfruen, der var paa Beſeiling mod Berners 36 Kanons-Fregat Kronborg, commanderet af Capitain D. Ulſten. Paa dette Togt, ſom varede i tre Maaneder, beviſte det ſig, at Havfruen i alle Henſeender var Kronborg overlegen. Af Willeſ fuldstændige Rapport til Collegiet over denne nye Fregat, troer jeg det ganſke

interessant, at udskrive følgende Pasfus, angaaende Officierernes Logis og Bequemmelighed, til Sammenligning med hvad Nutidens Begreber fore med sig: „Efter Bemandings-Reglementet hører der til „Skibet fire subalterne Officierer, to Cadetter, en Præst, en Secretair, en Forvalter og en Doctor. Disse to Sidste have faste „reglementerede Kamre forud paa Banjerdækket, og til de andre først- „benævnte Officierer, er der agter paa Banjerdækket, nærmest Archeliet, indrettet fire Kamre, hvor de 3 Officierer og Præsten i „Mar have været logerede. Altsaa have 1 Officier, 2 Cadetter og „Secretairen intet Lukaf havt, og da den nye Indretning er kommen til, at Officiererne holde deres eget Bord, var det at ønske, „at der paa Banjerne kunde gøres en Indretning, at de paa Banjerdækket alle kunne logeres, samt have et Rum, hvor de kunde „spise i Torre; da de, som det nu er, maae spise under Skandsen, „og under Røstværker, hvor de ere exponerede for Regn og Ureen- „lighed paa deres Bord. Derved vandtes da, at man i deres „Sted kunde have hængende under Skandsen en Høben Folk, „som ellers maa ligge i Kabbelummet og mangle Luft, og saaledes have sit Batterie rødsse klart, uden Scildugs Lukaser, til alle „Tider, da jeg regner paa, bedre at have mit Batterie klar til „alle Dieblifte, endog om der om Natten hænger 60 à 70 Mand, „end naar to eller flere Officierer logerer der“*). Vilde kalder

*) Man ser heraf, at Wille har været meget imod, at logere Officierer i Lukaser paa Batteriet, da baade Tjenesten og Personerne lide lige meget derved. 3 vore Fregatter ere vi komne til denne Menings Rigtighed; det er derfor heel forunderligt, at et directe modsat Princip vedligeholdes paa vore Lineskibe, saa at $\frac{1}{2}$ af Øverste- og $\frac{1}{2}$ af Underste-Batterie er belempret med Skodder og Lukaser, som kun under megen Tidsspilde kan borttages med eventuel Tab og positivt Uleilighed for dem der beboe disse Kamre. Man erindre blot — isald man skal finde mine Udtryk for stærke — Chefens Stirrede og Sovelukaf midtskibs paa Øverste-Batterie, for ikke at nævne de tre Officiers-Lukaser. Betænker man, at i

isvrigt denne Fregat en overordentlig god Euvholder, der næsten intet driver, og beholder stedse sin Fart i Vendingen, uagtet den kan stierpe næsten langstids. Den har løbet 9 à 10 Miles Fart bidevind, er et mageligt Søskib, og et udmærket Bataillieskib ic.

I Anledning af denne Beseiling har jeg fundet et Par ganske interessante Skrivelser. Der var nemlig opstaaet et almindeligt og, som det synes, velbegrundet Rygte i Marinen, at da Aaret efter, General Adjutant Herbst førte Havfruen, og Capitain G. Polsten Kronborg, havde den Første foreslaaet den Sidste en Beseiling, ja skulde endog dertil have giort fornøden Af-tale om Signaler. Havfruen var til Dvølse for Officierer, og Kronborg for Cadetterne, paa et Logt i Nordsøen. I denne Anledning skrev Beseilings-Commissionen for disse to Fregatter en Bespørgelse til Collegiet, med Begiering om, at hvis Herbst handlede efter Collegiets Ordre, Beseilings-Commissionens Forhold og Concluserioner da ved en Commission maatte undersøges; men var det efter eget Hoved og paa egen Haand, at sligt foretoges, da først langte Commissionen Herbst tiltalt og irettesat, fordi den maatte ansee en Oientagelse af Beseilingen, den var befaleet eller frivillig, som i hoi Grad graverende for sig. Collegiet svarede derpaa, at ligesaaalidet som det nogensinde havde draget Beseilings-Commissionens Nøiagtighed og Upartiskhed, eller dens Concluserioners Rigtighed i Tvivl, ligesaaalidet havde det nogensinde givet Ordre til Gen. Adjd. Herbst om at foretage nogen ny Beseiling; og da disse Fregatter end ikke havde været nær samlede i Søen, fandt Collegiet ingen Anledning til at nedsætte nogen

et velorganiseret Skib skal Batterierne kunne gøres røddelige, hvad Dieblik det skal være; at man i Krigstid meget ofte kan komme til at gaae med røddelige Batterier i hele Uger og Maaneder, saa vil man tilstaae mig, at i vore Linieskibe er Chefen og de fem ældste Officierer meget flattere logerede, end paa vore 12 Kanons Brigger, hvor Chefen har to Kabytter til sin Disposition, hvoraf den ene i det mindste altid og under alle Omstændigheder bliver staaende til hans Tjeneste.

Commission, da det ikke kunde formode, at Gen. Adjudanten skulde have foretaget nogen Prøve uden Collegii Ordre. I Veseilings-Commissionen var, foruden Lütken og Wille, Commandeur-Captain Tønder og Capitain D. Polsten som Veseilings-Commisfaires.

1792 bestog Wille i Konings og Evolutions Øvelserne, som foretoges med sexten Fartøier paa Kiøbenhavns Rhed, under Commandeur J. P. Wicugelds Commando.

1794 var det første Aar, at de combinerede Eskadrer af svenske og danske Skibe samlede sig i Sundet for at soutenøre den bevæbnede Neutralitet. Wille førte Fregatten Triton, der tjente som Repetiteur i Flaaden under Admiral Kriegers Commando. Et Kryds-ogt i Sundet, imellem Helsingør og Kiøbenhavn, var imidlertid Willes hele Virksomhed, indtil han sidst i October blev affendt til Kiel med Soldatesque. Der herskede i dette Efteraar stadige vestlige Vinde. Triton krydsede desaarfag til Kiel, satte sine Soldater i Land og kom tilbage, hvor han ved Drags sandt liggende en Patet, der ligeledes havde Soldater ombord, bestemte til Kiel, men som ikke havde trostet sig til at krydse paa.

1795 havde han Cadetflibet, Fregatten Frederiksværn, gjorde med denne to Togter i Østersøen og anløb Stockholm. Endnu i den Tid holdt Cheførne Vord for Cadetterne, og hermed var ofte holdt en saare stræng Deconomie, paa de unge Mavers Bekostning. Wille gjorde sig udsødelig blandt Cadetterne, ved at hør stemme, at de skulde have ligesaameget at spise som de vilde, idet han gik ud fra den simple Sætning, at Ingen dog spiser længere, end til han er mæt. Nat og Dag sad en Kahytvægter i Messen og skar Smørrebrød. Efter de første otte Dages Forløb spiste Ingen meer end sædvanlig og til sædvanlige Tider, Wille havde gjort den Bestemmelse, at Cadetterne skulde have Viin to Gange om Ugen. Paa hans eget eller Officier-Vordet stod Viin hver Dag. En Dag melder hans Povmester ham, at han savnede Viin fra Vordet, og at han vidste det var Cadetterne, der havde taget den. Wille lod Dagen efter og flere Dage derpaa sætte Extra-Viin paa Cadetternes Vord, men den blev staa-

ende urørt. Nu indfandt en Deputation fra Cadetterne; sig for Wille, og bad ham om at sige dem Marfagen til denne extraordinære Vlin-Uddeltng. Han sagde dem da, at da det var bleven ham meldt, at nogle Cadetter havde taget Wiin fra hans Bord, maatte han formode at de ikke kunde undvære denne Drik, og hellere end at de selv skulde tage den, vilde han derfor give dem den. Deputationen forsoiede sig hørt med dette Svar, men kom kort efter igien, og ubbad sig i alle Cadetternes Navn, at Wille vilde forfaane dem for denne Gdmygelse, og at de alt havde opdaget den Skyldige, som vilde blive alvorlig revset af Råmmeraterne.

1796 var han først beordret til Fregatten Store Velt, men blev derefter udnævnt til Flag-Capitain hos Admiral Raas, der dette Aar førte Commandoen af den combinerede Eskadre og havde sit Flag paa Linieskibet Kronprindsesse Maria, hvis Chef var Wille's Broder, Commandeur Just Wille. Denne Eskadres Virksomhed indskrænkede sig, ligesom de forrige Aars, til korte Krydstours og lange Anker-Stationer.

Eldst i Aaret 1796 foretoges Veseilingen imellem Fregatterne Kronborg og Naiaden. Dette Togt, der skøndt kun meget kort, dog, saavel paa Grund af Skibene, som det foretoges med, som af de Begivenheder der ledsagede det, har vundet en vis Navnkundighed i Marinen, 'være det mig tilladt at udvikle mig lidt noiere over, saameget mere søm Wille, i sin Egenkab af Chef for den gamle brostfældige Kronborg, spille en Hovedrolle derved. Naiaden var den unge Constructeur Lieutenant Pohlenbergs første Arbeide. En ny Tegning, efter et aldeles nyt, hidtil ukiendt Princip, maatte naturligviis vække megen Modstand. Pohlenberg var ung, og selv inderlig overbeviist om sit Systems Rigtighed, var han maaskee ikke forsigtig nok i sine Yttringer, og stable sig saaledes mange Fiender. Alles Opmærksomhed var derfor henvendt paa denne Veseiling. Det første, og i Sandhed høist billige Spørgsmaal fra Oppositionens Side var, hvorfor mau valgte den gamle Kronborg til Maalestof for den nye Fregat? Kronborg havde viist sin absolute Inferioritet i Be-

seilingen med Havfruen i 1790. Hvorfor da atter vælge den, nu da den 6 Mar efter var bleven saa meget ringere? Hvorfor ikke vælge den nyere, erkiendte bedre og meget velseilende Fregat Havfruen til Naalestok, nu da det gjaldt om Indførelsen af et nyt System i Flaadens Bygning? Ikke at tale om, at Havfruen var armeret og seilfærdig, medens Kronborg laa oplagt i Flaadens Leie. Disse og dermed forbundne Spørgsmaal bevægede Gemytterne; Gerner's, Stibolt's, Pohlenberg's Partier forsegtede deres Meninger med Warme, og nidkiære Dine betragtede de to equiperende Fregatter Skridt for Skridt.

Udsøde Admiral Krieger, dengang Capitain og General-Adjutant, var Chef af Naiaden. Beseilings-Commissairer vare R. Lønder paa Naiaden, og D. Fischer paa Kronborg. Wille var paa intet Parti: han vilde see og domme selv, før han fattede nogen Mening. Men, som han selv udtrykte sig, han ansaae sit Skib som sin Kone, hvis Renomme han var forpligtet at vaage over; og derfor ansaae han det for sin Pligt, at giøre alt hvad der var muligt for at Kronborg skulde staae sig i denne Prøve, ihvorvel han kiendte dens Inferioritet i Seilads fra Beseilingen med Havfruen.

Fabrikmester Pohlenberg, der selv skulde giøre Tøgtet med ombord i Naiaden, havde leveret to Fordelings-Sedler for Lastens Lægning i Fregatten Kronborg: een, som var den oprindelige Gerner'ske; en anden, som var den, der i de senere Mar havde været brugt. Wille valgte den Sidste, støttende sig paa egen Erfaring med Fregatterne Bornholm og Frederiksværn af samme Lægning. Den var forskiellig fra den Første derved, at Vægterne vare mere concentrerede, men dets samme Umning var iagttaget. Det Gerner'ske Parti troede heri at see en forfættelig Forurettelse med Kronborg, og foranledigede at Beseilings-Commissionen blev af Collegiet beordret at undersøge Fregattens Lastlægning, og derover at afgive sin Erklæring. Denne blev aldeles til Fordeel for Wille's Fremgangsmaade, og Lasten blev altsaa derefter stuvet. Men Wille følte sig meget krænket, og alle hans mundtlige

Samtaler over denne Gienstand tydede paa, at hvis man havde dømt imod ham, havde han besluttet at tage sin Afsked af Marineen, da han i saa Fald maatte betragte sig selv som den der ikke forstod sin Dont.

Først i November affeilede begge Fregatterne fra Kiøbenhavn, og kom ind til Frederiksværn efter saa Dages Forløb. Fra d. 13de til d. 16de Novbr. foretoges adskillige meer eller mindre afgjørende Prøver. Den 17de Novbr. fik de stormende Veir, hvorved Fregatterne stltes ad. Naiaden løb ind til Flekkers, men Kronborg holdt Søen. Vel knækkede dens Spryd, men Wille led det skaale og belægge med Surringer og svære Bier til Forstøtning, og saaledes fuldkommen klar, og bestemt paa at holde Søen, søgte han Naiaden op. Krydsende udenfor Havnen, sendte han sin Rapport ind til Commandeur Zonder, hvori han meldte sit knækkede Spryd, men erklærede tillige, at det var saaledes forstøttet, at han ikke alene havde udholdt det sidste meget haarde Veir og Sødermed, men at han tillige med temmelig Sikkerhed torde føre tilbørlig Sø derpaa, og han meldte kun dette til Besejlings-Commissionen paa Naiaden, for at de borde kiende Skibets Tilstand. Han udbad sig nu, at erfare hvad videre Prøver man ønskede at foretage. For at bevise sine Ord med sine Gierninger, satte han, med sin Kuling og svær Sø, sin Klyver paa heel Boin, og vedblev at krydse udenfor Flekkers, indtil han modtog Svar fra Besejlings-Commissionen paa Naiaden. Denne havde kaldt Hohlenberg til en Conference, og efter at han havde afgivet den Erklæring, at en Fregat med et knækket Spryd var uskikket til videre Sammenligning, skrev Commissionen til Wille, at den hævdede alle videre Besejlingsprøver. Da løb Wille ind til Flekkers, hvor Besejlings-Commissionen sammenlignede deres Protocoller. Ifølge de medgivne Instruxer var Togtet nu endt, og Skibene skulde snarest muligt begive sig til Kiøbenhavn. Det var sidst i November Maaned at begge Fregatter stode ud fra Norge med sin Kuling af N. B. Kronborg var forrest. Naiaden maatte ikke komme forbi. Ankeret blev knap kippet; det varede længe, meget længe, inden det blev sur-

ret. I en meget mørk Nat, med tykt og stormende Veir, stod Wille ind imod Skagen, hvis Fyr han snart skulde see. Naiaden var i hans Riølvand. Men Fyret viste sig ikke (dengang var det endnu Blusfyr, som ofte brændte meget slet). Wis paa sin Sag, vedblev Wille at staae ind, og skød Skud i Skud for Skagens Fyr. Om bord i Naiaden vilde man have Krieger til at vende ud efter, og vente Dagen; men Krieger svarede: „Jeg seiler efter Wille, om det saa var ind i Helvede.“ Endelig saaes Fyret, og man holdt ind i Rattegattet. Det blæste friskt, og truede med mere. Wille forte voldsomt Seil, thi Naiaden maatte ikke komme først Sundet ind. Han gav nu den vagthavende Officier Ordre for Matten, og gik ned. Men Officieren hørte ikke rigtig, og vilde nødig spørge; — han vidste, det var noget om at fore Seil — nu blæste det haardere, og han maatte til at rebe, hvor nødig han end vilde: „Lad løbe Mersseilene! et Reb ind!“ — — „Chefsen ønsker at tale med Lieutenanten!“ — Han gaaer ned. „Hvad bestiller De deroppe?“ — „Jeg tager et Reb ind; det blæser haardt.“ — „Hvad sagde jeg Dem, da jeg gik af Dækket?“ — intet Svar — „Jeg sagde, at dersom De saae Dem nødsaget til at rebe, da skulde De lade eet Mersseil løbe ad Gangen, tage Rebet ind og heise Seilet igien, forinden De tog fat paa det andet. Vil De nu gaae op paa Dækket, heise alle tre Mersseil igien, og da handle efter den Ordre, jeg har givet Dem.“*)

*) Efter at dette var nedskrevet, er der opstaaet Tvivl hos mig, om denne Passage, for hvis Sandhed jeg især har sikket Bergen, fandt Sted hin Nat eller en anden paa dette Togt. Da den her staaer som Charaktertræk og uden væsentlig Forbindelse med det Historiske i min Fortælling, har jeg ladet den blive staaende paa dette Sted. Med Hensyn til et andet Punkt i den samme Passage maa jeg i Forbigaaende bemærke, at Wille ofte til mig har ytret, at den i gamle Dage gjældende Bestemmelse, at en Skibschef ikke maatte gaae til Røis saalænge han var i Rattegattet, maatte ansees ugyldig i vore Dage, fordi den ofte var umulig at opfylde, f. Ex. naar Skibet havde Station der. Det maatte overhovedet være aldeles overladt til en Chefs Conduite, at be-

Næste Dags Eftermiddag løb begge Fregatterne, Kronberg forrest, ind og ankrede paa Helsingørs Rhed. To Timer efter sprang Vinden om paa en S. S. O. med stiv Ruling og tykt Sneefog. Næste Dag gik de op til Kiøbenhavn, og fik Ordre at oplægge.

Hvad var nu Resultatet af denne Vesciling? Af de Prover der var holdt, erklærede Commissionen at kun to, nemlig een bidvindts og een fire Streger rundt, vare afgjørende. I disse havde Naiaden havt en Fordeel over Kronberg, der kunde udtrufles med Forholdet 14 til 13. Af de andre var deels slet intet Resultat at uddrage, deels havde en 8 Streger rumskjeds Prøve vist begge Fregatterne omtrent eens, men den blev paa Grund af variable Vinde antaget for ugyldig. Endelig havde Naiaden i den forcerede Seilads fra Norge og ned til Helsingør ikke kunnet komme Kronberg forbi. Herefter at domme, var det tvivlsomt om den nye Fregat kunde kaldes den bedste Seiler. Tog man endvidere i Betragtning, at Kronberg var en meget gammel, kiøbrudt, casabel Fregat, bygget efter en Tegning, der i sin Tid af Gerner var bestemt til Convoi-Fregatter, hvor Fortrinlighed i Seilads ikke havde været Hoved-Fornmaal, saa kunde alt dette ikke lede til nogen fordeelagtig Dom over Naiadens Seilads. Derimod erholdt den af sin Chef Certificat som et fortræffeligt, af Vescilings-Commissionen som et ualmindeligt godt Skib, med særdeles magelige Bevægelser. Som Bataille-Skib blev det antaget at være i alle Henseender Kronberg overlegent.

Jeg troer det rigtigst, ikke at indlade mig paa nærmere Drogelse af de alvorlige Ubehageligheder, der fandt Sted imellem Ve-

stemme, naar han vilde være oppe og naar han vilde gaae til Kois, og at navnlig hvad Rattegattet angik, da var det et Farvand, hvor danske Orlogsmænd, især i Krigstid, maatte blive saa bekendte og hjemme, at de maatte kunne betragte det som en Rhed, hvor de kunde ankre op eller krydse omkring efter Omstændighederne hele Aaret om. Han bestreb i det Hele meget diært den Frygt, som man syntes at gjøre sig Umage for at opfostre og nære i Marinen for dette bort eget Farvand.

seilings-Commissairerne paa de to Fregatter, i Anledning af deres Menings-Forskjellighed, og de derom giorte Ytringer. De bleve afgjorte i Mindelighed, ere nu glemte og ere Historien uvedkommende. Det var et sorgeligt Beviis paa, hvorvidt Parti-Mand kan gaae. Ikke var det langt fra, at denne Vantrivling af Tienstiver her havde qvalt et paa Slægtskab og gienfidiig Afgjelse grundet Venfkab; men lykkeligviis for dem selv og for Marinens Tjeneste i senere hoist vigtige Forhold, stode her to Mand ligeoverfor hinanden som Wille og Krieger, der tænkte lige ædelt og aabenhart, og et trofast Venfkab knyttedes derfor fastere end nogensinde, og opløstes kun ved Kriegers alt for tidlige Bortgang.

Saa snart Kronborgs Vimpel var strøgen og Commissions-Betænkningen understrevet, yttrede Wille sig paa det allerbestemteste i Faveur af Naiaden. Han havde seet den og bedømt den, og da han nu tidlig i Foraaret 1797 blev beordret til Middelhavet, for at afsøge Fisker, var det at han udbad sig som en Naade at faae Naiaden at føre, fremsfor nogen anden Fregat i Flaaden.

Her troer jeg det passende, at begrænde det første Ufsnit af disse biographiske Grindringer af Willes Levnet. Vi have heri seet ham som Sø-Officier. „Det danske Flag i Middelhavet“ gjør tilstrækkelig Regnskab for hans Færd i de sidste Aar af det forrige Aarhundrede. I det andet Ufsnit, i hvilket vi skulle følge ham fra Aaret 1801 til hans Dødsdag (d. 15de April 1833), ville vi faae Leilighed til at betragte ham, stigende til Marinens høieste Værdigheder, og kraftig indgribende i dens hele Existence under dette Tidrum.

Undet Ufsnit.

Fra 1800 til hans Død.

Sidst i Aaret 1800 kom Wille med sin Familie tilbage til Kjøbenhavn. Allerede først i 1801 finde vi ham i Activitet. Det Uorir, der længe havde truet, brød endelig løs — England vilde

ikke længer taale den beovæbnede Neutralitet, og Fiendtligheder vare derfor at forudsee, saafremt man ikke vilde give efter, for det brittiske Cabinets Paastande. Under disse Omstændigheder blev det nødvendigt, at convoiere de Transportfibe, der skulde proviantere Norge. Wille blev beordret til denne Expedition, med Linieskibene Danmark og Trekroner, Fregatten Iris, Briggerne Carpen og Midelven. Den 8de Marts heiste Wille sin Stander ombord i Danmark. Men Vinteren hindrede først Skibene i at gaae til Søes, og allerede sidst i Marts viste den engelske Flaade sig i Sundet og forcerede Kronborg. Wille blev altsaa standset, og laa med sin Eskadre indensfor Trekroner under de følgende Dages Begivenheder. Han erholdt under 23de Marts Ordre til, i Tilfælde den engelske Flaade skulde ville doublere Defensskons-Linien uden at syde, da at begynde Affajren og bruge den ham anbefædede Magt. Under 26de Marts bleve Kanonbaadene underlagte hans Commando. Kun denne Deel af hans Force tog activ Deel i Slaget, den 2den April, om hvilket han i sin egen Journal giver følgende Beretning:

„Den 1ste April lettode den engelske Vice-Admiral Nelson med „12 Skibe, og med smaa Seil trak sig synder efter, saa langt som „han kunde godt seile ind i Kongedybet, fri for Middelfrunden.“

„Den 2den April lettode Fienden igjen, og seilede ind for „at attackere. Kl. 10 var den engelske Formand tyærs for Provostonen, hvor han da stoppeds med et Anker agter ud, lod sine „Seil løbe og begyndte Slaget; de andre Skibe kom ligeledes „frem og toge Plads, den Ene for den Anden, langs vor Linie, „alle med Anker agter ud. Saaledes placerede 8 Skibe sig, de 4 „Andre kom paa Grund ved at runde Middelfrunden; dog laa „den Forreste saaledes, at den ogsaa kunde besyde Provostenen. „Nævndte Batterie havde endnu en Fregat at drages med, som „havde lagt sig synden for det, og bestjød det langs for ind, „Cavallerie-Prammen Ryborg trak sig, efter en Times Fægning, „tilbage, men vendte strax Bredviden til igjen og continuerede „Slaget. Denne Manøvre kom af et seil ferskaet Signal. Da

„Commandeur Fischer gjorde Signal for de lettere Skibe at trække sig
 „tilbage, (hvorved han forstod Kanonbaadene) troede Captain Egede
 „at det angik ham. Efter 4 Timers Fygtning maatte Defen-
 „sionen give efter. Fregatterne Elben og Hjælperen; 2 Caval-
 „leri-Pramme og Flaade-Batteriet, kom ved Hjælp af nogle
 „Seil, samt tagende hverandre paa Slæbetoug, inden for Tre-
 „Kroner, hvor da begge Cavalleri-Pramme sank, Capt. Licut. Rothe
 „ved Tolddøden og Lieut. Fasting paa Strand nord for Kalkbræn-
 „deriet. Dannebrog var ilde tilredt og i Brand. Commandeur
 „Fischer forlod det, heiste sin Stander nogen Tid paa Hølstéen,
 „men som den heller ikke længer kunde holde sig, gik han i Land
 „bleseret paa Batteriet. Siællands Louge bleve affudte, hvorved
 „den drev til tæt ved Batteriet Trekroner, hvor den lod Anker
 „falde. Efter at nu Dannebrog, som siden sprang, Indføds-
 „retten, Siælland, Hølstéen, Wagrien, Sjælland, Prøvesteen, Char-
 „lotte Amalie og Kronborg, samt tvende Skytpramme, havde
 „strøget, vedblev Admiral Nelson tilligemed Contre-Admiral Gra-
 „ves, der nu laa tværs ud fra Danmark og Trekroner (i Konge-
 „dybet) at beskjede disse to Skibe, samt Batteriet Trekroner, med
 „Styktgranater, og Bombardererne kastede Bomber. I Linieskibet
 „Trekroner faldt en Bombe, der dog ingen Skade gjorde, kun an-
 „tændte den en Skandse-Kanon, saa at Skuddet gik af og ind i
 „Land. Om bord hos mig blev 2 Mand dræbte af en Kugle, og
 „paa Batteriet Trekroner faldt ligeledes to Mand. Som nu den
 „engelske Contre-Admiral rørte Grunden, kunde han ikke komme
 „af Stedet, og ilde blev han tilredt fra Batteriet. Dette beov-
 „gede formodentlig Admiral Nelson til at sende en Parlementaire
 „i Land til Kronprindsen, for at proponere en Vaabensilstand,
 „der blev antaget for at bierge de Bleserete. De Engelse be-
 „nyttede Diebliffet, og med alle Fartøier buxerede Contre-Admi-
 „ralen bort fra Batteriet.“ — (Nu følger Navnene paa de faldne
 og bleserete Officierer.)

Willes Rolle i dette vigtige, blodige, for de danske Vaaben
 skændt uheldige dog saa ærefulde Slag, var altsaa saare ubetyde-

lig. At det var hans Ønske, at tage activ Deel i Affairen, behøver jeg ikke at tilføie. Det er vel neppe nogen Tvivl underkastet, at han har yttret dette Ønske for Kronprindsen, i sine hyppige Samtaler med denne Første, før Slaget. Det er ogsaa vist, at han var i Land hos Prindsen under Slaget. Men om det er sandt, hvad der er bleven mig fortalt, at han udtrykkelig begjærede at gaae ud, da den engelske Avantgarde var geraadet i den critiske Stilling under Batteriet, erklærende, at han vilde staae inde for, at de paa Grund staaende engelske Stibe skulde blive ødelagte, men at han vel ikke torde svare for, at han selv ikke vilde blive tilintetgjort af Parkers til Hjælp ilende Division; dog havde han Haab om, at kunne slippe igiennem Drogden, og da vilde han søge Kiel, — af dette tør jeg ikke garantere den absolute Sandhed. Af Villes mundtlige Udsagn har jeg lidet eller intet om 2den April; han omtalte den ikke gierne, og kun med megen Circumspection. Ei heller er Tiden endnu kommen, til at betragte hiin Epoque igiennem Historiens critiske Øriller. Ihvorvel fast fire Decennier ligge os imellem, ere Forholdene endnu stedse saaledes, at det vel kan være os tilladt at fortælle, men ikke at bedømme hiin mærkelige Dags Begivenheder. Den kommende Generations Historiestriver være det forbeholdt, at betragte og bedømme denne Begivenhed, saavel fra det militaire som det politiske Standpunkt.

Den 3die April blev Vile beordret ombord til Admiral Parker tilligemed General-Adjutant Lindholm. Medens han var derombord havde Admiral Nelson aflagt Visit ombord i Danmark. Den 4de April blev alt, hvad der var tilbage paa Rheden af Defensionen, nemlig Blokstibene Mars og Elephanten, nogle mindre Fartøier og Batteriet Trekroner, underlagte Villes Commando. Iagtet man parlamenterede, beredte man sig dog paa mulige nye Fiendtligheder, og man frygtede især et Angreb paa Trekroners Batterie. Der blev taget Forholdsregler, for at vanskeliggjøre et saadant Angreb, og Signaler bleve aftalte for at kunne forlange

Forstærkning af Mandskab. Smidlertid affluttedes Vaabenstilstanden den 9de April paa 14 Uger, hvilkken som bekiendt overgik til endelig Fred.

Ville blev liggende paa Kiøbenhavn's indre Rhed hele Sommeren med sin Eskadre, og blev i denne Tid flere Gange bræret med Besøg af Kronprindsen og af den kongelige Familie. I August Maaned fik han Ordre til at overgaae med hele sin Besætning paa Linieskibet Norge. Skibet Danmarks Besætning blev igien erstattet af Linieskibet Tre Kroner, og dette Skib oplagt. Danmark, ført af General-Adjutant Kieggelsen, stulde nu paa Besætning mod Norge, ført af Ville, der tillige var Eskadre-Chef. Commandour D. Lütken var Besætlings-Commisair paa Norge, Commandeur Just Ville paa Danmark, Fabrikmester Pohlenberg gik med paa Togtet ombord i Norge; Briggen Nidelven og Skonnersten Mercurius vare med som Tendere.

Norge var det første Linieskib af Pohlenbergs Construction. Denne geniale Skibbygger havde anvendt paa sin Tegning alle de Nyheder, som hans Theorie om Krigsskibes fortrinligste Dannelselse bragte ham til at antage som nødvendige. Fors og Ugterskibets bedst mulige Forsvar, forenet med det mindst mulig volumineuse Dversskib, var det Maal han sigtede til, og for hvilket han opoffrede alle Hensyn paa de, indtil da, almindelig antagne Former. Det brede aabne Ugterspeil med Bægtergange, de svære Gallerier og Pulkmand, maatte vige for det indknebnede Ugterskib, hvis eneste Prøvelse var Kanonporte og enkelte lette Sivater. Bøugen blev lukket med fast Tømmer heelt rundt om Dørste-Batterie. At dette var betydelige Forbedringer kan vist ingen tillade sig at negte; og man bør derfor altid beundre den Mand's Genie, der først rev sig løs fra sin Tids Anstuelser og Regler, for at kaste sig ind i noget hidtil ukiendt, ligesom vi bør være stolte af at have besiddet den første Constructeur, der bragte til Udførelse de Principer, som først mange Aar senere, med forskellige Modificationer, bleve indførte i andre europæiske Mariner. At Pohlenberg paa den anden Side gik for vidt i sine Theorier, og derved kom

til Resultater, som senere Erfaringer har maattet modificere, kan heller ikke negtes. Saaledes er det til Exempel evident, at naar han, for at erholde saa flens afløbende Laarings-Sider som muligt, gjorde sit Hgterspeil saa snalt, at vel to Kanoner kunde staae der, men ikke uden yderste Vanskelighed der kunde betienes, saa var dette at gaae for vidt. Norges Brede paa Speilet var 21 Fod. Indvendig Brede paa Underste-Batterie var, ved at tage saa meget som muligt med af Rundingen som udgjorde Overgangen fra Speil til Side, dog kun 15 Fod. Men paa Batteriets Bredside var paa samme Sted givet 23 Fod til to 36 Pd. Kanoner. Dette var rigtignok noget mere Plads end paa Danmark, hvor denne Afstand kun var 21 Fod 3 Tommer, men selv om man vil antage 20 Fod for nok til to 36 Pd. Kanoners Betiening, saa manglede her dog endnu alt for meget, især naar man tager Hensyn paa Roret, som vandrer midt imellem dem, ihvorvel det paa den anden Side kan ei negtes, at den eiendommelige Dannelselse af Laaringen paa dette Sted tilbød megen Lettelse, for at placere Mandskabet i Verde.

Norge blev kaldet et 74 Kanonstib og var armeret med:

Paa Underste-Batterie 36pd. Kanoner,	32 Stykker.	} 74 Stykker.
= Øverste — 18pd. —	34 —	
= Standsen — 36pd. Carronader	6 —	
= Bassen — — —	2 —	

desuden paa Pytten 6 Stykker (formodentlig 12pd.) Carronader, som, underligt nok, ere viste paa Tegningen, og ogsaa vare embarquerede, men aldeles ikke ere mentionerede i Optællingen af Armaturen, ei heller paa nogen Maade omtalt i Tegningens Beskrivelse. Af denne Styrke var paa Underste-Batterie fire Stykker bestemt til altid at staae i Retraite og Jagerporten. Paa Øverste-Batterie vare to 18pd. Kanoner og paa Standsen to 36pd. Carronader ligeledes antagne altid at staae i Speilportene. Men i Laget havde Norge kun 14 Stkr. 36pd., 16 Stkr. 18pd. Kanoner samt 3 Stkr. 36pd. Carronader, foruden de tre 12pd. Carronader paa Pytten, og vilde altsaa efter Nutidens Regnemaade kun giælde for

et 66 Kanonstib^{*)}). Vi ser, at det i Særdeleshed er Skandse- og Vals-Skys som her manglede. Pohlenberg lagde aldeles ingen Værd paa denne Slags Bevæbning. Han anførte Alt hvad der kunde siges imod: at dette Slags Skys ikke kunde betienes under nogen Vinkel for eller agter ud; at det tildeels stod i Røsterne, og var der generet; at det snart maatte blive belejret af nedfaldende Gods o. s. v., ja han gik i sin Tver saa vidt, at han udtalte den Formening, at paa et Flagstib, hvor den commanderende Admiral bør have saa megen Rolighed som muligt, borde i hans Tanker Skandsestyts aldrig embarqueres. Rolighed bør man sikkert ønske den Commanderende i et Slag, men har han den ikke indvortes fra, kan den Udvortes neppe være ham tielig.

Pytten var af en ganske særegen Dannelse. Den var afslaaeren agter, saa at den ikke stod i Forbindelse med Halkebrættet, men dannede med dette et aabent Rum tværs over Skibet, der havde Længde nok til at de 36 pd. Carronader der kunde staae og betienes. I denne Pytte, der efter Pohlenbergs egne Ord var mere at betragte som et Kuf, var Chefen og nogle Officierer lo-gerede, og om Bagbords Side var en Gang under Pytte dækket der gav Communication med Halkebrættet og de der staaende Carronader.

Pohlenberg gav altsaa den første Impuls til Udskaffelsen af Pytterne. Det var hans Ønske, at Chefen skulde have boet i Underste Kahyt, og Pytten kun været til Logis for Officiererne. Han meente, at to Kahytter og de flere Luksar kun vare nødvendige paa Grund af det større Antal Officierer. Et denne Sætning rigtig, saa var det fuldkommen consequent, da man fandt Middel til at logere det større Antal Officierer paa Banjerne, at man da reent borttog denne i saa Tilfælde overflødige Vægt fra Agter-

*) Paa denne Maade vilde vore nuhavende 80 Kanonstibe, der i Caliber kun svare til andre Nationers svageste 74, kunne lades 90 Kanonstibe. Ibe vilde de være tielte, om de skulde maale sig med et Stib af denne Caliber fra den franske eller engelske Flaade.

skibet, og derved skaffede sig en langt friere Skandse. Men betænker man Batteriernes Vigtighed i et Krigsskib, erindrer man, at hele Mastinen dog kun er bygget for disses Vtienung; saa er det mig ubegribeligt, hvorledes man vil kunne beleure dem med Chefs- og Officers-Veliger, der til daglig Brug sætte en Fjerdedeel af Øverste- og en Femtedeel af Underste-Batterie ud af slagfærdig Stand, indtil et besværligt, og, vel at mærke, især for Chef og Officiere, hoist besværligt og foruleiliggende Arbejde er gjort, hvilket af den Marsag de facto heller aldrig, eller idetmindste yderst seldent foretages. Seer jeg endvidere hen til den uendelige Nytte, man har af en Pytte, til daglig Brug, da man derfra har et uindstrænket Ulik over hele sin Horizont, og i Tid af Bataille, da den kan betragtes som et Kastel, hvorfra Entring med Fordeel kan aflaaes, eller maa ske foretages: saa frygter jeg ikke for at udtale den Øverbeviisning, at under iøvrigt lige Egenskab, maa Skibet med Pytte være superieurt for Skibet uden Pytte. Det forekommer mig derfor nødvendigt, at ligesaafuldt som man bør stræbe at holde de Skibe, man vil have bygget, lige i Artilleri Stykke med andre Nationers Skibe af samme Caliber, og følgelig forlanger, at Tegningen konstrueres paa denne Bestingelse, saa bør man ogsaa giøre Pyttens Anbringelse til en Nødvendighed, saa at de Mangler, som ved denne Ovenskibs-Forsøgelse kan forudsæes at ville fremstaae, bør modarbejdes af Constructøren ved Tegningens Affattelse.

En anden Nyhed paa Norges Tegning var Placeringen af Øverste-Batteries Porte, der var uafhængig af Underste Batteries, og kun med Hensyn paa at Øverste-Batteries Kanoner havde den fornødne Afstand imellem sig. Herved vandtes Plads til en 18pd. Kanon mere, og opnaaedes at ingen faste Spanter bleve overflaarne; men der fremstod derved den hidtil uliendte Ting, at flere af Øverste-Batteries Porte faldt lige ovenover dem paa Underste. For at erfare, om der ved denne Placeringsmaade fremstod nogen Uleilighed ved Skydning, blev der ombord i Blokflibet Norste-Love udfaaeret tre Øverste-Batteries Porte i denne Stil-

ling, til dem paa Underste-Batterie, og endeel Prøver foretagne, hvoraf Resultatet var, at Portenes Stilling til hinanden ikke frembød større Vanskeligheder paa denne Maade, end paa den hidtil brugte, efterform Skydning for eller agter efter, for disse, maatte have samme Virkning som ligeud Skydning for hine.

Med Hensyn paa Apyteringerne, da havde Pohlenberg afflaffet betydelig mange Skodder nede i Skibet. En bred Løbe-grav gik rundt om hele Skibet paa Banjerne, Tougene vare for første Gang placerede i Kappelrum i Lasten, en stor Deel Provisioner, blandt andre Brødet, opbevarede i Foustager og dertil indrettede Kasser i Lasten.

Norges brillante Side var dets underste Batterie, der ved at føres 6 Fod over Vandgangen, ved at have en hidtil ukendt Hvide imellem Dækkene og Afstand mellem Kanonerne, forflaffede dette Skib Navn af et udmærket Batalie-Skib.

Jeg haaber at mode mine Læseses Tilgivelse for denne Digression, der er bleven vidtløftigere end jeg selv først havde tænkt mig den. Det forekom mig, at det maaskee kunde interessere den store Deel af Marinen, der aldrig har kiendt dette Pohlenbergs første Linieskib, at faae en Idee om det Skib, der blev antaget at være saa fortrinligt, at man i en senere Periode har giort Efterligning af dets Former og deraf følgende forøget Agterstibs Værn, til eneste Vetingelse for vore nyere Linieskibes Construction.

Spvad nu Danmarks og Norges Veseiling angaaer, da varede den meget kort. Den 14de Septbr. gik Eskadren Seil nord efter, passerede Storebelt, maatte anløbe Kiel for haardt Veir, hvorved Norge havde mistet sin Forre-Merseraa, gik atter til Sees, søgte Osten om Bornholm, hvor adskillige Prøver holdtes, og derefter tilbage til Kiøbenhavn, hvor Skibene ankom medio October og oplagdes strax. Resultatet af Veseilingen var, at der ingen Leilighed havde været til at bedømme Skibene som Søskibe; at Norge var en god, Danmark maaskee lidt bedre Luvholder; at Danmark var en god, Norge en lidt bedre Seiler; at Skibene vare lige stive; at Danmark var et godt, Norge et fortrinlig godt

Batalliesflib; at Norge var fløt, Danmark godt bastingueret; at Skibene vendte lige villigt og hurtigt; og endelig erklæredes Norge, i Betragtning af alle disse Egenheder, for at være det bedste af disse to Skibe, hvilket især herde tilskrives dets Superioritet som Batalliesflib.

Enhver Somand vil uden videre Commentar indse, hvor lidet afgjørende en, paa saa faa Prover, med ny udhalte og ukjendte Skibe affagt Dom, kan være. Skulle saadanne Seilprøver lede til noget absolut rigtigt Resultat, maas de foretages med Skibe, der have været længere Tid i Søen; ere deres Chefer og Officierer vel bekendte; hvis Rejseringer staae godt; og endelig uden at være indskrænket til noget bestemt, meget kort Tidrum. Hvad der har skrækket mig ved denne Veseiling er Seilføringen paa Danmark, hvor man med laaber Kuling, kun 4 à 2 Miles Fart, har ført Koret indtil eet Slag til Luvart, og desuagtet har ført Vinden-Rhyer paa ½ Bom.

Dette var Billes sidste Skibs-Commando. I Juni Maaned 1803 udnævntes han til tredie Militair-Deputeret i Admiralitetet. Aaret efter, ved Admiral Raas's Død, blev han anden Deputeret i dette Collegium. Samme Aar fik han Commandeurs Charakter. Først fem Aar efter, 1809, fik han imidlertid Division eller Commandeurs Sæge, og paa dette Punct stod han, skøndt med Contre-Admirals Charakter, fra sidst i Aaret 1809 til Aaret 1819, da han astraadte Divisionen og erholdt Contre-Admirals Sæge.

Uden mærkelige Begivenheder hengled nu et Par Aar. Billes lobende Forretninger forøgedes imidlertid derved, at han var bleven Medlem af den afrikanske Consulat-Direction, af Quarantaine-Directionen og af Defensions-Commissionen.

Da den engelske Flaade viste sig i Sundet 1807, og den danske Regjering besluttede at afsætte det brittiske Ministeriums Fordringer med Magt, blev Bille udnævnt til at commandere under General Weimann i Kiøbenhavns Fæstning, og navnlig blev hele Forsvaret mod Søfiden ham overdraget. Det er ikke

min Hensigt her at skrive hiin Epokes Historie — jeg har dertil hverken Evne eller Lyst — men da jeg er i Besiddelse af et ganske interessant og høist authentisk Actstykke fra hine skjæbnesvangre fire Uger, nemlig den af Villes Adjutant, Lieutenant Fr. Grottschilling, holdte Journal, skal jeg her tillade mig, ved at giøre Udtag deraf, at skildre Villes og Marinens Virksomhed under Beleiringen.

Efterat de Indrullerede vare indkaldte, og frivillige Folk med 15 Rdlrs. Haandpenge vare antagne til Skibenes Besætning, blev Armeringen af Defensionsstibe, Kanon- og Bombe-Fartøier drevet med al mulig Kraft. Den 12te August forlod Kongen og Kronprindsen Byen. Samme Aften listedes Wagtsstibet i Sundet, Fregatten Frederiksværn, Capitain Gerner, sig igiennem den engelske Flaade og gik nordester.

Den 13de lagde et Flydebatterie sig ved Proverstenen; samme Post indtog Stykprammen Lindormen den 14de, og Fregatten St. Thomas lagdes imellem Trekroner og Kalkbrænderiet.

Den 15de kom den hele engelske Flaade opseilende, og lagde sig ved Vedbek. Blokstibet Mars tog Post nord for St. Thomas. Kanon- og Bombe-Fartøier lagde ud, alt som de bleve færdige; deres Ankerstation var den indre Rhed.

Den 16de August landede den engelske Armee ved Vedbek. Hermed ansaaes da Freden som brudt. Samme Aften faldt de første Skud fra vore Kanonbaade, idet sex af dem angreb nogle sydfra kommende Transportstibe; men nogle engelske Krigsstibe detacheredes fra Flaaden, da det begyndte at lufte, og Kl. 12 om Natten maatte de danske Kanonbaade afstaae fra deres Forsæt for ikke at blive affaarne. Der blev lagt Beslag paa al engelsk Eiendom. Stykprammene Haien og Sværdfisken lagdes paa østre Side af Refshalen, imellem Trekroner og Lynetten.

Den 17de angreb atter Kanon- og Bombe-Flotillen en synsden fra kommende Transport-Flaade, som blev tvungen til at staae over ad Svenske-Kysten. Tvende Skibe bleve affaarne: det Ene, et amerikansk, blev frigivet, det Andet kom til at staae paa Middelfgrunden og blev opbrændt. Kl. 12 om Middagen adstite-

rede nogle Kanonbaade vore kække Livjægere, som angreb de engelske Forposter ved Ebanemøllen. Tredie Gang samme Dag gik vor Sødefension i Ilden, idet Wille, understøttet af sin tro Ven og Kammerat Krieger, førte hele den mobile Force mod de engelske Bombarderer, som havde taget Post ved Stubben og kastede mod Byen. Attaquen varede fra Kl. 6½ E. M. til Kl. 9 Aften; da retrerede de Engelse, og ophørte med deres Ild. Wille skrev i denne Anledning til Kronprindsen: „Kanonbaadene med deres Anførere gjorde mig megen Fornoielse. Jeg bragte dem selv i Ilden; men var det mig let at faae dem derind, da var det mig svært at faae dem derfra.“ Kun een Mand faldt. Denne Affaire gjorde et herligt Indtryk saavel paa Kanonbaadernes Besætning, som paa Stemningen i Byen i Almindelighed. Man havde seet fiendtlige Skibe flygte. En stor Mængde af Byens Indvaanere havde samlet sig paa Toldbøden, og da Wille, omgivet af en Deel Officierer, kom i Land, bleve de modtagne med en Enthusiasme, der i Sandhed maa være Krigerens herligste Løn.

Endnu samme Nat borttoge Kanonbaadene de Engelses Mærker paa Stubbegrunden. Den 18de avancerede Kanonbaadene Nord paa for at hindre de Engelses Samfærdsel med Land, men de bleve beskudte fra et maskeret fiendtligt Batterie, hvilket tilligemed Ilden fra nogle Brigger tvang dem til at retirere. Her fik Lieutenant Vull det Saar, hvoraf han siden døde.

Briggen Mercurius, commanderet af Captain og Navigations-Directeur J. P. Wleugel og bemandet med lutter Frivillige og Volontairer, blev lagt tværs for Langebro, for at bestryge Kalvebodstrand *).

*) Dette Fartoi blev før Capitulationen forhalet tilligemed 5 Kanonbaade ind imellem endeel Koffardislibe bag Børsen. En af Besættelserne ved Capitulationen var, at de Engelse ikke maatte komme ind i selve Byen. Ved senere Overenskomst blev dette imidlertid forandret derhen, at Officierer, og senere ogsaa Soldater

Den 19de veyledes endeel Skud og Bomber, mellem de Engelske og den syndre Deel af Defensionen. Intetsteds kunde Fienden faae fast Position med sine Bombeskibe, for at kaste mod Byen. Fregatten Frederiksværn saaes liggende i den engelske Flaade med engelsk Flag vaiende over det danske.

Den 20de foretoges et stort Udvalg fra Fæstningen, for at ødelægge Batteriet ved Swanemøllen. Capitain Baron Holsten, med 9 Kanonbaade, understøttede Angrebet, og bragte Batteriet til at tie. Men et nyt Batterie aabnedes nu noget norden for det demolerede, og da maatte Kanonbaadene følge Troppernes Bevægelse og retirere. I denne Affaire blev Lieutenant Carl Holsten blesseret. Nu lagde sex engelske Bombarderer sig paa Stubben og begyndte at kaste med Helmen, dog uden Virkning. Deres Ild blev besvaret fra Defensionen.

Den 21de lagde tre engelske Linieskibe sig synden for Provestenen. Bombardererne kastede mod Kastelet. Den 22de bleve de to Stykpramme, som laae østen for Trekroner, lagte imellem dette Batterie og Kalkbrænderiet.

Den 23de foretoges et Hoved-Angreb paa de fiendtlige Bombarderer, hvilke bleve assisterede af Batterierne i Bugten. Kløkken 10 begyndte Affairen. Kl. 1 sagnedes Fiendens Ild, og Bombardererne flggede, forfulgt af Kanonbaadene, der først vendte tilbage Kl. 3½. Vi mistede i denne Affaire 7 Mand; 11 saaredes. Stykprammen Sværdfisken, som havde faaet Grundskud, haltes ind for at repareres.

Den 24de detacheredes en Division Kanonbaade, under Lieutenant G. Wulffs Commando, til Kalsbeodstrand, hvor den heste Da-

og Matroser, en vis Mængde ad Gangen, erhøbt Tilladelse at komme derind. Bille havde meget modsat sig denne Udvidelse af de Engleskes Rettigheder ved Capitulationen. Den første Folge var, at ovennævnte lille Rest af Flaaden blev opdaget, formodentlig ved Sir Home Pophams Spioner, og gaauske rigtig borttaget tilligemed alt det øvrige.

gen, den 25de, bestod Fienden, som der oplastede et Batterie. Den tredie Stykpram, som laae østen og synden for Trekroner, tog Post istedetfor Sværdfisken. Den 25de sandt Udsaldet imod Glasfens Havn Sted, understøttet af vore Kanonbaade, som stode med Ekraa ind i Skoven. Ogsaa den 26de angreb Kanonbaadene Glasfens Havn, for at forstyrre Fiendens Arbejder derinde. Vore Bombarderer kastede mod det fiendtlige Hoved-Quarteer paa Hellerup. En Granat fra Euanemølle-Batteriet traf Kanonbaaden Stubbe-kjøbbing, og sprængte dette Fartoi i Luften. 31 Mand dræbtes, 12 saaredes. Chefen, Lieutenant P. H. Bruun, kom uskadt derfra. Ved Attaquen blev desforuden 1 Mand dræbt og 7 saaredes; blandt de Sidste Lieutenant Dødt, der fik en let Blesfure.

Den 27de indtog Stykprammene deres Plads synden for Trekroner. Om Natten var Batteriet ved Kalsbejdsstrand bleven færdigt, og begyndte nu for Alvor at beskyde vore Kanonbaade. Først efter at Lieutenant Fruthen var falden, Cadet Bull havde mistet Armen, 6 Mand vare døde, 4 blesfereede og intet Fartoi havde Krudt mere tilbage, gav Lieutenant Wulff Ordre til at retirere. Baaden Rakflov kom paa Grund, men blev gjort flot igien, og bragt ind til Reparation.

Den 28de, 29de og 30te foretoges intet væsentligt til Søes; gjensidig Skudverling og Bombekast hørte til Dagens Orden.

Den 31te August angrebes atter Glasfens Havn af vore Tropper, og 50 Mand af Holmens Tømmermænd fulgte med for at demolere. Kanonbaadene assisterede hvoire Flot. Samme Formiddag begyndte et almindeligt Bombardement fra Kastellet, Lange-Linie, Nyholm, Trekroners-Batterie og de flydende Fartøier, imod de engelske Kystbatterier og Bombarderer i Bartov-Bugten. Kl. 10½ sprang et af de fiendtlige Skibe i Luften og et andet sank, hvorpaa den hele fiendtlige Eskadre retirerede, forfulgt af vore Kanonbaade. En Brig saaes at lide betydeligt. Kl. 1 var Fienden ud af Skud og Batterierne taug, hvorpaa Flotillen vendte tilbage. Fra fiendtlige Side blev Mars og St. Thomas beskudt med gloende Kugler. Ligeledes stød de Engelske ind i Drags-

havn, og antændte en der liggende Galease, der dog blev slukket. Om Drago-Havn blev udlagt Bomme.

Den 1ste September var Fienden klar til at begynde Bombardementet fra Landssiden. Fæstningen opfordredes til at capitulere og udlevere Flaaden, hvilket blev afslaaet.

Den 2den September blev Ordre givet til at indrette alle Krigsskibe saaledes, at de kunde sænkes paa første Vink. Et Hul blev hugget under Vandgangen paa hvert Skib, hvorefter der blev sat en Fyrrelap, som kunde brækkes fra med et Kabeen. Seil og Takkelage bleve samlede paa Beddingerne, til at kunne sonderhuges og itusfiæres; Kor og Rundholter opstabilede til at brændes. Sex Brandere bleve satte i Arbejde. — Kl. 7½ om Aftenen begyndte det fiendtlige Bombardement, som varede uafbrudt til Kl. 4 næste Morgen. Omtrent 4000 Bomber, Granater og Brandpile faldt i Byen. Ild opkom flere Steder, men slukkedes. De engelske Bombarderer seilede i Slutningen ind i Bugten og begyndte at kaste, men 11 Kanonbaade angreb dem med Kardatsker paa Musketkuds Afstand, og tvang dem trods den heftigste Modstand til at retirere. Et Batterie ved Larsens Gaard paa Nørrebro blev bestudt af vore Bombe-Fartøier.

Den 3die September om Eftermiddagen begyndte Bombardementet igjen. Det var en Gjentagelse af forrige Nats Begivenheder. Kun kom de engelske Bombarderer aldeles ikke til Ankers, da vore aarvaagne Kanonbaade strax vare tilstede ved deres Ankomst, og tvang dem tilbage.

Men den 4de September vedblev Fienden uafbrudt med Bombardementet fra Landssiden. Frue Kirke og en Deel af Byen brændte. 100 Mand af Polmens Sommermand sendtes til Høden i Byen og 100 Mand til Sommerpladsen ved Kalvebodstrand, der ogsaa var kommen i Brand, og hvorfra vore Tropper havde maattet retirere.

3 Kanonbaade under Lieutenant J. F. Eurnson bleve lagte i Kalvebodstrand. 3 Fregatten Glückstadt opkom Ild, men den slukkedes. Den 5te vedvarede Bombardementet; betydelige Strøg af Byen

brændte. Kanonbaadene i Kalvebodstrand angreb de engelske Forposter, som vilde ind paa Temmerpladsen, og tvang dem med Kardæstler til at vige. Samme Aften forlangtes at parlamentere.

Den 6te assisterede 450 Mand Sommermand under Admiral Lüttens Commando ved Slutningen af Byen.

Den 7de capitulerede Fæstningen. Den mobile Defension og Blokflibene lagdes ind, og Folkene beaffstedigedes.

Men Wille underskrev ikke Capitulationen. Han protesterede paa det allerbestemteste imod Flaadens Udlivering, hvilken han mente man borde tilintetgjøre heller end at lade den falde i Fiendens Hænder. Han forlangte forgiæves at maatte gjøre et Udfald med Alt hvad der kunde føre Baaben, og som frivillig vilde følge ham. „Jeg indsaæ imidlertid meget vel“, skrev han til Kronprindsen, „at mit Forslag ikke nyttede til andet end til at „stafte mig og mine Søkrigere, som fulgte mig, en ærefuld Død. „Imidlertid kunde man have benyttet Mellemtiden til at tilintetgjøre Skibene.“

Saa snart denne sørgelige Begivenhed var bleven Kronprindsen bekendt i Kiel, blev Wille beordret dithen, for at give Underretning om Alt. Han kom tilbage dertfra først i October.

Som et indflydelsesrigt Medlem af Admiralitetet, deeltog han fra nu af i Bestyrelsen af Søforsvarsvæsenet mod vor overlegne feirsante Fiende. Dette var i Sandhed ingen let Opgave. De Engelske havde intet, aldeles intet ladet os tilbage; de danske og norske Kyster vare aldeles blottede; Tropper skulde bringes over til Verne; engelske Krydsere spærrede Sund og Belte.

1808 udbrod Krigen med Sverrig. En Landgang i Forening med franske og spanske Tropper blev projecteret, og hertil skulde Fartøier staffles tilveie. Officiere og Matroser skulde sendes til Vliesingen; Norge skulde provianteres — kort, Krigen med alle dens Folger omspændte vort lille Lands vidtledige Kyster — Fienden maatte mødes, og mødes paa Søen. Med hvad Magt og Midler dette stete, hvad Kræfter, Skibe og Fartøier Marinen havde at disponere over i denne uheldige Krig, kan sees af efterfølgende Note,

som jeg har fundet blandt Villes efterladte Papirer, skreven med hans egen Haand (rimeligviis 1811 om Sommeren) og som jeg i flere Henseender har fundet interessant:

„Efter at Engelsen 1807 havde forladt os, og vi vare „udplyndrede for vor Flaade, Bygningstømmer, Kanoner m. m., „biergede vi her i Danmark 2 Skiotpramme, som Fienden havde „hugget Hul i og sænket paa 6 Favne Vand. 2 Kanonchalup- „per (hvoraf en var gammel) og 1 Morteerchaluppe, som alle „fandtes drivende med Riolen i Været, samt Huller huggede i „dem. 3 Norge havde vi 2 Orlogsskibe og 1 Brig i Behold, og „blev der bierget 3 Kanonchalupper, som ligeledes dreve som Vrag „ind imod Kysten. Det bedste Orlogsskib*) mistede vi strax i Na- „ret 1808, i Bataille med 2 engelske Orlogsskibe, saa at vi be- „gyndte Krigen med Sverrig 1808, egentlig kun med 1 Kanon- „chaluppe, som var det eneste brugelige Fartoi, og stød bemeldte „Kanonchaluppe den første Kugle i Land i Helsingborg kort før „Krigen blev declareret. Siden er bleven byggt 1 Orlogsskib; 3 „Fregatter staae paa Stabelen, hvoraf de 2 ville komme i Vandet „for Vinteren; endvidere er bygget 8 Brigger, 162 Kanonchalup- „per, 69 Joller, 15 Morteerchalupper, 4 Skiotpramme, 8 Lug- „gere, samt en stor Deel armerede Recognoscer-Fartøier. Med „denne tilbyggede Defension have vi til Dato erobret fra Fienden: „7 Orlogsbrigger, hvorimellem var en af vore egne, 2 Cuttere, „(den ene svensk) 5 Kanonbaade, samt 340 Koffardieskibe, nem- „lig 200 indbragte til Danmark, 100 til Norge og 40 til Hertug- „dømmene.“

Men havde England end berøvet Danmark sit materielle Søværn; var der end ikke en eneste Snekke mere tilbage i Flaadens Leie; laae end selv de nye, knap færdige Skibe knuste paa Beddingerne, og endog det ubrugbare sonderstaaet i Dokken: saa var der dog Noget blevet tilbage, som ikke lod sig bortføre, og det var den Mand som befælede Nationen, og navnlig den danske

*) Det andet var det gamle, som Søskib ubrugbare Lovisa Augusta.

Marine. Dybt rystede i Sjælen, men med Hjertet hoit soulmende af Fædrelandskjærlighed, stode vore Somænd tilbage paa Strandbredden og saae med taarefuldte Mine efter deres stionne Flaade. Men Nationen hørte med dyb Sympathie deres Raab om Hævn. Da strømmede frivillige Gaver til Fædrelandets Alter fra alle Provindser: Hvie og Lave, Mænd og Qvinder offrede; den Rige deelte sine Skatte, den Fattige sin ringe Stierv, og sagledes freuntrysledes da den talrige Kanonbaads-Flotille, der blev vore Farvandes og Kystersaarvaagne Værn. Og da saae man vore brave Somænd — uden Haab om endelig Seier, ikke engang om Hævn —, men i dyb Erkiendelse af Pligtens og Grens Bud, at ise ud fra Stranden, og at træde i Kamp med deres altid overlegne Fiender; ingen Fare var for stor for deres usorfærdede Mod.

Det var een af Villes store Egenskaber, at han med Tact og Skionsomhed vidste at benytte Marinens energiske Zorr. Men ogsaa besad han allerede dengang sine Undergivnes uindstrænkede Tillid og Afgtelse. Herom vidner hans Correspondence med de i alle Retninger udcoumanderede Officierer, ligesom denne ogsaa i hoi Grad bærer Præget af den ovenfor omtalte Mand, der dengang bestædede Alfe. Jeg finder disse Breve understrevede af Mænd som Krieger, Jesfen, Rosenvinge, Kothé, Holm, Grottschilling, Willemoes og flere af vore endnu levende udmærkede Officierer*). Nu, da hiint Tidspunkt ligger 30 Aar tilbage, og dets karakteristiske Momenter, hyllet i Glemselens Taage, undgaae vort Blik; da' vi leve i en positiv, koldt beregnende Tidsalder, hvor der lydes haant om slige „høist agtværdige, men unyttige“ Foletsler, hør man ondt ved at begribe Tanker som dem, der i vort første nybygte Liniesib saae en Phoenix fremstaae af sin Afse. Men, varm af den Id der strømmer fra hvert et Ord, som hine, af Fædrelandskjærlighed glødende Mænd udtalte i deres Breve,

*) De ville tilgive mig at jeg ikke nævner dem, thi sand Bestehenhed er uadskillelig fra det sande Mod.

kan jeg kun skrive varuit om denne Gienstand. Man tilgibe mig derfor, om man skulde finde mig for entusiastisk, og at jeg taler „til ingen Nytte“. En Stemme i mit Indre siger mig dog, at jeg har slaaet paa en Streng, der maa finde Gienklang i danske Somænds Hjertes; thi hiin Mand, som blev tilbage, beslaer os endnu; den kan ingen Fiende bortføre, og den vil ikke forlade os, saalænge Soven slutter vort Fædreland i sin moderlige Favn, saafremt den ikke gøres af Slangen i de Danskes Varm: Mistillid til egen Kraft og Lygtighed.

Da Kongen 1812 drog til Alineen, overgaves General-Commandoen over Sø-Staten i Villes Haand. Da Admiral Krieger fulgte Hovedkvarteret, overtog Ville den specielle Commando over Søforsvaret omkring Sjælland.

1814 kom endelig, og med dette Klar Freden til Kiel. Norge blev skilt fra Danmark. Kongen løste Normændene fra deres Trokabs-Bd. Danske Commissairer bleve sendte til Norge for at overlevere dette Riges Fæstninger til den svenske Regiering. Men Forholdene vare saa forviklede, Omstændighederne saa vanstelige, at der til dette Hverv krævedes en Mand, der forenede personlig Anseelse med en Underhåndlers fineste Tact. Kongen valgte Ville, som, ledsaget af Oberst v. Lønborg, Commandant i Nyborg, og af Lieutenant Falbe af Sø-Staten, i Sommeren 1814 reiste til det svenske Hovedkvarter ved den norske Grændse, og senere alene til Christiania. Ville regtede dette vanstelige Grinde til sin Konges Tilfredshed, og kom tilbage til Kiøbenhavn i Efteraaret.

Ville var under Krigen, i 1809, bleven decoreret med Dannebrog-Ordenens Commandeurkors og i 1811 med Storkorsset af Dannebrog. Senere erholdt han ogsaa Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

Danmark havde nu Fred. Denne Fred var dyrekøbt. Convulsivt havde den sidste Kamp været, der udtømte Landets sidste Kræfter. Men Landet, Kongeriget, Navnet Danmark eksisterede endnu; et Forsvarsvæsen var altsaa en absolut Nødvendighed, og vor geographiske Beliggenhed bød, ikke at opgive vore Fordringer

paa at være Sømagt. En Plan blev lagt til at skabe en ny, i Antal indskrænket efter Landets Kræfter, i Egenstaber fuldstændig og kraftig Marine. Efter denne, paa modent Overlæg grundede Plan, arbejdede nu Marinens Administration. Frugterne af dette Arbejde ligge aabentlyst for Nationens Bine. Vi have seet Holmene at fremstaae af et afspjelligt Chaos, og omdannes til deres nuværende, om Orden og Velstand vidnende Udsæende. Vi have seet aarligen veludrustede, velsæilende, Afgifts indgydende Skibe forlade vore Værfter. Vi have seet en ny Generation af Holmens faste Mandstab, uden i mindste Maade at vige sine Forfædre i Kraft og Kierne, at lade dem langt bag efter sig i de Egenstaber, der ere Folger af en fremadstridende Civilisation, af en god Opdragelse og af et stionsomt Udvalg af Individerne. Paa samme Tid vedligeholdtes den strengeste Orden og Deconomie med Marinens Finantser. Sø-Statens Credit var saa rodfæstet, at den kunde vrage sine Leverancer paa det strengeste, og fordre desuagtet ubetinget de bedste Varer til Værftets og Proviantgaardens Forsyning. Smidlertid opsparede et betydeligt Fond, der efter Belunderrettedes Udsagn skal være voxet til en Million. Principets Rigtighed, hvorvidt det er skadeligt eller gavnligt, at en enkelt Green af Statsstyrelsen skal kunne skabe sig et uafhængigt Fond og derved, saa at sige, blive Stat i Staten, er det her ikke Stedet at omhandle. Det maa altid falde en Administration til Roes, at den foretager og forstaaer en saadan Deconomie, saakremlig det ikke stæer paa det Nødvendiges Beføstning. Det har været sagt og gientaget, at man havde gjort bedre i at anvende disse opsparede Summer til Officierers og Mandstabs aarlige Døelse. Denne Behøvelses Retmæssighed tillader jeg mig ikke at drøfte; kun skal jeg bemærke, at den under ingen Omstændigheder kan træffe Marinen Administration, eftersom hiin Sums Grundfond hidrører fra forskellige, Budgettet aldeles uvedkommende Kilder, da det aarlige Budget udtrykkelig kun er bestemt til det Personelles og Materielles ordinaire Beføstning og Lønning, hvorimod alle Udrustninger skulle beføstes af Finantserne, og endelig, eftersom bemeldte

Fond vel er opsparet og administreres under Admiralitetet, men ingenlunde er eller har været til dets Raadighed, da der horer allerhoieste Sanction til at røre det, og at det altsaa har været og er at betragte som et Fond tilhørende Staten, og ikke Marinen i Særdeleshed.

At nu Wille, der i Januar 1825 ved Admiral Bleugelds Død var bleven 1ste Deputeret i Admiralitetet, allerede flere Aar for havde været, og vedblev at være til sin Død, det virkende Princip i Marinens Administration er os alle bekendt. Omgivet af Mænd, som han tildeels selv havde draget frem til de vigtigste Poster, og til hvis kraftige Medvirkning han havde fortient Tillid, havde han den Glæde endnu for sin Død, at see den efter Planen bestemte Flaade saa godt som at ligge færdig i vor Orlogshavn. Dog, just fordi han foretrak de kraftigste og dygtigste Mænd til de vigtigste Poster, maatte det hælde ham, at han stundom mødte med en Opposition, der fremvirkede saa meget stærkere Rivning, som den fremsprang af gjensidig Nidkærhed for den gode Sag. Men om end Wille, der nød Regjeringens uindstrænkede Tillid, med sin bekendte uboielige Villie satte sin, paa Overlæg og indre Overbeviisning stottede Mening igiennem, trods den samvittighedsfuldste, den meest energiske Opposition: saa gif dette dog aldrig videre, end Tjenestens Lyk og det militaire Princip strengt fordrede det; og han høstede derfor ogsaa den velfortiente Løn, at han nød sin dierveste Modstanders uindstrænkede Agtelse. At denne Følelse var gjensidig, behøver vel intet Beviis. Et af Willes sidste Ansættelser paa hans Dødsøng var, at Rothe maatte gienindtage sit Sæde i Collegiet, hvilket denne udmærkede Officier havde forladt, da han i 1824 var bleven Holmens Over-
Equipagemester.

Jeg har ikke fundet Leilighed paa rette Sted at anføre, at Wille i 1819 blev sendt som overordentlig Gesandt til det svenske Hof, da Kongen af Sverrig opholdt sig ved sin Leir i Skaanen. Han var ledsaget paa denne korte Mission af Kammerherre, Oberst

W. v. Haffner, og af sin ældste Søn Ernst Vile, som var Kammerjunker og Lieutenant i Sø-Statens.

I 1825 havde Vile erholdt Vice-Admirals Charakter. Forst i Maret 1829 erholdt han Vice-Admirals Gage, og samme Aar i Juli Admirals Charakter. Han var saaledes steget til Marinens høieste militaire Værdighed. Men et Skridt skulde han giøre endnu, et Skridt videre paa den jordiske Kresbane. Hans Konges hæderfulde Tillid kaldte ham til en Post, som, saavidt jeg veed, kun een gang for har været beklædt af en Sø-Officer: den 4de Marts 1831 udnævntes han til Geheime-Statsminister med Sæde i Statsraadet. Han var altsaa med i Kongens Raad, da den for Landet saa vigtige Stænder-Institution blev drofret og besluttet.

Maret 1831 omspyndtes Danmark af den i Europa herskende asiatiske Cholera. Frygten for dette Onde var almindelig i Landet, og Ønsket om udvortes Sikkerheds-Anstalter gjorde sig lydelig gjældende. Vile, som var første Medlem af Quarantaine-Directionen, var af den Overbeviisning, at alle Præcautioner vare urigtige, at Sygdommen var epidemisk, og at derfor Sundhedsordoner og Rydsfartsler til at afsværge Cholera vare Pengeopoffelser for Landet, uden Garantie for Indvaanerne. Han androg derfor paa, at de bestaaende Quarantaine-Love maatte holdes i Aigt, og anvendes mod de erkiendt smittede og mistænkte Steder, og iøvrigt maatte man lade Stiæbnen raade. Denne Mening, som jo nu er den herskende i hele Europa, fandt imidlertid dengang megen Modstand hertillands, navnlig blandt de nyere Tilforordnede i Quarantaine-Directionen, og de Præcautioner, som ere os alle i frist Winde, bleve tagne for at afsværge Sygdommen. Vile arbejdede nu usfortrøden paa Udførelsen af Regjeringens Befalinger i denne Retning, men begjærede og erholdt paa samme Tid sin Udtrædelse af Quarantaine-Directionen.

Vile var Medlem af Defensions-Commissionen siden 1801, og var ved sin Død, paa Grund af sine Formænds successive

Ufgang, dens ældste Medlem. I dette Tidrum blev Trekroners Batterie bragt i sin nuværende forsvarsdygtige Stand.

I Vinteren 1833 følte Wille sit Endeligt nærme sig med stærke Skridt. En af Virkningerne af hans rolige, faste Charakter, men tillige af hans sande Religiositet, var, at han talte om sin Død, som om at gaar ind i en anden Stue. Alle hans Anliggender, offentlige og private, havde han bragt i den beundringsværdigste Orden. Først i April faldt han syg, og hans af mange Lidelser afkræftede Legeme, der alt i flere Aar kun havde suget sin Næring af hans kraftfulde Siæl, bukkede endelig under. Den 15de April hensov denne Flagets gamle to Ziener, Marinens kraftfulde Stotte, i en Alder af 81 Aar og 8 Maaned. Med dyb Bevægelse horte Frederik den 6te Efterretningen om Willes Død. Han havde mistet en trofast Ven, en klog, erfaringsrig Raadgiver.

I 1790 havde Wille ægtet sin efterlevende Hustru, Fruken Frederike Wilhelmine Bornemann. Foruden at en Datter blev dem ved Døden berøvet i hendes 4de Aar, fristede Wille den haarde Skiebne, i mindre end eet Aar, at miste en søn, gift Datter og sin ældste Søn, Lieutenant Ernst Wille.

Ligesom Wille i sin offentlige Stilling vidste at indklæde sin medfødt, Ærbødighed fordrende Værdighed i de ventligste Former, der indgjorde Enhver som nærmede sig ham Tillid og Fortrolighed, saaledes var han i det private Liv af den behageligste Dmgang. Hans Huus var en Samlingsplads for Hovedstadens bedste Selstab. Her kunde man møde enhver Fremmed af Udmærkelse, der paa Embeds Vegne eller i egne Anliggender opholdt sig i Kiøbenhavn. Alle søgte at gjøre den Mand's Bekjendtskab, der nød en saa almeen Afgtelse og Velvillie; og med dyb Ærbødighed saae man op til Oldingen, der havde tient sin Konge i 70 Aar, og i den Tid havde giennemgaaet og virket saa meget til sit Fædrelands Gavn. Men ogsaa her var Ærefrygt noie forenet med Lyst til Fortrolighed og Munterhed; thi Wille bespød den fineste selskabelige Tact, og hans jovialste Lune gjorde ham til Siælen i sin

Kreds. Dog — jeg frygter, at Sonnens Følelser maaskee allerede har ledet Biographens Pen paa Afveie, og jeg vil derfor standse, forinden jeg kommer saa langt fra mit Maal, at jeg ikke længer tør haabe Tilgivelse.

Da Bille var bleven Stortors af Dannebrog, blev han opfordret til at nævne sit Valgsprog. Han svarede, at det var: „Gjør Ret og frygt Ingen“. Det var ingen ny Devise; Mange have ført den samme i deres Skjold, men Faa have fulgt dens høie Betydning mere samvittighedsfuldt end Bille. Uden Frygt for Nogens Daddel, uden Veilen til Nogens Gunst, havde han kun eet Maal for Øie, hvorhen han stræbte i Medgang og Udgang, og dette Maal var Kongens Tjeneste, Flagets Ære, Fædrelandets Gavn; thi for ham vare disse tre Begreber uadskillelig forenede ved et uopløseligt Baand: de udgjorde for hans militaire Aand et udeleligt Heelt, liig Trefoldighedens hellige Billede.

Paa Kirkegaarden, imellem de mange Brave, som havde tient med ham og under ham, hviler nu hans Stov. Paa Stenen, som mærker hans venlige Grav, staaer skreven:

Af Kongen hædret, af Folket elsket
 Af alle æret, tilbødet af sin Stægt,
 Med Manddoms Kraft i Oldings Alder,
 Han leved, hanblev, virked.
 Gjørde Ret og frygteb' Ingen.

September 1839.

Steen Bille.

Det danske Flag i Middelhavet

i Slutningen af det forrige Aarhundrede.

Medens den franske Revolutionøkrig satte hele det øvrige Europa i Giering, medens de store og smaa Magter udtømte deres Kræfter i Kampen til Lands og til Vands, medens Fredens Betsignelsebilleder udtørredes eller bleve afledede for alle de krigsførende Lande, vedligeholdt Danmark, ledet af Kronprinds Frederik og U. P. Bernstorff, en streng Neutralitet. En vidtudsøgt Handel var et af de mange Goder, som Freden under disse Omstændigheder medbragte vort Fædreland. Det danske Flag vaiede fra Tusinder af Skibe, svævede over alle Farvande, i Indien, i Middelhavet, ved Chinæs Kyster, i alle europæiske Havne.

Jeg har hørt sige, at i hvor fordeelagtige hine Handelsconjuncturer end vare for Danmark, bidroge de dog Intet til Landets sande Gavn, fordi de vare unaturlige, vare fremkomne ved et Sammenstød af overordentlige Omstændigheder, som ikke kunde have Varighed, og ifkun ledede Erhvervsaaenden paa saadanne Veie, der snart igjen maatte ophøre at være fremkommelige. Det ligger udenfor min nærværende Plan, ligesaameget som det overstiger mine Evner, at indlade mig paa dette tvivlsomme, statsøkonomiske Spørgsmaals Besvaring. Det forekommer mig imidlertid, at det ikke kan være en Grund til at miskiende og ringeagte en glimrende Lykkesperiode, fordi den skyldes usædvanlige Omstændigheder

og er af fort Varighed. Conjuncturer i Handelen ere, almindeligen betragtede, de samme Omvæglinger underkastede, som andre jordiske Lykkeomstændigheder. Mennesket er ikke Herre over disse, men han kan og bør med Klogskab og Kraft benytte det gunstige Dieblif, der er givet ham.

Det var isærdeleshed i Middelhavet, at den danske Handel hoftede store Fordele af Europas Krigstilstand. I dette snevre Farvand, hvor saa mangfoldige Handelsveje stode sammen, hvis Kyster ere bedækkede med utallige blomstrende Handels-Etader, og som har en saa snever Indgang som Estrædet ved Gibraltar, kunde ingen af de krigførende Nationers Handels-Skibe seile med Sikkerhed. Det sydlige Europas Kiobmænd tyede derfor til de neutrale Flage, for under deres Beskyttelse at forsende deres Varer. I alle spanske, franske og italienske Havne saae man kun danske, svenske og amerikanske Flage*). Men det sidste var endnu for ungt til at kunne rivalisere med de gamle nordiske, hvis Skipere vare i Besiddelse af et paa mange Aars Erfaring grundet Kygte om Duellighed og Redelighed.

Imidlertid vare der tvende mægtige Hindringer for Skibsfarten i Middelhavet. Den ene var: de barbariske Magter, som paa den Tid vare i deres fulde Kraft, og hvis Farlighed for Skibsfarten altid vagede i samme Forhold som denne tiltog. Den anden var de europæiske Magters Kapersystemer, som, uagtet de bleve udviklede under kristne Staters Flage, ikke vare mindre farlige for de neutrale Nationer, end hine.

Det var isærdeleshed fra Frankrig, at der udrededes den store Mængde Kapere, som gjorde Seiladsen paa Middelhavet saa ubodelig Skade. De forskiellige revolutionaire Regjeringer i dette Land, under hvad Navn og Form de end fremstode, vare altid

*) En Officier af vor Marine har sagt mig, at han af den danske Consul i Lisabon er fortalt, at i hiin gyldne Tid ere paa en Dag 100 danske Skibe løbne ud af Tajern.

deri enige, at de af alle Kræfter søgte at stade Englands, denne deres vældigste Modstanders Handel. Derfor bleve saa mange Kaperbreve udstædede som der kun sørgedes; derfor gave de Love for Friidommelse, som autoriserede disse Kapere til den meest toilesløse Frihed i Opbringelsen af neutrale Skibe, og i Kraft af hvilke Consulerne i de fremmede Havne havde Fuldmagt til, at priidomme saagodtsom alle Nationers Skibe, uden Undtagelse.

Men ogsaa engelske og spanske Kapere forurologede Skibsfarsten. Disse tvende Magter vare i Krig med hinanden, og fra Algeras, Gibraltar og Ceuta udrustedes Kapere, hvorved det blev fast en Umulighed for en Koffardimand at seile igiennem Strædet ved Gibraltar, uden at blive opbragt; og paa Skadeserstatning for ulovlig Opbringelse var ikke at tænke.

Disse uretmæssige Priidommelser og Opbringelser gave Anledning til Reclamationer ved de respective Hoffer; men deels bleve de, under den overordentlige Tilstand hvori Europa befandt sig, sieldent ændrede; deels trak Sagerne sig altid saaledes i Langdrag, at Skibenes og Ladningernes Tiere aldrig undgik betydelige Tab. Det var da, at Danmark og Sverrigs Regjeringer grebe til det bekendte Convoi-System, hvilket i Førstningen respecteredes, men senere forvoldte saa alvorlige Bryderier med England, at det ledede til Catastrophen den 2den April 1801.

Det er dette Tidrum, da det danske Orlogsslag viste sig i de fierneste Farvande som en beskyttende Genius for Handel og Industrie, hævdende med Kraft og Værdighed det værgeløse Søsters, Koffardie-Flagets Uantastelighed. Det er dette Tidrum, som Marinen, og det vel med Ret, steds benævner dens gylndne Periode; thi spillede end den danske Orlogsmænd til andre Tider en mere glimrende Rolle, var han dog aldrig bleven brugt til noget ædlere, for Fædrelandet og Medborgerne mere nyttigt Diemeed.

Under den stærke Deel af denne Periode var Commandoen, over vore i Middelhavet stationerede Krigsskibe, betroet af døde Admiral Steen Bille. Af hans Dagbøger, men især af de mange

originale Documenter og Breve, han har efterladt fra hiin Tid, er det at jeg har samlet nærværende historiske Beretning om vore Krigsskibes Færd i Middelhavet og de politiske Underhandlinger, som det faldt i den Høistkommanderendes Led at tage Deel i. Jeg smigret mig med den Tanke, at denne Beretning vil, for dens Authenticitets Skyld, ikke frakendes alt Krav paa Historiegranskerens Opmarksomhed; for Sø-Officieren vil den ikke være uden Nytte, som et lærerigt Exempel under Forhold, hvori han ikke sielent kan finde sig henfat, og som medføre Pligter, der ofte kunne findes langt vanskeligere at opfylde, end dem, der paaligge ham som Krieger. Skulde det findes, at jeg siundom har ladet mig forlede til at fremhæve den handlende Person mere, end Begivenhederne selv, beder jeg den gunstige Læser at erindre, at denne Mand var min Fader, og sikkert tor jeg da vente mig Overbærelse med en Svaghed, der udspringer af en saadan Kilde som ionlig Kierlighed og Høiagtelse.

Eiden Krigen med Algier 1772 havde intet aabenbart Fredsbund fundet Sted imellem Danmark og de barbariske Magter. I Maaret 1796 kom en ny Pascha til Regjeringen i Tripolis. Det var den endnu levende Pascha, dengang en ung Mand, som, ved at udelukke sin ældre Broder, efter at de begge forenede havde fordrevet Faderen, kom i Besiddelse af Thronen. Strax derpaa skrev han et Brev til Kongen af Danmark hvori han meldte sin Thronbestigelse og fordrede tillige, at Traktaten, som havde bestaaet med hans Fader, skulde fornyes, ved hvilken Leilighed Danmark da havde at erlægge en overordentlig Contribution af Penge og andre Foræringes; og dette var ham da vel egentligen Hovedsagen. Den danske Regjering, fandt ingen Anledning til Fornæelse af en Traktat, der ikke havde været brudt eller hævet, og vilde heller ikke indlade sig paa nogen Extra-Præsent; hvorpaa Paschaen, som isærdeleshed fandt sig fornærmet over, at han intet directe Svar

fit paa sit Brev til Kongen, erklærede Danmark Krig i Foraaret 1796, eller, med andre Ord, lod sine Skibe gaae ud for at opbringe danske Fartsier.

Efterretningen herom kom først over Tunis til Kiøbenhavn. Siden indløb der den 13de Juni Brev derom fra den i Tripolis accrediterede danske Consul Pochner, som var i Livorno med Reisetilladelse, medens Consulatet under hans Fraværelse bestyredes af den spanske Consul, fra hvem man den 20de Juni modtog officiel Beretning om Fredsbruddet og at et dansk Skib allerede var opbragt.

Man hørte snart bedrøvelige Klager over denne Ufred: de opbragte Skibes Mandskaber bleve giorte til Slaver; overalt lammedes Handelen; ingen Kiøbmand vovede at betroe sine Vare under et Flag, der var uden Beskyttelse, paa en Tid da det var i Krig med en saa farlig Fiende. Regjeringen blev ikke ligegyldig herved, og foruden at Pochner beordredes fragt at gaae tilbage til Tripolis, for at aabne Underhandlingerne (han afgik fra Malta den 22de Juni) blev i Efteraaret Fregatten *Thezis*, under Generaladjutant, Capitain Lorenz Fiskers Commando, afsendt til Middelhavet, for ved dens Nærverelse at give Underhandlingerne Vægt. Fiskers Instrug var dateret 29de August, og lod i det Væsentlige paa, at tage et Presentskib til Algier under sin Convoi og, efter at have ledsaget det til sit Bestemmelsessted, at begive sig saa hurtigt som muligt til Tripolis. Til den Tid formodede man at det vilde være lykkedes Pochner at tilveibringe Freden, og i saadant Tilfælde skulde han kun vise sig med Fregatten for denne Havn, for at lægge for Dagen, at Danmark ikke agtede at lade sine Undersaatter savne Beskyttelse. Skulde Freden derimod ikke være sluttet, maatte han giøre sit Bedste for at tilveibringe den, og imidlertid fortsætte Krigen, giøre Fienden saameget Ufbræt som muligt, men stedse tilkiøndegive, at Danmark var villig til at giøre Fred, naar man oprigtigen onskede det, og saafremt den kunde opnaaes paa billige Vilkaar. For at Underhandlingerne

kunde ske paa en efter Landets Etik og Brug passende Maade, skulde han tage Consul Kochner ombord, hvorved han da tillige var istand til at fornøve Fredsforslagene, hvilket Dieblik det skulde være, naar dertil en passende Leilighed maatte tilbyde sig. Hovedbetin- gelseerne maatte være, at den gamle med Paschaens Fader afflut- tede Tractat skulde fornøves i sit fulde Omfang, med Sikkerhed for at den ikke blev brudt, ved nogenformhelst Forandring i Regie- ringen, og — om muligt — Erstatning for de opbragte Ekibe. Maaden at føre Krigen paa blev overladt til Fiskerå gode Conduite. Malta blev anvist ham som Forfrisknings og Reparations-Havn og Centrum for Correspondencen. Foruden at man muligt agtede at udsende Briggen Sarpen til hans Assistance, hvilken da skulde underlægge sig hans Commando, blev det overladt til ham, om han fandt det tienligt for Blokaden af Tripolis, at fragte og be- mande nogle af de i Middelhavet hiemnehørende mindre Fartøier. Ligeledes havde han at gjøre et Forsøg paa, om ikke nogen virksom Understøttelse kunde være at erholde hos de Magter, der vare i bestandig Krig med Barbareerne, saasom Neapel og Malta; hvorfor ogsaa den danske Gesandt i Neapel var beordret at træde i Correspondence med ham, i denne Anledning, og i det Hele at være Expeditionen til Hielp efter bedste Ekion. Det anbefaledes ham, i det Tilfælde at han saae sig nødt til at blokere Tripolis, da at underrette alle vore Consuler i Middelhavet derom, og der- efter at forbyde alle Ekibe at anløbe denne Havn, dog maatte han behandle dem venstabeligt og kun anholde de Ekibe, der maatte forsøge paa at indsnige sig, uagtet de vare blevne afviste. Han beordredes isøvrigt paa sin hele Expedition, som almindelig Fer- holdsbregel, at undgaae saa meget som muligt enhver Bevørelse med de krigførende Magter, altid at foretrække neutrale Havne, og ikke uden nærmere Ordre at indlade sig paa specielle Convoieringer, men kun at beslytte danske Ekibe, som holde sig under hans Kanoner.

Forsynet med denne Instrug affeilede Fisker med Fregatten *Lhetis*, convoierede Præsentskibet til Algier og gif derfra til Tripolis. Hans første Forsøg paa at tilveiebringe Freden var ikke heldigt. Han havde troet det muligt, ved den gode Forstaaelse der fandt Sted imellem Danmark og Algier, at kunne benytte Deiens Mellemhandling, ved Afsluttelsen af Freden med Tripolis, hvorfor han tog en algierisk Ambassadeur til Paschaen af Tripolis med sig. Men denne udvirkede Intet, tildeels vel fordi denne Sag i Grunden var Algier ganske ligegyldig, og det vel mere havde været Deien om at gjøre, at faae fri Passage for sin Gesandt. Sagen blev herved tvertimod forværret; thi Paschaen af Tripolis blev meget opbragt over denne selvpaaatagne Mægling, hvori han troede at see, at man meente, han frygtede Deien af Algier, og han vilde fra det Dieblig af aldeles ikke underhandle med Fisker. Lodhner havde heller ikke opnaaet noget, og var afgaaet til Malta. Kærstiden var for langt fremrykket til at en Blokade lod sig iværksætte; flere Skibe undslap ham; og hvorledes ogsaa tænke sig Muligheden af en virksom Blokade, paa den Kærstid, af en lille Havn, beliggende paa en Kyst, der er aaben for alle Winterstorme. Ikkebestemte anfaae han dog Blokaden som det eneste Middel, man havde til at tvinge Fienden; men Winteren maatte først gaae hen, og skulde der saa blokeres med Kraft, blev det nødvendigt at have Smaafartøier, som kunde gaae nær ind under Landet. Fisker begjærede derfor, at man vilde sende ham Briggen *Sarpen*. Denne afgik fra Kiøbenhavn, under Capitainlieutenant Holck's Commando, sildigt i Efteraaret; men maatte løbe ind til Norge, hvor den overvintrede og kom saaledes ikke til Middelhavet for tidligt paa Foraaret i 1797. Paa Malta fragtede Fisker en Chebeque, som skulde armeres og bemanded med Malthesere. Imidlertid indled han sig i Negociationer paa flere Steder, deels for at udvirke Freden ved Andres Mellemhandling, deels for at skaffe sig Bistand til at fornye Fiendtlighederne med Kraft.

Iblandt dem, Fisser var traadt i Correspondence med var Baron Hübsch, dansk Charge d'Affaires i Constantinopel. Til denne Mand henvendte han sig, for at faae udvirket Portens Mellemhandling. Hans Brev til Hübsch er af 23 Novbr. 1796; men først efterat denne havde faaet en lignende Opfordring fra Regjeringen hjemme, dateret 31 Januar 1797, synes det som han for Alvor har taget sig af Eagen. Der var paa den Tid sendt en tripolitansk Gesandt til Constantinopel, for at anholde hos Storherren om Kastaen til den nye Pascha. Denne Gesandt var Paschaens Eroger, Achmet Bey. Igjennem ham søgte nu Hübsch at virke. Hvad denne udrettede skulle vi senere finde Leilighed til at drøfte.

Fissers Instrux bød ham at indlade sig i Underhandling med Neapel og Malta, for hos dem at faae Bistand til med Kraft at føre Krigen. Men Neapel var i Krig med alle de barbariske Magter, Danmark alene med Tripolis; det vilde altsaa have været at udsætte sig for Krig med Tunis og Algier tillige, naar man havde allieret sig med Neapel, for at tvinge Tripolis. Dette var idetmindste de Grunde, som den danske Gesandt i Neapel, Kammerherre Bourke angav, for ikke at begynde nogen Underhandling i denne Anledning. Paa Malta mødte Fisser, efter hans egne Ord i Overleveringen af Commandoen til hans Efterfølger, med megen god Villie, men kun liden Evne. Tildragelserne i Frankrig og Italien havde saaledes formindsket dette lille Lands eller rettere Ordenens Indkomster, at det fandt sig aldeles ufornuende til at opstille saadanne Kræfter, som i Forening med den danske Krigsmagt, kunde give Haab om Hensigtens Opfyldelse. Han troede det imidlertid muligt, at formaae Stormesteren til at udsende Ordenens Galeier paa et Krydstog imod Tripolis, i den roligste Martsid, for saaledes at vedligeholde Blokaden, medens de større danske Krigsskibe søgte Havn for at fylde Vand eller reparere. Denne Plan havde Fisser lagt for den kommende Sommer, men han afstøstes for den fem til Udførelse.

Det synes iøvrigt som, at denne Danmarks Krig med Tripolis har givet flere Lykkeriddere Anledning til Speculationer, hvorved naturligtvis deres egen Fordeel ikke var Bihensigten. Saaledes findes i et Brev fra Consul G. Olsen i Tunis til Fisker, at Broderen til den regierende Pascha i Tripolis, i en mundtlig Samtale med Olsen, havde begjæret Danmarks Bistand til at bekrige den fælles Fiende. Hans Forlangende indskrænkede sig til et Laan af 10,000 tunesiske Rabuks (en Rabuk var dengang 10 $\frac{1}{2}$ dansk Courant) og Løste om at fortsætte Blokaden indtil Usurpatoren var fordreven; hvorimod han forpligtede sig til et evigt Venskab med Danmark, for sig og sine Efterkommere, Erstatning for Alt, hvad Broderen havde framanet det, og tredobbelst at tilbagebetale den forstrakte Sum; alt under Forudsætning af et heldigt Udfald, hvilket han spaaede sig saameget visere, som han, ved det ene Budskab efter det andet, fra Tripolis blev opfordret af Hoie og Lave til at gienbemægtige sig sine Fædres og sin egen retmæssige Throne (man erindre sig, at han vel var den ældste, men havde været lige god, i Forening med Broderen, om at forjage Faderen). Det synes, at Olsen har været indtaget for dette Forslag. I sit Brev til Fisker siger han idetmindste, at han vidtseftigen har udviklet det for Grev Bernstorff og Commercecollegiet. Han ønsker ogsaa Fiskers Nærværelse i Tunis, for at aftale det Nærmere med Proponenten. Men Fisker fik ikke dette Brev, for han allerede var afløst og laac i Malta's Havn, hvorfor han sendte det til sin Efterfølger, Bille; men denne havde da allerede sluttet Freden, uden Paschaens Broders Hielp.

Et Project i samme Diemeed, men af en anden Art, var ligeledes under Ventilation paa denne Tid; men kom ikke heller til Udførelse. En vis Hr. François Vidall, som kalder sig forhenværende kongelig britisk interimis Agent i Algier, Italiener af Fødsel og formodentlig Eventyrer af Profession, havde henvendt sig til Kammerherre Bourke i Neapel og tilbød sin Tjeneste, for at skaff. Danmark Fred med Tripolis. Han havde opfat sin Plan

i et Document, som Bourke sendte til Fisker's Bedømmelse. Det indeholder først en vidtloftig Opregnelſe af Hr. Widall's egne Fortienester, især til Bekræftelse paa hans noie Kundskab til de barbariske Magter og den Indflydelse, han der skulde have; dernæst følger hans Plan, som i Korthed bestod i, at han vilde begive sig til Malta, for at udspionere hvormange tripolitanske Fanger, der fandtes i Slaveriet der, hvis Løskøbelse skulde tiene Danmark til Representailler; derefter vilde han reise til Tripolis, under Paaskud af at være paa Reisen til Egypten, og da under sit Ophold der, ved Smaaforøringer af Syltetøier, Sirupper og smaa Lugsartikler efter Barbareffernes Smag, gjøre sig gode Venner med Paschaens Omgivelse, for derefter med Held at underhandle om Danmark's Sag, alt med den største Hemmelighed. Han lovede at anvende den største Activitet, og ikke lade noget andet Middel uforsøgt, som han maatte finde gavnligt for Sagens Fremme. Ein Belønning indfillede han til den danske Regjering's Godtbefindende.

Om Udfaldet af de Underhandlinger, som Fisker havde indledet i Constantinopel, havde man endnu ikke erfaret noget. Fiendtlighederne fortsattes, fra den ene Side ved at den danske Fregat bestræbte sig for at blokere Tripolis Havn, og fra den anden Side ved at lade krydse paa de danske Handelskibe, af hvilke dog kun faa bleve tagne, fordi Skipperne ikke vovede sig ud af Havnene; men herved var Fragtfarten standset, og dette var et soleligt Tab for Landet. Tvende danske Skibe bleve imidlertid tagne af tripolitanske Kaperere i Patras Havn. Fisker gjorde i denne Anledning Reclamationer hos den ottomanske Regjering, men de bleve uden Frugt. De tvende Skibe bleve indbragte til Tripolis, medens Fisker blokerede Havnen. Kaperen jog han paa Land, men Priserne kom ind under Fæstningens Kanoner og undslap.

Saaledes stode Sagerne, da det her hjemme besluttedes, at fore Krigen med Kraft, for saa snart som muligt at tiltvinge sig Freden.

Briggen *Sarpen* var allerede, som ovenfor er berettet, afsøilet i Efteraaret. Toende Fregatter, *Najaden* og *Triton*, under Capitainerne *Steen Bille* og *Lubrecht* bleve udrustede. Den Første, bestemt til at afløse *Thetis*, der skulde hienkaldes, var seilfærdig i Martz 1797.

Najaden var det første Skib, der var bygget efter Fabrikmester *Hohlenbergs* Tegning. Dens gode Egenskaber vare af *Bille* blevene tilbørligen vurderede, da han Aaret forud var med ved denne Fregats Besøiling, hvor han selv kommanderede Fregatten *Cronborg*. Han var saa overbevist om *Najadens* Fordelte, som Krigsskib, og dens gode Seilads, at han nu havde udbedet sig, som en Naade, at maatte faae den at føre ved denne Leilighed, hvor det gjaldt om at slaae og manøvrere.

Billes Instruccioner, der alle ere af 24de Martz 1797, byde i det Væsentlige Følgende: Uophødseligen at begive sig til *Tanger*, for der at aflevere 20,000 Piastre til Consul *Blicher Olsen*. Paa dette Sted, saavel som fra *Cadix* og *Gibraltar* skulde han forskaaffe sig sikker Efterretning om Freden var sluttet med *Tripolis* eller ikke. I sidste Tilfælde skulde han uførtøvet begive sig didhen, afløse Capitain *Fisser*, overgive til denne de Depescher han medbragte her hjemmefra til *Tunis* og *Algier*, og selv fortsætte Blokaden og Krigen med *Tripolis*, hvorved han da stedse maatte have til Formaal at opnaae en snar, men ærefuld Fred. Man haabede at see dette fremskyndet, ved de med den ottomanske Pørt indledede Underhandlinger; da man ventede at denne Magt, i Følge de med Danmark bestaaende Traktater, vilde virke til dette Maal, især ved alvorlige Forestillinger til den i *Constantinopel* værende tripolitaniske Ambassadeur. Man gjorde sig saameget mere Haab om, at denne Mægling vilde fruyte, som en lignende alt havde tilveiebragt Sverrig Fred med samme barbariske Magt; vel under den Betingelse at udbetale 40,000 Piastre, men herved var at bemærke, at *Tripolis* kun havde frataget Sverrig eet Skib, Danmark havde derimod

mistet to, hvorfor man antog at Paastanden imod os vilde blive billigere *).

Skulde derimod Freden med Tripolis allerede være istandbragt, havde Wille kun at udføre sine Sendelser til Algier og Tunis, og derefter anvende den øvrige Tid, som man antog ikke vilde blive længer, end at han, senest midt i Efterhøsten, kunde være tilbage i Kiøbenhavn **), til at krydse, at convoiere et eller andet dansk Skib med køibar Ladning, og saaledes at værne om den danske Fragtfart. I denne Anledning giordes han især opmærksom paa det usikre Farvand i og omkring Strædet ved Gibraltar, hvor Kapere fra Ceuta indbragte Skibe, uden Hensyn paa Neutralitet, og derefter fik dem priidsømte under de meest intetsigende Paaaskud. „Alt forhindre dette” siger Grev Berstoff's Geheimensinstruz „bliver især Formaalet for den Høistkommanderendes Bestræbelser. Han skal det paaligge, at indhente Kundskab om de farligste Steder, for der at staffe det virkelig erkiendte danske Flag af den Tryghed, der ved Krydsere kan opnaaes, og tillige kan bestaae med den fuldkomneste Moderation.” Men paa Reclamationer maatte han ikke indlade sig, og fremfor Alt maatte hans Bestræbelser gaae ud paa at vedligeholde Freden med de barbariske Magter.

*) Man forudsaae ikke, at denne Omstændighed netop vilde blive en Grund for Paschen til at forlange Mere, eftersom han betragtede de opbragte Skibe som gode Priser, og Mandskabet som Slaver, der maatte løskøbes for en vis Sum per Hoved. Om de tvende Skibe tagne ved Patras, var her endnu slet ikke Spørgsmaal.

**) Dette blev imidlertid snart forandret. Allerede af en Circulaire, dateret 25 Mars, fra Oeconomie og Commercecollegiet til alle Consulerne i Middelhavet sees, at Najaden skulde forblive der indtil nærmere Ordre, for at beskjære den danske Handel i Almindelighed, og at derfor Consulerne havde at sætte sig i Correspondence med dens Chef, om den bedste Maade at opnaae dette Niemod.

Erindret til Algier, som enten Bille eller Fisser skulde udrette, bestod i, at forklare Grunden til at dette Kars Foræring endnu ikke kunde oversendes, samt gjentage for Deien Forsikringer om Kongens Venfkab og Beredvillighed. Dette maatte Alt skee i almindelige Udtryk, og uden at indlade sig paa specielle Fordringer eller Anmodninger. Endvidere skulde Consulen i Algier, Baron Reh binder tilkiendegives, at han var tilbagekaldt og havde at reise hjem, under Foregivende af svageligt Helbred. Fregatten skulde dernæst gaae til Tunis, overgive Consul G. Olsen hans Udnævnelse til Consul i Algier og bringe ham didhen, alt under korteste Ophold.

Den 3de Martz 1797 hejsede Bille Commandoen og halede ud af Bommen. Den 24de Martz lettede han fra Kjøbenhavns Nhed, og passerede Sundet ud den 26de. Uagtet han gif norden om Skotland var han allerede den 11te April paa Hsiden af Cap Finisterra, hvor han traf ind med en engelsk Eskadre. En Fregat, la Revolutionaire, jagede Rajaden, „men forgiæves“ skriver Bille „skulde den have jaget mig, dersom jeg ikke havde villet brase op.“

Den 16de April kom Rajaden til Ankers paa Tangers Bugt, hvor 4,000 Piastrer bleve udfibede. Consul Blicher Olsen vilde ikke have de resterende 16,000 iland, da han altfor vel kiendte Usikkerheden i at have et saa kostbart Depositum i sit Huus i Barbariet. De bleve altsaa ombord, hvor de siden kom godt til Nytte. Olsen kunde Intet berette om Krigen med Tripolis. Gibraltar var af Spanien erklæret blokeret; der laae desuden der endeel af Englænderne opbragte danske Skibe, som vilde have overhængt Bille om Reclamationer, om han anløb denne Havn; han besluttede sig derfor til at søge Malaga, lettede den 18 April fra Tanger og kom den 19de til Ankers paa Malaga Nhed. Her modtog han, ved den danske Consul Hoppe, den Efterretning at Freden endnu ikke var sluttet med Tripolis.

Med en Convoi af 12 Skibe gif Bille atter Seil fra Malaga. De Ni forlode ham imellem Cap Palos og Formentera,

for at gaae nordenom de Baleariske Øer til spanske og franske Havne; tre bleve hos ham. Den 27 mødte han en engelsk Convoi, i hvilken var tre Linieskibe, hvoraf det ene førte Contre-Admirals Flag; det sendte ham en Officier ombord, med Hilsen fra Admiral Nelson, og Begjæring om at medtage et Brev, som skulde afleveres enten i Livorno eller Neapel. Nelson kom fra at have evacueret Porto Ferrajo og bragte Tropperne til Gibraltar. Den 29de forlode de to Skibe af Convoien ham, det tredje en Brig, vilde til sin Ulykke følge ham lige til Malta. Her kom de ind den 2den Mai. „Nær” skriver Bille „havde det kostet Fregatten. En Fisker, som tog sig paa at løfte mig ind, tabte Fatningen, da vi i Indløbet fik bak Seil; han lod mig fæste tvende „Ankere i Bund, uagtet han vidste, der ingen Holdbund var. „Omstider holdt de, og ved vor Flid med at bringe Warp i Land „blev Fregatten frelst. Briggen, som var med, forliste derimod. „Hans Anker holdt ikke, hans Warp sprang, han drev iland, og i „mindre end en Time var der intet mere at see af ham.”

Briggen Sarpen laae her i Havnen, tilligemed den forhen omtalte Chebeque, der var under Lieutenant Munchs Commando. De troede begge at blive seilklare den 8de. Denne Tid forblev Bille her, for at proviantere, eftersee sin Rejsning og rapportere. Den 8de Mai gik han atter Seil tilligemed de to mindre Drølogsfartøier, for at opsøge Thetis paa den af Fisker til sine Smaaskibe opgivne Kendeqvoud, under Lampedusa; men da Najaden seilede saa betydeligen bedre, end Briggen og Chebequen, skilte han sig fra dem om Aftenen. Da han den 10de, i Sigte af Lampedusa, ikke saae noget til Thetis, satte han Cours for Tripolis, og da han den 11te ikke heller der saae noget til den, holdt han det frydsende til om Aftenen og satte saa atter Cours til Lampedusa, hvor han da endeligen, den 12te, opdagede Thetis i Selskab med de to andre. Bille gik strax ombord til Fisker og overleverede ham Ordre og Depecher. Den 13de havde de ondt Veir, saa at der intet Samqvem kunde finde Sted imellem Skibene. Den 14

fandt Overleveringen Sted. Fisker kom ombord til Bille og overgav ham en Memoire, af hvilke det ovenfor meldte, om Tildragelserne op til det Dieblif, er uddraget; af det videre Indhold anføres her følgende:

„Jeg har stedse troet, og vedbliver i den Tanke, at Blokade „for Tripolis (naar Krigstiden tillader det) er det eneste Middel, „som kan virke paa Paschaens ufredelige Tankemaade; det er derfor, og tillige i Instrugionernes Bydende, at jeg i Malta har „ladet bevæbne det lidet Fartoi, som nu medfølger. Det ikke „sieldent indfaldende stille Weirlig, i denne og nær forestaaende „Krigstid, gjør det særdeles nødvendigt til Blokadens Fortsættelse, „at have Fartoirer, som saavel kan benytte Været som Seil. Udsæd- „derstøttet af Fregatter og Brigger vil dette Fartoi altid have den „fornødne Styrke til at angribe de tripolitanske Kapere, som paa „et omdannet Koffardieskib nær, hvilket er bevæbnet med 26 Kanoner, hvoraf 16 ere 6 Pundigere, kun bestaae af Fartoirer, der „næsten alle ligne Chebequen selv, og hvoraf nogle endog ere „mindre. Styrken af den tripolitanske Sømagt bestod ved dette „Krigs Begyndelse af:

- „1) Det forommeldte omdannede Koffardieskib.
- „2) Tre Kirlanguiser, hver af dem paa 4, 6 à 8 Kanoner „(Tegninger af disse medfulgte).
- „3) En Gallioth, med en Kanon en coursiere.

„Af disse Fartoirer er den Kirlanguis, som bortranede de „danske Skibe paa Patras Rihed, total forløst*); derimod har „Paschaen ladet tvende andre bevæbne til Kapere i Sandien; han „har ligeledes bevæbnet en liden, ubetydelig neapolitansk Prise, der „er taftet som Chebeque. Ydermere har han foranstaltet tre à „fire Kanonbaade armerede, hvis Hensigt blot skal være, at forsvare Indløbet til hans Havn”.

*) Den blev jaget iland af Fregatten under Indseiling til Tripolis.

Derefter følger Rede for Pengesager, og en Overlevering af 25,000 Piaſtre i rede Penge, ſom Fiſſer mener det er godt at have ombord, i det Tilfælde at en paſſende Leilighed tilbød ſig til at ſlutte Freden pludſeligen; da ſaa vægtige Midler i et ſaadant Dieblik vilde være af god Indfyldſe. Til Slutning ſiger han: „Saaledes haaber jeg, at have opfyldt de mig i denne Henſeende „givne Befalinger. Meget ſkal det glæde mig, om diſe ligefremt „henſtevne Dplyſninger maae worde Deres Velhaarenhed til Fyldeſtigjørelſe. Al Lykke og Held og særdeles ſnart at kunne opnaae „en ſaa nødvendig Fred, er det oprigtige Ønſke, hvormed jeg forlade „der og overantvorder Expeditionen til en Efterfølger, ſom jeg forſikkrer den ſandſte Hengivenhed.“

Fregatten *Thetis* den 13 Mai 1797.

Siffer.

Commandoen paa Stationen var da nu overleveret i Billeſ Hænder. Efter Aftale vilde Fiſſer følge med dem indtil udenfor Tripoliſ, hvor han vilde forlade dem; men da Winden henimod Aften vedblev at være dem imod, opgav han det, og Conſul Lochner overtraadte nu paa Najaden. Ettag efter gik Winden om og blev god for den lille Blokerings-Eſkadre, der nu ſtyrede til ſin Beſtemmeſe, og *Thetis* gik tilbage til Malta.

Vi komme nu til nogle Dage i Najadens Hiſtorie, ſom ikke bedre kunne ſildres, end ved at lade Bille ſelv tale i hans forſkiellige Rapporter, deels til Admiralitet, deels til Kronprindſen. Den forſte lyder ſaaledes:

Underdanigſt Rapport.

Efter at Hr. General Adjudant Fiſſer havde, den 14de dds. om Eftermiddagen, i Sigte af Lampeduſa, overleveret mig Commandoen over Briggen *Sarpen* og den lille fragtede *Chebeqvine*, ſamt meddeelt mig alle de Dplyſninger, han var i Beſiddelſe af, om Tripolitanernes Styrke med videre (ſee Liſten No. 1)*) ſtiltes vi

*) Denne Liſte er den ſamme ſom findes i Fiſſers ovenanførte Overlevering.

fra hverandre om Aftenen Kl. 7. Fregatten *Ihetis* fik Nord i, og jeg med mine anfortroede Skibe holdt Eyd efter, med en god Wind, ned for Tripolis, som vi Dagen efter, den 15de, om Eftermiddagen Kl. 2 fik i Sigte. Winden var paalands, med frisk Kuling. Jeg lod mine smaa Skibe sætte sig i mit Kiolvand, og seilede saaledes ind for at recognoscere Havnen. Da vi havde talt Skibene noiagtigen, saaledes som høifølgende Liste No. 2 udviser, fik jeg atter til Winden og krydsede mig tilbage igien. Fæstningen fikod forgiæves paa os, uagtet vi vare saa langt inde, at vi tydeligen kunde kiende Stedet, hvor Paschaen opholdt sig paa Fæstningen (efter Consul Pochners Sigende).

Dagen efter, d. 16de, med en meget laber Kuling af Landvinden, stod jeg ind imod Byen, og blev snart derpaa vaer, at se sy Skibe, hvoraf de fem vare Naaseilere, vare under Seil ud efter, men de maatte strax efter ankre igien for Stille. Imod Middagen havde jeg en frisk østlig Wind, hvormed jeg kunde komme baade til og fra Landet. Jeg gjorde da Signal for mine Smaaaffibe, ikke at ændse mine Manøvrer, og stod saa ind imod Skibene, deels for noie at examinere dem, deels i Haab om at kunne komme til at give dem et Lag af mine Kanoner; men da jeg var inde paa $9\frac{1}{2}$ Favne Vand, vilde min bekiendte Mand paa ingen Maade at jeg maatte gaae nærmere. Jeg betragtede Skibene noie, og fandt dem af den Force som Listen No. 3 udviser; hvorpaa jeg forcerede Seil udeste til mine Skibe. Efter at have ladet anstille Undersøgelse fandt jeg i Chebeqven en meget rask Karl, som vilde paatage sig at lotse mig ind*). Da jeg nu var saa

*) Det var en enoiet Maltsejer, som havde været Menegat, og var bleven Christen igien. Wille gjorde ham ansvarlig med sit Hoved for Fregatten, og det gif ogsaa godt; men hvermeget han vovede derved solte han altfor godt selv. „Jeg vovede virkelig den Dag mere“ skrev han til Holmens Chef, Commandeur Kierulf „end jeg kunde vinde, ved at løbe ind. „Havde jeg den Dag havt saa meget koldt Blod, som jeg nu har, bagefter, havde jeg aldrig gjort det. Men Lyften til

godt kiendt med Fregattens gode Egenheder, betænkte jeg mig intet Dieblif; vendte ind over, påsferede et Steenrev i Lø, som udgjorde Indlobet til Havnen, og her modtog jeg de 6 Eskibes Ild, som virkelig var af temmelig stor Kraft. Jeg vendte lige paa Siden af dem, anbragte mit Lag tilbørlig og gav dem endog noget af Kanonerne agter ud. Vi observerede en utallig Mængde Mennesker ombord paa dem alle. Neppe var jeg kommen vel fri af Steenrevet, før vi saae den hele Eskadre at lette og komme ud efter mig. Jeg braste op, og ventede dem med Holighed. Det varede da ikke længe, før de alle vare ude og engagerede mig med megen Heflighed, i en tæt sluttet Linie. Smidertid vare mine Smaafartøier komne ned til mig, hvilket kom mig til megen Hindrer, og kunde endog blevet mig til Skade; men i deres Sted havde jeg gjort som de. Bataillen begyndte Kl. 5½ og varede til Kl. 7½, da alle paa eensgang holdt ned paa mig med megen Skrigen, formodentligen i den Hensigt at entre mig. Jeg fyldte mine Seil og skød strax forud, bakkede saa igjen, for at holde mig paa nært Skud. Nu blev jeg vaer en Tremast, med Flag fra Fortoppen, som seilede meget godt, at jage stærkt ind paa Briggen og Chebequinen, der laae i Lø af mig. Jeg holdt strax af, for at kaste mig imellem ham og Briggen, og hvad enten det var Briggens Ild fra dens to høddigere agterud, som Fregatten Theris har overladt den, eller det var mit Komme med Fregatten, der fik ham til at opgive sit Forsæt skal jeg ikke kunne sige; men han stak til Winden og blev liggende med Storemerksseil bak. Jeg påsferede ham da saa tæt agter om, at vi fra Mersene kastede Granater ned i ham, og gav ham det hele Lag, saa vi horte det knage i ham. Da det nu allerede var mørkt, kunde jeg ikke

„at være virksom pirrer mig endnu i Blodet, uagtet det blifver gammelt (han var 46 Aar gammel). Lykken, som Gud ske Lov! endnu ikke aldeles har vendt mig Nyggen, og saa et Skib, som jeg nu godt kiender, fristede mig. Det gik godt, og dermed er Historien glemt.“

ffionne hvad han derefter gjorde; hans Agterfrib, faae vi, blev meget forfkudt. Hans Krydbrane faldt ned, og Briggen havde fkudt ham Klyverbommen overbord. De andre havde fallerede fkuffet til Vinden ind ad Landet til. Jeg torde nu ikke forlade mine Skibe, da Natten var faa mørk. Havde jeg ved denne Leilighed været gansfe alene, vilde jeg have været bedre tilfreds. Jeg har i den hele Action ikke mistet mere end een Mand, Conftabel Frederik Thygefes, fom fik en Flintekugle tværs igiennem Livet og dode strag fom han var forbunden. Han var en dygtig Karl i fit Fag. Men jeg regner mig dog at have været meget lykkelig, ved ikke at have mistet flere; thi ved at påfere hint Skib agter om, fik jeg vel ikke et eneste Kanonfkud, men faa stærk en Musfketsalve, at man tør ligne den ved den stærkefte Hagelbygge. Daktet, Mafter og Ekraag vidne nok fom derom. Fiendens Kugler vare alle sigtede for hoit, faa at intet uden Seil og Takkelas har lidt hos mig. Jeg har faft ikke et Seil fom var løst, uden det er forfkudt.

Jeg beder underdanigft om Tillæbelse til, at jeg her for det høie Collegium maa tale om den Fornøielse, jeg har havt, ved at fee enhver Officier, fom jeg har den Lykke at commandere, gjøre fin Skyldighed med største Lyft og Iver, og deres gode Exempel blev troligen fulgt af Mandfkabet, fom jeg har Uarfag til at rofe meget; faa jeg tør fige, at Intet er bleven forfamt: vor Konges Tienefte og den danffe Nations Ære befælede Enhver.

Capitainlieutenant Holck, fom commanderer Briggen, maa jeg underdanigft anbefale til det høie Collegium. Hans Skib feiler flet, men det flaaes godt, og han har manøvreret overmaade vel. Der kom en Ild fra hans to agterfte Kanoner, fom gjorde dem Ære, der arbeidede med den, og han har forfvaeret fit Skib fom en brav Mand.

Lieutenant Munk med Chebeqvinen manøvrerede ligeledes meget vel, fulgte mine Ordre og Signaler, og gjorde den Ild han bedt kunde, fom dog meeft bestod i Musketterie.

Dagen efter, den 17de, havde jeg Etille; blev en Eeiler vaer langt borte, gjorde Sagt paa ham; men uagtet Vinden friskede havde han for stort et Forspring til at jeg kunde naae ham. Jeg fortsatte alligevel Togten til lige ind under Fæstningens Kanoner, hvor han gik til Ankers. Det var et tiemastet Skib under tyrkisk Flag. Alle Skibene fra forrige Dag laae heelt inde i Havnen, under Fæstningen; og jeg vil meget tvivle paa, at noget i Hast kommer ud igien. Jeg har nu alene det Haab at fratage ham, hvad der kommer ud eller ind.

Fregatten *Najaden*, under Eeil den 18de Mai 1797.

underdanigst,

Bille.

N. S. Af Briggens indkomne Rapport, som hermed følger, sees at han kun har faaet en Mand bleeseret*).

- *) Saa vel ved denne Rapport, som overalt, hvor jeg i det Følgende har udskrevet hele Rapporter eller Breve, eller og kun Fragmenter af dem, har jeg tilladt mig, ikke alene at rette Orthographien og afrunde Etilen, men ogsaa at tilføie eller udelukke hele Sætninger eller større Dele. Det første har jeg troet en Pligt imod Læseren, hvem detieldent, og idermindste ikke her, kan være om at giøre, at faae en bogstav- og ordret Afskrift, med alle de franske Ord og andre gammeldags Etiler, vemaander, som paa den Tid vare Etik og Brug; men en tre, noiaagtig og tydelig Beretning om Begivenhederne. Dette Diemeed opnaaes vel som oftest, ved at afskrive Rapporter og Breve, men det er ikke derfor nødvendigt at giengive dem med selve den gammeldags Indklædning, der engang ikke fandtes en Banjiir, men som nu kun støder vort mere ud: dannede Etionhedsbegreb.

Hvad det angaaer, at jeg stundom har tilføiet hele Sætninger eller mere, da maa jeg forklare det saaledes: For enhver større Begivenhed har jeg altid havt tre, fire, ja fem Rapporter og Breve for mig til Mandførelse, nemlig til Admiraltetet, Grev Bernstorff, Holstens Chef, til Kronprindsen, Grev Schimmelmann, Commercocollegiet. Uagtet alle disse Breve ere i Hovedsagen af eens Indhold, findes der

Alf Capitainlieutenant Holcks Rapport meddeles her kun den Deel af samme, der omhandler hans Andeel i Affairen.

„.... vendte strax og, i Vendingen, da vi paa samme Tid „var paa Skud nær, gav vi de fiendtlige Skibe vort hele Styr- „bords Lag, samt af de agterste Kanoner; hvorpaa vi holdt under „den Commanderendes læ Laaring, og gjorde to Slag, for at „komme de fiendtlige Skibe nærmere, da vi derved kunde gjøre, „og gjorde desto kraftigere Virkning med vor Skydning. Var i „Læ og paa den bagbords Laaring af den Commanderende, da jeg „prajede og spurgte ham, om han havde noget at befale i Sørdes- „leshed, hvortil blev svaret, at vi skulde holde os forlig og iøvrigt „manøvrere for at adstøtere Chebequinen, hvilket alt blev efterfulgt. „Vi bataillerede fra forstbemeldte Tid uafbrudt, saa godt vi kunde, „da en svær Chebeque holdt ned paa vor luv Laaring, og det saa „nær, at vi hvert Dieblif ventede Entring. Vi holdt da noget „lettere, for at komme til at bruge vore 67bdige Retraite-Kano- „ner, som vi havde faaet fra Fregatten Thetis, og som i denne

dog ofte Tanker, Forklaringer og Oplysninger i nogle, som ikke findes i den Rapport eller det Brev, som jeg har valgt at anføre in extenso, og hvor jeg fandt en eller anden af disse tienslig eller nødvendig til at fuldstændiggjøre Læserens Begreb om Tingene, der betænkte jeg mig ikke paa at optage den her. At der ligeledes i de originale Breve ofte forekomme Steder, der berøre Gienstande, som ingen Interesse kunne have for Læseren i Almindelighed, saasom om Skibets indre Tjeneste m. m., og at jeg her har udeladt alt fligt, behøver vel ingen videre Retfærdiggjørelse; jeg frygter kun, at jeg ikke har udeladt nok. Men hvad jeg stedse har haft for Die er, at tolke Villes Mening med Noiaagtighed; og dette er ikke faldet mig vanskeligt; thi ligesom han, sit hele Liv igiennem, aldrig havde mere end een Mening om en Ting, den han uden Sky sagde til Hoi og Lave, naar han dertil fandt sig befoiet, saaledes tolke hans Breve til alle de forskjellige Aukhoriteter eller Private, han i den Tid stod i Correspondence med, aldrig mere end een bestemt Mening om den samme Gienstand.

„Affaire gjorde od væsentlig Tieneste. Vi gave ham adskillige „Skud forind med samme Kanoner, samt med Geværer og Pistoler, indtil Kl. 8, da den Commanderende holdt ned paa ham, „hvorpaa han dreiede af fra od, og vi holdt efter Fregatten fra „Landet, N. O. og Ost over.”

„I Slutningen af Bataillen blev Matros af 2den Division, „7de Compagnie, No. 71, Corfits Frandsen skudt i den høire Arm „med en Musketkugle. Denne Blesure er paa ingen Maade „farlig, hvilket saameget mere glæder mig, som denne Mand er „en af mine bedste Folk.”

„Vi foresandt efter Affairen, endeel af vor Sækkelad overskudt, „120 Musketkud og 3 Kanonskud i vore Seil, samt endeel Musketkud i Rundholter og Ekraag. Batteriet blev visiteret, og „Alt sat i behørig Orden til klart Skib.”

„Hvad mit Batterie angaaer, saa kan man, naar man har „skudt 3 Skud med en Kanon, ikke holde Rapperten rolig, da „Reculen er saa stærk, at den har sat Mærker paa mine Vares „Rundholter, som laae paa Dækket; og hvor der intet var at „reculere imod, sloge de Svøberen af og fastede sig langs Skib i „Skuddet.”

„Officiererne herombord kan jeg ikke noksom rose, for deres „udviste Mod og gode Conduite under Bataillen, ligesom ogsaa „Mandskabets Raskhed og gode Forhold fortienet at hæderlig Omstake; og naar jeg havde 20 Mand til, vilde jeg kunne giøre „meget mere.”

ærbedigst
Hølf.

Briggen Sarpen den 17de Mai 1797.

Sarpen skød i denne Affaire: med 187½digere 75 Skud.

6	—	12	—
Flinter	32	—	
Pistoler	16	—	

Det er rimeligiis ifølge denne Rapport fra Capitain Hølf, at Bille skrev til Admiralitetet, under 18de Mai, i en anden

Rapport: „Skulde det høie Collegium beslutte at sende en Brig
 „endnu herud; hvilket jeg, efter hvad jeg nu kiender til Zingen,
 „holder for nødvendigt, tillader jeg mig underdanigst at giøre Fore-
 „stilling om, at den maatte faae 6^{te}diges Kanoner langt Eftt, b,
 „istedetfor de forte 18^{de}dere, samt at den maa faae 20 à 30
 „Mand mere Besætning; derved troer jeg, den vilde være til me-
 „get mere Nytte.” I samme Rapport siger han: „Som den
 „omtalte Ghebequine aldeles ikke seiler, ikke kan forsvare sig selv,
 „og, besat med fremmed Mandskab, ikke er at stole paa; seer jeg
 „mig nødsaget til at lade ham ved Briggen convoiere til Malta,
 „for der at beaffrediges. Briggen skal med det samme fylde
 „Bord for mig og derpaa bringe Ghebequinenes danske Besætning
 „tilbage. Jeg maa ret meget beklage, at jeg ikke var alene i
 „denne Affaire: for at dække de smaae Fartøier torde jeg ikke gaae
 „til Luvart af Fienden, thi da havde hine strag været Prid; men
 „uden at gaae til Luvart af Fienden kunde jeg ikke affiiare ham
 „fra Landet o. s. v.”

Vi see af disse forskjellige Rapporter, at Briggen og Ghebe-
 quinen forlode Najaden den 19de Mai, og gik tilbage til Malta.
 Bille vedblev at krydse, for at holde Tripolis tæt blokeret, og i
 det Haab — som han skrev til Commercecollegiet — „en af Da-
 gene at spille Fienden et Pudd.” Hvorledes denne Campaigne
 imidlertid fort efter endtes med en Fredslutning, der skøndt kost-
 bar nok, dog var saa ærefuld, som den, efter de Tidens Unskuelser
 og Omstændigheder, kunde opnaaes med en barbarisk Magt, ville
 vi bedst erfare af Billes Brev til Kronprindsen, dateret den 2den
 Juni 1797, saaledes lydende:

Underdanigst P. M.

Deres kongelige Høihed ville naadigst tillade, at jeg underda-
 nigst tilstiller Dem disse Linier, for at melde Dem, at Freden med
 Tripolis nu er sluttet, den gamle Traktat fornyet og underskrevet
 fra begge Sider.

Under 18de f. M. affendte jeg nun underdanige Rapport til det kongelige Admiralitet, om en Affaire, som jeg to Dage forhen havde havt med 6 tripolitaniske Corsarer, en lille Miils Afstand fra Byen, hvilken Rapport jeg haaber er rigtig tilhandedkommen. Jeg vedblev at krydse, og opholdt mig stedse for Havnen, uden at observere noget af Betydning, indtil den 22de om Morgenen, da jeg blev vaer et Fartoi at komme ud fra Byen med engelsk Flag agter oppe. Det var den engelske Consul, som Paschaen havde overdraget den Commission at gaae ud til mig med et Brev fra vor Agent i Constantinopel, hvilket Paschaen havde aabnet, og for at høre om jeg vilde underhandle med ham om Fred, i hvilket Tilfælde han bad mig at heise et hvidt Flag, som han fra sin Side vilde repetere, til Segn paa at Fiendtlighederne fra begge Sider ophorte saalænge. Tillige begjærede han, at jeg selv, eller en Officier paa mine Begne, vilde komme iland, da han ikke ønskede at underhandle med Kochner. Jeg antog hans Forslag, heisede det hvide Flag, og sendte Lieutenant Holm og Consul Kochner iland. De kom begge tilbage, Dagen efter, med Svar, at Paschaen virkelig var tilbøielig til at giøre Fred, men at hans Pretensioner vare meget høie. Paschaen og Consulen vare imidlertid blevne forligede, ved det at han erfoer, at Consulen ingen Deel havde i den algierske Ambassadeurs Komme; thi den Sendelse har meget forbitret ham. Efter megen Correspondence imellem Consulen og mig, da jeg (forsaavidt jeg troede at kunne blande mig deri, efterdi Consulen alene er instrueret og authentifieret af Commercecollegiet om Betingelserne for Freden) stedse stod paa, ikke at antage Freden paa saa haarde Vilkaar, tilskrev Consulen mig det sidste Brev, hvori han forestillede mig Nødvendigheden af at slutte Freden nu paa de Vilkaar, han havde faaet det bragt ned til, og at han alene vilde være ansvarlig for Handlingen. Her hørte alle Indvendinger op fra min Side, og jeg fulgte Consulens Forlangende, som var, at jeg vilde ankre for Byen med min Fregat og komme iland. Jeg kom da til Anker

den 25de; blev strag saluteret fra Kastellet med 21 Skud, hvorefter jeg gik iland. En Copie af Consulens Brev har jeg sendt til Hø. Exc. Brev Bernstorff.

Conditionerne ved Freden ere, efter Consulens Eigende, disse: Danmark betaler i alt 75,000 Piastres fortes, og hvert 4de Aar skal Paschaen have en Present, eller han, ligesom hans Fader har gjort, sender en Ambassadeur. Regningen er opsat saaledes: for Freden eller for hans Thronbestigelse 50,000 Piastre; for 21 Slaver 21,000 og til hans Ministre 4000, hvilket tilsammen gjør 75,000 Piastre. Dette skal være Wilkaarene, Amerikanerne have faaet Freden paa; dog med den Forskiel, at Consulen, som nu ventes, bringer desuden sin Consulats-Present, bestaaende af 12,000 Piastre, en Brig paa 14 Kanoner, endeel Skibstammer, Lougrærk o. s. v. Her i Tripolis er der kun een Stemme om at Freden, vi have opnaaet, er den ærefuldeste, der nogensinde er sluttet, og efter Omstændighederne for meget godt Kiøb. Mit høieste Ønske er nu, at Deres kongelige Høihed maatte være af samme Mening, hvilket jeg vil ansee for min høieste Belønning.

Uf medfølgende autentiske Liste vil Deres kongelige Høihed naadigst erfare Paschaens Styrke. De, som der findes dette Segn (*) ved, vare alle med i Bataillen den 16de. Det venetianske Skib paa 32 Kanoner var ikke med, thi dengang hørte det ham ikke til. Det er kommet med hans Ambassadeur fra Constantinopel. Paschaen fik strag Lyst til Skibet, og da han ikke kunde faae det tilkiøb, tog han det med Magt og sagde til Consulen, at Republiken kunde betale det for ham.

Til Ære for den danske Nation, og til Satisfaction for mig kan jeg berette Deres kongelige Høihed, at Korsfarerne have den 16de faaet dygtig Prygl. Der er et tremastet Skib, taftet som en Polakre (den jeg i min Rapport af 18de Mai omtaler at vilde entre Briggen) der alene har faaet 8 Grundskud, samt Krydstang, Begineræe og Rhyverbom bortskudt, over 100 Døde, samt en Mængde Saarede. Det amerikanske Skib, som en engelsk Kene-

gat fører, har faaet to Grundstød, samt to Kanoner demonterede, hvorved et Par Dækbielker i ham ere knækkede. Han har ogsaa mange Dode og Saarede. Islandt de første er Kenegatens Svoger. Mine Lømmere have efter Paschaens Forlangende arbeidet ombord paa hans Skibe, efter at vi vare blevene gode Venner; fra dem har jeg denne Rapport. Hvad Skade de andre Skibe have faaet kan jeg ikke med Vidhed sige; men efter Consulens og de danske Slavers Eigende, skulle de alle have faaet tilbørlig. Alle Fangerne maatte tiene ombord i Skibene den Dag, og horte da intet andet, end at om en Time skulde Fregatten være indbragt. Der var mere end 2000 Mennesker ombord. Jeg har nu lært at kiende Paschaen af Tripolis, og maa tilstaae, at man i Kiøbenhavn ikke har haat de bedste Efterretninger om hvad han er værd. Han er nu allerede af Betydning, men vil blive det endnu mere om en ganske soie Tid, isald han ikke paa nogen voldsom Maade kommer af Dage. Han er 24 Aar gammel; er aldeles blottet for Opdragelse; har henlevet sin Ungdom imellem Biergene, blandt vilde Dyr; han er Despot og Tyran i høieste Grad og lader sig kun regiere af sine Lidenskaber. Han bliver meget smigret af Porten, og hans Ambassadeur har der været meget vel antaget. Han har af Porten faaet i Present to velarmerede Skibe, foruden et tredie ladet med Krudt og Kugler; og det som smigrer ham meest af Alt er, at han har faaet Tilladelse til at føre Flag fra Stortoppen af sine Skibe, hvilket er et Udmærkelses tegn for dem der betragtes som en betydelig Sømagt, der kan komme Porten til Hielp naar den bliver angreben. De andre europæiske Magter fordærve ham aldeles; det er grusomt hvad Spanierne, som ingen Handel have, betale ham; t. Ex. nu ventes dagligen 500 Stykker Geværer, ligesaamange Pistoler, samt et Sølvservice og endel Krudt. England skal nu sende ham et lille Partie Metalkanoner og maaskee en lille Fregat. Frankrig har lovet ham en Fregat. Der er fast Ingen uden at de jo smigre ham overordentligen. Han har ikke undseet sig for at sige

til den spanske Consul, da denne spurgte ham, hvor den danske Consul skulde heise sit Flag, eftersom dennes Huud var givet til den nordamerikanske Consul: „O! lad ham blot heise det et Sted, det skal snart blive et andet ledigt, naar Fregatten er gaaet.“ Og hans Fortrolige, Xenegaten, siger, at de strax skulle gaae ud at krydse paa de Svenske; og derefter vil det komme til Benetianerne.

Med min første Audients, som var den 26de f. M., blev mig overleveret de danske Slaver, som vare 21 i Tallet; den to og tyvende er en lille Dreng fra Christiania, som de havde faaet til at fornegte sin Tro; han bliver nu som Page hos Paschaen, og kan derfor ikke erholdes. At beskrive den Glæde, som disse ulykkelige Landets Born visse ved Giennerholdelsen af deres Frihed, staaer ikke i min Magt. De udøste de varmeste Betsignelser over Regjeringen, for deres Løsladelse. Deres Behandling har været haard, og ifkun faa af dem have beholdt deres Helbred.

Efter at Freden var aldeles sluttet, maatte jeg endnu tilfids paa Consulens Requisition forære min Chalup til Paschaen. Consulen skrev mig til, at jeg ikke kunde undslaae mig for det, og at det var nødvendigt at føie ham i sliq en Bagatel. Han vilde ogsaa have 20 Tønder Krudt, som jeg ikke havde. Imidlertid sagde Consulen mig, at det vilde have giort for megen Sensation, at erklære dette, og at han debaarfaag har været nødt til at give det en anden Bending, imedens jeg paa hans Requisition maa anskaffe det paa Malta og sende det hertil. Jeg maa tage alt dette for gode Varer. Imidlertid bad jeg Consulen, ikke at give Svaret nogen anden Bending end den, at jeg ikke, under Straf af Kassation, torde blotte min Konges Skib for Krudt.

For at faae denne min underdanige Skrivelse affendt, og den for den danske Skibsfart i Middelhavet saa interessante Nyhed om Freden saa snart som muligt bekiendtgjort, er det at jeg sender Briggen Carpen directe til Malaga. Jeg selv gaacr til Malta, hvorfra jeg skal besørge Efterretningen udbredt til alle

franske og italienske Havne, og til de barbariske Havne ere Cyprer-
fer allerede affendte herfra Tripolis.

Umbefalende mig fremdeles i Deres kongelige Høiheids Bevaagenhed.
underdanigst
Bille.

Liste paa Paschaen af Tripolis Sømagt.

- * Et amerikansk Priidskib paa 28 Kanoner, nemlig 20 Stykker
12 *W*digere og 8 Stykker 6 *W*digere.
- * Et Fregatskib paa 28 Kanoner, nemlig 20 Stykker 12 *W*digere
og 8 Stykker 8 *W*digere.
- * Et d^u. takket som Volacre paa 28 Kanoner, bestaaende af 18,
12 og 6 *W*digere.
Anm. De 10 sidste ere fra Constantinopel.
- * Et Priidskib fra Christiania paa 18 Kanoner, bestaaende af
4 Stykker 18 *W*digere, og 14 Stykker 12 *W*digere.
Et venetiansk Skib paa 32 Kanoner, bestaaende af 22 Styk-
ker 12 *W*digere, og 10 Stykker 6 *W*digere.
- * En Chebeque paa 12 Kanoner, alle 6 *W*digere.
En d^u. af samme Force.
- * En Kanonbaad paa 6 Kanoner.
20 andre Kanonbaade.
Fem Galeier.
20 Skibe ere ude paa Kryddtog, nemlig en Brig paa 14 og en
Galieth paa 8 Kanoner.
20 Corsarer, kjaebte paa Den Candia, ere endnu ikke komne her-
til, mig altsaa ubekjendte.

Copier af denne Liste bleve sendte til Greverne Bernstorff og
Schimmelmänn.

Billes Brev til Grev Bernstorff er af samme Dato og Ind-
hold; dog findes nogle andre Punkter berorte deri, som her ikke
bør forbigaaes. Enaledes siger han:

„Hvad Brevet fra Baron Hübsch i Constantinopel angaaer, hvilket den engelske Consul bragte mig, efterat Paschaen havde læst det, da handlede det om en Waabensstilstand paa 6 Maaned. Men denne vilde Paschaen paa ingen Maade vide noget af, at sige, hvormed jeg var meget vel tilfreds; thi jeg havde ved mig selv besluttet, enten Freden strax eller ogsaa Krig, da 6 Maaneders Waabensstilstand vilde have været formeget i Desfavour af os, fordi den gode Aarstid vilde derved gaae ubenyttet hen.”

Hvad denne Sag om Hübsches Underhandlinger angaaer, da ville vi faae Leilighed til nærmere at berøre den; men forinden ville vi tilendebringe Beretningen om Majadens Ophold for Tripolis. Bille skriver endvidere i samme Brev, til Grev Bernstorff:

„Maa jeg underdanigen melde Deres Excellence en Sag, som formodentlig vil femme Dem for Øre. To Dage efter Bataillen, den 18de, kom der en liden fransk Brig seilende ud fra Tripolis; den var ladet med Korn for Alexandria, og havde endeel Tyrker ombord. Jeg fik et skarpt Skud efter den, hvorpaa den strax fik 3 løse Skud som Salut. Efterat jeg havde examineret den, spurgte jeg Skipperen, om hans Consul ikke havde bekendtgjort ham, at den danske Flotte i Middelhavet blokerede Tripolis, hvilket han sagde ikke at være ham bekendt. Jeg bad ham da at gaae tilbage og forblive indtil vore Affairer med Paschaen vare bragte i Rigtighed, eller om han vilde udløse, skulde han som neutralt Skib faae Lov at passere; hvorpaa han gik tilbage. I denne Anledning har jeg et Par Gange corresponderet med den franske Consul, Mr. Guys, hvorpaa Enden blev, at jeg, for at være fri for videre Underhandlinger med ham, bad ham at følge sine Instruxioner og melde Tingene hjem, da jeg ikke kunde, for hans eller Nogens Skyld, handle udenfor mine Ordre; og som, Dagen efter, Underhandlingerne med Paschaen begyndte, og Fiendtlighederne fra begge Sider ophørte, havde Briggen Frihed til at kunne gaae ud; men da var den bleven læf, saa at den først den 27de gik atter tilsees. Consulen har i meget bestemte

„Udtryk forlangt, at jeg skulde give Briggen Salut igien; og for den spanske Consuls Skyld, som gierne vilde jevne den Sag, tilskod jeg, at naar den seilede og atter vilde salutere med tre Skud, vilde jeg give den to Skud, istedetfor et; men den seilede uden at salutere. Han har siden sendt en Protest til vor Consul i Livorno, saaledes som jeg nu har havt den Vre at indberette Sagen, og hvorpaa jeg ikke svarede andet, end at jeg fuldkommen vedskod det Hele, som det var forklaret. Den Dag, jeg kom til Ankers med Fregatten og blev af Castellet saluteret med 21 Skud, vaiede alle Consulernes Flage; men den Franske havde den Uforsammenhed at stryge sit, netop da Saluten begyndte, og har siden ikke ladet det vaie, ligesom han heller ikke har aflagt nogen Bisit.”

Stutningen af Brevet indeholder en Ubefaling for den engelske, men især for den spanske Consul, som havde været behjælpelige ved Underhandlingerne, og som, den Eidste især, under Krigen havde taget sig saameget af de danske Fanger.

Uffairen med den franske Consul var ubetydelig i sig selv, og havde ingen videre Følger; men det er mærkeligt nok, at det netop skulde være Repræsentanten for den Ration, som man her hjemme meest ventede Understøttelse af til Fredens Gienerholdelse, der var den eneste som viste det danske Flag Uvillie, ja personlig Hartighed ved denne Leilighed.

Consul Lochners Brev til Bille, af hvilket Copie blev sendt til Grev Bernstorff, lyder saaledes oversat fra det Franske:

Min Herre.

Jeg var hos Paschaen igaarafes, strax da jeg var kommen iland fra Fregatten; men der var ingen Mulighed i, at faae ham til Fornuft. Alt, hvad De havde paalagt mig at forestille ham, var til ingen Nytte, da Storherrens Brev eller Firman ikke var os til nogen Tieneste. Vi vare endog paa Rippet at bryde Underhandlingerne for tredie Gang; men da jeg kiender af Erfaring, at man ved at vinde Tid vinder Alt i dette Land, forhalede jeg

under en Skingrund mit Ophold iland til idag, hvorpaa han da, ved min Tilbagekomst fra Slottet, sendte den spanske Consul følgende Ultimatum:

(Her følge de ovenmeldte Conditioner, som ere satte efter det som Amerikanerne have betalt. Presenten hvert 4de Aar skulde beløbe sig til en Værdie af 14,000 Piastre, eller ogsaa han vilde sende en Ambassadeur til Kiøbenhavn, hvilket han vilde overlade til Kongens eget Valg.)

Jeg maa bede Dem, Hr. Capitain, at tage disse Conditioner i noie Overveielse. Det er sandt, at de meget overstige vor Fuldmagt, men naar jeg betænker de umaadelige Summer, som denne Krig har kostet og vedbliver at koste, i Armeringer, saavel som den Skade den forvolder Handelen, paa en Tid da Fragterne betales saa høit, troer jeg Opoffrelsen kun liden. Desuden maae vi hofte Frugterne af Slagets Udfald. Et andet, i hvilket en ulykkelig Kugle kunde knække en Etang eller en Aaa, vilde atter høre hans Mod, og forhøie hans Vaastand et Tusind Piastre. Man frygter os nu; vor Marine er høitaget; lad os benytte det, maaskee kan en eller anden Modgang berøve os Alt. De har selv seet, hvor vanskeligt det er at blokere denne Havn med en Fregat og en Brig, og at Paschaens Stykke vøjer dagligen.

Storherrens Firman kommer meget for sildigt; det borde have kommet medens Paschaens Ambassadeur endnu var i Constantinopel, maaskee det da kunde have havt nogen Virkning; men endogsaa i det Tilfælde vilde det neppe have gaaet os bedre end de Svenske, med hvilke man agter at begynde, saasnart vor Fred er sluttet. Man har ladet sig narre i Constantinopel af den tripolitaniske Ambassadeur, som kun har lagt an paa at sætte sine Planer igiennem, og at faae sin Herres Forøringer udleverede, sikker paa bagefter ikke at gjøre det Mindste af hvad han havde lovet, og man har allerede i November Maaned, s. A., forsikkret mig, at Sverrigs Fred ikke vil vare længere, end til Achmet Bey's Tilbagekomst fra Constantinopel. Man har givet H. E. Grev

Bernstorff en aldeles fejl Underretning, ved at sige ham, at Sverrigs Fred har kostet 40,000 Piaastre. Det kan være, at de have betalt denne Sum til Portens Ministre, men til Dato har Paschaen ikke faaet en Skilling deraf, det kan jeg forsikre Dem.

Jeg beder Dem, Hr. Capitain, at tage alt dette i Betragtning, og dersom De ikke som Militair troer at kunne tilstaae det Forlangte, tager jeg Ansvarligheden paa mig selv, da jeg troer at slutte en ærefuld og fordeclagtig Fred for Staten, og kan jeg tillige love Dem, at den, sluttet paa disse Vilkaar, skal blive af Varighed.

Jeg har den Ære o. s. v.

Lochner.

Af alle disse Rapporter og Breve have vi da seet, hvorledes Freden blev sluttet, og at Bille, den 26de ved sin Audients hos Paschaen, fik de 21 danske Fanger udleverede. Den 1ste Juni kom Briggen tilbage fra Malta, hvor den havde fyldt Vand for Najaden. Den 2den blev Traktaten imellem Danmark og Tripolis fornyet og underskrevet. Den lyder saaledes:

Gud alene Æren!

Hensigten og Indholdet af denne Traktat er, at den nu fornuftige og forsigtige Commanderende Steen Bille, Kammerjunker hos den med høie Indsigter og giennemtrængende Forstand begavede Monark, Christian den Syvende, Konge til Danmark og Norge o. s. v., tilligemed vor Ven Johan Frederik Lochner, forbemeldte Majestæts Consul, have fremstillet dem for den med mange Kundskaber begavede Prinds, Enevoldsherre og Centrum af Tripolis tappre Landskabs Regiering, som han beskytter og forsvarer for al mulig Overlast, Prinds og Herre Yusuf Pascha, Søn af Ali Pascha, Søn af Mohammed Pascha, Søn af Hamed Pascha Caramanli, som Gud ophøier, hans Throne. Man har handlet om at forevige Venkabet og igjen tilveiebringe Freden, hvilken man har fornyet og forbedret, paa de gamle Betingelser og Indholdet af nærværende Traktat, fastsat i vor Oldfaders Tid, Mohammed Pascha, og igjen bekræftet af vor Fader Ali Pascha.

Hermed bekendtgjores, at fra denne Dag og for Fremtiden den danske Nation og alle dens Skibe skal nyde de største Fredsbewiisninger, ligesom de meest yndede Magter, med hvilke vi leve i god Forstaaelse; at alle de Privilegier som blive dem tilstaaede ogsaa skulle blive hans danske Majestæts Undersaatter tilstaaede, uagtet at samme ei findes udtrykkelig anførte. Utsaa paa den Maade har man fornyet Freden, som er bleven undertegnet i Nærvarelse af Divanet, Landets Kiaja Bei og de Store i Regieringen, hvilket bevidnes ved dens her understaaende Eegl.

Givet i Tripolis i Barbariet den 1ste i Maaneden Hægie 1211, som kommer overens med den 31te Mai 1797.

(Følger Underkrifter og Eegl).

Bille havde derpaa en Uffædsaudiens, ved hvilken Leilighed Paschaen forærede ham en Sabel og sagde ham en meget smigrende Compliment. Samme Eftermiddag sendte Paschaen en Present af Forfriskninger til Fregattens Mandskab, og til Folkene paa den Slup, der blev ham foræret af Bille, stienkede han 100 tyrkiske Piastre. Bille lettede samme Aften og satte Cours for Malta; men Carpen blev liggende efter, fordi den skulde medtage for Paschaen nogle Passagerer, der skulde sættes i Land i Algier og Tangier. Carpens Bestemmelse var, som forhen omtalt, at bringe Efterretningen om Freden til Malaga, samt der aflevere Breve til vor Minister i Madrid, der skulde udvirke Tilladelse til at udfiske Piastre fra en spansk Havn. Dernæst skulde den vise sig i Estrædet ved Gibraltar. Det kostede altsaa Intet, at vise Paschaen den begjærede Sieneffe, hvorved man da opnaaede noget længere Frist for Betalingen af den skyldige Summa, hvis yderste Termin ellers var fire Maaneder.

Det vil nu nok være det rette Dieblil, til at drøfte nærmere de allerede tidtomtalte Underhandlinger, foretagne paa Generaladjutant Fissers Anmodning af Baron Hübsch i Constantinopel:

Den tripolitaniske Ambassadeur, med hvem disse Underhandlinger

havde fundet Sted, kom tilbage til Tripolis med det Ekib, som Bille jagede forgiæves den 17de Mai. Med ham fulgte det Brev fra Hübsch til Fisser, som Paschaen sendte ud til Bille med den engelske Consul. Hübsch meldte deri, at han havde sluttet Freden, der skulde begynde med en Waabensstilstand paa 6 Maaneder, og taler om et Brev fra Capudan Pascha til Paschaen af Tripolis, samt om Storherrens Firman, af hvilke han sendte ham Copier. Men disse Copier fulgte ikke med dette Brev. Paschaen havde brudt det; formodentligen havde han da holdt hine Copier tilbage, og i alle Tilfælde agtede hverken han eller Achmet Bey det mindste derpaa. Da Lochner kom iland tilfod vel Paschaen at disse Documenter eksisterede, men han vilde ikke vide noget af Waabensstilstanden at sige og respecterede heller ikke Firmanet. Hvad Brevet fra Capudan Pascha angik, da ansaa han det kun som et privat Brev, hvori denne bad ham, for deres Venstabs Skyld, at gjøre Fred eller idetmindste en Waabensstilstand paa 6 Maaneder. Imidlertid sluttede Lochner Freden.

Da Briggen Carpen kom tilbage fra Malta den 1ste Juni, uedbragte den Breve fra General Adjutant Fisser, som var afgaaet derfra med Thetis den 24de Mai, og da Bille selv kom til Malta modtog han Duplikaterne af disse samt Copierne af Capudan Paschas Brev og Storherrens Firman; alt fra Hübsch, adresseret til Fisser. Alle disse Depescher gik ud paa, at Hübsch havde ved Capudan Paschas Mellemvirkning erholdt et Firman fra Storherren, hvilket tilligemed et Brev fra Capudan Pascha selv, befalede Paschaen af Tripolis at gjøre Fred, og at denne skulde slutes paa de samme Vilkaar som den gamle Traktat, samt at den Intet, aldeles Intet skulde koste Danmark. Til den Ende var en Waabensstilstand oprettet paa 6 Maaneder, alle Fiendskigheder skulde derfor ophøre, samt alle Priser, tagne 41 Dage efter den 14de April skulde tilbagegives. Det var endvidere en Aftale, at det Ekib hvorpaa Ambassadøren Achmet Bey befandt sig, ligesom de to Fregatter der af Storherren vare forærede Paschaen, skulde ved

deres Ankomst for Tripolis, eller hvor de ellers maatte møde danske Krigsskibe, heise et hvidt Flag fra Fortoppen, for at tilkiendegive Waabenskiistandens Tilværelse, og derefter skulde de ubehindret passere. Ved at sammenligne Datummerne forekommer det rimeligt, at de to Fregatter ere ankomne til Tripolis, medens Fisser var gaaet op til Malta, kort efter at han havde forgiæves jaget de to danske Priser. Hvorledes ellers forklare sig, at disse Fregatter slet ikke findes paa Fissers Liste over den tripolitanske Force, da de dog begge vare med i Slaget den 16de Mai. Hvad Achmet Bey angaaer, da lod det til, som om han selv ikke havde megen Siltro til den sluttede Waabenskiistand, siden han ikke engang heisede det hvide Flag, da Wille jagede ham, men foretrak at prøve paa at undslippe, hvilket desværre ogsaa lykkedes ham. Hübsch siger i et af sine Breve til Fisser, at bemeldte Achmet Bey havde sagt i Konstantinopel, at han selv havde været tilstede i Tripolis ved en Conference imellem hans Herre og Fisser, hvor denne sidste havde tilbudt at betale 150,000 Piaastre for Freden strax, og 10,000 Piaastre aarligen; dette haaber Hübsch er ikke sandt, fordi nu denne ved ham skiftede Fred aldeles Intet skal koste. Han raader Fisser derimod til at holde gode Miner med Achmet Bey, „som en snild og mægtig Mand af megen Indflydelse i sit Land.”

Det synes virkelig, som om denne Achmet Bey har været snild nok til at føre Hübsch bag Lyset i denne hele Affaire. For det første see vi af Hübschs egne Breve, at efterat Achmet Bey havde opholdt ham flere Dage med Underhandlinger, og det endelig kom til Underskrifterne, erklærede han, at han aldeles ingen Fuldmagt havde af sin Herre til at slutte en saadan Traktat, at han alene var udsendt med Foræringer og Complimenter til Storherren, i Anledning af hans Herres Thronbestigelse, og at hans Underskrift altsaa Intet betydede. For det andet var det soleklart, at alle Fordelene ved denne Waabenskiistand vare Tripolitanernes. I en og fyrgetyve Dage, fra 14de April at regne, altsaa til Slut-

ningen af Mai Maaned skulde de fiendtlige Kapere kunne gjøre Priser. De paa Sandia udrustede Korsfarer kunde i god Mag og No tage de rigtladte danske Eskibe, som kom fra Smyrna eller foer i Archipelagus; hvorimod de tre Eskibe, som man med Sikkerhed vidste skulde til Tripoli's, fik Lov til at passere ubehindret med deres hvide Flag fra Fortoppen. Denne Klausul om de 41 Dage var bleven tilfoiet den forste Bestemmelse, paa Grund af, at det var nodvendigt, sagde man, at give de Korsfarer, som vare tilsoet, Tid til at erholde Efterretning om Waabenstilstanden; ligesom om man ikke havde det meget simple Middel i Haende, at lade de Eskibe gaae igien, som muligen i denne Tid kunde blive opbragte. Hübsch lod sig ikke anfægte af den Vanffelighed, at Achmet Bey ikke vilde underskrive, han troede Alt vundet ved at Capudan Pascha alene underskrev, som om denne derved gjorde sig ansvarlig for Traktatens Opfyldelse. Hvormeget Paschaen af Tripoli's agtede herpaa have vi allerede seet. Men det værste af Alt var, at Hübsch opfatte en Regning til Regjeringen, for denne Fredsslutning, der aldeles Intet skulde koste, paa 49,760 tyrkiske Piastre, hvoraf 40,000 alene for Capudan Paschas bona officia. Om denne Artikel skrev han intet til Fisser, men rapporterede kun hjem, at han havde været nodsaget til at gjøre en saadan Befestning, der dog ikke maatte betragtes som Betaling for Freden, eftersom denne aldeles Intet kostede, men kun som en Gratification til Vedkommende, hvorom han endydermere udbad sig Saubhed

Hübsches Depescher, denne Eeg vedkommende, med Begjæring om Regjeringens Ratification, kom til Kiøbenhavn i Slutningen af Mai. Under 27de i samme Maaned skrev Grev Schimmelmänn og Oeconomie og Commercecollegiet til Consul Lochner og den Høistkommanderende paa Stationen for Tripoli's, og medsendte Copie af Hübsches Breve, der ere af 10de, 12te, 13de og 25de April, tilligemed Instrug for videre Forholdsregler. Hoffet billigede ikke Hübsches Underhandlinger, men ansaae Tingen nu

engang som seet og ikke til at ændre, hvorfor man kun maatte være betænkt paa at drage saa megen Fordeel deraf som mulig. Schimmelmänn udhæver, i sit Brev til Lochner, de ovenomtalte feile Anskuelser, der have bragt Hübsch til at underhandle uden Basis; det Ubillige i Clausulen om de en og fyrgetyve Dages Frihed til at tage danske Skibe; endvidere at der aldeles Intet er bestemt om de danske Fangers Løsladelse, og at Hübsch har ladet sig nøie med at reclamere de to danske Skibe, tagne i Patrask-Havn, da han dog havde en saa god Leilighed til bestemt at fordrø Erstatning for deres Opbringelse, men herom er aldeles Intet berørt. Lochner autoriseredes til at slutte Freden, imod at betale 25 à 30,000 Piaastre og desuden 4 à 5,000 for Fangerne's Løsladelse. Slutteligen underrettedes han om, at det danske Hof havde modtaget Forsikringer fra den franske Republik, at den vilde gjøre alt hvad der stod i dens Magt for at udvirke os Fred med Tripolis. Hvorvidt den franske Consul handlede i denne Hånd have vi allerede ovenfor seet. Brevet til den Høistcommanderende paa Stationen er kortere: Schimmelmänn henholder sig til sit Brev til Lochner, beklager Vanskeligheden af at give Instruccioner paa en saa stor Afstand, især efter saa usikre Data, som Hübsches Rapport; han stoler paa, at man vil handle med Conduite, og ønsker, at man kunde med Waabenmagt tiltvinge sig Freden, o. s. v.

Da Bille's Svar paa ovenberørte Brev, saavel som hans Breve i denne Anledning til Grev Bernstorff give Oplysning om hvad hans Anskuelse af Sagen var, og hvorledes han desangaaende havde tilskrevet Baron Hübsch, ville nogle Brudstykker af disse her være paa deres rette Plads. Under 15de Juni skrev han fra Malta til Grev Bernstorff: „Magtet Baron Hübsches „Brev er af en ganske anden Natur, end den Wendung Tingene „nu have taget, har samme aldeles ikke foruroliget mig i Hen- „seende til vor Handling. Der var for os ikkun to Veie: enten „Freden, paa de Vilkaar den er sluttet paa, eller at fortsætte Kri- „gen, hvortil Paschaen for sin Person var meget tilbøielig. Con-

„ful Kochner har, som jeg allerede forhen har havt den Ære at
 „melde, troet det nødvendigt og godt for Danmark at antage
 „Freden paa disse Vilkaar, og hvad Baron Hübschs Tractater
 „angaar, da kom de aldrig i Betragtning hos Paschaen. Jeg an-
 „seer det nu for en Lykke, at Freden saa hastigt blev sluttet, da
 „ellers hvad danske Skibe, der havde været i Smyrna, og havde
 „ladet sig forlede til at gaae derfra med Capudan Paschas Passer
 „eller paa Grund af Freden, vilde sikkert alle være blevene
 „tagne, da Paschaen af Tripolis havde to Corsarer i Candia alene
 „for at opsnappe dem o. s. v.”

Billes Svar paa Grev Schimmelmanss Brev af 27 Mai er
 dateret Malta den 1ste Juli og lyder saaledes, oversat fra det
 Franske: „Jeg er bleven meget forbauset, ved at læse Baron Hübs-
 „chs Beretning om sine Underhandlinger i Constantinopel. Der-
 „som et Brev, som jeg under 15de Juni tog mig den Frihed at
 „skrive til Grev Bernstorff, er blevet Dem foreviiist, vil D. E.
 „deraf see den besynderlige Maade, Baron Hübsch har behandlet
 „denne Sag paa; mit Svar til ham vil ligeledes tiene til Oplys-
 „ning derangaaende. D. E. vil deraf see, at Baron Hübsch har
 „sagt mig saavel som Hr. Hochepied, vor Consul i Smyrna, at denne
 „Fred ikke har kostet Danmark en Skilling. Han skriver mig end-
 „ydermere, at dersom man havde henvendt sig til ham strax, skulde
 „han, ved sin Indflydelse have bragt det til det Punct, hvorhen
 „Sagen nu endeligen er kommen; at Kongen derved havde sparet
 „sine Udrustninger, ved idethoiveste at gøre, saaledes som Overrig,
 „en Udgift af 2000 Piastrer.”

„Jeg har, saavel over Tripolis, som over Livorno, tilfikkelt
 „Baron Hübschs Underretning om vor Fredsslutning; thi uagtet
 „han skrev os saa udtrykkeligen, at hans Underhandling ikke festede
 „det mindste, vovede jeg ikke at fæste saa ganske Lid til hans For-
 „sikringer, og jeg vil tilstaae D. E. at jeg dog ventede en Reg-
 „ning til Regjeringen, i hvilken Forventning jeg da heller ikke er
 „bleven bedraget, ifølge D. Eres. Brev af 27de Mai. At Baron

„Hübſch havde en ſaa uindſtrænket Siltro til Achmet Bey, var
 „mig allerede Borgen for, at han vilde blive bedraget. Achmet
 „Bey er almindeligen bekendt for at være et nederdrægtigt Men-
 „neſke, derom ere alle Europæere i Tripoliſ ſenige. Medens jeg
 „laa for Tripoliſ lod jeg ham ſpørge, hvorfor han havde gjort ſig
 „ſaamegen Ulmage for at undſlippe mig, da han dog havde et
 „Sikkerhedspaſ fra vor Agent i Conſtantinopel? Han lod mig
 „meget oprigtigen ſvare, at han troede ikke, at jeg meget vilde
 „reſpectere et ſaadant Paſ, hvilket beviſer tilfulde hvor oprigtigt
 „han ſelv har meent det med hine Underhandlingerne. Derſom jeg
 „havde været ſaa heldig at tage ham, er jeg overbeviſt om, at
 „Sagen ſkulde have ſaaet et fordeſlagtigere Udfald for os.”

„Jeg har allerede ſrevet til Baron Hübſch, og agter med
 „førſte Leilighed at ſende ham et Duplicat, hvori jeg anbefaler ham
 „paa det alvorligſte for Kongens Interesſes Skyld, hvem vi begge
 „have den Ære at tiene, ikke at betale en Skilling til de Folk,
 „han har brugt; da alt hvad de have udvirket deels er til ingen
 „Nytt, deels kommer for ſilde. Kun Baron Hübſchs eget Brev,
 „ikke Storherrens Firman, ei heller Capudan Pachas Skrivelse kom
 „mig tilhænde, medens Underhandlingerne fandt Sted. Derſom
 „den gode Herre blot havde havt den Opmærksomhed at nævne et
 „Ord om de Penge, han havde opofret, vilde han have gjort os
 „en betydelig Tienefte. Mit eneſte Ønſke er nu, at forhindre,
 „at Baron Hübſch ſkal gjøre flere unyttige Opoffrelſer for en
 „Fred, ſom allerede er Fædrelandet koſtbar nok, og ſom des-
 „uden er opnaaet uden nogenſomhelſt Indblanding. Jeg har
 „deſangaande ſrevet ham til, og haaber at dette Brev maa
 „komme ham tilhænde før D. Ereb. Svar paa hans Depetſer, ſom
 „meddeleer ham Fuldmagt til at betale den opgivne Sum.

„Jeg ſmigret mig med, at Regjeringen vil billige min Hand-
 „ſemaade. Den ſtore Uſtand og Uſikkerheden i at correſpondere
 „bringer mig ofte til at handle paa egen Haand og til at gjøre
 „Skridt, for hvilke jeg anſkede helſt, for min egen Klogheds

„Skyld, at have D. Eges. Bifald eller Ordre. Jeg haaber kun
 „at D. E. vil være overbevist om, at i hvad jeg end foretager
 „mig, har jeg kun Kongens og Landets Vel for Øie.”

Til Brev Bernstorff skrev han, i samme Anledning, i et
 Brev dateret Neapel den 17 Juli: „Jeg har fra Baron Hübsch
 „modtaget mange Breve, og endstjøndt de ved mange Leiligheter
 „have været hinanden meget modsigende, stemme de dog alle over-
 „eens i at gientage de samme Ord: „„Jeg har Uarsag til at
 „„gratulere mig selv til at have sluttet en fordeelagtig Fred for
 „„vort Hof, uden at det koster en Skilling til den tripolitanfke
 „„Regiering””, og som han siger, at Everrig saaledes havde faaet
 „Freden for 2,000 Piastre, kunde jeg mindst giøre mig Tænke om,
 „at han vilde tilstaae en saa stor Douceur for sit eget Hof. Jeg
 „greb strax den første Leilighed og skrev ham til for at forebygge,
 „om det kun kommer tidsnok, at han ingen Udgifter gjør for en
 „Sag, der har været saa frugtbøs og saa slet ledet. Jeg tør
 „vel sige: slet ledet, naar han ingen Forsikkring kunde have fra
 „Ambassadeuren Achmet Bey for Freden, og dog havde givet
 „ham et Leidebrev for sig og sin lille Eskadre, som kom saa betids
 „at to af den, hver paa 28 Kanoner, tiente imod mig den
 „16de Mai, bemandede med Christne fra Constantinopel.”

Pf Willes Breve til Hübsch kan det være tilstrækkeligt at give
 følgende Brudstykke. I det første, dateret 7de Juni, siger han:
 „De vil tillade mig Hr. Baron, at komme tilbage til Deres
 „Breve, i hvilke adskillige Punkter forekomme, som jeg vil tage
 „mig den Frihed at sige Dem min Mening om. De siger:
 „„De seer min Herre, den fordeelagtige Bending det er lykkedes
 „„mig at give vore Uffairer med Tripolis. For det første have
 „„vi nu for os en Waabensstilstand paa 6 Maaneder, fra 14de
 „„April at regne, under hvilken Hans Majestæts Uundersaatters
 „„Handel er fuldkommen sikket, og i hvilken Tid Freden endelig
 „„gen kan vorde sluttet.””

„I et Brev af 18de April til vor Viceconsul i Smyrna, Hr. Hochepied, af hvilket han har sendt mig Extract, siger De ligeledes:

„Jeg har den Ære at underrette Dem om, at jeg har udbrøkt Freden imellem vort Hof og Tripolis. Den 14de d. M. er dette heldbringende Arbeide bragt til Ende, uden at betale noget til hiin barbariske Stat.”

„Endvidere i et Brev af 20de April til Samme, af hvilke jeg ogsaa har Extract, siger De:”

„Af min seneste Skrivelse har De seet, at Freden er tilveiebragt imellem Tripolis og Danmark, og vor Fart er atter fri og uden Fare, at regne fra 24de Mai.”

„De vil dog tilstaae mig, Hr. Baron, at hvad De der fremsetter maa være vort Ministerium i Kiøbenhavn meget behageligt, og at vi her ville komme til at spille en meget ringe Rolle, i Sammenligning med Dem, eftersom vi, der have været paa Stedet selv, have betalt 75,000 Piastrer for Freden, foruden en Forøring af 14,000 Piastrer hvert fjerde Aar. De maa ikke troe, Hr. Baron, at hverken jeg eller nogen Anden vil berøve Dem det mindste af Deres Fortieneste ved deres Underhandlinger i Constantinopel. Paa ingen Maade! Men De maa tillade mig, at jeg siger Dem uden Omstøb, at det Hele forekommer mig at være lidet grundet, og aldeles hen i Veiret, naar der har været underhandlet, uden at Paschaen synes endog i mindste Maade, at være tagen i Betragtning, da han dog virkelig er en af de meest interesserede Personer i Eagen, og naar hans Svoger Achmet ikke har havt Fuldmagt af sin Herre til at underhandle om Fred. Paschaen tog heller ikke Capudan Paschas Ordre i ringeste Betragtning. Det er ikke den første Gang, Hr. Baron, at en barbarisk Stat har negtet at adlyde Storherrens Befaling. Algier gav os Exempel derpaa for nogle Aar siden. Det forekommer mig ogsaa, Hr. Baron, at naar De lidt længer hen i Deres Brev siger: „Jeg troer det overflødigt her at gientage, hvormeget den ovennævnte Minister Achmet Bey har vlist sig forekommende

„og af god Willie, under denne Sags Forhandling, hvortunde
 „han reiser herfra med gode Hensigter og vel endocriné, og
 „hvormeget denne heldbringende Sags endelige Afgjorelse afhæns
 „ger af hans Indflydelse paa hans Herres Anskuelse. Jeg kan
 „ikke noksom anbefale Dem, at vedligeholde denne Mand's gode
 „Mening og Hensigt, ved alle mulige Høflighedsbeviser og Afgtel
 „sestegn,”” giver De ikke utydeligen tilkiende, at De selv er
 „ikke ganske sikker paa Deres Sag, og at De troer paa Mulig
 „heden af, at Paschaen kunde falde paa, ikke at respectere den Fred,
 „der saaledes uden hans Samtykke er sluttet i Constantinopel.
 „Heri har De, Hr. Baron, paa ingen Maade taget Feil, og jeg
 „kan have den Ære at forsikre Dem, at Achmet Bey ikke uden
 „skielig Grund skialv for sit Liv, da Deres Brev blev oplæst og
 „oversat for Paschaen af en engelsk Kenegat, forste Admiral i
 „Tripolis, der dog havde det Benskab for Achmet Bey, at udelade
 „den Deel deraf, hvor De holder en saa smuk Lovtale over denne
 „Minister. Det er sandt, at Kenegaten herved iagttog sin egen
 „Fordeel, da han frygtede, ved at opirre Paschaen imod sin Eves
 „ger, at bestyrke ham i hans Beslutning at fortsatte Krigen, hvil
 „ket aldeles ikke var efter Admiralsens Smag. Denne havde flere
 „Gange erklæret, at de ikke ønskede at slaes med Orlogsmænd;
 „men de vare ogsaa visse paa at miste deres Hoveder, dersom de
 „negtede at gaae ud, for at angribe min Fregat, hvilket Paschaen
 „vilde, at de skulde giore. Kenegaten er efter min Mening den
 „egentlige Aarsag til at Freden blev sluttet. Det forekommer mig
 „ogsaa, Hr. Baron, som at Achmet Beye's Benskab for os, ikke
 „kan have været saa meget stort, siden han har kunnet sige i Con
 „stantinopel, at min Formand, Gen. Adjudant Fister havde til
 „budt 150,000 Piastrer strax og 10,000 aarlig, for Freden, og
 „det i hans Nærværelse, hvilket er en skamløs Usandhed. De seer
 „heraf Hr. Baron, hvormeget man kunde stole paa hans gode
 „Willie for os, ligesom det forommeldte har maattet bevise Dem,
 „hvormeget hans Endocrinering har været os til Nytte.”

Et andet Sted i samme Brev siger Bille: „Vær imidlertid „forsikkret Hr. Baron, at uagtet Alt, hvad jeg her har høvt den „Være at sige Dem, have vi dog gjort Alt, hvad der stod i vor „Magt, for at drage Nytte af Deres Arbeide, medens vi under- „handlede med Paschaen. Uagtet vi ikke vare saa heldige at have „Deres Copie af Capudan Paschas Brev, kunde vi dog omtrent „slutte os til dets Indhold, og herefter rettede vi vore Skridt. „Consul Kochner sagde endog Paschaen, at naar han vedblev at af- „slaae Freden, vilde han selv strax gaae med Briggen til Constans- „tinopel, for at melde Storherren hans Ulydighed. Paschaen sva- „rede herpaa, at han ikke forlangte bedre o. s. v.”

Det andet Brev til Hübsch er af 1ste Juli, men indeholder intet der er værd at anføre; det er en lang Behreidelse for at han ikke har underrettet dem om den giorte Beføstning af de 50,000 tyrkiske Piaastre, og en alvorlig Anmodning om ikke at betale dem, om ogsaa Grev Schimmelmann, som endnu ikke kunde være underrettet om Sagens sande og hele Sammenhæng, autoriserede ham dertil; saameget mere som man, dengang en saadan Authorisation kunde være affendt fra Kiøbenhavn, endnu ikke kunde være vidende om Fredsslutningen for Tripolis af 29de Mai.

At Bille ikke handlede overilet, saaledes som Mange, i hiin Tid, da denne Sag vakte megen Interesse, vare tilbøielige til at troe, vil af det foregaaende være Læseren indlysende. Hvorvidt Freden kunde have været opnaaet for bedre Kiøb, naar man havde fortsat Krigen, er vel megen Tvivl underkastet. Man har seet hvorledes Antallet af Paschaens Skibe forsøgedes, og det med svære Skibe, saa at det vilde blevet en absolut Nødvendighed af forsøge vor Styrke i Middelhavet betydeligen. Seer man hen til hvad disse Udrustninger og en langvarig Blokade vilde have kostet Danmark, saa torde vel det Afslag, man kunde have tiltvunget sig i Paschaens Fordringer, neppe have erstattet de forsøgede Krigsoms- kostninger; især naar man seer hen til hvor nødvendig vor Effa- dres Nærværelse siden blev i andre Kanter af Middelhavet. I

hvordan alt dette end er, saa opvakte Efterretningen om den hastige og paa saa hæderfuld Maade opnaaede Fred, almindelig Tilfredshed her hjemme. Bille blev tilkiendegivet Kongens Bisald i de naadigste Udtryk; han fik Kammerherrenøglen til Belønning. Fra Grev Bernstorff saavel som fra vedkommende Collegier modtog han de meest smigrende Skrivelser. Malte Bruun befang Slaget ved Tripolis i sin herlige Ode, og Alle prisede Billes kiække Færd og lykksfede Landet til den gienvundne Sikkerhed for Skibsfarten.

Bille kom til Ankers i Malta Havn den 4de Juni; men nær havde han atter lidt Skibbrud i Indseilingen: han fik bak Seil, der faldt Stille, Fregatten drev ned og tornede med Hæret mod en Klippe; men da der var streldybt og ingen Søe fik den intet videre Havarie. Der kom strax en Mængde Fartøier, især „Religionens,” hvilke bugerede Najaden til dens Ankerplads, hvor den da blev underkastet 18 Dages Quarantaine.

Foruden at Bille maatte anskaffe det af Consul Lochner forlangte Krudt til Paschaen, maatte han endnu løbskøbe to tripolitanske Fanger, som Paschaen havde uddedt sig. Da de vare i private Folks Hænder benyttede disse Leiligheden og skruede Prisen i Veiret, saa at Regningen for Freden derved atter fik en ikke ubetydelig Tilvæxt. Ligeledes maatte Bille lade bygge et Fartoi istedfor den til Paschaen afsktaaede Slup. Det hele beløb sig til 3,362 Piastr.

Medens Najaden laae i Quarantaine døde den danske Consul paa Malta Hr. Habela. Paa Stormesterens Anmodning indfattede Bille General Toldinspecteuren Hr. Fremaug de Formose til Interims Consul; hvilket Valg senere blev anerkjendt af Regjeringen. Fremaug var en almindelig agtet Mand og dertil meget rig, hvilket altid er værd at paaagte ved Valget af en Consul, fordi det giver ham Ansæelse; men under den Tid Omstændigheder var denne Egenskab af endnu større Bigtighed, fordi der

meget ofte var Spørgsmaal om siebliklig Udredeelse af betydelige Summer.

Chebeqvinen laae her endnu for dansk Regning under Dvarantaine; skiondt den intet Samqvem havde havt med Land, havde man paalagt den 40 Dage. Dette voldte atter Udgifter, som vare saameget mere ærgerlige, som dette Fartsøi aldeles ikke havde svaret til Hensigten. Til Beviis herfor tiener Lieutenant Munk's Rapport til Bille, strax efter Affairen den 16de Mai:

Rapport.

Efter Deres Befaling afgiver jeg herved Beretning om Eskib og Mandskab, saaledes som de forholdt sig i sidste Action. Jeg troer at være saameget Mennefskiender at jeg tør sige, at de maltesiske Matroser (de være isvrigt som de vil) ikke ere saadanne, at man tør vove det yderlige Dieblif med dem; ja! man maa endog paa se ligesaa meget paa dem, som paa Fiendens Manøvrer, saa at jeg finder mig befoiet til at erklære, at jeg troer det var muligt, at de lode Eskib og Flag i Stikken. Vi skød i denne Bataille det ubetydelige Antal af 40 Skud pr. Kanon. Kanonerne viste sig som forhen meget urolige og sloge Sytoug og Broge istykket, brækkede Uglyerne etc. Eskibet syntes vel ikke at lide betydeligt; men jeg troer det utvivlsomt, at en anden Affaire af længere Varighed kunde have bedrøvelige Følger.

Chebeqvinen den 18de Mai 1797.

Munk.

Etøttet paa denne Rapport var det, at Bille sendte den fra sig. Men han blev meget ubehageligen overrasket, da han ved sin Ankomst til Malta saae det danske Flag at vaie fra den endnu. Under 20de Juni skrev han debangaaende saaledes til Oeconomie og Commercecollegiet; „Jeg har allerede forhen sagt, at jeg kun „sik 18 Dages Dvarantaine, da jeg kom herind. Derimod havde „man givet Chebeqvinen, som ikke havde været mere end 12 Dage

„borte fra Malta og ingen Samqvem havde havt med Land, 40
 „Dage. Jeg havde, i et Brev til Consul Habela, overladt ham
 „Behandlingen af dette lille Fartsøi, samt anbefalet ham at have
 „Hans Majestæts Interesse for Die. Ved min Ankomst kunde
 „jeg ikke undlade at sige Consulen, at om han anvendte den halve
 „Tver, hvormed han tienet sine Landdmænd Maltheserne, for
 „Kongen af Danmark, vilde jeg have Narfag til at anbefale ham
 „meget. Jeg fik det giennem Stormesteren bragt derhen, at den
 „fik Practica samme Dag som jeg, hvorved dog endeel blev spa-
 „ret o. s. v.”

Herfra Malta rapporterede Bille til Admiralitetet, Fredsslut-
 ningen angaaende. Hans Rapport er af 6te Juni; da den inde-
 holder nogle Detailler som ikke findes i de forhen anførte, ville vi
 slutte denne Ufdeling om Tripolis Uffairen, med følgende Brudstykke:
 „Hvad der har forundret Tyrkerne meget, var at Fregatten kunde
 „skjude saa meget agterud, og dernæst, hvad de aldeles intet Be-
 „greb kunde gjøre sig om, var Granaterne, der kastedes fra vore
 „Mærk. I Førstningen gjorde de dem megen Moerkskab, men be-
 „drøvede den siden dekmere, da en Granat skal have lemlæstet 18
 „Mennesker. Der ere endog Tyrker komne ombord paa Fregatten,
 „for at see hvad det var for Ting, vi havde kastet fra vore Mærk.
 „Paschaen har til Dato havt store Tanker om sin egen Styrke,
 „og det ikke uden Grund, naar man veed, at det danske Priidskib,
 „paa 18 Kanoner, har en Dag fra Solens Dpgang til dens Ned-
 „gang slaædes med en stor neapolitanisk Fregat, som prisede sig
 „meget lykkelig ved ikke at blive taget. Vore danske Fanger vare
 „ombord paa Priidskibet og kunne bevidne Sagens Rigtighed.
 „Imidlertid har Paschaen, ved mere end een Leilighed, tilstaaet os
 „Danske Bravourer og Dygtighed, og ved min Afsteddaudience for-
 „ærede han mig paa den galanteste Maade en Sabel, og sagde
 „mig en smigrende Compliment. Paschaen er mægtig til Esed,
 „og bliver hver Dag stærkere. Dagen før jeg gif Scil fik han i
 „Present af Keiseren af Marokko en Fregat paa 32 Kanoner.

„Den første Krydstour, som Kænegaten gaaer ud paa, skal han „ud i Espanfke Eoen. Han har før gjort Priser under Cap Gat.”

Imidlertid indløb der fra alle Eider Klager over de krigførende Magters Kapere, hvis Opbringelser og egenraadige Fremfærd mod vort Flag nu snart ikke kiendte nogen Grændser. Consulerne i Neapel, Livorno, Genua, Marseille, Cartagena og Malaga skreve det ene Brev efter det andet til Bille, om at tage Forholdsregler derimod. Han besluttede derfor, saasnart Dvarantainen var udløben, at gaae igiennem Far di Messina til Neapel, derfra langs Kysten til alle hine Eteder, for at komme vor Handel til Hielp med Convoiering og Reclamationer. Gerne havde han oppebiet Capitain Ellbrechts Ankomst med Fregaten Triton, som var underveis med Ordre at underlægge sig hans Commando, men da denne Fregat endnu ikke ved Udløbet af hans Dvarantaine var ankommen, besluttede han sig til at seile alene, efter at have tilsendebraagt sin Correspondence, der nu begyndte at blive meget vidtløftig. Høt Consul Fremaux efterlod han Ordre til Capitain Ellbrecht og Capitain=Lieutenant Holck, den Første at søge at indhente ham paa Seiladsen fra Neapel til Livorno, Genua, Marseille, Barcelona og Malaga, ved at tage den Tid i Beregning, der var forløben siden Rajadens Afreise, for at kunne snarest muligt støde sammen med den. Skulde Capitain Ellbrecht derimod erfare, at der var tilstødt Briggen Sarpen noget, der kunde forhindre den fra snart at komme til Malta, da havde han at aabne den Ordre, der var nedlaagt høt Consulen til Chefen af denne Brig, og udføre samme, hvornæst han skulde uophødelig og directe begive sig til Malaga, for der at forene sig med Rajaden. Ordren til Holck lød paa at tage 12,000 Piaftr, 25 Centner Krudt og de to løblisbte Tyrker ombord, hvilket han skulde bringe til Tripolis og aflevere til Consul Lochner, imod vedbørlig Dvitztering, hvornæst han ligeledes skulde støde til Rajaden. Bille efterlod desuden en Circulaire angaaende Mandfskabet's Bespiibning og Reenlighed, hvori han blandt andet anbefalede at giøre Folkene

det Forslag, kun at tage halv Ration af Smør og salt Kjød, imod at faae Godtgjørelse i Penge, saaledes som af ham allerede var indført paa Rajaden; at give dem Wiin til Afveegling for Øllet, og endelig saaa ofte som muligt at lade dem svømme. Denne Nedsættelse paa halv Ration var i flere Henseender gavnlig; thi Skibene havde da ikke nodig at proviantere saaa ofte som før, og de nævnte Provisionsartikler vare i en meget hoi Priis i Middelhavet. At Mandskabets Hælbred vandt derved er nu erkiendt som en Sandhed, der er stadfæstet ved mange Aars Erfaring.

Før sin Afreise skrev Bille under 6te Juli til Admiralitetet, hvoraf jeg her vil uddrage Følgende:

„Fregatten *Zetis* har været seet den 31te Mai ved Tunis.
 „Iforgaars kom et ragusæisk Skib herind, efter 11 Dages Reise
 „fra Algier. Capitainen berettede mig, at Fregatten *Zetis* laa
 „særdis til at seile derfra; han troede den var kommen dertil den
 „18de Juni. Af en Tode havde han hørt sige, at Deien af
 „Algier ikke vilde modtage den nye Consul, som Capitain Fisser
 „havde medbragt, men paastod at beholde den gamle. Samme
 „Capitain var bleven overhalet af en tripolitansk Corsfar, som slæ-
 „bede en stor svensk Priis med sig, der var kommen fra Hamborg.
 „Den ragusæiske Capitain blev af Corsfaren befalet, strax at komme
 „ombord med sine Papirer. Capitainen sendte sin Overstyrmand
 „med Foregivende at han selv ikke befandt sig vel. Paa Grund
 „af at dette ikke var skeet med største Hurtighed lod Corsfaren ham
 „give Bastonade, saaa at han laa syg deraf hertil. Da de skil-
 „tes havde Corsfaren sagt, at dersom han havde været en Vene-
 „tianer skulde han været opbragt med. Af hvad jeg saaa og
 „hørte i Tripolis, sammenholdt med denne Efterretning, er der
 „nok ingen Tvivl om, at Paschaen har brudt Freden med Sverrig.“

„Jeg har i en af mine forrige Rapportter omtalt, at andre
 „Nationer forvænede Paschaen aldeles; jeg har nu Leilighed at
 „give det høie Collegium et nyt Beviis derpaa. Fra Cartagena

„ankom hertil for nogle Dage siden et Skib, som medbragte fra Kongen af Spanien til Paschaen, en Constructeur, nogle Tommermænd og Kalfaterere, som skulle bygge ham Chebequer og reparere hans Skibe. Skibstømmer have Amerikanerne og Storherren forsynet ham med.“

„En maltesisk Kaper indbragte hertil, for faa Dage siden, en tunesisk Korsfar, som den havde taget ud om Natten fra Tunis Baien. Det er kun Kapere, som imellem gaac i Søen herfra. Ordenens Galeier gaac aldrig ud, og ere temmelig forfaldne.“

„Ovenmeldte Omstændighed vil være yderst ubehagelig for Sverrig, og vil forvolde det et ubodeligt Tab, da her svømmer en overordentlig Mængde svenske Skibe omkring i Middelhavet, af hvilke en stor Deel maae falde i Paschaens Hænder. Derved vil inidlertid den danske Fragthandel blive des betydeligere: man siger her, at Fragterne ingensinde have været saa høie som nu, og at der aldrig kan komme Skibe nok for Befragterne o. s. v.“

Man ser heraf, at Consul Lochner havde spaaet rigtigt, da han forudsigte at Freden, som Sverrig ved Storherrens Mægling havde sluttet med Tripolis, vilde kun blive af liden Varighed. Heller ikke kom den i Stand igien i dette Aar, og kostede, som vi senere skulle faae at see, vort Naborige mange Penge og endeel Skibe, som forbleve i Tripolitanernes Bold. I Efteraaret 1797 tilbød den svenske Consul 60 til 70 Tusinde Piastre for Freden; men Paschaen vilde slet ikke indlade sig i Underhandling med ham paa andre Vilkaar, end en Sum af 85,000 Piastre, som Betaling for 17 Aar, med 5000 Piastre aarlig, og vilde vente med at slutte Freden indtil Sverrig sendte en Fregat; desuden forlangte han at beholde alle Priser, som indtil den Tid vare eller maatte blive tagne. •

Den 5te Juli lettede Bille fra Malta. Neppe var han kommen udenfor Havnen, førend han mødte Fregatten Triton, som han da gav Ordre at følge sig til Messina og derfra til

Neapel. Til dette sidste Sted ankom Rajaden den 18de, Triton forst den 20de. De skiftes nemlig ad, da Lillo hastede med at naae Neapel, hvor han haabede, at faae en ny Stormast, hvortil Fregatten saa helligen trangte. I sin Dagbog skriver han: „Magtet jeg ingen Uderseil havde til *), krydsede jeg mig dog „næsten ud af Sigte fra Triton. Om Aftenen holdt jeg ned til „den og gap den Kiendeqvoud i Neapel.“ Ellbrecht havde paa sin Reise anlobet Malaga, men der intet seet hverken til Særpen eller Thetis. Han havde forladt Malaga den 26de Juni og han var isvrigt intet mærkeligt passeret.

Bille trangte helligen til at eftersee sin Keisning. At hans Yndling, den velskikende Rajade, var et uroligt Eosfib, vilde han vel aldrig tilstaae; men det synes dog indlysende af den Tilstand, hvori dens Stormast var, da den blev skiftet i Neapel. Efterfølgende Udtog af hans Skrivelse til Holmens Overreispagemeester vif i denne Anledning kunne interessere; den er dateret 17de Juli fra Neapel:

„J Messina kom Fregatten Triton Kl. 12 om Natten til „Ankers foran mig, hvorved den drev tværs for Skiaget af mig „og tilfoiede mig nogen Skade, sou indlagte Beslgtigelsesforret- „ning vil udvise. Jeg laa med to Ankere i Bund, hvilket gjorde, „at jeg laa fast. Jeg satte strax alle mine Fartøier ud og sendte „ham dem til Hielp; men han kom dog ikke bort for Strømmen „kantrode. Min Forre Merferaa tiener mig til Blinderaa; mit „sidste Barespiir gjorde jeg til Forre Bramstang, og var saaledes „i Stand igien. Boughsrydet har jeg skaalet og lagt Canternins- „ger om; Triton giver mig et Barespiir. Min Stormast var, „som Hr. Commandeuren veed, krum fra Kiobenhavn af, og den „blev nu Dag for Dag værre. Længe har jeg seilet med Skaa-

*) Hermed er dog vel neppe meent andet, end Storfejlet alene. Forfeiklen var allerede stor nok, eller Triton maa have været en utilladelig stor Seiler.

„ler og Surringer paa den; men det har Alt ikkun været Pallias-
 „tiver. Topstykket blev tilsidst saa løst, at det dreiede sig rundt,
 „alt som man brasede, og Stor-Kaaens Vægt tyngede Toppen
 „saaledes forover, at min sidste Stang knak og faldt ned en
 „Nat i Havblis, uden at der var Seil paa den. Skibsraadet,
 „som jeg lod sammehkalde, fandt det uforsvarligt at seile længere
 „med denne Mast, som ingen Stang kan staae paa o. s. v.“

Endskiøndt det i Begyndelsen syntes forbundet med Vanfæ-
 heder, udvirkede dog Bille igiennem den daværende Chef for Ar-
 senalet, som tillige var Minister for de udenlandske Anliggender,
 Prinds Castelcicala, at man gav ham en ny Stormast og Stang
 ganske færdige. Da der imidlertid atter indløb Klager fra Ge-
 nua over Kaperier og Plyndringer, som fandt Sted i Farvandet
 imellem Corsika, Genua og Livorno, beordredes Triton til ufor-
 tovet at begive sig didhen, og der, indtil nærmere Ordre, at holde
 det krydsende, for at beskytte den danske Handel. Bille selv fik
 sin Mast ind den 27de Juli og gik Seil den 30te, for at gaac
 til Livorno.

Endnu medens han laa i Neapel fik han Efterretninger fra
 Malta, som meldte, at Sørgen endnu ikke var ankommen der-
 til, og at Stormesteren var død. En Ridder af den tydske Or-
 den, Baron Hompesch, var udnævnt til Stormester i den Ufød-
 des Sted. Den danske Interimconsul Fremaug, som det var
 meget magtpaaliggende at blive anerkjendt i sin Charge af Regie-
 ringen, skrev til Bille og bad ham, at complimentere den nye
 Stormester og tillige anbefale sig, Fremaug, for Hans Høihed, for
 at denne skulde tage sig af hans Affairer. Dette afflog Bille
 aldeles: „Naar jeg kommer til Malta“ svarede han „skal jeg
 ikke mangle at gjøre Hans Høihed min Opvartning; men jeg har
 forlidet med ham at bestille, og for meget med andre, til at jeg
 kan indlade mig paa nogen ny Correspondence; og allermindst kan
 jeg anmode Stormesteren om at tage sig af en Sag, der er aldeles
 udenfor hans Competence, og som alene staaer under mit Ansvar

indtil den danske Regiering har givet sin endelige Kiendelse deri."

De Klager, som vare indlobne fra vor Consul i Neapel, Herr Heigelin, over de franske Kapere's Uvæsen, vare allerede op-
hørte førend Bille kom dertil. Fra det Dieblik en fransk Minister,
General Canelaux, kom til Neapel, en Mand med fast Willie
til at forbyde diåse Koverier, var der ikke en fransk Kaper mere
at see i dette Farvand.

Paa Neapel's Rhed laae to neapolitaniske 44 Kanon's Fregat-
ter, hvoraf den ene førte 24 *Widgere*, den anden 18 *Widgere* paa
Batteriet. Den første af diåse var det, som nær var bleven tagen
af den tripolitaniske Corsar paa 18 Kanoner, oprindeligen et dansk
Priisfisk.

Den 7de August kom Bille til Livorno. „Her“ skriver han
til Deconomie og Commercecollegiet, „blev mig, saavel af Vice-
consulen Herr Marabbi, som af flere Handelsbhuse, berettet, at der
i dette Farvand, men især i Nærheden af Corsika, opholder sig
endeel smaa armerede Fartsier, som rove og plyndre alle Skibe
uden Undtagelse, dog uden at opbringe dem. Naar man dertil
veed, at de fleste af diåse smaa Kapere tilhøre Indvaanere i Ge-
nua og Livorno, vil man let indsee Umuligheden af at forebygge
dette Coroverie, om endog min Force var engang saa stor.“
Bille lagde imidlertid den Plan, at han stadig n vilde lade et af
sine Skibe convoiere fra Barcelona og Cartagena, Strædet ud, medens
et andet holdt sig i dette italienske Farvand og havde Genua til
Forfriskningshavn og Correspondencecentrum. Wi vilde siden faae
at see, at denne Plan endnu i længere Tid ikke kunde komme
til Udførelse, og blev desuden flere Gange forandret, skiondt Hen-
sigten altid var den samme, bestandigen at holde det gaaende
med Convoiering fra den ene Havn til den anden. Billes Brev
til Commercecollegiet, dateret den 8de August, slutter han saa-
ledes: „Hvad de Efterretninger angaaer, der ellers maatte indløbe
til det Kongelige Collegium fra de Handlende her i Middelhav-
vet, om deres Skibes Utholdelse m. m. maa jeg give mig den

Frihed at berette som en Sandhed, at der for nærværende Tid ikke findes andre, end danske Skibe herinde, som seile og faae Fragt. Amerikanerne gjøres overalt til Priis, og Svenskerne frygte Tripolitanerne; og hævder det sig imellem, at danske Skibe ligge stille, er det alene fordi Skipperne ikke finde Fragterne høie nok; de benytte sig af Tiderne, og det tilgavn: 10 til 11,000 spanske Piaastre betales dem for en Reise til og fra St. Thomas, eller til Hamburg, hvilken i det høieste varer 6 Maaneder."

„Fra Malaga har jeg seet Breve af 5te Juli, som melde, at Fregatten Thetis laa der, og at den vilde somstnarest affeile derfra og give Convoi til alle danske Skibe, som vilde Strædet ud."

Den 8de August om Aftenen sejlede Bille fra Livorno og havde med sig, under Convoi, en Brig bestemt til Genua. Næste Morgen befandt han sig, med temmelig stille Veir, længere fra Briggen, end han ønskede, da han blev vaer en lille fransk Kaper, som med Force af Klarer og Seil arbejdede sig ned til Briggen. Bille sendte ham strag en Kugle og udskikkede sin Barkas armeret, med Ordre at opbringe ham, dersom en eneste Mand havde havt sin Fod i Briggen. Men allerede ved Skuddet affod Kaperen fra sit Forsæt, hvorpaa Bille tog sin Convoi paa Slæbetsug. Da han i sin Rapport til Commercecollegiet, dateret Genua den 16de August, omtaler denne Liddragelse, tilføier han om denne Brig: „Han skal til Baltimore, men er gaaet herind med. Hans videre Bestemmelse kiender jeg ikke. Uagtet han til mine Officierer har erklæret, at Fregatten alene har frelst ham, har han dog endnu ikke været ombord hos mig. Jeg har alene berørt denne i sig selv ubetydelige Hændelse, for at give det høie Collegium et Begreb om, hvad det er for en Sort Kaper, som forstyrre ikke alene vor, men al Handel i Almindelighed, og hvor vanskeligt det er at forhindre dette, samt for at afmale vore danske Koffardicapitainers Character. Jeg kommer og gaaer imellem Havnene, hvor der ligger mange danske Skibe, uden at nogen af Capitainerne komme ombord til mig. Jeg har

havt Skibe under min Convoi, som knap have havt Eeil i deres Eie, kun eet Anker og slet ingen Baad eller Fartoi. Mange af dem ligne mere Pramme end Skibe. Jeg har imidlertid nu erklæret til alle Consuler, at saalænge jeg bliver herinde med den Etyrke, jeg nu har, skulde alle danske Skibe blive convoierede, som er at forstaae fra Neapel langs Kysterne og Strædet ud, da alt, hvad der gaar til den venetianske Bugt eller til Levanten, intet har at befrygte af europæiske Kapere."

Wille havde, som ovenfor er meldt, sendt Briggen Earpen, for at overbringe Efterretningen om Fredsslutningen til Malaga og Gibraltar, og tillige med en Begjæring til den spanske Regjering, om Tilladelse til at udføre af Landet den resterende Sum af spanske Piastre, som Danmark havde forpligtiget sig til at betale for Freden med Tripolis. Meningen var da, at saasnart han med Najaden og Triton kom til Malaga, skulde Pengene ligge færdige der, og Capitain Ellbrecht da strøg afgaae med dem til Tripolis. Imidlertid blev han, ved Brev fra Malaga af 27de Juni, underrettet om, at Earpen endnu ikke var ankommen dertil. Han skrev derfor landværts til Consul Hoppe i Malaga og paa lagde ham, at udvirke den spanske Regjering's Tilladelse til at udføre Piastre fra Barcelona, da han forudsaae at Narstiden trak for langt ud til at hente dem i Malaga. I saa Tilfælde skulde Triton gaae med Pengene fra Barcelona, og Najaden alene anløbe Malaga, dog kun i det Tilfælde, at Hoppe meldte ham til Barcelona, at der var Skibe i Malaga, som onskede Convoi Middelhavet ind. Men da der nu i Genua indløb Efterretning fra Malta af 22de Juli, at Earpen endnu ikke var ankommen dertil, tog Wille den Beslutning slet ikke at tage Pengene fra Spanien, optog derimod de 38000 Piastre i Genua og affendte Triton med dem til Tripolis. Denne skulde dog paa Wien anløbe Malta, og i Tilfælde af at Earpen endnu ikke havde været der og taget med sig de der deponerede 12000 Piastre samt Krudtet og de to Slaver, skulde han tage Alt og bringe det til

Tripolis, for saaledes paa engang at afgjøre vor Gield til denne Magt.

Den 18de August lettede Bille fra Genua og gik til Marseille. Fregatten Triton blev liggende til den 21de, da den fik Pengene ombord og gik strax under Seil, for at gaac til Malta. Først den 27de kom Bille ind til Marseille, hvor han da endeligen fik Efterretning om, at Sarpen laa under Quarantaine i Malta, saa at han havde Grund til at formode, den havde været for Tripolis. Han erfarede tillige, at Tripolitanerne vedbleve at opbringe svenske Skibe; til midt i Juni vare tre Priser af denne Nation indbragte. Bille modtog her en Admiralitets Skrivelse dateret 4de August saaledes lydende:

„Ifølge Hans Majestæts allernaadigste Befaling og i Allerhoifst=
 „sammes Navn tilkiendegives Herr Capitainen det naadigste Bifald,
 „hvormed Hans Majestæt anseer deres i Actionen den 16de Mai sidst=
 „leden udviste Mod, Tapperhed og gode Manovre, samt at de
 „sigeledes maa bekiendtgjøre Chefen for Briggen Sarpen, Capitain=
 „lieutenant Holck, tilligemed samtlige de under deres Commando
 „havte Officierer og hele Mandskab, Hans Majestæts allernaadigste
 „Velbehag med deres, ved denne Leilighed udviste Duellighed, Mod,
 „og Etandhaftighed. Og tvivle vi ikke om, at Herr Capitainen
 „selv vil vælge den meest passende Maade, for solenniter at til=
 „kiendegive alle Bedkommende dette Hans Majestæts saa opmun=
 „trende Bifald.“

Admiralitets og Commissariats Collegium den 4de August 1797.

Frederik C. P.

Kaas. Meugel. Knuth. Nørregaard.

Perbol.

Bille ilede med at meddele sin Kammerat i Farens Dieblis, den brave Holck, dette Brevs Indhold. Tillige gav han ham Ordre til at give Convoi til alle danske Skibe, som paa-det Strog fra Neapel Livorno, Genua eller Marseille maatte onske Beskyttelse Middels-

havet ud, og at anløbe Malaga for at medtage de Skibe, som der maatte være færdige til at gaae Strædet ud, samt overhovedet tage saa mange Skibe med som muligt, for ikke at giøre den lange Reise for enkelte Skibes Skyld. Iovrigt anbefalede han ham, hverken at spare Tid eller Umage, for at tiene Handelen til Beskyttelse og derved være Landet til Nytte.

Den 2den September gik Rajaden Scil fra Marseille, med en dansk Brig under sin Convoi, og gik til Barcelona. I Marseille havde Bille af Authoriteterne, saavelsom af den fungerende danske Consul Hr. Brandt, modtaget saamange Høflighed og Forekommenhedsbeviser, at dette tilligemed de behagelige Efterretninger, han her havde modtaget fra Himmet, om Regjeringens Tilfredshed med hans Affaire og Fredsslutningen med Tripolis, gjorde han Erindringen om hans Ophold her, skiondt kun 5 à 6 Dage, til en af de behageligste af hans Liv.

Men inden vi følge Rajaden til spanske Kysten og kunne omtale Billes Ophold i Barcellona og de Fortredeligheder han havde i Cartagena, maae vi vende tilbage til Carpen og dens Expedition til Algier og Malaga. Vi ville atter her bruge Holcks egne Ord, i hans Rapportter til Admiralitetet og Bille. Til denne sidste skrev han, at han, al mulig Umage uagtet, ikke havde kunnet faae sine tripolitanske Ambassadurer ombord, for den 6te Juli om Aftenen Kl. 10, og det var kun paa Consul Lochners udtrykkelige Forlangende at han havde opholdt sig efter dem. Han var da gaaet Scil samme Nat, men Storm og Stille havde forsinket Reisen, saa at han ikke ankom til Algier for den 27 Juni. Han vilde her ingen Samqvem have havt, af Frygt for Pesten; men paalands Wind nødte ham til at ankre, og han var desuden nødt til at anskaffe Provisioner her, da hans Brød deels var fortæret, deels bedærvet. Den 29de var han atter gaaet fra Algier, og ankom den 9de Juli til Malaga, hvor han forefandt Fregatten Lhetis. Denne Fregat havde indbragt endeel danske Skibe dertil, som den havde lovet Convoi Strædet ud. „Men ved min Ankomst,“ skriver Holck,

„tilbagekaldte Generaladjutant Fister dette Løfte, og paastod det at være min Pligt, som tilhørende Divisionen i Middelhavet, at convoiere dem ud. Jeg indvendte, at jeg ikke kunde handle imod min Divisionchefs Ordre, og foreskillede Generaladjutant Fister, om han ikke fandt det billigere, at han selv tog Convoien, som skulde samme Vei som han, der var næsten seilklar og kunde desuden give Skibene den fornødne Beskyttelse længere end jeg. Ikke bestomindte vedblev han sin Paastand, med Tilføiende, at han kunde befale mig det, naar jeg ikke samtykkede deri; hvorfor jeg, for at undgaae en saadan Ordre, besluttede at antage Convoien, gik fra Malaga med 13 danske Skibe den 17de Juli, og fulgte dem indtil 4 Mile vestenfor Cap Spartel, hvor jeg forlod dem den 19de og maatte siden holde det krydsende saalænge den østlige Wind varede, indtil jeg den 24de kom til Ankers paa Tangiers Bugt.“

„I Estrædet, særdeles under Ceuta og Gibrgitar vrimsler det af Kapere og Sørovere fra alle de krigsførende Magter, hvilket gjør Skibsfarten meget usikker, da de opbringe alle neutrale Skibe. Udskillige af dem havde til Hensigt at besøge min Convoi, ja! en af dem fik endog efter den. Jeg jagede ham strax; men han var for nær under Landet til at jeg kunde faae fat paa ham. Ingen af vore Skibe tør gaae til Søen, uden at udfætte sig for Tab af Skib og Gods, og endeel danske Skibe, som ere fragtede fra Malaga og blive færdige i næste Maaned, ere alle enige om at begiære Beskyttelse af en dansk Krydser.“

Kun med megen Umage, melder han videre, blev han af med sin Passagerer i Tangier, hvor man i Forstningen ikke vilde modtage ham, af Frygt for Pesten. Den 30te Juli kunde han forst gaae Seil fra Tangier, og ved at anløbe Ceuta og der forsyne sig med et Brev fra Gouverneuren til Intendanten i Malaga, lykkedes det ham at faae Practica strax, hvorved han da tillige undgik at faae Quarantaine ved sin Tilbagekomst til Malta. I Malaga fik han sig en ny Etorstang, og den 14te affeilede han

derfra og kom den 23de til Malta, hvor han forefandt den efterladte Ordre.

Holcks Rapport til Admiralitetet er dateret Malaga den 10de Juli, og angaaer en Strid, som han, paa sin Tour fra Algier til Malaga, havde med nogle spanske Orlogsmænd; den lyder saaledes:

„Den 5te Juli horte vi hele Dagen endeel svære Skud forud til Luvart, og samme Dags Aften saae vi nogle svære Scifere til Luvart af os, under den spanske Kyst, men kunde ikke see deres Skrog. Vi stode 8 Mile Ost for Malaga; Winden var Vest og N. N. V., Bramseils-Kuling. Vi gjorde smaa Slag, for at avancere. Den 6te Juli, om Natten, da vi laae bidevind over, mod Landet, fik vi en saa stærk Saage, at man ikke kunde see ti Skridt for sig. Hele Natten igiennem horte vi svære Skud fra N. O. til N. V. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ kom et svart Skib, som stod bidevind mod os, op under vor Lø. Saagen var saa stærk, at vi horte Folk tale der ombord, før vi kunde see ham. Vi raabte da til ham, baade paa Engelsk og Fransk, at han skulde holde af, hvilket han ogsaa gjorde; men var os saa nær, at han i Ufdreiningen slittede langs ad vor Styrbordside, og jeg har sandelig Harsag at takke Gud for, at han ikke kom imellem vore Master, da han upaatvivelig havde seilet os over. Han knækkede vor Storebrantop, da han med sin Rhyverbom kom ind imellem vort Signalgods, fik vort Storemerdsel og rev to Planker løs af vort Ugterspeil. Af hans Størrelse sluttede jeg, at det var en Orlogsmænd, og saasnart vi vare klar af ham, holdt jeg af, deels for at eftersee Skaden, deels for at undgaae Flere. Han holdt efter os og praiede os paa slet Engelsk; mit Svar lod det som han ikke forstod, ligesom vi heller ikke kunde forstaae ham; hvorpaa jeg lod giøre klart Skib og heiste Flag. Kl. 2 $\frac{3}{4}$ om Morgenen, da Saagen lettede og det begyndte at skimte af Dagen, dreiede jeg til Winden og holdt gaaende for ganske smaa Scif, saa at han kunde komme mig paa Siden. Han spurgte mig da, hvilket

Flag jeg havde til. Jeg svarede: dansk Orlogsfalg. Han spurgte, hvorfra jeg kom; jeg svarede: fra Algier, og at min Tolle var i en saadan Forfatning, at jeg ikke kunde sende nogen Officier ombord til ham, hvilket ellers havde været min Hensigt. Han sendte da strax en Officier til mig, som berettede, at det var en spansk Fregat, Santa Sabina, paa 40 Kanoner, commanderet af Don Miguel Gaston, gjorde mange Undskyldninger paa Chefens Begne, for det inat paaferede Uheld, og tilbød os Assistance, hvilket jeg afflog. Han fortalte, at de hørte til en Division af fire Fregatter, fire Brigget, en Cutter og to Kanonbaade, under Don Pablo Godares Commando.

Om Morgenen Kl. 7 lettede Laagen ganske, og vi saae fire svære Skibe og en Brig til Luvert, samt en anden Brig, som holdt ned paa os og gjorde Signaler til sin Eskadre, idet han skød to skarpe Skud. Jeg vendte, opgav Fokken og kastede bakk med Flag under Gaffelen. Imidlertid troede Capitainen paa denne Brig dog formodentligen, at jeg var Engelsk, og skød i Alt 5 skarpe Skud efter mig, paa meget lang Afstand. Jeg havde hele Tiden gaaet med klart Skib, og da jeg troede, han maaskee ikke kiendte det danske Flag fra det engelske, satte jeg det heelt ud paa Nodden af Bommen, paa en Flagstang, og skød et skarpt Skud. Han sendte mig da en Officier ombord, hvem jeg spurgte, om vi havde Krig med Spanien? Da Svaret var Nei! yttrede jeg min Forundring over, at han da torde skyde paa en dansk Orlogsmænd. Han svarede, at man havde taget os for Engelske. Jeg undertrettede ham da om, at jeg om Natten havde talt med en af deres Fregatter, bad ham endvidere at see mit Batteries Styrke, som var nok til to saadanne Brigget som hans (den var paa 14 Kanoner) og sagde tillige, at Uarsagen, hvorfor jeg ikke havde skudt igjen, var kun for ikke at bryde det Ven-skab, der fandt Sted imellem det danske og spanske Hof; men at derfor en eneste Kugle havde truffet mig, vilde jeg have givet ham mit hele Lag. Sluttelig sagde jeg ham, at jeg mindst

havde ventet, at en Officier, som havde den Ære at commandere en Orlogsmænd, ei kiendte Nationernes Flag. Disse paastod han vare ham bekiendte, men vedblev sin Forsikring, at han antog os for Engelske, og ikke troede, at der var danske Orlogsmænd i Middelhavet. Jeg ubbad mig nu Skibets og Capitainens Navn, hvilket han vægrede sig ved at give mig uden Tilladelse; men da jeg paastod, at jeg vilde vide det, og undrede mig over, at en Mand vilde skjule sit Navn, naar han gik under sin Konges Flag, gientog han, at han dertil først maatte have sin Chef's Tilladelse, hvorpaa han gik ombord paa Briggen igien og kom strax tilbage med Chefens Commission (Bestalling), af hvilken jeg saae, at Briggen's Navn var *Caçador*, commanderet af *Conde dela Sita*. Kl. 9¹/₂ kom den Fregat, som havde paaseilet os om Natten, ned til os, praiede og sendte en Officier ombord med Begjæring om, at siden jeg gik til Malaga, jeg da først vilde tale om denne Affaire med den Commanderende, som laa 3 Mile oppe til Luvart. Jeg svarede, at det skulde være mig en Ære, eftersom det var paa min Wei; men at jeg ingenlunde agtede at rette mine Mansvorer efter den. Den 7de Juli, Kl. 5¹/₂ om Morgenen holdt jeg ned efter den Commanderende; da jeg var tværs for ham, satte jeg mit Fartoi ud og sendte ham en Officier ombord, for at besvare mig over Brigchefens Malconduite. Han undskyldte sig med, at de havde Krig med England og at man paa en Affand let kan tage fejl af Flaget. Da hans Uttringer endnu syntes at røbe Tvivl, lod jeg ham tilbyde, at han jo kunde slyde paa mig, da jeg isaafald vilde give ham mit Lag og da stryge for Overmagten; men at jeg agtede at indberette den hele Affaire til mit Hof, samt underrettede ham om, at her var tre danske Fregatter og en Brig i Middelhavet, og at der vilde komme flere endnu; hvornæst jeg bad ham, endelig at tage Mærke paa min Brig, da jeg oftere kunde have den Ære at komme i deres Selskab."

„Den 9de Juli om Aftenen Kl. 7 kom jeg til Ankers i Malaga, hvor jeg forefandt den spanske Eskadre. Saavel Chefen af Divisionen, som af den Fregat, der ragede mig ombord, have gjort mig Visit og tilbudt mig Assistance, og maa jeg tilstaae, at de i saa Henseende have viist mig megen Høflighed.“

Vi see her en af disse smaa Affairer med fremmede Orlogsmænd, som senere gientoges saa ofte, og hvor det saameget gjaaldt om Chefernes gode Conduite, for at vedligeholde venstabelig Forstaelse med de krigførende større Magter, paa samme Tid som de haandhævede Flagets og Nationens Værdighed. At kæmpe hæderligt til Fædrelandets Forsvar, for Flagets Ære, er ganske sikkert *Es*-Officiereus første og helligste Kald. At gjøre dette rigtigt, at slaaes godt, kan stundom udfordre Mandens hele Kraft; men der gives Tilfælde, hvor det bliver en nok saa svær Pligt for den kække Krieger, ikke at slaaes, hvor det kan falde ham inderlig tungt at maatte give efter for Fornuftens Stemme, som byder ham, ikke at bruge sine Waaben, især naar han i sine Kamplystne Undergivnes Dine læser Misbilligelse af hans Tøven, Lyst til at hævne den Flaget formeentligen tilføiede Fornærmelse. Vi ville i det Følgende finde disse Tilfælde at blive meget hyppige; vi skulle faae at see de mange, ofte saare kritiske Stillinger, i hvilke vore Skibschefer befandt sig under denne Periode i Middelhavet. Jeg skal fremstille de simple Facta, saaledes som Rapporterne og Correspondencerne berette dem, og jeg tør forudsige, at enhver Dansk vil glæde sig over den værdige Maade, hvorpaa vort Flags Ære blev haandhævet.

Ifølge den Ordre han forefandt lettede Hølk fra Malta den 29de August, efter at have taget det omtalte Krudt ombord, de to Slaver og 12000 Piastré, som skulde bringes til Tripolis. Imidlertid, da han den 2den Septbr. kom dertil, faldt Paschaen paa, at han heller vilde have Briggen Sarpen selv, end Pengene. Da dette naturligoiid blev ham afflaaet som aldeles ugiørligt, forlangte han dens Batterie, imod at give nogle andre Kanoner i

Stedet, og da ogsaa dette blev ham afflaaet, blev han vred og sagde, at man altsaa ikke skjøttede om hans Vennskab, at han Intet vilde have e. s. v. Hans Brede satte sig imidlertid den følgende Dag, og efter megen Underhandling blev Resultatet, at hvad Briggen havde ombord skulde bringes iland, saluteret og imodtaget; men at Lochner skulde skrive til Bille, at han maatte skaffe Paschaen 40 Kanoner efter de Dimensioner, som bleve ham opgivne, samt alt Kanonerens Tilbehør, inklusive 100 à 200 Rugler per Kanon, og afdrage Værdien heraf fra de 38,000 Piastre som endnu stode tilbage at betales. Dette ansaa Lochner for en saa simpel og let gjørlig Sag, at han skrev til Holck om at expedere Brevet, angaaende denne Sag, saa hastigt til Bille som muligt, da Kanonerne maattet leveres i Tripolis om et Par Maaneder. Til Bille skrev han selv, at om man gjorde Vanskeligheder ved dette Paschaens saa simple og billige Forlangende, som jo dog kun var at gjøre ham en Tjeneste og ikke nogen Foræring, saa indestod han ikke for Følgerne. Lochner gav Anviisning paa Toulon og Cartagena, som om man paa disse Steder kunde kobe Kanoner paa Torvene, ligesom andre Varer. Holck tog sig vel i Agt for at love noget. Paa Begjæring sendte han Lieutenant Munk iland for at optage Dimensionerne, og dette var snart bestilt. Munk skrev til Holck „Paa den Kanon, som blev mig foreviist til Monster, var Calibren 3 Tommer og 9 Liner, Lobets Længde 5 Fod $8\frac{1}{2}$, Tomme: videre Opmaalning fordreede ikke. Røperterne maatte passe efter Kanonerne.“ Med denne Besked seilede Holck den 6te September, kom til Malta den 7de og blev underkafstet 40 Dages Dvarantaine.

Imidlertid var Triton just, samme Dag og næsten samme Time, kommen til Ankers i Malta Havn, med de 38,000 Piastre fra Genua. Saasnart Holck horte Ellbrechts Erinde, bad han ham om en Sammenkomst iland, i Consul Fremaux's Overværelse, og berettede ham da til nærmere Overveielse, hvad der var forefalden i Tripolis, samt overlevede ham sin i denne Anledning

med Lochner førte Correspondence. Det Spørgsmaal kunde vel her opstaae hos Ellbrecht, om han, i dette af Chefen uforudseete Tilfælde, ikke skulde rette sig efter Lochners Mening og tilbageholde Pengene. Men som god Militair besluttede han sig til at følge den Ordre, han havde faaet af sin Chef, og afgik til Tripolis, hvor han ankom den 20de September. Lochner blev vred, mennte at Ellbrecht ikke borde være kommen til Tripolis med Pengene, og vilde ikke modtage dem, før han havde talt med Paschaen. Ellbrecht svarede, at det var Noget han ikke kunde indlade sig paa, at han havde Ordre til at aflevere Pengene til Consulen, og dersom han troede sig besejret til ikke at modtage dem, maatte han ubede sig hans skriftlige Erklæring derfor. Efter nogen Underhandling blev det da til, at Paschaen, der havde faaet Lyst til den klingende Mynt, nu da den var ham saa nær, erklærede at ville have de 35,000 Piaastre, men at de resterende 3000 skulde tilbageholdes til Betaaling for 20 Jernkanoner, af de opgivne Dimensioner, og Alt tilhørende, undtagen Kuglerne, som ikke behøvedes. Ellbrecht afleverede derpaa de 35,000 Piaastre imod Dwittering; men ogsaa han vogtede sig vel for at love noget, modtog kun Lochners Depescher til Bille og seilede. I sine Breve beklager Lochner meget, at Ellbrecht var kommen, da derved var tilintetgjort en herlig Leilighed, til at vise Paschaen en vigtig Tjeneste, for godt Riis. Han undrer sig over, at Capitain Holdt kunde give sit Samtykke til Ellbrechts Afgang, da han dog kiender Barbareerne og veed, at naar de have Penge i Nærheden, ville de have dem, men affaae debuagtet ikke fra deres Fordringer. Ved sin Tilbagekomst til Malta den 27de September rapporterede Ellbrecht den hele Sag til Bille. Hvorledes denne tænkte derom ville vi faae Leilighed længere hen at fortælle.

Vi forlode Bille under Seil, imellem Marseille og Barcelona, med et dansk Skib under sin Convoi. I Golfen af Lyon havde han meget haardt Veir i to Dage, hvorved hans Fokkemast tog Skade i Laasningen, og Topstykket blev løst og boiede sig

forover. Da Fregatten laa særdeles mageligt for sine Stormsreil, troede han, at dette Havarie var forarsaget, ved at Borgen til Ulderraaen foer over Toppen; han slottede den derfor ned over Godsset, og lagde Bagstag paa Masten. Koffardiffibet, som han havde med, sprang laf. Lasten forskjød sig saa, at den kom lynkefærdig til Barcelona. Her forefandt Bille Skibsfarten i fuld Flor og alle Affairer at gaac deres sædvanlige Gang: Skipperne berettede ham, at de vel af og til bleve plyndrede for Et og Andet af Emaakapere, men at de i det Hele Intet havde at klage i dette Farvand. Derimod berettede de, at der omkring Cartagena vrimlede af smaa Kapere, som opbragte alle neutrale Skibe til denne Havn, hvor de af den franske Consul strax bleve domte gode Priser, og modte aldeles ingen Bistand af den danske Consul; ikke heller fandt de Bessyttelse af den spanske Regiering. Bille besluttede at gaac didhen, lettede derfor den 8de Septbr. og kom den 14de til Cartagena.

Fiorten danske Skibe laac her opbragte af franske Kapere; syv af dem vare allerede condeinnerede, syv andre endnu under Behandling, og nogle af disse vare under Quarentaine. Paa dem alle vaiede det franske Flag fra Fortoppen, og det danske Flag fra Campagnen. Bille forefandt her en Consul, der rigtignok prunfede i sin Uniform, dengang endnu Eofficierernes; men isvrigt var kun et ungt Menneske paa 18 til 20 Aar, Handelscommis hos en Kiobmand og ikke forstod et Ord Dansk eller Tydsk; kort: han var i alle Henseender uskicket til den Post han beklædte. Eaa snart Bille var kommen til Ankers, blev han bestormet med Reclamationer og Klager fra de uslykkelige danske Skipperne. Alle vare de paa den meest oprørende Maade behandlede af de franske Kapere og disse Consul, Mr. Arguebault. Ingen havde modt den ringeste Bessyttelse af den danske Viceconsul, Mr. Frederik Bourbon. Det vilde blive meget for vidtloftigt, her at anføre alle Omstændighederne ved disse Skibes Opbringelse, og alle de urimelige, næsten latterlige Processer, ved hvilke de bleve priis-

dømte. Et Par Exempler paa den franske Consuls Retfærdighed fortiener imidlertid at anføres, for at Læseren kan danne sig et Begreb om, hvilke Farer og Fortrædeligheder vore Koffardimænd vare udsatte for.

Capitain Utlessen, førende Briggen Isabelle Margarethe, i sin Tid kjøbt i England paa en Auction, havde udklareret fra Molde, med alle sine Papirer i fuldkommen Orden, og seilede til Barcelona med en Ladning Tørfisk. Derfra gik han til Alicante, hvor han indtog en Ladning Wiin, for at gaae til Hamborg. Den 9de Martz blev han paa Høiden af Cap Gate tagen af en fransk Kaper, der tonede tyrkisk Flag og bragte ham ind til Cartagena. Her fik han strax Arrest ombord og blev forbudt at tale med noget Mennecke fra Land, ikke engang den danske Consul. Nogle Dage efter kom endeel Folk ombord, som dannede en Slags Det, og gjorde Utlessen og hans Folk det Spørgsmaal, om de vare danske Undersaatter, hvilket de alle bejaede og bekræftede med Ed. Herpaa fik Utlessen Tilladelse til at gaae iland; men nogle Dage efter bleve Skib og Ladning priidsdømte. Condemnationens Acten lyder saaledes:

Liberté.

Egalité.

Den franske Republikks Consul i Kongeriget Murcia, residende i Cartagena og, ifølge Forordningen af 8de Floreal i Republikens fjerde Aar, beklædt med et Handelstribunals Magt erklærer:

ifølge Consulatssecretairens (der efter samme Lov forretter en Fredsdommers Tjeneste) hans Rapport angaaende Briggen Elisabeth Margarethe, Capitain Utlessen, som fører dansk Flag, dens Opbringelse ved den franske Kaper, le Coureur, Capitain Joseph, Michel Pitaluge

og ifølge den 7de Artikel af Forordningen af 26de Juli 1778, samt i Betragtning af, at bemeldte Skib er af engelsk Bygning

og at Skibet, som findes ombord, er af en tidligere Dato, end den franske Republik's Krigserklæring mod England.

at denne Prise er god og lovlig, tilligemed dens Ladning, hvilke samtlige confiskeres til Fordeel for Opbringeren.

Denne Dom skal strax oplæses for Opbringeren og Skibets Capitain &c. &c.

Arguebaalt, Consul.

Atleffen protesterede paa det kraftigste, igiennem den danske Consul og giennem vor Chargé d'Affaires i Madrid, Hr. Rachel. Men uagtet denne Sidste, i et Brev, dateret Madrid, den 11te August, siger til Atleffen, at den franske Generalconsul dersteds, paa Rachels Begiæring, har gjort Forbud imod Salget af de neutrale Skibe og Ladninger, blev Atleffen dog tilligemed sit Mandskab sat fra Skibet; ja, man plyndrede ham endog for Riffert, Compas, Kaarter o. s. v.

Et andet Skib, Briggen Anne Cathrine, Capitain Dahms, fra Flensborg, var kiøbt i 1795 i Stettin, hvorfra det gik til Riga, og tog en Ladning Hamp ind, som det bragte til Dunkirken. Derfra gik det til Middelhavet og seilede nu i to Aar paa Fragt, i hvilket Tidrum det ofte var blevet overhalet af de krigsførende Magters Kaperere, som efter Sædvane altid plyndrede lidt; men Ingen vovede at opbringe det, da dets Papirer stedse vare i behørig Orden. Da det i April Maaned 1797 kom fra Alicante, med en Ladning Wiin, blev det nogle Mile fra Cap Gate overhalet af en fransk Kaper, der, uden at indlade sig i mindste Maade paa Undersøgelse af Papirer eller slikt, bragte det op til Cartagena, hvor Capitainen strax fik Arrest ombord, og torde ikke tale med Noget. Da nogle af Capitainens Landsmænd og senere den danske Consul kom til Siden for at tale med ham, bleve de paa den brutaleste Maade afviste og truede med Slag og Skud. Strax efter kom en Officier ombord og fordrede Dahms Papirer, og da denne negtede at udlevere dem, tvang man ham med Magt og Bold dertil. Derpaa tilkiendte man ham 40 Dages Dvaran-

taine, og i denne Tid lykkedes det Kaperen at forføre 5 Mand af Dahms Folk, til at tage Tjeneste hos sig og til at vidne imod deres forrige Capitain. Under denne Quarantainetid bleve de flere Gange forhorte. Omfider gjorde Mandskabet Opstand mod Dahms og hans Styrmand, og lovede den franske Kapercapitain, som vel at mærke! aldrig selv gik ud med sit Fartoi le Coureur, men sendte det ud, naar der signaleredes et Skib i Eigte, at bødige deres Udsagn, for at Skibet skulde blive priibdomt. Efter 29 Dages Forløb fik Dahms Practica, hvorpaa han gik iland og forskaffede sig den danske Consuls Assistance til at arrestere sine oprørske Folk; fik ogsaa nogle spanske Soldater med sig, som skulde tage dem fast; men paa samme Tid kom den franske Consul med Kapercapitainen og tog de oprørske Folk i sit Fartoi. Kaperen gik endog saavidt, at han truede med at hugge den danske Consul ned, om han understod sig at sætte sin Fod ombord i Dahms's Skib. Endelig „den 7de Juni“ skriver denne Skipper, i sin isvrigt vidtsæftige og temmelig confusstkræve Beretning, „kom den franske Consul langs Eiden og oplæste et fransk Document, som jeg ikke forstod. Strax efter kom Kapercapitainen og heiste fransk Flag paa Skibet, og de oprørske Folk kom hoverende med franske Kokarder og jøge mig og min Styrmand fra Skibet, berovende os Alt, saaledes at vi knap fik nogle nødvendige Klædningsstykker med os iland.“

Condemnationsbecten for dette Skib, som ligesledes prunker med „Liberté, Egalité,“ er støttet paa, at Skibsrullen ikke er sluttet i Danmark, hvorfra Skibet er gaaet ud, men i Stettin i Preussen, som var i Krig med Frankrig; og dette ifølge Artikel 9 i Reglementet af 26de Juli 1778, saalydende: „endvidere erklæres for god Priib ethvert fremmet Skib, hvorpaa der befinder sig en Supercargo, Handelsbetient eller Styrmand fra et fiendtligt Land, eller hvis Mandskab bestaaer, indtil en Trediedeel Matroser, af Undersaatter af en fiendtlig Magt, eller som ikke har sin Mandskabsliste sluttet af Øvrigheden paa de neutrale Steder, hvorfra Skibet er gaaet ud.“ Det forekommer mig

aabenbart, at i denne isvrigt meget arbitraire Lov, dog idetmindste Meningen er, at Slutningen, efter hvilken Dahms blev condempneret, skal hænges sammen med Begyndelsen, og at altsaa Nødvendigheden af, at Kullen skulde være sluttet og bekræftet af den neutrale Dyrighed, kun eksisterede forsaavidt som der fandtes Personer ombord, der vare Underfaatter af et med Frankrig fiendtligt Land. Men hermed tog Mr. Arguebault det ikke saa noie. Alle de andre Skipperes Klager vare, med liden Afvegling, af samme Art.

Naar man betænker, at disse uheldige Skipper, efter en saadan Behandling, ikke havde andet at giøre, end at protestere og derefter indlade sig i vidløftige Processer, som skulde føres ved Tribunallet i Aix og som, om de endog tilsviebragte Erstatning for vedkommende Eiere af Skib og Ladning, dog aldrig skaffede Skipperne selv Fyldestgiørelse for den lidte Mishandling og de dem tilføiede personlige Tab: saa kan man ikke undre sig over Bitterheden i deres Klager, af hvilke navnlig en, over den danske Consul Frederik Bourbon, indkom til Commercecollegiet, dateret den 11te November 1797, underskrevet af 4 danske Capitainer. Det maa i Sandhed have været haardt for disse Mænd, naar de, efter at have mistet Skib og Eiendom, fremstillede sig for Consulen, for at faae Hielp i deres Nød, de da ikke alene bleve haardt beegnede, men endog bleve fæstede i Urrest. Imidlertid bør man ikke undlade at tilføie, at mange af vore Skipperes tildeels selv vare Skyld i deres Ulykke, ved ikke at have aldeles reen Fod at staae paa, hvad Neutraliteten angik. Det var ret godt kiendt her hjemme, at der gik mange Ting i Evang, som hellere maatte have været ugiorte under det danske Flag; og det var ikke for Intet, at Bernstorff, i sin Geheiminstrug til Bille, omtaler „det virkelig vedkiendte danske Flag.“

Svorledes imidlertid Bille forholdt sig i denne Sag, samt hvilke Ubehageligheder den voldte ham, see vi bedst af hans egen Rapport med Bilage. Lykkedes det ham end ikke at forskaffe

hine Landsmænd Ret og Frihed strag, vedligeholdt han dog sit Flag og sin Nations Ære, ligesom han ogsaa senere, ved sine kraftige Forestillinger paa vedkommende Steder, bidrog til at hine uhorste Misbrug dog noget bleve hemmede.

Underdanigst Rapport

om mit Ophold i Cartagena fra den 14de til 19de Septbr.

Den 14de Septbr, Kl. 12 M. D. ankrede jeg for Cartagena, hvor jeg strag fik Practica. Fra Gouverneuren saavelsom den Commanderende ved Arsenalet blev jeg ved Officierer complimenteret, hvilket jeg retournerede ved en Officier. Paa Rheden laae en spansk Fregat, en Brig og en Chebeque samt tre franske Kapere. Den danske Consul tilligemed endel danske Skibscapitainer, som vare opbragte, kom ombord. Af deres Peretning saavelsom af deres Protester, giorte ved Notarius, erfarede jeg, at dem var vederfaaret den mest uloolige og voldsomme Behandling af de franske Kapere, endog i selve Havnen, som kan tænkes. Af 14 danske Skibe, indbragte hertil, ere 7 condemnerede, 7 andre ligge endnu alle med fransk Flag fra Fortoppen, og de ere fast alle tagne under tyrkisk eller engelsk Flag. Efter lang Darantaine have Skipperne alle været arresterede 6 å 8 Dage i deres Skibe og ikke faaet Tilladelse til at tale med deres Consul. Efter at jeg var bleven juldkommen underrettet om Alt, gik jeg iland til Gouverneuren, for at aflægge mit Besøg og tillige besøge mig over, at min Konges Undersaatter vare berøvede al Beskyttelse her i Havnen, hvilken Lovene dog hiemle enhver Giæft paa alle Steder i Europa. Gouverneuren undskyldte sig med, at det var ham forbudet af sit Hof, at bekymre sig om hvad Priser de Franske indbragte, og bad mig om i dette Anliggende at henvende mig til den franske Consul. Dagen efter, den 15de, skrev jeg det følgende Brev til Gouverneuren:

(Begyndelsen er blot en Forklaring af hans Misfion, at beskytte det danske Flag i Middelhavet, hvilket, efter at Freden er sluttet med Tripolis, er neutralt og som saadant kan giøre For-

bring paa at respecteres af Enhversomhelst; men at desuagtet det stedse har været udfat for Røvier og Opbringelser af smaa franske Kapere, der endog begaae sliq Udaad under falske Flage. Derefter siger han:)

„Bed min Ankomst hertil fandt jeg en stor Mængde danske Skibe, opbragte paa denne Maade, som er besatte af Franskmænd og føre fransk Flag fra Fortoppen. Disse Skibe have været opholdte her i flere Maaneder. Capitainerne have været negtede at gaae iland, uden dertil at kiende Aarsagen, eller hvorlænge denne uretfærdige Behandling skulde vedvare.“

„Det er min Pligt, Hr. Gouverneur, i min Konges Navn at forlange Retfærdighed og Beskyttelse hos Dem, for disse Hans Danske Majestæts Undersaatter, overbevist om, at den spanske Regiering, ikke vil taale, at danske Skibe som venstfabeligen anløbe spanske Havne, hvorfra endog flere af dem ere fragtede, og hvor andre kiøbe deres Ladninger selv, kunne blive tagne lige udenfor Havnen, efter nogle Dages Forløb indbragte til en anden spansk Havn og der mishandlede af franske Kapere. Endvidere tager jeg mig den Frihed, Hr. Gouverneur, at spørge Dem om, efterfom jeg under ingen Omstændigheder vilde tillade mig, at handle imod Love, som, skiondt mig ubekjendte, maatte existere, om der er Noget, som forbyder mig at medtage de opbragte Skibe herfra, naar jeg affeiler? Jeg venter Deres Svar, Hr. Gouverneur, for at jeg derefter kan tage de nødvendige Forholdsregler.“

Jeg har den Ære ic.

Til

Hr. Juan Miguel Bives, Gouverneur politique et militaire
i Cartagena.

Den 16de Juni fik jeg Gouverneurens Svar, der lyder saaledes, oversat fra det Spanske:

„De Ordre og Instructioner, som jeg er forsynet med fra min Regiering, tillade mig ikke at blande mig i, eller underrette mig om de Priser eller opbragte Skibe, som bringes herind af

venftabelige Magters Kapere, medmindre at Halvdelen af Ladningen tilhører Hans Spanske Majestæts Underfaatter, eller at Skibene ere tagne paa spansk Territorium: Og som intet af diſe Tilfælde finder Sted ved de, af franske Kapere, til denne Havn opbragte, danske Handelsſkibe; har jeg ingen Ret til at ſpørge om Grunden til deres Opbringelse og kan heller ikke tillade, at De bortfører diſe Skibe med Dem, medmindre De iforveien derom var bleven enig med den franske Conſul, i hvilket Tilfælde jeg ikke kan ſætte mig derimod. Men, da jeg har indſeet de billige Klager til Deres Klage, ſom De igaar har ſendt mig, ſaa har jeg med Dagsposten ſendt den til H. Excellence Fredsſyrſten, for at han kan derom underrette H. Majestæt og tilſtille mig ſine Befalinger iſølge H. Majestæts Willie, om hvilken jeg da uden Ophold ſkal underrette Dem til deres Oplydning. Derſom jeg iøvrigt kan være Dem til Tienefte, beder jeg Dem at underrette mig derom o. ſ. v."

Den 17de ſkrev jeg til den franske Conſul følgende Brev:

Min Herre!

„Ved min Ankomſt her i Havnen blev jeg friſtet til at troe, at den gode Forſtaeſſe, ſom finder Sted imellem den franske Republik og Danmark, var forvandlet til aabenbar Krig; denne Tanke maatte ganſte naturligt opſtaaе hos mig, da jeg ſaae det ſtore Antal danske Skibe, der her ligge opbragte af franske Kapere. Imidlertid da jeg blev underrettet om Maaden, paa hvilken diſe Skibe ere opbragte, blev jeg ſtrax beroliget, endſkøndt jeg paa den anden Side blev høiligen forundret over at erfare, at De, Hr. Conſul, ſom beklæder en offentlig Poſt, beſtytter en ſaadan Handlemaade, ved virkelig at priibdomme Skibe, der tilhøre min Konges Underfaatter og ſom ulovligen, og paa en med Traktaterne ſaa lidet overeenſtemmende Maade, ere opbragte. Skulde man dømme efter denne Handlemaade, maatte man giøre ſig et meget falſkt Begreb om den franske Republik, derſom den ikke var fordeelagtigere bekiendt fra andre Sider.“

„Jeg kiender ikke, Hr. Conſul, de Inſtroductioner, iſølge hvilke

De har troet Dem besværet til at condemnere danske Skibe (Traktaterne kunne ganske vist ikke tiene Dem til Basis) og jeg har stor Grund til at troe, at der kun gives Faa, som kiende dem. Min Fornuft siger mig, at alle den franske Republik's Ministre, Agenter og Consuler have de samme Instructioner for deres Handlemaaede. General Canelaux, fransk Minister i Neapel, har aldeles forbudet franske Kapere at anholde neutrale Skibe. De vil ligeledes see af indsluttede Copie af et Brev fra Generalconsul Belleville i Livorno, hvorledes Directoriets Anskuelse ere i Henseende til de med Republiken venskabelige Magter. Det skulde altsaa forundre mig saare meget, om De, Hr. Consul, skulde være forsynet med Ordre, der vare saa fiendtligt stemte imod den danske Nation. Men om en sae Tid vil dette vel opklares."

„Det er min Pligt, i min Konges Navn at forlange af Dem, at De giver de nødvendige Ordre til, at Republikens Flag bliver borttaget fra de danske Skibe, at Bagten gaar fra Borde og at Skibene blive overleverede til deres Capitainer tilligemed de Papirer, som endnu ikke ere leverede tilbage. Capitain Uttesen, hvem De har frataget sit Skib, er iblandt disse Capitainer: Han er pligtig at aflevere sit Pas i Kiøbenhavn. Capitainerne forbeholde sig deres Ret til at klage paa vedkommende Steder, over den dem vederfarede ulovlige Behandling."

„Paa disse Punkter afoenter jeg Hr. Consulens bestemte Svar. Jeg skal ikke undlade at giøre min Rapport over Alt hvad der er paasæret, agtende at beskrive Maaden, paa hvilken hvert Skib især er blevet opbragt; Capitainernes personlige Arrestation; den slette Behandling, de have lidt i denne Havn, hvor man har negtet dem at giøre Brug af deres egne Faktorer, deres Kabys o. s. v., hvor det har været dem forbudet at tale med deres egen Consul, og hvor man har truet med at sætte dem i Boien. Jeg agter at tilføie en Note paa Tiden, de have været opholdte, inden man har begyndt deres Proces, saavelsoin en Liste paa de Kapercapitaineres Navne, som findes anførte i Condemna-

tionsbacterne og som ikke kunne undgaae at vorde straffede, ifølge de Love, der ere gieldende imellem alle europæiske Nationer, da de have opbragt Skibene under tyrkisk og engelsk Flag. Slutteligen vil jeg lade medfølge deres Correspondence, Notarialacterne saavelsom deres private Correspondence med den danske Consul, forsaavidt som den angaaer hans Embede."

„Vor Minister i Paris vil vist ikke mangle, ifølge sin Pligt at arbejde paa, at H. Danske Majestæt faaer af den Fyldestgjørelse, man er ham skyldig, som Ven af den franske Republik, og at den nødvendige Caution bliver stillet for de Skibe, som saaledes ere blevene danske Undersaatter frarøvede."

„I Haand om saasnart muligt at modtage Efterretninger fra Dem, Hr. Consul, forbliver jeg med al den Ugtelse De fortjener, Deres o. s. v."

Men forend Consulen fik dette Brev lod han sig personlig melde. Jeg modtog ham og leverede selv Brevet i hans Hænder. Han var meget forekommende; sagde, han var kommen ombord for at blive oplyst. Han tog endeel danske Skibspapirer op af sin Lomme, som tildeels vare Folkelister, og som disse ikke vare fra et og samme Sted, vare de forskiellige. De fra Kiøbenhavn, underskrevne af Admiral Schulz, vare efter hans Formening altfor simple, og derfor maatte de Skibe condemneres; derimod andre, som vare forsynede med Waterskout Kleins Navn og Segl, for Folkenes Gage, der var bleven dem betalt i Avance, troede han vare rigtige. Jeg indlod mig ikke derpaa, men sagde ham ifkun, at Papirerne vare saaledes, som vor Konge havde anordnet dem; de vare rigtige og skulde som saadan respecteres. Han begjærede, at jeg vilde bevidne Rigtigheden af de Papirer, som Admiral Schulz havde underskrevet, hvilket jeg afflog, erklærende, at disse Papirer vare som de skulde være, og at det vilde være at compromittere min Konges Anordninger, om jeg paatog mig at give dem anden Authorisation, hvilken Erklæring han siden i sit Brev har givet en vrang Fortolkning. Han sagde mig da, at han fandt

sig meget forlegen, ved at Papirerne vare saa forskjellige. Jeg tilstod ham, at enhver Dommer, som ikke forstod de Ting han paatog sig at dømme, maatte være forlegen; men at jeg tillige troede, at hans Forlegenhed vilde blive endnu større, naar han engang blev kaldt til Regnskab. Med Kolighed og foldt Blod sagde jeg ham, at Danmark maatte hellere ønske at have aabenbar Krig, da jeg og enhver Dansk i saa Tilfælde vidste hvorledes vi skulde forsvare vort Flag og vore Medborgeres Eiendom, end saaledes under Skin af Benskab at blive rovet. Denne Yttring har han ligeledes taget sig den Frihed vrangelig at fortolke.

Om Eftermiddagen gik jeg til Gouverneuren og sagde ham, at efterfom de 7 danske Skibe, som laae i Havnen, endnu ikke vare dømte, kunde jeg ikke taale at see det franske Flag vaie der ombord, over min Konges, at jeg var tilfunds at have det nedtaget og at jeg til den Ende havde sendt en Officier til den franske Consul, for at spørge ham, om han vilde befale det nedtaget, da jeg imorgen ikke vilde see det danske Flag vaie sammen med Republiken, ombord i danske Skibe. Den spanske Gouverneur fandt dette meget rigtigt og billigt, og sagde mig, at han vilde sende Bud til den franske Consul, for at overtøye ham om Billigheden af dette Forlangende. Efterat jeg igien havde sagt ham, at jeg vilde befale Skipperne at tage det ned, og spurgt ham, om han fandt det stridende imod Folkeretten, da jeg isaafald vilde tage andre Forholdsregler, svarede han mig igien, at det var meget billigt. Om Aftenen Kl. 10 $\frac{1}{2}$ kom den danske Consul og bragte mig et Brev fra Gouverneuren, som jeg lod oversætte. Det lyder saaledes: „Jeg har ladet den franske Consul komme, for at underrette ham om Deres Hensigt, at give Ordre til de danske Capitainer, som ligge opbragte i denne Havn, at nedhale det franske Flag, som vaier paa deres Skibe. Consulen har svart mig, at det ikke stod i hans Magt at opfylde mit Forlangende, da det var en gammel Skik blandt de Franske, at heise det franske Flag medens et Skib ligger opbragt for at dømmes,

indtil det enten condemneres eller bliver frigivet; at han er villig til at forhøre sig hos Directoriet deangaende, hvilket han vil gjøre uden Tidsspilde med første Post; men at dersom De, Hr. Capitain, gaaer ombord paa Eskibene, for at give sliq en Ordre, vil han modsætte sig af al Magt, hvortil han forlanger Hielp af den Magt, som er mig betroet af Hs. Catholske Majestæt, Frankrigs Allierede, i hvis Havn ovennævnte Eskibe befinde sig. Da jeg saaledes har lært hans Grunde at kiende, meddeler jeg Hr. Capitainen disse, overbeviist om, at De vil, som ret og billigt er, respectere Folketretten og det Venkskab, som finder Eted imellem vore Souverainer. Men dersom De, uagtet mine gode Raad, vil imorgen eller til nogen anden Tid gjøre Brug af Magt i denne Havn, seer jeg mig nødsaget til at anvende Hs. Catholske Majestæts Waaben imod den, der fornærmer hans Territorialhøiheid, og har jeg til den Ende givet de bestemteste Forholdsregler. Jeg har den Ære o. s. v."

Kl. 11½ kom atter Consulen tilbage med en spansk Major, som er Adjutant hos Gouverneuren, for at bede mig om et Svar. Jeg bad ham hilse Gouverneuren og sige, at han skulde høre fra mig imorgen. Majoren ønskede gierne at vide, hvad jeg vilde foretage mig; men jeg udlod mig ikke med noget. Da Klokkeren var nær Et blev jeg vækket, da atter den samme Adjutant tilligemed en anden Major, som talte fransk godt, kom ombord med Hilsen fra Gouverneuren, at han havde erfaret, at jeg var bleven fortrydelig over hans Brev, hvorfor han bad om, at Majoren, som godt forstod fransk, maatte oversætte det for mig. Jeg gav ham Oversættelsen, som han fandt rigtig, og dermed troede jeg at være fri; men de vedbleve og ønskede saa gierne at vide, hvad jeg agtede at gjøre, for dermed at kunne berolige Gouverneuren. Jeg bad dem sige, at Gouverneuren kunde være overbeviist om, at ingen dansk Orlogsmænd krænkede Folketretten i nogen Havn; og med denne Erklæring forlode de mig.

Dagen efter, den 18de, sendte jeg Gouverneuren følgende Evar:

„Bed at modtage Hr. Gouverneurens Brev igaaften har jeg til min store Forundring erfaret, at De saa pludseligen har forandret Mening og Anskuelse, til Skade for den danske Nation.“

„Jeg giver dem herved mit Værbød, at De ikke skal faae nogen Leilighed til at gjøre Brug af Waaben imod mig, idetmindste skal der fra min Side ingen Anledning gives. At ville maale mig med Kapere er en Tanke, som vist aldrig kunde falde mig ind; og den Maade, hvorpaa De underretter mig om den Beshyttelse, som disse Folk nyde i denne Havn, er mig ligesaa fremmed. Da jeg, to Timer før jeg modtog Deres Brev, havde den Ære at tale med Dem, vilde to Ord af deres Mund have været nok til at bringe mig fra en Tanke, som De dengang syntes saa fuldkommen at billige.“

„Det vilde være utilgiveligt af mig og ganske stridende imod min Konges Ære, om jeg forblev et Dieblif længer her paa dette Eted, hvor det er blevet sagt mig af Gouverneuren, at man paa den franske Consuls Forlangende vil give ham Hielp af Waaben imod mig, i det Tilfælde at jeg havde til Hensigt at nedtage den franske Republiks Flag, som vaier ovenover min Konges, ombord paa virkelig danske Skibe, der endnu ikke ere fradsømte deres Nationalitet. For ikke i det Tilfælde, at Winden skulde forbyde mig at seile, at forarges ved at see det danske Flag paa denne Maade vanæret, har jeg befalet alle Skipperne ikke mere at heise det. Jeg har den Ære o. s. v.“

Jeg vilde strax have seilet, men maatte formedelst Modvind blive liggende til den 19de. Jeg gav imidlertid samme Nat Ordre til de danske Skipperne, ikke mere at heise Flag saalænge det franske vaiede. Bed Dagens Komme observerede jeg ombord i den spanske Fregat en større Activitet, end sædvanligt, tillige saac jeg at Speisene vare udtagne af Kanonerne paa den Side, som vendte imod mig. Da jeg skyldte Chefen af samme Fregat en

Wist, foer jeg derombord. Jeg fandt da virkelig, at alt Laderedskab laae ved Kanonerne, og Lunterne vare i Brand. Paa mit Epsøgsmaal, hvorfor de saaledes ødslede med deres Lunter, svarede de, at de altid brugte det, for at Folkene kunde tænde deres Piber med Bequemhed. Jeg fik siden at vide, at et Partie Soldater havde været embarqueret om Natten. Samme Formiddag blev mig bragt et Brev, som jeg troede var fra Consulen, men ved at aabne det, fandt jeg det at være fra en Kapercapitain. Dette Brev var skrevet i en temmelig uartig Tone: han gav mig tilkiende, at han tilligemed hans Colleger havde svoret at døe alle, før jeg skulde faae det franske Flag ned fra de soi disants danske Eskibe. Et Dieblik derefter kom et andet, som jeg ikke lod modtage. Med vor Consul sendte jeg det omtalte Brev til Gouverneuren og bad ham beholde det.

Om Eftermiddagen kom tre Franske ombord, hvoraf den ene udgav sig for Lieutenant colonel og de andre for Capitainer de fregate, alle Kapergaster. Den første bragte mig Consulens Svar; det lyder saaledes, oversat fra det Franske:

Min Herre!

De talrige Udruftninger, som, ifølge Regjeringens Ønsker, have fundet Sted i Marseille, have naturligtviis forsøgt Kapernes og Priserens Untal. De borde derfor ikke være forundret over at see saa mange her i denne Havn, ligesaa lidt som ved at komme ind i andre spanske Havne eller til Gibraltar, hvor det vrimsler af dem. Jeg kan forsikre Dem, min Herre, at jeg er ganske rolig ved de Bestyldninger, De gjør imod mig. Jeg kiender ikke General Canclaux's Instructioner; men jeg veed meget vel, at saadanne Ordre ikke ere komne mig tilhænde. Jeg læser Generalconsul Belleilles Brev og deler hans Anskuelser, vil ogsaa i alle lignende Tilfælde handle efter de samme Principer og er, som han, villig til at straffe de Skyldige.

Jeg vilde ønske, det stod i min Magt at opfylde Deres Begjæring: gjerne vilde jeg give Dem et Beviid paa min Ugtelse

for de Ordre, De siger at have fra Hs. Majestæt Kongen af Danmark; men De kan ikke negte, at jeg ikke, uden udtryffeligg Ordre fra min Regjering, kan giøre det. Nei! jeg kan ikke af egen Myndighed tage Republikens Flag eller Priidmesterne bort fra de opbragte Skibe.

Alle Priserne's Papirer forblive i Consulatet, til de blive forlangte af Appellationstribunalet. Der kan Capitain Utleffen ligesledes forlange sine.

Alle Neutrals, som ere opbragte, have erklæret, at I de ere blevne vel behandlede af de Franste; dersom ikke det havde været Tilfældet, havde de aldrig underskrevet en saadan Erklæring, og naar de senere have havt at klage, over en eller anden Ubehagelighed ombord, har jeg aldrig undladt at sende Viceconsulen, for at raade Bod derpaa. Man har forebragt Dem Usandhed, min Herre, ved at tale om Trussler med at sætte i Boien: det vilde være en ganske unødvendig Strengthed. Naar en Capitain eller Mandskabet, paa et af de opbragte Skibe, ikke forholder sig roligt, saa forlanger jeg Bøgt hos Hs. Excellence Gouverneuren og denne sendes ombord; men dette har kun en Gang været nødvendigt, og det var ombord i en Amerikaner.

At Skibe have været taget af franske Kaperere, under tyrkisk eller engelsk Flag, er aldrig kommet mig til Kundskab; dersom dette virkeligen har været Tilfældet, vilde de Skyldige upaatvivleligen blive straffede af den franske Regjering. Men det er Ting, som jeg ikke kan begribe, hvorfor en Kaper, under et andet Flag end sit eget, skulde tage et Skib, som ikke er fiendtligt; hvorved han saa ganske uden Fordeel udsætter sig for at miste sin Pris og sin Frihed.

Dersom Sagerne bleve plaiderede for min Domstol, vilde det vistnok være godt for de Capitainer, som blive opbragte, at have Hjalp af deres Consul og en Advocat; men saaledes forholder det sig ikke: alt hvad der er at giøre er, at udforske Sandheden, af Capitainerne's og Mandskaberne's Forklaringer under deres Ed,

og af de Skibsdokumenter og Papirer, som findes ombord. Det er derfor nødvendigt, at disse Personer forblive ombord, for at man kan afafse dem Forklaring, thi i modsat Fald benyttede de sig naturligviis af Territorialretten til ingen at afgive; og naar de stundom maae vente flere Dage, inden deres Sag kommer for, er det Priserne's Mængde, der ene er Skyld deri.

Disse, min Herre, ere Grunde, mod hvis Vægt De vist, med Deres forstandige Omdømme, ikke kan have Noget at indvende. Jeg haaber, at De altid vil lade den franske Regierings Ugenter vederfares den Ret, at de ikke kunne have anden Willie, end deres Regierings, og at de ligesom denne kun ønske Fred og Vennskab med alle Nationer.

Det ganske private Skridt, jeg gjorde igaar hos Dem, min Herre, maa bevise Dem min Lyft til at tiene de Regieringer, som ere Venner af min. Da De synes ikke at kiende Directoriets Befalinger og nogle af de ældre Forordninger og Reglementer, som nu ved en ny Lov ere traadte i Kraft, kan De kun komme til mig, og, uden at jeg dertil er forpligtet, skal jeg gjøre mig en Fornøielse af at lade Dem læse Alt. De vil da lære at kiende de Love, hvorpaa de her affagte Domme ere grundede.

De synes kun at have laant Ore til Klager. De taler ikke et Ord om alle de Skibe, vi have frigivet, eller hvis Fragter ere blevne betalte tilligemed Skadeserstatning. Kort, min Herre, jeg haaber, at De vil forandre Anskuelse af Alt, hvad De troer at have Ret til at besvære Dem over.

Da det er mundtlig og ved en af Deres Officierer, at De har ladet mig vide igaar, at De vilde have det franske Flag taget bort strax, eller at De i modsat Fald vilde lade dette gjøre selv idag, saa bliver det mundtlig, at Bataillonschefen, som overbringer dette, vil give Dem mit Svar herpaa.

Jeg beder Dem, at erindre, at jeg viste Dem igaar Skibet Constances Folkeliste (Capitain Henriksen) og at De vilde til at

give en skriftlig Attest, at den var i Orden, ved at være underskrevet af en Admiral, som nu er død; men at De, ved nærmere at eftertænke det, sagde ikke at ville gjøre det, for ikke at compromittere Dem. Jeg ønsker at De vil sige mig, hvorledes denne Attest kunde compromittere Dem?*)

Hvad min Correspondence med den danske Consul angaaer, da vil Deres Hof, ved de Klager, som jeg selv i denne Anledning har indgivet over Stilen i hans Skrivelser, blive overbeviist om, at det ikke er ham, som har Ursag til at beklage sig over mig.

„Lad mig dog faae Lov til at slaas med de Folk“ (de Franske) udraabte De igaaermorges i min Nærværelse.***) Dette er ganske vist ikke det rette Udtryk for vore Regjeringers Mening. Men de Følelser, De saaledes har lagt for Dagen, stemme fuldkommen overeens med den uregelmæssige Opførsel, som De har viist, og den Uro, som de har stiftet, hvorved De er i Stand til at compromittere Deres Regjering med det spanske Hof, ved at sætte Hs. Excellence Gouverneurens Forsigtighed og Wiisdom paa Prøve, og ved at tvinge ham til at tage Estranghedss Forholdsbregler imod de Angreb, som De agtede at gjøre i en Havn tilhørende en med deres Regjering venstabelig findet Magt, allieret med den franske Republik. Nei! det er ikke de Følelser, som bestiele vore Regjeringer. Jeg er idetmindste sikker paa, at det ikke er min Regjering, og jeg maa bede Dem, min Herre, at være overbeviist om, at jeg ikke har anden Villie, andre Ønsker, andre Følelser, end den Regjering, som jeg har den Ære at tiene.

Med den Afgøelse, som jeg er Dem skyldig, hilser jeg Dem broderligen

Arguebault.

Samme Bataillonschef havde kommen fuld af danske Eklibspapirer, som han bad mig om at forklare sig, da de forekom

*) See herom hvad Wille ovenfor har sagt i sin Rapport til Collegiet.

**) See Willes Rapport ovenfor.

ham saameget urigtige. Jeg svarede, at jeg havde modtaget Consulentens Brev, og isørigt bad jeg mig forskaaet for Alt, hvad der ikke angik Brevet. Han sagde, at han endnu havde at sige mig mundtlig fra Consulen, angaaende Flagetens Redtagelse, at han ikke kunde giøre det, da Kapereførerene protesterede imod det, som stridende imod almindelig Etik og Brug; men at han vilde indhente Directoriets Ordre derfor. Imidlertid kom han til at bruge det Udtryk: „de soi disants danske Skibe“, hvoraf jeg tog Anledning til at bede ham forskaae mine Øren for Mere. Han gik da bort; men kom strax efter igien med en ny Comission fra Consulen, for at høre, hvad Fyldstgiørelse jeg forlangte af den Kapercapitain, som havde skrevet mig til, da Gouverneuren havde insisteret derpaa; isørigt maatte Tribunalet dømme i denne private Sag, som det ikke anstod Consulen at blande sig i.

Efter at disse Franskmænd havde forladt mig kom de to Majorer atter fra Gouverneuren, for at bevidne mig hans Sorg over at jeg saaledes forlod ham; tillige vilde de høre, om den franske Consul havde givet mig Opreisning for den Driftighed, som Kapercapitainen havde havt at skrive mig til. Jeg fortalte dem, hvad der nyd var pudsret, og bad dem tillige at læse Consulentens Brev, hvori jeg finder den spanske Regiering temmelig medtaget; og hermed endtes denne Sag. Om Aftenen fik jeg en Matros ombord, som sad i Arrest og var af Kapitain Dahms's Besætning. Af denne Capitains Protest vedlægger jeg Copie, hvoraf det heie Collegium vil erfare, hvorledes denne Mand saavel som den danske Consul ere blevene behandlede. Endvidere følge hermed Copier af et Par Breve fra den franske Consul til den danske, for at vise hans Skrive- og Tænkemaade.

(Disse Breve indeholde Intet, interessant i sig selv. De røbe en Mand af Forstand, der er sin Modstander aldeles overlegen. Isørigt indhyller han sig i Love og Formaliteter, og synes at beklage sin uheldige Skiebne, der nøder ham til at være

Dommer efter saa strange Love. Et af Brevene ender han med følgende Ord: „Jeg anmoder Dem om, min Herre, ikke at give mig anden Titel, end Citoyen, og lader Dem hermed vide, at jeg agter ikke tiere at modtage noget Brev fra Dem, hvori De kalder mig *Monseur.*“)

Jeg skrev endnu følgende Brev til den danske Consul:

„Af det Brev jeg har modtaget fra den franske Consul ser jeg, at han endnu lader som om han ikke vidste, at vore Skibe ere blevne opbragte af Kapere under tyrkisk og engelsk Flag. Uagtet Forklaringer desangaaende ere giorte for Notarius, bliver det dog nødvendigt at gientage dem og navnlig Capitain Spanns Protest, som indeholder Klage over, at man under falsk Flag har opbragt ham, og at han endnu ikke er dømt; ligeledes Capitain Dahms, der er bleven behandlet paa en saa utilgivelig Maade. Da det er bleven mig umuligt at opholde mig her længer, efter hvad der er forefaldet imellem den spanske Gouverneur og mig, saa raader jeg Dem endnu engang til at appellere og protestere imod enhver Dom, der er ugunstig for vore danske Skibe o. s. v.“

Beklageligt er det for vore Skippere, at vi have en saa ung og uerfaren Consul, som ikke kan tale med dem og ikke har et Menneſte, der kan være Tolk for ham; og dertil kommer endnu, at han selv er paa et Contoir, hød en anden Riismand, hvilket heller ikke kan give ham Respekt som Consul.

Efter denne min udførlige Rapport med de den vedlagte Gienparter, troer jeg det ufornødent at sige Mere om de Undertrykkelser, som vore Skibe lide i de spanske Havne. I Malaga skal det nemlig være ligesaa slemt som her. Men en meget mærkelig Omstændighed er det dog, at ingen Kaper tør bringe Skibe ind i franske Havne.

Den 19de om Morgenen lettede jeg og gik Seil fra Cartagena
underdanigst o. s. v.

Uf denne hele Rapport med Bilagene sendte Bille Copie

til Geheimeraad Dreier, vor Minister i Paris. I det medfølgende Brev siger han blandt andet:

„Hvad jeg troer endnu at borde berøre er, at den franske Consul, som dømmer i Priids-Sagerne, har en Søn, som er Receveur af de priidsdømte Varer, og hans tilkommende Svigersøn er Røder af Kaperne. Denne Familie, som skal være kommen fattig til Cartagena, spiller nu den rige Mand's Rolle. Jeg synes, at Billigheden taler for, at disse Menneſker borde stille Caution, istedetfor at de have tordet forlange den, førend Appellation blev bevisget.“

Et andet Sted: „Naar jeg nu har sagt, at den Kapercapitain, som tog sig den Frihed at skrive mig til, kalder sig Poule; at af Condemnationbecten mod Capitain Devoort sees, at den Kaper, der opbragte ham under tyrkisk Flag, ogsaa hedder Pierre Poule, og at samme Kaper har taget Capitain Spann under engelsk Flag; saa troer jeg at have givet Deres Excellence al den Oplysning, som efter min Formening gøres nødvendig; overladende Dem at gjøre Brug heraf, som De troer det bedst tienligt for vor Konges Ære og Landets Vel.“

Den 19de lettede Bille altsaa fra Cartagena og gif tilbage til Barcelona. Her fandt han endelig de forventede Breve fra Malaga, som meldte ham om Nødvendigheden af at sende en Orlogsmænd dithen, for at convoiere danske Skibe Estrædet ud, hvilke imod Slutningen af October Maaned vilde være færdige til at seile. Han besluttede sig da til at gaae tilbage til den italienske Kyst, for at proviantere og siden forene sig med Triton og Earpen. Bille søgte sig nu mere og mere overbevist om, at den eneste Maade, paa hvilken den danske Handel i Middelhavet kunde nogenlunde beskyttes imod Kaperne's Røverier, var ved Convoiering. Alle hans Rapporter til de forskjellige Auctoriteter andrage derpaa. Til Collegiet skrev han udførlig herom fra Barcelona; men siger tillige, at „de Skibe, som fare paa Barcelona, som noget nær er den største Deel af alt hvad der findes i

Middelhavet, faae aldrig Ladning der. De slutte kun Fragt, og maae faa gaae langs Kysten og tage Ladning paa saadanne Esteder, hvor ingen Orlogsmænd kan komme; altsaa ere de udsatte for at tages før de kunne naae en Havn, hvorfra de kunne faae Convoi." Han havde allerede forhen begiæret en Brig udsendt til Assistance i Convoiering. Disse Fartøier ansaae han meget pafsende til denne Tieneste, som mindre velselende, men stærke nok til at imponere paa Kapere.

I Barcelona gav han Consulen, Mr. Larrard, Ordre til, ikke at spare nogen Umage for at opdage de danske Matroser af Capitain Dahms's Besætning, hvilke formæentligen skulde befinde sig ombord paa en lille fransk Kaper, der ofte søgte derind. Under 28de Septbr. skrev han til Kronprindsen, for at takke H. Kærlige Høihed for en egenhændig Skrivelse, saavel som for sin Fremmelse til Kammerherre. I dette Brev melder han endvidere: „Samme Dag, som jeg kom til Barcelona, kom en af de smaae franske Kapere stikkende langs Landet, ind i Havnen. Jeg hører, han søgte herind af Frygt for mig; men dette har kun bekommet ham ilde; thi der kom en spansk Capitain og angav at være plyndret af ham i Søen. Det blev strax undersøgt, og der fandtes endnu af de røvede Sager ombord. Han er nu arresteret, og Rapport er affendt saavel til det spanske Hof som til Directoriet."

„Eiden min sidste Rapport har jeg havt Efterretning om, at Ministeren for de udenlandske Sager, i Paris, har skrevet til den franske Consul i Almeria og forbudt alt Salg og Confiskation af neutrale Skibe indtil videre, da han med megen Misfornøielse har erfaret denne Omgangsmaade. Det er at haabe, at denne Ordre strækker sig til flere Pladser."*)

„Fra Malta meldes mig under 8de August, at 9 Sicilianere

*) Den blev rigtignok tilkiendegivet Regjeringens Agenter, men respecteredes ikke.

med deres *Guardian* have bremptet den *Chaluppe*, som jeg forærede *Paschaen*, til at løbe bort fra *Tripolis*, og vare lykkeligen ankomne med den til *Malta*."

I samme *Skrivelse* gientager *Bille*, at *Convoiering* er det eneste *Middel* til at beskytte *Handelen*, og at *Neapolitanerne* og *Amerikanerne* ogsaa have begyndt dermed, ihvorvel, siger han „de *Eidste* nok komme for silde, da der fast ikke er et amerikansk *Skib* mere herinde, som ikke er taget eller solgt."

Det lod ogsaa til, som om man her hjemme overbevisted om *Nødvendigheden* af at *convoiere*, ifald *Handelen* skulde have nogenlunde *Sikkerhed*. Man bestemte at en *Fregat* og en *Brig: Thetis*, under *General Adjutant Klegelsens*, og *Lougen* under *Capitainlieutenant J. S. Fabricius's* *Commando*, skulde gaae til *Middelhavet* og underlægge sig *Billes* *Overcommando*. Der var altsaa ikke *Spørgsmaal* om hans *Hjemkomst* i *Efteraaret*, saaledes som hans *Instruction* lyder. Ivertimod tyde alle fra *Resgicieringen* ankommende *Breve* paa, at man billigede *Convoisy-*stemet, som det eneste hensigtsvarende *Middel* til *Handelens* *Beskyttelse*, og at *Bille* skulde blive ved *Commandoen*, for at sætte det i *Gang*.

Han gik fra *Barcelona* den 29de *Septbr.* og kom til *Livorno* den 1ste *October*. Her modtog han et kongeligt *Commissorium*, ham tilskillet fra *Deconomie-* og *Commercecollegiet*, igiennem den nye *Consul* i *Livorno*, *Hr. Bay*, ifølge hvilket *Bille*, i *Forening* med *Consul Blicher Olsen* i *Tangier*, skulde undersøge den danske *Consul* i *Gibraltar*, *Hr. Lynch's* *Forhold*. Denne var nemlig befyldt for, og det nok med fuld *Foie*, at *udruste Kapere*, der indbragte danske *Skibe* til *Gibraltar*. Imidlertid var *Lynch* død, og dermed faldt naturligtviis denne *Sag* bort, til megen *Glæde* for begge *Commissairerne*, der saaledes undgik et lige saa vanskeligt som ubehageligt *Arbejde*.

Bille beslattede sig nu til at anløbe *Malta*, for at eftersee sin *Reisning* og forsyne sig med *Proviand*. Imidlertid skulde

Triton gaae directe til Malaga, der tage de Skibe med sig under Convoi, som maatte ligge færdige til at gaae Strædet ud, og naar han havde forladt disse, skulde han holde det krydsfende imellem Cap Spartel og Cap Trafalgar, for at beskytte danske Skibe, og efter Conduite tage rige Ladninger under Convoi ind efter, især om flere kunde samles. Til Forfriskningssteder anviste ham Gibraltar og Malaga. Sarpen skulde anlobe Livorno, Genua, Saleu og Barcelona. Derfra modtage hvad Skibe, der maatte findes klare til at gaae Strædet ud, bringe dem til Malaga, derfra atter tage de færdige Skibe med sig og med den samlede Convoi gaae Strædet ud, og derefter afløse Triton paa den ovennævnte Station. Disse Ordre bleve efterladte i Livorno. Bille selv var tilfjædd, naar han var klar i Malta, atter at giøre Touren langs Kysterne lige til Malaga. Men førend han forlod Livorno modtog han med den Post, som han med Flid oppebiede, Depescher fra Grev Christian Bernstorff (Faderen var imidlertid død) som aabnede ham en ny Retning for hans Virksomhed. Bernstorff skrev nemlig, under 26de August, at den danske Handel truedes fra en anden Side, Algier nemlig, og at det overdroges ham, at bringe denne Sag i Rigtighed. Vi have allerede af det Foregaaende seet, at Deien havde negtet at modtage den af Kongen udnævnte Consul G. Olsen, og at denne var gaaen hjem med Generaladjutant Fisker. Baron Keshbinder havde været Consul i Algier i mange Aar; men maaskee netop derfor hvilede den Mistanke paa ham her hjemme, at han ikke var den rette Mand til at bestyre vore Affairer, at han var for meget Algeriner, for lidt Dansk, for gode Venner med Indvaanerne der, og at Deien just derfor ikke vilde miste ham. Men denne Mistanke var ubillig. Da Keshbinder siden kom hjem blev han sat for en Commission, der varede et Par Aar, og hvis Resultat var, at han frikendtes med Fre. Sagen var, at han havde ladet sig kysse af Deien. Flere danske Skibe, som havde algerinisk Eiendom ombord, vare blevne opbragte af franske og engelske Kapere. Nu

fordrede Deien Erstatning af Danmark og tvang Neshbinder til at udstede Wegler paa Regieringen; og Neshbinder, som var ned-
 boiet af sin Kones Død og flere andre Familie-Uheld, viste maa-
 skee ikke den tilbørlige Kraft, ved denne Leilighed. Men han havde
 ingen Fordeel deraf, saaledes som man ei Dieblik meente her
 hjemme. Dette viste sig fuldkommen ved Undersøgelserne. Disse
 ubillige Fordringer fra Algiers Side fandt oftere Sted, saavel før
 som under og efter det Tidspunct, vi nu have for os. Vi ville
 faae Leilighed til nærmere at omtale dem og derved gjøre Be-
 kiendtskab med Toden Baeri, en Person, der ikke spillede nogen
 u vigtig Rolle i disse Affairer. Deien gjorde paa samme Tid nogle
 ligesaa ublue som ugrundede Fordringer paa Foræringer fra Dan-
 mark, blandt andet en Fregat, Sommer, Ekibsmaterialier o. s. v.
 Bernstorffs Ordre til Bille var temmelig bestemt: Han skulde afflaae
 Alt, paa de Artikler nær, som fandtes i det nu snart udgaaende
 Presentskib, og i Tilfælde af at man ikke vilde lade sig nøie dermed,
 da at modtage Krigsberklæringen og strax blokere Algier. Imidlertid
 skulde han dog gjøre, hvad han kunde, for at vedligeholde Freden
 og afholde sig fra Alt, hvad der kunde give Provocation. De to
 ovennævnte Krigsskibe skulde convoiere dette Presentskib til Middels-
 havet; og han raadede Bille til da at følge strax efter til Algier, da
 Presenternes Ankomst maatte være det afgjørende Dieblik. Berns-
 torff sluttede med en Advarsel mod Neshbinder, hvis Opførsel i den
 senere Tid havde været tvetydig; men bad dog om, ikke at bryde
 med ham, da han let under nærværende Omstændigheder kunde
 blive farlig. Ifølge disse Ordre beslattede Bille sig til, at afgaae
 fra Malta directe til Malaga og der oppebie Presentskibets An-
 komst. Han skrev strax til Neshbinder og gav ham de bestemteste
 Forholdsordrer, indklædte i de høfligste Udtryk, bedende ham tillige
 at give sig de nøiagtigste Oplysninger om Algiers Sæmagt, saa-
 vel i materiel som personel Henseende.

Den 6te October gif Bille Seil fra Livorno. Den 16de
 kom han til Ankers i Malta Havn. Da han i Livorno havde

modtaget Efterretning, saavel fra Holsk som Lochner, om de forhen omtalt Forhandlinger med Paschaen af Tripolis, angaaende Kanonerne, var han meget utaalmodig efter at vide, hvorledes Sagen var løbet af, ved Tritons Ankomst til Tripolis. „Uldrig“ skriver han til Commandeur Kierulff, „er nogen Wei falden mig saa lang, som denne. Til min Glæde havde Ellbrecht just handlet som han borde, og fulgt den Ordre, som han havde fra mig; ellers havde jeg været bestemt paa, at gaae med Triton til Tripolis, for at afgjøre Sagen strax, ihvor tungt det vilde have faldet mig at underkaste mig Quarantaine paany.“ Nu lod han sig nøie med at skrive efterstaaende Brev til Lochner; men til Admiralitetet og til, Grev Bernstorff beklagede han sig stærkt over Lochners uoverlagte Fremgangsmaade. Brevet lyder saaledes, oversat fra det Franske:

Hr. Consul.

„Capitainlieutenant Holsks Rapport, om hans Expedition til Tripolis og Deres Brev af 5te Septbr., kom mig tilhænde i Livorno, just som jeg affeilede derfra til Malta. Jeg kan ikke undlade at sige Dem, Hr. Consul, at jeg blev mindre forundret over at Paschaen har forsøgt, om vi skulde være eftergivende nok til at rette os efter hans Willie, end over at see af Deres Brev, at De har havt den Svaghed, at give ham et saa uoverlagt Lofte, som jeg frygter meget for, De ikke er istand til at holde. I Deres Sted Hr. Consul, havde jeg bragt ham Fredstractatens Bestemmelser i Erindring, dem vi saa nyligen have underskrevet, og som fra vor Side saa samvittighedsfuldt ere overholdte, ved at sende ham de 38000 Piastre. Dersom han nu vil have Kanoner for sine Penge, begriber jeg ikke, hvorfor han henvendte sig til den danske Consul. Det synes mig, som den franske og spanske Consul, til hvis Arsenaler De saa ligefrem henviser mig, maatte have meget lettere ved at paatage sig og udføre denne Commission. Jeg troer ikke, Hr. Consul, at være berettiget til, efter at have udført det mig overdragne Hverv, nemlig at slutte Fred med Pa-

schaen, og efter at have meldt Fredsconditionerne hiem til Kiøbenhavn, paa egen Haand at forandre det mindste i disse Conditioner. De maae altsaa nødvendigviis forskaffe Dem vort Hof's Tilfælde, før jeg indlader mig paa denne Affaire. I saa Tilfælde maatte vi ikke alene forskaffe os disse Kanoner hos os selv, men et Eksempel maatte fragtes dertil; thi ingen af dem, jeg har under min Commando, ere byggede til at indtage en saadan Vægt, uden en heel Forandring i deres Last. Jeg overlader derfor til Dem, at gjøre som De bedst kan, for at trække Dem ud af denne ubehagelige Historie. En Ting, som jeg aldeles ikke kan begribe, er at De stedse troer, at vor Nation maa have en saa stor Frygt for Paschaen af Tripolis. Det vilde være mere passende, om De bibragte H. Excellence den modsatte Anskuelse, ved at bringe ham i Erindring, hvad De jo selv har været Vidne til, at en af vor Konges mindste Fregatter har holdt Stand imod hans hele Somag. Danmark har for Dieblilket tre Fregatter og to Brigader i Middelhavet. Det er dog ikke med en saadan Styrke, at man lader sig foreskrive nye Conditioner; og er han virkelig nedrig nok til at ville bryde Freden paany, troer jeg det til Statens Bedste, at foretrække at det skeer nu, da vi have nogen Styrke i Middelhavet, end senere. De maae føle, ligesaagodt som jeg, det Upassende i, at en dansk Orlogsmænd skulde gaae i fremmede Havne og købe Kanoner til Paschaen af Tripolis. Vor Regjering vilde med fuld Føie misbillige en saadan Handling, og desuden er det slet ikke afgjort, at Danmark har Diet til sligt: det vil idetmindste ikke være efter Menneskelighedens Love. Jeg vil endnn gjøre Dem opmærksom paa en Ting, Hr. Consul, i denne Anledning: det er, at den danske Regjering har aldeles afslaaet Orien af Algier at sende ham en Fregat paa 40 Kanoner, som han ogsaa vilde betale; og da man er uens om, hvorledes han vil optage dette Ufflag, sender man mig en Fregat paa 40 Kanoner og en Brig til Forstærkning i det Tilfælde, at han skulde erklære os Krig. De kan deraf see vor Regjering's Tænkemaade. Som

Danſt, ſſkende mit Fædreland over alt andet i Verden, finder jeg det meget fornærmeligt, at Paſchaen rover at giøre os ſaadanne Forſlag, om hvilke han ikke engang nævner et Ord til andre Nationer, med Undtagelſe af Venetianerne. De Ordre, jeg for Siden har at eptylde, mit Skibs uundværlige Fornødenheder og min egen meget ſvækkede Helbred hindre mig i, trods min Lyſt dertil, at viſe mig for Tripoliſ. Men nøder Paſchaen mig dertil, kan De være overbeviiſt om, at jeg ſkal, i min Konges Navn, tale i en ganſke anden Tone, end Deres. Vi have gjort Meer for Paſchaen, end vi have lovet ham ved Fredſlutningen, og denne lovede Meer, end jeg vovede at tage paa mig, iſølge mine Ordre. Vi have været heldige nok til at vinde H. Majestæts Bifald med Alt, hvad vi have gjort. Lad os derfor ikke være, at forandre de engang bekræftede Conditioner, hvorved vi vilde forſunkle vor Konges Ære og vor Nations Selvſtændighed, og hvorfor man ikke vilde mangle, og det med Rette, at drage os til Anſvar."

„De erindrer viſt retgodt, hvor ſvag min Helbred var, juſt i de Dage vi underhandlede med Paſchaen, hvilket hindrede mig i at handle og arbejde med den Kraft jeg onſkede; men at jeg dog ſagde ſaavel til Dem ſom til den ſpanſke Conſul, hvorlidt tilfreds jeg var med Fredsconditionerne, hvilke De da tog alene paa Dem. Vil De nu oveniſøbet paatage Dem at forandre diſſe Conditioner, nøder jeg til at troe, at Deres Fuldmagt maa være ligesaa uindſtrænket ſom Paſchaens Fordringer ere urimelige. Da jeg er nærmere til at modtage de Ordre, ſom angaae Dem, end De ſelv, har jeg ſtrag fra Livorno ſkrevet til Grev Bernſtorff, for at underrette ham om denne hele Affaire, og haaber jeg da, at det ikke ſkal være længe, for De ſaaer beſtemte Forholdsregler for Deres Handlemaade."

„Med min Ankomſt hertil Malta, den 16de October, erfarede jeg af Capitain Ellbrechts Rapport, at Paſchaen havde beſøgenmet ſig til at modtage de 35000 Piaſtre, og at De havde

lovet, at jeg skulde skaffe for de resterende 3000 Piaastre, 20 Styk-
ker 12 *Widige* Kanoner. Jeg henholder mig aldeles til hvad jeg
har skrevet ovenfor, at jeg dertil først maa have Ordre fra vort
Hof, og at dernæst slike Kanoner ikke ere at faae tilkøbte i Mid-
delhavet. De maae derfor sige Paschaen, at denne Sag vi tage
Tid, og som god Politicus gjorde De vel bedst i, at see til at
skaffe en af de andre Nationers Consuler denne Bestilling, saa
meget mere, som jeg med min lille Eskadre let kan faae andre Ting
af større Vigtighed at tage vare."

Slutningen af dette Brev er Complimenter. Han beder og
saa Consulen at expedere en Depesche til Baron Neshbinder i Algier,
med en sikker og hurtig Leilighed. Med et Skib, som gik fra
Malta til Tunis sendte han Duplcatet af Depeschen til Neshbin-
der, for at vor Vice=Consul der, Hr. *Jameken*, kunde besørge
den, da der imellem disse to Steder gaves hyppig Samfærseel over
Land.

Bed Billes Ankomst til Malta havde Stormesteren, Baron
Hompesch, den Artighed, af egen Tilskyndelse at befrie ham for
Dvarantaine, som alle fra den italienske Kyst kommende Skibe
ellers var underkastet. Dette var for Billes svækkede Helbred en
meget behagelig og væsentlig Tjeneste, som han ogsaa paastion-
nede.

Han fandt her *Sarpen*, som just nu havde fuldendt sin *Dva-*
rantaine. Den blev da strax affendt til *Livoerno*, for derfra at
udfore den ovenomteldte Ordre, nemlig at convoiere langs Ky-
sterne til *Malaga* og siden tage Station udenfor *Etrædet*.

Bille gik strax iværk med at eftersee Skib og Rejning. Han
fik sin Laast tilbørlig renset og friske Provisioner indtagne; varme
Klæder til Mandskabet anskaffedes og de Sygelige lod han forpleie
paa det i Malta værende ypperlige Hospital, hvor de Syge hen-
lagdes paa Ordenens Regning. Han havde ogsaa den Glæde at
gaae bort fra Malta, med sit Skib i complet god Stand og
hele Mandskabet friskt paa en Mand nær, *Uden=Doctor* Hr.

Holmsfjed, som havde Taring og døde to Dage efter i Søen. Han meldte fra Malta til alle Consuler, at han for det Første forflyttede sin Hovedstation til Malaga, hvorhen han uddad sig alle Breve tilskiffede.

Den 6te November lettede Bille fra Malta og kom den 16de Novbr. til Ankerø paa Malaga Rhed. Her forefandt han Fregatten Triton, som var ankommen fra Livorno to Dage før, hvor den havde forladt Briggen Carpen seilklar med en Convoi. Triton var kommen uden Convoi, og intet Mærkeligt var hændet ham paa denne Seilad, undtagen at han var bleven prælet af et engelsk Linieskib og en Fregat. Samme Linieskib var en spansk Prijs og viste sig meget ofte udenfor Malaga, for at udfordre 5 store Fregatter, som laae fuldt tilstaklede indenfor Molen, og commanderedes af en Brigadecr, der førte Stander. Hvergang hine engelske Skibe viste sig før Malaga, indjog de Indvaanerne en saadan Skræk, at mange af dem flygtede ud af Byen.

Triton indtog adskillige Prisioner og gif derpaa Seil, den 26de Novbr. med en Convoi af 4 Skibe, Strædet ud. Den bragte dem 5 Mile vestenfor Cap Spartel, anløb derpaa Tangier med et Brev fra Bille til Consul B. Olsen, angaaende det Kongelige Commissionsorium om at undersøge den afdøde Consul Lynch's Opførsel, og efter at have anløbet Gibraltar, for at være sikker paa Practica, naar den atter kom til Malaga, gif den Seil for at krydse efter sin Bestemmelse. Den led endeel paa dette Tog af Storm og svær Søe, hvorved en Bugt den havde i sin Stormast betydeligen tiltog.

Imidlertid kom Briggen Lougen, Capitain J. S. Fabricius, d. 18de November, og det forventede Presentskib den 22de Novbr. ind til Malaga. Men Fregatten Thetis, der havde Instructionerne ombord kom ikke. Fabricius var af Capitain Diegelsen beordret at gaae igiennem Kanalen, medens han selv tilligemed Presentskibet vilde gaae nordenom; men Presentskibet, som førtes af en Capitain Mannings, meldte, at i en svær Storm i Nordsøen var

han bleven flitt fra Tjetid, og da han sidst saae den, styrede den Courb for Norge. Dette var desværre Sandheden. Den var bleven læt og maatte søge Havn for at reparere.

Med Lougen modtog Wille Brev af 30te Septbr. fra Grev Bernstorff, hvilket lyder mere fredeligt end det foregaaende. Presentskibet skulde snarest muligt convoieres til Algier, og Alt maatte forsøges for at hindre et Brud, dog med Bedligholdelse af Nationens Hre. Evertig var i samme Tilfælde, som Danmark, og var enig med os om at give eenslydende Svar; men det vilde ikke tage Deel i de krigeriske Forholdsbregler; kunde derfor heller ikke vente at høste Fordeel deraf. Dets Skibe kunde ikke engang tages under dansk Convoi, saalange det havde Krig med Tripolis. Dette Brev var Duplicatet af det, som Tjetid havde ombord, og Neghinders Ordre befandt sig ligeledes der. Wille besluttede sig derfor til at vente noget endnu, i Haab om, at see Tjetid ankomme. Hans Ophold i Malaga var ham i alle Henseender ubehageligt; men især fordi han spildte den kostbare Tid. Den aabne Næhed var paa den Nærstid meget usikker. Forgæves søgte han om Tilladelse til at lade Presentskibet lægge sig indenfor Molen, hvilket blev afflaaet paa Grund af, at det havde Krudt ombord. Ei heller torde noget af Krigsskibene lægge derind, uden speciel Tilladelse fra Regieringen i Madrid. Malaga var i den Tid saa aldeles uden Politie og Orden, at der ikke var Sikkerhed for noget Menneske, selv ved hoi lys Dag paa Gaderne. Det gik saavidt, at Wille maatte forlange Vagt, til at beskytte sine Fartøier og Folk, naar de kom i Land ved Broen. Man kastede Stene ned i Fartøierne og stak Folkene med Dolke i Ryggen. De danske Skibe fik flere Folk bleserede paa denne Maade.

Wille havde endvidere den Hørgrelse at see 3 danske Skibe indbragte til Malaga af franske Kapere, hvoraf to vare ballastede, kommende fra Brest, hvortil de havde bragt en Ladning Trælafst. Det Tredie var ladet med Sukker fra Lisabon, bestemt til Venedig. Da de alle vare tagne i Sigte af spanske Kysten og i Nær-

heden af Malaga, besluttede Bille sig til at gaae Seil, tilligemed Briggen Lougen, for at holde det Krydsende i dette Farvand fra Cap Gate til Strædet, for om muligt at redde indgaende danske Skibe fra at falde i disse Rovers Hænder. Men i Anledning af, at han her i Malaga modtog Efterretning fra Consulen i Cartagena, at den franske Consul dersteds, samme Dag som Rajaden seilede fra Cartagena, havde condemneret to danske Skibe, skrev han til Grev Schimmelmann under 18de November, blandt andet, følgende, som isørigt kun er en Gientagelse af hvad jeg flere Steder finder anført i hans Breve:

„Af alle de Efterretninger, jeg modtager, ere ingen mig saaa ubehagelige, som de der melde mig om danske Skibes Priibdommelse. Men jeg nedeß til at underrette Ds. Excellence om, at jeg ikke noksom kunde forundre mig over adskillige af de Altonaiske Capitalners Papirer, som jeg fandt priibdomte i Cartagena, hvilke ligesaa vel som deres Forklaringer forekom mig mere end mistænkelige. Det var forst der, at den Gaade blev løst for mig, som jeg stedse havde fundet i de Ord, af Grev Bernstorffs Geheime Instrux, om de virkelig anerkjendte danske Skibe; og jeg var meget glad ved at have det Paaskud, at være fornærmet, til ikke mere at blande mig i den Sag og gaae derfra.“

Paa dette Krydstog, som varede 14 Dage, havde de en meget svær Storm af Levanten, som drev dem ud igiennem Strædet, forbi Cap Spartel. De gjorde isørigt den Erfaring, at Lougen, skjøndt af samme Tegning som Carpen, seilede langt bedre end denne. De vare to Gange fire og tyve Timer til Ankens paa Gibraltar Bai. Her mødte Bille den meest forekommende Hoflighed af Gouverneuren, General D'Hara, og de engelske Orlogsmænd, som laae paa Rheden. Bille lod Lougen efter sig, for at tage et dansk Skib under Convoi, som skulde Strædet ind. Paa samme Tid, som Lougen, seilede et engelsk Linieskib og 2 Fregatter, med Ordre at støde til nogle flere Skibe af Lord Sect. Vincents Eskadre og derpaa gaae til Algier, hvor de skulde underhandle

med Deien. En engelsk Fregat havde nemlig, nogen Tid før, mødt en algerisk Fregat om Natten, antaget den for fransk, sloges med den, redede den meget ilde til og dræbte mange Folk derombord. Deien blev meget vred og vilde som sædvanlig benytte denne Leilighed til at tlede nogle Penge. Han forlangte derfor 1000 Sequiner for hver dræbt Tyrk, og en ny Fregat, istedetfor den ødelagte. Fyre Maaneders Betænkningstid gav han, og hvis man ikke opfyldte hans Forlangende, saa Krig. Dgsaa Portugal havde Krig med Algier. Et portugisisk Linieskib, commanderet af en ung Engländer, samt to à tre Fregatter havde Station ved Gibraltar og i Strædet, for at hindre Algerierne fra at komme ud i Spanke-Søen.

Da Bille kom til Malaga Iglen, d. 12te Decbr., modtog han med Posten, samme Dag, Breve fra Kiøbenhavn af 11te Novbr., saavel fra Grev Bernstorff, som fra Admiralitetet og Deconomie- og Commercecollegiet, hvis Indhold alle beredtede ham, at Thetis var læt kommen ind til Norge og at det var af den høieste Vigtighed, at Præsentskibet skulde komme jo før jo heller til Algier og Freden med denne Magt paany forsikkres. Han erholdt endog Fuldmagt til, i Forening med Rehbinders, at gjøre saadanne Opoffelser, som kunde bestaae med Nationens Ære.

Imidlertid manglede det Bille paa de nødvendige Dplysninger til at handle i denne Sag. Instructionerne, som han af Bernstorffs Brev saae, skulde komme med Thetis til Baron Rehbinders, var der ingen Copier af. Han saae vel af en Copie af Generaladjutant Riegelsens Ordre, som var ham tilstillet, at Præsentskibet skulde forblive paa Algiers Rhed og ikke indlaedes i Havnen, før Consulen havde forklaret sig med Deien over dennes Forbringere, og givet ham den danske Regierings Svar derpaa. Men hvilket var dette Svar? hvorvidt torde han gaae? hvad skulde han gjøre med Præsentskibet, isald Deien negtede at modtage det? Alt dette var ubesvaret. Han havde al Grund til at troe, at naar han nu indfandt sig for Algier, Rehbinders da heller ikke

vilde være forsynet med tilstrækkelige Forholdsordrer. Han var altsaa virkelig i stor Forlegenhed, saameget mere som han vidste, at Consulen ikke var i det bedste Ejs hos Regieringen, og dog var denne den eneste Mand, hos hvem han kunde søge Oplysning om Sagernes Tilstand i dette for ham aldeles ubekjendte Land. Men hvordan end alting var, bestemte han sig dog øiebliklig til at gaae til Algier med Presentskibet, og lagde hertil følgende Plan.

Lougen og Presentskibet tog han med sig til Algier, dog skulde Lougen først convoiere to danske Skibe til forbi Cartagena, og derfra søge ham under Cap Pescador, hvor han ogsaa gav Capitain Mannings, der førte Presentskibet, Rendezvous. Capitain Ellbrecht gav han Ordre til at forblive i Malaga til den 25de, som var Postdag, da at modtage hvad Depecher, der maatte være komne, og strax derpaa gaae Seil for Algier og der holde det krydsfende i Sigte af Cap Pescador, indtil nærmere Ordre. Men han maatte her ikke vise dansk Flag; gjordes det fornødent at tone noget, da kunde han heise engelsk. Dersom han, ved at nærme sig Algier, skulde see Rajaden der til Ankers og han skulde have Brevskaber at aflevere, da havde han at heise engelsk Gæs fra en af Topperne og lade den blive vaiende, uden at agte paa, at der intet Svar blev givet, og naar da Lougen, eller noget andet Fartoi blev ham udfikket for at modtage Depecherne, maatte de ikke have Samquem før saalangt til Søes, at de ikke kunde sees fra Land. Sluttelig anbefalede ham, at være tilbørlig provianteret, da det var uforudseeligt, hvortænge Krydstoget kunde vare. Til Briggen Sarpen efterlod han en Skrivelse, hvori han beklager, at denne Brig ikke, som han havde ventet, endnu var indtruffen i Malaga med sin Convoi, og at han ingen Rapport havde modtaget fra den. Han beordrede den nu, saa hurtigt som mulig, at bringe sin Convoi Strædet ud, og derpaa at holde det krydsfende paa Malaga Bugt, tæt under Cap Molino, for at hindre, saameget muligt, franske Kapere fra at tage danske Skibe, lige under Andvning af Rheden.

Forinden sin Afreise, som han bestemte til den 17de Decbr., skrev han til Grev Bernstorff, Admiralitetet og Commercecollegiet, og underrettede dem om sine Hensigter. For den Første forklarede han det Banfælige i at handle i denne ham heel ubekjendte Sag; til Admiralitetet meldte han sin forehavende Expedition og at han havde modtaget de med Presentskibet udsendte Provisjoner; til Commercecollegiet sendte han den føromtalte Klage, tilligemed flere andre, som vare indkomne fra danske Skippere i Cartagena, over Consul Bourbon, der aldeles' forsømte sine Pligter. Han androg endvidere paa, at der maatte ansættes en Mand ved Tribunallet i Aix, som kunde tage sig af de danske Appellations-Sager, og anbefalede dertil en dansk Mand, som han havde kjendt fra en meget fordelagtig Side i Marseille, hans Navn var Hoffmann; han havde været Viceconsul i Toulon og havde derfra det bedste Lov paa sig. Han meldte ogsaa, at han i Gibraltar havde overdraget Consul Lynch's Neveu, en Hr. Glyn, indtil videre at bestyre Consulatet. Denne unge Mand, der var velhavende og meget activ, havde enteet Skibe i Søen, og deriblandt nogle armere, som letters of marque; men han erklærede paa sit Gres-ord, at hans Capitainer havde de strengeste Ordre til ikke at opbringe danske Skibe. Gouverneuren, General D'Hara, var ham ikke god; men derimod var han meget afholdt af de danske Capitainer, og det var Hovedsagen.

Den 17de December lettede Bille fra Malaga med Rajaben og Presentskibet, samt Lougen og dens Convoi. Hvorledes denne Expedition gik af, og hvorledes Bille dermed endte dette for ham saa daadrige Aar, vilde vi bedst see af følgende hans Skrivelse til Grev Bernstorff, der giver en detailleret Beretning om det Hele. Den er dateret: under Seil imellem Algier og Port Mahon d. 1ste Januar 1798.

„I min underdanige Skrivelse af 13de f. M. havde jeg den Ære at melde D. E., at jeg agtede at gaae Seil den 17de, for Algier, medtagende Presentskibet og Briggen Lougen, ifølge de Dr-

drer jeg havde modtaget fra Dem. Efter tolv Dages meget moi-
sommelige Seilads kom jeg den 28de om Aftenen til Ankers for
Algier. Som det var min Hensigt at have en Samtale med
Consul Rehbinder, før jeg vilde tillade Transportflibet at gaae
ind i Havnen, forcerede jeg Seil, d. 24de, i denne Hensigt, da
jeg 3 à 4 Mile fra Land fik en haard Storm af N. N. O., der
satte ret ind paa Kysten, og nødtes herved til at prange alt hvad
Fregatten kunde bære, for at lægge Landet fra mig, hvorved det
da ogsaa lykkedes mig at redde mit Skib. En lille engelsk Esk-
adre, af et Linieskib og to Fregatter, som laa til Ankers paa Rhe-
den, var ikke saa heldig: de mistede tilsammen 9 Ankere, og en
af Fregatterne, paa 40 Kanoner, gik i Land paa Kysten. Den
26de havde vi atter meget haardt Veir; maaffee blæste det nok-
saa stivt som den 24de."

"Den 29de om Morgen, Dagen efter min Ankomst, sa-
luterede Fæstningen mig med 21 Skud, og Consulen kom om-
bord. Jeg kan ikke negte, at jeg blev mindre overrasket, end
forlegen, da han sagde mig, at han aldeles ingen Instructioner
havde. Imidlertid, da jeg nu engang var kommen der, beslutte-
de jeg at arbeide efter mine svage Indsigter og i det Haab, at
min Fædrelandskiærlighed maatte bøde paa Mangel af Forhøids-
ordrer. Maaffee var just denne Omstændighed, at jeg havde saa
frie Hænder, Aarsag til, at det lykkedes mig at fornye en for
Kongen og Nationen ærefuld Fred. Thi Krig havde vi virkelig
d. 30te; det blev mig befalet at gaae bort, og Consulen havde
allerede pakket ind; men dette Uvele tral over, efter 3 Dimers
Forløb, da jeg havde den Glæde at see vort gamle Venstabs med
Algier fornyet, uden at der herefter bliver Spørgsmaal enten om
Gave eller Salg af Fregatter, hverken for os eller for Sverrig.
Denne Magts Anstrængelser for at vedligeholde den gode For-
staaelse havde til Dato været frugtesløse. Den havde atter hen-
vendt sig til Porten, hvorfra der havde været sendt en Chiaour,
men forgiæves. Den svenske Consul blev brugt ved denne Kællig-

hed, og jeg gav ham under min Haand og Segl en Extract af Deres Brev af 30te Septbr., hvori De siger: „Da Sverrig befinder sig i samme Forhold til den algierste Regiering, som vi, have vi aftalt med denne Magt den Forholdsregel, som De hermed er underrettet om; og de to Hoffer agte at gjøre fælleds Sag, og at tage eens og fælleds Forholdsregler, ved denne Leilighed.“ Da der ikke har været brugt et eneste Menneſke, som ikke hørte til, ved denne Underhandling, har den ikke kostet den danske Nation en eneste Skilling.“

„Da jeg den 31te Fulde have Affkedsaudience hos Deien, havde han det Galanterie ikke at lade mig tilſige, før han vidste at jeg havde spilst til Middag, ligesom han ogsaa lod mig salu-tere paany, da jeg gik i mit Fartoi, hvilken Uresbeviisning skal være noget Overordentligt.“

„Hvad der ved Underhandlingerne meest bragte ham i Harniff var min Paaſtand paa et cathgoriſt Svar, om han, efter at have faaet et beſtemt Afſlag paa hans Begiæring om en Fregat (hvilket dog blev givet ſaa høfligt ſom muligt) vilde vedblive paa en venſkabelig Fod med Danmark eller ei, inden jeg vilde tillade Preſentskibet at løbe ind i Havnen. Men jeg maa tilſtaa, at et heldigere Mieblik ikke kunde været valgt til en ſaadan Underhandling, og jeg havde flere Grunde, der bevægede mig til at tale i en ſaa beſtemt Tone i min Konges Navn. For det første vare de Engeliſke juſt for Algier, for at afgjøre deres Sager, men ere ſiden aſſeilede, uden egentligen at udrette noget. For det andet befinder Deien ſig paa en meget uſikker Fod med Storherren og Spanien; man troer endog, at med denne ſidſte Magt vil det ſnart komme til aabenbar Fiendtlighed. For det tredje, ere hans Kræfter ikke betydelige. Han har kun en Corvette paa 28 Kanoner og ſyv Ghebequer, hvoraf de to mindſte ere paa 16 Kanoner, og den ſørſte paa 28 Kanoner; alſaa er hans Marine ſvagere end den tripolitanſke. Af diſſe Corſarer befandt de 5 bedſte ſig netop

ude paa Krydstog, og vilde upaatvivleligen være faldne mig i Hænderne, ved deres Tilbagekomst. Desuden havde en af Deiens Undersaatter alene 40 Skibe i Søen, forsynede med Deiens Paa, og som ventedes hjem med rige Ladninger. For det fjerde indtraf en heldig Omstændighed, som var, at Triton just vilste sig for Havnen i det meest critiske Dieblif. Jeg har det Haab, at De Hr. Greve, ved at tage alle disse Grunde i Betragtning, ikke vil finde min Handlemaade uoverlagt. Jeg kan ikke negte, at jeg blev lidt alvorlig tilmode, da Consul Rehbinder sagde mig, at saalænge Deien regjerede havde endnu Ingen vovet at forlange et saacathegorisk Svar, som det jeg forbrede af ham angaaende Presenterens Aflevering. Men jeg var overbevist om, at vi ellers aldrig havde bragt denne Sag til Ende. Delen, som blev lidt ydmyget, hævnede sig paa Consulen, ved at sige ham i haarde Udtryk, at han havde aabenbart narret ham og faaet ham til at gaae i en Snare, ved at love ham en Fregat, hvorom han skulde have talt som om en aldeles afgjort Sag. Jeg har i Kongens Navn lovet ham, paa hans Begjæring derom, at i Tilfælde af et Brud imellem England og Algier skulle de Presenter, som sendes ham fra Danmark, blive convolerede dertil af en Drilogsmand."

"Førend jeg forlod Algier takkede jeg den svenske Consul for den Deel, han havde havt i Fredsflutningen, ved at være Mægler i Sagen. Han havde den Artighed at sige mig, at det ikke skulde vare længe før hans Hof skulde være underrettet om den vigtige Tjeneste, jeg havde vilst det. Jeg tillader mig, Hr. Greve, paa hans Vegne at bede om, at indsluttede Depeche maa vordes affendt fra Deres Departement."

"Mit eneste Ønske er nu, at Hs. Majestæt vil bifalde min Handlemaade og dens Resultat. Jeg har det Haab, at De, Hr. Greve, vil bidrage hvad der staaer i deres Magt til at udvirke det."

"Jeg gaaer nu til Port Mahon for at gjøre min Dvaran-

taine i en sikker Havn. Briggen Lougen skal bringe mine Depecher til den nærmeste spanske Havn, og derefter søge mig i Port Mahon. Saa snart jeg faaer Practica gaaer jeg til Malaga og Gibraltar og sætter Skibene paa deres Stationer. Dersom ingen anden Ordre kommer mig tilhænde, gaaer jeg derefter til Livorno, hvor jeg i Fremtiden udbeeder mig alle Ordre og Depecher adresserede."

Præsentfåbet, som efter disse Forhandlinger fik Tilladelse at gaae ind og aflevere sin Ladning, havde ombord: 500 Centner Krudt, 1000 Stykker 100-Pundige Bomber, 500 Centner Stangjern, 123 Stykker Vleiser (disse vare 2 Kommer mindre i Løffel, end der var forlangt); endvidere 7 Guldhære, hvoraf de tre glatte, men i tre Kasser, de fire andre vare emailleerede.

Uf Billæs Rapport til Admiralitetet, af samme Dato, vil jeg blot udbrage følgende Linier. Efter at have berettet, hvorlunde han ved sin Audients havde forlangt det categoriske Svar, siger han: „Deien blev rasende og befalede os at gaae, vi havde Krig, og i samme Øieblik forlod han Bærelset. Siden sendte han Bud til Consulen efter Fredstractaterne, samt befalede at Consulen skal gjøre Regning op for 2 Mars Præsenter, som han stod tilbage med. Dette gjorde megen Opsigt i Byen, og jeg tør nok sige, at den danske Nation ikke tabte derved. Uveiret stod paa i 3 Timer, men faldt da paa eengang. Ikke alene at vi fik Fred, uden at give nogen Fregat, men Sverrig blev ogsaa fritaget for den samme Fordring. Jeg gav nemlig den svenske Consul under min Haand en Slags Fuldmagt til ligeledes at negte Deien dette Forlangende, hvilket for ham, der var en raff Mand, var fyldestgjørende. Han blev siden en Slags Mediateur, og i denne Egenskab maatte han gaae et Par Gange imellem Deien og mig, inden jeg vilde til at staae Lid til dennes Lovter; men da den svenske Consul omsider sagde mig, at Deien i Vidners Naahor havde givet sit Væresord paa, at Venkæbet skulde være urokkeligt, troede jeg paa min Konges Vegne igien at borde antage Freden."

Til Holmens Chef skrev han under samme Dato: „Saavel d. 24de som 26de havde vi et Par rasende Storme. Den sidste var egentligen den værste; men Vinden var os lidt mere fordeelagtig, hvilket kom Briggen til god Nytte, da den fast ingen Seil kunde føre. Jeg førte Storsseil og Fokkestagsseil, løb 3 Miles Fart og drev 2 Streger; saaledes laae Rajaden overmaade mageligt. Den 24de var jeg løbet langt forud for mine Skibe, og var Algier nær paa 4 Mile, da Stormen af N. D., som er en brat Læger, tog saaledes til, at jeg efter at have vendt Vester over, maatte med mine tre Underseil og to Klobrebede Mærkseil, prange Landet fra mig, men det kom stærkt an paa min stakkels Rajade; dog! baade hun og jeg maatte frelives paa denne Maade, og hun befinder sig, Gud være lovet! vel derefter.“

Et andet Sted i samme Brev siger han: „Jeg kan forsikre Dem, at vor Nation spillede en ganske brillant Rolle. Særlig glædede det mig fordi de Engelse ikke satte deres Paastand igiennem. Da jeg for nogen Tid siden talte med dem i Gibraltar, meente de, at vi nok gav Algier en Fregat; men de skulde faae Alt, hvad de vilde, o. s. v. Nu! alting gik godt, saa at jeg, om end min Juul ikke var den behageligste, dog har tilbragt en saare glad Nytaarsaften, da jeg har faaet en vigtig Sag bragt til Ende paa en for mit Fædreland nyttig og ærefuld Maade.“

Inden Bille forlod Algier modtog han fra Baron Rehbinber følgende Memoire, som forekommer mig interessant, da den skildrer os Algier paa den Tid, en Magt som i de sidste Aar har tilbraget sig almindelig Dpmærksomhed og endelig aldeles er udslettet af Staternes Tal. Den maa imidlertid kun betragtes som Svar paa nogle af Bille opgivne Spørgsmaal, og ikke som en fuldstændig Skildring af Algiers Marine, endmindre af Algier selv.

„Algierenerne leve endnu bestandigt paa det Renomme, som de erhvervede sig for to Aarhundreder siden, ved den uovervinde-

lige Rovgjærrighed, som var dem medfødt, og under saadanne Anførere, som Barbarossa, Chalcadin og andre flige Røvehøvdinge. Ere de for Tiden mindre voldsomme, mindre barbariske, saa have de paa den anden Side tiltaget i Underfundighed, Trosløshed og Indbillighed, takket være Nabomagternes urimelige Svaghed og Eftergivenhed, saavel som de længere fratiggende Staters Kypberie i Løbet af dette Aarhundrede, for at erholde deres Venkab."

"Fra det Dieblik, at Algiers Regjering, forhen aristokratisk, er falden i Hænderne paa en Despot, som regierer med uindskrænket Myndighed, ere Algierenerne blevne meget mindre frogtelige, som Sørovere betragtede. Forhen havde enhver Privatmand Ret til at sende Corsarer ud, imod at erlægge en Ottendedeel af Prisernes Værdi; nu tilhøre Corsarerne Staten; Keiserne (Capitainerne) ere underkastede Deiens Godtbefindende, og derved er den esprit de corps, der fordem gjorde disse Folk saa modige, og lod dem opsøge Farer og Dyppe paa den dristigste Maade, gaaet til Grunde. Om ogsaa en Enkelt søger at udmærke sig, maa Lykken være med ham; thi kommer han tilbage uden Pris, bliver hans Tappehed ikke agtet."

"Algier, hvis Corsarer fordem gjorde alle Farvande usikre, fra Portugals Kyster til ind i det adriatiske Hav, har nu i Alt kun otte Skibe, nemlig:

1 Corvette paa 28 Kanoner	8	Ødigere	og	276 Mand's	Besætning.
1 Chebeque	— 28	—	=	280	— —
1 dito	— 26	—	=	200	— —
1 dito	— 26	—	=	150	— —
1 dito	— 16	—	=	80	— —
1 Kutter	— 16	—	=	100	— —
1 Chebeque	— 20	—	=	er paa Stabelen.	

(Her mangler altsaa et Skib, ifald der skulde være otte.)

"Disse Skibe, hvis Bygningsart er meget svag, ere commandede af Tyrker, som i Almindelighed besidde meget ringe nauti-

ste Kundskaber. Om man end ikke kan negte disse Folk personligt Mod, gør dog den flette Disciplin, som hersker derombord, dem aldeles uskikkede til at maale sig med europæiske Delogsmænd. I Slaget vise de meget personligt Mod; men den Rolighed, det kolde Mod, som gjør Udslaget imellem Europæerne, mangler dem aldeles. Ifølge Bestemmelserne er hver Corsar forpligtet til at blive fyrgetyve Dage i Søen; efter denne Tids Forløb kunne Folkene og især Lyrkerne tvinge Reiserne til at gaae tilbage til Algier. Man bærer megen Omsorg for at lishale og eftersee Skibene, inden de gaae til Søes, og flere af dem felle meget godt. Mandskabet bestaaer af Lyrker og Maurer: de Første ere forsynede med Pistoler og lange Geværer; de Skyde meget godt med deres Haaudgevær, og kunne gjøre Skade nok, naar man lader dem komme paa nær Afstand, derimod forstaae de meget flet at omgaaes deres Kanoner. De mauriske Matroser søge gjerne Entring og de svømme særdeles godt; deres bedste Vaaben er Kataganen. De algeriske Corsarere forlise ofte formedelst deres Reisers Uvidenhed og Folkenes flette Manøvrer. En Somand har kun at kaste et Blik paa deres Lakkelas for at domme om deres Skibe. Vi havde her i 6 Aar en spansk Constructeur, som var meget dygtig, især i at bygge Brigger. Deien har jaget ham bort i et Dieblisks ondt Lune. En Amerikaner skal komme i hans Sted."

"Den amerikanske Fregat, som skal forøge Antallet paa Deiens Corsarere, bliver paa 24 Stykker Stædigere, ifølge en Model, som blev sendt i sidste August Maaned. Man venter endnu 2 Brigger fra Amerika, saa at den nye Verdens Borgere, der saa nylig kæmpede for deres egen Frihed, give nu Barbarefterne Midler i Hænde til at bringe den gamle Verdens Beboere i Lænker."

"I Umindelighed ere Renegaterne foragtede i Algier til den Grad, at de forblive Slaver efter at de have skiftet deres Tro. Man troer dem forlidt til at give dem Commando af Skibe. Have de noget Talent blive de ret vel belønnede ved at bruges

iland. Jeg har kiendt Stobemestere og Kanonerere, som vare franske Renegater; de ere døde."

Rehinder.

Algier 31te Decbr. 1797.

Den 31te Decbr. altsaa lettede Bille efter veforrettet Sag fra Algier og styrede Cours for Port-Mahon. Lougen blev afsendt med Depecherne til nærmeste spanske Havn og skulde derefter søge Bille i Port-Mahon. Triton, som var kommen saameget tilpas for Algier, fik Ordre at gaae tilbage til Malaga og der indtage sin gamle Station. I sin Rapport om hans Seilads fra Malaga til Algier havde Captain Ellbrecht meldt, at have modtaget fra Consulen i Malaga 29 danske Matroser, som vare sendte over Land fra Cartagena, og havde hørt til de det condemnerede danske Skibe. Disse bleve fordeelte paa Orlogsmændene, hvor der manglede Mandskab; de Dvorige bleve forplejede ombord, indtil de kunde anbringes paa danske Koffardimænd. Ellbrecht meldte endvidere, at han under Cap Gate havde mødt en tyrkisk Fregat paa 26 Kanoner og en Kutter paa 14 Kanoner, for hvilke han havde havt klart Skib, da de havde været ham paa Praiehold. De havde spurgt ham ud, om hans Bestemmelse, og bedet ham om at forære dem et Fartoi, hvilket han naturligviis havde negtet. Der havde hersket ualmindelig god Orden og Stiilhed derombord, endskøndt der vist havde været 300 Mandes Besætning paa Fregatten, hvilke stode opstillede med Geværer langs Rehlingen.

Briggen Sarpen forlode vi i Livorno, søgende Convoi langs Landet vesterefter. Den gjorde en i alle Henseender langsom og mælsommelig Reise. Af Holdts forskellige Rapporter findes, at han ankom til Livorno d. 29de Octbr., gik derfra d. 17de Nov. med en Convoi af 2 Skibe til Genua, med den danske Consul Bay ombord, som Passageer. En lille Raper forsøgte sin Lykke med et af hans Skibe paa denne Wei, men blev afotist. Den

18de Novbr. kom han til Genua, hvor man meente, at et dansk Skib vilde blive færdigt om fire Dage, men da denne Tid var omme befandt det sig, at det ikke havde begyndt paa sin Ladning. Formedelt Storm og contrair Wind kom han imidlertid ikke under Seil før den 2den Decbr. og kom saa ind til Barcelona d. 17de Decbr., stedsf med kun 2 Skibe under Convoi, af hvilke det ene leed Havarie paa sin Rejsning, hvorfor Hold forsnyede ham med et Varespiis.

Som en Følge af at Barcelona ingen Ladeplads er, men at kun Fragterne Sluttes der for Ladninger, som indtages langs Kysten paa forskellige Steder, maatte Hold blive liggende her medens Consulen fik bekendtgjort paa alle Ladepladserne, at Convoi var at have og Svar derpaa var indkommet, om nogle Skibe ønskede det og laae færdige til Afseiling. Da nu Posternes Gang var meget langsom i Spanien, idetmindste i den Tid, saa var det først under Ake Januar, at Hold modtog skriftlig Anmodning fra Consulen, om at anløbe Salou, Salvader, Villa Nova og Larragona for at medtage de Skibe, som der skulde ligge færdige til at seile paa første Signal. Sarpen lettede da fra Barcelona d. 6te Januar og kom til Salou d. 12te. En Brig, som han havde med sig, fra Livorno, forlangte at seile paa egen Risico. Hold kom altsaa kun med eet Skib til Salou. Men uagtet alle de trufne Forholdsregler vare ingen Skibe færdige, og Ladningen af dem, som vilde have Convoi, gik meget langsomt for sig. Først den 1ste Febr. kunde Hold lette derfra med 8 Skibe under sin Convoi, med hvilke han gik til Malaga. Paa Rheden forlode de 6 ham og seilede derved egen Cours; de to løbe indenfor Molen: Han selv kom til at ligge meget slet; drev; vilde lette igjen, maatte derved kappe sit Anker fra sig, for ikke at gaae i Land, og søge ind til Molen. Dagen efter lettede han atter sit forliste Anker.

For ikke at slippe Sarpen paa Halvveien af dens Expedition har jeg maattet følge den lidt ind i Haret 98, uagtet min Hen-

figt er, at endt dette Uffnit med det gam'le Aar. Men inden vi slutte det bliver et Tilbageblik nødvendigt, for bedre at udtægne nogle Punkter og tilføie et Par Facta, som vi, ved at fortælle Begivenhederne for dette Aar i historisk Orden, have maattet forbigaae.

Danmark havde atter faaet Fred med Tripolis. Den i sig selv saa ubetydelige Krig med denne Magt havde dog været meget skadelig for den danske Handel. Fragthandelen paa Middelhavet var den Tid en vigtig Indtægtskilde for Landet: Intet Under derfor, at man herhjemme ikke ændse den temmelig betydelige Sum, som det kostede, at tilveiebringe Freden, og som var langt større end hvad Bille rimeligvis havde tilstaaet, hvis han alene havde haft Ansvaret. Denne Opoffelse var Intet imod det Tab, som Skibenes Stilleliggen i Middelhavets Havne forvoldte os; thi (og dette har forekommet mig værd at lægge Mærke til) ved det mindste, ofte ugrundede Rygte om Ufred med en af de barbariske Magter, vare Skipperne ikke til at formaae til at gaae ud, og Ridsmændene gave ingen Fragt, endskøndt man ret godt vidste, at der i Alt kun vare 5 à 6 fiendtlige Corsarer ude at krydse, medens de samme Skipper ofte heel dumdriftigen vovede sig ud imod alle Raad og Advarslar, ofte forlode Convoierne paa eget Ansvar, paa en Tid hvor hele Middelhavet vrimslede af franske, spanske og engelske Kapere, som uden Skaausel opbragte alle Nationers Skibe. Frygt for personlig Slet Behandling, Slaverie og slikt hos Barbaresterne maa vel især tilskrives denne Besynderlighed.

Neppe var det derfor blevet bekendt, at Freden med Tripolis atter var sluttet, før det danske Flag vrimslede ud fra alle Middelhavets Havne. Jeg tør vel bruge dette Udtryk, naar jeg seer Listerne for mig paa den Mængde Skibe, som Consulerne hvert Dieblik indmeldte at befinde sig i deres Havne. Alene for et Huus i Livorno, Agent Phillip Jaumes, vare i Sommeren af

dette Aar, 13 danske Skibe befragtede. Men heller ikke varede det længe forend de bitterste Klager, over de krigførende Magters Kapere, indlob fra alle Sider. Vi have seet hvad Forholdsregler Bille tog for at hemme dette Uvæsen. Imidlertid var næsten hele Aaret gaaet med, inden Convoisystemet rigtig blev sat i Gang. Den store Langsomhed, hvormed Indladningerne gik for sig, og Skibenes flette Seilads vare vel tildeels Skyld deri; men Expeditionerne med Penge ned til Tripolis, og senere den til Algier berøvede ogsaa for længere Tid Midlerne til at convoiere og derved gik flere Skibe tabt. Det var især lige under Land, ved at løbe ind i Havnene, at Koffardskibene stode Fare for at opbringes. De usleste smaae Kapere laae inde under Landet, ofte gik de endog ud af Havnene i det Dødblik, Skibene bleve signalerede, og bragte dem da ind som Pris, just naar de troede sig allerstikkest. Bille besluttede derfor, at lade et af sine Skibe krydse udenfor Strædet, et for Malaga og et for Cartagena, medens de tvende andre befælede hele Middelhavet fra Italien til Gibraltar. Men denne for de Førstnævnte især saa besværlige Tjeneste, kom ikke rigtig i Gang før i det følgende Aar.

De ovennævnte Havne vare de farligste Punkter. Vi have allerede af det Foregaaende seet, hvorledes det gik til i Cartagena. I Malaga gik det ikke stort bedre, hvorvel Rettergangen dog nok ikke blev fuldt saa meget parodieret der. De franske Kapere vldste ogsaa heelt vel, hvor de skulde bringe deres Priser ind, for at faae dem condemnere. I Livorno og siden i Marseille residere de den franske Generalconsul Belleville, som af de danske Consuler Marassi og Morellet gives den meest uindskrænkede Roes. Men det Besynderligste er, at Kaperne aldrig torde komme til franske Havne med deres Priser. Jeg finder saa Breve fra Marseille og Toulon, der omtale danske Skibes Opbringelse til disse Havne; derimod kan det samme ikke siges om Corsika. Smaa corsikanske Kapere gjorde Farvandet fra Livorno og opad Genua til meget usikkert. En Dag (Consul Bays Brev har ingen Da-

tum, men formodentlig er det i Efteraaret 97) da Fyrtaarnet i Livorno signalerede to Skibere, begjærede en lille fransk Kaper Tilladelse til at gaae ud, under ubetydeligt Lofte ikke at røre ved disse to Skibe, hvoraf det ene var dansk, det andet amerikansk. Ikkedesomindre, i Sigte af Byen, ja under dens Kanoner, tog Kaperen disse to Skibe og bragte dem ind til Bastia. Paa samme Tid laa i Livorno et andet dansk Skib, kommende fra Boston, som paa sin Seilads fra Genua dertil var bleven taget og tilbagetaget fire Gange i een Dag, og endelig indbragt som Pris af en fransk Fregat. Da alle Skibe, som havde havt Kapere ombord, bleve underkastede 40 Dages Quarantine, kan man begribe, hvilke Hindringer dette lagde i Veien for Consulerne, i at gjøre de nødvendige, ofte frugtesløse Reclamationer.

De spanske Kapere brugte at ligge i Algiesiras og de engelske laae i Gibraltar. Da nu disse to Magter vare i Krig sammen, begriber man, ved et Blik paa Kaartet, hvor svært det maatte være at slippe uantastet iglennem Strædet. At anløse en af hine Havne var fast en Umulighed. De spanske Kapere, tilbeels ogsaa de franske, brugte at bringe deres Priser ind til Ceuta, og her synes det, som om Dommere og Kapere, Dyrighed og Indvaanere havde forenet sig om at gjøre Stedet til en Art authoriseret Røverkule. Det gik imidlertid saavidt, at den spanske Reglering, paa detsom sket kraftig Forestilling fra de neutrale Magters Ministre, aldeles forbød at Skibe maatte dømmes i hien Havn; men deels havde da allerede en stor Mængde Priidsømmelser og deraf flydende Salg fundet Sted, deels lystrede Vedkommende kun meget langsomt eller slet ikke, hvilket jeg seer af flere Breve fra Consulerne Boom i Cadix og Moreller i Genua, angaaende danske Skibes Sager, hvis Detail imidlertid vilde blive for vidtløftig at anføre her.

Men alle disse Hindringer vare Intet, imod det Afbræk, som Handelen vilde have lidt ved et Brud med Alger. Denne Magt

var, med Ret eller Uret, en ganske anderledes frygtet Fiende, end Tripolis. Ingen Skibe vilde vovet sig til Soes, ingen Riobmand vilde have betroet Flaget Varer, dersom Rygtet om flig mulig Uenighed havde kunnet udbrede sig. Derfor see vi ogsaa, at alle Depecher saavel fra Bernstorff, som fra Commercecollegiet, anbefale saalænge som muligt at fortie, at der kunde være Spørgsmaal om et saadant Brud. Det var sandelig en vanskelig Opgave nok, at træffe den rette Middelvei imellem at gjøre en Hemmelighed deraf, for ikke at forstyrre Flagets Credit, og icke at underrette alle Consuler, ifald det kom til Krig, hvilket ogsaa lagdes Bille paa Hjertet, for at saa saa Skibe som muligt skulde kunne blive opbrugte. Dog ogsaa dette Problem lykkedes det ham at løse. Jeg finder intet Brev, der vidner om, at man nogetsteds vidste noget derom, og i Billes Breve til Consulen i Malaga, hvort han underretter ham om Sagens heldige Tilendebringelse, siger han ham tillige, at som Ingen har kiendt til Expeditionens Hensigt har han ikke nodig at tale om dens Udfald.

Men Bille havde virkelig Aarsag at lykønske sig selv for den heldige Maade, han havde endt denne Sag paa, og dermed endte dette for ham saa daadrige Aar. Han opnaaede en dygtig og ærefærdig Militaers høieste Belønning: sin Konges og sine Forsattes Tilfredshed, og han lagde Grunden til den Agtelse han nød i sin Stand og blandt sine Medborgere, hvilken fulgte ham, stedse tiltagende, giennem hans lange, Fædrelandets Tjeneste stedse opofrede Løbebane.

1798.

Ved sin Ankomst til Port Mahon fik Wille 10 Dages Quarantaine, og desforuden blev han opholdt her en Tid, længere end han ønskede. Veiret var hele denne Maaned saa stormende og uroligt, at han foretrak at lade sine Skibe og deres Mandskab udholde nogen Tid i Havn, da de dog ikke kunde gøre nogen Nytte til Søes. Han ventede desuden paa Lougen, som skulde komme tilbage fra Spanstækkysten, efter at have bragt Depescherne om Algiers Expeditionen til Malaga.

Lougen kom ind til Mahon d. 29de Januar, efter en lang og besværlig Reise, under hvilken den havde maattet ankre op paa Palma Reb. Capitainlieutenant Fabricius meldte om Fregatten *Thetis's* Ankomst til Malaga, og at Gen. Adjutant Kiegsen vilde søge Wille i Mahon. *Thetis* ankom ogsaa virkelig den 31te Januar, og efter at begge disse Skibe havde efterseet deres Rejsning og forskrevet deres Mandskab, lettede alle tre danske Dragsmænd d. 6te Febr. og ankom til Malaga d. 10de. Her foresandt de *Triton* og *Sarpen*, som Begge havde maattet kappe deres Louge og søge indenfor Molen, formedelst det overvættede haarde Veir. *Triton* havde været Strædet ude med en Convoi af 7 danske Skibe, og havde derefter bragt en dansk Brig fra Gibraltar til Malaga. Han laae klar med en ny Convoi til at gaae Strædet ud, da det meget haarde Veir d. 7de Febr. nødte ham til at kappe og gaae indenfor Molen, efter at han forgæves havde forsøgt at gaae tilførs.

Under 10de Febr. fik Wille saaledes til Admiraltetet, angaaende sit Ophold i Mahon: „Medens jeg laae der, var Veiret imellem saa rasende, at jeg neppe kunde holde min Fregat fast i Havnen med 3 Ankere i Bund. Medens jeg laae i Quarantaine, maatte jeg ligge med Louge fast i Land: en svær Kanon, som jeg havde fast om, brak af, hvorved Fregatten slog ned mod Quarantainoen; men da der er Steidbybt havde det ingen Følger.

Smidlerthi skulde dette Velr have gjort mig urolig for mine andre Skibe, og især for Lougen, som jeg vidste var undervejs og havde kun lidt af Proviant og Vand, dersom jeg ikke havde havt saamange Beviser for, at Cheferne vare active og duelige Officierer, der vilde gjøre Alt, hvad der staaer i en brav Sømands Magt, for deres Skibe. Ved Lougens Ankomst til Mahon og siden, da jeg kom til Malaga, saae jeg min Formodning bekræftet: Lougen havde ikke alene provianteret for godt Kjøb, men var endog sluppen for Quarantaine. Triton og Sarpen havde reddet sig, ved at kappe og flygte indenfor Molen, og havde siden fiskeet deres Ankere og Touge, saa at Intet er tabt for Kongens Kasse."

Wille tog nu følgende Bestemmelse: Thetis skulde tage Sarpens Convoi, bringe den Strædet ud, og derpaa søge Najaden i Gibraltar. Lougen skulde tage 25000 Plastre, som Thetis havde bragt med fra Danmark, og bringe dem til Tangier, aflevere dem til Consul Blicher Dlsen, isald han ønskede det, og derefter søge Najaden i Gibraltar. Triton og Sarpen skulde forblive paa Station krydsende, den Første for Malaga, den Anden for Cartagena til den danske Handels Beskyttelse. Selv vilde Wille gaae til Gibraltar, for ifølge Commercecollegiets Ordre at indsætte Bestyreren af det danske Consulat til Interims-Consul. I Anledning heraf androg Wille i en Skrivelse til hlint Collegium paa, at man borde følge de Svenskes Exempel, som kun satte indfødte Svenske eller idetmindste Folk, som havde nydt deres Opdragelse i Sverrig, og altsaa vare det svenske Sprog mægtige, til Consuler. General D'Hara havde indgivet Wille Mistillid til Glynn. Men i Gibraltar skulde man paa den Tid have havt svært ved at finde en eneste Mand, som ikke havde Part i Kapere. Glynn sovede Guld og grønne Skove; de danske Skippere holdte meget af ham, fordi han var særdeles activ og tlenstægtig; kort: han blev indsat til Interims-Consul; men det blev ham betydet, at Dlsen i Tangier og Wille havde et vaagent Die med ham, og at Ordet „Interims“ betydede saameget som, at han kunde vorde sat fra sit

Embedde, ved den ringeste Mistanke om Deelagtighed i Opbringen af neutralt Skibe.

Den 12te Februar lettede Lougen og gik til Tangier. Den 14de gik Thetis under Seil med en Convoi af 8 Skibe, for at gaae Strædet ud. Endnu kun tre Mile fra Malaga kom en lille fransk Kaper ud fra Landet, nærmede sig Convoien og gjorde Mine til at overhale et ragusæist Skib, der imidlertid ikke hørte til Convoien. Kiegelsen, som frygtebe, at denne Nærhed kunde lede Personen i Fristelse, sendte ham en Kugle og vendte imod ham, hvorpaa han affød fra sit Forsæt og holdt ind til Land. Denne i sig selv ubetydelige Tildragelse gav imidlertid Anledning til Protest og Klage fra den franske Consul i Malaga, Hr. Chompré, til vor Consul, Hr. Poppe; men da han i samme erklærer at have klaget til sin Reglering desangaaende, lod Wille, som ved sin Tilbagekomst fra Gibraltar blev underrettet om Sagen, Consulen svare, at det altsaa blev til Regleringerne, at afgjøre dette Mellemværende, som jo ivoerigt ikke var Noget at tale om, da det endnu aldrig var nogen Drilogsmand formeent at hævde sit Territoriums Uantastelighed, hvilket strakte sig saalangt som hans Kugler kunde række; og at naar Kaperen ikke havde havt ondt i Sinde mod Convoien, kunde han jo ganske rolig have fortsat sin Cours.

Rajaden var kommen tilankers ved Gibraltar d. 14de; Lougen kom derind den 16de og Thetis d. 17de. Den 19de om Natten gik de, alle Tre, Seil derfra, og kom den 20de atter til Malaga. Under 21de rapporterede Wille til Admiralitetet, og meldte, blandt andet, Følgende: Jeg saae den amerikanske Fregat, som Deien af Algier skal have i Foræring, ankomme til Gibraltar. Foruden at den er kobberboltet og kobberforhudet er den i alle Maader vel bygget og udrustet, dog uden at være smuk. Den fører 24 nipundige Kanoner (engelsk Bøge) men er boret til 32, ja kan vel armeres, og vil sikkert ogsaa blive det, med 36 til 40 Stykker Skjts, naar den kommer i Tyrkernes Hænder. Foruden den

nye Consul, som var med, havde den en stor Sum Penge inde. En lille Skonnert, ladet med Krudt, og endnu et Transportflib fulgte med; de gik, alle Tre, Seil samme Nat, som jeg. Den amerikanske Consul, Captain O'Bryan, deponerede endvidere 120000 spanske Dalere i Gibraltar, for Tid efter anden dermed at kunne tilfredsstille Barbareerne. Daglig ventes hertil to Brigger, som Deien for egen Regning og paa private Hverster har ladet bygge i Amerika."

„Det sidste af den franske Regiering udstædte Decret, som prisdømmer alle neutralske Skibe, der have mindste engelske Probuict inde, har havt til Følge, at Kapernes Tal ikke alene betydelig har forøget sig paa faa Dage, men ogsaa at de ere blevne yderlig uforklammede."

Han meldte endvidere, at han agtede at gaae med Rajaden, Arton og Lougen op til Italienske-Kysten for at proviantere, og derpaa at convolvere tilbage, medens Lhetis og Sarpes flulde forblive paa Stationen ved Malaga og Gibraltar. Til Slutning indsendte han sine underhævende Officierers og egen Tak, for det under 24de Decbr. f. A. fæste Avancement, hvorved Wille selv var bleven Commandeurcapitain, og flere af hans Subalterne gaaet op i høiere Grader i Staten.

Det bliver imidlertid her Stedet at tale Noget om den Vaccriske Sag i Algier. Endnu inden man herhjemme vidste, at Delens Forbringere vare ved Willes kraftige Sprog aldeles hævede, og Freden med Algier altsaa paany befæstet, fik man nemlig en ny Antledning til at frygte et Brud med denne Magt. Der var i Algier tre Brødre, Søderne Vaccri, som havde en fjerde Broder i Marseille og udgjorde tilsammen et meget stort Handelshuus, der gjorde betydelige Affairer. En af dem i Algier hed Mardochei Vaccri og var Deiens Yndling, altsaa en ligesaa indskyldelig som farlig Mand. Han havde til forskellige Tider fragtet danske Skibe til Forsendelse af sine Varer, og naar det da hændte sig, at saadanne Skibe bleve opbragte, forlangte han Erstatning af den danske Regiering og truede med at formaae Deien til at

erklære os Krig, naar man ikke indvilligede hans Forlangende. Blandt Andre havde han ogsaa havt Varer ombord i to danske Skibe, Colus og Christian, bestemte fra Marseille til Oct. Thomas, hvilke blev opbragte af de Engelske. Ved denne Leilighed drev Bacri det rigtignok faavidt, at Deien tvang Consul Rehbinders til at afstæde Bæler paa den danske Regjering, til Fordeel for Bacri, for det lidte Labs Belob, Post 87464 Piastra de Rosa. Dette fandt Sted to Maanedes før Wille med Rajaden var for Algier. Den danske Consul i Livorno, Hr. Bay, accepterede Bælerne, men Regjeringen protesterede dem, og man blev herhjemme meget opbragt over Rehbinders Svagbed, som i et af Bernstorffs Breve til Wille endog blev givet et langt værre Navn. Han skrev nemlig, under 5te Decbr. 97, saaledes, efter at have forklaret ovennævnte Tilfælde: „Denne Begjæring er ligesaa uretfærdig i sin Grund, som den er overdreven i Beregningen, og derfor man ikke vil formode en utilladelig Forbindelse imellem Consulen og den algierste Jøde, begriber man ikke den Lethed, hvormed hån har samtykket dert. Vi ere meget langt fra at ville give efter for saadanne Fordringer, som fra det Diebtik, vi vilde erkende deres Opblidighed, vilde lede til det Uendelige o. s. v.“ Det Dvrige er en anbefaling til, at behandle denne vanskelige Sag med sædvanlige gode Conduite.

Dette Brev fik Wille ikke før i Mahon, da Rougen den 29de Januar kom til ham. Under 10 Febr. skrev han, angaaende denne Sag, saaledes til Brev Bernstorff: „Under mit korte Ophold for Algier hørte jeg tale om den Bacriske Sag; men jeg var der ikke længenok til at faae alle fornødne Oplysninger. Aarstiden var for slem til at jeg længer, end hoist nødvendigt, torde udsætte mine Skibe paa denne farlige Kyst. Jeg tvivler imidlertid meget om, at vor Consul og Jøden spille under Dække. Hr. Greven vil selv kunne domme derom, efter hvad jeg her skal have den Ære at melde Dem. Jeg saae ikke Bacri, før efter at Deien havde erklæret os Krig. Jeg bad da Rehbinders om, at flasse mig en Samtale med denne Mand; men just som Consulen vil-

de gaae til ham, for at bede ham komme til mig, mødte vi ham paa Deien. Ved at høre, at vi havde Krig, blev han bleg som en Død og ilede strax op til Deien, hvorfra han kom tilbage med den svenske Consul for at begynde Underhandlingerne. Det forekom mig ved denne Leilighed, som om Consulen snarere vilde Toden Dndt end Godt. Jeg troer ikke, at den danske Regiering vover meget, ved at lade denne Sag gaae sin egen Gang, og Bacci maa asurere, naar han vil frag'e danske Skibe."

Vi see heraf, at Wille ikke troede, at denne Sag var af saamegen Bigtighed, som Bernstorff tillagde den. Han syntes i det Hele at helde til den Mening, hvilket spores i flere af hans Breve, at Deien ikke vilde lade det komme til Krig for Tødens Skyld, men især at Bacci meget frygtede Krig, fordi han havde mange Skibe i Søen, som let kunde vorde opbragte af danske Orlogsmænd, hvorimod han aldeles ingen Fordeel kunde have af en Krig, da han ingen Part havde i de algierste Forfarer.

Under 9de Decbr. skrev Bernstorff atter til Wille og sendte ham Copie af sine Instructioner til Rehbinder, denne Sag vedkommende. Han siger deri, at foruden at Baccis Beregninger ere aldeles ugrundede, saa har Danmark aldrig paataget sig Ansvar eller Sikkerhed for Bacer, som indlades under det danske Flag, og kan, under ingen Betingelse, paatage sig en saadan Garantie, saalænge den Grundfærnhg ikke er almindelig anerkjende som gyldig, at det neutrale Flag dækker Alt, hvad som findes ombord, saavel egen som fremmed, saavel neutral som fiendelig Eiendom. Han finder det langt billigere, at Bacci og, ifald den algierste Regiering vil gjore disse Tøders Sag til sin egen, da ogsaa den henvender sig til England, og da gjor fælleds Sag med Danmark, for at rec'amere mod dette Brud paa Folkeretten, som har været udøvet og stedse vedbliver at udøves imod det danske Flag. Han slutter med at befale ham, i Kongens Navn at afslaae enhver Paastand paa saadan Godtgjorelse, som den algierste Regiering maatte komme frem med; men tilføier, at Hans Majestæt af særdeles kongelig Naade tilbyder en personlig Affindelse

med Løden Bacri paa 15000 Piaſtre, at betale i 5 Aar, hvilken dog maatte anſees ſom aldeles uafhængig af Fordringen, og ſom ikke maatte udbetales før den udstædte Vexel var tilbagegiven og tilintetgjort, og før Bacri og Deſen ſelv paa den formeligſte Maa-
de afſtod fra alle Fordringer, denne Sag vedkommende.

Men dette Afſlag var juſt det, Rehbindet ønskede. I et Brev af 19de Januar ſkriver han ſaaledes til Wille: „Jeg erfarer med megen Fornøiſe, at Commercecollegiet har proteſteret mine Vexler paa 87464 Piaſtre de roſa, ſom jeg talte til Dem om. Grev Bernſtorff har givet mig de beſtemteſte Forholdsordrer, og jeg haaber at bringe Løden til at afgjøre denne Sag i Mindelighed, uden at kaſte ſig under Deſens Beſkyttelſe. Den danſke Conſul i Livorno, Hr. Bay, har blandet ſig heri meget i Udide, og derſom Bacri vil drive Sagen til det Yderſte, vil Bay have ſvært nok ved at klare ſig.“ I et andet Brev, af 24de Febr., ſiger han atter: „Jeg kan forſikre Dem, Hr. Kammerherre, at denne Sag havde været bragt aldeles i Rigtighed, naar ikke Hr. Bay havde været ſaa uforsigtig at acceptere mine Vexler, ſom med Glid vare udstædte paa Deconomie- og Commercecollegiet. Jeg ſiger: med Glid, fordi jeg var vis paa, at de vilde blive proteſterede.“ Han fortæller endvidere i dette Brev om, hvorledes han havde afviſt Bacris Fordringer, og vedlægger Copien af ſine Depescher til Grev Bernſtorff, i hvilke han giver en vidtloſtig Beretning om ſin Samtale med Bacri, hvilken endtes med at Tingene bleve ved det Gamle. Uagtet at Bacri allerede førſt i Februar vidſte, at Kongen af Danmark afflog hans Fordringer, men tilbød ham en perſonlig Affindelſe af 15000 Piaſtre, havde han den 24de Februar endnu ikke gjort Mine til at ville modtage denne Summa; og Rehbindet forlangte derfor nye Forholdsregler, om han ſkulde vedblive at holde ſig nøie til de foreſkrevne Beſtemmelſer, eller om han torde udvide ſin Fuldmagt. Saaledes ſtod denne Sag, ved Slutningen af Februar Maaned; vi ville ſnart komme til at tale om den igjen, thi den voldte Bryderier ſaaavel for Rehbindet, den øvrige Tid han var i Ugløer endnu,

som for hans Efterfølger, Capitain Sigvart Wille, der ved Nødaarseld var bleven udnævnt til Consul, og ankom i Foraaret 98 til Livorno, for, ifølge Grev Bernstorffs Ordre af 23de Januar, at bringes med en dansk Orlogsmand til sin Bestemmelse.

Det i Willes Brev til Admiralltetet, af 21de Febr., omtalte Decret fra Directoriet i Frankrig, at ethvert Skib, som havde engelske eller russiske Varer ombord, af hvad Navn nævnes kunde, skulde ansees condemnabelt, havde gjort Handelens Beskyttelse saameget mere nødvendig, men ogsaa saameget mere vanskelig, som det havde fremlokket en stor Mængde nye Kapere, der opbragte alle Skibe, de blot kunde faae fat paa, overbeviste om, at der altid maatte findes en eller anden Ting derombord, der bevidtlig maatte være russisk eller engelsk Production eller Vare. Consulen i Malaga, Hr. Chompré, havde endog givet dette Decret tilbagevirkende Kraft, ved at anvende det paa Skibe, som vare opbragte for det kom ud. Wille beklagede sig stærkt herover, i et Brev af 24de Febr., til Bernstorff; men tilføiede, at det eneste Middelet mod dette Uvæsen var fordoblet Activitet ved Convoleringen. Han gav beskaarsag de stærkeste Forholdsordre til Generaladjutant Riegelsen, som beholdt Commandoen paa Stationen for Malaga, og anbefalede ham, selv at holde det gaaende med Convolering Strædet ud, saavel fra Malaga som fra Gibraltar, og krydsende mellem Cap Spartel og Trafalgar, for deraf at convolere Strædet ind, lige til Malaga, hvilken Tjeneste hans tvende Skibe vejeløst kunde udrette.

Den 24de Febr. om Aftenen lettede Wille med Najaden, Triton og Lougen; de havde 4 danske Skibe under Convoi, med hvilke de styrede Cours for Genua. Denne Overfart var lang og besværlig. Den 26de, endnu i Slægt af Malaga, krydsende med østlig Vind, mødte de et dansk Skib, som kom Øster fra og blev jaget af to Kapere. Wille tog det under sin Beskyttelse, og lod Lougen gaae tilbage med det til Malaga, med Ordre at søge ham i Genua. Fregatterne kom ikke til Genua før den 21de Marts. Fra den 14de til den 17de laae de til Ankers ved Pal-

ma, og to Skibe mistede de af Convoien, som i en Storm blev flitt fra dem.

I Genua sandt Bille Brev fra Consul Lochner i Tripolis, hvori denne meldte, at han vilde gjøre sit Bedste for at stille os Danste ved den ubehagelige Commission om Kanonerne; men at han imidlertid Intet vilde love, og at han stedse ventede, at Bille vilde erholde Ordre desangaaende fra Regjeringen herhjemme. Som Nyheder fra Tripolis berettede Lochner i samme Brev, at den tripolitanske 32 Kanons-Fregat (forhen amerikansk) var forlitt midt om Dagen i Tripolis Havn, og at den lille Kets, som havde vilket entre Carpen, havde havt Opror i sit Skib, hvorved Mandskabet havde hugget Hovedet af ham og derpaa sat Skibet paa Land paa Kysten af Egypten. Ifølgelig disse Skibe havde Paachaen bemærket sig et ketseligt Skib under tyrkisk Flag, under Paaskud af at dets Papirer ikke vare i Orden.

I en Skrivelse af 22de Marts meldte Bille Foransaaende fra Tripolis til Grev Bernstorff, samt at Briggen Lougen var bestemt til, ifølge Grevens Ordre af 23de Januar at overbringe Consul Bille til Algier. I dette Brev skelber han endvidere: „Hr. Rachel, dansk Chargé d’Affaires i Madrid, har skrevet til vor Consul i Malaga, Hr. Hoppe, for at paalægge ham, som en Sag af største Vigtighed, at forlange Convol af mig for fire danske Skibe, der vare opbragte til Ceuta af franske Kapere og nu skulde bringes til Malaga, for der at underlægges den franske Consuls, Hr. Chompré’s Domstol, eftersom Ceuta desuden var en saameget flit Havn.“) Men da en saadan Handlemaade er aldeles modsat mine Anskuelse af Opbringelsesretten og deraf flydende Præisfager, har jeg bedet Consul Hoppe om, at svare paa mine Vegne, at jeg ikke kunde tilstaae Hr. Rachels Begjæring,

*) Dette var en Folge af, at det var bleven forbudt at paadømme Præisfager i Ceuta, saaledes som i det Foregaaende er bemærket.

da det efter min Mening var at handle imod Kongens og det danske Flags Værdighed, at concolere franske Priser fra en Havn til en Anden, og at Nationen heller maatte finde sig i det mulige Tab af disse Skibe, enten ved Fortiis eller af anden Aarsag, end at have den Skam, selv at bringe dem for de franske Domsstole." Til Stutning meldte han, at der var lagt Embargo, i Genua og de franske Havne, paa alle Skibe af en vis Størrelse, som skulde fragtes for den franske Regjering, til at indfibe Tropper til en hemmelig Expedition; dette var Buonapartes Tog til Egypten.

I et Brev til Holmens Chef af 22de Marts blev Bille blandt andet: „Formedelst Nordvind og Havarie paa Seil og Lakkelas, stoppede jeg fra den 14de til den 17de Marts ved Palma paa Mallorca. Jeg traf her paa fire spanske Fregatter, som i Stormen d. 24de Decbr. havde været under de baleariske Øer, meh formedelst det haarde Veir bar de af til Cartagena. Jeg har ved denne Leilighed faaet en ny Bekræftelse paa den Tanke, jeg altid har havt om vore Skibe, nemlig at de i Bygningsarten ere bedre, end de fleste andre Nationers. Disse Spanier havde flingret Stænger og Underræer overbord; Skraagene havde givet sig saaledes i Naaderne, at den Commanderende havde faaet alt sit Krudt bedærvet. De veed hvad Najaden maatte udskaae i hiint voldsomme Veir, saavel som 2 Dage derefter, den 26de, og hvorledes den udholdt.“

Den 25de Marts ankom Lougen til Genua, efter en Reise af 12 Dage fra Malaga. Han havde samme Nat, den 26de Febr., bragt det danske Skib lykkelig til Malaga, hvilket han leverede til Capitain Niegelsen, der laae klar med en Convoi, at gaae vesterefter. Den 28de vilde han have lettet, men Landvinden tog af og Dønningen tiltog, saa at han blev nødt til at ankre op lige ved Molen. Vinden sprang nu op fra S. D., og Lougen maatte lade det andet Anker falde. I denne vanskelige Stilling laae den til Kl. 12, da den i en tiltagende haard Byge med betydelig Søe, der brød paa Landgrunden, drev for begy

sine Anker. I lykkeligvis sprang Winden fire Streger i denne Byge, hvorved Fabricius var istand til strax at kappe og sætte Seil til, og prangede han saaledes lykkelig ud af Bugten. Thetis's Barkas og Mandskab, som havde været ham sendt til Assistance ved Wapning, før det luftebe op, maatte han kaste fra sig, men de slap lykkelig ind til Molen. Sarpens kappede omtrent paa samme Tid og gik til Søes. Thetis holdt det noget længere ud, men maatte dog tilsidst ogsaa kappe og holde Soen. Lougen kom op til Malaga igien den 7de Marts, gik saa i Værk med at bierge alt Thetis's Warpegods, samt Sarpens Anker og Loug, hvilket lykkedes, og et af Koffardskibene, som skulde Strædet ud, fik det med. Selv gik Fabricius indenfor Molen, for at reparere sine Havarier, og gik saa Seil den 12te Marts med 4 Skibe under Convoy, som skulde østerefter, hvilke han tog med saalangt som hans Cours tillod det. Samme Dag som Lougen felledede østerefter, kom Thetis og Sarpens tilbage. Den Sidste havde krydset imellem Cap Spartel og Trafalgar, og havde convoleret adskillige danske Skibe ind og ud. Thetis havde villet holde sig indenfor Strædet, men blev af den haarde Storm af Levanten nødt til at gaae ud i Lø af Cap Spartel. Dysaa han havde convoleret adskillige Skibe ind og ud af Strædet. Capitain Kiegelsen var særdeles glad over den Activitet, Capitainleutenant Fabricius havde udvilst, med at bierge de efterladte Folk og Gods.

Med Lougen modtog Wille tvende Breve fra Admiralitetet, hvis Indhold vi af hans Svar, dateret 24de Marts, ville kunne skionne. Han skriver nemlig dert: „Trende Breve fra det kongelige Admiralitet, som vare i Malaga, bragte Cap. Lieut. Fabricius mig hertil. Et af 1ste Februar, hvormed fulgte Hr. Rachels Rapport, angaaer de kongelige danske Skibes Tilladelse til at hale indenfor Molen. Samme Meddelelse har jeg allerede for længe siden havt fra bemeldte Hr. Rachel, med den Anmærkning, at han ansaae det for et galant Afslag, hvilken Anskuelse jeg fuldkommen deler med ham. Da Capitain Ellbrecht for nogen Tid siden blev nødsaget at kappe sit Loug, og med stor Nød reddede sin Freyat

Indenfor Molen, skrev Gouverneuren et Brev til vor Consul med Begjæring, at Fregatten strax maatte hale ud, naar Belæret blev godt. Jeg maatte dengang give efter, og handle meget imod mine Høiester; men jeg ansaae det for Tienestens Bedste: jeg be-
 oedrede derfor Captain Ellbrecht at tage sine Bramstænger ned, hvorved han affecterede at have Havarie. Nu da den sidste Storm fordrev Ellbene derfra, og Capitainlieutenant Fabricius kom tilbage og maatte søge Ind i Molen, fordi han havde kappet to Ansece fra sig, havde Gouverneuren den Uartighed at lade ham vide, ved Consulen, at han maatte være udenfor Molen inden to Gange fire og tyve Timer. Capitainlieutenant Fabricius gik da til ham og sagde ham, at han vist ikke agtede at blive et Dieblig længer indenfor Molen, end det gjordes nodig for hans Konges Tienestes Lærø, men at han ogsaa paa ingen Maade lod sig bestemme Tid og Time dertil; hvorved da Gouverneuren blev mere høfflig og eftergivende. Hertil kommer, at der altid findes indenfor Molen en stor Mængde franske Kapere, som tage sig mange Friheder; ja, skulde man slutte fra deres Dristighed og Trudsel, kunde man fristes til at troe, de ikke frygtede for at øve Fiendtligheder.^a

„Det andet Brev, af 5te Februar, indeholder Collegiets Befaling til mig og de andre Ellibschefer under min Commando, snarest muligt at indsende vere Pengeregnskaber for hele Toget og siden maanedlig. Jeg har strax bekendtgjort denne Ordre for Cheferne af Triton og Lougen, ligesom jeg har ladet afgaae Meddelelse derom til Dhr Capitainer Kiegersen og Holdt, med Ordre at indsende deres Regnskaber directe til det kongelige Admiraltet. Om jeg end tør smigre mig med, at det høie Collegium vil antage min Forsikkring, at mit Regnskab altid har ligget saaledes færdigt, at hvilket Dieblig Døden overrumplede mig, Enhver kunde finde det klart, saa er det dog ikke i Tilbud hertil, at jeg vover at ubbebe mig en Hensland af nogle Postdage, men alene formedelst Forretninger og Correspondence, som følge med den Post jeg beklæder, hvilke gløre, at jeg som en Slave sidder med Pennen i Haanden Nætter og Dage; ja, til sine Alder si:

ger Arbejdet virkelig over mine Kræfter. Imidlertid har jeg steds med den største Lyst opofret Rolighed og Helbred, og skal saaledes vedblive saalænge mig spares Livet, naar det gælder om min alernaadigste Konges Tjeneste. Mit Regnskab er, som det høje Collegium vist vil indsee, forstrækkelig indviklet, ved den store Mængde Penge, som ere gaaet iglennem mine Hænder, saavel til Tripolis som til Tangier, og hvoraf mange ere tagne til Indtægt af mig, saavel for mit eget Etib, som for de andre under min Commando; Alt med Hs. Exc. Grev Schimmelmanns og det kongelige Economie og Commerccollegii Tilladelse, saa at Arbejdet vil tage mig megen Tid og blive besværligt; men det høje Collegii Ordre skal blive opfyldt punktlig. Efter det første Aars Regnskab, som vil blive indsendt paa eensgang, skal jeg vedblive maanedlig, naar Udgifter have fundet Sted, saalænge til det alernaadigst maatte behage Hans Majestæt at kalde mig tilbage."

Fra Genua blev Fregatten Triton beordret til Marseille, for at tage Convoi med sig til Malaga, hvor den da skulde afløse Thetis paa Stationen. I Tilfælde, der ingen Skibe vare i Marseille, havde Captain Ulbrecht Ordre at anløbe Barcelona, for at søge Convoi Strædet ud. Thetis skulde, saasnart den var afløst, tage Convoi langs Kysten op til Genua, for der at proviantere. Her vare nemlig de fleste Provisioner at faae til bedst Kjøb, medens de i de spanske Havne, og navnlig Malaga, knap vare at erholde for Penge. Instructionerne til disse Skibs-Chefer ere af 2den April, og i dem hedder det: „at de have at give al mulig Beskyttelse til danske Skibe mod fremmede Rapere, hvor de møde dem i Søen."

Her i Genua modtog Bille Bekræftelse paa, hvad han allerede havde indmeldt, at de krigsførende Magters Rapere vilde efter det sidstudgaaede Directoriets Decret blive mere usorkammede, end nogenfinde. Fra alle Sider indløb Klager; endog fra Neapel, som hidtil havde været et Frihed for de neutrale Skibe, meldte Consul Helgelin, at danske Skibe dertil vare opbragte. Hvad der blev taget i Golfen af Lyon bragtes i Almindelighed til Corsika, og dette

var uden Undtagelse ethvert Skib, som de franske Røvere blot kunde faae fat paa, da de altid havde til Paaskud, at de vilde undersøge om der ikke fandtes engelske eller russiske Vare ombord. Endog Skibe, der kom fra Livorno, hvor de havde indtaget deres Ladning, bleve opbragte til denne De. I et Brev til Grev Schimmelmänn, af 4de April, skriver Bille i denne Anledning: „Da der saa at sige ikke er nogen Ret eller Retfærdighed paa Corsika, og den som oven der er meget langsom og tvetydig, foretrakke Capitainerne og Befragterne af de opbragte Skibe, for at undgaae Videløstighed og Tidsspilde, at betale en Sum Penge til hje Kloverer, hellere end at udsætte deres Eiendom for at komme under de franske Consulers Behandling. Det er begribeligt, at Røverne finde deres Regning ved denne Fremgangsmaade.“

Inden Bille forlod Genua modtog han Brev af 10de Marts fra Grev Bernstorff, hvilket i de meest smigrende Udtryk indeholdt en ny og hæderlig Ordre. Det lyder saaledes:

„Den heldige Maade, paa hvilken De har vidst at jævne vor Tvistighed med den algieriske Regjering, har overgaaet vor Forventning; og jeg anseer mig for meget lykkelig, ved at kunne ogsaa fra min Side gjentage Dem den Forsikking, at Kongen har med særdeles Tilfredshed erklæret den udmærkede Tjeneste, De har gjort ham og Fædrelandet, ved denne saa vanskelige Leilighed.“

„Det blev deres Lod at gjenoprette og styrke de brudte Venstabsforhold imellem Danmark og de barbaeriske Magter. Der staaer Dem endnu et Baaud tilbage, at knytte i dette Niemeed.“

„Den unge og kække Mulei Soliman har endelig, efter en lang og blodig Kamp, sejret over alle sine Medbeilere, og har forfikket sig den udeelte, høieste Magt over hele Keiserdømmet Marocco. Kongen ønsker, ikke at lade et saa vigtigt Dieblil gaae ubenyttet bort, for at besyrke det imellem Danmark og Marocco bestaaende Venstabs, og Hans Majestæt har derfor besluttet, lig med de andre europæiske Nationer, at sende en Ambassade til Keiseren, for at lykønske ham til hans Thronbestigelse.“

„Kongen er overbevist om, Hr. Kammerherre, at Deres Ravn betydelig vil virke til at give denne Sendelse af den Glæde og den Virkning, som den behøver; og det er mig paalagt at tilbyde Dem denne nye Forretning, dog med det udtrykkelige Tillæg, at det tillædes Dem, at overdrage den til en anden af Deres underhavende Officierer, dersom Deres Helbreds Tilstand skulde hindre Dem i at udføre den selv. Det er at ønske, at denne Ambassade kunde finde Sted i Mai Maaned, da det længerhen i Sommeren vil være yderst besværligt, formedest Varmen, at reise i det Indre af Afrika.“ Til Slutning underrettes han om, at de til Reiseren bestemte Præsenter, som Ambassadeuren skulde overlevere, vilde afgaae til Tangier om 10—12 Dage. Alle de fornødne Dokumenter bleve ligeledes dithen expederede.

Dgsaa fra Admiraletet modtog Wille Brev, dateret 2den Marts, som indeholdt hans høie og høieste Forefatters særdeles Tilfredshed, tilkiendegivet ifølge Kongens Befaling, for hans ved Ulgier udviste gode Conduite, som Sømand og som Underhandler i hlnn saa vanskelige Sag.

I sit Svar paa disse Breve meldte Wille, at han laae klar med tre Skibe, og ventede kun paa Leilighed. Den 8de seftede de alle tre om Aftenen. Triton satte Cours for Marselle. Najaden og Lougen gik til Livorno, hvor de ankrede den 10de. Wille meldte herfra, at han agtede at gaar til Tangier, for at kunne opspilde den ham givne Ordre, angaaende Ambassaden, og at Lougen skulde afgaae den 14de, i samme Maaned, til Algier med Consul Wille. Selv vilde han først antobe Neapel og Malaga.

Det var saavel i Genua, som her i Livorno, at Wille fik flere Breve fra Baron Rehbinden, angaaende den Sacriske Sag; men hvis Indhold allerede er bekendt fra den tidligere Dmtale af denne Sag. Med den nye Consul skrev Wille nu til Rehbinden, og tilbød ham Passage med Briggen Lougen til Mahon, for at gjøre Dvarantaine, og derfra til en spansk Havn. I dette Brev skrev han blandt Andet, at Regieringen havde været meget forædelmodig, ved at tilstaae Sacri de 15000 Mastre, dem Joden

ganske vist ikke skulde have faaet en Skilling af, dersom han havde været tilstede; at Grev Bernstorff havde ganske bestemt erklæret denne Sum for at være Regjeringens Ultimatum, og at det var meget ønskeligt, at denne Sag var bragt til Ende, inden den nye Consul tiltraadte sit Embede. „Jeg skulde tage meget fejl,“ skriver han „om Krigen ikke vilde være Vacri meget ubehageligere, end Freden. Ifald De har Lyst og troer det passende, kan De hilse ham fra mig og sige ham, at Hans Danske Majestæts Eskadre er ligesaa stærk i Middelhavet nu, som ved Nytaarstider, og bliver aldeles ikke formindsket. Der er vel ikke saa stor Ære ved at aflaae Jodens Fordringer, som Deien; men der er ogsaa desto større Skam i at give efter for dem. og en saadan Svaghed vilde have meget skadelige Følger for Nationen, da Hr. Vacri derved vilde faae en ligesaa let som hurtig Maade i Hænde, til at berige sig paa Danmarks Bekostning. Det forekommer mig, at den svenske Consul, som er Jodens intime Ven, kunde nok, til Gien-gæld for hvad vi have gjort for ham, virke Noget til Fordeel for os, uden at det koster ham hverken Umage eller Risiko.“

Consul Wille kom til Algier den 14de Mai. Under 29de s. M. skrev han til Kammerherre Wille og meldte ham den gamle Del, Hassan Pachas Død, og at Mustapha, forhen Overtatmester, var bleven Dei i hans Sted. I dette Brev skrev Consul Wille: „Ved min Ankomst til Algier fandt jeg Vacris Sag afgjort, men den kostede 50000 Istiedt for 15000 Piaastre (kortes) som var Regjeringens sidste Beslutning i denne Sag; og det uden at Deien havde blandet sig deri. Jeg begriber det ikke.“ Vi ville længere hen erfare, at Sagen ikke hermed var tilendebragt, at Regjeringen ikke anerkendte denne Rehbinders Afgjorelse af Sagen, og at den endnu voldte betydelige Forviklinger, da ogsaa Mustapha Bey tog sig af Vacris urimelige Fordringer.

Efter at have givet Consulen alle de Oplysninger, angaaende Algier, som stode i hans Magt, gik vor Wille atter Seil med Najaden, fra Livorno, den 12te April, og ankom til Neapel den 15de. Udskillige danske Skibe laae færdige i Livorno og bade om Convoi

vefterøfter. Det smertede Bille inderligem, at Klenesten bød ham at negte det: Han beordrede imidlertid Capitain Fabricius at tage alle færdige Skibe med sig til vestenfor Corffica, og isøvrigt convoiere dem saalangt, som hans Cours til Algier vilde tillade det.

I Neapel inbtog Bille et Quantum Vijn, og saaledes var han provianteret for 16 Uger. Dette blev han ikke klar med, før den 23de. Samme Aften gik han ogsaa Seil for Malaga, hvor han ankof den 7de Mai.

Fra Capitain Kiegelsen modtog han her Rapport, om hvad der paa Stationen ved Malaga var forefalbet. Vi have seet, at Lhetts og Sarpen kom tilbage, d. 12te Marts, fra deres Krydstour i og udenfor Strædet. Formedelst stadig vestlig Wind kom de ikke under Seil med deres Convoi, før den 24de; den var da 28 Skibe stærk. De maatte krydse til den 31te, da Winden gik østlig, og med den gik de Strædet ud og slap Convoien 6 Mile vestenfor Cap Spartet; den var da voxet til 33 Skibe; men heraf vare to komne til imellem Malaga og Gibraltar, som uagtet de skulde østerefter, og havde dertil den fortræffeligste Wind, dog foretrak at blive med Convoien til at Dragsmændene kunde bringe dem tilbage og siden forsikke dem Convoi østerefter. Sagen var denne, at der altid var ved selve Anløbningen af Malaga Red, at Koffardimændene vare meest udsatte for Opbringelse af franske Kapere. Den 31te Marts, just som Convoien passerede Gibraltar, mødte den en engelsk Convoi paa 20 Seilere, under 3 Linieskibes Bedækning. Denne blev angreben af de spanske Kanonbaade fra Algeziras, og da det var stille Vetr, varede Kanonaden en Times Tid, men Affairen havde intet videre Resultat.

Paa Tilbagereisen anløb Kiegelsen Tangier, før at afsejere de 25000 Piastre, han havde ombord til Consul Dissen; men da denne ikke ønskede at modtage dem, gik han strax derfra og kom til Ankers ved Gibraltar den 3die April. Han søgte Ind til dette Sted, for at erholde Praktika saa hurtigt som muligt, og for at samle Convoi østerefter. Imidlertid kom Sarpen berind den 12te April, efter at have krydset under Cap Spartel siden den 1ste.

Riegelsen afgav da 5 Skibe, som vilde vesterefter; de havde været opbragte til Gibraltar, men vare atter frigivne. Selv gif han Seil med et stort, tremastet Skib under Convoi, og kom den 17de April til Malaga. Da Wille ankom til Malaga laae Riegelsen klar, siden den 28de, med en ny Convoi, dengang 11 Skibe stor, for at gaae vesterefter.

Formedelt Stille og stormende, vestlige Vinde kunde Hold ikke komme under Seil fra Gibraltar, før den 25de April. Vi vilde her lade ham selv tale, i denne for ham saa ubehagelige Af-faire. Hans Rapport til Riegelsen, dateret Algeiras den 26de April, lyder saaledes: „Igaar Eftermiddags gif jeg under Seil med de fem Skibe under Convoi, som jeg havde til Luvart af mig. Vinden var S. D., laaber Bramseils Ruling. Kl. 5½ vendte østerover. Strax efter, at vi vore komne under Seil, lettede ogsaa en engelsk Dragsbrig. Jeg braste op, for at samle Convoien; men formedelt Stille, Strom og Mørke bleve tre af mine Skibe flite fra mig. De vare: et tremastet Skib, som Strømmen havde sat ind ad spanske Kysten til, og to Brigger, der laae i Stille, uden Skibsmagt. Vi observerede endeel Smaafartøier holde langs Landet, Syd hen. Selv havde vi Laring af nordlig Wind og omslørende Vinde. Da det tremastede Skib var over ¼ Mill fra os, og et af Rosartøierne flød et Skud, sendte jeg Lieutenant Krieger hen til de bevæbnede Fartøier, som jeg troede vare spanske Kanonbaade, for at underrette dem om, at de fem danske Skibe vare under min Convoi; men da han kom til dem, fandt han, at det var franske Kapere, hvoraf en allerede var gaaet over i det danske Skib, som ved Lieutenant Kriegers Ankomst strax blev givet fri, efter at dets Papirer vare undersøgte. Han gif derpaa til en af Briggerne, som de ligeledes havde bemægtiget sig; men denne vilde de paa ingen Maade give fri. Da Lieutenant Krieger roede tilbage og passerede det tremastede Skib, raabte de til ham; og da han kom over, havde Franskmændene igen forandret Beslutning og gjort Skibet til Priis; saa at Lieutenant Krieger maatte lade sig sætte herombord i Koffardimandens

Jolle, da Kaperne, som laae paa Siden af Skibet, 10 i Tallet, imedens han talte med den franske Officier, havde tvunget vort Factot til at forlade Skibet og gaae ombord. Efter Lieutenant Kriegeres Beretning, havde disse Skibe Vinden af S. D. da han forlod dem. Vi havde paa samme Tid Vinden S. V. og vestlig Laring. Da jeg paa ingen Maade kunde komme disse Skibe til Hjælp, blev jeg hos de to Galeaser af Convoien, og gik med dem til Gibraltar, hvor jeg kom til Ankers Kl. 10 om Aftenen."

"Imorges Kl. 5 gik Seil fra Gibraltar til Algeziras, for at reclamere de tre Skibe, som dertil vare opbragte. Ved min Ankomst, Kl. 7½, fandt jeg først den Vanskelighed, at jeg ikke kunde faae Praktika, eftersom jeg kom fra Gibraltar; dernæst da jeg begjærede den danske Viceconsul i Tale, kom en gammel Mand, ledsaget af to Andre, og kunde ikke tale Andet, end Spansk. Jeg begjærede da at tale med den franske Consul, hvorpaa der kom en spansk Officier, som sagde at han var fransk Viceconsul, men at han ikke kunde resolvare Noget, da Alt blev sendt til den franske Consul i Cadix. Da jeg saa, at det var umuligt at faae Noget ubrettet med disse Mennesker, skrev jeg til den danske Consul i Cadix, og paalagde ham, at arbejde af alle Kræfter, for at faae disse Skibe løsladte. Deres Papirer ere, efter Consul Glynnss Sigende, de rigtigste, som kan tænkes."

Consul Boom gjorde strax alt muligt, for igiennem den franske Consul i Cadix at udvirke disse Skibes Løsladelse. Han modtog, efter nogen Tøven, Svar fra denne Mand, som i Korthed gik ud paa, at uagtet Omstændighederne ved disse Prisers Opbringelse syntes forviklede, og det var ham umuligt at afgive nogen Kiendelse i Sagen, før han havde Papirerne i Hænde; saa vilde han dog, for at bevise sin Regterings Retfærdighed og Agtelse for neutral Eiendom, give Ordre til den franske Viceconsul i Algeziras, Hr. Augustin Perez, at løslade de tre opbragte Skibe, saafremt Captain Holdt vilde fremkomme med tilstrækkelige Beviser eller give sit Ord for, at de havde indtaget deres Ladninger i franske og spanske Havne, og hørte virkelig til hans Convoi. Han

gjorde Undskyldning for Kapernes Feiltagelse, sigende at den danske Brig var saameget bortfiernet, og den engelske Drlogsmand derimod midt i Convolen. Consul Boom meldte dette Svar til Holdt, og sendte Duplikat af den hele Correspondence til Bille, som netop var ankommen til Malaga. Boom syntes, at den forlangte Erklæring var kun en Formalitet, som Holdt let kunde opfylde, enten personlig eller skriftlig, og i sidste Tilfælde lade Rigtigheden af sin Underskrift bevidne af den danske og franske Consul i Gibraltar eller Malaga. Men Bille saae Sagen fra en anden Side, og skrev derfor Følgende til Consul Boom:

„Ved min Ankomst hertil, den 7de Mai, modtog jeg Deres ærede Skrivelse, indeholdende Beretning om Deres Correspondence med den franske Consul, angaaende de tre Skibes Opbringelse af Captain Holdts Convoi. Jeg maa tilstaae Dem, Hr. Consul, at denne Sag meget har forundret mig, og jeg tvivler om, at vi have samme Anskuelse af Sagen. I det Dieblik den franske Consul kan betænke sig paa, strax at sætte disse Skibe i Frihed, maa jeg ansee denne Opførsel som et Brud paa den gode Forstaaelse imellem vore Hoffer. Jeg vil imidlertid heller antage, at den franske Consul ikke har de tilbørlige Kundskaber om Folketretten, end troer, at han skulde have Ordre til, underhaanden at lade begynde Fiendtligheder mod den danske Nation. Jeg paalægger Dem derfor, Hr. Consul, saavel for derved at komme til Kundskab om den franske Consuls Tænke- og Handlemaade, som og for at opfylde den os Begge paaliggende Pligt, at De vil begjære hine Kapere arresterede og straffede, samt at en Note, paa deres og deres Fartøiers Navne, maa blive Dem tilskillet, for at kunne indsendes til vort Hof, overbevilst om, at den franske Regjering vil give os en Opreisning, der er passende efter Forbrydelsen. De maa vide, Hr. Consul, at disse Kapere have brevet deres Uforsømmethed saa vidt, at de have tuunget Drlogsbriggens Fartoi til at forlade det opbragte Skib, saa at Officieren, som var derombord, blev nødt til at gaae tilbage med Skibets Tolle. Jeg troer, De bør, i Tilfælde den franske Consul skulde negte Deres Begjæring, tilkønde-

give ham, at De tvivler om den franske Reglerings fredelige Sindsdelag imod Danmark, og derfor forlange, at Hændighederne idetmindste ikke maatte udøves, før De havde kunnet faae Tid til at gjøre Deres Melding desangaaende til den danske Regiering."

"Hvad det Certificat angaaer, som forlanges af Capitain Holdt, da er det tilfulde beviist, at disse Skibe have taget deres Ladninger i franske og spanske Havne, ved deres Papirer, som allerede ere i Kaperens Hænder; og at Skibene hørte til den danske Convot, er, synes mig, tilfulde beviist ved Capitain Holdts Reclamationer, saa at alle øvrige Vidnesbyrd ere overflødige; desuden forsvarer en god Sag sig selv; og de, som have den, have vist ikke nødig at lade sig forekrive Love af dem, som have handlet urigtigt. Vi have intet andet at gjøre, end at forsikre os, at vi faae al den Opriisning, som man er vort Flag skyldig; og ifølge heraf, for ikke at glemme alle Formaliteter, forlanger De Kaperne arresterede eller Caution stillet for dem. Fra vor Side maa Intet forsømmes; vort Hof vil nok afgjøre det Dvrige."

Som Følge heraf skrev Boom da en Note til den franske Consul, hvori han omtrent gjentog hvad Bille havde skrevet, og Enden blev da ogsaa, at disse Skibe bleve løsladte, uden videre Erklæring desangaaende fra dansk Side. Men uagtet den franske Consul virkelig erklærede Kaperne for straffskyldige, er det vel meget at omtvivle, at de bleve straffede. Deres og Redernes Navne bleve imidlertid opgivne og indmeldte til den franske Reglering.

Paa sin Reise fra Neapel til Malaga havde Bille havt meget stormende Veir; under dette sprang Vinden ofte indtil 16 Streger ad Gangen, hvilket forvoldte en meget uregelmæssig og urolig Sø. I sin Rapport til Collegiet, denne Reise betræffende, roste Bille sin fortræffelige Majade, som et i høi Grad solide bygget Skib, der selv under de voldsomste Bevægelser og med de stærkeste Selsføringer, han ofte havde været nødt til at byde den, under Algier blandt andet, endnu aldrig havde trukket en Lomme Vand. Detimod klagede han meget over sine Sells og sin Takkelases maadelige Tilstand, og begjærede en stor Mængde Vare-

gods udsendt, da Sligt ikke var at faae for Penge i Middelhavet. Han onskede meget, at der i Gibraltar kunde gøres et Dptag af Varegods for Eskadren, saalænge den skulde forblive saa stærk, som for Tiden var Tilfældet.

Vi have seet, at Kiegelsen laa klar til at gaae med en Convoi af 11 Skibe vesterefter, da Bille kom til Malaga. Inden Afsejlingen var den voxet til 17 Skibe. Da Bille, ifølge sin Ordre om Ambassaden til Marocco, skulde til Tangier, besluttede han at hjælpe Kiegelsen med at convoiere, gik derfor Seil med begge Fregatterne og hele Convoien, den 9de om Aftenen, men fik contrair Wind, strax da de kom udenfor, som nødte dem til at holde Krydsende med labert og Stille til den 20de. I denne Tid stødte endnu 3 Skibe til Convoien. Bille havde ikke spildt Vand, siden han forlod Neapel. Han begyndte derfor tilbeds at mangle; men især bedærvedes det, han havde, betydeligt; han overlod derfor Convoien til Capitain Kiegelsen alene, og søgte Tangier, hvor han kom til Ankers d. 21de Mai. Imellem Gibraltar og Tangier passerede han Capitain Ulbrecht, som med en Convoi af 12 Skibe gik Strædet ud; og idet han passerede Algeiras kom Capitain Hold ud derfra, med de tre frigitne Skibe, som da ligeledes gik vesterefter. Der var altsaa tre danske Convoier, i Alt 35 Skibe, som paa eengang bleve bragte ud af Middelhavet. Kiegelsen var beordret, saasnart han kom tilbage til Malaga, at tage en Convoi med sig østerefter, op til Genua og Livorno, og derfra atter komme tilbage. Sarpen skulde søge de spanske Havne, for derfra at convoiere vesterefter. Triton skulde forblive paa Stationen ved Malaga, hvor Lougen skulde stode til den, naar denne Brig kom tilbage fra Algier. At denne Convoiering var nødvendig til Handelens Sikkerhed, troer jeg af det Foregaaende tilfulde godtyort: Hvor besværligt og vanskeligt det var, sees blandt Andet af følgende Exempel, som Bille anfører i sin Rapport til Admiralitetet, dateret Tangier d. 22de Mai.

„Magtet at Capitain Kiegelsen og jeg lode patrouillere hver Nat i og omkring Convoien, naar det var Stille, havde dog en

Kobaad, der var fransk Kaper, den Dristighed en Nat at ville gaa ombord i et af Skibene; men en Kugle og to armerede Fartøier, fra Najaden, bragte ham til at affaae fra sit Forsæt og undløbe. Imidlertid er dette Arbeide, at convolere og patrouillere om Natten, meget besværligt og udmattende for Mandflabet."

Wille traf ikke Præsentfløjet i Tangier, som han havde ventet. Briggen Sarpén kom ind paa Baiaen d. 22de, efter at have forladt sin Convoy ude af Sigte af Cap Spartel. Den 26de lettede Wille med Najaden og Sarpén derfra, og da de kom udenfor opdagede de Lhetis og Triton, som kom vesterfra, saa at Skibdren for et Diebil var samlet; men Sarpén blev strax affendt til Gibraltar, for at tage tre Skibe med, som vare meldte at skulle ligge klar til at gaae østerefter.

Triton, som d. 21de Mai var gaaet Strødet ud med 12 Skibe under Convoy, havde d. 23de April forladt Marseille med 6 Skibe. Imellem Majorca og Vulca stødte tre Skibe, som kom fra Cette, til Convoyen. Den 8de Mai, om Formiddagen, 6 Mille vestenfor Malaga, opdagedes en Seller, med dansk Flag fra Fortoppen, som med Force af Sell stod ned til Convoyen, jaget af en engelsk LopselsSkonnert. Saa snart denne Seller, der var en Brig, var kommen ind i Convoyen, kom Skipperen ombord og berettede, at han var hjemmehørende i Bergen, kom fra Cette og skulde til Llibeck; at han samme Dag Morgens var bleven taget af to smaa franske Kapere, le Risque og les Alpes maritimes, som hver havde sat en Præstemester ombord; men i det samme var den ham nu jagende engelske Skonnert kommen til, hvorpaa de franske Kapere vare flygtede ind til Land, og da just paa den Tid Triton blev opdaget, havde de franske Præstemestere leveret Skipperen sine Papirer tilbage og sagt, han skulde forcere hen til Convoyen. Ulbrecht examinerede Skipperen; og da Alt var i Orden, tog han ham under sin Beskyttelse, og tog de franske Præstemestere ombord til sig. Imidlertid var den engelske Skonnert, som ogsaa var en Kaper, kommen op og dreiede til i Convoyen. Ulbrecht vilde have ham ud af den, hvortil han svarede,

at han horte hjemme i Gibraltar, og at dette sølgelig var hans Cour. Da han blev truet med Rugler, forlangte han først de to franske Præmestere ubleverede; men da ogsaa dette blev ham afflaaet, holdt han endeligen af og gik sin Vel. Vinden nødte imidlertid Elbrecht til at vende om, da han var 5 Mile fra Gibraltar, og gaae til Malaga med sin Convoi, hvor han ankrede d. 10de Mai. Her vare de to Kapere komne til, havde gjort deres Erklæring for deres Consul, og nu forlangte denne Briggen og de to Præmestere ubleverede. De to Mand fik han strax, men Briggen ei. Dette gav Anledning til nogen Correspondence (den franske Consul vilde endog have, at Gouverneuren skulde protestere mod Convoiens Afseiling) men fra Elbrechts Side var Brevvevlingen temmelig laconisk. Han skrev nemlig, under 11te Mai, til Consul Hoppe:

„Deres meget Ære af Dags Dato, tilligemed den franske Consuls til Dem, har jeg modtaget; og tiener til behageligt Svar, at den danske Brig Cathrine Elisabeth bliver ikke ubleveret af mig, da den er under min Convoi. Min Rapport desangaaende indsender jeg imorgen til det kongelige Admiraltets- og Commissariats-Collegium.“

Elbrecht meldte i sin Rapport, at, medens han laa i Malaga, kom den svenske Fregat Thetis og Briggen Dragonen, med to Skibe under Convoi, paa 28 Dage fra Norge; endvidere, at han i Strædet havde mødt Contre-Admiral Nelsons Skadre, og at en engelsk Fregat, Terpsichore, Capitain Gen, havde præiet ham.

Ogsaa Capitain Riegelsen havde mødt bemeldte Skadre, og var bleven præiet af et Linieskib. Det heed, i Gibraltar, at Nelson var bestemt til at observere den i Toulon under Udrustning værende Expedition.

De tre danske Fregatter gik samlede tilbage til Malaga, hvor de ankom d. 27de Mai. Briggen Sarpen kom dertil d. 29de, med tre danske Skibe under sin Convoi. Han meldte, at han ved at krydse i Strædet, havde mødt to danske Skibe, tagne af

engelske Kaper. Efter at han havde forfikkret sig, at deres Papirer vare i fuldkommen Orden, tog han dem under sin Beskyttelse og bragte dem, det ene ud af Middelhavet, det andet til Gibraltar og nu senere til Malaga. Den ene Kaper klagede til den engelske Admiral Orden, som forlangte Holdts Erklæring desangaaende, og derefter indberettede Sagen til Admiral St. Vincent. I sin Erklæring til Admiral Orden skrev Holdt, at han den 30de f. M. mødte et dansk Skib, bestemt til en neutral Havn, ladet med Brændevin og Vin, taget af en Kaper, af hvad Nation vidste han et, da det ikke var Noget derombord, som kunde tale, læse, skrive eller forstaae et Ord Engelsk; og da han havde fundet bemeldte Skibs Papirer i fuldkommen Orden, og det endydermere havde været visiteret og tilladt at fortsætte Rejsen, af en engelsk Orlogsfregat under Cap Gate, saa havde han ifølge sin Ordre taget paa sig, at sætte dette Skib i Frihed og tillade det at fortsætte sin Reise.

Den danske Consul Glynn i Gibraltar klagede ogsaa over den forsøgte Strængthed, hvormed Under-Admiralitetstretten der paa Stedet gik frem, men i Særdeleshed over, at alle Skibe, hvor de saa bleve tagne, bleve bragte til Gibraltar, hvorved de ofte førtes aldeles ud af deres Cours og spildte megen Tid.

I Malaga modtog Bille Rapport fra Capitainlieutenant Fabricius. Han havde forladt Livorno d. 14de April, med Consul Bille, som Passager ombord, og fire Skibe under Convoi. Disse forlode ham d. 21de, da deres Cours ikke længer faldt sammen med hans. Undervejs blev Consul Bille heftig syg, hvorfor Fabricius blev nødsaget til at anløbe Mahon for nogle Dage; men nu, d. 29de April, var han atter færdig, og Bille var ved god Helbred ombord hos ham.

Omtrent paa denne Tid syntes en Spænding at indtræde imellem den spanske og franske Regiering. I det mindste begyndte de spanske Autoriteter at tale et andet Sprog imod de franske Consuler, og syntes alvorligt at ville hemme de overhaandtagende Boldsamheder, som de franske Kaperne tillode sig. Et

Brev fra Wille, dateret 6te Juni, til Grev Bernstorff, vil det være passende her at indføre:

„De Begivenheder, som have fundet Sted, siden jeg senest havde den Ære at tilskrive Dem, lade til at kunne faae saa stor Indflydelse paa vor Skibsart her i Middelhavet, at jeg ikke kan forbigaae dem med Lausshed. Efter Ministerforandringen i Madrid taler Gouverneuren her i en ganske anden Tone til den franske Consul. Da denne for nogen Tid siden havde condemneret et dansk Skib, ladet for spansk Regning, og ikke vilde give det fri paa Gouverneurens Opfordring, lod denne Sidste ham tilkendegive, at han maatte bestemme sig inden 24 Timer, om han vilde frigive Skibet godvillig eller ei; og man vil vide, at Gouverneurens Brev skal have været skrevet i meget haarde Udtryk. Han har ligeledes re클ameret et dansk Skib, som var opbragt og prisdømt i Almeria, ladet for den spanske Regierings Regning. Et genuesigt Skib, taget under Almerias Canoner, er ogsaa, paa Grund heraf, fordret løsladt af den spanske General, og han har erklæret den franske Consul, at han aldeles ikke tillod ham at dømme i denne Sag, da Skibet var taget paa spansk Territorium.“

„Jeg bemærkede, i de sidste Dage, megen besynderlig Bevægelse imellem de franske Kaperere her i Havnen, og jeg blev underrettet om, at de alle have mistet deres Kaperbreve og ere kaldte tilbage til Toulon. Den franske Consuls Ordreer maae være meget strænge, da han endog har forlangt Hiælp af den spanske Gouverneur, for at tvinge Kapererne til Lydighed. Derfor Hensigten hermed er, at skaffe Matroser tilveie til Expeditionen, som udbruges i Toulon, da opnaaes den kun Ret, thi de fleste af Kaperernes Folk ere Fremmede.“

„Det har ikke været mig muligt, at forfikkre mig om det er sandt, at den spanske Gouverneur har erklæret den franske Consul, at han herefter agtede at behandle ham lige med andre Nationers Consuler. Derfor dette er Tilfældet, vil Kaperernes Antal betydeligen formindskes, da deres Haab om Gevinst, der alle-

rede betydeligen er aftaget, vil aldeles tilintetgjøres, dersom deres Handlinger kunne blive underkastede de spanske Tribunalers Bedømmelse. Der er al Grund til at troe, at Venkabet imellem Spanien og Frankrig staaer paa en saare svag Fod. Kom det an paa det spanske Folk, vilde det snart være aldeles kuldkastet."

Imidlertid søgte den franske Consul at gjøre hvad han kunde, for at ødelægge den danske Handel. Han erklærede den danske Consul, i en Skrivelse, dateret 5te Praireal, at det var almindelig anerkendt af de franske Tribunaler, at Tractaten af 1742 var ikke mere i Kraft, hvoraf fulgte, at de franske Kapere kunde opbringe danske Skibe, uden at iagttage den skyldige Agtelse for Flaget. Endvidere erklærede han, at alle danske Skibe, som havde faaet deres Papirer i Hamborg, vilde blive priisdømte, alene paa Grund heraf, og dette var allerede skeet i Cartagena, og Dommen bekræftet i Aix. Imidlertid var en saadan Dphævelse af Tractaten af 1742 aldrig bleven bekendtgjort, hverken fra den franske eller den danske Regjerings Side; tværtimod, denne Tractat er endnu, med enkelte Modificationer og Tillæg, i fuld Kraft.

Uagtet Bille den 5te Juni laa færdig til Afsejling fra Malaga, kom han dog ikke under Seil før den 13de. Deels uroligt Veir, deels omløbende Vinde og Stille, som paa denne Aarstid er saa almindelig i Middelhavet, var Aarsag heri. Fregatten Triton, som skulde med en Convoi vesterefter, forsøgte forgjæves samme Dag at komme under Seil. Stille og Siksom nødte ham atter til at ankre. Bille, som var alene, kom ud, mødte vestlig Vind og klypsede sig til Gibraltar, hvor han kom ind den 15de om Morgen.

Hadde Bille glædet sig ved, at de franske Kaperes Tilbagekaldelse gav vor Handel lidt mere Fred, saa fik han derimod fra engelsk Side Anledning til nye Klager, ved sin Ankomst til Gibraltar. Udfældige danske Skibe vare her indbragte; iblandt Andre et fra Marseille og et fra Cette, som, efter at de af Triton vare convoierede Strædet ud, og vare komne forbi Cap St. Vincent, dog bleve opbragte af den engelske Fregat Aurora, Ca:

pitain Digby, og sendte til Flaaden for Cadix, og derfra til Gibraltar for at dømmes. Men det, som var det meest uretfærdige heri, var, at Capitain Digby havde fra det ene af af disse Skibe, en Brig Cathrine Elisabeth^{*)}, Capitain Petersen, taget 5 Mand og sat 6 Engelske i deres Sted; saa at da denne Brig, ved sin Ankomst, strax blev sat i Frihed, med Certificat for, at hans Sag var i Orden, kunde han ikke gaae af Mangel paa Folk; thi at gaae ud med de engelske Folk vilde have udsat ham for at blive gjort til Priis af den første franske Kaper, han mødte. Det andet Skib, Pinken Victoria, Capitain Groot, havde Capitain Digby givet de fem Mand fra Briggen Cathrine Elisabeth og fire Engelske ombord, og derimod frataget ham 9 Mand. Ogsaa dette Skib ventede at blive frigivet; men hvorledes da fortsætte sin Reise, da det af sine egne Folk kun havde en Mand og en Dreng ombord. „Jeg frygter“, skriver Wille, i den Anledning, til Grev Bernstorff, „at dersom disse Misbrug ikke blive paatalte itide og med Kraft, for den engelske Regjering, kan det have de farligste Følger for vor Handel. En anden Ting, som den engelske Regjering maa høiligt misbillige, er den store Mængde Kapere, som udrustes i Gibraltar, commanderede af Italienerne, og besatte med Folk af alle Nationer, men hvoraf Ingen kan enten læse, eller skrive, eller blot forstaae Engelsk. Heraf følger, at de anholde Skibe, som eengang ere løsladte, stundom over 100 Mile fra denne Havn, og det blot paa Grund af deres Uvidenhed. Det er sandt, at de da gjerne blive frigivne inden to Gange fire og tyve Timer; men de have dog imidlertid maattet gjøre denne Reise, have spildt deres Tid og gode Lelighed, og ere ofte udsatte for de spanske Kanonbaades Ild, naar de komme ind.“

Den 27de Juni kom Triton ind til Gibraltar, efter at have bragt sin Convoi Strædet ud. Den 28de fik Wille, ved en Express, Efterretning fra Consul Olsen, at det saalænge forventede

*) Den Samme, som Triton tog tilbage fra de franske Kapere, 6 Mile vestenfor Malaga.

Transportflib endelig var ankommen. Den 30te gik han med begge Fregatter til Tangiers; dog maatte Triton først convoiere to Skibe Strædet ud.

Efter at have ansat sin Næstcommanderende, Capitainlieutenant Berner, til Interims-Chef af Fregatten Najaden, gik Wille iland den 1ste Juli, for at tiltræde sin Ambassade. Men førend vi kunne følge ham paa denne interessante Rejse, maane vi endnu opholde os noget ved Skadren og dens Virken, samt ved Willes Correspondence, saavel med de barbariske Magter, som med Hiemmet.

Transportflibet, ført af Capitain Engberg, var, foruden de indehavende Præsenter til Keiseren af Marocco, ladet med Proviant og Væregods til Skadren, og med Præsenter til Tunis. Da disse Forærlinger gaveden første Anledning till vore Uenigheder med den tunesiske Regiering, som siden udartebe til Hændtigheder, og endnu ikke vare tilendbragte, da Wille i Aaret 1800 blev afsøst, vil jeg her anføre, hvad Bernstorff i den Anledning skrev till Wille i et Brev, dateret 21de April 1798.

Efter at have anbefalet ham at sørge for dette Skibs Sikkerhed, saameget som muligt, siger han: „Derfor De troer det nødvendigt, at convoiere Skibet till Tunis, vilde det maaskee være nyttigt, ikke at lade det løbe ind i Havnen, før der var skeet Af-tale med den kongelige Vice-Consul, om Maaden at faae Bøven till at modtage Præsenterne, hvilke kun meget usfuldkomment svare till denne Prindses overdrevne Forbringere. Vi ere aldeles uden Frygt, hvad denne Sag angaar; vore Forbindelser med Tunis forpligte os till Intet, og vi vide, at de barbariske Regieringer begjære Meget, for at opnaae Noget. Den kraftige og snilde Maade, paa hvilken De har endt vore Stridigheder med Algier, maa nødvendigviis have havt en veiglørende Indflydelse for os paa de andre barbariske Magter.“

Wille beordrede Triton at convoiere Transportflibet till Mataga, hvor det skulde udløse hvad det havde ombord till Skadren, og saasnart Capitain Engberg meldte sig selklar, skulde enten en af Briggerne, eller i Mangel deraf Triton selv, convoiere det till

Tunis; men Ingen af dem maatte have Samqvem med Land, for ikke at spilde Tiden med Quarantaine, nu da Convoleringen var saa nødvendig. Bille skrev ved denne Leilighed til Consul Hamelèn i Tunis, og tilkiendegav ham den Chefen for Convoien tillagte Ordre, ikke at gaae til Ankers eller have Samqvem med Landet. Han siger i dette Brev, som er af 2den Juni 98: „Jeg anseer det for usødvendigt, saameget mere som Grev Bernstorff siger mig, at han ikke har mindste Frygt, med Hensyn til Bøyen af Tunis, eftersom vi ikke have nogen Forpligtelse at opfylde imod ham. Uagtet jeg aldeles ikke betvivler den Dem overdragne Forretnings heldige Tilendebringelse, væster jeg dog med megen Længsel Efterretning fra Dem, hvilken nærmest kunde komme mig til Hænde, ved at sende den over Malaga; o. s. v.“ Imidlertid da Bille, ved sin Tilbagekomst fra Fez til Tangier, erfarede at Præsentskibet endnu ikke, den 6te August, var afsæilet fra Malaga, og at det nok blev Briggen Sarpen, der skulde gaae med den, skrev han en ny Ordre besangaaende til Capitain-Lieutenant Holdt, hvori han siger: „Jeg har til Capitain Ulbrechts Ordre kun at tilføie, at forinden De forlader Egnen af Tunis, De vilde see at forskaffe mig Underretning om Expeditionens Udsald, som er at sige, at De maatte lade Præsentskibet seile ind, og da skrive til vor Consul der, og forlange, at han vilde selv komme, eller sende Capitain Engberg ud til Dem og underrette Dem om, hvorledes Paschaen har modtaget Præsenterne; og for at faae fuldstændig Kundskab herom, kan De ikkun holde det krydsende eller til Ankers, indtil De har erholdt denne; dog maae De nøie iagttage, at De ikke modtager hverken Personer eller Breve ombord, for Quarantainens Skyld, saa at alle Meddelelser maae see mundtligt.“ Denne Ordre er dateret Tangier den 10de August; men allerede den 7de var Skibet afsæilet under Lougens Convoi.

Rasaden blev beordret at afgaae til Malaga og forblive der liggende til medio August, da han atter skulde afhente Bille i Tangier. Han skulde ugentlig rapportere, give hvad Beskyttelse

han kunde til den danske Handel, dog uden at forlade Malaga eller dette Steds nærmeste Farvand.

Lriton skulde forblive paa Stationen ved Strædet, og Wille anbefalede Ulbrecht at have vaagent Die med de engelske Kapere som dem der for Dieblicket meest foruleiliggede vor Handel. Til den Ende raabede Wille ham, stedse at holde det krybsende, med østlig Vind østenfor Gibraltar, og med vestlig Vind vestenfor Cap Spartel. Fregatten Lhetis og Briggen Carpen vare den 15de Juni gaaet østerefter med en Convoi af 15 Skibe. Den Første gik til italienske Kysten med de 11 Skibe, den Anden gik til Barcelona med de øvrige fire.

Endnu førend Wille kunde begynde sin Rejse, fik han ogsaa Rapport fra Capitain-Lieutenant Fabricius, dateret Port Mahon, 12te Juni. Han havde der udligget sin Dvarantaine, efter at have bragt Consul Wille til Algier og Baron Reh binder tilbage. Men Fabricius meldte tillige, at han paa Consul Willes skriftlige Requisition havde tilladt sig, at bringe Reh binder til en italiensk Havn, fordi Baronen havde paataget sig at fragte et Skib for den nye Dei, Mustapha, hvilket skulde bringe en algierisk Ambassadeur til Constantinopel. Da dette uforudsete Tilfælde for en Deel forstyrrede Willes Planer med Convoieringen, blev han temmelig fortrydelig derover, og klagede til Bedkommende over at Consul Wille havde grebet ind i hans Eskadres Commando, samt fratogde sig Ansvaret for de Forsinkelser i Convoieringen, som derved maatte forarsages. Af Fabricius forbrede han Erklæring over, hvad der havde kunnet bevæge ham til at handle udenfor den Ordre, han havde modtaget. Imidlertid var Fabricius saa heldig, at gløre Rejsen fra Mahon til Livorno meget hurtigt, og skændt han tog Convoi med derfra til Malaga, ankom han dog saa betids der, at han, uagtet han havde Havarie, som uomgængeligen maatte repareres indenfor Molen i Malaga, dog kunde convoiere Capitain Engbergs Skib til Tunis. Den ham affordrede Erklæring indsendte han i sin Rapport af 4de August, da han saa seiklar paa Malaga Red, for at gaae til Tunis. Jeg af-

skriver den saameget heller, som den fremstiller et flønt Beviis paa den Mand's ædle Lænke- og Handlemaade, hvem vi af det Foregaaende have lært at agte, som en klæk og duielig Sø-Officier, og om hvem vi Alle vide, at han lever endnu, og er en vor Sø-Stat nærbeflygtet Marines Veteran. Den lyder saaledes: „Briggen Lougus Chef har, efter vedlagte Glenpart af Consul Billes Requisition, troet sig forbunden til, af de i samme anførte Marsager, at maatte anløbe Livorno, efter de i Agter paa den Tid befundne Omstændigheder. Har han heri feilet, bliver han strafftyldig.“ Billes Requisition gik ud paa, at de Egenkaber, der fordreides af det Skib, som skulde fragtes, vare saamange og vanskelige at forene, at der nødvendigviis maatte en sagkyndig Mand til at paatage sig det, og at derfor Rehbinder maatte bringes til Livorno, hvor kun flige danske Skibe med Rimelighed kunde søges. Han slutter med: „Paa Grund af Ovenansførte anseer jeg det for Nødt, da jeg troer det sigter til Nationens Gavn, at anmode Hr. Capitainen om, saasnart muligt at anløbe Livorno.“ Denne Sag var hermed endt, og havde den aldeles ingen videre Indflydelse paa Forholdet imellem Wille og Fabricius, hvilket i Tienesten stedse var ledet af den høie Grad af Agtelse, de bare for hinanden, som Sø-Officierer, og udenfor Tienesten var besættet af det Vensteb, der fra yngre Aar stedse havde forenet dem.

Fabricius ankom til Malaga den 22de Juli. Han var gaaet den 22de Juni fra Livorno, med 4 Skibe under Convoi. Af disse var der dog et, som kun var dansk af Flag, hvorfor det heller ikke fik Signaler, men kun Tillabelse til at følge med. Han maatte slæbelen Vrig af Convoien; men havde det Uheld, i en Vending med det paa Stæbetoug, at fane Havarie. En fransk Kaper, som skød efter Convoien under engelsk Flag, blev jaget op af Lougen og en Officier sendt derombord; men da den heiste fransk Flag faldt, og ikke havde afbragt noget dansk Skib, fik den Lov at gaa igien. Han talte med en engelsk Fregat, i de Eagle, af Admiral Nelsons Eskadre. Iøvrigt havde han meget haardt Veir paa

denne Reise, og hans Skib leed betydeligt, ved den ringe Seilforring, han var nødt til, for Convoloens Skib.

Ariton gik Seil med Transportskibet den 3die Juli, og Majaden, commanderet af Capitain-Lieutenant Gerner, den 4de Juli, Begge for Malaga. Endnu medens Bille laa i Tangier, og ventede paa Svar fra Fez, fik han Rapport fra Ellbrecht, hvori denne berettede ham, at den Frist, som de franske Kaperes Indkaldelse havde givet Handelen, havde kun været af kort Varighed, da de atter havde erholdt frie Hænder, efter at Expeditionen til Egypten var gaaet til Søes. Fra Capitain-Lieutenant Høst fik han ligeledes Efterretning fra Barcelona, hvor denne lykkeligen var ankommen med sin Convoi, og havde faaet om snart at gaae tilbage med en anden paa 35—40 Seilere. Han berettede endvidere i denne Rapport, at tre spanske Fregatter havde taget en engelsk Corvet paa 20 Kanoner og bragt den ind til Malaga; at den franske Flaade havde bemærget sig Malta og var allerede undervejs til Egypten. Paa Malta havde de bemærget sig en betydelig Mængde Rigdomme, hvilke alle bleve indfribede paa Fregatten la Sensible, paa 44 Kanoner, for at bringes til Frankrig. Den mødte paa Veien den engelske Fregat Sea horse og lagde den ombord for at entre, uden at styde et Skud; men the Seahorse afflog ikke alene Entringen, men tog derpaa selv la Sensible ved Entring, efter en heftig Kamp, og bragte den ind til Gibraltar.

Vi erindre, at Capitain Kiegelsen havde sendt en Kugle efter en fransk Kaper, der nærmede sig formeget hans Convoi, og at dette havde givet Anledning til Klage. I denne Anledning skrev Bernstorff under 21de April saaledes: „Endskøndt Hr. Capitain Kiegelsen, ved den Tildragelse med den franske Kaper, le Fibustier, som Ds. Høvhhd. under 24de Februar har indberettet, ingenlunde har overskredet de Grændser, som ere en dansk Sø-Officer og hver brav Orlogsmænd foreskrevne, saa paaligger det mig dog ved denne Leilighed, at betro Dem det Ønske, at Alt hvad der kan give Anledning til Klage eller Dispute med de krig-

førende Magter, saameget Flagets Ære kan tillade det, under nærværende Omstændigheder afværges. Ds. Hvbhds. Klogskab gjør det uforødent for mig, vidtloftigere at udbrede mig herover." Denne Sag var dermed sluttet; men kort efter indløb en ny Klage, som gav Anledning til følgende Correspondence.

Grev Bernstorff til Bille. Den 29de Mai 1798.

"Den her accrediterede franske Gesandt, Hr. Grouvelle, har tilskillet mig den i Affrist her hosføiede Indberetning og Process verbal fra Capitain André Alaize, førende den franske Kaper la Fraternité, og tillige understøttet den førte Klage, over en ham, formeentlig ubeføiet, vederfaret Fornærmelse af en af de kongelige Fregatter, der, efter hvad Gesandten mundtlig har tilføiet, troes at være Fregatten Thetis. Da det er umuligt, at kunne have nogen Mening om Sagen, forinden at være forspjnet med de her henhørende, nærmere Underretninger, saa ubbeder jeg mig de i denne Henseende fornødne Dplysninger behagelig meddeelt, og har løvrigt den Ære at anmode Ds. Hvbhd., at samtlige vedkommende Commanderende maatte vorde erindrede om, i forekommende Tilfælde at bruge al den Skaausel og Dartighed, som med deres Sendelses Niemeed og den behørigte Ugtelse for det kongelige Flag kan forenes."

Hr. Grouvelles Note er dateret Kiøbenhavn, 27de Floreal, Aar 6; og gaaer ud paa at forklare, at i Fortsættelse af hans sidste Klage maa han nu endvidere indberette, at den franske Kaper la Fraternité, Capitain Alaize, var i Middelhavet, i samme Farvand, hvor den forrige Begivenhed havde fundet Sted, bleven angrebet af to danske Fregatter, da han ledsagede en svensk Brig, som han havde opbragt; at disse Fregatter vare gaaet over en Will bort fra deres Convoi, for at komme til ham; at de havde fludt paa ham og tvunget ham til at afvige fra sin Course. Der nævnes Intet om, at Prisen var bleven Kaperen frataget. Slutningen er et Ønske om Forklaring af et saa fiendtligt Forhold, og Beglæring om, at den Commanderende maa tillægges

Ordre, at hemme flige Misbrug af betroet Vaabenmagt for Fremtiden.

Willees Svar er af 5te Juli og lyder saaledes:

„Ifølge Deres Brev af 29de Mai og dertil indsluttede Copie af Hr. Grouvelles Note, angaaende et formeentligt Angreb af to danske Fregatter paa den franske Kaper, Fraternité, Capitain Mafuge, har jeg herved den Ære at erklære, at jeg har ladet Skibsjournalerne undersøge og glennemgaae, men Intet i dem findes, der kunde tyde paa en Begivenhed, som den paaanførte; og da Datum, paa hvilken den skulde have fundet Sted, ikke er anført i Klagen, kan jeg saameget mindre give nogen Oplysning fra denne Skibe. Men derimod kan jeg forstikke, og med Nøiagtighed bevise, at ingen af Chefernes Rapporter melder mig nogen Tildragelse, der ligner den i Klagen anførte. Jeg er, paa min Side, aldeles uvidende derom. Jeg erklærer endvidere, at i al den Tid, jeg har havt den Ære at commandere Hs. M. Eskadre her i Middelhavet, er det kun hændet to Gange, at to Fregatter i Selskab med Hmanden have convoleret, og at begge Gange var den, jeg commanderer, deriblandt. Den første Gang var d. 24de Marts, da Rajaden og Arlton gik sammen fra Malaga til Genua, og den anden Gang var d. 9de Mai, da jeg ledsagede Thetis, som havde en stor Convoy, fra Malaga og Strædet ud; og paa disse Toure er Intet fligt hændet. Kun Natten til d. 18de Mai hændte det, at en Kaper tillod sig at ville gaae ombord i et Skib af Convoyen, ved hvilken Leilighed jeg rigtignok skød paa ham, og sendte to armerede Fartøier efter ham; men han undkom, uden at jeg engang fik at vide af hvad Nation han var. Jeg kan endydermere sige Dem, Hr. Greve, for at give Dem et Begreb om den Orden og det strænge Opsyn, som der hersker i vore Convoyer, at Capitain Miegelsen tvang to svenske Skibe, som havde blandet sig i Convoyen, til at bortfjerne sig. Jeg kender altfor vel de Chefer, jeg har den Ære at commandere, for at jeg kunde tillade mig at troe, at de kunde kun for et Dieblis afvlige fra vore Instruxioner, som forbyde, endog i Krigstid at jage noget Skib,

naar man convoserer; det vilde være at troe dem istand til at handle imod deres Pligt, som gode Officierer, det jeg anerkjender dem alle at være. Jeg tillader mig at gjøre Dem opmærksom paa, at de engelske Krydsere, ja endog Admiral Nelsons Eskadre, ofte heise dansk Dragsflag, saa at jeg har al Grund til at troe, at Begivenheden har fundet Sted med engelske Fregatter."

Foruden denne Erklæring skrev Bille et andet Brev, af samme Dato, til Grev Bernstorff, hvori han blandt Andet siger, efter at have holdt en ubetinget Lovtale over sine underhavende Chefers gode Conduite, i Tilfælde som ofte ere meget critiske: „Uagtet jeg har fundet det ligesaa unyttigt som upassende, at fylde mine Breve med Beretninger om Kapernes Uforaktsammenhed, (det jeg foretrakker, med Laalmodighed at være den, der saa at sige bør tage Stod mod deres Næsviidhed, i det Haab derved at handle i den sande Aand af den Maanedholdenhed, som Regjeringen har foreskrevet sig under disse Omstændigheder, har jeg dog aldrig undladt at melde mine Foresatte, saasnart saadanne Tilfælde ere indtrufne, som kunde give Anledning til Dmtale."

Vi vilde nu forlade Eskadren en føie Tid og beskrive Billes Ambassade til Keiseren af Marocco. Det var den 1ste Juli, at han, ledsaget af sit Følge, gik i Land som Ambassadeur. Dette hans Følge bestod af Lieutenanterne Holm, de Wit og Uball, samt Oberdoctoren; endvidere, foruden det nødvendige Tjenestskab, fulgte med: en Underofficier, 10 Mand Soldater og 4 Musikantere. Da Ambassaden forlod Skibet, stode Folkene paa Ræerne, paa begge Fregatter; Triton saluterede med 15, Najaden med 9 Skud. Capitain Ellbrecht og alle Officierer fra begge Fregatter ledsagede Ambassaden i Land. Saasnart Ambassadeuren betraadte Landjorden, blev der saluteret fra Fæstningen, og paa Broen blev han modtaget af Gouverneuren og alle Consulterne. Paa høire Side paraderede endeel Maurer under Gevær, paa venstre stod den danske Soldatesque. Et tyrtst Musikkor aabnede Marschen. En prægtig opsadlet Ridehest var bragt til Strandbredden til Billes Brug; men han afflog den og gik da, ledsaget

af alle Consuler og Byens Honoratiorez, op til Consul Disens Huus, hvor han for det første indkvarterede sig, og en Væresvagt blev ham tilsendt af Gouverneuren. .

Næste Dag sendte Wille et Brev til Keiseren, for at melde sin Ankomst og ubbede sig Hs. Herligheds Ordre for, naar og hvor han torde opvarte ham. En meget rig Foræring af Forfriskninger blev sendt ombord til Fregatternes Mandskab.

Denne Ambassade havde ingen anden Hensigt, end at vedligeholde den gode Forstaaelse og det Venskab, der fandt Sted imellem Danmark og Marocco. Af Grev Bernstorffs Instrux til Wille ville vi udskrive Følgende:

„Da en af de Grunde, der have bevæget Hs. Majestæt til denne Sendelse, bestaaer deri, at Allerhöjstamme haaber derved at forekomme den Ubehagelighed, her at modtage en maroccanst Gesandt, saa ville De, naar desuagtet et saadant Gesandtskab skulde bringes paa Bane, bruge alle passende Midler til at afsende dette Forsæts Udførelse. Fremdeles ville De forebygge, at man ikke tillægger Dem den Hensigt, enten at slutte en ny Traktat, eller formeligen fornøye den gamle, hvilket vilde paadrage Kongen nye og betydelige Omkostninger; og De ville til den Ende, ved enhver Leilighed erklære, at De alene er kommen for at lykønske, og at befæste det i lang Tid imellem begge Stater bestaaende Forhold. Skulde, imod Forventning, fra Keiserens eller den derværende Regierings Side forekomme Fordringer eller Ublabelser, som ikke kunne stemme med den venskabelige Forstaaelse, hvori vi hidindtil have levet med Marocco, saa maae De dog alligevel holde alle Udtryk og Erklæringer tilbage, som kunde forøge Uenigheden, eller drage ufordeelagtige Følger efter sig, for de kongelige Undersaatters Interesse.“

„Hs. Majestæt er overmaade vel tilfreds med sin Consul der; men da det, i Henseende til de Tjenester, han der kan gjøre, meget kommer an paa, om ogsaa Regieringen sammesteds er fornøiet med ham og hans Adfærd; saa vilde De derom søge Underretning, og naar den bliver til Consulens Fordeel, da søge at

gløre det glædelige, som et vigtigt Bevis paa Kongens Venfkab, at Hofsfattime fremdeles lader denne udmærkede Mand forblive i Consulatet."

"Da det ikke er os ligegyldigt eller uvigtigt, at kende de nærværende Omstændigheder der i Landet, som staae nærmest i Forbindelse med Hensigten af Deres Gesandtskab; saa beder jeg Deres Høvelbaarenhed, saameget som Tid og Leilighed vil tillade det, at søge Efterretning derom; om den nuværende Kæiser kan love sig en sikker og vedvarende Besiddelse af Thronen; om hans Rige under ham vil naae en større Velstand; i hvilken Tilstand hans Sø- og Landmagt, samt Landets Handel og Søfart befinde sig; fremdeles hvilke personlige Tilboieligheder og Hensigter Kæiseren har; om man tør vente, at han vil holde Freden vedlige, og hvilken europæisk Nation han fremfor Andre synes at elske og ynde."

"Da, forresten, det lykkelige Udfald af denne Sendelse mindre beroer paa de Dem meddeelte Instruxioner, end paa egen Klogskab og Forsigtighed i deres Udførelse, saa er jeg i denne Henseende rolig, og troer kun endnu at berde tilføie den Forsikkring, at H. Majestæt forlader sig med fuld Fortroilighed paa, at Deres Høvelbaarenhed med Deres sædvanlige Iver og bekjendte Dueltighed vil udføre dette Ærinde, saaledes, som Nationens Fordeel og Ære udfordre."

Denne Instrux er dateret den 24de Martz 1798. Brevet til Kæiseren, som Bille skulde overlevere, lyder saaledes:

"Vi Christian den syvende, af Guds Naade Konge x. tilbyde den durchlaughtigste, stormægtigste og ædleste Fyrste og Herre, Muel Solmann, Kæiser og Konge til Kongerigerne Marocco, Fez, Mekinez, Tafilete, Suez og hele Algarbien, samt dertil hørende Lande, Hilsen og Velsignelse. Durchlaughtigste, stormægtigste og ædleste Kæiser, vor gode Ven: At Eders keiserlige Majestæt, ved Deres lykkelige Waaben, er kommen til ubeelt Besiddelse af Deres Fædrenes Throne, har saaledes glædet os, at vi ikke have kunnet opsætte at bevidne Eders keiserlige Majestæt vor inderlige

Deeltagelse i denne lykkelige Begivenhed, ved at udnævne vor Kammerherre og commanderende Chef over vor Eskadre i Middelhavet, os æfkelige Commandeur-Capitain Steen Wille til vor Ambassadeur, for at overlevere Eders keiserlige Majestæt dette Brev, og for mundtlig at forklare dets Indhold, og udførligere lægge for Dagen vor Attraa til, fremdeles at leve i Venstabs med Eders keiserlige Majestæt, og i den gamle gode Forstaaelse, som saalænge har havt Sted imellem os og begge vore Nationer. Vi bede altsaa Eders keiserlige Majestæt, at sætte fuldkommen Tillid til Alt, hvad denne vor Ambassadeur paa vore Vegne, og efter den ham givne Fuldmagt, har den Ære at sige; og ligesom vi ikke tvivle om hans gode og naadige Modtagelse, saa troe vi og med Visshed, at Eders keiserlige Majestæt vil med Lyst fra sin Side haandthæve og bekræfte vort gamle Venstabs og gode Forstaaelse. Særligt bede vi den Almægtige, at tage Eders keiserlige Majestæt i sin hellige og kraftige Baretægt."

„Givet i vor kongelige Residens-Stad, Kiøbenhavn d. 23de Martz 1798, i vor Reglerings tre og tredivte Aar. Eders keiserlige Majestæts gode Ven
Christian R."

Dgsaa fra Commercecollegiet modtog Wille Instruxioner, men de indeholdt blot Forholdsregler, med Hensyn til de udsendte Præsenter. Disse bestode omtrent af følgende Sager: En stor Lysekroner og en Lampe af Kronglas; omtrent 200 Pd. forskellige fine Theer; adskillige fine Kaffe- og Theeservicer; to Stabsofficiers Telte med Tilbehør; 5—600 Alen fint Klæde af forskellige Farver; 120 Pd. forskellige Spltetøser; 50 Flasker lugtende Waude og Esfenser; 50 Alen Floiel; en betydelig Mængde Damaster, Silketøser, Gulds og Sølvbrocader, Silketørklæder, Bomuldstøser, Musfelinier, Kammerduger, Drejler og Lærreder (af denne Artikel alene 130 Stykker); to Gulbhre og 20 Sølvbhre; syv sølvbeslagne Kasser og 3 Mahogni do., indeholdende Porcelain fra Kiøbenhavns Fabrik; et stort Theeservice af Sølv; tre Kasser med Porcellains Bojaner eller Vaser, og endeligen 10 Stykker 1pundige Metallkanoner paa smeddede Jern-Lavetter; dertil 1000 Rug-

ter og 150 fyldte Karduser, 12 complete Soldatertelte og 12 Sæbler med Tilbehør. En guldbroderet Sadel var udsendt til Ambassadereus eget Brag*).

Endskiøndt disse Præsenter ganske vist vare meget betydelige, vare de dog efter Consul Ossens Sigende langt under, hvad en portugisisk Gesandt kort før havde bragt med sig; men da han havde havt Noget at bede om, og Bille derimod ikke, saa var det at haabe, at denne Omstændighed ikke vilde gjøre nogen Hindring i Ambassadens gode Modtagelse.

Den 10de Juli indløb Keiserens Svar til Gouverneuren, at den danske Gesandt skulde være ham velkommen, at Hs. Majestæt vilde modtage ham i Fez, og at Gouverneuren skulde sørge for alt muligt paa Reisen. Det varede imidlertid til den 18de, om Aftenen, inden Alt blev bragt i Rigtighed. Der var slagen en Leir, en Fierdingvei fra Byen, hvorhen alle Præsenterne bleve udbragte; 8 Kameler og 160 Muler skulde bære Ambassaden og dens medhavende Gods. Bille red ud af Byen, ledsaget af en Uredsvagt. Gouverneuren og alle fremmede Consuler fulgte ham et Stykke paa Weien. Consul Blicher Ossen horte naturligtviis til Ambassaden, dog havde hans svækkede Helbred nær hindret ham i at ledsage hans Ven. Den 19de, om Morgenens Kl. 4, brak endelig hele Toget op og marscherede i 7 Timer, leirede sig derpaa i Middagsstunden under smaa Telte, og gjorde da atter mod Aften et Stykke Wei. Denne Maade, den eneste hvorved det var muligt at udholde Heden, fulgtes omtrent paa hele Reisen. Den 21de, om Aftenen, leirede de sig ved Byen Utkarfi, hvor i sin Tid et stort Slag mod Portugiserne har staaet. Endnu 2 Timers Marsch fra Staden kom dem et Parti Soldater imøde, som vare udsendte for at gjøre Honneurs for Ambassaden, og til den Ende ledse manøvrerede foran Toget. Nærmere Byen kom to

*) Der var endnu, foruden dette, udsendt 4 Falker med en Falko-neermester; men en af dem døde paa Reisen til Tangier, en paa Wien til Fez, og en to Timer efter at den var Keiseren præsenteret.

Gouverneurer, begge Paschaer for hver sin Provinds, dem imøde for at complimentere. De bragte endnu flere Tropper med sig, samt Musik. Der manoeuvredes endnu en heel Deel, og derefter ordnedes et formeligt Indtog med flyvende Faner og klingende Spi. Mange tusinde Mennesker ledsagede Toget. Heben var stærk, og Støvet, som Folk, Heste og Kameler forarsagede, blev endnu mere forøget, ved at Maurerne stedse skibde deres Geværer af mod Jorden, saa at Bille i sin Journal skriver, at naar det ikke havde været for Wrens Skyld, havde han heller været fri for den hele Ceremonie. Da han ikke ønskede, at tage ind i Byen, tog Gouverneuren Affæd med ham ved Porten, med Undskyldning, at de maatte drage en Chlaouur imøde, som kom fra Keiseren. Alle disse Wresbeviisninger og Besøg kostede stedse større eller mindre Forøringer.

Endskøndt de endnu stedse havde Træer til Skygge, og Vand at drikke, vare Besværlighederne dog meget store, formedelst den stærke Hede; men de bleve endnu værre de følgende Dage, da de endog manglede drickeligt Vand i 3 Dage efter hverandre. Den 25de Juli ankom de i Fez, hvor de bleve indlagrede i et af Keiserens Lystflotte udenfor Byen. En Wresvagt blev strax sat for Ambassadeurens Bolig, og alle øvrige Ceremonier iagttagne.

For at beskrive Billes Ophold i Fez, hans Audiencer og Alt, hvad dermed staaer i Forbindelse, vilde vi lade ham selv tale, i hans Rapport til Grev Bernstorff, dateret Tangier den 10de August. Efter at have beskrevet sin Hentseise, saaledes som ovenfor, siger han:

„Den 26de havde jeg min første Audiens, paa en anden Plads udenfor Byen. Keiseren kom ridende til mig paa omtrent 30 Skridts Afstand; der nærmede jeg mig, overrakte ham Hs. Ms. Brev, lykønskede ham og fremskillede Presenterne for ham. Han hørte og modtog Alt med megen Mildhed og Godhed. Han lod mig sige, at det gode Venstah, som altid havde fundet Sted imellem Hs. danske Majestæt og hans salig Fader, skulde fra hans Side vedblive og vore. Han kastede strax sine Dine paa Feltka-

noneerne, red hen til dem og gjorde mig adskillige Spørgsmaal om dem. hvorpaa han forlod mig, sigende, at de Kanoner gjorde ham megen Glæde."

Anden Dagen gjorde jeg Bisit hos Premierministeren. Hans galante Maade, at modtage os paa, overgik aldeles vor Forventning. Saaom Karstiden var saameget fremmet, og Rejsens Besværligheder derved meget forøgedes, saaledes at der endog viste sig Sygdomme imellem vore Soldater og andre Betiente; arbejdede jeg strax paa, hos Ministeren, saa hurtigt som muligt at blive expederet fra Keiseren, samt fritagen for Rejsen til Nequinez (en almindelig Tour, som Ambassadeurerne maae gjøre, tildeels for at give Præsenter til dette Steds Gouverneur og andre Fornemme) hvilket han lovede mig at ville arbejde paa, og viste det ogsaa siden i Gierningen, at det var hans Alvor. To Dage efter bleve vi ansagte til Afskedsaudients hos Keiseren, som blev givet paa samme Sted og paa samme Maade, som den første Gang. Keiseren var den Dag, ligesom den første, overmaade mild og artig; han sagde mig, at det alene var den stærke Barme, som vi ikke kunde være vant til, der bevægede ham til at give sit Minde til saa snart at skilles fra os, ellers vilde han gjerne have beholdt os længere i sit Land, for at gjøre os godt. Hans sidste Ord vare, at jeg maatte forsiikre min Konge om den Fornøielse, hans Dømmelsomhed for ham havde givet ham, samt forsiikre Hs. Majestæt om Keiserens bedste og stedsevarende Venskab. Saa snart jeg kom til min Bolkig, blev fra Keiseren sendt to udmærket smukke Heste i Foræring, en til Consulen og en til mig, begge opfadlede; men den til mig var særdeles rigt udstyret: alt Ridetøjet var af Fjævel og forgyldt, saaledes som kun Keiseren selv bruger det. Dagen efter aflagde vi Afskedsbisit hos Ministeren, der viste sig, ligesom forrige Gang, særdeles galant. Han gav mig en Copie af Keiserens Brev til Kongen, hvorfra her følger en nøiagtig Oversættelse, og lovede, som han og holdt, samme Dag at sende mig det originale Document samt Dvilttering til Consulen, for Modtagelsen af de 25000 Piastrer. Ligeledes blev

der fra Keiseren sendt en Sæt med omtrent 500 Piastrer (fortes) i Drillepenge til de kristne Soldater og Musikanterne."

"To Dage efter, nemlig d. 3die August, tiltraadte vi igjen vor Tilbagereise, og kom da saaledes lykkelig og vel d. 8de, om Formiddagen, her tilbage."

"Keiseren Mulet Soliman er en smuk, velvoren Mand; hans Alder kan i det høieste være 30 Aar; han ser ud til at være af god Helbred; han er mild og behagelig at tale med, og saaledes synes han ogsaa at regere. Han er ikke militair, derimod temmelig religiøs og, i Maurernes Dine, lærd; han lader sig veliebe i Regjeringen af to meget betydnende Mænd, nemlig hans Broder, Mulet Talib, og Premierministeren, Ben Ottoman. Broderen er en streng Militair, og har gjort Keiseren vigtige Tjenester, som saadan; han er for nærværende Tid i Marocco. Efter de Flestes Mening skal han være meget hengiven til Drik og Belyst, som gjør at han er svagelig, og formodentlig ikke lever længe. Ministeren, Ben Ottoman, er et godt Hoved og er bleven meget forfinet i Sæder, ved ofte og længe at have opholdt sig som Ambassadeur ved europæiske Hoffer, isærbeleshed i Spanien. Af disse to Mænd understøtter Keiserens Broder den engelske Nation, og Ministeren den spanske og hvad dermed staaer i Forbindelse; men man veed endnu ikke hvo der vil seire, og det er rimeligt, at Ministeren, der med megen Fiinhed til sine Lidere veed at smigre de Engelske, vil lade Tingene blive som de ere, endnu i lang Tid. Keiseren trænger til Ben Ottoman, men hans Hierte hænger ved Broderen. For nærværende Tid staaer ellers den engelske Nation sig flettest af alle hos Keiseren, dog vil neppe deraf flyde nogen Krig. Der maane ingen Levnetsmidler udfores fra de maroccaniske Stater til Gibraltar eller den engelske Flaade. Dette er virkelig kun en daarlige Chicane, da hele Landet svømmer i Overflodighed af Korn og Især af Kreaturer; men siden de Engelske nu have fundet Veien til Draak og andre barbariske Stater, for at hente Proviant, lader det til som om de ikke meget føle dette Forbud. Spanien er nok egentligen den meest favoriserede

Magt, og vil uden tvivl ogsaa blive det, saalænge Ben Dittoman er Minister; skulde han endog styrtes, ville nok altid de spanske Dyastrer finde Vej til den nye Ministers Palads. Den franske Nation hoffer Frugt af Spaniernes Indflydelse."

"Af andre Nationer, som ingen Deel have i Cabaler, er upaatvilelig den danske den meest agtede, og jeg gjorde Uret, om jeg ikke tilfod vor Consuls Conduite al mulig Ære derfor. Han er i Tangier, saavel af Gouverneuren som af alle de fremmede Consuler, elsket og agtet; jeg har med megen Fornøielse seet hans Politik med at holde Dmgang og Vensteb med den spanske Consul, der for sin Person aldeles intet Tiltrækkende har. Jeg har altsaa al Grund til at troe, at Keiseren og Ministeren ere vel tilfredse med at beholde ham; men at spørge herom fandt jeg ikke passende, da dette Spørgsmaal havde maattet skee igiennem hans egen Mund."

"Da der ikke er mindste Skin af, at Keiseren skulde ønske at sende nogen Ambassadeur til Danmark, troede jeg det snarere kunde fremvirke, end forekomme en saadan Sendelse, hvis jeg talte derom. Jeg har paalagt Consul Olsen denne Post, om der nogenstinde skulde blive Spørgsmaal derom."

"Om Keiserens Sømagt har jeg aldeles ingen Underretning, som var paalidelig, kunnet erholde; men at den kun er ringe flutter jeg deraf, at man svarede mig, at det var ydmygende at spørge derom, hvorimod man gjorde dem en Compliment, ved at tale til dem om deres Landmagt, der skal være temmelig betydelig og vel vedligeholdt."

"Ved at see Indbyggerne om Keiseren, og af at høre dem tale, maa man slutte, at denne Fyrste er elsket, og derved hans Regjering sikker; men at slige Klenodemærker kunne bedrage, har Erfaring lært. Imidlertid har han Forstand, Conduite og Magten for sig."

Keiserens Brev til Kongen af Danmark lyder saaledes, oversat fra det Franske:

„I Guds, den Almægtiges og Algedes Navn! Der er kun Kraft og Magt i Guds Haand alene!“

„Guds Slave, de sande Troendes Behersker, Suleiman Ben Mohammed, Konge af Marocco, Fez, Mekinez, Tafilah, Dora og Suz, som Gud beskytter

til

„vor Ven, den ædelmodigste, mægtigste og største Souverain, Christian den syvende, Konge til Danmark og tilgrændsende Lande, samt Alt hvad som afhænger af hans ophøiede Throne.“

„Ederes Ambassadeur og Kammerherre, Este Bille, har fremstillet sig for min høie Throne, og har bragt mig Ederes Brev og Ederes Forærlinger, som et Beviis paa det oprigtige Venfkab og den bestandige Forening, som har Sted imellem vore Nationer. Jeg tvivler ikke paa det, denne Mand har sagt mig, at hans Sendelse alene har til Grund Ederes rene Hensigter, Ederes Oprigtighed, Ederes gode Grundfætninger og Ederes Hengivenhed for gamle gode Sædvaner, samt at det er Ederes Wnske at vedligeholde den gode Forstaaelse. Jeg fra min Side forstikker Eder, at jeg næst Guds Bistand agter, ligesom I, at gaae frem ad den lige Wei, uden Afveie, og at jeg endnu vil knytte fastere de Baaend, som forene, og som give Eder den første Plads i mit Venfkab.“

„Jeg har med Glæde og Agtelse modtaget Ederes Ambassadeur; jeg har hædret ham saavel offentlig som i det private Liv, fordi han personlig fortlæner det, fordi han er mig anbefalet af Eder, og fordi han har Ret til at nærme sig Ederes Person. Paa Grund heraf var det min Plikt at bevise ham Agtelse og hædre ham, til Belønning for alt det, han har sagt mig paa Ederes Vegne.“

„Det er med de samme Følelser, at jeg har modtaget Ederes Forærlinger. Jeg har modtaget dem med sand Følelse af Venfkabets Glæder, med Ære og Agtelse, alt med Hensyn paa den som sender mig dem, og som et Beviis paa hans Venfkab og Ædelmodighed. Ingen Sky formørkede mit Hjerte, hvis Hen-

givenessfølelser ere blevne stærkere, ved dette Beviis paa Eders Venfkab."

"Jeg har beafftediget Eders Ambassadeur. Han er fornøiet og glad, og hans Hjerte er fyldt med Tilfredshed. Jeg haaber at han kommer lykkelig tilbage til Eders Thrones Fod. Vær overbevist om, at jeg vil vedblive at være evig i god Forstaaelse og Fred med Eder."

"Gud tilkiære Eder al Slags Lykkeligbed.

Skreven d. 18de i Maanedens Safer i Aaret 1213 af Heger, som svarer til d. 31te Juli 1798.

Angaaende Hiemreisen finder jeg i Journalen Intet synderlig Mærkeligt antegnet. En Secretair havde Kæiserens Ordre, at følge Wille lige til Tangier, og han skulde sørge for Alt paa Veien. Desuagtet manglede de fornødne Muler om Morgenens, da de skulde begynde Toget, og Provisioner om Aftenen, da de sloge Lejr. "Men" skriver Wille, "Secretairen var vel snarere at ansee som En vi skulde betale, end som En, der skulde betale for os." Wille blev paa Tilbageveien complimenteret af alle Auctoriteter. Alle Gouverneurer havde Ordre, hver at forære ham en Hest; men han undgik dem alle paa En nær, hvilket var ham meget kjær, da han vilde have været i stor Forlegenhed med de mange Heste, og altid maatte have betalt dem, med det dobbelte af deres Værdi, i Foræring, som det nu var temmelig paa Heltingen med.

Den briliante Hest, som han fik af Kæiseren, sendte han hjem senere, med Fregatten Najaden, som en Foræring til Kronprindsen; og har den, saavidt mig er bekendt, levet længe efter i de kongelige Stalde, ligesom Ribetøiet er opbevaret paa Rosenborg Slot.

Ved sin Ankomst til Tangier, d. 8de August, blev Wille atter complimenteret af Gouverneuren; men derefter tog han sig ogsaa et Par Hviledage, hvilket vel kunde gøres nødig, saavel for ham som for hans Folk, efter denne mafsommelige Marsch i den forfærdelige Hebe.

Wille foresandt i Tangier Rapport fra Capitain Eubrecht, som havde været inde paa Balen af Tangier, d. 29de Jult, efter at have bragt en Convoi paa 11 Skibe fra Malaga, Strædet ud, imedens Presentskibet gjorde sig klar til sin Reise til Tunis. Han berettede, at da han var kommen under Seil, og laae tildreiet udenfor Cap Molina, før at samle Convoien, laa der en lille fransk Kaper foran for ham, som lod sig fælde, idet den staaede med Aarerne, til den kom ind i Convoien, hvorpaa Eubrecht lod skyde et skarpt Skud for om den. Den roede da op til Fregatten og spurgte om Skuddet gjaldt den. Da dette blev bejaet, og det blev ham tilkendegivet, at han maatte holde sig udenfor Convoien, svarede han, at han ikke agtede at røre Convoien, men at han ikke troede, at Fregatten ogsaa convoierede de to amerikanske Skibe, der laae midt imellem de danske Skibe, og spurgte, om Capitain Eubrecht vidste at Frankrig havde erklæret Amerika Krig for to Dage siden. Eubrecht svarede herpaa, at disse Skibe vel ikke vare under hans Convoi; men at han besuagtet ikke taalte, at de bleve antastede, saalænge de vare under hans Kanoner, og han bad den altsaa vente til at han med sin Convoi var kommen bort; hvorpaa da Kaperen gik sin Vej, men viste sig i Udfærd og Udtryk meget uærlig, og truede med at indberette Sagen til sin Regjering. Capitain Eubrecht afleverede tillige den forhen omtalte Rapport fra Capitainlieutenant Fabricius, som med Lougen laae indenfor Molen i Malaga, under Havarie, da Triton fellede derfra.

Ogsaa Capitainlieutenant Hold havde været inde paa Tangiers Red, d. 1ste August, efter at han havde bragt en Convoi paa 36 Skibe Strædet ud, hvilken han havde samlet paa spanske Kysten. Uagtet han havde ligget 24 Timer i Stille, og var omringet af Kapere, hvoraf endog endeel vare Robaade, som kom ud fra Kysten om Natten, var han dog saa heldig at bringe hele sin Convoi Strædet ud. En fransk Kaper havde endog den Uforstammenhed, at begjære at vifitere hans Convol.

Endvidere foresandt Wille Breve fra Admiralitetet, af 30de

Juni og 3die Juli, hvori han beordredes til, saasnart som muligt at hjemsende Fregatterne *Najaden* og *Lhetts*, den Første under Capitainlieutenant *Gerners* Commando; men selv skulde Wille forblive i Middelhavet, beholde Dvercommandoen, og helse sin Stander paa hvilket Skib han fandt for godt.

Den 17de kom *Najaden* til *Tangier*, for at tage sin gamle Chef ombord. Den 22de forlod han *Tangier* og gik over til *Sibraltar*. Efterfølgende Rapport, dateret *Malaga* d. 29de August, oplyser hvad der hændtes ham paa denne korte Sejlads.

„Det var med en liden Laring af vestlig Wind, at jeg d. 22de dennes, om Formiddagen Kl. 10, lettede fra *Tangiers* Bay, og satte Cours for *Sibraltar*. Jeg faldt ind med 5 danske Skibe, som vilde Strødet ind, dem jeg alle saae sikkert indenfor *Sibraltar*. Imod Solens Nedgang fandt jeg mig tæt under Bierget og indenfor *Europa* Pynnten, ja næsten paa Siden af tvende engelske Linieskibe, som laae til Ankers, da jeg blev vaer 8 spanske Kanonbaade, som kom roende imod mig fra *Algeziras*. Kl. 7 vare de mig paa Kanonflug nær og begyndte strax at beskyde mig. Jeg skød alene et skarpt Skud, for at forsikre mit Flag, som tilligemed den danske Kongestander havde vaeret den hele Dag; men dette kunde ikke bringe dem til Tausshed. Sundhedskommissionen, som var ombord hos mig, raabte til dem paa Spansk, at det var en dansk Fregat; men ligeledes forgiæves. Jeg blev da nødt til at sende et Fartøi med en Officier til dem, for at forlange denne Handling forklaret, hvilket jeg ugerne greb til, da han virkelig var meget udsat, saavel for de spanske Kugler, som for de engelske Batterier og Skibe, der skød paa Kanonbaadene. Ved Officiærens Ankomst til den Commanderende, ophørte da deres Lid, som havde vaeret en halv Lime; samme Lid var jeg ogsaa til Ankers. Chefen bad mig meget om Forladelse for sin Feiltagelse og lod mig bede om ikke at melde Sagen til mit Hof. De engelske Skibe sendte strax alle deres Fartøier armerede ud, saavel som nogle Kanonbaade, efter de spanske, og nær var en af bløse bleven taget.“

„Jeg var saa heldig ikke at faae Dræbte eller Saarede. Tvende Kugler have enten strøffet Skraaget eller været matte, da de flog an imod det; alene Sell og Takkels ere blevne forskudte. En Kugle tog forreste Hovedtoug af Storvantet og berester Elget af Uben, der, hvor den er tilslidset til Masten. Jeg kan ikke noksom rose Cheserne af de engelske Orlogsskibe for deres Artighed, samt promte Assistance med Fartøier; men da der var Wind nok til at manøvrere med, brugte jeg dem ikke. Den engelske Gouverneur bevidnede mig ogsaa hans Fortrydelse, over hvad der var hændet under hans Kanoner.“

„Efter at have repareret min Reising og fyldt Vand, lettede jeg Dagen efter, med et dansk Skib under min Convoi, og satte Cours for Malaga, hvor jeg kom til Ankers d. 26de om Morgen den Kl. 2. Jeg fandt her Fregatterne Thetis og Wilton, samt Briggen Sarpen liggende paa Reden. Thetis var kommen hertil d. 22de, med en Convoi af 9 Skibe, fra Livorno og Genua; Samme bliver klar til at afgaae herfra imorgen, og naar han har seet Convoinen vel udenfor Cap Spartel fortsætter han sin Reise til Kiøbenhavn. Majaden bliver ligeledes selklar til Hjemreisen imorgen. Altting er løvrigt vel i min anfortroede Division.“

Vi have altsaa seet, at Thetis var kommen tilbage, fra Italienske-Kysten, med Convoi. Af Kiegelsens forskjellige Rapporter om denne Reise, udbrage vi blot følgende: Han var gaaet den 15de Juni fra Malaga tilligemed Sarpen og dens Convoi. D. 16de Filtes de ad, og Kiegelsen gik med 10 Skibe sin Cours østerefter. En engelsk Fregat, Lion, paa 36 Kanoner, talte han med. Den gjorde Undskyldning for, at den gik under portugisisk Flag, paa Grund af at den var under en fiendtlig Kyst. Natten imellem d. 6te og 7de Juli, to Mile fra Genua, kom en lille Kaper ind i Convoinen og havde allerede besat et Skib med 6 Mand, da nogle Kugler fra Thetis forjagede den. D. 7de Juli kom Convoinen lykkelig til Ankers paa Genua Red. Formedelst contract Wind blev Kiegelsen her opholdt til d. 20de, da han med 5 Skibe under Convoi gik til Livorno, hvor han ankrede d. 23de.

Medens han laa der kom den svenske Fregat *Thetis* fra Tripolis, hvor det endelig var lykkedes dens Chef, Major Blessing, at slutte Freden. Adskillige svenske Skipperce, ja endog Chefen af Fregatten anmodede Captain Riegelsen om, at give Convoi til svenske Handelskibe; men da han Intet havde i sine Ordre, der tillod dette, afflog han det. Den 30te Juli lettede Riegelsen fra Livorno med 9 Skibe, der skulde Strædet ud. 8 Mile østenfor Genua kom en svær Lugger, førende engelsk Flag, og gjorde Jagt paa et af Convoiskibene, som var kommet noget agterud. Riegelsen maatte vende imod den, dreie til og flyde skarpt, førend den affod fra sit Forsæt. Den 22de August ankom han til Malaga med sin hele Convoi.

Ifølge de indløbne Ordre lod Wille *Thetis* og *Rajaden* beholde 12 Ugers Proviant ombord; men da de begge havde mere inde, end dette Quantum, maatte de aflevere til *Triton* og *Sarpen*, og hvad blæse ikke kunde rumme blev oplagt i et Magasin i Land. *Thetis* tog med sig alle de Skibe, der vare seilfærdige til at gaae Strædet ud; *Rajaden* gif foruden Convoi; og saaledes erpeberede, medhavende alle Skibenes Regnskaber, affluttede til Dato, seilede de begge d. 1ste September om Morgen, *Thetis* med omtrent 20 Skibe under Convoi, dem han skulde forlade, naar de vare vel ude af Sigte af Cap *Spartel*. En lille Dmverpling af Officierer havde fundet Sted, idet Lieutenanterne *K. Dodt* og *A. Suenson* afgik fra *Triton* til *Thetis*, hvorefter *E. Krieger* og *E. Rast* bleve ansatte paa *Triton*, da de ønskede at forblive i Middelhavet. Endvidere beholdt Wille sin Adjutant, Lieutenant *De Witt* tilbage fra *Rajaden*, da hans Hjælp, ved den seibte tiltagende Correspondence, var ham uundværlig.

Da den danske Consul *Glynn* i Gibraltar havde meldt, at et rigtladet dansk Skib laa færdigt der, til at gaae Strædet ud, og ønskede Convoi, blev Briggen *Sarpen* beordret at gaae derhen, for at convolere det, og derpaa skulde den holde det krybsende, vestenfor Cap *Spartel*, paa en Galease, *Adolph Stegried*, som

hjemmefra var meldt at være afgaaet, ladet med Varegods for Skadren, hvilket ifølge Billes Forslag skulde oplægges i Gibraltar.

Samme Dag, som Thetis og Najaden vare affeilde, ankom Ordre fra Admiralitetet af 9de og 13de Juli, som bad, at Thetis skulde convoiere hvad Skibe, der maatte ønske det, heelt hjem til de danske Farvande. Bille svarede herpaa, under 4de Sept., at han ikke havde seet sig ifland til at udføre denne Ordre, da Fregatterne allerede vare affeilde; men at han næsten lykkedes sig dertil, fordi Koffardskibenes flette Seilads og Thetis's skrøbelige Tilstand gjorde det kun lidet tiltraadeligt, at lade denne Fregat gaae iglennem Spanke-Søen, i den tilstundende Eqvinortid, med en saa ringe Seilføring, som det var nødvendigt at have for at holde en Convoi samlet. „Det er hændet flere Gange“ skrev Bille, „at Fregatterne have maattet tage 2—3 Skibe paa Stæbetoug, og, ungtet de gik for Takket og Loug, have maattet gire uafindelig og drele bi af og til, for at lade de fletteste Seilere følge med.“

Imidlertid kom Thetis, efter fem Dages Seilads med laaber Kuling af østlig Wind, atter til Ankers paa Malaga Red, med hele sin Convoi, da han ikke havde kunnet stoppe den haarde vestlige Strøm. Bille tillagde ham da en ny Ordre, ifølge de ovenmeldte Collegii Skrivelser, hvorved han dog anbefalede ham efter Conduite at forlade Convoien, ifald Skibets Sikkerhed udfordrede det. Convoien vorede ved denne Leilighed til 23 Skibe, og er skulde støde til i Forbigaaende ved Algerias; men de fleste Skipper erklærede, ikke at ville benytte Convoien saalangt, som den blev dem tilbuden, da de foregave, ikke at ville opholde sig efter de fletteste Seilere, med en saa vanskelig Ladning, som Frugt, den de desuden ikke kunde ønske at komme til Marked med, alle paa eengang.

Vi have af Capt. Riegelsens Rapport fra Livorno seet, at han der havde truffet den svenske Fregat Thetis, under Major Blessings Commando, der kom fra Tripolis, hvor han havde slut-

tet Fred for sit Land med Pachaen. Efter Consul Lochners Brev til Wille, af 2den Juli, var dette gaaet saaledes til:

Den 25de Juni, om Aftenen, vare en svensk Fregat og en Brig komne til Ankers paa Tripolis Red. Næste Morgen sendte Major Blessing et Fartoi iland med Parlamentairflag, for at tilkendegive, at han havde Fuldmagt til at underhandle og gøre Fred paa følgende Vilkaar:

1. At betale 40,000 spanske Piastre.

2. At udlevere en Foræring, bestaaende af en Skibsladning Kanoner, Krudt, Seildug, Lougværk, Planke, 50 Stykker flamsk Dug, Klæde, Silketøier, Uhre, Ringe og andre Pretiosa; hvilken Ladning laa i Malta Havn.

Pachaen afflog disse Tilbud og forlangte 100,000 Piastre samt desuden en Foræring fra den nye Konge af Sverrig, i Anledning af hans Thronbestigelse, og atter en anden til sig, som ny Pacha. Den 27de svarede Major Blessing, at han ikke kunde tilstaae dette Forlangende. Pachaen erklærede da Krigens Fortsættelse, gav Ordre til at armere alle sine Skibe, lod Skipset montere paa Boldens; de 6 største Corsarer, som laa i Havnen, bleve gjort seklare; der helstes Slags, salutedes; kort, man gjorde alle Slags Tilberedelser og de hos Tyrkerne dertil hørende Bravader. Imidlertid gik Major Blessing selv iland om Eftermiddagen, forlangte at underhandle paany og bragte det da endelig til en Fredsslutning paa følgende Vilkaar: 1. Sverrig betalte 77,000 Piastre, Halvdelen strax, det Dvrige om to Maaneder. 2. Skibsladningen fra Malta, vurderet til omtrent 40000 Piastre, skulde udleveres. 3. Sverrig skulde hvert tredje Aar sende en Foræring af 15000 Piastræs Værdi. 4. Alle Priser, tagne under Krigen, ja endog dem, der vare tagne før Krigserklæringen, beholdt Pachaen, endskøndt der endnu laa et Par svenske Ladninger i Havnen, som ikke vare solgte. 5. Alle svenske Slaver skulde frigives; men der var sex, som havde forandret deres Tro, disse bleve naturligviis tilbage; deriblandt vare 4 Dreng. Endelig forlangte Pachaen en anden Consul udsendt.

I Livorno havde Captain Kiegesen afflaaet at tage svenske Skibe under Convoi, ifølge sine Instructioner, som bød ham ikke at antage i sine Convoier andre, end virkelig anerkjendte danske Skibe, ja endog ikke at taale, at andre Nationers Skibe, hverken Drlogsmænd eller Koffardimænd, nærmede sig hans Convoi. Begæring herom havde endog været gjort paa en officiel Maade af Major Blesfing og den svenske Consul; og Captain Kiegesens Aflag havde givet Anledning til en Erklæring, fra deres Side, om, at man maatte melde det hjem til det svenske Hof. Dette foranledigede Bille til, i et Brev til Grev Bernstorff, under 4de Sept., at udbede sig Forholdsordre desangaaende. Men allerede under 20de Aug. var herfra affendt Ordre til Bille fra Admiraltetet, som bød ham, at da Freden imellem Sverrig og Tripolis nu var sluttet, havde Bille at tage alle svenske Skibe, som maatte forlange det, under Convoi lige med danske, og at beskytte det svenske Flag som vort eget. Denne Ordre meddeelte Bille strax i en Circulære, dateret 18de Sept., til alle sine underhavende Skibsfeser, som og til Cheser for den svenske Drlogsbrig Dragonen, Ditto Petersen, der just befandt sig paa Malaga Red, for at gaae hjem med en Convoi. Bekjendtgørelse om, at dansk Convoi var at have under Fregatten Triton, directe til Genua, blev strax opslaaet i det danske og svenske Consulat.

Lochner klagede meget over, at den uslykkelige Sag med de af Pachaen forlangte Kanoner, endnu langtfra var til Ende; at Pachaen vedblev sin Paastand; at han, Lochner, havde for liden Indflydelse til at tale et kraftigt Sprog i denne Anledning; at han meget ønskede Billes Nærværelse eller idetmindste et Brev fra Bille til Pachaen; at denne var bleven mere hovmodig, end nogenstunde før, efter den forbeelagtige Fred med Sverrig, og at de tripolitanske Corsarer atter vare udløbne paa Krydstogt, hvilket rigtignok, som det hed, glædte Amerikanerne, men var dog altid meget foruroligende. Bille skrev i denne Anledning til Grev Bernstorff, og understøttede Lochners egen Begjæring om at blive afløst fra Consulatet i Tripolis. Bille meente, at da det dog, i Til-

fælde af at ny Consul blev udsendt, vilde blive nødvendigt at gøre en Consulatpresent, man da kunde forære Pachæen de af ham forlangte 8 Stykker 18pundige korte Jernkanoner, af samme Slags som Carpens Batterie. Dette vilde da være den anstændigste Maade, at komme fra denne Sag paa, og i sig selv var det en Ubetydelighed, saameget mindre at tage i Betragtning, som disse Kanoner i Tyrkernes Hænder ikke kunde blive synderlig farlige. Men i sine Breve til Lochner anbefalede Wille ham, at holde sig til sin engang givne Erklæring. Han tillod ham at sige Pachæen fra ham af, hvad han maatte finde passende til sine Hensigters Dynaaelise; men anbefalede ham stedse at have den engang sluttede Fred for Die, som en Helligdom, man ikke torde røre ved, uden Regjeringens udtrykkelige Tilladelse.

Under 4de August blev det Wille meldt fra Admiralitetet, at Fregatten Hvide-Ørn, General: Adjutant Baas, og Briggen Nid-eiven, Capitainlieutenant Baron Solsten, begge med Convoi fra Flekkers, vare beordrede at gaae til Middelhavet og der underlægge sig hans Commando, for at erstatte de to hjemkaldte Fregatters Afgang fra Eskadren.

Den 13de September gik endelig Riegelsen under Seil med sin Convoi, der var 23 Skibe stærk, og forlod saaledes Middelhavet.

De franske Kapers Løsløshed og Voldsomheder kiendte snart ingen Grændser. Det vilde være trættende at anføre alle de Klager, der indløb. Wille androg stedse i sine Skrivelser til vedkommende Auctoriteter paa, at det var af yderste Vigtighed at vaage over, at Skipperne ikke alene havde en reen Fod at staae paa, men ogsaa over at de opfyldte alle Formaliteter med Hensyn til Papirernes Udstedelse. „Flere Redere“ skriver han til Commercecollegiet „give sig selv den ubetydelige Fornøielse at forandre Skibenes Navn, naar de have kjøbt dem, og authorisere ikke denne Dmødning ved en formelig Act. Dette er allerede nok for en fransk Kaper til at prisdomme et saadant Skib.“ Til Grev Bernstoff klagede han bitterlig over den franske Consul i Malaga, som vilde prisdomme Skibe, fordi der fandtes et Par Kanoner

ombord, uagtet han ikke dertil var berettiget ved nogen Lov, men i den Formodning, at en saadan Armering maatte være antagelig Grund til Condemnation, holdt han de opbragte Skibe tilbage i flere Maaneder, indtil han kunde faae Svar fra Paris desangaaende, og vilde kun lade dem gaae, naar de vilde stille tilbørlig Caution. To danske Skibe vare just i dette Tilfælde, paa den Tid vi tale om, i Malaga Havn, og et af disse havde endda et Certificat fra den franske Consul i den Havn, han var udrustet fra, hvori han erklærede, at det ikke var ham bekendt, som stridende imod Directoriets Decreter, at Koffardimænd havde Kanoner ombord*).

Wille maatte ogsaa være Voldgiftsmand imellem de prisløsbømte Skibes Mandskab og Skipperne; han udbad sig Forholdsordrer for disse Tilfælde, da der opstode Spørgsmaal om, hvorlænge Folkene skulde betales: Skipperne meente nemlig at kunne ophøre med Hyren den Dag, de vare opbragte; Folkene derimod forlangte Betaling til den Dag Skibet blev prisløsbomt. Wille indstillede Sagen til Fordeel for Folket; thi, uden at kjende til hvad Lands Lov og Ret bød i denne Henseende, indsaae han, at den uundgaaelige Følge vilde blive, i det Tilfælde at Skipperne fik Ret, at Folkene løb fra Skibene, saasnart de kom i Havn, og lode sig høre med andre maaffee fremmede Skibe, maaffee endog med Kaperen, der havde indbragt dem; og Skipperne derimod, naar de vare saa heldige, at faae deres Skibe frikiendte, vilde ikke kunne selle, af Mangel paa Folk, hvorved Handelen vilde tabe betydeligt. Admiralitet forespurgte sig hos Deconomie- og Commerccollegiet, og dette iglen hos Cancelliet, hvorpaa Udfaldet blev i Overensstemmelse med Willes Indstilling, nemlig, at Folkehypren i Opbringelsestilfælde skulde betales af Skipperne og Reederne, indtil de Første afflebigede deres Mandskab, eller Skibet finaliter fratoges dem, ved Confiskationsdommens Execution. Imidlertid fandt og-

*) Der seiler saft intet Skib paa Søen, som ikke har en eller to Kanoner ombord, til Signaler, Rødstub o. s. v. De have da gierne et Risbund Krudt og slet ingen Kugler.

faa Udførelsen heraf Banffeligheder, da de danffe, men især de norffe Skippere fiesden havde Credit i de Havne, hvor de kom hen; de maatte altsaa laane hos Consulerne for deres løbende Udgifter i den Tid de laae opbragte, og indtil deres Dom faldt. Naar de bleve frigivne, var der intet lvelen for at Consulerne erholdt deres Betaling; men naar Skibene bleve condemnerede, havde det ofte Banffelighed, og det var ikke nogen let eller behagelig Sag for Consulerne, saa at sige, at tvinge Skipperne til at betale Mandffabet Penge, naar den eneste Maade, disse Penge kunde tilvelebringes paa, var at de selv laante dem til Skipperne, af hvem de havde saa liden Sandsynlighed for at faae dem igjen.

Fra en Captain Jens Bruun, som førte Briggen Rebecca fra Altona, indløb Klage til Bille, hvilken strax, ledsaget af alle tilvelebringelige Oplysninger, blev sendt til Consul Kochner i Tripolis. Bruun meldte nemlig, at han, paa sin Reise fra Messina, med en Ladning Potaske, havde den 23de Juni, i Nærheden af Sicilien, mødt en tripolitansk Chebef paa 12 Kanoner, der sendte et Fartoi ombord og vilde med Magt tvinge Capitainen og Mandffabet til at bekiende, at de vare Portugisere eller Hamborgere. En svensk Renegat skente til Løst for disse Barbarer, der paa den brutaleste og grusomste Maade behandlede de værgeløse Folk. Endelig, da de ikke kunde finde noget Paaftud til at bemærctige sig Skibet, plyndrede de Løst og Fast, saavel Skibet som dets Mandffab tilhørende, og forlod det. Kort herefter blev denne Brig indbragt til Malaga af en fransk Kaper.

Uagtet disse og lignende Tilfælde ikke vare ualmindelige, og uagtet der fast ikke var et danff Skib, som ikke enten havde været opbragt for kortere eller længere Tid, eller idetmindste været vifiteret af Kapere, hvilket da fiesdent gif af uden at maatte bøde Noget til disse ubudne Gæster, for deres Uellighed; uagtet alle disse Hindringer for Handelen, tiltog den dog bestandig. I en Rapport af 1ste Septb. til Admiralitetet skriver Bille, at Antallet paa danffe Skibe vorede bestandig og paa en overordentlig Maade, og Fragterne vare desuagtet ganske uhort høie. I et Brev af

22de Septb. til Grev Bernstorff, hvori han meldte det nysomtalte med Capitain Bruun Passerede, skrev han, i Anledning af den modtagne Ordre, at convoiere svenske Skibe lige med danske, saaledes: „Capitain Ellbrecht, som er klar til at afgaae til Italienske Kysten med første sølelige Wind, faaer fire eller fem svenske Skibe under sin Convoi. Jeg har dertilmod henvilst alle til Hjemreise færdige Skipperne til Ghesen for den svenske Delogsbrig Dragonen, som snart afgaar med Convoi Stræbet ud; og jeg tror, han vil saaledes faa 10—12 danske Skibe med sig, hvilket Antal allerede har samlet sig, siden Capitain Kiegelsens Afreise den 13de d. M. med 23 Skibe under Convoi.“

Den 26de Septb. gik den svenske Brig Dragonen under Sell, Stræbet ud, med 13 danske Skibe i sin Convoi. Den 27de gik Triton Sell østerefter med fem Skibe, hvoraf et dansk og fire svenske. Hans Ordre var, at bringe sin Convoi til Genua og Livorno, og efter 14 Dages Forløb at gaae tilbage med hvad danske eller svenske Skibe, der maatte findes klar til at tage Convoi vesterefter.

Under 29de Septb. indsendte Bille til Grev Bernstorff den officielle Beretning, fra Admiral Nelson til General D'Hara, om Slaget ved Aboukir, endvidere at Admiral Nelson var gaaet til Neapel og havde i Kongen af Englands Navn erklæret den franske Republiks Allerede, nemlig den liguriske, romerske og cisalpiniske Republik Krig.

Den 29de Septb. kom Carpen tilbage til Malaga med et dansk Skib under sin Convoi. Vi erindre, han var bleven sendt til Gibraltar, for at tage et rigtladet dansk Skib under Convoi. Dette Skib kom fra Smyrna og var bleven indbragt dertil af en af Hr. Glynns Lettre of Marker. Da denne Mand blev gjort til dansk Consul, havde han skriftlig forpligtet sig til Bille, at ingen af hans Kapete skulde opbringe danske eller neutrale Skibe. Som en Følge heraf affatte han strax sin Capitain, men han meldte tillige til Bille, at han havde fundet dette Skibs Papirer saa tvivlsomme, at han ikke havde bovet at give Skipperen dem

tilbage, af Frygt for, at de Engelske skulde gjøre Skibet til Preis paa selve Reden. Da Hold kom til Gibraltar, for at bringe dette Skib derfra, fandt ogsaa han Papirerne meget mistænkelige, og hele Mandskabet at bestaae af Hollændere. Carpen bragte Skibet tilligemed to Andre femten Mile vestenfor Cap Spartel, og først her overgav han Skipperen sine Papirer. Saaledes slap da dette Skib fri; men Sagen var imidlertid bekendt nok i Gibraltar, og hidrog ikke lidet til at sætte vort Koffardisflag i Miscredit. I denne Anledning skrev Bille til Grev Schimmelmann, under 3die October, og beklagede sig meget over de danske Ridsmænds Misbrug af Regleringens Omsorg for Handelen. Han troede at have gjort sin Pligt, ved at redde dette Skib med dansk Flag fra at blive taget og prisløst paa selve Gibraltarsheden, saaledes som det allerede havde været Tilfælde med et Andet; men han ansaae det ogsaa for sin Pligt at gjøre opmærksom paa dette Misbrugs Følger, som kunde blive yderst farlige, nu da de Engelske, efter Slaget ved Aboukir, spillede saa aldeles Mester i Middelhavet. Han tilkendegav sin Frygt for at den commanderende engelske Admiral kunde lade vore Convoier visiteres, en Ting der vilde være ligesaa ydmygende for Flaget, som den vilde sætte den Chef, det indtraf for, i den vanskeligste Stilling. Han sluttede med at sige, at dersom han torde give sin Mening tilkende, om hvad der var at gjøre, vilde han ansee det nødvendigt, at underkaste alle vore Handelsflåde, men især dem fra Altona, en meget streng og meget nølagtig Undersøgelse, inden man gav dem danske Papirer.

Men ogsaa herhjemme var man bleven opmærksom paa de alvorlige Følger, som altfor megen Lethed i at tilstaae Convoi kunde drage efter sig; ligesom man paa den anden Side fandt det nødvendigt at udstrække Convoieringsystemet saa langt som muligt, og derfor endog besluttede at lade Convoier afgaae fra Flekkers i Norge, som skulde bringe Skibene lige til Middelhavet. Forordningen af 25de Juli 1798, angaaende denne Convoiering, begynder saaledes: „Da Kongen, af de fra alle Steder i hans Riger og Lande, fra hans handlende og søfarende Underaatter

indløbende Klager, er overbevist om, at deres, med en neutral Stats Rettigheder overensstemmende, Søhandel og Søfact ideligen forstyrres og krænkes ved voldsomme Fornærmelser, saa har han besluttet under saadanne Omstændigheder, saalænge Folkerettens almindelig anerkjendte Grundsætninger og Traktaternes specielle Bestemmelser, samt den fra hans Side strængt og uafbrudt iagttagne Neutralitet ikke formaaer tilstrækkeligen at værne om hans Underfaatters Handelsrettigheder, at yfve den bevæbnede Beskyttelse, som han hidindtil har tilstaaet sit Handelsflag, en større Udvidelse, ved at lade hans Underfaatters Skibe til fremmede europæiske Steder, under følgende nærmere Bestemmelser, convolvere fra en Indenlandsk Havn.⁴ Men samme Forordnings 5te §. siger: „For at kunne tage Deel i den herved tilstaaede Beskyttelse, skal foruden den Tid, hvormed hver Reeder ved Erholdelsen af kongelige Passer har at godtgjøre, at i Skibet ikke er indladet nogen Krigscontrabande, efter de ved Traktaterne og senere Overenskomster derom fastsatte Bestemmelser, af Skipperen for hvert Skib, som begjærer at komme under nogen af de forommeldte Convoier, endvidere tilstilles Chefen for Convoien, til ydermere Sikkerhed i den ham paaliggende Control, en edelig Forsikkring, at ingen Varer eller Artikler, som efter Traktaterne eller senere Overenskomster kunne henregnes til Krigscontrabande og ere bestemte til en af de krigførende Magters Havne, med hans Minde og saavidt hgm er vitterligt, forefindes inden Borde paa det ham anbefædede Skib. Denne edelige Forsikkring skal af Skipperen, efter det Formular egenhændigen underskrives, som i denne Henseende skal meddeles Chefen for Convoien.“ Under 18de August, i et Brev, som Admiralitetet sendte Bille med Ribelsen, Capitainlieutenant Baron Holsten, der gik med Convol til Middelhavet, færed bemeldte Collegium: „Videre tilkiendgives Hr. Kammerherren til Regel for Convolveringen, at af enhver Skipper, der forlanger Beskyttelse, skal affordres hans Underskrift under et af de herved tilstillede 50 Stykker Formularer til den edelige Forsikkring, som Placaten af 25de Juli d. A., dens 5te Artikel paalægger lige

Skippere. I Henseende til samme Placats 6te Artikel, hvori Convoiering alene bevilges for de Ladninger, som enten tilhøre danske Undersaatter, eller andre neutrale Staters Indvaanere, da vil Convoihøfen i første Tilfælde, naar nemlig Ladningen tilhører de kongelige danske Undersaatter eller forsendes for deres Regning, derom erholde den fornødne Bisthed, naar han forlanger, at de Bares-Certificater, ham forevises, som de danske Handlende, ifølge kongeligt, allernaadigst Rescript til samtlige Stiftamtmand af 22de Febr. 1793, kunne forlange og erholde udfærdiget af Stedets Dyrighed, naar Ladningen indtages i en indenlandsk Havn, og af de danske Consuler, naar Ladningen indtages paa et fremmed Sted. I det andet opgivne Tilfælde, at Ladningen kunde tilhøre andre neutrale Staters Undersaatter, da vil han herom erholde det fornødne Bevis, naar Skipperen, som vil begive sig under Convoi, enten ved et Dyrigheds Certificat, eller Attest fra Indladningsstedet, eller ved en dansk Consuls Declaration kan godtgjøre, at Ladningen er neutral Eiendom."

Efterat Hold havde bragt de tre Skibe ud af Middelhavet, holdt han Kryptsende, for om muligt at møde den danske Galease, ladet med Baresgods til Skadren, hvilken var meldt at være afgaaet allerede for 10 Uger siden fra Kiøbenhavn; men han traf den ikke. Derimod bragte han en anden dansk Galease til Malaga, som havde været tagen først af en fransk og siden af en engelsk Kaper, men begge Gange var frigiven. Særpen blev beordret at gaae med en Convoi til Barcelona, og derfra convoiere tilbage, Strædet ud. Men uagtet det kun var 3 Dage siden, at den svenske Brig, Dragonen, var afgaaen med Convoi, var der allerede Søgning om Convoi igjen for at gaae Strædet ud. Den 1ste October lod Bille opslaae i det danske og svenske Consulat en Bekjendtgjørelse, som lød paa, at Briggen Særpen var klar til, om to Dage at gaae Seil til Barcelona, med de Skibe af de to Nationer, der maatte ønske det, under sin Convoi. Men derfor Vinden fulde vise sig østlig imidlertid, fulde Særpen uopholdelig gaae med Convoi vesterefter, bringe den udenfor Cap Spar-

tel, og komme tilbage uden at løbe an nogensteds, ja han skulde endog komme tilbage inden han var kommen Strædet ud, i Tilfælde Vinden atter gik vestlig, før han havde passeret Gibraltar. Den 1ste October, om Aftenen, viste Skyerne paa Cap Molino, at den østlige Wind var i Ankomst. Hold fik da Ordre, uophødelig at gaae under Seil med 7 danske Skibe, Strædet ud. Dette fandt Skipperne, som vilde til Barcelona, saa ulovligt, at de truede Bille med Protest og Klage til Kiøbenhavn, hvorfor han selv, i en Rapport af 3die October, meldte denne ellers ubetydelige Sag. Hold's Expedition var ikke saa heldig, som det, under disse Omstændigheder, havde været at ønske. Han fik N. W. Wind under Gibraltar; vilde saa gaae tilbage, men drev af, da han ikke torde forlade Convolen, som imidlertid var bleven foreget med 4 Skibe; kom ind til Bøtz Malaga, før han kunde stoppe; og passerede først Gibraltar d. 9de October. Den 13de kom han tilbage til Malaga, med tre Skibe, som vare komne ud til ham fra Gibraltar.

Imidlertid kom Lougen tilbage fra Tunis, og ankrede paa Malaga Red d. 1ste October om Natten. Fabricius' Rapport om denne Expedition indeholdt i det Væsentlige, som følger:

Den 7de August gik han Seil med Transportskibet Susanne; saae det ankre paa Tunis Red den 14de Septbr., hvorpaa han krydsede sig ud, uden at have været til Ankrs eller havt Samqvem med Land. Paa Tilbagereisen havde han to Gange mødt tyrkiske Krydsere om Natten, den ene Gang en Algeriner, den anden en Tunesiser. Den 1ste October om Morgenen saaes en Brig, som tonede dansk Flag, og en fransk Kaper, som roede og stod ind imod Land. Ved at sende en Officier ombord i Briggen erkendtes, at den tre Dage før var bleven taget af en fransk Kaper, 1½ Mill fra Cap Molino, og tilhørte Agent Frølich i Kiøbenhavn. Da Papirene vare fuldkommen rigtige, tog Fabricius den franske Prælimester og hans Mand ombord til sig, og bragte Briggen med sig til Malaga. Men da imidlertid bemeldte Brig havde været visiteret af den algeriske Krydser, fik den Qua-

rantaine, og Wille gav Ordre til, at den skulde blive liggende under Lougens Kanoner, da han vidste, at de franske Kapere vare istand til de dristigste Handlinger, og især vare forblittrede over at de danske Orlogsmænd toge deres Preiser fra dem. Den franske Consul manglede heller ikke at gjøre Reclamationer om dette Skib, iglennem Consul Hoppe. Willes Svar i denne Anledning anføres her, da det giver os et Begreb om Hr. Chompré's Skrivelse, saavel som om de forskjellige Anskuelser af Kapernes Rettigheder; det er adresseret til Consul Hoppe og dateret d. 6te October 1798.

„Jeg har herved den Ære at tilbagevende Dem den franske Consuls Brev til Dem. Jeg maa med det samme bevidne Dem min Forundring over, at Hr. Chompré finder Capitainlieutenant Fabricius's Opførsel saa besynderlig, i det han har taget et forurettet dansk Skib, som han mødte i Søen, under sin Beskyttelse. Jeg havde alene ventet paa at faae Kapercaptainens Navn at vide, for at indsende min Klage til den danske Regjering, over Folk, som paa en ulovlig Maade standse et dansk Skib i dens Rejse, hvis Papirer ere i den fuldkomneste Orden, saameget mere som Erfaring har lært, at naar saadanne Skibe frigives af franske Tribunaler, erholde Skipperne ingen Erstatning for deres Forsinkelser, Tab o. s. v. Men alle disse Bemærkninger ere overflødige her — De vil behage blot at underrette den franske Consul om, at alt, hvad Capitainlieutenant Fabricius har gjort, er nøiagtigt ifølge hans Instructioner, og at Uarsagen, hvorfor han har sendt de to Franskmænd tilbage paa Briggen Elizabeth, er kun den, at Sundhedscommissionen har forlangt det, fordi de skulde gjøre deres Quarantaine tilligemed Koffardbriggens Mandskab. De vil endvidere tiene mig i at fornøje mine Forsikringer, til Hr. Consul Chompré om, at den danske Regjering's oprigtige Ønske er, at vedligeholde den bedste Forstaaelse med den franske Republik, og man vist ikke med Grund kan bebrejde mit Hof, at ville bryde de bestaaende Traktater.“

Admiralitetet havde befalet, at der skulde indsendes specielle Rapporter om Skibenes Tilstand. Disse lode for Arton og

Sarpen ganske fordeelagtige; deres Mangler bestode meest i Seil og løbende Gods, og herfor var der ved udsendt Waregods sørget, skiondt det endnu ikke var ankommet. Derimod klagede Fabricius meget over Lougen, som var meget ledesløs og mange Steder saa raadden, at det var umuligt at faae den tæt. Wille raadde derfor til at den hiemsendtes, men dog ikke før næste Foraar, for ei at udsætte den for en Winteriour Nord paa, saameget mere som han stedsø ansaae Briggerne for de hensigtsmæssigste Skibe til Tjenesten i Middelhavet, saalænge vi ingen Krig havde med de barbariske Magter. Men da saavel Holdt som Fabricius meldte, at nogle af deres Kaperter vare brøstfældige og raadne, befalede Wille dem, at anskaffe nye, hvor de kunde og hvad det end skulde koste, da deres Batterie ubetinget og altid maatte være i complet slagfærdig Stand. Sarpens Seil vare meget maadelige: Wille bestemte derfor, at den skulde gaae med Convoi til Italien, og da i Genua eller Livorno lade sig forfærdige et nyt Stel Seil, men som maatte blive af Bomuldstøi, hvilket er temmelig almindeligt i Middelhavet, og overmaade tienligt om Sommeren.

Allerede den 6te October afgik Lougen igien med en Convoi, der skulde til Barcelona. Da Holdt kom tilbage d. 13de fra Strædet, med de 5 Skibe under Convoi, som vare komne ud til ham fra Gibraltar, meldte han, at det først var lykkedes Dragonen at komme Strædet ud d. 9de October, og havde den da kun 12 Skibe med sig af sin Convoi.

Den 15de laa Holdt atter seilklar med en Convoi af 17 Skibe, danske og svenske, for at gaae Strædet ud. Da imidlertid Modvind hindrede hans Afreise, fik han Ordre at lette og holde det kryptende, for at hindre de franske Kaperere i at opbringe indkommende danske Skibe. Den 16de traf han paa et dansk Skib fra Altona, kommende fra Marseille med en Ladning Blin, som 10 Mile østenfor Malaga var taget af en fransk Kaper. Da Holdt fandt Papirerne i Orden, tog han Præsidemesteren ombord til sig og gik til Ankers med Skibet paa Malaga Red, for at tage

det med i sin Convoi. Den franske Consul gjorde da atter sine Reclamationer, men fik omtrent samme Svar som forrige Gang: Hold havde handlet efter Ordre, som løb paa, at da Danmark ikke var i Krig med nogen Magt, og den danske Estadre var i Middelhavet for at beskytte den danske Handel, var det Chesernes Pligt at tage ethvert Skib, som de fandt opbragt af Kapere, saafremt de mødte det udenfor de til Middelhavet grændsende Landes Territorium. Iøvrigt henviste Wille ham til den franske Regiering, da han aldeles ikke fandt sig besøjet til at correspondere om disse Sager med Andre, end sine egne Auctoriteter.

Den 14de October ankom Briggen Nidelven til Gibraltar, og den 18de til Malaga. Han havde havt det Uheld at blive skilt fra hele sin Convoi. Hans Rapport herom lyder saaledes, dateret Gibraltar, 19de October:

„Herved har jeg den Ære at tilmelde Hr. Kammerherren, at jeg idag den 14de October er ankommen, ifølge min Ordre fra Admiralitetet, her til Gibraltar, hvor jeg har modtaget Hr. Kammerherrens Ordre af 2den d. M. Jeg har ei medbragt noget Skib af min Convoi, thi jeg har været saa uheldig at blive skilt fra dem alle. Jeg gik med Drlogscutteren Forsvar og 20 Convoiskibe fra Flekkers d. 8de September, fik d. 11te en haard omspringende Storm fra S. S. D. til Vesten, da jeg omtrent var imellem de flamske Banker og Galloperne; og som min Convoi bestod af meget flutte Seilere, gjorde jeg Signal for at holde af, bedre ud i Farvandet; men ikkun Cutteren og 4 Skibe fulgte med; de andre, der vare adspredte paa 2—3 Mille, adløde ikke. Da Veiret bedagede sig, holdt jeg ind ad Canalen, hvor jeg ved Dover samlede med 8 Skibe af Convoien og iblandt disse med Ostindiefareren Minerva, Captain Coulthart, et af dem der ikke lyftrede Signalet, og imidlertid havde det været saa uheldig at støde paa de flamske Banker. Da min Ordre fra Admiralitetet lyder paa, at de betydeligste Ladninger fortrinligen skulle have Beskyttelse, saa maatte jeg detachere Cutteren, der ifølge sin Ordre skulde convoiere til Høiden af Cap Lizard, for at gaar paa Siden

af bemeldte Officerer, og, dersom Omstændighederne tillode det, indløbe med ham til Falmouth, hvor han vilde eftersee sin Skade, for da om muligt atter at følge med os. Falmouth var bestemt til Rendezvouspunkt for Convoien. Jeg gik med smaa Seil og vestilge Vinde, fra den 16de til den 25de September, i Canalen, for at samle mine Skibe; og da jeg ifølge Rendezvous-Ordren holdt under Falmouth, krydsede jeg derudenfor i to—tre Dage, for at samle de øvrige Skibe. Dette gjorde ikke de 7 medhavende Convoiskibe; thi om Natten styrede de Cours ad Lizard, paa Skibet Johanne Maria, Capitain Carberg, nær, som holdt ned til mig. Fra Falmouth indsendte jeg Rapport til Admiralitetet. Jeg erfarede her, at Officereren var bleven saa læk, at Cutteren maatte løbe ind med ham til Portsmouth. Capitain Carberg var altsaa den eneste af hele Convoien, der forlod Canalen med mig d. 25de Septbr. I en haard Storm fra N. V. blev jeg skilt fra ham i en mørk Nat d. 27de. Saamegen Flid jeg end gjorde mig, var det mig umuligt at finde ham igjen, og dette blev saameget mere vanskeligt, som jeg d. 1ste October havde en haard Storm af S. S. D., i hvilken Storemers knækkede. Det er vel sat i temmelig god Stand igjen; men naar jeg kommer til Malaga maa det til Dæks, for at repareres. Mit Dæk er ogsaa læk paa flere Steder. Den 4de havde vi atter en Storm af S. V., omgaaende til N. V. og d. 10de haardt Veir af D. S. D. Da Deres ærede Ordre byder mig at handle efter Omstændighederne, troer jeg det Pligt at oppbeie de fastsatte 4 Dage, som Rendezvous-Ordren lyder paa, for om muligt endnu at samle nogle Skibe af min adspredte Convoi. Disse og andre danske og svenske Skibe, der maatte forlange Convoi, erholde da Leide til Malaga efter Deres Befaling. Tiorten Skibe af Convoien vare bestemte til Middelhavet. Da jeg har Breve fra Admiralitetet til Hr. Kammerherren, affender jeg samme med Expressen, tilligemed denne min ærbødige Rapport.

S. Solsten.

Disse Depecher fra Admiralitetet vare det ovenomtalte Brev af 18de August, tilligemed Edsformularerne for Skippere under Convoi. Ved sin Ankomst foreviste Baron Holsten sin Instrux, og Wille fandt heri nogle Artikler, som vare af den Bigtighed, at han strax, ifølge samme, udstedte nedenstaaende Circulaire til sine underhavende Chefer, dateret Malaga d. 19de Decbr.

„Til de Herrer Chefers Instruxion og Forholdsordrer, naar de ere paa Expedition eller ere detacherede, bliver endnu at tillægge:“

„1. Af alle Kræfter beskyttes de Skibe, som træffes under dansk og svensk Flag, og forsvares imod enhver Fornærmelse, samt om de i anden Sæ træffe saadanne Skibe i en Kapers Magt, have de at befrie dem, dog have de omhyggelig at undgaae det, der kunde opholde dem, eller føre dem fra deres egentlige Bestemmelse; alt i Overensstemmelse med den 179de og 796de Paragraf i Søkrigsartikelsbrevet.“

„2. Skulde fremmede Drlogsmænd af en større Force absolut paaStaae at ville examinere og visiterer Convoien, sætter man sig af alle Kræfter derimod. Men i Tilfælde at Intet vil hjælpe, og Magten er overlægen, lader Chefen, ved en Officier, som gaar ombord paa Koffardskibene, forevise deres Passer og øvrige Skibspapirer, og i dette Tilfælde gjør han sig selv personlig ansvarlig for Ladningens Retmæssighed; men tillige erklærer han bestemt, at han er forpligtet til, af alle Kræfter at forsvare de under hans Beskyttelse værende Skibe, dog ikke lade noget Middel usøgt til at afværge enhver Slags Misforstaaelse eller Fiendtlighed, ved venstabelige Forestillinger eller Aftale.“

Jeg troer det nødvendigt at bemærke, at Baron Holsten erklærede, vel at have Ordre til at meddele denne sin Instrux til Wille, men ikke til at aflevere den; ei heller havde Wille Noget i Hænde, der bød ham at antage de 10 ovenomhandlede Punkter for Andet, end en speciel Instrux for Convoichefen, saalænge han var paa Reisen til Middelhavet. Men da de deri tagne Bestemmelser, saa at sige, vare Svar paa, hvad han nylig, i et af sine

Breve til Grev Bernstorff, havde berørt, hvori han nemlig gientog sin Frygt for, at mulig de Engelske kunde ville paastaae at vifitere vore Convoier, og spurgte om, hvad han da havde at gøre; saa betænkte han sig ikke paa at gøre dette Tillæg i Chefernes Instructioner, hvilke hidtil kun bøde dem, saavidt Flagets Vre dermed kunde bestaae, at bruge al mulig Vaerlighed og Skaansel mod de krigførende Magter, for at undgaae al Dispyt. Da Triton og Lougen vare fraværende, var det endnu kun Sarpen og Nidelven, der fik dette Tillæg i Instructionerne. I en anden Circulaire, dateret d. 20de October, tilkendegav Bille Cheferne Indholdet af den kongelige Placat af 25de Juli samt tilfillede dem Edsformularen, som Skipperne havde at underskrive. Han gjorde dem tillige opmærksom paa, at da de svenske Skibe nøde samme Rettighed som de danske, saa maatte den samme Ed kræves af de svenske Skipper, forinden de kunde tages under Convoi.

Nidelven halede altsaa indenfor Molen, for at reparere sit Mers. Sarpen gik derimod Seil d. 19de, Strædet ud, med en Convoi af 22 Skibe, hvoraf 5 vare svenske, de 17 danske. Hans Ordre var, at bringe dem vel ud af Strædet, og derefter, om muligt, at bierge hvad Skibe han kunde træffe paa af Nidelvens Convoi. Den 21de passerede han Strædet med hele sin Convoi; et Skib, som kom ud fra Gibraltar, stødte endnu til ham, og den 22de forlod han dem alle vel ude af Sigte af Cap Spartel. Han krydsede sig derpaa tilbage til Tangier, og vilde ligget der et Stmaal over, men fik haardt Veir og mistede et Anker; gik til Søes; var inde paa Bugten igjen Dagen efter, men var ikke saa heldig at bierge Ankeret. I Strædet frelste han to danske Galeaser af franske Kaperes Hænder, og bragte dem ind til Gibraltar, hvor han forefandt 3 Skibe af Nidelvens Convoi, af hvilke de to havde været opbragte, men bleve strax frigivne igjen. Om Natten rasede en haard Storm paa Gibraltar Red, hvorved flere Skibe ragede i Drivt; to af Sarpens Convoi fik Havari, men Hold hjalp dem strax Dagen efter til at blive seilklar. Derpaa gik han over til Algeziras, hvor 5 Skibe af Nidelvens Convoi

vare opbragte, men atter frigivne; og saaledes gif han med 10 Skibe Middelhavet ind. Her mødte han det danske Skib, Sørandringen kaldet, som af en fransk Kaper havde været berøvet sine vigtigste Papirer, hvorfor Hold tog ham under Convoi og saae ham vel ind til Ankers paa Gibraltars Red. Den 14de November bragte han sin Convoi lykkelig til Ankers paa Malaga Red, dog ikke før han havde været nødt til, just som han var kommen til Ankers, at lette igien, for at frelse et af sine Skibe fra en fransk Kaper. Medens han laa i Gibraltar tog den engelske Brig l'Espoir en fransk Cutter, efter en meget hidsig Fægtning, udenfor Cap Spartel. Nogle Dage før var Commodore Duckworth gaaet til Søes med en Eskadre af 5 Linieskibe og flere Bombe- og Transportskibe, som havde Tropper ombord, under General Stuarts Commando. Flere engelske Linieskibe, saavel som Priser, tagne i Slaget ved Aboukir, laae i Gibraltar og reparerede.

Mod Slutningen af October Maaned vare omtrent de sidste Skibe, som skulde have Convoi vesterrefter, færdige. Wille bestemte derfor, at Nidelveen skulde bringe dem Strædet ud, og derpaa holde det krydsende, for om muligt ogsaa at møde nogle af sin adspredte Convoi, og da at bringe dem ind. Willes Hensigt var da, at Nidelveen skulde sætte ham selv af i Tangier, hvor han vilde besøge sin Ven, Consul Olsen. Willes Helbred var betydelig svækket; Lægerne raadede ham alle til at forandre Luft og til at give sig lidt Frihed. Han besluttede da, nu da det travleste Dieblid var forbi med Convoieringen, at gaae fra Tangier til Cadix paa en fiorten Dages Tid; men formedelst stadig Modvind og stormende Veir blev Afreisen fra Malaga forhindret; der indtraf andre Forretninger; kort, Wille maatte opgive sin Tour til Cadix og alene gaae til Tangier, for derfra at gaae over til Gibraltar, hvor han havde Ting af yderste Vigtighed at afgjøre med Lord Oct. Vincent. Dog forinden vi komme hertil, maae vi endnu berøre Admiralitetets Skrivelse af 27de Septbr., der tillagde Wille følgende Ordre: „Efter senere med Oeconomie- og

Commercecollegiet førte Correspondence vil den ved Placaten af 25de Juli d. A. paabudne Ed ikkun angaae Convoiering fra indenlandſke Havne, men ikke være nødvendig at fordre af Skippere, der faae Convoi fra Middelhavet, da Contrabande fra dette Hav ikke kan formodes iblandt de Ladninger, som gaae til øſterſøiſke eller indenlandſke Havne."

"Imidlertid correſponderer bemeldte Collegium med det udenlandſke Departement, ſaa vel i denne Henseende, ſom angaaende de Foranſtaltninger, der kunne findes nødvendige ved Convoiering fra Middelhavet i Almindelighed."

Ved en Circulaire bekendtgjorde Wille heraf, hvad han anſaa nødvendig til ſine underhavende Chefers Eſterretning. Men under 31te October ſkrev han i denne Anledning ſaaledes til Admiralitetet: "Imidlertid bør jeg dog ikke undlade at gjøre det kongelige Collegium opmærksom paa, at Svovl er en Artikel, ſom er i en overordentlig høi Priis i England, og at her er en utroelig Mængde Skibe, ſom lade dermed, beſtemte enten til Kiøbenhavn, Hamborg, Altona eller Stockholm, hvilket gjør de franſke Tribunaler meget opmærksomme; og maae ſaadanne Skibe undergaae en overordentlig ſarp Examination; ja, jeg har ogſaa havt Exempler paa, at ved Folkenes Malice og Uenigheder med deres Capitainer, deres Udſigende har været forſkiellig fra det, Papirerne lode paa, hvorved de ere blevne priidsømte."

Sarpen, ſom ſkulde gaae med Convoi til Itallen, blev beſtemt at afgaae fra Malaga medio November; men da der fandtes adſkilge rigtladte Skibe, ſom ſkulde til Neapel, fik Hold Ordre ogſaa at anløbe denne Havn. I Genua ſkulde han forſkaffe ſig det omtalte Stel nye Seil. Paa denne Tid blev af den ſpanſke Regering officielt bekendtgjort, at den havde Eſterretninger fra A-gler, der lode, at Deien havde erklæret, at ville hindre al Ind- og Udførsel fra Marſeille og omliggende franſke Havne. Wille anbefalede derfor Hold, ved denne Leilighed at bruge tilbørlig Conduite; han maatte ikke respectere en ſaadan Blokad, ifald han mødte algierſke Krydsere i de franſke Farvande, men dog ſaamege

som muligt undgaae Uenighed, og meget gierne samtykte i at Skipperne fremviste deres tryktske Passer. Den 22de November afgik Hold fra Malaga østerefter med en Convoi af 19 danske og 3 svenske Skibe. Alle vare de iforveien examinerede, deres Papirer befundne i Orden, og deres edelige Forklaring var bleven dem affordret. Den 30de November bragte han 8 Skibe af denne Convoi lykkelig ind til Barcelona. Den 1ste December gif han derfra med de øvrige. „Aldrig“ skriver han i sin Rapport, „har jeg havt nogen Convoi, der har passet lettere paa.“ Efter at have udstaaet meget haardt Veir, hvorved alle hans Seil Rivrede og hele Convoien adspalttedes, var han dog saa heldig at samle dem igien, paa eet Skib nær, og kom lykkelig til Livorno den 18de December. Herfra skulde han gaae til Neapel, men da dette gaaer ind i næste Aars Begivenheder vilde vi slippe ham her.

Vi erindre at Capitain Ulbrecht gif med en Convoi af 4 svenske og et dansk Skib den 27de September til Malaga. Følgende Extract af hans forskjellige Rapporter paa denne Expedition vilde bedst underrette os om, hvad der hendte paa denne Reise.

Samme Dag han løb ud fra Malaga havde han om Aftenen, østenfor Velez Malaga, praet Briggen Lougen, der kom fra Lunis. Den 10de October skilte han sig ved det danske Skib, som var bestemt til Toulon, og den 13de kom han med de fire svenske Skibe til Ankers ved Genua. Paa denne hele Reise saae han fast ikke en eneste Sæller. Ved at varpe ind til Molen blev han meget høfligen assisteret af to spanske Fregatter, som laae der, med Varpegods, hvilket var ham heel nødvendigt, da alt hans eyet sprang, saa at han maatte lise nye Rabbelstoue i Genua.

Med tre danske og et svensk Skib under Convoi gif han den 23de October fra Genua og kom til Livorno den 1ste November. Her traf han den svenske Orlogsbreg Husaren, som kom fra Cagliari og skulde gaae til Tripolis med de sidste Penge for Freden. Fra den 9de November laae Triton seilklar med en Convoi af to svenske og elleve danske Skibe, men stormende Veir hindrede ham fra at komme bort før den 14de, da han endelig kom

under Seil med hele Convoien. Han havde stedsse stormende Velt og omgaaende Vinde, saa at han gjorde kun liden Fortgang. Den 17de flirte et af de danske Skibe sig fra ham, da dets Pomper vare uklare. Den 19de og 20de, i Sigte af Minorca faldt han ind med en engelsk Eskadre af 3 Linieskibe og 2 Fregatter, samt endeel mindre Skibe, hvilke vare under en Stenders Commando og havde en Expedition isinde paa Minorca. De havde en Officier ombord hos Ulbrecht, af hvem de med megen Hofflighed forlangte hans Resord for, at alle Skibene hørte til hans Convoi. Den 22de, i Sigte af Mallorca, fik han en svær Storm, hvorved 4 af Skibene bleve flirte fra Convoien, formodentlig fordi de ikke vendte om Natten paa Tritons Signal. „Søndagen den 2den December“ skriver Ulbrecht i sin Rapport, dateret Malaga den 23de December, „om Morgenen, da det dagedes, 7 Mile sydenfor Cap Palos, havde jeg 7 Skibe af Convoien tværs til Luvart; men det 8de, som var Briggen Kiærligheden, ført af Capt. Niels Larsen, hjemmehørende i Arendal, og efter Sigende bestemt til Altona, var løbet saa langt forud, at jeg ikke kunde see hans Skraag. Fra Toppen observeredes, at der laae et tre-mastet og et tomastet Fartoi med Latinsjell hos ham. Jeg forcerede med Alt hvad trække kunde efter ham. Det var en Bramseils Kuling med smult Blande; jeg havde ham tre Streger forud til Luvart; men saa vendte han over den anden Boug, og satte Alting til. De to forommedte Skibe, som vare engelske Kaperne, holdt ned til Fregatten, heiste Flag og flød et Skud; paa et godt Kanonskuds Afstand til Luvart af mig dreiede de til; jeg heiste Flag og flød et Skud. Paa samme Tid holdt Briggen af, heiste Flag paa sin Stortop, hvilket var Klendings-Signalet i min Convoi; da han kom nærmere, luvede han op imod Kaperne, hvorpaa jeg signaliserede ham at løbe mig agtenom, og da han ikke lystrede, flød jeg en Kugle forom ham. Kaperne knebe da op til ham; men jeg begyndte strax at beskjede dem, hvorpaa den Store vendte strax og flygte, men den Lille, som havde sine Karet ude, lagde Briggen et Dieblil ombord til Luvart. Da han

atter havde forladt Skibet, skød jeg paa ham. Briggen forcerede imidlertid fra mig, for Alt hvad trække kunde, over den anden Boug. Efter en Times Jagt halte jeg ham ind, løb ham agten om og prøvede, at han skulde brase bak; men jeg fik intet Svar. Jeg vendte strax igien, løb ham tæt paa tuv Laaring og gientog Befalingen; da svarede en Matros: „Vi have 4 af Kaperens Folk ombord, som forbyde det.“ Jeg befalede da nok engang, at der skulde brases bak, hvis ei da skød jeg i Skibet. Nu skedte det, og jeg sendte Lieutenant Rasch ombord, som meldte mig, at Kaperen havde taget Capitainen, Styrmanden og en Matros samt alle Papirerne fra Skibet. Jeg lod da Lieutenant Rasch med en Styrmand og 3 Mand gaae derombord, og tog de fire Mand fra Kaperen ombord til mig. De havde hver en skarpladt Pistol, en Huggert og 3 Bundter skarpe Patroner hos sig. I Priismesterens Komme fandtes en Ordre at antage sig Skibet, af hvilken Hr. Kammerherren vil erfare Kaperens og dens Førers Navn. Efter Folkens Eigende skulle Reberne være to Toder i Gibraltar. I alle de Convoier, jeg har havt herinde i Middelhavet, har jeg endnu aldrig truffet paa nogen Skipper, der har været mindre agtpaagivende, end denne Niels Larsen; han har adskillige Gange tvunget mig til at skyde med Skarpt efter ham, for at faae ham til at lyfste Signalet. Naar det var muligt at tænke sig saa fort en Handling, skulde man troe, paa hans Adfærd siden han gik fra Livorno, at han gierne vilde filles fra Convoien.”

Ellbrecht havde endnu det Held, at de i Stormen under Malorca adspredte Skibe af hans Convoi alle lidt efter lidt stødte til ham, og desuden 4 danske Skibe, som paa Veien bleve optagne i Convoien, og med disse 16 Skibe kom han lykkelig til Malaga. Men her blev han nødsaget at hale ind ved Molen for at lalactere Fregatten. Han meldte endvidere, at et Skib af Briggen Nibelsvns Convoi var kommet ind til Livorno, uden at have mødt nogen Kaper paa hele Reisen, fra Indgangen til Canalen, hvor han var bleven flitt fra Convoien.

Den 12te November var det endeligen lykkedes Bille at

komme bort fra Malaga med den hele Convoi, bestaaende af 19 danske og 11 svenske Skibe. Endnu 4 andre stødte til, og dem alle bragte han lykkelig Strædet ud, den 16de November; hvorpaa han med Nidvelen løb ind til Tangier og lod sig sætte i Land hos Consul Olsen. Her agtede han at oppebie de første Dage i December, da han vilde gaae over til Gibraltar, for at tale med Lord St. Vincent. Det var i Sandhed af Vigtighed at han personlig fik Admiralen i Tale. Det Tilfælde, som Wille i sine Breve til Grev Schimmelmann og Bernstorff havde beskryvet, var indtruffet: en dansk Convoi var bleven visiteret, uden at Convoichefen havde seet sig istand til at forhindre det. Hvorledes dette var gaaet til vil bedst efterfølgende Rapport fra Capitainlieutenant Fabricius, dat. Barcelona den 27de October, oplyse os om.

„Den 7de October, Kl. 6½ E. M. D. gik jeg til Sæls fra Malaga med 4 Skibe under Convoi. Den 25de om Eftermiddagen kom jeg til Ankers paa Barcelonas Red. Paa denne Rejse er følgende Mærkværdigt indtruffet.“

„Den 14de October, om Morgenen Kl. 6½, fik jeg en svær Seiler i Sigte til Luvart, som holdt ned paa os. Gjorde klart Skib og ventede paa ham, under dansk Flag og Wimpel; lod til lige Convoien heise Flag. Kl. 8½ kunde vi see, at han var en Orlogsmænd og havde spansk Flag til. Kl. 10 sendte han en Officier ombord, som berettede, at det var den engelske Fregat *Thalia*, paa 44 Kanoner og commanderet af Capitain Newhouse; den kom fra Neapel, hvor Flaaden laae, og var nu bestemt til Gibraltar. Han gjorde ved Dvertrædelsen i Skibet strax Undskyldning for, at Fregatten førte spansk og ikke engelsk Flag, og viste sig i det Hele meget artig og venfabelig. Efter at Officieren igien var gaaen fra os og kommen tilborde paa Fregatten, passerede denne os tæt agtenom og heiste engelsk Flag tæt under vor Lø. Convoien var da en à to Rabbellængder fra mig, tværs i Lø. Strax efter sendte han igien Officieren ombord og bad om Tilladelse at maatte visitere Convoien, ifølge den Chefens tillagde Ordre. Dette afslag jeg strax, idet jeg tilkiendegav ham min For-

undring over en saadan Begjæring, leverede ham en Liste paa Skibene, deres Ladninger og Bestemmelser, samt med min Haands Underskrift bekræftede, at alle Skibe og Ladninger vare danske. Strax efter prœiede Chefen af Fregatten mig, og spurgte om jeg kendte de seneste Traktater imellem Hofferne. Jeg svarede ham, at jeg kendte ingen Traktat, som tillod en Detogsmænd at visitere en neutral Magts Convoi; og paa samme Tid sendte jeg Lieutenant Gottlieb ombord til ham. Saavel min Ordre til denne Officier, som Fregatchefens Svar vil Hr. Commandeuren see af vedlagte Rapport. Til Uheld (maaffee til Held) kunde jeg, uagtet al anvendt Umage, ei komme til at beskjede Fregattens Fartoi, da denne ved sin Manœvre forekom det, og holdt sig imellem mig og de forreste af Convoien; det var desuden meget labor Kuling. Kl. 1 $\frac{1}{4}$ kom Lieutenant Gottlieb tilbage og gav mig ovenmeldte Rapport. Samme Tid holdt Fregatten af og strog sit Flag; vi gjorde det samme og ophorte med klart Skib. Jeg sendte en Officier ombord paa Koffardskibene. Den engelske Officier havde været ombord paa to, giennemløbet deres Papirer og bedet om Tilladelse at see i Kassen; iøvrigt havde han fort sig meget artig op."

„Hvorvidt den engelske Chefs Dpførsel er undskyldelig, eller om han har handlet efter Ordre, veed jeg ikke; men jeg finder det meget krænkende, at see sig i den Stilling at maatte underkaste sig samme, saameget mere som denne Paastand og Dpførsel efter den foregaaende venflabelige Behandling faldt mig aldeles uventet. Det kan ikke heller feile, at saadanne Ordres Dpførelse, hvilke synes mig at være imod det danske Flags Ære, jo vil paadrage os i Tiden mange Ubehageligheder."

Capitainlieutenant Fabricius meldte ligeledes i denne Rapport, at han den 15de October havde truffet paa en algiersk Fregat og to Chebequer, som havde lagt sig omkring ham og ligeledes havde villet at han skulde sende et Fartoi ombord og forevise Pas. Dette afflog Fabricius ganske, men tillod at Koffardimændene foreviste deres tyrkiske Paser. Hermed klarede han sig fra

disse farlige og ubehagelige Gæster, der dog gjorde ham det temmelig braaget og truede med at anklage ham i Algier. Der var endnu to Polaccer med i denne Eskadre, og da det var meget søit Veir laane han med Convolen i Sigte af dem i to Dage.

Lieutenant Gottliebs Rapport lyder saaledes: „Efterat jeg havde berettet Chefen af Fregatten Deres mig glvne Ordre, at han ikke maatte vifitere vor Convol, da vi ikke, fløndt hans Udfigende, kiendte nogen Traktat imellem Hofferne, som bød eller tillod det, svarede han, at han noie kiendte sine Ordre, og disse tillode ham det, isærdeleshed da vi kom fra og gif til en fiendelig Havn. Jeg sagde ham, at dette havde ofte været Tilfældet ved vore Møder med andre engelske Drøagsmand, men at disse aldrig havde gjort Paastrand paa Undersøgelse; jeg tilkiendegav ham tillige min Forundring over hans Mistvial til vor Forsikkring om Skibenes Rigtighed og til vor øvrige Hand:emaade. Paa samme Tid gif hans Fartøi fra Borde, for at gaae ombord i vore Skibe, hvorpaa han sagde mig: „Der seer De Sluppen at gaae for at iværksætte min Dem alt bekiendte Ordre, og jeg sværger, at om De løsner et Skud efter den, skyder jeg Briggen i Sænk.“ Jeg svarede, at det maatte han vente sig, da jeg vidste, at der før jeg gif fra Borde var givet Ordre dertil, og jeg tillige havde Befaling at sige ham det, hvorpaa han med Heflighed gientog sin Trusel. Jeg sagde da, at han kunde gjøre det efter Behag og paa eget Ansvar, men at vi i fligt Tilfælde vilde gjøre hvad der stod i vor Magt; imidlertid ønskede jeg, da Tiden kun var kort, et afgjørende Svar, om han agtede at opbringe Convolen, eller ikke, da han i saa Tilfælde maatte opbringe Briggen Lougen med. Han svarede mig, at om der fandtes noget Urigtigt ved Papirerne, eller fligt, da gjorde han det, og Briggen medtog han af ganske Hierte. Da Briggen under denne Samtale gjorde nogle Manøvrer for at komme til at beskyde Fartøiet, kom en Officier ind, som spurgte om de desaarfsag flulde give Fyr, hvortil Chefen svarede, at de endnu kunde vente noget. Fregattens Kanoner bleve steds, medens jeg var derombord, stillet paa Briggen. Da jeg saaledes

ansaae min Ordre opfyldt, gif jeg fra Borde. Paa Faldberet gientog Fregatchefen tredie Gang sin Trusel. Jeg svarede ham, som før, og sagde ham tillige, at min Chef ikke vilde forglemme at indberette den hele Tildragelse til sit Hof."

Det var altsaa om denne hoist ubehagelige Sag, der kun var Forløber til mange fleer af samme Art, at Wille onskede at tale med Lord St. Vincent, hvis ædle Tænkemaade og udmærket artige Opførsel mod de Danske var ham altfor vel bekiendt, til at han ikke torde love sig et saa heldigt Udfald af sin Underhandling, som det kun var muligt at forbinde med hvad Ordre Admiralen maatte være tillagt. I et Postscriptum til sin Rapport til Admiraltetet af 7de November, hvori Wille melder om den ham i det Dieblik tilhændekomne Rapport fra Fabricius, og tillige vedlægger Copie af denne, gjorde han Collegiet opmærksom paa, at Capitainlieutenant Fabricius havde handlet nøiagtigt efter den ham tillagte Ordre, og at det Tillæg som Wille havde fundet sig befølet at gjøre i Chefernes Instruxer, ved at have læst den Instrux, som Capitainlieutenant Baron Holsten havde medbragt her hjemme fra, endnu var Capitainlieutenant Fabricius ubekiendt. Han slutter med at sige: „Da jeg tænker snart at tale med Admiral Lord St. Vincent, eftersom han har havt den Artighed, ved Capitainlieutenant Holst, at lade mig indbyde til at passere nogle Dage hos ham i Gibraltar, en Høflighed som formodentlig kan tilskrives mit noie Bekiendtskab med General D'Hara, tænker jeg at gjøre ham bekiendt med Capitain Newhouse's Opførsel, samt tillige sige ham, at som denne Sag allerede er meldt hiem har jeg alene at udbede mig hos ham, at deslige Handlinger ikke oftere maae finde Sted, førend jeg kan erholde Forholdsordrer desangaaende, og jeg skulde tage meget fet, dersom Lord St. Vincent bifaldt Capitain Newhouse's Handlemaade."

Saa snart Wille var sat i Land i Tangier, beordrede han Briggen Nidelven at gaae over til Gibraltar for at tage Skibet Forandringen, som Holst havde bragt derind, samt hvad andre Skibe, der ellers maatte findes, under Convoi besterester; siden

fulde han holde det krydsende imellem Cap Spartel og Trafalgar indtil den 1ste December, da han atter fulde indfinde sig paa Tangiers Bai. Baron Holsten kom over til Gibraltar d. 21de November, men Skibet Forandringen havde imidlertid haft det Uheld at blive taget af en engelsk Kaper paa selve Gibraltars Red, da det prøvede paa d. 14de November at slutte sig til Convoien, som gik forbi, og det svævede endnu for Retten, om Capitain Berendt de la Haie var dansk eller hollandsk. Den 23de faldt et meget haardt Veir paa Gibraltar Red, hvorved et engelsk Linieskib forliste. Den 29de gik Nidelsen Seit med 3 Skibe, som bragtes Stræbet ud; derefter krydsede den til d. 1ste December, da Baron Holsten ifølge Ordre atter kom ind til Tangier. D. 4de December løb han over med Wille til Gibraltar. Først d. 24de gik Wille atter derfra med Nidelsen og kom til Ankens paa Malaga Red den følgende Dag. Hvad han udrettede i Gibraltar samt hvad øvrigt Mærkværdigt vi have at anføre for dette Aar, finde vi tildeels i efterfølgende Udtag af hans Breve til Admiralitetet og Grev Bernstorff, dat. Malaga d. 26de Decbr. 1798.

„Ved at tale med Admiral Lord St. Vincent, gjorde jeg ham strax bekendt med, at jeg havde sendt en Rapport hjem til mit Hof, hvorefter jeg gav ham en Extract, og at jeg var aldeles uberegtiget og ubemyndiget til at underhandle videre med ham om denne Sag; men at jeg af Høiligtelse for Admiralen foreløbig vilde gøre ham bekendt dermed, samt tillige erkjendte mig hos ham, om det fulde være fra England udstedte nye Forholdsordrer, som endnu vare mig ubekendte og som kunde gøre Forandring i Traktaterne. Det glæder mig at kunne have den Gæde at berette, at jeg af mit Besøg hos Admiralen havde den største Satisfaction, jeg kunde ønske mig: han bevidnede mig sin Høiligtelse for den danske Nation og den danske Marine, sagde mig at det gjorde ham meget ondt, at saa ung en Mand, som Capitain Newhouse, der ei havde haft nogen Commando før (han var kun Interimschef for Fregatten Thalia, og fører nu kun en Sloop of War paa 18 Kanoner) fulde have ført sig saaledes op, og at han strax

vilde lade ham kalde til Regnskab derfor, samt endnu samme Dag skrive til Admiral Nelson, for paany at give Ordre til alle Chefer at respectere de danske Convoier. Et Par Dage efter kom Capitain Newhouse til mig og gjorde mig Undskyldninger for det der var hændet, hvilke da meest gik ud paa, at Capt. Fabricius og han ikke havde forstaaet hinanden og at han ikke havde vidst at de Danske convoierede herinde, m. m."

"Admiralen sagde mig, at til Foraaret vilde Marselle og Toulon blive blokerede, at Genua strax vilde blive det og bombarderet tillige. Capitain Sir Sidney Smith havde forladt Gibraltar kort før jeg kom hertil. Han var ombord i Linieskibet Tiger og gik til Constantinopel med rige Præsenter til Storherren; her skulde han forblive, for tilligemed sin Broder, Ministeren, at slutte en Traktat med Porten. Medens jeg laae i Gibraltar saae jeg daglig Bombeskibe at blive sendte ind i Middelhavet. En stor Activitet hersker der ved Værftet, under Lord St. Vincents Nær-værelse. De Engelske have Expeditioner for mod Coefu, Malta, Alexandria, Civita-vechia og Genua. Saavel deres Tropper som Arsenallet skal nu fra Lissabon transporteres til Gibraltar."

"Strax efter, at jeg havde forladt Malaga, skrev General-Capitainen til Consul Hoppe og forlangte, ifølge en Skrivelse fra sit Hof, Oplysning om et dansk Skib, kaldet Jenny, som Briggen Sarpen den 16de October havde taget tilbage fra en fransk Kaper, efter Capitainlieutenant Holdts Rapport 2½ Mile fra Landet; og saasom det spanske Hof forlangte disse Oplysninger af General-Capitainen, paa den franske Ministers Begjæring, meldte Consul Hoppe mig, at han havde svaret, at Capitainlieutenant Holdt berettede, at Skibet var taget 2½ Mill fra Landet og opfyldte iøvrigt Brevet med ligegyldige Ting. Dermed antager jeg den Sag for endt; men for at Regjeringen ikke skal være uvidende om Detallet af denne Sag, i Tilfælde der skulde blive yderligere Spørgsmaal derom, lader jeg hermed følge Cap. Holdts Erklæring. Havde jeg været nærværende, skulde jeg have sørget for at General-

Capitainen da skulde have søgt den rigtige Wei for at indhente sine Optøninger."

Angaaende Capitain Ellbrechts Affaire med Briggen Klærligheden, af hvilken han gav et Udtog, skrev han endvidere: "Da Kaperen hører hjemme i Gibraltar, sender jeg hele Sagen med den Forretning, jeg efter Helligdagene agter at lade optage over Skibets Tilstand, til Consulen der. Skibet bliver da liggende her saalænge til Capitainen engang opdages. Skulde det vare forlænge, lader jeg lyse efter ham hos alle Consuler og i Aviserne."

Betræffende de barbariske Sager, da modtog Wille ved sin Tilbagekomst til Malaga adskillige Breve fra Consulerne Hamelen og Wille. Vi ville bedst erfare disse Breves Indhold, ved at anføre hvad Wille skrev desangaaende til Grev Bernstorff, stedse i samme Brev.

"Consul Hamelen skriver mig til, at Weien af Tunis ikke endnu har villet modtage de ham sendte Foræring, at han er vred over Intet Svar at have faaet fra Kongen af Danmark, og hans Ministre over ingen Foræring at have faaet; at Skibet laa der endnu og havde faaet Skade af Lynild paa sin Stormast; endvidere, at det havde gjort vor Sag Skade, at den svenske Fregat havde været der i Forveien o. s. v. Dette kan jeg godt indsee; men uden at have givet mig Fuldmagt til at tilstaae Weien alt hvad den svenske Chef har lovet ham (hvilket efter mit Begreb aldrig kunde stemme overeens med den danske Regierings Lænkemaade) troer jeg ikke at min Nærværelse kunde have nyttet noget. Jeg havde først ifinde, at lade den Fregat, som ifølge Ordre skal convoiere Presentskibet, som Fregatten Hvide-Orn bringer ud til Algier, at lade den anløbe Tunis for at høre hvorledes Sagerne staae; men jeg har siden betænkt mig. At her er en dansk Eskadre i Middelhavet er noksom bekendt; Karøtiden er farlig paa den barbariske Kyst, og saa tænker jeg vel, at vor Consul er dygtig nok til at bringe Weien til Rimelighed. Hans Svar paa mit sidste Brev, hvori jeg melder ham dette, vil jeg idetmindste

først afvente; men skulde imidlertid Hr. Greven troe det nyttigt, og De da vil give mig Forholdsordre, skal jeg strax gaae derhen."

"Saa Consul Wille har jeg ogsaa faaet flere Breve, hvori han besværer sig meget over den nye Dei, og over den Indspjeldelse som Tøderne Baeri iglen have faaet. Saaledes som jeg havde forudsagt det i mit Brev til Consul Wille, hvori jeg meldte ham, at jeg havde besværet mig over, at han havde formaaned Capitain Fabricius til at gaae til Livorno med Baron Rehbinder, for at fragte et Skib til Deien, at den Expedition var penge- og tidsspildende, saaledes er det rigtig indtruffet. Skibet vil komme til at gaae for halv Fragt, eller Deien vil have et andet, eller og danske Papirer for et af Baeris Skibe. Dette er hvad jeg veed at melde om vore barbariske Anliggender. Naar Presentskibet ankommer ville Sagerne nok jævne sig der."

"Skulde der, imod Forventning, skee noget Fredsbrud enten med Tunis eller Algier, er det min Pligt at gjøre Regjeringen opmærksom paa, at Briggerne i saa Tilfælde ikke kunne være tjenlige herinde. Fregatter og et enkelt Linieskib vilde da være de meest passende Skibe. Men saalænge der kun er Spørgsmaal om at convoiere mod Kapere, ere Briggerne de beqvemste Fartøier som kunne tænkes."

"Den engelske Handel er nu atter i fuld Gang i Middelhavet, men steds med Convoier.

"Den 11te d. M. ankom den svenske Fregat Freia til Gibraltar. Da den gik til Malaga, tog den med sig hvad danske Skibe der laae klar til at gaae østerefter. Medens jeg laa i Gibraltar rasede nogle frygtelige Storme der paa Reden, hvorved flere Skibe forliske reent og andre ledte betydelige Havarier. Den svenske Fregat Freia mistede et Anker, drev ombord paa den anden svenske Fregat Thetis og tog ham bort Folkemast, Bogspryd, Gallion og Skizy. Mast og Spryd fik han paa Bærftet i Gibraltar, men Lougverk og Seilbug havde de intet af. Jeg opholdt mig længe i Gibraltar, tildeels i Haab om at see Fregatten Hvide-Ørn komme derind. Man sagde mig, at den skulde være kommen

ind til Lissabon, og her i Malaga har jeg faaet Bekræftelse derpaa, ved Skipperne som have været under hans Convoi, og som i en Storm paa Høiden af Lissabon ere blevne skilte fra ham."

"Capitainlieutenant Fabricius, som med en Convoi af 3 danske Skibe ankrede her den 30 November, kommende fra Alicante, gik atter under Seil den 6 December med 4 svenske og 6 danske Skibe, for at gaae Strædet ud; men kom tilbage igjen den 21de formedelst haardt Veir og Modvind. Han freiste paa denne Tour tvende danske Skibe fra at blive tagne af franske Kapere; derimod mistede han to danske og et svensk Skib af Convolen; den ene Danske holdt af til Cartagena, efter at have mistet sit Dougspryd, Fokkemast og Stor-Raa; det andet kom herind for læt Skib; det svenske Skib drev af." *)

Foruden Fregatten Hvide-Dren, som daglig ventedes, var det ogsaa blevet Bille tilmeldt, at hans gamle Rajade, under Generaladjutant, Capitain Kriegers Commando, skulde komme ud og underlægge sig hans Commando. Under den 24de November skrev Admiralitetet at den var affeilet, og at med den var udsendt 20 Stykker 12 pundige Jernkanoner med Kapertor og Tilbehør, som Paschaen af Tripolis havde sønket sig, hvilke Bille maatte besørge afleverede, naar han fandt det passende og beqvemest for Tjenestens øvrige Lær og Gang. Bille skrev derfor en Ordre til Krieger, som denne ved sin Ankomst til Gibraltar med sin Convoi skulde forefinde der. Den befalede ham, at tage Convoi fra Gibraltar til Malaga, og derfra langs Spaniske-Kysten til Genua og Livorno, hvor han da vilde forefinde Bille, eller Idetmindste efterladt Ordre. Briggen Lougen, som han vilde finde i Farvandet af Gibraltar, skulde han tage under sin Commando og lade den følge sig paa Togtet. Bille gjorde ham opmærksom paa at afholde sig fra at anløbe de Steder, som vare traktatmæssigen blokerede, og at lade sin Convoi forevise tyrkisk Pas, naar det af

*) Disse Uddrag af Billes Breve ere dels skilte til Grev Bernstorff, dels til Admiralitetet.

tyrkiske Krydsere maatte forlanges. De 20 Kanoner fulde han kun beholde ombord indtil nærmere Ordre.

Den 28de December blev Fregatten *Hvide-Dren* signaleret fra Malaga Laavn, men formedelst haardt Veir- og omsløbende Vinde kom den ikke ind før den 7de Januar. Vi ville derfor ikke omtale den videre i dette Afsnit.

Vi erindre, at Briggen *Nidelven* havde havt Ordre at anløbe Gibraltar, efter at den havde sat Bille i Land i Tangier, for at tage Convoi vesterefter, og navnlig Skibet *Forandringen*, Capt. Berendt de la Høe, som af Briggen *Sarpen* var bragt derind, efter at det havde mistet endeel af sine Papirer, som en fransk Kaper havde frataget det; men at Baron Holsten havde fundet Skibet taget af en engelsk Kaper, fordi det havde, imod Consul Stønn's Raad og Ønske, villet slutte sig til Nidelvens Convoi, som gik ud den 14de November. I denne Anledning meldte Bille til Deconomie og Commercecollegiet under 28de December: „Da Skibet var udrustet i Østende, manglede Biltbrev, havde aldrig været i nogen dansk Havn, da Skipperen med Familie var bosiddende i Østende, og der kun fandtes to Mand ombord som vare danske: blev det ved Retten forklaret, at den hele Expedition var for fransk Regning, hvorfor Skib og Ladning blev priisbømt. Men som det var taget under Fæstningens Kanoner, blev Alt confiskeret til Fordeel for Kongen af England, saa at Kaperne ikke fik noget. Skipperen har angivet sin Reber i Altona at være Jan Gottlieb Dohler. De to danske Folk ere ombord i de kongelige Skibe. Capitainen og de andre udenlandske Folk have faaet Passage ombord i andre Koffardskibe.“

Bille havde modtaget et Admiralitetetsbrev, dat. den 14de November, af følgende Indhold:

„Da det for det kongelige Commerce-Collegium er af højeste Vigtighed at erholde, foruden de kongelige Consulers almindelige Indberetning, en nøiagtig og mere detailleret Efterretning om hvilke Skibe der benytte sig af de bevilligede Convoier paa de Steder, hvor samme kunne erholdes, samt tillige, saavel ved Ski-

betø Antagelse under Convoi, som ved alle andre Leiligheder at kunne være forviisede om, at Skipperne, som fare under dansk Flag, stedse have de befalede Skibspapirer i den behørlige Orden, saa har Hr. Kammerherren, for at bemeldte Collegium kunde erholde de desangaaende fornødne Efterretninger, at tillægge de commanderende Officierer ved Convoier en Ordre, at meddele os fuldstændig Efterretning om de Skibe, som de ved hver Reise tage under deres Convoi; og for at lette bemeldte Officierer saavel de befalede Skibspapirers regelmæssige Eftersyn, som og Forfattelsen af en Tabel over de i Convoi værende Skibe, medgive vi herved Chefen af den nu herfra seilende Fregat Najaden 400 Exemplarer af Formularen til den Forklaring, hver Skipper kan og bør give om sine Skibspapirers Indhold, naar han forlanger at antages under Convoi, som ogsaa 50 Exemplarer Formularer til den Generaltabel, som den Commanderende kan forfatte over sin Convoi."

I Anledning heraf fik Bille i ovenmeldte Brev af 28de December til Commercecollegiet: „Fra det kongelige Admiralitet har jeg modtaget Underretning om, hvilke nyttige Forsigtighedsregler Regjeringen har fundet tjenlig at tage, for at alle Skibe, som gives Convoi, skulle have deres Papirer i den bedste Orden, samt være fuldkommen berettigede til Protection. Samme kan ikke andet end befordre vor Handel her i Middelhavet. Jeg skal saavidt muligt sørge for, at det Befalede desangaaende af Convoicheferne skal blive iagttaget. Imidlertid maa jeg gøre det kongelige Collegium opmærksom paa, at Convoieringen i Middelhavet er af en ganske egen Natur. Foruden den store Mængde Skibe, som blive convoierede fra Havnene, gives der mangfoldige, som seile uden Convoi og som, naar de møde en dansk Convoi, strax søge til den og efter Omstændighederne blive ved den. Der gives fast aldrig nogen Convoi, som hvor kort Tid den end har været ude, jo stedse og daglig bliver forøget med flere Skibe; thi Søen er bedækket med danske og svenske Seilere. Naar Veiet tillader det, undersøger Convoichefen altid saadant et Skib, men

ofte kan det ikke lade sig gjøre. At give Convoi og Beskyttelse til alle danske og svenske Skibe skal stedse blive Formaalet for de kongelige Kropseres Bestræbelser. Jeg anbefaler stedse Cheferne, at lade Skipperne saa frie Hænder som muligt. Ofte forlange de Convoi til Italien, og naar de da underveis have talt med et eller andet Skib, forandre de Plan og gaar til en spansk Havn. Dette kan og maa ikke forbydes dem; men derved kunne Formaliteterne heller ikke saa noiagtig opfyldes."

Under 16de Nov. meldte Admiralitetet Bille, at ham var tilstaaet, saalænge han som Commanderende af Eskadren forblev i Middelhavet og hvad enten han var i Land eller ombord, 10 Rigsdaler Courant daglig i Diætpenge.

Allerede noget tidligere havde Bille i en privat Skrivelse bedet Grev Bernstorff om hans Mellemvirken til at blive afløst fra denne besværlige Post. Han folte sit svækkede Helbred at aftage daglig, og det var ofte at han virkelig var nær ved at ligge under for den store Mængde Forretninger. Imidlertid vilde han endda ikke ændse dette, og med Glæde opoffre sig for Kongens Tjeneste, dersom han kun saae Mulighed i ikke med det samme at ruinere sig og sin Familie aldeles, da det var umuligt at komme ud af det paa en anstændig Maade, med det ham tilstaaede Gehalt. I denne Anledning tilskrev Bernstorff ham under 27de October, at det var ham umuligt at sige ham noget bestemt angaaende hans Tilbagekalidelse, da Regieringen ikke kunde overtale sig til at afløse en Mand, der opfyldte sine Pligter med saamegen Iver og Held, og at det var umuligt at bestemme noget Tidspunkt for naar de Forholdsregler, man nu havde taget for Handetens Beskyttelse, kunde sættes ud af Kraft. Hvad hans Lonning og Pengetab angik, da var Bernstorff fuldkommen bemyndiget til at berolige ham i denne Henseende, da det var Kongens Hensigt at han skulde betales saaledes, at han kunde leve paa en passende og anstændig Maade. Han opfordrede ham til at opgive de Udgifter den marokkaniske Ambassade havde forvel-

Forinden vi slutte Beretningen om Aaret 1798, ville vi givnømske Correspondencerne for dette Tidstrum, og deraf optage hvad vi finde antegnelsestørdigt.

Consul Wille i Algier skrev under den 12te August, at de danske Sager gik ret godt. Deien vilde have, at Wille skulde skaffe Udveie for nogle Penge, som Consul Glynne i Gibraltar havde oppebantet for tre algierste Priser, dem Glynne havde paataget sig forrige Aar at sælge; men det befandt sig, at en af dem var spansk, og da den i en Storm var drevnen i Land paa den spanske Side af Gibraltaers Bai, havde Spanierne bemestret sig den. For de to andre vilde Glynne have en Prisdom. Disse Oplysninger havde Consul Wille af et Brev fra Glynne, skrevet til den afdøde Det, i hvilket tillige Glynne sogte om det algierste Consulat i Gibraltar. *) Saavel Kammerherre som Consul Wille ansaae imidlertid denne Sag som os Danske aldeles uvedkommende, kun raadede de meget Glynne til at affaae fra dette Ønske, da han ellers useilbarlig maatte renoncere paa at være dansk Consul, hvilket dog vel var nok saa indbringende og endeel mere ærefuldt.

Under 22de September meldte Consul Wille, at Skibet, som Rehbinden havde fragtet, nu var ankommet, men at Deien nu ikke vilde have det og ikke vilde betale det, fordi der var Urothighed i Constantinopel og han derfor ingen Ambassadeur vilde sende derhen. Capitainen af Skibet forlangde naturligtvis Fragten, og denne Bagatel meente Deien at Danmark skulde betale, nemlig 8000 Piaastre. Vel gav Deiens Minister Haand om Erstatning, men det var ikke at stole paa. Deien vilde have, at Skibet skulde gaae bort og komme igjen om 2 Maanedre. Under 3die November skrev Consul Wille, at efterat dette Skib, ifølge Deiens udtrykkelige Ønske, var seilet derfra, forlangte han paa cenzang at det skulde komme tilbage, eller og at et andet maatte

*) Vi see heraf, hvad vi allerede ved flere Leiligheder have haft Grund til at formode, at denne Hr. Glynne var en Mand, der havde mange Jern i Siden.

frages. Herom skrev Bille til Consul Bal i Livorno; men nu fremstod Deien med en ny Forderung, som bestod i, at Bille skulde give dansk Flag og Papirer til et af Baeris Skibe, for at det kunde gaae til Constantinopel. Tingene var, at Baeri havde imidlertid vidst at tilbagevinde sin gamle Indflydelse hos Regjeringen, og at strax efter at det danske Skib var seilet, var Esterretningen indløben, at Alt igjen var roligt i Constantinopel. Bille afflog imidlertid Delens Forderung paa det bestemteste. Deien blev vred, truede med Krig, men det blev for det første ved Truselen.

I et Brev af 16de November forestillede Consul Bille, at de forskjellige Nationer havde brugt at lade deres Drlogschefer, som Tid eller anden anløb Algier, complimentere Deien til hans Thronbestigelse, og at det maaskee kunde have en fordeelagtig Virkning, om den Chef, der convalerede det forventede Presentskib dertil, blev beordret, ved sin Audience at gjøre ham denne Compliment. Men under 30te December skrev Consulen til Bille, at Presentskibet, ført af Capitain Becker, der var bleven flitt fra Fregatten Hvilde, Drn i en Storm, var den 16de ankommen lige til Algier, uden Convoi. Presenterne vare blevne godt modtagne, endskjondt der Intet Krudt var, og vore Sager stode for Tiden godt. Derimod var den franske Consul og hans Tilhørende, paa Forlangende af en Chiaour fra Storherren, bleven lagt i Lænker, og Krig erklæret Frankrig. Sex Corsarer vare løbne ud at krydse paa de Franke; men han meldte Intet om, at Algier havde erklæret de franske Havne blokerede, saaledes som den spanske Regjering havde bekendtgjort det.

Af Billes Skrivelse til Grev Bernstorff, dat. 26de Decbr. have vi allerede seet Indholdet af Consul Hamelens Brev af 2den December. I dette Brev talte han om, at Deien var vred over, at Briggen Lougen ikke var gaaen til Ankens paa Tunis Red, og at det var ønskeligt, at danske Drlogsmænd viste sig der Tid til anden. I et andet uden Dato, men som maa være senere, skrev han, at Paschaen havde givet sex Maaneders Frist, fra 14de September at regne, til at faae Svær fra Kiøbenhavn, om man vilde

tilstaae ham hans ublue Fordringer, hvis ikke da erklærede han Danmark Krig. Imidlertid havde Hamelen begyndt at udløse Præsentflibet, og haabede at trække Tiden længere ud endnu, om Intet Svar skulde komme. Men han ønskede meget Wille's Nær-værelse for Tunis med hele Eskadren. De Svenske havde tilstaaet alt hvad Beien havde forlangt. Dette sidste Brev modtog Wille først i Januar Maaned, hvilket vi af det Følgende ville see, men i Anledning af det første skrev Wille saaledes under 29de Dec. til Hamelen.

„Det gjør mig ondt at erfare, at Beien ikke har villet modtage de Forærlinger, Kongen har sendt ham. Jeg formoder at denne Caprice hidrører fra de Svenskes altfor store Estergivenhed. Imidlertid antager jeg, at naar De først udfiber Præsenterne, forandrer Beien nok Tanker og modtager dem tilsidst; og jeg er overbevist om, at Deres Iver og Duelighed vil bidrage meget til at bringe Hs. Excellence paa fredelige Tanker. Jeg kan ikke dele Deres Anskuelse om Nødvendigheden af at jeg viser mig for Tunis, med noget Skib af Eskadren. Vor Reglerings Hensigt er hverken at trodse Beien, eller at vise Frygt og Estergivenhed for ham: Dette ere de samme Ord, som Grev Bernstorff i et af sine Breve til mig betiener sig af, og i hvilket han endvidere siger, idet han taler om Præsenterne til Tunis, at vi vare Beien aldeles Intet skyldige. Jeg maa bede Dem, Hr. Consul, at gjøre Beien ret forstaaeligt, at de danske Delogsmænds Bestemmelse her i Middelhavet er af en ganske anden Natur, end at de kunne tillade sig at spille deres Løb paa Tunis Red, eller ved de deraf flydende Nvarantainer; at det var nok at bringe Skibet med Præsenterne sikkert til sin Bestemmelse, eftersom De, Hr. Consul jo var der for at besørge og afgjøre de danske Sager i Tunis, og at altsaa Beiens Brede i denne Anledning var uden Grund.“

„Jeg smigrer mig med, at De vil bævre mig med Esterretning fra Dem, og nølagnig sige mig vore Sagers Tilstand i Tunis. Da Hs. Majestæts Eskadre for Diebliffet er temmelig be-

tydelig her i Middelhavet, have vi ikke nodig at frygte Virkningen af de barbariske Paschaers onde Luner og Capricer, og da jeg er forberedt paa enhver Begivenhed, har jeg al Grund til at troe, at den barbariske Magt, som falder paa at bryde med Danmark, neppe vilde opnaae en Fredsslutning paa saa fordeelagtige Betingelser, som de der for Tiden finde Sted"

Fra Tripolis meldte Consul Lochner, under 30te Dec., at han havde modtaget flere Breve fra Wille paa eengang, efter i lang Tid at have været uden Efterretninger. Han havde fundet et beleiligt Dieblisk til at overbevise Paschaen om Umuligheden af at skaffe de meget omtalte Kanoner, hvorfor da Paschaen, som flere Gange iforvefen havde behandlet ham meget skide i den Anledning, endelig havde sagt, at han var fied af at den Frem- og Tilbagesnakken, han vilde da have sine Penge, de resterende 3000 Piafter, men det skulde være strax. Lochner havde da skaffet 1400 Piafter tilveie, ved at give 10 Procent Ugio til Toberne, og Resten havde han givet Anvisning paa. Men nu havde han faaet Efterretning fra Danmark, at Kanonerne kom ud med Najaden, dog uden at han vidste em det var som Foræring eller for Penge, hvorover han atter kom i Forlegenhed. Han meldte i samme Brev, at de Spaniske havde istandsat Paschaens Skibe paa det prægtigste, og givet Penge og Foræringer ovenikøbet. Herom havde Wille allerede Underretning af et Brev fra Consul Bourbon i Cartagena, dateret den 17de November, hvori berettes, at 3 tripolitanske Skibe vare komne ind til Cartagena, commanderede af en dansk, eller rettere norsk Renegat, som blev kaldet Generalissimus over den tripolitanske Sømagt. De havde bragt den spanske Consul i Tripolis dertil, og havde haat ombord en Foræring til Kongen af Spanien, bestaaende af en Ladning Korn, samt en Love, nogle Strudse, Ørne og Papegøler. Disse Skibe bleve derpaa istandsatte ved Arsenalet. En amerikansk Corvet, paa hvilken Renegaten havde sit Flag, blev ny udrustet, klobberforbudet og fik nye Seil, saa at dette Skibs Reparation alene blev anslaaet til 6000 Piafter. Det andet Skib syntes at være

af tripolitanst Bygning. Dysaa det blev nyt istandsfat og fik et nyt Fartoi. Det tredie, en svenst Prise, fik ingen Reparation.

Af de øvrige Consulatbreve er intet synderligt at anføre. Det er flest det samme Emne, med de Forandringer, som Omstændighederne frembyde, nemlig de krigsførende Magters Raperes Uforskommenhed, Historien om opbragte Skibe og deres Priisdommelse eller Frigivelse mod Contributioner. Endog fra det fredelige Malta finder jeg en saadan Klage, dateret Januar Maaned 1798, altsaa endnu før Buonapartes Expedition, hvori Consul Fremaur melder, at et dansk Skib var opbragt dertil af en engelsk Raper, hvilket dog efter nogen Tids Forløb atter blev frigivet.

Brodrene Jaume, som havde et Handelshuus i Hamborg og et andet i Livorno, henvendte sig til Deconomie- og Commerce-Collegiet med Begjæring om, at de danske Vredsmænd maatte convoiere ind i Levanten, da de havde en betydelig Handel paa disse Farvande, og vilde dertil fragte danske Skibe. Den danske Consul Bay understøttede dette Andragende, og da Collegiet lod det gaae til Billes Erklæring, skrev Bay besangaaende til ham, for at bevæge ham til at samtykke heri. Men Bille afflog det, som en Ting der ikke stod i hans Magt. Hans Svar i denne Anledning til Bay er dateret Tangier d. 9de August. Han angav deri, at hans Instruktioner bød ham at give saa udstrakt en Beskyttelse, som han kunde, til den danske Handel. Han kunde derfor ikke stille sig ved et af sine Skibe til at convoiere i et saa affides Farvand, som det østenfor Italien og ind i Levanten, efterdi det Antal danske Skibe, som foer i disse Farvande, kun var ringe i Sammenligning med den store Mængde der beslede Middelhavet vestenfor. Det var ham saameget mindre muligt at opfylde dette iøvrigt saa billige Ønske, som han just i de Dage havde erholdt Ordre at hemsende to Fregatter, og ikke ventede de Skibe, som skulde komme i Stedet for disse, før længere hen i Efteraaret. Derksom Regjeringen vilde at Convoieringen skulde udstrækkes til de levantiske Farvande, maatte han derfor ikke alene

bemyndiges dertil, men han maatte ogsaa have en Drogsmænd mere under sin Commando.

Kaste vi et Blik tilbage paa den danske Marines Færd i Middelhavet, i Løbet af dette Aar, da finde vi den at bestaae i en utrættelig Convoieren frem og tilbage imellem Cap Spartel og den italienske Kyst. Ikkun den Baeriske Sag i Algier og Willes Ambassade til Marocko gjøre lidt Afveiring i Fortællingen. Denne kan altsaa, det indseer jeg, findes trættende for den der ikke er dansk Sømand, eller idetmindste som Dansk føler Interesse for Marinens og vor Søhandels Historie. Et Læseren Sømand, vil han forstaae at bedømme, hvilket besværligt Arbejde Convoieringen har været, hvor vanskeligt det ofte maa have faldet at holde Convoier samiede, bestaaende stundom af 30—40 Skibe, af de forskielligste Seil-Toner, naar Storm og Stille, Strøm og mørke Nætter, Skippernes Uagtsomhed og Kapernes Uforskammenhed forene sig om at adspilte dem. Og er han tillige dansk Sø-Officier, da vil han glæde sig over den Utrættelighed, med hvilken vor lille Eskadre opfyldte sit herlige Kald, at værne om den danske Handel.

Det er en Sandhed, som ikke ofte nok kan gjentages, og som bør være indgravet i enhver Sø-Officiers Erindring, at om end hans første og helligste Pligt er at staae for Fædrelandet i Krigstid, saa har han en anden, som ikke er mindre vigtig, og det er den, i Fredstid at beskytte Handel og Skibsfart. Under denne Beskyttelse maa ikke alene forstaaes den, som han yder den, hvor han directe befales dertil; nei, Ordet bør gives den meest udstrakte Betydning. Drogsmændene bør hjælpe Koffardimændene hvor han kan, i Havn eller i Søen, i egne som i fremmede Farvande. Han har mange Folk, er i Almindelighed vel forsynet med Gods og Provisioner: et Fartoi, et Varp, et Anker, Hjælp af Folk og Proviant kan ofte være en Koffardimands Redning. Drogsmændene maa ikke vedkiende sig den smaalige Kunstelse, at see Fornærmelser i Handelsflibets formeentlige Egegyldighed, naar man mødes i Søen eller i Havn. At denne Egegyldighed virkelig ofte

finder Sted, negter jeg ingenlunde; men jeg troer man bør beklage den, som et Beviis paa Mangel paa Dannelse, og vel overlægge Maaden man paataler den, ifald man troer dette absolut nødvendigt; da man ellers let, for at hemme et lidet Onde, fremvækker et større. Delogsmanden har mange Folk og manøvreret med Lethed; han bør derfor være den første til at holde af, naar hans Cours krydser sig med Koffardimandens; ofte har denne faa Folk, kan maaſtee have Vanskelighed for at holde af, og har altid svæ-
 rere ved at gienvinde det han taber ved en ſaadan Afvigelse fra Coursen. Handelsſtibet bør helſe Flag, naar han møder Delogsmanden, især om denne viſer ſig at være af hans egen Nation; det byder Høflighed og Anſtændighed, og kan desuden ofte være af Vigtighed for ham ſelv; men at ville tvinge ham dertil, uden ſædeles Grund, er utidigt i alle Henseender, og ofte kan man have megen Uleilighed deraf; ja, det kan blive umuligt, og i ſaa Tilfælde har man kun Skam deraf. Maaſtee river Koffardimanden ſit eneſte Flag itu; kort, det kan være ham til Tab og Uleilighed, og det er ſalmindeligheſt til ingen Nytte, ſomofteſt blot en Nyſgierrighedsſag. Dog, jeg vil ikke indlade mig dybere paa diſe Enkeltheder af den omhandlede Gienſtand. Jeg ſkulde maaſtee neppe være gaaet ſaalangt, naar jeg ikke havde hørt diſe og ilgnende Spørgsmaal være Gienſtand for hinanden meget modſtridende Meninger. Men ligesaa viſt ſom det er Delogsmandens Pligt at beſkytte Handelen paa Søen, ligesaa fuldt antager jeg, at denne Handel ikke kan beſtaa med Kraft uden Delogsmandenes Beſkyttelse. Og heraf drager jeg alſaa en anden Slutning, idet jeg ſkatter mig paa Exemplet vi have for os i det beſkrevne Aarſ Convoihistorie, ſaavelſom det der følger efter, og det er den, at ſaalænge der kan exiſtere Krig imellem Nationer, og ſaalænge der gives Menneſker der ikke agte Eiendomsretten, vil ogsaa en Marine, beſtaaende af ſellbare Skibe, der kunne befare Jordens ſierneſte Farvande, blive nødvendig for en Søſtat, der har Søhandel. Maaſtee vil i Tiden diſe Skibe bedre kunne gaa ved Damp, end med Seil; men ſaavidt ere vi ikke endnu. Hvad Slags

Skibe, Flaaden skal bestaae af, maa naturligviis komme an paa, hvor den skal give Beskyttelse og mod hvem; det er med andre Ord, at deri maa være Skibe af alle Størrelser. Hvermange i Alt og af hver Slags maa være forholdsviis til Landets Kræfter og til dets Handels Udstrækning, og ingentunde til Nabolandenes eller andre Somagters; thi deraf fulgte naturligviis, at det lille Land altid vilde komme tilfört: altsaa ligesaa gjerne kunde lade være at have nogen Flaade. Ingen tvivler vel paa, at vor lille Eskadre i Middelhavet vilde været knust ved første Slag, dersom vi havde faaet Krig med England, hvis Somagt den saa ofte kom i uventlig Berøring med; men ligesaa upaatvivleligt er det vel ogsaa, at Eskadren, saa lille den end var, gjorde Danmark uendelig Nytte. Uden dens Beskyttelse vilde vort Handelsflag ikke have vundet den Tillid, der bragte næsten hele den rige Fragtfart i vore Hænder: Convoisystemet gav den Sikkerhed og bevarede os i en Række af Aar denne Kilde til en Velstand, som skulde have haft en langt større og varigere Indflydelse paa vort Fædrelands Kulturudvikling og Fremskriden til en højere Civilisation, dersom ikke ogsaa det var blevet inddraget i de store europæiske Kriges Hvirvel, hvorfra flere og mægtigere Stater, end vor, knap reddede den blotte Tilværelse, inddraget uforberedt og paa en saa uforudseelig Maade, at Alt, hvad Decenniers rigtlønnede Flid havde samlet, gik tabt i et Diebtik; thi hele Rigets Capitalformue, hver Enkeltmands sammen sparede Erhverv var embarqueret paa Havet og faldt i Fiendens Hænder, endnu før Krig var erklæret.

Til Slutning vil jeg her anføre en Liste paa Antallet af Skibe, som bleve convoierede af vore Delogsmænd i Middelhavet i Løbet af Aaret 98.

Fregatten <i>Thetis</i> bragte 91 Skibe ud af og 19 ind i Middelhavet	
— <i>Eriton</i> 57 20	
Fregatten <i>Najaden</i> bragte 2 Skibe ud af og 4 ind i Middelhavet.	
Briggen <i>Sarpen</i> 89 49	
— <i>Lougen</i> 8 9	
— <i>Nidelven</i> 37 2	

Den svenske Brig *Dragonen* bragte 13 danske Skibe ud af Middelhavet. Med de danske Convoier bleve 5 svenske Skibe bragte Middelhavet ind, og 18 svenske ud af Strædet, hvilke ere iberegne de i Tabellen anførte. Vi faae saaledes et Antal af 282 Skibe, som bleve convoierede Strædet ud, og 101 ind i Middelhavet. Herunder maae forstaaes alle Skibe, som bleve bragte østerefter, saavel fra Strædet ved Gibraltar som fra Malaga og til Spanske og Italienske-Kysten.

1799.

Det nye Aar begyndte for vor lille Eskadre saaledes som det gamle endte, med Convoieren og anstrængende Arbeide. Captaulinlieutenant *Fabricius* laae klar med en Convoi af 20 Skibe til at gaae Strædet ud, da Vinden den 1ste Januar gik østlig med tiltagende Kuling. Strax gjorde *Lougen* Signal for sin Convoi at lette; selv gik *Fabricius* under Seil fra Molen og ankrede paa Reden. Men Kl. 12 M. D. tiltog Kulingen saaledes, at han maatte kappe, og endnu var det langt fra, at hans hele Convoi var kommen ud til ham. Han maatte altsaa ho de det krepfende paa Reden. Saavel fra *Triton* som *Nidelven* blev givet al mulig Assistance til Convoien, der laae i Havnen. Wille var selv derude for at drive paa Arbeidet. Kl. 5 om Eftermiddagen havde *Lougen* 15 Skibe samlede hos sig paa Reden, men nu torde han ikke opholde sig længer. Kulingen var bleven til Storm, og Mørket faldt paa. Arbeidet havde været haardt; nogle Folk bleve blesserede; *Triton* mistede 3 Stuproere som bleve ombord i en norsk Brig, idet den satte af fra Molen. *Lougen* faldt af den gale Wei i det den kappede; ragede derved ombord i en svensk Brig og krogede den fast med sin Løianker, maatte derfor kappe det fra sig og knækkede sin Blinderaa, herved en Mand faldt overbord; men „undgik derved alt værre Ondt,“ skrev *Fabricius*; hvortil ganske vist maa regnes den Fare, han var i for at drive iland paa Cap *Molino*. Den 3die Januari forløb han sin Convoi paa den sædvanlige Høide udenfor

Cap Spartel, og var den da bleven 18 Skibe stærk, hvoraf 13 danske og 5 svenske.

Wille havde nogle Dage før Lougens Afreise modtaget Brev fra General-Adjutant Raas, bateret Lisabon, hvori han meddelede sin Ankomst dertil, men, at han var bleven skilt fra sin Convoi, og navnlig fra Præsentskibet til Algier. Vi have allerede seet, at dette Skib var ankommen paa egen Haand til Algier, men dette vidste Wille ikke endnu, og da Sagen var af yderste Vigtighed, blev Capitainlieutn. Fabricius beordret at holde det krydsende i 14 Dage imellem Cap Spartel og Cap St. Vincent, for om muligt at møde med Præsentskibet. Fabricius havde endvidere Ordre til, i Gibraltar at aflevere de 4 engelske Kapermatroser, som vare tagne i den norske Brig, Kærligheden, Capitain Niels Larsen Sparrevig, af Tritons Convoi. Vi erindre nemlig, at denne Brig var blevet tagen i Convoien af 2 engelske Kapere, men strax tilbage tagen af Triton, da denne Fregat i December Maaned f. A. kom fra Livorno med Convoi, og at Skipper Larsen og hans Styrmand vare blevne ombord i de flygtende Kapere, hvorefter 4 Mand af Kaperens Mandskab vare blevne tilbage i Prisen. Disse Folks Dødsfald havde været meget maadelig; men Wille havde forbudt al mulig haard Behandling; kun da de havde søgt at desertere bleve de satte i Bøien. Da de skulde afleveres ombord i Lougen bleve de paany og meget strængt visiterede; der fandtes da i en Lomme i Priismesterens Bælte, en Pakte, som indeholdt alle Briggen Kærlighedens Papirer, alle i fuldkommen Orden; kun det tyrkiske Pas savnedes; men det var at formode, at Skipperen selv førte dette for ham saa vigtige Document paa sig. Ved denne Leilighed opdagedes det da, at Ufladeren af Skibet var en Hr. Baretti i Livorno, og derom blev strax givet Underretning til Consul Bay.

Imidlertid var Hvide-Ørn kommen ind til Gibraltar d. 30te December f. A. og d. 7de Januar til Malaga. Fra Gibraltar indsendte han sin Rapport, som i det Væsentlige lød paa, at han var afgaaet fra Flekkens med en Convoi af 15 Skibe,

b. 10de Novbr. f. A., assisteret af Kongejagten Hellefynderen, der skulde følge med Convoinen Canalen ud. Den 12te Nov. vilde en engelsk Fregat, (Gaily*), paa 22 Kanoner, vifitere Convoinen, hvortil han foregav at have Ordre. Kaptein Raas svarede, at han havde modfat Ordre fra sit Hof, og at han agtede at forsvare sin Convoi, Magt imod Magt; holdt derpaa af til sine Skibe, til hvem han signalerede at holde sig samlede. Den engelske Chef sendte en Officier ombord til Raas, og lod gien- tage Begjæringen i de høfligste Udtryk, foregivende dertil at have bestemt Ordre, da det var angivet, at der i Convoinen skulde være 5—6 Skibe, ladede med Contrabande og bestemte til fiendtlige Havne. Raas erklærede ham, at hans Hof var bleven ilde underrettet, og at hans Convoi var fuldkommen neutral og tractatmæssig. Med denne Bæstebid gik Officieren, men kom tilbage med Begjæring fra sin Chef om at faae Raas's Erklæring skriftlig, paa det han kunde have Noget at forevise sin Regjering, som ellers kunde ansee det for Feigbed, at han ikke havde opfyldt sin Ordre, da begge Fregatter vare af lige Styrke. Raas svarede, at den engelske Regjering vist ikke antog nogen Officier for feig, hvem den gav en Fregat at føre, og at han intet Skriftligt gav fra sig. Hermed forlod den engelske Officier Hvide-Ørn og strax efter, Gaily Convoinen. I Canalen formindskede denne sig til 7 Skibe: de andre vare deels forsættelig, deels ved Uheld blevne skilte fra ham. Formedelst stormende Veir, Lypning og vel ogsaa Koffardmændenes Ufsterrettelighed i Manøvren blev han ogsaa skilt ved den sidste Deel af Convoinen, inden han kom til Hviden af Lisabon, hvor han da løb ind paa Grund af den

*) Rutilbogs kalder alle tremastede Skibe af denne Styrke Corvetter, fordi de ikke føre Kanoner paa Skandse og Bal. Men da Hvide-Ørn steds i alle Ordre og øvrige samtidige Documenter og Breve kalder Fregat, og Gaily netop ved denne Leilighed omtales som Fregat af lige Styrke, har jeg beholdt Prædicatet Fregat for dette Skib, saavel som steds i det følgende for Hvide Ørn.

Rendezvous, han havde givet Præsentskibet. Her fik han en formelig Requisition fra den danske Minister, Kammerherre Warnstedt, om at tage det svenske Præsentskib til Algier under Convoi til Middelhavet. Efter at have udskaaet endel stormende Veir kom han under Seil fra Lisabon d. 20de Decbr., uden at have faaet fat paa et eneste af sine Convoiskibe, men med det svenske Præsentskib. Han havde dette paa Slæbetoug, da han en Dag i Strædet maatte manøvrere for nogle engelske Linieskibe, som praiede ham. Skibet fulgte ikke hans Manøvrer, Slæbetouget slog af, rusede ud og brak Benene paa 2—3 Lømmere, der stode agterud og arbejdede paa et Havarie paa Skandbækket, som det svenske Skib ligeledes havde forarsaget Dagen før ved Dmborddragnig. Den 25de Decbr. under Gibraltar, hvor Kaas løb ind paa Grund af den givne Rendezvous for hans adsplittede Convoi, forlangte Svenskeren at stilles fra ham og seliede sin egen Cours. Kaas krydsede nu nogle Dage imod den haarde vestlige Strøm, og var det denne, der havde fortsat ham ind til i Sigte af Malaga. Endelig d. 30de Decbr. kom han ind til Gibraltar. I sin Rapport klagede Kaas over meget Vand ved Pomperne, som ikke kom af læt Skib, men derimod af Sæt og Lufsportene, og naar Skibet laae over, da ogsaa af nogle 4 To-lange Lufthuller, anbragte under hver Bøjsbænk.

Kaases Helbred var desværre kun maadeligt. Vilde beklage meget hans Tilstand, da det var umuligt, skrev han til Admiralitetet, at denne udmærkede Officier kunde, uden at anstrænge sig over sine Kræfter, vedblive en Tjeneste, som hans Nidkærlighed forbød ham at forsømme. Han beklagede især, at han strax maatte lade Hvide-Ørn convoiere det forventede Præsentskib til Algier, eftersom Tritons Seil vare altfor flette til at han torde vove at sende den ned paa Barbariske-Kysten paa denne Aarstid. I Tilfælde, at Præsentskibet udeblev for længe, maatte dog Hvide-Ørn derned, for at see om det var ankommet paa egen Haand (hvilket vi vide var Tilfældet). Da Kaases Helbred imidlertid stedse var i Aftagende, beordrede Vilde Capitain-Lieutenant v. Osten,

der var Ræftcommanderende paa Triton, til at overtræde paa Hvide-Ørn som Interims-Chef paa denne Expedition, medens Kaas da skulde gaae som Passageer med Triton til Italien, for der at retablere sit Helbred. Men da Efterretningen fra Consul Wille kom over Gibraltar, at Præsentskibet var ankommet til sin Bestemmelse, forblev Kaas og v. Osten ved deres respective Skibe, og det var først senere, at denne Forandring fandt Sted, der dog ikke freiste den Første fra at døe, og som bragte den Sidste til at dele Hvide-Ørns og dens Besætnings sørgelige Skiebne. I en Skrivelse af 9de Januar til Grev Bernstorff, hvori Wille berørte de ovennævnte Gienstande, skrev han endvidere.

„Følgende Kiendsgierning fortjener Hr. Grevens Opmærksomhed, med Hensyn paa de Følger den kan have. En algerisk Corsar af maadelig Styrke flygtede for nylig ind i denne Havn, for at undgaae det overvætted haarde Veir. Efter at have sat sig i Stand gik han ud igien, og da han udenfor Molen opdagede et svensk Skib med fransk Flag paa Fjertoppen, just paa Rippet til at ankre, gav han dette Skib, endskøndt kun et Bøsseskud fra den velbefæstede Molepønt, en Musketterisalve, sendte sit Fartøi derombord, tog det i Besiddelse og gik ganske rolig til Søes med det, uden at de spanske Batterier gjorde mindste Mine til at forhindre det. Jeg har troet det min Pligt, ved denne Leilighed at henvende mig til Generalcaptainen, og har sagt ham, at hvad jeg havde været Dievidne til, Dagen før, nødte mig til at forlange Forholdsordrer af mit Hof for hvad jeg har at gøre ved en saadan Leilighed, om sligt skulde hændes med et dansk Skib, og at jeg til Dato stedse havde respecteret den spanske Territorialhøihed, fordi jeg havde troet ethvert Skib i fuldkommen Sikkerhed under de spanske Fæstningers Kanoner. Jeg underrettede ham om, hvad der var hændet mig selv, med de spanske Kanonbaade ved Gibraltar, ved hvilken Leilighed jeg ikke havde svaret med en eneste Kugle, fordi jeg var under de engelske Batterier, hvilke heller ikke vare ørkesløse Tilskuerer, men at hvad jeg her igaar havde været Vidne til gav mig al Grund til at tvivle om,

at min Nations Skibe nøde samme Beskyttelse af de spanske Batterier. Den spanske Generalcapitain var meget forlegen, og begyndte at tale om den svenske Fregats uden Activitet ved denne Leilighed. Hertil svarede jeg ham, at for det Første laa denne Fregat svøbunden indenfor Molen, og kunde altsaa umuligt komme saa hurtigt under Selt; men for det Andet var det bortsnappede svenske Skib opbragt af en fransk Raper, og allerede under de spanske Kanoner. Generalcapitainen sagde mig da, at han strax havde rapporteret Sagen ind til Madrid. Dagen efter kom den franske Consul, som ligeledes nedlagde sin Protest imod den hans Nations Flag tilføiede Fornærmelse. Saalænge der findes danske Orlogsmænd her paa Rheden, er min Beslutning tagen, om en sliq Hændelse oftere skulde indtræffe; men dersom der muligvis ingen var tilstede, vilde jeg virkelig være meget forlegen, da det vilde være mig umuligt at handle med Kraft."

"En Amerikaner, som nyligen er kommen fra Algier, har bragt mig friske og sikkre Efterretninger derfra. Han er bleven opbragt af en fransk Raper, uagtet sit Flag, fordi hans Ladning tilhørte Jøden Barri. Ved hans Afreise fra Algier var denne Jøde Alt hos Deien, og iglennem ham var den spanske Consul den meest anseete; men derimod var Deien meget forhadet af Folket. De algierste Corsarer ere af ingen Betydning. Den amerikanske Fregat er den eneste som fortjener at nævnes. Han gientog hvad jeg allerede fra en anden Kilde har hørt, at den franske Consul er tilligemed alle hans Landsmænd lagte i Lænker og behandles meget haardt."

"I dette Dieblik modtager jeg et Brev fra Consul Hamelen, hvis Indhold forekommer mig af megen Vigtighed (dette Brev er det, der er omtalt i Slutningen af forrige Aars Historie, i hvilket Hamelen medder Belens vedvarende Utilfredsøhed og overbrevne Fordringer). Under 26de Decbr. havde jeg den Ære at underrette Dem om min Anskuelse af denne Sag, og at jeg ikke fandt det passende at vise mig for Tunis med nogle af H. Majestæts Krigsskibe, uden at have bestemte Forholdsordret. Jeg

glentager denne Bemærkning herved Hr. Greve; jeg kan mindre nu, end nogenfinde før, gaae derhen, da Sagen lader til at blive alvorlig, før jeg veed hvad Hs. Majestæts Hensigter ere, og før jeg mulig kan være Dverbringer af et endeligt Svar paa Belens Forbringer. Jeg agter at gaae med Triton op til Italien, da denne Fregat absolut maa have et Stiel nye Sell. Hvide:Ørn skal krydse paa Presentflibet i en 8-14 Dage, og derefter forsøkke sig om dens mulige Ankomst til Algier, hvorefter denne Fregat skal, naar den har gjort sin Dvarantagne i Port Mahon, støde til mig i Livorno. Til den Tid haaber jeg at være forsynet med Deres Ordre, med Hensyn til Tunis, og kan jeg da være istand til, om det gløres fornødent, at handle med Kraft imod denne Magt.^o

Imidlertid modtog Bille, over Gibraltar, Efterretning om at Presentflibet var ankommet til Algier, og Hvide:Ørns Expedition dertil blev altsaa strax standset. Det var Briggen Lougen, som den 12te Januar kom tilbage fra Gibraltar, der bragte denne berolgende Efterretning. Han meldte tillige, at han havde bragt hele sin Convoi paa 24 Skibe ud af Strædet, uagtet flere Storme og mørke Nætter. Men derimod havde han en ubehagelig Efterretning at bringe, angaaende Sagen med Briggen Klærigheden, hvis Priskmester og øvrige Kaperfolk han i Gibraltar havde afleveret. Billes Rapport vedgaaende er af 12te Jan. og lyder saaledes:

„Den danske Consul i Gibraltar melder mig skriftlig, og Captain:Leutenant Fabricius mundtlig, at den danske Skipper Niels Larsen Sparrevig, førende Skibet Klærigheden, var indkommen til Gibraltar med den engelske Kaper; at der i Begyndelsen var grundet Haab om, at Captain:Leutenant Fabricius skulde faae Skipperen og Folkene tilbage, efterat have udleveret Kaperens Folk; men at han til sin store Forundring fik til Svar af Admiralen, Lord St. Vincent, som og af General D'Hara, at det var Admiraltetsdommerens Sag, og at denne Mand paastod, at Skibet og Papirerne maatte sendes til Gibral-

tar og Sagen der paadømmes. Admiralen var nu bleven af samme Mening, og udlod sig endvidere med, at Capitain-Lieutenant Fabricius skulde bede mig haste med at sende Skibet ned, ifald han skulde tage sig af det, at han ansaae den brugte Fremgangsmaade som en Fornærmelse imod det engelske Flag, og at vi ikke maatte være Dommer i vor egen Sag. Skipperen saavel som Folkene har Admiralen taget i Arrest ombord i det Skib, hvor hans Flag vaier. Saaledes som jeg under 26de December f. A. indberettede Sagen, saaledes er den mig af Capitain Ellbrecht rapporteret, og ved at gennemlæse Skibets Papirer, samt lade dem undersøge af vor herværende Consul, finde vi dem fuldkommen tractatmæssige. Jeg er da fra den Side fuldkommen overbeviist om, ikke at have handlet anderledes end min Instrux byder mig.^{*)}

Endflønde egentlig Præisdømmelse horte under Gouverneuren, blev Wille dog til Lord St. Vincent tvendte Skrivelse af omtrent samme Indhold, saaledes lydende:

Mylord!

„Følge min Ordre bleve nylig 4 italienske Matroser satte i Land i Gibraltar af Capitain-Lieutenant Fabricius. Disse Folk bleve fundne ombord i en dansk Brig, som d. 2 Decbr. f. A. havde af Uagtsomhed fiernet sig formeget fra sin Convoi, Fregatten Arcton, Capitain Ellbrecht, og derfor blev lagt ombord af to Kapere, hvoraf den ene, til Trods for Fregattens Signaler til Briggen, bortsnappede Capitainen, Styrmanden og en Mand, og satte de ovennævnte fire Mand istedetfor. Capitain Ellbrecht skød paa disse Kapere, for at tvinge dem til at dreie til og forevise deres Kaperbreve; men langt fra at opfylde deres Pligt imod en Orlogsmand, flygtede de, formodentlig fordi de frygtede den Revselse*), de havde fortjent for de Søoverrier de havde begaaet

*) I Willes Brev, der var paa Fransk, er brugt Ordet châtiment, som af Lord St. Vincent er forstaaet som chastisement, hvilket Ord i det engelske Sprog betegner en vilkaarlig, som oftest le-

ombord i Briggen, hvor de havde plyndret adskilligt og mishandlet Mandflabet. Da enhver Convoichef er ansvarlig for de Skibe, som ere ham betroede, indseer De let Mylord, at Chesfen paa Triton kun har gjort sin Pligt, ved at hindre at bemeldte Brig blev borttagen. Men dette var ikke nok, og derfor lod jeg, strax ved Skibets Ankomst her, optage Forhør over den øvrige Deel af Mandflabet, hvilket jeg tilligemed Copie af Captain Eubrechts Rapport har sendt til vor Consul i Gibraltar, med Ordre at begære Kaperne affraffede af Gouverneuren, fordi de, ifødetfor at handle efter de bestaaende Tractater, handle som Sørovere, hvorved de vanære det storbrittaniske Flag, hvilket er dem tilstaaet og givet; tilligemed deres Patenter, af Gouvernementet i Gibraltar, hvorfor jeg ogsaa desangaaende henvendte mig til denne Auhoritet. Jeg havde ventet, at Captain-Lieutenant Fabricius havde bragt mig de danske Skibsfolk tilbage, men erfarer tværtimod, at de ere blevene arresterede paa Deres Excellences Ordre. Jeg maa altsaa antage, at denne Sag er under Deres Auhoritet. Vær overbevist om Mylord, at dersom dette havde været mig bekendt, skulde jeg strax have henvendt mig til Dem direkte i denne Sag. De kender Hensigten af min Sendelse og Ophold her i Middelsøhavet. Da jeg havde den Ære at tale med Dem i Gibraltar, sagde jeg Dem, at min Konges Ordre til mig var, at jeg skulde beskytte hans Undersaatters Egenhed imod Kaperne og Søroverne, forsaavidt som mine Landsmænds Handel var tractatmæssig. Ifølge heraf er enhver Convoichef ansvarlig for, at de Skibe han har i sin Convoi have deres Papirer i fuldkommen Orden, og jeg er desuden ansvarlig til min Regiering for den nølægtigste Overholdelse af disse Instructioner. Herpaa er det, at den Beskyttelse vi give vore Skibe grunder sig, og herefter er det, at Captain Ell-

gemlig Revselse. Derfor optog han, som vi strax skulde see, dette Udtryk ilde. Vilde gav ingen videre Forklaring herom, imidlertid skulde jeg seile meget, om han dermed har meent andet, end Lovens Straf (punitio).

brecht har handlet imod de to Kapere, som vilde tage et Skib ud af hans Convoi. Saasnart denne Sag blev mig bekendt, meldte jeg den strax Ind til mit Hof, som derefter vil afgjøre den med Os. Excellences, og jeg troede, ved at udvexle de fra begge Sidertagne Folk, at have endt Sagen saavidt den kunde afgjøres i Gibraltar, overladende siden de respective Cabinetter at slutte den endeligen. De maae derfor tillade mig, Mylord, at sige Dem, at ifølge min Anskuelse er disse Folks Arrestation et Bevis paa Mangel paa Agtelse for den Nation, jeg har den Ære at høre til; den er et Brud paa Folkeretten, og kan desuden ingenlunde paafynde Sagens Tilendbringelse, da Skibet maa blive her, og jeg paa ingen Maade kan gaae videre, uden Ordre fra min Regjering, eftersom Skibets Tilbagetagelse er overensstemmende med dens Wille. Jeg maa endvidere gjøre Dem opmærksom paa, at ved denne Strengthed lide kun disse Folk, Indbyderne og Eierne af Skibet, hvilke Alle dog ere uskyldige i Sagen, og at disse Mennesker, ifølge al gjældende Ret, maae kunne fordrø Erstatning af Kaperne. Det vilde dog være meget haardt, om de skulde være berøvede deres Frihed saalænge, til det behager vore respektive Hoffer at tage en Beslutning i denne Sag. Jeg har den Ære icke.

Med bløse Depecher afgik Lougen d. 14de Januar og kom tilbage d. 19de med følgende Svar fra Lord St. Vincent.

„Min Herre

Engelske Kapere ere Lovene underkastede. For enhver ulovlig Handling ombord i neutrale Skibe kunne de drages til Ansvar; men jeg maa nedlægge Protest imod Chefen af den danske Fregat Triton, hans Dyrkelse, som har tiltaget sig Ret til at være Dommer og Doms Executor i sin egen Sag. Jeg maa endvidere bevidne Dem min Forundring over et Udtryk i det Brev, De har bæret mig med, nemlig „Revfelse“ (chastisement), som ikke ustraffet kan udøves af nogen Magt paa Jorden eller paa Søen imod Folk, der tjene under det britiske Flag. Jeg vilde ønske jeg kunde overtale Dem til at sende Triggens Papirer, hvilke

ere blevne tagne med Magt fra Præmesteren paa Skibet, hid til Admiralitetsretten i Gibraltar, for at Lovene kunne have deres Gang; thi Indladning af fiendslig Eiendom i danske Skibe er breven til saadan en Stad, at meget strenge Forholdsregler maae tages derimod, isald saadan egenmægtig Anmasen af Magt og Privilegium, som Chefen af Fregatten Triton nylig har tiltaget sig, skulde vedblive.

Jeg vil afvente Udfaldet af de Forestillinger, De har troet passende at gjøre til Deres Hof, forinden jeg aflægger nogen Rapport om den fornærmelige Opførsel, der er vlist imod Kaperens Folk, som have været satte i Bøien og insulterede paa den groveste Maade. Jeg har den Ære icke."

General D'Haras Svar er intetbetydende; det indeholder blot en Billigelse af Lord St. Vincents Svar, og Erklæring om, at han, Generalen, ikke havde med Sagen at bestille, hvilken ene henhørte under Admiralitetsretten.

Fabricius meldte i sin Rapport om denne Sendelse, at Lord St. Vincent i det første Møde havde været meget heftig og yttret at denne Handling, efter hans Anskuelse, maatte bevirke Krig imellem begge Nationerne. I den næste Samtale var han mindre heftig og sagde, at Sagen maatte afgjøres imellem Hofferne, og at han indvillig dens Udslag beholdt Folkene ombord hos sig; isøvrigt ansaae han Sagen for meget vigtig, vort Forhold havde været lovstridigt, han vilde tage de strengeste Forholdsregler o. s. v.

Paa Tilbagevejen var Lougen saa heldig at redde et dansk og et svensk Skib fra at falde i en fransk Kapers Hænder. Tillige stødte han paa det danske Transportskib Probitas, ladet med Proviant og Varegods til Eskadren. Disse tre Skibe bragte han ind til Malaga.

Under 26de Januar skrev Lord St. Vincent saaledes til Biske.
„Min Herre!

Med Hensyn paa det Udsende, De har givet den danske Fregat Tritons Chefs fiendslige og voldssomme Opførsel, og at de vedbliver at tilbageholde den tagne Brigs Papirer, hvilket bestyr

ker den Tanke, at de ere i Uorden, saavelsom paa Grund af det utaalte Sprog De har ført, idet De taler om at straffe Folk, der tene under det brittiske Flag, har jeg troet det rigtigst at indsende den hele Sag til det engelske Admiralitet. Jeg har den Ære at være ic."

Paa dette Brev, som Wille først modtog i Livorno, svarede han blot for at erkiende Modtagelsen deraf, refererende sig, ligesom Lorden, til Hoffernes Afgjærelse. Endelig, i Begyndelsen af Mai Maaned, frelgav Lord St. Vincent de arresterede Folk, og sendte Dem til Malaga, hvor de af Consulen modtog deres Brig, som i al den Tid havde lagt under hans Forvaring. I sin Indberetning besangaaende yttrede Wille den Formening, at Admiralen aldrig havde indberettet Noget om denne Sag, og at han nu var bleven kled af at søde og bevaagte disse uskyldige Mennesker. Dette synes ogsaa at have været Tilfældet, eftersom der aldeles Intet findes besangaaende i Grev Bernstorffs Correspondence. Og saaledes endtes denne Sag; dog kan jeg ikke undlade at omtale en Passage af et Brev fra Wille til Deconomie- og Commercecollegiet besangaaende; det er dateret Malaga d. 3die Juni: „Jeg erfoer med megen Fornøielse, at Consul Glynn ved denne Leilighed har ført sig meget raft op. Han var fraværende da Arresten fandt Sted; men da han kom tilbage fra en Reise til Italien og blev underrettet om det Passere, forespurgte han sig hos Admiralen om Ursagen til disse Folks Fastholdelse, og fik til Svar, at det var Armateurerne, der havde forlangt den, ikke ham. Armateurerne fløde Skylden paa Admiralen, og da Consul Glynn havde taget denne Erklæring skriftlig og bragt den til Lord St. Vincent, blev Capitainen strax sat i Frihed. Admiralen havde sagt til denne, at dersom Sagen forholdt sig som han forklarede den, kunde han vente sig al mulig Satisfaction over Kaperner. Armateurerne vilde, at Capitainen skulde underskrive og frastige sig al videre Paatale; men Glynn rev Papiret itu, kastede dem det i Vinene og jog dem ud af sit Huus. Da Con-

fuld Gjennem forløb Livorno anbefalede jeg ham særdeles denne Sag o. s. v." Bille flutter med anbefale Gjennem meget til Collegiet.

Tindlertid indløb Ordre fra Admiralitetet, at Briggen Lougen og Carpen skulde gaae hjem i Foraaret samlede, og convoiere hvad danske og svenske Skibe, der maatte ønske Convoi til Hjemmet, samt anløbe Lissabon paa Veien, for ogsaa at tage Convoi derfra. I Nordsejen skulde Carpen fliske sig fra Lougen, for at convoiere ind til Elben og Weseren, medens Lougen gik lige hjem. For nu at forene Udførelsen af denne Collegiets Ordre, paa den bedste Maade, med Billes Ønske at have alle 3 Fregatter samlede hos sig i Livorno, til den Tid Forholdsordre kunde indløbe for Uenighederne med Luns, gjorde han følgende Bestemmelser. Hvide-Orn skulde først bringe en Convoi Strædet ud, og derefter forblive paa Stationen ved Malaga indtil Najadens Ankomst; da skulde Raas underlægge sig Kriegers Commando, og bløse to Fregatter skulde da følges ad op til Livorno, medtagende Convoi. Skulde uforudsette Hindringer have tilstodt Najaden, da skulde Raas gaae alene, først i Marts, fra Malaga til Livorno med Convoi.

Det blev altsaa Hvide-Orn, og ikke Lougen (saaledes som den til ham sidst i forrige Aar udsædte Ordre bød) som Krieger skulde tage med sig op til Italien. Han skulde endvidere udlevere til de tvende hjemgaaende Vælgchefer et Quantum af de trykte Schemaer, som af Commercecollegiet vare udsendte til Udfyldning ved Antagelsen af Convoiskibe, hvilke bestemte Formene for Skippernes Declarationer og tillige lettede Arbeidet betydeligen for Chefene. De til Tripolis medbragte Kanoner skulde han beholde ombord indtil nærmere Ordre.

Carpen, som var i Italien, skulde tage Convoi med sig tilbage og anløbe Malaga. Der skulde han forblive paa Station til først i April Maaned, da han med alle de Skibe, som vilde Strædet ud, og hjemefter, skulde begive sig til Lissabon, der underlægge sig Captain Fabricius's Commando, for i Forening med ham at convoiere hjemefter.

Lougen skulde forblive paa Stationen ved Malaga til først i Februar, da skulde han tage Convoi østerefter op til Barcelona, derfra samle Convoi langs Kysten tilbage og Strædet ud, anløbende Malaga og Gibraltar paa Veien, og saa gaae til Lisabon med Convoi, hvor han skulde oppebie Sarpens Ankomst. Slutningen af denne Ordre, der gjorde Fabricius uafhængig af Wille, lyder saaledes: „Deres gode Conduite og bestandig udviste Activitet, naar Convoler have været Dem betroede, er mig Borgen for, at De af alle Kræfter vil vigilere for hastigt og sikkert at bringe denne Dem anfortroede Convoi til Riisenhavn. Deres Instrux, Krigsartikkelsbrevet, Deres Sømandskab og gode Conduite bruger De til Rettefnor paa denne Deres Expedition.“

Briggen Nidelven blev beordret, strax at gaae til Cartagena med et dansk Skib fra Malaga. Der skulde han opspørge en Skipper Styhr, som havde skrevet til Wille og bedet om speciel Convoi, da hans Ladning var af stor Værdi. Høfligen skulde tilbyde ham Convoi, skald han var klar til at seile strax og hans Cours convenerede ham. Fra Cartagena skulde han nemlig søge Barcelona, samle Convoi paa sædvanlig Maade, og bringe den Strædet ud. Skulde han ved sin Tilbagekomst til Malaga være alene paa Stationen, da maatte han gjøre sit Bedste, efter egen Conduite, med at convolere imellem Barcelona og Gibraltar. Saavel denne, som de andre Ordre, bød i Almindelighed, at yde Koffardimændene al mulig Hjælp og Bøstytelse, at holde det saalænge muligt under Seil, og ikke at gaae indenfor Molen uden i yderste Nød, at undgaae Disputer med de krigførende Magters Skibe, saameget som Nationens og Flagets Ære maatte tillade det, og løvrigt at handle efter Sømandskab og god Conduite, samt at correspondere directe med Admiralitetet. Endelig udstedte Wille en Instrux for den Høfltcommanderende paa den spanske Kyst, som var at regne fra Barcelona til Strædet ud, forbi Cap Spartel, hvis Indhold i det Væsentlige var følgende. At den Bøstytelse, som Forcen tilloj, maatte gives det danske Handelsflag. Territorialrettligheden maatte respecteres, det vilde sig ind-

til $\frac{1}{2}$ dansk Mill fra Kysten; udenfor denne Linie maatte alle danske Skibe, anholdte af Kapere, tages tilbage. Skulde et saadant Skib være uden Papirer, da skulde det, om taget af en fransk Kaper, bringes til Gibraltar; var det derimod taget af en engelsk Kaper, da skulde det bringes til Malaga eller en anden spansk Havn, indtil Papirerne kunde tilveiebringes; og Consulen paa det Sted, hvor Kaperen horte hjemme, maatte da strax underrettes derom, og Sagen i alle Tilfælde meldes hjem. Naar flere end een Krydser var paa Stationen, skulde der altid hver Maaned sendes een til Barcelona, for at tage Convoi langs Kysten tilbage. Svenske Skibe skulde gives Convoi lige med Danske. Et Ankers maatte man kun gaae saalidt som muligt, men, naar man ikke convoierede, da holde det krydsende imellem Cap Molino og Gibraltar. Vilde forventede sig Rapport een Gang ugentlig ibetmindste. Gibraltar Val maatte man saalidt som muligt ankre paa, men altid anløbe Stedet for Indgaaende, for at tage Convoi.

Saaledes vare Willes Dispositioner, forinden han forlod sit Winterquarteer for at begive sig til den italienske Kyst. Vi skulle senere, ved at følge de enkelte Skibe paa deres Expeditioner, see hvormeget af disse Ordre der stod i deres Magt at opfylde. De vare alle af 14de Januar, undtagen Nidelvens, der var af 12te.

I et Brev af 16de Januar til Admiralitetet, hvort Wille meldte alle disse Forholdsregler, skrev han endvidere besangaaende. „Cheferne gaae hjem fra mig med de samme Instructioner, som de have havt naar de have convoieret, og af hvilke jeg har havt den Ære at sende det kongelige Collegium de væsentligste Poster. Men efterdi det høie Collegiums Skrivelse byder mig at instruere dem i Overensstemmelse med de Regler, som findes i Chefen af Majaden, Capitain Kriegers Instruction, saa haver jeg, i den til denne Chef efterladte Ordre, paalagt ham at udrage de Poster af hans Instrux, som kunde være passende for Chefen af Briggen og at besejge ham dem tilhørende, enten personlig, eller iglennem Consulterne i Malaga eller Lissabon.“ Da disse forskellige Instructioner imidlertid i det Væsentlige vare fuldkommen over-

eensstemmende, og grundede sig alle paa de samme Principer, dem vil under Lobet af det Føregaaende have havt Lidelighed til at udvikle, saa forbigaaes de her.

I samme Brev skrev Wille endvidere: „Hvad Skibe, der nu indbringes, ere bestandig saadanne som komme fra Gallipoli eller Mesfina, og paa Grund af de Francks Krig med Neapel. Jeg skrev strax til vor Consul der, at man ventede denne Krig, og at han maatte sørge for, at alle Skibe, som laadede der, maatte søge Barcelona, for derfra at blive convoierede; men til Dato har jeg ikke sporet Frugter deraf. Imidlertid faae de opbragte Skippere deres Fragt ganske rigtig betalt, ja, endog Liggedage godtgjorte. Denne nemme Maade at faae deres fulde Fortieneste, paa samme Tid som de hurtig blive af med deres Last, er vel meget overensstemmende med Skippernes Speculation, hvorpaa jeg har seet mange Exempler.“

Vi erindre, at Lougen, da den kom tilbage fra Gibraltar d. 19de Januar, bragte den danske Brig Probitas, ladet med Proviant og Varegods til Eskadren, ind til Malaga. Paa Grund heraf maatte Wille, som laa seilklar med Triton, opsætte sin Rejse til han havde taget de fornødne Forholdsregler for Opbevaringen af det ufsendte Gods. Varegodset blev strax uddeelt til Skibene, som laae der; men Proviant vare de alle forsynede med, efterdi Wille aldeles ikke havde ventet denne Ufsendelse. Iøvrigt var det meget heldigt, at Wille endnu ikke var seilet, da han derved undgik at anskaffe nye Seil til Triton i Itallen. Han skrev i denne Anledning saaledes til Holmens Overequipagemester: „Jeg kan og skal ikke forlade Malaga, før jeg har faaet det øvrige Gods saa godt som muligt oplagt i Magasin. At jeg saa uventet fik dette Oplag her i Malaga giver mig meget Bryderi, da den danske Consul her ligesaa lidt som paa noget andet Sted paa Kyften er danskfødt, hos hvem jeg derfor kunde vente at finde et Magasin uden stor Bekostning, og han er mig iøvrigt til aldeles ingen Hjælp. Jeg skal saa meget som muligt holde Orden med

Alt; men skulde der indløbe nogle smaa Uordener, maa De tilgives; thi hvem skal jeg bebyrde med dette uden mig selv?"

Willes Frygt var ikke ugrundet, at der vilde opstaae Wanfseligheder, ved at have Pakhuusiland. Han maatte hertil søge General-Indvandsadministrationens Tilladelse, og denne gik ud paa, at naar man vilde betale Indførselsstold af de oplagte Varer, og siden igien Udførselsstold, kunde der Intet være Iveien for Varernes Oplægning i Pakhuus. Wille skrev nu til Generalcaptainen og udbad sig hans Mellemvirkning til en gunstigere Resolution. Han tilbød at lade sætte dobbelte Laase for Pakhuset, hvortil Indførselsstolpen kunde have den ene, og den ældste Skibschef den anden Nøgle, saa at Intet kunde bringes ud og ind uden Indførselsstolpens Vidende og Samtykke; men Svaret blev det samme som før, udsmykket med intetsigende Undskyldninger, der gik ud paa at denne Sag ikke hørte under Generalcaptainens Embedsmyndighed. Wille sammenkaldte derpaa Skibscheferne, forestillede dem hvor stort et Tab Kongens Kasse vilde lide, ved at lade Varerne oplæggeiland, og anmode dem om at gøre deres yderste Fild for at tage Alt ombord. „Her“ — skriver han i sin Rapport til Collegiet, dat. 23de Januar — „havde jeg da den samme Satisfaction, som jeg altid har havt, naar jeg med Skibscheferne har afhandlet Tienesten og vor Konges Bedste. Der var ikkun een Stemme, at uagtet det næsten var umuligt skulde og maatte Godsset hierges ombord i Skibene, efter en gjort Repartition. Da vi nu vilde til at losse, mødte mig den urimelige Wanfselighed, at dette ei maatte skee, uden at der blev betalt Told, og en Bettent var tilstede, fordi Skibet laa indenfor Molen. Jeg lod vel gienem Consulen gøre den fornødne Protest imod denne Paastand; men da jeg var underrettet om, at Svaret ikke vilde blive gunstigt, og jeg desuden skulde vente derefter til den næste Dags Aften, lod jeg Transportskibet hale ud paa Rheden, under Tritons Kanoner, og saaledes førtes Ballast ud til det, ligesom det losledes. Det hule Collegium kan af dette slutte sig til, hvor ubehageligt det er for mig at have saameget, at gjøre med en Na-

tion, som vilser os saamegen Uvillie. Jeg haaber, at Skibet iasten skal være ubloset ganske, og, at jeg da imorgen kan affeile med Triton til Italien."

Efterat denne Rapport var expederet, og det meste Arbejde ved Skibets Løsning var overstaaet, kom den danske Consul Hoppe ombord til Wille om Aftenen og meldte ham, at General-Field-Intendanten havde ladet ham vide, han havde fundet i nogle gamle Protocoller, at en Tilfaldelse, af den Art som Wille havde begært, var i sin Tid blevet givet til en hollandsk Esfadre, og at han derfor nu ogsaa vilde give den danske Esfadre samme Tilfaldelse, han udbad sig ikkun, at der Intet maatte blive meldt herom til det danske Hof. Wille svarede herpaa, at Meldingen var allerede sket, og at Tilfaldelsen nu var til ingen Nytte; men at han ikke kunde undlade at melde, at den var indløben.

Allerede den 19de Januar om Aftenen var Fregatten Najaden ankommen med en Convoi af 7 Skibe. Da den trængte til at sætte Bant og Stag, maatte den lægge indenfor Molen paa et Par Dage. Af Captain Kriegers Rapport til Collegiet see vi, at han d. 20de December var gaaen Canalen igiennem med en Convoi af 7 Skibe, bestemte til forskellige Steder; at han havde mødt adskillige engelske Drloysmænd, som havde havt Officierer ombord, men med den største Høflighed forespurgt sig om Convoiens Bestemmelse, dens Ledninger o. s. v.; at han flere Gange havde været flit fra forskellige Skibe af Convoien, men selv været saa heldig at faae fat paa dem igjen; at han istedet for de Skibe, som forlode ham for at søge Bourdeaux og Lisabon, optog andre paa Veien, hvorblandt var Et, som havde været under Hvide-Drens Convoi; at han et Par Dage forglævedes krydsede under Cap. St. Vincent paa et svensk FregatSkib, Fortuna, Captain Steffens, som var det eneste der manglede af Convoien, men som han ved sin Ankomst til Malaga fandt der allerede i Havn og i god Behold; og endelig at han i Spanjesøen havde havt et saa alvorligt Væde, med en saadan Sø, at han derom skrev: "Da Stormen imellem d. 27de—28de December har været

den alvorligste Prøve, Najaden har været ude i, for at blive be-
domt som Søfrib, saa finder jeg mig pligtfuldig at anmelde Frea-
gatten, uagtet dens ufordeelagtige Last (de 20 tolvpundige Kano-
ner til Tripolis) som et fortrinligt Søfrib, og tilregner jeg alene
Stibets gode Egenskaber, at jeg er i den behagelige Forfatning,
uden Ophold at kunne fortsætte min videre Bestemmelse."

Endnu inden Bille forlod Malaga skrev han til Bernstorff
et Brev, dateret 23de Januar, af hvilket jeg troer de følgende
Steder ville interessere:

"Paa den senere Tid er Antallet af franske Kapere betydelig
aftaget i disse Farvande, hvilket er en Følge af Algerinernes Acti-
vitet. Derfor dette vedbliver, og vore Skippere ville vedblive,
som de i den sidste Tid have begyndt, med at forsyne sig med
gyldige og regelmæssige Papirer, smigrer jeg mig med, at vi
kunne undvære Convolveringen i disse Farvande. Rigtignok blive
adskillige Stibe Tid efter anden opbragte, men jeg har gyldig
Grund til at troe, at disse Opbejngelser ere fremvirkede af Skip-
perne selv, som da faae deres Fragt betalt strax, istedetfor at de
ellers ere nødte til at gaae til deres Bestemmelsessted, hvorved de
vinde den dobbelte Tid. Jeg har selv været Vidne ill flere af
den Slags Operationer."

"Den eneste Rghed, jeg kan meddele Dem, Hr. Greve, er
at de Engelske have med deres Kanonbaade villet maale sig med
de Spanske fra Algeriras. Disse sidste ere meget godt comman-
derede. De Engelske have ved denne Leilighed mistet to Kanon-
baade, hvoraf den ene blev skudt isænk, den anden tagen."

"Jeg vil søge at fildre Dem, saa godt jeg selv er under-
rettet, det Lyk, Lord St. Vincent staaer i blandt sine Lands-
mænd. Fra sin Ungdom af har denne Admiral havt Renommée
for en høist sielden Activitet, hvilket har bevirket at alle unge
Mennesker af stor Familie, bestemte for Marinen, have været be-
troede under hans Commando, for der at lære Tjenesten tilgavns.
Uagtet sin høie Alder, besidder han den samme Iver og Mænd,
men han er ingenlunde elsket af sine Underhavende, Chefes saa-

vejsom Subalterne. Han er en ivrig Ven af Oppositionen, har meget ringe Kundskaber i Politiken og mangler endog ofte Condukte. Jeg troer, at den engelske Regjering meget ønsker at finde en passende Leilighed til at afløse ham. Idetmindste synes mig følgende Træk at være et Bevis derfor: Da han for nogen Tid siden meldte hjem, at han agtede at tilbringe nogen Tid i Gibraltar for sin Hælsked, og at han overlod Commandoen til Sir William Curtis, ilede man med at sende Admiral Lord Keith til Gibraltar for at afløse Lord St. Vincent, hvorved man imidlertid overlod til denne, om han vilde gaae hjem eller ei. Men Lorden fandt dette aldeles ikke efter sin Smag, og viste sig meget stødt og opbragt.*

De engelske Kanonbaade, som bleve tagne af de Spaniske, vilde beskytte en engelsk Convois Indløben til Gibraltar. Tre rigtladte Skibe af denne Convoi bleve indbragte til Algeras. Convolen var bestemt til Italien, men har ikke tordet gaae dertil, paa Grund af de mislige Omstændigheder; derimod er den gaaet til Palermo. De to Kanonbaades Tab har været meget søleligt for de Engelske, paa Grund af Tabet af Mandskaberne, som altid leveres fra Linieskibene paa Kysten, naar Kanonbaadene skulle bruges. Overalt ere de Engelske meget søggt bemandede, især siden sidste Slag.**)

Just paa samme Tid, da Ville, som vi have seet, begyndte at haabe paa en bedre Fremtid, og at Convolveringen skulde blive mindre nødvendig, blev dette System herhjemmefra ved Love og Forordninger sat paa en mere ordnet Fod. Med Rajaden var der bleven udsendt et betydeligt Antal Exemplarer af Eedsformularer for Skipperne at undertegne, af Schemater at udfylde af Cheserne, i hvilke Skibenes Størrelse, Drægtighed, Ladning, Bestemmelse o. s. v., blev anført under Haand og Segl; endvidere

*) Dette sidste Stykke staar vel i et Brev, skrevet 8de Febr. fra Livorno; men da det staar i Forbindelse med hvad der allerede er anført i Brevet af 25de Januar, udbrages det her.

Løve for Convoieringen, af hvilke hver Skipper skulde modtage et Exemplar; ligeledes fik han en Signalkog, og maatte han derfor erlægge 48 R. d. Gr. til Chefen af Convolen, som skulde betygne sig disse Penge til Indtægt i sit Pengeregnskab: Under 7de Januar udstedtes en Circulaire fra Commercetcollegiet til de danske Consuler i Middelhavet, der vel især var med Hensyn til den i Fornæret med Belgigerne hlemgaaende Convoi, men som dog ogsaa indeholdt endeel generale Bestemmelser. I Indledningen hertil staaer, at „Hs. Majestæt ikke vil, at nogen Mistanke om Uregelmæssighed i Fremgangsmaade maa hvile paa dem, som saadan Bestyttelse bliver tilstaaet, som det er Kongens Hensigt alene at tilstaae den retmæssige Handel.“ Foruden de allerede omhandlede Bestemmelser, som glentages i denne Circulaire, findes i §. 4 Følgende: „Den betydelige Forskiel, der i Henseende til Bygningsmanden finder Sted imellem Handelskibene, gjør en saadan Forskiel i deres Seilads, at den væsentlig maa komme i Betragtning ved Convoiering, hvor Handelskibene maane holde sig saa nær muligt til Færvarsskibet, og hvor en eneste Sæller kan udsætte hele Convoinen. Det er derfor befaleet, at ethvert Skib, foruden de Seil, som høre til dets Bygning og Takkelage, skal være forsynet med: 2 Under-Læseil, 2 Boven-Læseil, 1 Boven-Bramseil, 1 Bram-Læseil, og til Signalerne to gode Flage og 4 Lanterner.“ Dette skulde Consulerne vaage over, ligesom at Skibene altid vare forsynede med tilbørligt Forraad af Vand og Provissioner, mere end behøvedes til en almindelig Rejse. Circulairen slutter med følgende Bestemmelse: „Endelig skal, som et Bidrag til Omkostningernes Bestribelse ved Convoieringen, af hvert Skib, som convoieres, erlægges 6 R. d. G. pr. Commercelæst, hvilken Recognition betales tilligemed den under 24de Februar 1796 paabudne Afgift af Skibstrager.“

Efterat Wille, d. 24de Januar havde seet Transportskibet Probitas vel indenfor Molen igien, lettede han med Triton om Natten Kl. 12, og kom den 31te Januar til Ankens paa Livorno Kæb; men da han kom fra en spansk Havn, blev han paalagt 5 Da-

ges Quarantaine. Briggen *Sarpen* laa her i Havnen, indenfor Molen. Vi erindre, at den ankom til Livorno d. 18de December f. A. og skulde gaae til Neapel med en Convoi. Med 4 Skibe var han gaaet under Seil d. 27de December, men kom formedelst haardt Vestr og Modvind ikke til Neapel før den 12te Januar, uden at noget Mærkeligt var paaseret paa denne Rejse. Da Urolighederne vare udbrudte i Neapel, blev han der saa kort som muligt, gik under Seil d. 16de; og kom tilbage til Livorno d. 19de Januar. Da han her erfarede, at Genua var erklæret blokeret af de Engelse, besluttede han at lade sine Seil forfærdige i Livorno, og for at spare paa Skib, Fartøier, Anker og Loug, halede han ind til Molen, og lod da arbejde af alle Kræfter paa sine nye Seil, som allerede vare halvt færdige, da *Bille* ankom med *Æriton* og underrettede ham om, at et Stet nye Seil var kommet ud med *Probitas* fra Kiøbenhavn.

Vi have seet, at det var *Billes* Hensigt, i Livorno at afvente Regjeringens Ordre angaaende vore Uenigheder med Tunis, og at han til den Tid, disse kunde indtræffe, haabede at have alle tre Fregatter samlede hos sig. Forinden vi begynde denne Deel af Aarets Begivenheder, ville vi følge Skibene paa deres forskellige Expeditioner.

Nidelveu lettede d. 14de Januar fra Malaga, med et Skib under Convoi, med hvilket den anløb Cartagena. Den omtalte Captain *Styhr* laa vel der, men manglede en halv Snees Mand af sin Besætning, hvorfor han ikke kunde følge med. Paa *Louren* til Cartagena mødte Holsten en engelsk Convoi paa 20 Skibe, ledsaget af 3 Linieskibe og 2 Fregatter. En af disse holdt ned til Nidelveu og forlangte Chefens Erklæring for, at det Skib, han flæbede, Intet havde inde, som stred imod Tractaterne. Da denne blev ham givet, vendte han tilbage til sin Convoi. Da der ved Cartagena næsten altid blæser Søvind om Dagen og Landvind om Natten, udviklede Holsten sig en speciel Tillæbelse til at seile med sin Convoi om Natten, hvilket ellers var strængeligen forbudt, og gik han da Seil d. 24de Januar, Kl. 2 om Natten,

med 3 Skibe under Convoi, hvoraf Et fulde til Livorno. Med disse ankom han d. 29de til Barcelona. Herfra fik han kun eet Skib med sig, men Consul Larrard havde iforveien skrevet til Salou og Alicante, hvor der skulde ligge endeel Skibe, og der maatte altjaa Midelven søge hen. Den 7de Februar gik han bort med det ene Skib fra Barcelona og kom d. 10de til Salou. Her red han en svær vestlig Storm af, hvorved han knækkede sit ene Anker. D. 15de gik han bort fra Salou med 12 danske og 3 svenske Skibe, med hvilke han ankom til Alicante d. 24de. Convoien varede her til 23 danske og 8 svenske Skibe. Med disse lettede han d. 28de Februar og gik Strædet ud d. 6te Marts. Flere Skibe stødte endnu til ham undervels, saa at han, da han forlod Convoien d. 7de Marts, 5 Mile vestenfor Cap Spartel, talte 39 Skibe i sin Convol. Ved at seile forki Gibraltar Bai, blev han beffudt af spanske Kanonbaade, hvilket han besvarede med et skarpt Skud, for at forsikre sin Wimpel, og fortsatte sin Course. Paa denne Reise slæbte han bestandigt 1 à 2 Skibe. Han var heldig med østlig Wind og godt Veir. Paa Alibagerelsen anløb han Tangier og Gibrgitar. Fra det sidste Steed tog han et dansk Skib med sig til Malaga. Lord St. Vincents Galanterie mod Holsten var uden Grændser, saa at det syntes som om han ved personlig Artighed vilde gjøre den Uvillie god igjen, som han havde vlist imod den danske Eskadre, i Sagen med Briggen Kiærlighed. Paa Udreisen mødte Holsten Hvide-Den, der kom med Convoi vesterfra. Denne Fregat, der allerede ved Tritons Afreise laa klar til at convoiere vesterfæst, meldte d. 30te Januar at have 4 danske og 8 svenske Skibe under Convoi, som havde deres Papiere i Oden; men 3 andre danske Skibe, som havde anmeldt sig, befandt han ikke saaledes, at han kunde antage dem, hvorfor han kun tillod dem at blive ved Convoien uden at meddele dem Signaler. Efter flere Gange at have været under Seil, men atter maattet ankre for Stille, Modvind og Taage, eller haard Strøm, kom han endelig bort med hele Convoien d. 10de Februar; men maatte stadig krydse under ugunstige Omstændigheder, og

var d. 22de Februar kun kommen 6 Mile vestenfor Malaga. Han passerede i denne Tid den svenske Fregat *Thetis*, som ogsaa krydsede med 2 Skibe under Convoi; men den drev endnu mere af end Hvide-Vin. Endelig d. 22de fik han Levant, passerede d. 23de Gibraltar med en Storm, og fik sig samme Dag ved sin Convoi, som imidlertid var bleven 18 Skibe stærk. Da *Vejret* bedågedes, anløb han Tangier; men erfarede her, at Vesten var kun 30 Mile fra Byen, gik derfor strax derfra, og søgte Gibraltar, hvor ogsaa han blev modtaget af nogle spanske Kugler og Lord St. Vincents særdeles udsøgte Artighedsbeviser. Den 6te Marts tog han 3 danske og et svensk Skib med sig, og bragte dem d. 7de Marts til Malaga. Da han paa dette Togt havde opdaget, at hans Stormast var fløret, halede han ind til Molen, for at lægge Skaaler paa den, og var da atter seklar d. 13de Marts, med en Convoi af 3 danske Skibe til Livorno. Kaas meldte i denne Rapport, at adskillige danske Matroser vare deftererede fra deres Skibe og havde taget Hyre paa franske Kapere. Han havde vel re클ameret dem, men havde kun libet Haab om at faae dem tilbage; desaarfag lod han i alle Consulater opstaae en Advarsel imod sig en Uorden, og Trusel om at Deftereurernes Navne vilde blive hjemmeldte, og de Paagjældende alvorligt tiltalte efter Lovens Strængthed, ved deres Ellbagekomst til Fædrelandet. Den 16de Marts lettede Kaas med 4 danske Skibe, og styrede østerefter. To Brigger stødte til ham udenfor Malaga. Af disse 6 Skibe gik 2 fra ham, da han var passeret Cap Paolos. Med de Øvrige søgte han Livorno. Men forinden vi kunne vedblive at beskæftige os med dette, ved sit Uheld saa interessant Skib, maae vi følge Fregatten *Rajaden* og de andre Skibe paa deres Togter.

Rajaden og *Lougen* gik Selt sammen d. 5te Februar. Den Første med et svensk og et dansk Skib, den Anden med 3 Skibe under Convoi. *Rajaden* kom d. 18de Februar til Ankers paa Livorno Rhed. Han havde haft adskillige haarde Storme med svær Sø, først af N. V. og senere af vestlig Wind, i hvilke han

var bleven flitt fra sine 2 Skibe. Han laa hi en Tid, for at vente paa dem, nordenfor Corsica, hvorved Skibet leed endeel af den krappe Sø. Underseilsskibets og Halser sprang, Kobryggsfinkenettet blev indflaaet, og en Sø brækkede Mesansbommen. Da Krieger formodede, at hans to Skibe vare lænede ind til Livorno i den sidste Storm, holdt han af for denne Plads. Ved hans Ankomst der, var imidlertid ingen af dem indkommen, og da det ene Skib, den danske Brig Anna, var angivet at have en meget kostbar Ladning, og det var bekendt, at der opholdt sig 3 franske Kapere i Farvandet nordfor Corsica, beordrede Wille Najaden til strax at gaae ud igjen og krydse paa disse Skibe til d. 25de, og bringe dem ind Begge samlede, eller hver Enkelt, saasnart han mødte dem. Den 20de gik Najaden derfor under Seil, og var saa heldig at møde Briggen Anna 2 Mile vestenfor Gorgona, hvor han tog den paa Stæbetoug for at bringe den ind til Livorno; men havde det Uheld kort efter, at knække sin Forstag, hvorved 2 Mand faldt overbord og druknede. Han maatte altsaa gaae i Værk med at reparere, da han kom til Ankers, og imidlertid kom ogsaa det svenske Fregatflib ind.

Lougen kom d. 13de Februar med sin Convoi til Barcelona. Den mødte paa denne Tour adskillige engelske Krydsere, hvoraf En, Linieskibet Leviathan paa 74 Kanoner, havde en Officier ombord i Lougen, for at forlange at visiteres Convojen, hvilket Fabricius afflog, men gav sit Væresord for Convoiens Rigtighed. Efter nogen Dødsverling lod Englismanden sig noie hermed. Dette Linieskib havde for 4 Dage siden erobret den spanske Fregat Theresa paa 44 Kanoner, og den Dags Morgen 3 spanske Barker, hvoraf En blev sænket og en Anden fludt i Brand. Leviathan, der havde ført Commodore Duckworths Stander, i sidste Expedition imod Mahon, var nu commanderet af en ung Mand, der gjorde de Spaniske en meget alvorlig Krig paa denne Kyst, gik ofte i Land, plyndrede og opbrændte Barker, hvilket naturligvis i høi Grad optræde Gemytterne. Medens Lougen laa i Barcelona vekslede han endeel Kugler med Batterierne og med

en spahst Fregat, som laa paa Rheden. Denne reddede sig om Natten, og gik østerefter, medens Leviathan var vestenfor beskæftiget med at brænde 6 Barker under Landet.

Lougen havde det Uheld, ved at løbe ind til Barcelona, at røre Grundten og tage Skade paa sit Kor. Saa snart dette var repareret, og han havde givet tilbørlig Tid til at lade sin Ankomst tilfælde langs Kysten, gik han under Sell uden Convoi, og kom d. 27de til Salou. Her fik han 5 danske og 3 svenske Skibe, kom med dem til Alicante d. 2den Marts, og fik her 3 Skibe under Convoi, som alle vilde Strædet ud. Han traf her den svenske Brig Husaren, der kom fra Marselle og senest fra Yvica, med 5 Skibe under Convoi. Den 7de Marts forlod Fabricius Alicante. Den 9de saldt han ind med Sarpen, som kom fra Livorno med 20 Skibe. Uagtet al mulig Anstrængelse, nødte Modvind og Strøm ham til at søge Malaga, hvor han imidlertid først ankom d. 29de Marts; men istedetfor 11 Skibe bragte Fabricius 17 i Sikkerhed ind paa Baien, og ved selve Ankerpladsen reddede han det 18de af en fransk Kapers Bold. Han mødtes paa dette lange Krydstogt med adskillige Convoier, som dog løbe ham ubehindret passere. En engelsk Lettre of Marque hjalp ham med Vand.

Sarpen gik d. 23de Febr. med en Convoi af 14 danske og 9 svenske Skibe fra Livorno. Triton havde Ordre at følge Convoien indtil paa Høiden af Minorca. Adskillige Skibe gik fra, ifølge deres forskellige Courser, hvoriblandt et svensk Skib, der bragte adskillige danske Præsenter af Klæde &c. til Algier. D. 20de Marts var Holdt med sin Convoi kommen heelt op under Gibraltar, da en Storm af vestlig Wind nødte ham til at holde af for Malaga, hvor han ankom samme Dag med 20 Skibe. Han havde det Uheld paa denne Reise, at han om Morgenen d. 15de Marts savnede et Skib af sin Convoi. Det var Briggen Dorthe Margarethe fra Kiel, 33 Commercelæster drægtig. Ifølge en Skippers Udsagn, som om Ustenen havde været dette Skib nærmest, havde han om Natten, i en svær Byge, hørt Folk skrige,

og strax efter seet et Skib med Kisten iveiret. Det bekræftede sig senere, at dette Fartøi var forlist. Mandskabet blev reddet af en engelsk Lettrec of Marque, efterat disse Ulykkelige havde sidet 22 Timer paa Kisten af deres eget Skib. Kun en Dreng druknede. De havde i deres Ulykke endnu den Krænkelse at see et dansk Skib seile dem tæt forbi i Nagsveir, uden at ændse paa deres Raab.

Den i forrige Aar forgiæves ventede Galease, Adolph Siegfried, kom den 24de Marts ind til Malaga, laabet med Væregods til Eskadren, efter 18 Dages Reise fra Norge. Her var omtrent samme Ulykkelig, som med Briggen Probitas. Imidlertid, ved at angive Skibet for at være læt, hvilket tildeels var sandt, fik Hold Ellabelse til at løse dets Ladning i et spansk Fregatskib, som blev leiet til Dplagssted, og alle Forsigtighedsregler bleve anvendte for at forene Godsets Conservation med tilbørlig Deconomie.

D. 27de Marts opkom Tid Kl. 2 om Eftermiddagen i et svenskt Koffardiskib, Helsingfors, af Sarpens Convot. Tiden var foraarfaget ved at der blev lagt Klære paa Kabysen, som var under Dækket. Til Lykke laa Skibet med nordlig Wind i Læ af Convoien. Ved Orløgsbriggernes Hjælp af Fartøier med Officerer, Kommander og Slukningsredskaber, lykkedes det først at bringe Skibet under Seil, bort fra Convoien, og derefter at slukke Tiden efter en Times Forsøb, hvorpaa Skibet blev bragt ind til Molen for at reparere.

Den 28de Marts om Eftermiddagen tillod endelig Veir og Wind de tvende Brigger med deres Convoier, bestaaende i Alt af 53 Skibe, at komme under Seil. Winden var S. D.; Sarpens førte, Nidelven sluttede. Saaledes naaede de saa langt som til Tacifa; men her fik de om Natten en haard Byge med vestlig Wind, Torden og Lynild, hvorfor de i det tykkeste Mørke maatte holde af med hele Convoien og styre tilbage igien. Den 30te Marts om Aftenen, kom Sarpens ind til Malaga med 33 Skibe. Nidelven holdt det krysende udenfor til d. 31te om Aftenen, da han havde bragt 21 Skibe til Ankers paa Rheden.

Endskiondt dette var et Skib mere, end de gik ud med, manglede der dog 2 svenske Skibe, hvoraf det ene var seet inde under Kapsen af Barbariet, det andet derimod blev indbragt til Malaga af en fransk Kaper, 5 Dage efter. Convoien modte igrigt paa denne Reise adskillige Kapere, men de syntes i det Hele at være blevne mere moderate i deres Fremgangsmaade. Saaledes havde Galeasen Adolph Siegfried, paa sin Reise fra Norge, været overhalt af en stor Mængde Kapere, som dog alle strax havde ladet den gaae, uden at tilføie den mindste Molest. I Anledning af hiint svenske Skibs Opbringelse, saa, paa Grund af, at det hørte til den danske Convoi, fandt en Correspondence Sted imellem den danske og den franske Consul i Malaga. Hr. Chompré anførte at Skibet var ladet med neapolitanisk Elendom, og at desuden en convoierende Drogsmands Rettighed til at beskytte sin Convoi dog aldrig kunde strække sig længere end en Fæstnings Territorialrettighed, nemlig saalangt han kunde see og hans Kanoner kunde række. Det forekommer mig som om Chomprés Paastand, heri, var grundet paa Billighed.

Med Slutningen af denne Maaned laae altsaa de tre Brigger i Malaga med Convoi; Lougen med 18, Sarpen med 33, og Nidelven med 21 Skibe, som alle vilde Strædet ud. De to Første, som skulde gjøre sig klar til Hiemreisen, halede nu indensfor Molen, før at proviantere o. s. v. Nidelven blev liggende paa Rheden, for at benytte den første indfaldende østlige Wind.

Litton havde Ordre at gaae op til Genua, saasnart han havde forladt Sarpen med dens Convoi. Consul Morellet havde nemlig meldt, at et dansk Skib laa klar der, medto Marts, til at convoieres til Livorno. Ulbrecht ankom til Genua d. 15te Marts. Her vilde vi for Dieblikket forlade ham.

Ogsaa Rajaden maatte anvende Tiden, indtill de forventede Forholdsordrer ankom, til at convoiere, og til at krydse i Farvandet nordfor Corsica og i Golfen af Lyon. Under 6te Marts erholdt Krieger Ordre at gaae fra Livorno d. 9de Marts, med 6 Skibe der vilde vesterfæst, og bringe dem Corsica forbi; men

paa denne Høide skulde han aabne en lukket Ordre, som bød ham at gaae til Marseille og tage Convoi derfra, saa mange Skibe, som maatte ønske det, og hvis Papirer vare i Orden; dog saaledes, at han kunde være tilbage i Livorno i de første Dage af April. En Capitain Erbo, førende Skibet Grev Bernstorff, der var gaaet fra Livorno til Marseille, for der at indtage en meget rig Ladning til Livorno igjen, skulde han især give Beskyttelse. Hvad Skibe, der maatte ønske blot at bringes ud af Golfen af Lyon, maatte han geleide saa langt, men ikke længer.

Paa denne Tid var det ikke franske Kapere, der vare synderlig at frygte; der skulde endog slet ingen være østenfor Cap Malo. Derimod var det de engelske og barbariske Krydsere, som meest generede Handelen. Bille havde Efterretning om, at en stor Deel af den Convoi, som Triton sidst i forrige Aar bragde fra Italien og Strædet ud, var i Spanske-Søen blevet tagen af engelske Kapere, og Ladningerne confiskerede i Gibraltar. Han anbefalede derfor Krieger, ikke alene Forsigtighed med Convoieringen, men tillige at advare vedkommende Skipper om at vaagte sig. Hvad de barbariske Corsarer angik, da skrev Bille saaledes i sin Ordre: „Saasom Marseille er en Havn, der er omgivet af flere end een Fiende paa nærværende Tid, ja til sine Tider endog blokeres af barbariske Krydsere, maa jeg meget anbefale Dem Forsigtighed og Conduite, isald De gaaer derfra med Convoi; og som det flest bør være vort Formaal, saavidt det kan bestaae med Flagets Ære, at undgaae Disputer med de krigførende Magter, kan De gierne, for at bevise Deres Convois Algtighed, lade Skipperne forevise deres tyrkiske Passer.“

Udsagen til denne maskerede Ordre forklarer Bille, i et Brev af 15de Mars til Admiralitetet, saaledes: „Uagtet denne Expedition er aldeles tractatmæssig, har jeg dog troet det rigtigt, at skule dens Bestemmelse, og derfor givet Chefen en lukket Ordre, Endskiøndt al Handel paa Livorno vilde være aldeles ødelagt, dersom her ikke gaves Convoi, og det altsaa er denne Byes Indvaanere til sand Nytte, kan man dog ingenlunde fortroe sig til

deres Ærlighed, da her gives, foruden de indfødte, saavel engelske, som franske, ja endog tyrkiske Armateurer.

Følge sin Ordre afgik Krieger altsaa d. 9de Marts fra Livorno, men havde ingen Skibe under Convoi, da ingen vare færdige. Han søgte da, saasnart han havde aabnet sin Ordre, op under Pieres Verne, og ankom til Marseille d. 23de Marts. I disse 12 Dage havde han 5 Storme, og leed meget paa Seil og Takklage. Ganske uventet gav man ham 10 Dages Quarantaine, fordi han kom fra Livorno. Tingen var, at det var blevet bekendt, at de engelske Drlogsmænd, for at fremme Tienstens Gang, aldeles ingen Quarantaine iagttog imellem sig indbyrdes, saa at de stedse havde Samqvem med Skibe, der kom fra alle mulige Steder i Middelhavet, hvorfor Sundhedscommissionerne i Marseille og Genua vare blevne enige om, at alle Skibe, der kom fra Livorno, Gibraltar, Port Mahon, eller paa nogen Maade havde havt Samqvem med engelske Drlogsmænd, skulde underkastes 10 Dages Quarantaine. Krieger erfoer i Marseille, at der ingen Skibe vare færdige til at benytte hans Convoi, og at navnlig Capitain Erbo først nu havde begyndt at lade. Han havde sluttet Fragt til Altona for 52,000 Franks. Af Kriegers Rapport troer jeg at borde uddrage Følgende: „Køgtet om de barbariske Magters Krydsere har formodentlig afholdt de neutrale Magters Skibe fra at søge hertil, hvorved Fragterne ere stegne til en utrolig Høide. Her spørges meget efter Skibe, og vor Consul har Commissioner for 20 danske Skibe, om de ville komme. Officielle Efterretninger melde, at Delen af Algtier har løsgivet alle franske Krigsfanger og givet dem deres Eiendom tilbage. Man gjør sig Haab om, at de barbariske Magter ville kalde deres Krydsere tilbage fra disse Kyster.“

Krieger klagede i denne Rapport over Sgghelighed i sit Skib, som han troede reiste sig af, at han var saa særdeles bestuvet af de 20 Raporter, der stode paa Danjerne, samt den store Mængde Waregods, han havde inde, og heller ikke havde kunnet bierge

anderledes, end paa Mandfæbets Bekostning, ved at berøve dem den nødvendige Plads, og hvorved han forhindrede i at aabne Luftportene i Søen.

Imedens Wille saaledes lod sine Skibe seile omkring, var han selv langt fra at være øksesløs. En af hans mindre behagelige Forretninger, men som hørte til Dagens Orden, var at stifte Fred imellem den store Mængde danske Skippere og deres Folk, som befare Middelhavet. I denne Anledning skrev han under 18de Febr. følgende Brev til Admiralitetet.

„Med den store Mængde danske Skibe, som befare Middelhavet, sværmer her en stor Mængde danske Undersaatter, imellem hvilke der ofte forefalde Uenighed. Enten klage Skipperne over Folkene, eller Folkene over Skipperne. Ofte, ja næsten daglig, har jeg, naar de have henvendt sig til mine Skibe, afgjort disse Uenigheder i Mindelighed, og undertiden efter Omstændighederne skilt dem ad; dog maa jeg bemærke, at for det Meste have Folkene gjerne havt Retten paa deres Side. Men naar disse Klager indløbe til Consulerne, der for andre Forretningers Skyld ikke give sig Tid til at undersøge Sagerne, begynde de gjerne med at arrestere Matroserne; og da Arresthusene i disse Lande ere under alt Begreb, blive disse Folk, der maaskee ere uskyldige, allerede ved den blotte Arrestation, meget haardt straffede. Stundom hændes det endog, at Vedkommende lade disse Folk hensidde flere Dage, fordi de have glemt dem, og naar jeg da har requireret dem sat paa fri Fod, er det blevet mig betydet, at man gjorde det af Agtelse for min Person, men at Sagen i Grunden ikke angik mig,

Jeg anseer det for min Pligt, at gøre det høie Collegium opmærksom herpaa, for, om muligt, at Consulernes Instruction kunde trænge til nogen Forbedring dette Punkt betræffende.“

„Ligeledes kan jeg ikke undlade at tale om de forfærlige Skippere, som fare herinde, hvoriblandt der findes mange duelige og værdige Folk, men ogsaa endeel, der ere det Modsatte. De almindeligste Laster iblandt dem ere Drukkenskab og Tyrannie

imod Mandſkabet*). Naar en ſaadan Skipper kommer ind i en lille Havn, hvor der findes en Viceconſul, der aldrig kan Danſk, og i Almindelighed kun det Lands Sprog hvori han boer, og ſom maaſkee knap kender ſine Pligter ſom Viceconſul: ſaa hændes det ofte, at Skipperen, naar han forlanger en Matroſ arreſteret, ſaaer dette Dniſke opfyldt, uden mindſte Underſøgelse; derpaa er Skibet ſeilet bort, uden at tage den formeentlig opſættige Mand med ſig, og naar da et ſaadant Skib er blevet opbragt, er det blevet forhindret fra at komme igien, og Manden er forbleven ſiddende arreſteret i længere Tid. Det ſynes mig, at denne Uſtik kunde hæmmes derved, at Conſulerne vare pligtige at indkomme med Rapporter og med Udlog af de Forhør, der ved ſaadanne Leiligheder vare optagne, ſamt at Skipperne, naar de forlangte Arreſtation af deres Mandſkab, ſkulde ſtille Caution til Conſulen. Jeg overlader imidlertid denne Sag til det høie Collegiums Bedømmelse. Det er ſaare langt fra mit Dniſke at være Angiver, men efter min Tænkemaade anſeer jeg mig ſelv for ſkyldig i enhver Handling, den jeg troer at være ulovlig, naar jeg ikke gør hvad der ſtaaer i min Magt, for at raade Bod derpaa."

Det lader til, at Bille iſær har været foranlediget til dette Andragende, ved afſtållige Brevdeler, ſom indtraf under hans da-værende Ophold i Livorno. Jeg finder en Note, ſkrevet med Billes egen Haand, der indeholder endeel alvorlige Klagepunkter imod den danſke Conſul derſteds. Til Svar ſkrev Admiralitetet under 17de Mai ſaaledes.

"I Anledning af Deres Rapport af 10de Febr. have vi correſponderet med det kongelige General Land:Deconomie og Commerce-Collegium, i Henſeende til de deri gjorte Bemærkninger,

*) I et andet Brev finder jeg, at det alene var Skipperens Drukkenſkab, der var Karſag til Briggen Kiærtighedens ſlette Manøvre og deraf ſtybende Opbringelse og Tilbagetagelse i Tritons Convoi.

angaaende urigtig Fremgangsmaade af de paa fremmede Steder ansatte kongelige Consuler, ved opkommende Stridigheder imellem Skipperne og deres Folk. Bemeldte Collegium har under 7de Dennes meldt os desangaaende, at da det i den 6te og 7de §. af den almindelige Consul-Instrux er foreskrevet hvorledes Consulerne i Slige Tilfælde have at forholde sig, har Collegiet, ved en Circulaire, til samtlige kongelige Consuler, bragt dem disse Paragraffer i Erindring, og tillige paalagt dem, naar saadanne Stridigheder paa fremmed Sted opkomme, strax at indsende Afskrifter af det optagne Forhør og Consulens affagte Kiendelse.⁴

Saa snart Ordren af 20de Decbr. f. A. var indløben, som bød, at de 2de Brigger skulde convoiere fra Middelhavet over Lissabon og hjem, skrev Bille desangaaende til alle Consulerne i de spanske og italienske Havne, for at de kunde underrette vedkommende Skipperne og Befragtere. Da han selv med Triton kun havde 6 Dages Reise fra Malaga til Livorno, kom han meget tidligere, end hans Breve, hvorfor han glentog deres Indhold til Consulerne i Genua og Marselle. Fra den Sidste erholdt han til Svar, at der laa en svensk Delogsbrig, Husaren, som tog Convoi vesterefter, og rimeligvis vilde komme tidnok til Malaga, for at dens Convoi kunde komme med de hjemgaaende Brigger. Fra Morellet i Genua erholdt Bille Underretning om, at kun eet dansk Skib, Forhaabningen, Capitain Holst, vilde blive klar til medio Martz, for at benytte den omnævnte Convoi. Det blev imidlertid nødvendigt at lade Carpen afgaa, i Slutningen af Februar, med den store Convoi, da man ikke med Blisliighed kunde forlange, at saamange Skibe skulde vente efter Et, eller med Rimelighed antage, at Convoien, ved at vente 14 Dage længer, skulde være istand til at forlade Middelhavet saa tidligt, at den nogenslunde kunde opfylde Commercecollegiets Ønske, at forlade Lissabon sidst i April. Da Bille derfor sendte Triton til Genua, for at tage bemeldte Skib med til Livorno, underrettede han tillige Consulen om, at det senere vilde blive convoieret til under de baleariske Øer; men længer kunde han, paa denne Tid,

ikke med Sikkerhed love det Convoi. I Anledning heraf skrev Morellet til Wille, paaberaabende sig Commerccollegiets Circulaire af 3die Januar, hvori siges, „at Skibene skulle blive convoierede sikkert til Strædet ved Gibraltar, og derfra, igjennem Canalen, til Weser, Elben, Rattegattet og Østersøen;“ og erklærede, at hans (Willes) Skrivelse havde opvakt Tvivl hos Befragterne af Skibet Foreningen om Convoiens Sikkerhed. Det var haardt for Wille, hvis utrættelige Bestræbelser stedse gik ud paa at sikre den danske Handel, ved den meest udstrakte Convoiering, at møde med slige Væbreidelser. Han sølte det, og svarede Morellet temmelig diervt, ligesom han ogsaa indstillede Sagen til Commerccollegiets Bedømmelse. Han forklarede heri, hvorledes han, for end ydermere at udstrække den tilstaaede Convoi, havde beordret Lougen at afgaae først i Marts, Sarpen derimod først i April, for at ogsaa de senere særdige Skibe skulde kunne komme med; men at det var at forlange Umuligheder, at hvert enkelt Skib skulde ledsages lige til sit Bestemmelsessted, hvorfor han ogsaa af Collegiet udbad sig en Erklæring, om dets Circulaire af 7de Januar saaledes kunde udlægges, og i modsat Fald, at Consulerne derom maatte blive oplyste.

Det bliver nødvendigt her at kaste et Blik paa de politiske Begivenheder, for hvilke Italien og Middelhavet paa den Tid var Skuepladsen, dog kun forsaavidt de havde Indflydelse paa vor lille Eftadres Bevægelser.

Den franske Armee var i Begyndelsen af Aaret rykket ind i Neapel, og dette Lands Konge var flygtet til Sicilien. Kongen af Sardinien's piemontesiske Lande vare ligeledes revolutionerede, og denne uslykkelige Fyrste maatte flygte til Sardinien. Paa sin Vei derhen kom han igjennem Livorno, hvor Wille havde Audientz hos ham. Han ytrede da det Ønske, at en dansk Fregat maatte bringe ham til Sardinien. Hertil var Wille strax beredvillig; men for at convoiere de Skibe, som H. sardiniske Majestæt vilde fragte til at bringe sit Gods og sit Følge over til Englands, maatte han ubede sig at danske eller svenske Skibe dertil bleve

valgte. Da der imidlertid forud var afløstet Fragter med ragsælffe Skibe til denne Expedition, afløg Kongen at fragte danske, og modtog heller ikke den tilbudne Fregat. I et Brev af 18de Februar, til Kronprindsen, blev Wille endvidere saaledes herom: „Uagtet Hs. sardiniske Majestæt var særdeles tilfreds med mit Tilbud, blev der dog ikke noget af. Dagen efter blev jeg complimenteret af hans Kammerherre, som sagde mig, at Kongen vilde strax gaae ombord og seile med Ragusæerne. Imidlertid er han endnu her, og det er meget uvist om han kommer til Sardinien. Hans Forsætning er høist beklagelig; han er svagelig i høieste Grad, og han er omringet af maadelige Folk, som raade ham ilde. Desforuden er han ledsaget af en fransk General-Adjutant, som skal være ansvarlig for hans Person, og efterfom denne Mand taler, skalde man troe, at Kongen er hans Arrestant. Ifølge de sidste Efterretninger fra Neapel, blev denne Havn blokeret af engelske og portugisiske Skibe, som vare i Besiddelse af Derne Capri, Ischia og Procida. Den franske General havde intet Haab om at faae de Penge, som han havde brandskattet Byen for, og ifald han ikke fik Undsætning, tænkte han paa at forlade Neapel.“

Loscana holdt sig neutral og fri for fransk Invasion, endnu hele Februar Maaned. Imidlertid blokerede de Engelske Havnen, eller rettere, de holdt et Linieskib og en Fregat krydsende for hvert Løb, hvilke strengt visiterede alle ud og indgaende Skibe, men de neutrale Skibe havde steds fri Passage. Den af Lord St. Vincent belovede Blokade af Genua fandt endnu ikke Etid; der var for denne Havn endnu slet ingen engelske Krydsere ankomne. Derimod holdtes Malta strengt blokeret af en forenet engelsk og portugisisk Eskadre, og de Franske vare saa tæt indesluttede paa denne af dem erobrede Ø, at der var silden Udsigt for dem til at holde sig.

Vi erindre, at Algier, ifølge Storherrens Begjæring, havde erklæret Frankrigs Krig, og at den franske Consul tilligemed alle andre i Algier værende Franske vare blevne meget haardt behand-

lede. Ogsaa Tunis og Tripolis blede tvungne til at øve Fiendtligheder imod Frankrig. Da Neapel erklærede Frankrig Krig, flygtede den franske Consul, Citoyen Sieyès, med 50 andre Franſke derfra, paa et Skib, som strax udenfor Neapel blev jaget og opbragt til Tunis af en tunesisk Corsar. Just ved deres Ankomst fandt Deiens Krigserklæring Sted, og alle Franſke bleve lagte i Lænker; dog undgik Sieyès og nogle af hans Staldbrodre denne Skæbne, da de vare forspnede med Pæsser fra Lord Nelson. Frankrig befandt sig saaledes i Krig med alle 3 barbariske Magter, og Følgen heraf var, at en stor Mængde Corsarere krydsede paa de franske og italienske Kyster, og forstyrrede Handelen meget. For at give et Beyer om Maaden disse Barbarefter gif tilværks paa med Europæerne, saavelsom om hvorledes Europæerne lode sig behandle af Algerinerne, vil jeg her anføre et Brudstykke af Willes Rapport til Admiralitetet, dateret 15de Marts.

„Capitain-Lieutenant Fabricius melder mig, at han i Barcelona havde mødt en spansk Gesandt, som havde været i Algier, og som berettede, at Krigen havde saagodt som været erklæret imod Spanierne, paa Grund af, at de vare Allierede med de Franſke; men at han, ved Hjælp af Penge, havde faaet det bilagt, og at den hollandske Consul af samme Marsag stod paa en meget flibrig Fod i Algier, hvorfor han ventede hvert Dieblik at blive bortjaget eller lagt i Lænker. En stakkels gammel genuessk Uhrmager, som i meer end 20 Aar havde været i de danske Consulers Huus, var tilligemed de andre Franſke bleven lagt i Lænker og tvunget til Arbeide paa Marinen; al mulig Umage fra vor Consuls Side havde hidtil været forgæves. Iøvrigt stode de danske Sager godt. Presentkøbet var løstet, det svenske Presentkøb var under Løsning. Førend denne Gesandt forlod Algier (sidste Januar) var der fra Amerika ankommen en Delogsbrig og to Skonerter, i Foræring til Deien, saa at deres Corsarers Antal nu beløb sig til 24. Det er utroligt hvilken Mængde tyrkiske Skibe, der for Tiden seile omkring i Middelhavet, hvilke tilligemed ad-

Billige Sørovere, der opholde sig ved Spdynten af Sardinien, gjøre Sellsabfen meget usikker."

Dog Barbaresterne og deres Fjærd vare kun Emaating i Sammenligning med de Begivenheder, som fandt Sted paa den Deel af Krigsfuepladsen, vi her nærmest have for Os.

I Livorno var man ikke lidet foruroliget ved Fjendtlighedernes Udbrud i den nordlige Deel af Italien og Schweits. Det hed sig vel, at Storhertugen af Toscana havde forpligtet sig til, at betale de Franste en aarlig Tribut af 2 Millioner Franks, for at holde sit Territorium neutralt; men derfor var man ingentunde sikker, og ved mindste Bevægelse af de saa franste Tropper, som vare i Nærheden, befrygtede man strax en Invasion. Storhertugen var selv meget rolig. Bille gjorde en Reise til Florents, medens alle Skibene vare fraværende paa Expeditioner, og lod sig da forestille ved Storhertugens Hof. Han fandt ham meget fattet paa alle Begivenheder. Han var meget elsket og æret af alle sine Underfaatter. Endelig, d. 24de Martz, rykkede virkelig de franste Tropper ind i Livorno, og alle de engelske Skibe forlode Havnen. Billes Rapport desangaaende til Bernstorff lyder saaledes, dateret 25de Martz:

"Siden min seneste hunderdanige Skrivelse af 22de d. M., have Sagerne her forandret sig aldeles. De Franste have igaar taget Toscana i Besiddelse. 10—12,000 Mand kom igaar Eftermiddag, imellem Kl. 2—3, ind her i Livorno. 4000 Mand vare rykkede ind i Florents, og 1000 i Pisa. General Miollis commanderer her. Deres Indmarsch havde intet krigerisk Udseende; de ankom stoffevist, ja endog enkelte; de ligne mere reisende Fodgængere, end en Armee. Den livornesiske Garnison, omtrent 2000 Mand stærk, marcherede op paa den store Plads, hvort General Miollis har indlogeret sig i Storhertugens Pallads. Her blev først forkyndt for alle Officiererne, at de ikke mere vare i Storhertugens Tiensste, og derpaa afleverede Tropperne deres Vaaben compagnevist. De franste Soldater laae alle paa Jorden, ganske rolig i en Kreds, og toge ikke mindste Notice af hvad

der foregik. - Officiererne beholdt deres Kaarder. Paa alle Hjørner blev strax opslaaet en Kveven Placat, som siden blev troppet, at alle Emigranter skulde inden 24 Timer være ude af Staden, og inden 48 Timer ude af Landet; efter den Tid vilde de blive nedskudte, hvor man traf dem. I dag venter man bekiendtgjort Aarsagen, hvorfor de have bemestret sig dette Land, hvilket man siger, skal være for Storhertugens gode Forstaaelse med Neapel."

"I Havnen confiskerede de, foruden den toskanske Corvet, paa hvilken de strax heiste fransk Flag, to keiserlige og et ragsæist Skib. De engelske Orlogsmænd, der laae paa Rheden, samt nogle Amerikanere, seilede før Middag. Mange Familier, isærdeleshed Fremmede, flygtede ombord paa disse Skibe; dog var der paa Slutningen nogle Waade med Gods, som bleve confiskerede af smaa franske Kapere.

"Alle danske Skibe, som ligge her i Havnen, ere efter mit Raad blevne liggende ganske rolige indenfor Molen. Jeg har Grund til at troe, de derved ville finde sig vel tiende. Nogle svenske Skibe, som strax halede ud, for at felle, maatte undergaae en streng Visitation, og ere senere blevne forseglede og forbudte at felle.

"Imidlertid er min Stilling her bleven temmelig kritisk, da jeg ingen af Fregatterne har hos mig, og jeg har Grund til at troe, at de Engelske ville blokere Havnen. Jeg har beskaarsag sendt Staffetter til Genua og Marseille, med Ordre til Najaben og Triton, uopholdselig at komme til mig her; naar jeg har dem her, vil jeg være roligere. Jeg har imidlertid tilraadt alle danske Skibe, som have Ladning inde, at gaae herfra, nu da Embargoen, som strax ved de Franskes Indmarsch blev lagt paa alle Skibe, er hævet, for at de ikke skulde møde Hindring, naar Havnen bliver blokeret. De Ballastede, derimod, kunne altid komme bort. Aarsagen, hvorfor jeg taler med saamegen Vished om denne Blokade, er, at jeg ikke kan tillroe de Engelske saa liden Politik, at de skulde lade det være; thi hvor frugtbart et Land; Toscana end er, kan det dog ikke føde sig selv, langt mindre Italiens andre

Pladser. Saaer altsaa Livorno ingen Tilførsel af Korn, vil Toscana snart komme til at lide samme Nød, som Rom og Neapel. Rom især skal være i stor Mangel for Levnetsmidler, hvilke det hidtil stedse har beholdt tilført fra Livorno."

Under 29de Marts skrev Bille endvidere saaledes til Admiralitetet: "I min sidste underdanige Skrivelse yttrede jeg Frygt for, at de Engelse skulde blokere Havnen. Dette er imidlertid endnu ikke skeet. Rigtignok viste der sig, d. 25de Apr., for Havnen, en Division af 4 Skibe; men, som jeg senere har erfaret, var det en Convoy, der ikke vidste noget af den indtraadte Forandring. Delogsmanden sendte et Fartøj i Land med en Officer, for at forhøre Tilstanden. Dersom denne havde henvendt sig til et af de neutrale Skibe, som laae paa Rheden, havde han kunnet undgaae at blive gjort til Krigsfange."

"Jeg har haft en Samtale med den franske General Miollis, som er meget godt stemt for den danske Nation, saavel som for at respectere den private Eiendom, saa at jeg traer, jeg kan gaae herfra uden at frygte for, at vore Sager have lidt mindste Forandring. Men det vil komme meget an paa vor Consuls Conduite i Fremtiden, saavel under saa kritiske Omstændigheder, som de nærværende, som isald andre Armeer skulde tilbageerobre Toscana, hvilket er at forvente vil blive forsøgt. General Miollis yttrede til mig, den Middag jeg spiste hos ham, særdeles Tilfredshed med de danske Skipperes Opførsel, ved det de vare blevne liggende rolig; derimod var han meget opbragt paa nogle Svenske, som vare haledt ud, uagtet de ikke vare suldstadte; men især var han det paa en af denne Nation, som havde underrettet et græsk Skib, der kom ind paa Rheden, at de Franke vare her, hvorved dette Skib slap ud igien. Samme svenske Skib blev strax lagt under Beslag og forseglet. Om saa Dage skal Havnen atter blive aabnet; men for de kongelige danske Skibe, sagde Generalen mig, skal den altid staae aaben. Man tæller 120 Magasiner, tilhørende keiserlige, neapolitaniske, russiske, græske samt barbariske

Undersaatter, som ere forseglede og satte Bagt ved, og hvori skal findes Varer for betydelige Summer."

Under samme Dato skrev Bille til Bernstorff: „Den 26de blev Frihedstræet plantet, alle adelige Daabener paa Huse og de gamle mediciske Husker bleve nedtagne, og saaledes blev Byen med Et demokratiseret. Det Hele foregik imidlertid med den største Læusched af Verden. En meget ringe Masse af Dreng, og Folk af den laveste Klasse, gave nogle Fryderaab, da Frihedstræet blev plantet. Samme Aften var Theatret illumineret, og der var endeel Tilskuere; men siden den Tid have alle Loger været tomme, hvilket betyder meget, da Theatret er Italienernes kæreste Forlystelse. Jeg troer ikke denne Rolighed gefalder Generaten. Ved at tale med denne Mand; sagde jeg ham, at jeg daglig ventede danske Delogsmænd med Convoier, og at jeg haabede de ikke skulde møde nogen Vanskelighed ved Indsællingen. Han sagde mig da, at han vilde ansee det som et Bevis paa vor gode Forsaaelse, om vor Nations Skibe vedbleve at frequentere Havnen."

Uf denne Begivenhedernes Gang have vi seet, saavel den forandrede Retning, Fragthandelen paa de europæiske Havne og den deraf flydende Convoiering maatte tage, som vor Stilling til Algier. Med Tripolis stod Alting ved det Gamle; og var der ogsaa en lille Sky paa Paschaens, eller vel rettere paa Consul Lochners Himmel, saa vilde den sikkert forsvinde, naar de Kanouer, som Rajaden havde inde, kom dertil, især naar man erfoer, at de kom som en Foræring. Hvorledes vi stode med Tunis, skulde vi nu komme til at berøre. Det forventede Svar paa Billes Spørgsmaal om Forholdsordrer, med Hensyn til denne Magt, var af 23de Februar fra Bernstorff, og løb saaledes:

„Jeg kan ikke andet end bifalde det Svar, De har givet Consul Hamelen. Det synes mig, ligesom Dem, at være ganske uden Hensigt, at lade en Eskadre vise sig for Tunis; en saadan Bravade vilde kun tiene til at splide de kongelige Skibes saa kostbare Tid, uden at deraf kunde høstes nogen reel Nytte."

„Jeg vedseier her en Copie af de seneste Instructioner, som

jeg har været befalet at tilstille Consul Hameken. De vil deraf see Kongens Beslutning, med Hensyn til Veien af Tunis's Præsentationer. Dersom Consulen, hvad jeg ikke betvivler, behandler Sagen med tilbørlig Klogskab, tvivler jeg ikke paa, at hans Underhandlinger vilde faae et heldigt Udfald."

Copien af Bernstorffs Instrux til Hameken lyder saaledes, dateret 19de Januar.

„Jeg har forelagt Kongen deres Rapport af 29de Septbr. f. A. Hs. Majestæt har i den Anledning befalet mig, at tillægge Dem Dret, at De maae give Regjeringen i Tunis at forstaae, hvorende Hs. M. med ligesaa megen Forundring som Bedrøvelse havde erfaret Belens Afslag, at modtage den Foræring, som han havde sendt Hs. Excellence, som et Beviis paa hans særdeles Ven-skab; at Hs. M. vil finde sig meget fornærmet dersom Belen vedblev med dette Afslag, og at vor Konge saameget mere smigrede sig med, at denne Foræring vilde blive modtaget, som han i saa Tilfælde ikke var tilbøielig til, oftere at gjentage dette Beviis paa hans Ven-skab og oprigtige Wnske, om at vedligeholde og forstærke den gode Forstaaelse, som stedse bestaaer imellem de to Stater. De vilde behage, Hr. Consul, at gjøre Alt hvad der staaer i Deres Magt, for at denne Forklaring kan have den forønskede Virkning; men De maae kun fremstille Haabet om tilkommende Foræringer, Kongen mulig vilde tilstaae, som grundet paa Hs. M. frie Billie og som aldeles uafhængig af Belens over-drevne Forbringere, hvilke, saavel med Hensyn paa Mængden, som Bestaffenheden af de forlangte Ting, sætte os ud af Stand til at tilfredsstille dem. Kongen har tænkt at lette Dem denne Underhandling, ved selv at skrive et Brev til Veien, hvilket vil blive Dem tilstillet saasnart det kan blive færdigt. For imidlertid ikke at spille Tid, har jeg foreløbig villet underrette Dem om Hs. M. Billie, og De maae da selv bedømme, Hr. Consul, om De finder det passende, at gjøre Brug af denne Instrux, førend Kongens Brev ankommer, eller om De gjør bedre i, ikke at begynde paa denne Underhandling, før De har det i Hænder. Dersom det

lyfftes Dem at jevne denne Sag, og Beien giver efter for Kongens Ønske, ville De behage, at give mig Deres Mening tilkiende, med Hensyn til de Presenter, som i Fremtiden skulle tilstaaes Tunis, hvilke Ting man skulde vælge, som, uden at volde altfor store Bekostninger, kunde være passende til Foræringer.“

Ved denne Sag var altsaa intet videre at giøre for Wille. Han havde allerede i nogen Tid vidst, hvad Svar der vilde komme, eftersom han havde aabnet alle Depecher, der kom over Livorno til Hamelen, om hvilket han naturligtvis havde underrettet denne. Ogsaa havde han ihænde det omtalte Brev fra Kongen til Beien af Tunis, hvilket han havde holdt tilbage, i den Tanke, at han muligt fik Ordre, at bringe det selv. I sit Brev af 22de Marts, skrev Wille til Bernstorff, at han altsaa vilde sende sine Skibe paa Expeditioner igien, i de første Dage af April, for at virke til Handelens Beskyttelse. Imidlertid kunde han ikke følge; at han ihugtsfra troede Sagen med Tunis at være til Ende hermed, og han agtede, at holde et vaagent Øie med denne Regjering. Til den Ende agtede han, ihvor kostbart det end maatte blive, at fragte et Skib, som skulde bringe de 20 Kanoner til Tripolis, efterdi han ikke vilde stille sig ved Najaden og sætte den ud af Activitet, ved at volde den en lang Quarantaine, paa en Tid, hvor han hvert Øieblik kunde vente Brud med Tunis, og især fordi han havde faaet Ordre til at give Hvide-Ørn en ganske anden Bestemmelse. Da imidlertid de Franste rykkede ind i Livorno, maatte han atter bestemme sig om, og lade Najaden selv bringe Kanonerne, da han ikke med Billighed kunde vente, at de Franste skulde ligegyldigen see paa, at han skibede Kanoner ind i deres egen Havn, for at sende dem til deres Fiender.

Wille havde allerede tidligere skrevet, saavel til Bernstorff som til Schimmelmänn, og andraget paa Rigtigheden af Consul Hamelens Forlangende, at der tilligemed de aarlige Presenter maatte sendes Foræringer til Ministrene. Han antog, at Forsømmelsen heraf især havde været Uarsag til, at Beien havde negtet at modtage de sidste Presenter, og han foreslog, at dertil maaskæ kunde

anvendes endeel Klæde, som laa i Livorno, og var bestemt til Uigier som Foræring dersteds. I et Brev af 30te Marts approberedes dette Forslag, men imidlertid havde en god Leilighed til Uigier tilbuddt sig, som Wille saameget mindre torde lade ubenyttet, som man paa den Tid, sidst i Februar, stedse frygtede de Franskes Indmarsch i Livorno, hvor da flige Warer, som vare bestemte til Uigier, havde staaet stor Fare for at blive confiskerede.

Vi have nævnt, at Hvide-Drn havde faaet en ganske anden Bestemmelse. Under Dato af 16de Februar, var nemlig indløbet Ordre fra Admiraltetet, som bød at denne Fregat skulde saa tidligt som muligt i Foraaret detacheres fra Esfadren og afgaae til St. Helena, for derfra at convolere danske Ostindiefarere hjem- efter. Kaas skulde derfor berebe sig til dette Togt, og det overdroges Wille at paasee, at Alt skete paa den hensigtsmæssigste og hurtigste Maade. Collegiet paapegede, at Bemanningen muligt kunde formindskes, for at give Rum for endeel mere Proviant og Vand. Under d. 23de Febr., tilskillede Collegiet Wille alle de nødvendige Documenter og Papirer, som Kaas skulde forsynes med paa denne Expedition, hvoriblandt vare Afskrifter af de kongelige Forordninger af 22de Febr. og af 23de Juli 1793. Paa disse Forordninger blev Wille ogsaa gjort særdeles opmærksom, da derved den af 30te Juli 1756 blev at ansee som aldeles sat ud af Kraft, og skulde Wille tilholde sine Underhavende Chefer, ligeledes at være opmærksomme herpaa.

Under 22de Marts meldte Wille, at han havde modtaget disse Ordre, og at han skulde gjøre Alt, hvad der stod i hans Magt, for at fremme Hvide-Drns Expedition; men at han frygtede, at Udeblivelsen af østlig Wind, for at komme Strædet ud, kunde lægge Hindringer i Veien, da man ofte havde Exempel paa Skibe, som havde ventet hele Maaneder paa at komme Middelhavet ud.

Da denne Ordre indtraf, var der al Grund til at formode, at de Franskes Indmarsch vilde forvoide en Blokade af Livornos Havn, hvilket da i mange Henseender vilde forsinke Expeditionen. Wille sendte derfor Ordre til Marselle og Genua, til Rijaden og

Triton, at begge disse Fregatter skulde, saasnart de havde været for Livorno, og der fundet Havnen blokeret, ufortøvet gaae til Søes, og holde det krydsende ved Nordspytten af Corsica, paa Hvide Ørn, som ventedes vesterfra. I Tilfælde, den havde Convoi, skulde de strax overtage denne og beordre Raas til, saa hurtigt som muligt, at anlobe Genua, og derfra ved Stafet sieblikkelig underrette Wille om sin Ankomst. Skulde derimod Livorno ikke være blokeret, havde de ikkun at henvise Raas til denne Havn. Alle disse Forholdsregler bleve imidlertid til ingen Nytte. Hvide Ørn ankom, uden at have mødt hverken Najaden eller Triton, d. 29de Marts til Livorno med 4 Skibe vesterfra; Triton kom den 1ste April med eet Skib fra Genua, og Najaden kom d. 4de April fra Marseille, men uden Skibe, da Skipperne, eller vel rettere Befragterne, ved Efterretningerne om de Franſkes Indmarsch, havde forandret deres Bestemmelser; og da Ellbrecht og Krieger fandt Hvide Ørn paa Livorno Rhed, løb de naturligvis ind.

Hvad enten Livorno blev blokeret eller ei, var dog al Handel der standset ved de Franſkes Indmarsch. Det var derfor Willes Plan, saasnart Fregatterne vare expederede eller idetmindste havde faaet deres Bestemmelse, da selv at gaae til Genua, for der at afvente Ordre, og derfra at styre sine Skibes Expeditioner. Vi skulle imidlertid see, hvor mange Hindringer der kom i Veien, saa at han tilsidst slet ikke kom derhen.

Raas fik 5 Dages Quarentaine, da han kom til Livorno. Hans første Omſorg, da han havde modtaget Ordren til St. Helena Logtet, var at begiære en Second-Capitain ansat, da hans eget Helbred var saa yderst nedbrudt, at han, med den huleste Grad af Agtelse for sine Officierer, med hvilke han i det Hele var meget tilfreds, dog ikke torde forsvare, at efterlade en saadan Expedition i saa unge Menneſkers Hænder, naar hans egen, kun altfor sikkert forubseete, dødelige Afgang maatte indtræffe. Capitain-Lieutenant v. Osten, Næstcommanderende paa Triton, blev derfor commanderet ombord som Second-Capitain. I Willes Ordre til

v. Osten, som er dateret Livorno, Sie April, findes Følgende: „Saaom denne Post er til Dato ukendt i vor Tjeneste, og det ikkun er ved en sandan Leilighed som denne, hvor Chefens saavelige Helbredstilstand lader besyrgte, at han ikke har Kræfter til at udføre det ham Betroede, at den creeres, da har De, i det Tilfælde, at Chefen finder sig saa upaselig, at han ikke kan modtage Meldinger, eller udstede de fornødne Ordre paa Reisen, at antage Dem Skibet, og styre det i Chefens Navn. Ligesom Enhver i Skibet skal være Dem subordineret, er De iglen steds Chefen subordineret. De har steds, naar Chefen forlanger det, at meddele ham Raad efter Deres bedste Indsigt, og saaledes som de agter at forsvare det. I Tilfælde, at Chefen skulde paa Reisen falde fra, tiltræder De Commandoen som Chef, og De udfører da Expeditionen ifølge de Ordre og Instructioner, som ere Chefen tilstillede.“

Kaas forlangte endvidere duelligere Styrmand. I denne Anledning skrev Bille saaledes til Admiralitetet, under 1ste April: „Capitain Kaas beklager sig meget over, at de Styrmand, han har, ere uskikkelige; men derover har i den senere Tid været almindelig Klage i Hs. Majestæts Skibe, og da vi især have saa mange gode Indretninger i den danske Marine, hvori vi ikke alene maale os med, men endog overgaae andre større Somagter, tør jeg troe, at det høie Collegium, der med saa megen Redebønhed søger at fremme hvad der er nyttigt, ogsaa vil tage denne Post i Betragtning. Capitain Ulbrecht, der har 3 Styrmand, tilbyder at undvære dem alle, saa ringe Statter han dem. Imidlertid vil Capitain Kaas her finde „en bekendt Mand,“ saa at han ikke skal blive forlegen.

Fabrikmester Hohlenberg havde tilskrevet Kaas, at han borde indtage omtrent 200 Jern mere i Skibet. Dette stemte ogsaa med Kaas's egen Erfaring og blev derfor udført. For at rumme meer Proviant og Vand, blev ifølge Collegiets Tilbudelse 20 Mand, Dreng og Noncombattanter, forsat paa andre Skibe. Fregatten blev kalfactret, Rejsningen efterseet, Provianten completeret til 5 Maanedre og Skibet forsynedes med alle øvrige

Fornødenheder. En af de vanskeligste Opgaver var, at forskaffe de nødvendige Søkaart, dog ogsaa denne Artikel fandtes, og Kongs Iaa d. 15de April seilklar paa Livorno Rhed.

Samme Dag, som Triton var kommen til Ankens, opstod der om Aftenen et overordentligt svært Lørdensveir. Kl. 10 traf et svært Lyn Fregatten; dog observeredes ingen Skade før Kl. 11½, da Iid udbrød i Stormasten om Styrbord ved Salingsknæet. Ved utrættelig Anstrængelse, troede man Kl. 3 om Morgenen at have slukket den; men en halv Time efter, brød den atter ud lidt høiere oppe, og vedvarede nu til Kl. 5½, da det endelig lykkedes at slukke den ganske. Tritons Mast, som allerede var skrøbelig, blev herved aldeles ubrugelig. Der var et Hul tværs igennem Masten, saa stort, at en Arm kunde stikkes igennem; desuden var hele Toppen aldeles forbrændt. En ny Mast blev strax sat i Arbejde, og Triton maatte hale ind til Molen for at reparere. Uagtet det vedvarende stormende og regnfulde Veir meget hindrede saavel Tritons som Hvide-Ørns Arbejder, blev det dog lovet Bille, at den Førstes Mast skulde staae i Skibet 10 Dage efter, den var begyndt paa.

Vi erindre, at Bille havde bestemt sig til, at lade Najaden afgaae til Tripolis med Kanonerne. Uagtet han gjorde sig al Umage for at holde denne Expedition hemmelig, undgik han dog ikke, at en af Paschaens Ambassadeurer, der kom fra Paris, fik Nys derom, og da Bille erfarede, at han agtede at ubede sig Pasfage med Najaden, foretrak han, selv at tilbyde ham den. Denne Ambassadeur var Mahomed D'Ghuis, en sielden oplyst og veltænkende Mand, som ved den Høflighed, der vistest ham af General Adjutant Krieger, paa denne Reise, blev en af de Danstes ivrigste Venner, og gjorde senere vore Consuler mange Tjenester. Han er først død for nogle Aar siden.

Fire Skibe, som skulde til Cagliari, hvoraf et dansk og tre svenske, tog Najaden under Convot dertil. Et af de svenske var fragtet af de fremmede Ministre i Toscana, hvilket længe havde været holdt i en Slags Arrest, og nu endelig havde erholdt Til-

ladelse til at indstibe sig. Imidlertid, da Majaden d. 14de Apr. om Morgenen gjorde Signal for at lette, meldte det svenske Skib, at det var stoppet af den franske commanderende General, Miollis, fordi han vilde indstibe derombord tre af Storhertugens Ministre, hvilke som Arrestanter bleve bragte fra Florents. Disse vilde Generalen tvinge de fremmede Ministre til at tage med, uagtet de havde fragtet Skibet for egen Regning, og med mange Bekostninger ladet det indrette, saa at der netop var Plads for dem selv og deres temmelig talrige Følge. Krieger meldte denne Standsning til Bille, og udbad sig Forholdsordre. Bille befalede ham da, at ligge hal en Time og vente paa det svenske Skib, og derefter at fortsætte sin Reise. Dette bevirkede, at den engelske Minister tog Commandoen fra Skibpøren og lettere til Trods for Embargen, saa at Majaden kortest forselede med hele sin Convoi. Saavel i Anledning af denne Tildragelse, der var at betragte som et Brud paa Convoi-Rettigheden, som i Anledning af, at Bille en Nat blev, i sit Huus i Livorno, insulteret af franske Soldater, der trængte ind i hans Sovestue med opplantede Bajonetter, og forlangte at see hans Sikkerhedspas, skrev han til General Miollis og beklagede sig meget alvorligt, sigende, at han ifølge Generalens eget Tilfagn havde antaget, den danske Nation og den danske Handel ikke at skulle lide under de politiske Begivenheders Gang; men at han saae, han deri havde feilet, og at han agtede, saasnart blot hans Skibes Reparation tillod det, at forlade et Sted, hvor der var saa lidet Sikkerhed for ham, saavel med Hensyn paa hans offentlige, som paa hans personlige Stilling.

Fregatten *Holde-Ørn* laa seilklar siden d. 15de April. Veiret var hele denne Maaned haardt, og en næsten uafbrudt Regn og Storm hindrede meget ofte Samkvemet med Land, og stødte Fregatten fra at seile. Den 19de om Morgenen, begjærede Raas, utaalmodig over dette Dphold, en Lots ombord, for at gaae igjennem det nordre Lob, en Vel han havde seet en engelsk Fregat at tage kort Tid før; men Lotsen erklærede, at Wind og Veir

forbød det. Mod Middag blæste det virkelig ogsaa op, og om Aftenen var det et saa orcanagtigt stormende Veir, at Hvide-Ørn meget nær havde forlist. Vi ville lade Kaas selv tale, i sin Rapport til Bille:

„Efterat jeg d. 10de ds. havde affendt Lieutenant Hohlenberg med et Brev til Deres Hoivelbaarenhed, begyndte det at blæse saa haardt af vestlig Wind, og sætte en saadan Sø, at det ikke blev muligt for Stuppen at komme ombord igjen. Jeg strøg Bramstænger og Under-Rær. Om Aftenen Kl. 6 bedagedes Belret til en Mersseits-Kulling, men med temmelig svær Sø; skul ud til heelt Loug paa Daglig-Louget. Kl. 8 fik vi en haard Byge, som, ved den Hastighed den kom med, meget lignede en Orcan. Daglig-Louget sprang. Vi laae paa $7\frac{1}{2}$ Fv. Vand. Lod strax Løi-Ankeret falde. Skibet sang op og laa fast omtrent 5 Minutter, da det igjen ragede i Drift. Vi vare da i Værk med at bouge Plogten af og hale Loug op dertil, at stryge Kassestængerne og at tallie Ind paa Daglig-Louget. Jeg vilde tilfætte Mesanen og Storm-Uben, for at holde Skibet under Winden, men disse Seil blæste bort strax. Storm og Sø var det haardeste jeg har seet, skøndt jeg har været i Orcan før. Kl. $8\frac{1}{2}$ faldt Plogten paa $3\frac{1}{2}$ Favne Vand. Vi vare da omtrent $1\frac{1}{2}$ Rabbellængde fra Molen. Skibet sang nu op og laa fast. Bougede Læggeren af; Dagliglouget, som var sprunget 8 Favne fra Stillet, blev stukket i Læggeren. Kl. $9\frac{1}{2}$ drev igjen; lod Læggeren falde og stoppede et Øieblik; men den svære Orcabølge paa denne lave Dybde gjorde, at Skibet red overmaade svært og rev Ankerne løse, saa at vi lidt efter lidt dreve, 10—12 Favne ad Gangen, alt som det ene Anker holdt og det andet gav efter, til Kl. 10, da vi endelig stødte paa Grund og strax efter hug Roret fra os. Vinden var iforveien udtagen. Cirkellinen sprang strax efter, og Roret sank, men blev hængende i Rorsfinklerne. Vi vare nu tværs af Molen, og saa nær, at vi kunde raabe ombord til Triton. Skibet laa fast, havde 15 Fod Vand og mere agter; det huggede ikke i Grunden, uden naar Søen faldt fra; men deri-

mod laa Koret i en hem. Stilling, da Skibet flurede paa det. Vi fik det da med megen Møle ophalt og fastgjort ved-Stejrbords Storrøst, hvor det blev hængt i en dobbelt Bugt af en Vertline. Kl. 2 sprang Plikt-Louget. To Gange havde Lieut. Höhlenberg forgæves forsøgt, at komme ombord til os med Sluppen fra Triton. Kl. 3½ lykkedes det dem at komme ombord med 2 Jagetrokker fra Triton, ved hvilke dens Barcas halede sig til os, denne bragte et Kabbeltoug i Land for os paa Molen, hvorpaa vi strax gik i Værk med at hale Fregatten ind. Fik en Lots ombord, som bragte os et Sværtoug ind. Skibet vedblev at røre Grundten, naar Eoen faldt fra. Koret var os til megen Hindes, da det ikke var os muligt at faae det fra os, eftersom ingen af Fartøjerne kunde bære det i den svære Sø. Omfider slog det Vertlinen af og sank. Vi halede da ind og fortsædede ved Molen med to Sværtouge i Land, og et Anker med et nyt Toug, laant fra Triton, forud.

Skibet er ikke syndertig læk. Kobberhuben maa have lidt betydeligt. Mit Forlæs er 4 Ankere og Touge, samt Koret. Smidlerid skal alt dette kunne fikses og bierges, og jeg haaber, at Fregatten kan gaae paa sin Expedition uden at kleshales. Jeg kan ikke undlade, at bede Deres Høivelbaarenhed, at anbefale til det høie Admiralitets Bevaagenhed Capitain-Lieutenant v. Osten saavel som alle mine Officierer, som med den utrætteligste Eids arbejdede for at redde Skib og Gods. Skibets Mandskab arbejdede ligeledes med Munterhed og Kraft. Deres Høivelbaarenhed, som kender det Locale, som saae vor Tilstand, da Deres Iver for Tjenesten, og, jeg tør smigre mig med, Deres Venfæb for mig bragte Dem til at gaae ombord igennem den overordentlig høie Brændsø, kan bedst bedømme hvad Arbejde der har været udrettet, samt hvad Fare Skib og Mandfæb har været udsat for, fra Kl. 9½ om Aftenen, til om Morgenen, da vi kunde faae Assistance fra Landet. Matros Ole Thomsen Holte havde det Uheld at komme imellem Plikt-Louget og Beddingen, og fik det ene Laar albeses knuust. Han blev bragt paa Hospitalet, hvor han døde nogle Timer efter."

I sin Rapport til Admiralitetet, om denne uheldige Begivenhed, skrev Wille, at han alligevel priste sig lykkelig, at det gik saaledes af; thi havde Fregatten blot været en halv Skibslængde mere til den ene eller den anden Side, havde den staaet i bare Steen. Ved det haarde Weir var Vandet ogsaa været betydeligt, hvilket kom meget til Nytte. Han beklagede meget Kaas's uheldige Skløbne; men roste tillige hans Kolighed og Koldblodighed, der havde været et herligt Exempel for hans Undergivne, og var saameget mere fortienstfuld, som hans Svagelighed og physiske Kraftsløshed gjorde ham en saadan Fatigue i høieste Maade anstrængende.

Resultatet af den Besigtigelsesforretning, som blev holdt ombord i Hvide-Den, var, at Skibet maatte klothales; der blev derfor lagt Haand paa Værket, og paa samme Tid, som der blev fisset ude efter Ankere og Louge samt Roret, blev Fregatten afstaktet og ubloset, for at gjøre klar til Klothaling. Løiankeret fandtes med Fligen afbrudt, hvorved da dets flette Høib forklaredes. De andre Ankere, saavel som Roret, blev lidt efter lidt fiffede og bragte til Skibet; det sidste blev befundet brækket saaledes, at de tvende øverste Jerntapper vare borte. Et nyt var strax sat i Arbejde. Hvide-Den, der heelt ubloset ikke stak meer end 11 Ft. 6 To., havde herved den Fordeel, at den kunde hales ind i „Darsen,“ hvorved der vandtes betydeligt, med Hensyn til at kunne vedblive Arbeidet, uden at Vind eller Sø kunde hindre det. Tækken tog imidlertid til, og da Skibet var ubloset trak det 3 To. i Limen. I en Rapport af 2den Mai skrev Wille saaledes til Collegiet: „Formedest nogle Jernboltes flette Dvalitet, hvilke skulde indbrives i Siden af Fregatten til Svalbomsmens Surring, blev en heel Dag tabt for os, og da Fregatten blev hevet over table vi ligeledes en Dag, ved det, at Mesteren paa Værftet spygiede for at klothale Fregatten med Wers og Stænger oppe, da den syntes i første Dieblisk altsor villig. Rislen havde aldrig før været af Vandet, paa denne Fregat, saa at, uagtet vi alle vare meget tilbøielige til at troe, at hun var stiv nok, kunde dog ingen med Visshed paatage sig Ansvarer, især da

Remedierne til Risthaling her ere ikkun maadelige. Mers og Stænger bleve da nedtagne, og Fregatten heven over, ved tvende Pontons eller lukkede Pramme, hvor et Ganghjul tleener som Spil. Ved denne Leilighed viste Fregatten sig saa stiv, at saavel Mesteren, som jeg, ønskede, at Mers og Stænger havde været oppe igjen. Af Pontonerne, der havde Fregattens hele Ballast, Kanoner og Provisjoner inde, saae jeg den ene lette sig en Fod. Strækketolen befandt sig at mangle agterfra 27 Alen og forfra 12 Alen; Midten var urørt. Af Faste-Kiolen var, da den var oprenset, $4\frac{1}{2}$ Alen borte i Længden og $6\frac{1}{2}$ To. i Tykkelse. Spundings-Naabden var bar for Kobber, hvorfra jeg troer, at Lækken hidrørte. Ligeledes havde Faste-Kiolen for ogsaa taget nogen Skade, saaledes, at et Stykke, 6 Alen langt og 3 To. tykt, blev indlasket paa Styrbords Side. Endvidere vare 3 Bolte, af dem, der gaae igennem Kiolen agter, krummede; de bleve rettede, aflappede og paany forsværligt klinkede. Kobberet paa Siden var paa nogle Steder bleven afrevet af Roret; iøvrigt feilede det intet. Imorgen haaber jeg, at see den anden Side iveltet, og da der er Grund til at formode, at her ikke bliver Andet at foretage, end at fastspigge det nye Kobber fra Styrbords-Siden, haaber jeg, at Fregatten strax igjen skal komme paa ret Rist, og skal der da vist ingen Anstrængelse blive sparet, for atter at saae den seilklar. Da der til Dato aldeles ingen Leilighed har været, hverken for Fregatten, eller noget andet Skib, at komme vesterefter, haaber og ønsker jeg, at dette Uheld endda ikke skal have gjort nogen Forsinkelise i Fregattens Expedition. At have seet dens Bund er for mig en stor Betyggelse. Uagtet Skaden ikke er ubetydelig, maa jeg dog tilstaae, at den i Forhold til Faren kun er ringe; og ihvorvel det ikke er min Maneer, at skildre nogen Ting farlig, saa kan jeg dog ikke negte, at jeg hos mig selv føler, at Fregatten Hvide-Den bør regnes som en Fregat, der er funden for Staten."

Denne hele Begivenhed sinkede Billes Afreise endnu mere; han kunde naturligviis ikke forlade Livorno, for han var vis paa, at Raad ikke mere trængte til Tritons Hjælp. Imidlertid blev dette

Opholdssted ham daglig utaaleligere. Han havde Bryderiet med Consul Boy*), der syntes meget uefterrettelig i Pengefager. Protesterede Brevler og ubetalte Regninger fra det foregaaende Aar, for hvis Beløb Wille imidlertid havde Consulens Quitteringer, hørte til Dagens Orden. Wille maatte huse adskillige danske Folk ombord i de kongelige Skibe, da disse utykelige Mennesker, hvis Skibe vare af de Engelske blevne opbrændte, medens de vare med den franske Convoi i Egypten, ikke torde opholde sig i Wien, uden et Sikkerhedskaart, for hvilket Boy lod sig betale en Sequin.

En endnu værre Historie kunde Boys Uefterrettelighed have affledkommet, da han uden videre tillod sig at protestere en af Consul Lochner udstedt Brev, for 1760 Piastrer, som var det Sidste af de resterende 3000 Piastrer for FredsLutningen, blot fordi han ikke saae sig istand til at reise saa mange Penge. Da Wille erfoer det, gik han strax i Caution for Summen, hævdede Pengene til Brevens Betaling hos Huset Faume & Comp., og betalte dette for den danske Regjering steds berebwillige Huus med Brevler paa Commerce-Collegiet. Saaledes reddedes Lochner og vor Regjering fra en ikke ringe Forlegenhed.

Dgsaa med de danske Skippere havde Wille mange Ubehageligheder, da deres Forbringer paa Convoi snæret ingen Grændser kiendte. En Capitain Anken, som havde forlangt speciel Convoi af Capitain Ellbrecht, for sit ballastede Skib, til Marseille, fik af denne det mundtilige Svar, at fligt ei kunde tilstaaes ham, fordi hans Ordre lød paa at gaae vesterefter, Strædet ud, og at altsaa de Skibe, hvis Cours ikke længer faldt sammen med Fregattens, maatte paa et givet Signal flike sig fra Convoien. Anken henvendte sig nu til Wille, og forlangte dennes Erklæring skriftlig. Denne blev ham rigtignok givet, men tillige blev ham betydet, at Klage over ham skædeledhed, og over de andre Capitainer i Almindelighed, vilde blive indsendt til Commerce-Collegiet.

Men ikke alene de danske Skippere troede, at speciel Convoi

*) Et andet Sted har jeg kaldt ham Boy, ved Utydelighed i Manuscriptet; det her anførte Navn troer jeg at være det rette.

skulde tilstaaes dem: den svenske Charge d'Affaires i Genua, Hr. Lagerwærd, var ogsaa af denne Mening, og fik derfor til Bille med Begjæring om, at en dansk Fregat maatte blive sendt til Genua, for at tage et svensk Skib under Convoi, der var ladet med Marmor for Defen af Algier, og bringe det didhen. Billes Svar, af hvilket han sendte Copie til Grev Bernstorff, lød i Korthed paa, at han ikke, ihvor gjerne han ønskede at lægge for Dagen sin Lyft til at tiene Hs. svenske Majestæts Undersaatter, saa sig istand til at opfylde hans Ønske, fordi, for det første, han kun havde een Fregat til sin Afbenyttelse i dette Øieblik, nemlig Triton, der ganske nylig havde været i Genua og nu skulde vester- efter med en Convoi, bestaaende halvt af svenske og halvt af danske Skibe, hvorfor det vilde være ubilligt at forlange, at bemeldte Convoi skulde afvige saa meget fra sin Cours for et eneste Skibs Skib; for det andet, fordi hans Ordre lød paa, ikke at besygte de krigførende Magters Handel, og da Algier var i Krig med Frankrig, vilde det være at bryde denne Ordre, hvis han tog et Skib, ladet for algerisk Regning, under dansk Convoi.

Et Brev til Commerce-Collegiet, dateret Livorno d. 3die Mai, hvori Bille indsender ovennævnte Klage over de danske Skippere og Capitain Anken, og hvori han beretter sin Correspondence med Hr. Lagerwærd, slutter han saaledes: „Jeg anfører blot disse Ting, for at gjøre det kongelige Collegium bekendt med, hvorledes jeg, med den bedste Villie for at opfylde mine Ordre, og uagtet al den Umage jeg gjør mig, dog mødes med Uvillie og Chicaner; dog er det ikke mig alene, som behandles saaledes, men enhver af de kongelige Skibes Chefer herinde blive giorte Liede af deres Post, ved disse Chicaner, da dog den Condukte og den Activitet, som de selvstø have udviist, snarere borde give dem Ret til Skippersnes Erkiendtlighed, end til at beegnes med Uartighed.“

Endelig d. 6te Mai var Triton seiklar med sin Convoi, og Bille troede at kunne forlade Hvide-Ørn. Denne Fregat var atter paa ret Risl og under Eqpsering til sit Logt til St. He-

lena. Allerede d. 12te var Kaas seilklar. D. 7de Mai seilte Bille med en Convoi af 7 svenske og 6 danske Skibe, der vilde vesterefter og tilbeels Strædet ud. De havde endreel ondt Veir, især i Golfen af Lyon. En engelsk Fregat mødte dem under Cap Palos, og havde Fartøi ombord, for at forvisse sig om Convolens Neutralitet. D. 28de ankom han til Malaga med 4 danske og 4 svenske Skibe; de øvrige havde flitt sig fra Convoien, for at gaae til Barcelona og Alicante.

Bille blev ikke lidt forundret ved at finde paa Malaga Rheed, ikke alene de tre Brigger med den store Convol, men ogsaa Fregatten Hvide Ørn. Der var nemlig indløbet Ordre fra Collegiet, som contramanderede Fregattens Reise til St. Helena*), hvorimod den skulde forblive i Middelhavet. Denne Ordre var af 12te Marts, og var flittet til den ældste Chef paa Stationen. Kaas besluttede da strax, at gaae til Malaga for at opsoge Bille, kom under Seil fra Livorno d. 15de Mai, og ankom til Malaga d. 25de. I en svær Storm, i Golfen af Lyon, knækkede hans Forstag; for Resten hendte ham intet Mærkeligt paa denne Reise.

Sommeren 1799 var mærkelig for den vedholdende vestlige Vind, der gjorde det fast umuligt at komme Strædet ud. „For at fremme Briggernes Expedition“ — skriver Bille, i sin Rapport til Collegiet af 29de Mai, — „har jeg taget følgende Forholdsregler. Da der er stor Forskiel i Letheden af at komme frem, naar en Convoi er lille, og naar den er stor, som her over 100 Skibe, saa har jeg beordret Capitain-Lieutenant Fabricius at opgive hvormange og hvilke Skibe, der have meldt sig til Convoi lige hjem og hvormange til Lisabon; disse har jeg ladet flitte fra de andre og varpe sig længer bort tilligemed Lougen og Sarpén, for, med det mindste Blaf af Landvind, at gaae under Seil, og berøve om muligt at slippe igiennem Strædet. Jeg selv agter da med begge Fregatterne og Nibelven, at bringe den øvrige

*) I Hvide-Ørns Sted blev Liniestibet Ditmarsken, under Commandeur Just Bille, udsendt til St. Helena.

Deel forbi Cap Spartel. Skulde det imidlertid vare for længe, bliver jeg nødt til at sende Ribelven til Barcelona, ligesom jeg ogsaa maa sende Triton op til Marselle, da det er mig meldt, at endel Skibe ligge færdige der."

Wille lod desuden stedsse en af Briggerne holde det krydsende udenfor Valen ved Malaga, deels for at vaage over Convoien, deels for at signalere om der var østlig Brise i Farvandet, da Erfaring havde lært ham, at der inde paa Bugten ofte kunde staae sydlig og vestlig Wind, medens der var østlig Laring i det aabne Farvand. Convoien havde i denne lange Tid flere Gange været under Seil, men havde maattet vende tilbage med uforrettet Sag. Den var engang voxet til 150 Seilece, men adskillige bleve kiede af den lange Venten, og prøvede deres Lykke paa egen Haand, ved at krydse paa, en Ting, der er giørlig for enkelte Skibe, men umulig for en samlet Convoi, hvor Alle maae rette sig efter den stætteste Seiler. Den svenske Fregat Freia gik Seil med sin Convoi en Dag, paa samme Tid som den danske, men da S. W. Winden satte ind, og Briggerne signalerede deres Skibe at vende tilbage, vedblev Freia at krydse paa. Følgen blev, at han rigtignok kom ud, men inden han kom under Gibraltar, var han stilt fra hele sin Convoi, paa to Skibe nær; de andre søgte tildeels ind under Carpens og Lougens Convoi. Med Freia forlod den sidste svenske Orlogsmænd Middelhavet, og var det da, hele Hæret igiennem, kun danske Krigsskibe, der convoierede de tvende allierede Magters Handelskibe i dette Farvand.

Under 1ste Juni, rapporterede Wille til Holmens Over-Equipagemester, og da nogle Passager af dette Brev kunne interessere os som Sømænd, anføres de her.

"Paa Reisen fra Livorno har jeg prøvet mere ondt Veir, end man kan møde med i Nordøen paa denne Aartid. I 8 Dage saae vi ikke Solen. Den 17de og 18de havde vi, tværs for Golfen af Lyon, et meget haardt Veir. Den stakkels Triton vred sig som en Drm, hun kunde ingen Seil føre for Convoiens Skyld, og dog løb vi saaledes forud, at vi maatte lægge hende

bi 6 Elmer ad Gangen. Vi toge nogle svære Styrtninger over, og Søen spulede over Rellingen, bandede til Luvart og i Læ; men saasnart Veiret atter var godt, var Fregatten tæt som en Potte. Hvide-Ørn mistede samme Dag sin Forstang. Angaaende denne Fregat, da maa jeg tilstaae Dem, at ligesom jeg altid troer, at Alting er for det Bedste i denne Verden, saa troer jeg denne Sætning ogsaa anvendelig her. Hvide-Ørn er bleven en ganske anden Fregat. Saaledes at lade et Skib sætte Ilge fra Stabelen, er virkelig ikke godt; i det mindste er der adskillige Ting, som meget nøie maae observeres; f. Ex., at holde Sandsporene frie, rene og røddelige. Vandet i Hvide-Ørns Laft kunde ikke komme til Pomperne, og Skibet laa ved denne Følelse aldrig paa sin Almning, der forandrede sig som Vandet stød høit eller lavt i Skibet; kort sagt, jeg kan forsikre Hr. Commandeuren, at jeg aldeles ikke er misfornøiet med hvad der er hændet Hvide-Ørn ic."

Endelig d. 7de Juni kom den store Convoy under Seil med en strygende Levant. Den var dengang 103 Skibe stærk, som ledsagedes af hele den tilstedeværende Force af Krigsskibe, nemlig de to Fregatter og de tre Brilger. Triton, hvor Bille selv var ombord, løb ind til Tangier; men Hvide-Ørn og Nidelven fulgte Convoyen til 28 Mile vestenfor Cap Spartel, hvor Kaas overleverede Commandoen til Fabricius. Under 22de Juni rapporterede denne fra Lisabon, at han d. 17de var ankommen der, men at Convoyen da var formindsket til 13 Skibe, eftersom alle de andre, deels med, deels uden Tilladelse havde flitt sig fra ham. Og saaledes toge vi da Afsked med to af Billes troe og tjenstivrige Medhjælpere, den utrættelige, sindige, nidkiære Fabricius, og den fælle, ufortrødne Holdt.

Bille løb ind til Tangier, men da det blæste haardt op om Natten, maatte han kappe og løbe ud i Læ af Cap Spartel. Næste Dag, da Veiret bedagedes, gik han ind igien og tog Anker og Loug ombord. Hvide-Ørn og Nidelven støbte til ham her; men da der var Pest i og omkring Tangier, havde intet Samkvem med Landet. D. 12te Juni lettede alle 3 Skibe og gik til Si-

braltar. De mødte paa denne Vel en engelsk Eskadre paa 12 Linieskibe, hvoraf 5 Tredekkere, under Contre-Admiral Cotton. Da der i Gibraltar ingen Skibe fandtes, som vilde have Convoi østerefter, sendtes Nidelveen over til Algeziras, for at tilbyde Convoi derfra. Med begge Fregatterne gik Bille til Malaga, hvor de ankom samme Nat Kl. 1; Nidelveen, med et Skib paa Stæbetoug, kom næste Morgen, Kl. 4.

I en Rapport af 15de Mai, hvori Bille meldte om denne Seilads, skrev han endvidere saaledes: „Ved min Ankomst hertil idag, modtog jeg et Brev fra Consul Glynns (med hvem jeg ikke talte i Gibraltar, da han var bortreist) hvori han melder mig, at Admiral Lord St. Vincent havde sagt ham, at han havde Underretning om, at der var adskillige Skibe under falsk Flag i den store danske Convoi. Et af disse (et spansk nemlig) var allerede taget af en Kjøbster fra Gibraltar. Consul Glynns havde forfikkret Admiralen om, at ingen af de danske Orlogemænd gavede Signaler til, eller taalte andre Skibe i deres Convoier, end dem, der vare virkelig neutral Eiendom. Imidlertid lovede han Lorden at skrive mig til derom, hvormed denne lod til at være tilfreds. Jeg erfoer endvidere, ved min Ankomst hertil, at da den svenske Fregat og Brig senest gik herfra med Convoi, havde en engelsk Fregat været udsendt expres for at tage et livornesisk Skib, som var angivet at skulle befinde sig i den svenske Convoi, og at den havde skudt to Kugler efter to danske Skibe, som vare i Convoien; men strax efter blev den engelske Fregat den paagældende Brig vaer, som han da ogsaa bemestrede sig og bragte ind til Gibraltar. Uagtet denne Hændelse aldrig kan regnes os Danske til Bane, er jeg dog ikke aldeles ligegyldig ved at erfare, at Lord St. Vincent kunde troe, at sligt skulde kunne finde Sted i en dansk Convoi, efter den Forsikkring, jeg personlig har givet ham om de Regler mine underhavende Skibe følge ved Convoieringen.“

Opmærksomheden var i denne Tid særdeles spændt paa de krigsførende Magters Eskadrer, af hvilke der for Dieblisset befannt sig een af hver Nation i Middelhavet, og som det var at for-

møde maatte komme sammen med det første. Den franske Flaade, 23 Linieskibe, var gaaen ud fra Brest, og kom paa 17 Dage til Toulon. Saafract det meldtes i Gibraltar, at denne vægtige Flaade saa uventet var gaaet igennem Strædet, fulgte Lord St. Vincent efter med 16 Skibe, hvilke, i Forening med den ovenomtalte Eskadre under Contre-Admiral Cotton, forgjæves søgte Fienden. Den spanske Flaade var gaaen ud fra Cadix, som man formodede for at forene sig med den franske i Toulon; men ogsaa den var i Golfen af Lyon, under Stormen d. 17de og 18de Mai, og Følgen deraf var, at hele Flaaden kom ind til Cartagena i meer eller mindre havareret Tilstand. 9 Linieskibe havde mistet Masterne. Det var sandsynligt, at de Engelske nu vilde blokere alle spanske og franske Havne. Paa samme Tid udkom i Madrid et Decret, der bød, at intet Skib maatte indtage spansk Ladning i nogen spansk Havn, uden at have en spansk Supercargo ombord. De neutrale Flages Handel syntes saaledes at trues med Afdæggelse fra alle Sider; og dog bestod den, og fortsattes med Fordeel. Saa sandt er det, at Handel er en Nødvendighed, ja et Livsprincip for alle civiliserede Nationer. Forgjæves søge Regjeringerne (af hvilke som helst Ursager er ligegyldigt), at indbæmme eller standse den. Heldigviis er det dem umuligt; thi iklædes det, da var det Civilisationens Død, Nationernes Undergang. Handelen er at ligne med en frugtbarglørende Flod, der strømmer igennem et Land: den kan indskrænkes, maaskee endog standses for et Dieblisk; men den vil snart søge sig et andet Leie, og ad hundrede Omveie vil den, maaskee deelt i mange smaa Strømme, dog ende med at naae det Punkt, som den almindelige Interesse stræber hen imod.

Skikken skulde afgaae til Marseille for at tage Convoi Strædet ud, da Consul Hornborstel havde meldt, at der laae adskillige Skibe klar i denne Havn. I samme Brev havde han underrettet ham om, at ved den franske Flaades Ankomst til Toulon, var Marseilles Havn bleven lukket. Bille ansaae dette imidlertid kun som en temporair Forholdsregel, for at skule Flaadens Operationer,

maafke for at presse Folk. Triton afgik derfor alligevel til Marselle d. 22de Juni. Hans Ordre bad ham at tage Convoi deraf, og desuden at Kiøbe et Parti Viin for sig og Hvide-Vin, men deraf han fandt Havnen blokeret af de Engelske, skulde han strax vende tilbage, anløbe Palma paa Mallorca, for der at Kiøbe Viin, og derefter atter komme tilbage til Malaga.

Den 18de Juni seilede Baron Holsten, med en Convoi af et dansk og 3 svenske Skibe, op til Barcelona, hvorfra han atter skulde tage Convoi vesterefter. Just i de Dage udbredte det Rygte sig, at de Svenskes Sager ikke stode paa nogen god Fod med Tripolis, ja, at endog svenske Skibe vare blevne bragte ind af tripolitanske Corsarer. Bille skrev, i den Anledning, under 19de Juni til Collegiet, at han havde instrueret de svenske Skipper om, at de i saa Tilfælde ikke maatte vente sig nogen Beskyttelse af de danske Convoier imod tripolitanske Skibe. Vi skulle faae at see, at det ikke varede længe, før det ikke gik os Danske bedre end de Svenske.

Billes Plan var nu, selv med Hvide-Vin at gaae med en Convoi Strædet ud, og derefter at anløbe Cadix, for, paa Consul Booms Begjæring, at ledsage endeel danske Skibe ud deraf. Denne Consul havde nemlig indmeldt, at saasnart de Engelske havde erfarede den franske Flaades Forbisjelling, havde de strax ophævet Blokaden for Cadix, hvorved Havnen altsaa var fri igjen; men nu frygtede han meget de franske Kapere, som allerede krydsede i Farvandet. Den Convoi, som vilde bort fra Malaga, bestod meest af svenske Skibe. Bille meldte, under 19de Juni, til Collegiet, at der for Tiden fast ingen danske Skibe vare meer i Malaga, da nemlig den omtalte Brig, Kiærligheden, var den eneste, den laa nu under Risthaling, for endelig at komme bort. Imidlertid vare de østlige Vinde, der ere saa absolut nødvendige for at komme Strædet ud, som vi have seet, saa sieldne denne Sommer, at uagtet den forrige store Convoi havde maattet vente i 3 Manneder paa Levant, satte de vestlige Vinde, strax efter denne Convois Udgang, ind igjen med en saadan Haardnækkethed

at den næste Convoy maatte vente til heelt hen mod Slutningen af August Maaned, og da var den ligeledes voxet til nogle og halvtredstindstyve Seilere.

Nedens Bille laa i Malaga, alene med Hvide-Orn, modtog han en Ordre fra Collegiet, saaledes lydende:

„Efterat Handelshuset Lutein & Comp. havde indgivet Klage til dette Collegium over Capitainlieutenant Baron Holsten, i Anledning af, at Skibet „die Hoffnung“ under hans Convoy skulde af ham være forladt, siden er blevet opbragt, og endeligen har staaet Fare for at blive prisdømt, beordrede man Søkrigsprocureuren at undersøge denne Klages Grund eller Ugrund; og da bemeldte Handelshuus i den Anledning havde paaberaabt sig adskillige Skipperes, til deres Redere her i Staden afgivne Relationer, blev samtlige disse Skibsredere, nemlig Grosfererne Becker, Fiedler og Hvidts Enke & Søn afæftede deres Svar, om de, i Anledning af den, Cap. Lieut. Baron Holsten anbetroede Convoy, havde noget at klage, og om de i alle Fald vilde udlevere de ihændehavende Beviser for Klagen; hvorpaa samtlige Handelshuse erklærede, at de ikke fandt sig pligtige til at udlevere deres Skipperes Breve, som de ansaae for private. Da det paa Grund heraf ikke var muligt at anstille nogen Undersøgelse om Rigtigheden eller Urigtigheden af de af Handelshuset Lutein & Comp. paaberaabte Relationer, blev ved den combinerede Ret optaget Forhør, og fremstode da Capt. Lieut. Fabricius de Tengenagel, Lieutenant Raft og Styrmandene Petersen og Ulfen, alle ombord paa Cutteren Forsvar, der i Følge med Briggen Nidelven var beordret at convolere fra Flekkers til Udgangen af Canalen, hvilke samtlige vedgik Rigtigheden af Journalen, ført paa Cutteren Forsvar, Capit. Lieut. Holstens Rapport til Collegiet af 25de Sept. 1798, af den med samme følgende Extract af Briggen Nidelvens Journal, dateret d. 24de Sept. s. A., og endelig Rigtigheden af Capit. Lieut. Holstens Skrivelse af 14de Oct. 98 til Hr. Kammerherren, alt for saavidt det Tidrum angaaer fra 8de Sept., da Convoien forlod Flekkers, til 19de Septb., da Cutteren Forsvar fik Ordre at convoiere Ostindiefarerøen

Minerva, ført af Skibscaptain Coulthard, og altsaa flittes fra Briggen."

„Endskøndt man nu fra Tienstens Side ingen Grund har til at reflektere paa Skipper Neusteds Klage over Convoletingen, ville vi dog, da muligt Capt. Lieut. Holsten, for sin egen Skyld, kunde ønske at et yderligere Forhør blev optaget, til Devis i Tiden for hvorledes det er tilgaaet, at hele Convoleten fra Flekkers er bleven afskilt, herved have Hr. Kammerherren beordret, at foranstalte et Forhør optaget, hvorved bliver at oplyse og undersøge de Marsager eller Omstændigheder, som have voldet den fra Flekkers, under Commando af Capt. Lieut. Baron Holsten, som Chef af Briggen Nidelven, udgangne Convol, dens Adskillelse fra Briggen."

Denne Skrivelse var dateret d. 23de Marts 1799, og med den fulgte alle de nødvendige, Sagen vedkommende Documenter.

Uagtet det var Bille meget ubehageligt, at skulle anstille Undersøgelser over en Officiers Forhold, med hvem han, saalænge denne stod under hans Commando, steds var saa særdeles tilfreds, saavel for hans Utrættelighed og Nidkærlighed i Tienstens, som for hans steds ubviste gode Conduite, var det ham dog klædt, at han saae sig istand til at bidrage til Baron Holstens tvrigste Dnffes Dydfyldelse. Det kunde jo naturligtviis ikke felle, at private Breve havde bragt Rygter og meer eller mindre paalidelige Efterretninger fra Hjemmet om, hvad der her blev sagt og meent i denne Sag. Allerede i Marts Maaned skrev den ædelstænkende Fabricius privat til Bille og bad ham om at udvirke en Undersøgelse, der kunde berolige Holsten. Samme Tid erfoer denne, at Klage var indløben, og skrev til Bille desangaaende, i det Haab at Dredre til Undersøgelse allerede maatte være indløben. Denne var, som vihave seet, af 23de Marts og gik først til Livorno, og Duplicat af den naaede ikke Bille før den 6te Juli i Malaga. Omstændighederne og Tienstens Gang forvoldte, at Gen. Adjutant Krieger, hvem denne Undersøgelse, som den ældste Skibschef i Esfadren, blev overdraget, ikke kom sammen med Capt. Lieut. v. Osten, den anden i Commissionen, før senere i Efteraaret. Ud-

salbet viste sig i alle Henseender overensstemmende med hvad der i Collegiets Brev allerede er antydet paa, nemlig, at Holsten havde brugt al en duellig Sø=Officers Somandskab og Conduite. Dette Forhør blev hiemsendt, og under 7de Februar 1800 saldt Krigsretsdøm i Sagen, som frikendte Holsten for Søkrigsprocureurens Tiltale og gav ham den hæderligste Dpreisning.

Nidelveu kom d. 26de Juni med sin Convoi til Barcelona. Paa Hsiden af Cap Palos var han saldet ind med den franske Flaade, bestaaende af nogle og tredive Seilere. De havde havt 2 Officierer ombord i Nidelveu, og Baron Holsten sendte ligeledes en Officier ombord til Admiralen af den lette Eskadre, Contre=Admiral Orland. De Franske viste sig meget artige; men kunde slet ikke forstaae, at det ikke var en engelsk Convoi, eftersom de ei begreb, sagde de, hvorfor neutrale og fredelige Nationer skulde convoiere. Iøvrigt respecterede de Convoien ganske og aldeles; thi om Natten havde de været ombord paa et svenskt Fregatskib af Convoien, i den Tanke, at det var den Commanderende, men forløbe det strax, uden at spørge efter Papirer, saasnart de bleve henviste til Orlogsbriggen. Denne franske Flaade var 6 Dage ude fra Toulon, og søgte nu den spanske Flaade i Cartagena. To Dage efter mødte Holsten en engelsk Division af 2 Linieskibe og nogle mindre Skibe, for hvem han tonebe Flag. Efter at have givet Underretning, glennem Consulerne, paa de forskjellige Ladepladser, om sin Ankomst, lettede Holsten d. 3die Juli fra Barcelona og gik til Calou, hvor han kom ind den 5te, og gik bort derfra d. 9de med 2 danske Skibe, men kom, formedelst Stille og vestlig Wind, ikke til Alicante før d. 19de. Han fik her 2 danske og et svenskt Skib til, og gik Seil med disse 5 Skibe for at bringe dem Strædet ud. Den 2den August var han kommen i Sigte af Gibraltar, men fik saa atter vestlig Wind, hvorfra han med sin Convoi, der underveis var bleven forøget med et dansk Skib, søgte ind til Malaga, d. 3die August.

Triton kom d. 29de Juni, efter 7 Dages Reise, til Marseille, og fik strax Praktica. Under Ivica mødte han en engelsk

Fregat, som sagde, at den havde forladt Mahon d. 19de, og at den Dag vare 12 engelske Linieskibe ankomne dertil; formodentlig den samme Eskadre, som Bille mødte i Strædet d. 12te Juni.

Den 8de Juli laa Triton klar til at seile med 6 danske og et svensk Skib; men da dette skib skulde hale ud paa Rheden, blev der af den franske Regjering lagt Beslag paa alle svenske Skibe; og denne Embargo var det første Skridt til Fiendskaber imellem Frankrig og Sverrig. Bille meldte strax denne Begivenhed til Bernstorff, og udbad sig Forholdsordrer, med Hensyn til Convoieringen af svenske Skibe. „Som jeg i nærværende Die-blik“ — siger han i sin Indberetning desangaaende, dateret 30de Juli — „ikke lettelig kan møde med franske Krydsere, er jeg aldeles rolig for ikke at faae Disputer med dem, ved at convoiere de Svenske, og om der bliver noget at forandre, er jeg overbevist om, at Hr. Greven tilstiller mig nye Ordre.“ Imidlertid tyde dog flere af Billes Breve paa, at Convoieringen af de svenske Koffardskibe gav ham endnu flere Bryderier end de Danstes, og at han fandt det saa meget mere haardt, som der paa den Tid ikke var en eneste svensk Orlogsmænd i Middelhavet til at lette ham Arbeidet.*)

*) Paa en Tid, da en større Oplysning og et rigtigere Begreb om fælleds Interesse har havt den lykkelige Virkning, at afslette den nationale Antipathie, som i flere Aarhundreder, dels ved hersefyrge Regenters uheldige politiske Anstuelser og deraf flydende Krige, dels ved misforstaaede patriotiske Begreber, næredes imellem de Danske og Svenske, kan det næsten synes upaasende at nedstrive saadanne Bemærkninger, som nogle af de foregaaende, der ere fremlokkede ved Convoieringen af de svenske Skibe. Jeg har imidlertid troet, ikke at borde afvige fra min Plan for disse Memoirer, som er den: ikke alene at give en udførlig Beretning om Alt, hvad der foregik under min Faders Commando, men ogsaa at tolke hans Tænkemaade og Anstuelser af disse Begivenheder. At der ingen svenske Orlogsmænd var i Middelhavet, til at convoiere, er et Factum; Karsagen dertil indtæller jeg mig ikke paa at undersøge

Den 13de Jull gik Triton Seil fra Marseille, med de 6 danske Skibe. Under Cap de Gate stødte en dansk Brig til Convoien. Den 7de August var han tværs for Malaga; her modtog han Ordre, udsendt fra Wille, om muligt at indhente Ribselven, som endnu var i Sigte under Cap Molino med en Convoi af 6 Skibe, at overlevere sin Convoi til Baron Holsten og derpaa ufortovet at komme ind til Malaga. Dette udførte Ellbrecht samme Nat, og kom med et Skib som vilde til Malaga, Dagen efter til Ankers der paa Rheden. Tingene var, at Wille havde modtaget Ordre af 10de Juni, som bød ham, at Triton skulde gaa hjem sidst i August og medtage Convoi til Riisenshavn. Det var i flere Henseender nødvendigt at den gamle Triton kom hjem, men især fordi Skibet var saa overfyldt med Rotter og Muus, at Capitain Ellbrecht havde været nødsaget at indgive Rapport derom. Enhver, som har været i et Skib, hvor dette Udsal har taget Overhaand, veed hvad det er for en Plage, og den er saa meget mere utaalelig, som der aldeles intet Middel er derimod, saalænge Skibet ikke complet besarmeres og udløses saaltomt.*)

I samme Ordre af 10de Juni underrettedes Wille tillige om, at Fregatten Havstuen, under Capitain van Doorn, skulde komme

eller drøste. At Wille ikke var fri for sin Part af den Tibs nationale Animositet, kan jeg heller ikke dølgje. Heldigvis ere vi saa vidt fremkredne i Dplysning, at vi kunne omtale denne Uvillie mod et lieft og ædelt Rabofolk, som et forbigangent historiskt Factum, med den Upartisthed der egner sig for tænktende, oplyste Menneſter.

*) Jeg veed Exempler paa, at man i Toulon har grebet til det fortviolede Middel, at sænke en Fregat, for at udbrødte Rotterne derombord. Jeg selv har været ombord i en Fregat, hvor vi, efterat have besarmeret Skibet aldeles og derved dræbt mange Tusinde Rotter, efter at have røget hele Kasten, med Fare for at stille Tid paa Skibet, dog beholdt dem ombord, og efter en Maanedes Forløb vare vi ligesaa overfyldt med dem igjen.

ud med Convoi fra Flekkers og underlægge sig hans Commando. Et Presentflib til Algier skulde befinde sig i denne Convoi.

Fregatten *Najaden*, som d. 14de April afgik fra Livorno paa sin Expedition til Tripolis, kom den 8de Juli til Ankers paa Malaga Rhed med en Convoi af 20 Skibe. Af Capitain Kriegers Rapport, om dette Togt, udbrage vi Følgende: Den 24de April slap han sin Convoi 2 Mile fra Palermo, og fortsatte sin Rejse til Cagliari, hvor han ankom d. 28de. Da der ingen Skibe var, som skulde have Convoi, lod han opslaae i Consulatet, at han kom tilbage saasnart hans Mission til Tripolis var fuldendt; afgik saa d. 30te April og kom til Tripolis d. 4de Mai. Formedesst haardt Veir og svær Sø, kunde han ikke begynde Udfibningen af Kanonerne før d. 6te, og den Dag fik han kun 7 Kanoner ned i Prammen, saa blæste det atter op, og Arbeidet maatte ophøre. Samme Dag ankom paa Rheden et Linieslib under engelsk Flag, men som siden viste sig at være portugisisk, paa 74 Kanoner, ført af Commodore Campbell. Han var sendt af Lord Nelson, for at forlange de franske Fanger i Tripolis ubleverede; hvis ei, da havde han Ordre at nedskyde Fæstningen. Paschaen undslog sig herfor, under Paaskud, at han allerede havde lovet Storherren at ublevere dem til ham. Tingene var, at Paschaen, skændt han allerede to Gange havde modtaget Penge-Presenter af det engelske Hof, for at paaføre Frankrigs Krig, ogsaa havde modtaget Forærlinger af de Franske, og navnlig af General Buonaparte en Diamantkrone, for at tillade de franske Krigsfanger, ved Smughandel fra Tripolis, at proviantere Malta. Der befandt sig, iblandt de saakaldte franske Krigsfanger, Commissairen fra Malta, som ingentunde vare arresterede. Den 3die Mai erklærede Comd. Campbell Havnen for blokeret. Krieger kom herved i stor Forlegenhed med sine rejserende 13 Kanoner, dem han ikke kunde vente uhindret at kunne lande, under det portugisiske Linieslib's Kanoner, og heller ikke vilde beholde ombord. Han besluttede sig til at oppebie Udfalbet der paa Rheden, uden at indlade sig med Comd. Campbell om Aarsagen til sit Dphold. Den 9de Mai Kl. 12 M. D. gik denne

under Seil, med klar Skib for at attackere. Hans Fartøier vare armerede med svære Houbiger, for at tage Post i Skierene. Selve maatte han gjøre et Par Slag for at nærme sig; men i en Byge knækkede hans Forre-Merfeca og Seilet fløiede, hvorfor han kaldte sine Fartøier til sig og gik til Soes. Rajaden knal sit Lsianker i samme Byge, men holdt sig fast ved det andet Anker. Næste Dag, mod Aftenen, blev det Stille, og Krieger besluttede da, at benytte Matten og Portugiserens Fraværelse til at ubløse Kanonerne. Dette lykkedes ham saa godt, at han næste Morgen Kl. 3 havde dem ube, og Kl. 9 havde han sit Batterie, som laa i Lasten, monteret paa dets Plads. Den 11te Mai om Morgenen gik han Seil for Cagliari. Paschaen var naturligvis meget fornoiet med denne Present; men paa sædvanlig Wiis forlangte han nu en anden Tjeneste, som bestod i, at Krieger skulde anløbe Palermo og aflevere et Brev til Lord Nelson for ham. Krieger affog dette, men lovede at aflevere Brevet paa Vestenden af Sicilien. Hermed var Paschaen tilfreds, og Brevet blev afleveret d. 15de Mai i Marsala, uden at Fregatten derved blev opholdt i sin Reise.

I Cagliari var der kun 2 svenske Skibe under Ladning, og da de ikke saasnart kunde blive færdige, gik Krieger strax til Mahon, hvor han slap med 5 Dages Qvarantaine. Han maatte imidlertid opholde sig længere Tid her, for at lade bage Brød, og benytte da denne Tid til at sætte sit Skib og Reising i god Stand, hvortil det høilgen trængte.

Den 11te Juni gik han atter ud fra Mahon, men uagtet han endnu ingen Convoi havde med sig, kom han dog først d. 8de Juli til Malaga, da han havde havt meget Stille under Spanke-Kysten. Paa dette Krydstogt samlede han lidt efter lidt 20 danske og svenske Skibe, med hvilke han kom til Malaga. Han tog 2 danske Skibe tilbage, det ene fra en engelsk, det andet fra en fransk Kaper, da deres Papirer ved Undersøgelse befandt sig i fuldkommen Orden. Den 3de Juli, da han havde en Convoi samlet, af 12 Skibe, faldt han ind med den forenede spanske

og franske Flaade, bestaaende af nogle og fyrgetyve Skibe af Linien. En Division af 12 spanske Linieskibe, hvoraf 6 Trebækkere, kom ind i Najadens Convoi. Et Skib sendte en Officier til ham, for at erkyndige sig om den engelske Flaade. Et andet kom ham paa Siden og forlangte, at han skulde komme til den spanske Admiral, for at tale med ham. Dette afltog Krieger, da han ei kunde forlade sin Convoi, og desuden Intet vidste at melde Admiralen, andet end hvad han allerede havde meddeelt den Officier, der havde været ombord hos ham. Krieger beklagede sig i sin Rapport over, at en af Trebækkerne havde havt den Uartighed, paa samme Tid at sende et Fartoi ombord i 2 svenske Skibe af Convoien, dog kun for at høre Nytt; men forend han kunde faae Lejlighed at hindre det, eller beklage sig for Admiralen over dette Brud paa al Skik og Brug mellem Detogsmænd, fik de Brise af Østenvind, hvorpaa de 12 Spaniere satte Cours efter Hovedflaaden. Den franske commanderende Admiral og Marineminister Bruix havde en heel forskjellig Fremgangsmaade mod den danske Convoi. Efterat han havde ladet hele Flaaden tone Flag for den, sendte han en Skonnert ned til Najaden, for at complimentere den danske Chef og tilbyde Forsikringer og anden Hjælp for ham og hans Convoi.

Krieger meldte endvidere, at da han var i Cagliari, havde han truffet paa en dansk Skipper Boye, fra Christianssand, som var bleven opbragt dertil den 3die Marts 1796, og havde siden den Tid ikke kunnet faae Ende paa sin Proces. Krieger havde henvendt sig til Premierministeren, Grev Schulenburg, og til Kongen selv, for at faae denne Sag til Ende; men uagtet disse høje Personers Løfter, var der endnu Intet gjort for den stakkels Skipper, da Krieger kom tilbage fra Tripolis. Han var da i Quarantaine, og kunde desuden ikke opholde sig derefter. Jeg har senere ikke fundet noget, denne Sag betræffende, hvorfor jeg ikke seer mig istand til at berette Resultatet; men om ogsaa Skipper Boye er bleven frigivet eller pælsdømt, strax efter Kriegers Vortgang

fra Cagliari, saa er dog dette Tilfælde et mærkeligt Exempel paa Rettergangspleien i Sardinen.

Den 13de Juli forsøgte Wille fjerde Gang at gaae Sell med Convoien, der nu var bleven 24 Seilere stærk. Najaden og Hvide-Drn convoierede. Med megen Møjsommelighed naaede de til paa 6 Mile nær Gibraltar d. 22de Juli. Her faldt de ind med Vice-Admiral, Lord Keith Elphinstones Flaade, 33 Linieskibe stærk. Den krydsede for at komme Strædet ud, og for at forfølge den forenede franske og spanske Flaade. Denne var allerede passeret Malaga d. 7de og Gibraltar d. 8de Juli. Lord Keith formodede den nu i Cadix, og agtede derfor at blokere denne Havn. Et Linieskib og en Fregat jagede den danske Convoi, og sendte en Officier ombord til den Commanderende, dog kun for at høre Nytt. Selv Kuling af vestlig Wind nødte atter Wille til at søge Malaga med Convoien.

Da General Adjutant Raas's Helbred vedblev at tage af, nedlagde han, ifølge Collegiets Tilladelse og Dvereenkomst med Wille, Commandoen af Hvide Drn, og gik i Land i den Hensigt at gaae hjem med Triton. Capitain-Lieutenant von Osten erholdt, under 27de Juli, Ordre som Interims Chef af Fregatten.

Det bliver paa Liden at giennemgaae Correspondencen med Consulerne i Barbariet, da vore Sager med disse Magter, af forskjellige Grunde, begyndte at blive temmelig brogede. Lochner i Tripolis havde i Begyndelsen af dette Aar at gjøre Reclamationer, angaaende den i forrige Aar omtalte Capt. Just Bruun, der angav at være plyndret af en tripolitansk Corsar. Paschaen benegtede naturligtviis Sagens, han anførte hundrede Beviser for, at hans Corsarer ei saae saaledes ud, som den i Klagen angivne, og paa stod at det maatte være en Tuniser; dog forsikrede han tillige, at dersom det kunde bevises, at en af hans „Keiser“ havde ført sig saaledes op imod hans Bener, de Danske, vilde han lade ham exemplarisk straffe. Til Slutning bemærkede han, at det ellers var underligt nok, at naar den danske Consul havde nogen Ting at forlange, da kom altid Brevene meget hurtigt, hvortil

det varede hele Aar, inden der kunde komme Evar paa de Ting, som Paschaen forlangte. Paa denne spidsfindige Anmærkning indlod Kochner sig ikke videre; men Cap. J. Bruun beholdt sine Hug, og derved forblev det. Det var for Resten ikke de Danske alene, der havde Uleilighed af deres Ven, Hs. Excellence Paschaen. De Svenske, Amerikanerne og de Franske havde meget svært for at holde Fred med ham. De Sidste, som saa gierne vilde proviantere Malta fra Tripolis, gjorde store Opoffrelser derfor. Ved Nytaar forærede de Paschaen en meget smuk og velsæilende Gutter paa 8 Kanoner. Paschaen gjorde ogsaa de herligste Løfter; men da Storherrens Ghiaour ankom i Februar Maaned, for at opfordre ham til at erklære Frankrig Krig, gjorde han det dog, og den franske Consul maatte holde Huusarrest tilligemed alle de i Tripolis værende Franskmænd. At det imidlertid senere atter gefaldt Paschaen bedre, at være gode Venner med de Franske, og at sende dem Levnetsmidler til Malta, samt hvad Følger dette havde for ham, nemlig Commodore Campbells Ankomst, have vi allerede seet af Captain Kriegers Rapport om hans Expedition til Tripolis. Dagen efter, at Krieger var affeilet, kom Portugiseren igjen, og var saa heldig lige udenfor Tripolis at tage en Corfar, der kom med en spansk Prise. For at faae disse Skibe frie, maatte Paschaen bekvemme sig til at udlevere alle Franske, og derpaa underskrive en meget ydmygende Fred, i hvilken han dog betingede sig, at Portugiserne skulde tillade hans Corfarer at krydse udenfor Strædet ved Gibraltar og i Atlanterhavet. Dette var anden Gang, at Paschaen blev ydmyget af Nelson. Allerede eengang før havde denne Admiral ladet Paschaen true med Havnens Udelæggelse, og sendte ham til den Ende sit eget Skib, Vanguard, Cap. Hardy, paa Halsen, som dog lod sig nøie med Løfter og Ydmyggelser. Det var nemlig kort efter, at Storherrens Ghiaour var bortreist, fordi Paschaen, da lokket af de Franske Løfter, havde sat denne Nations Undersaatter og Consul paa fri Fod igjen, og knyttet nye Smuglerforbindelser med det blokerede Malta. Vi see heraf, at det ikke

Kostede Paschaen meget, at give og bryde Løfter og Forbindelser, siden han fra Februar til Juni brod og knyttede to Gange Forbindelser med Frankrig og England. Uspkken var, at begge disse Magter havde ham nødvendig. Hans Uforstammenhed imod de kristne Nationer var grændseløs. En amerikansk Consul, som i Marts Maaned ankom dertil i en Brig paa 12 Kanoner, blev behandlet paa den meest opværende Maade, og ansaae sig for meget heldig, ved at faae Lov til at komme i Land og faae Paschaens Forbringinger nedstemte til 18,000 Piaastre (p. forties) foruden Consulatspresenter*).

Majadens Ankomst med Kanonerne satte vore Affairer paa den bedste Fod, især da Paschaen erfoer, at han fik dem forærede. Brevet, som Krieger tog med til Lord Nelson, var Paschaen af Bigtighed, og denne Willighed blev meget paastjønnet. Men uagtet alt dette Benskab, behagede det dog kort efter to tripolitanske Corsarer at opbringe to danske Skibe og løbe ind med dem til Tunis, under Paaskud, at der var hamborgsk Eigendom derombord. Paa Lochners Reclamationer besangaaende, svarede Paschaen, at ham var meldt, at det ene af disse to Skibe var en Hamborger, og det andet var ladt for fransk Regning. I saa Tilfælde agtede han at beholde dem, saasnart de ankom til Tripolis, hvortil han havde givet Ordre at de skulde bringes; men dersom de virkelig vare danske, skulde de blive satte i Frihed strax, eftersom Kongen af Danmark var hans bedste Ven. Imidlertid ankom ikke disse Skibe til Tripolis før d. 26de Juni, og først ind i Juli Maaned, efter mange Månstelligheder og Chicaner, fik de Lov at købe sig frie for 14000 Piaastre og endda fik de ingen Erstatning for al den Wiin og Brændeviin, som Lærkerne, til Trods for deres Prophet, havde drukket af Ladningen, i de to Maaneder de havde været ombord. Consul Lochner ansaae sig meget lykkelig, paa denne Maade at have til-

*) Uagtet disse Tildragelser intet have at bestille med vor Fædres Historie, kan jeg dog ikke troe andet, end at de maae interessere, som Beviser paa, hvilke farlige og vanstelige Folk disse barbariske Høvdinger vare at have at bestille med.

endebragt en saa ubehagelig Sag, uden at den kostede Regieringen noget, da Skipperne selv havde tilbudt at løskøbe sig, og Udgiften altsaa maatte falde paa Rheberne eller Assuranseurterne. Hvad Willes Anskuelse om Paschaens og Lochners Fremgangsmaade var, sees bedst af hans Breve til Admiralitetet og Bernstorff, af 7de og 19de August.

„Saasnart jeg erfoer disse Opbøngelser,“ — meder han i det første — „skrev jeg til alle Consuler og paalagde dem, ikke at tillade vore Skibe at gaae til Søes uden Convoi, naar de vare ladte for hanseatisk Regning, hvilke Stæder Paschaen har erklæret Krig. Egentlig borde jeg vel ikke mere give Convoi til flige Skibe, da deres Ladning ikke længer er neutral; men jeg vil afvente Regjeringens Forholdsordre, om jeg skal vise Paschaen denne Delicatesse, da hans Krigserklæring ikke er formeligen udstedt; men i Gierningen udoves. — Jeg bør formode, at vor Consul i Tripolis vil udvirke, at Skibe og Mandskab sættes i Frihed strax; og kan han da ikke formaae Paschaen til at betale Skipperne deres Fragt, staaer det altid i Kongens Magt at godtgjøre sig den, ved at holde den tilbage af den lovede aarlige Present. Skulde jeg derimod bringe i Erfaring, at han ikke strax lader Skib og Folk gaae frie, agter jeg at gaae berhen med den Force, jeg har hos mig; og troer jeg da, ifald han ved min Ankomst ikke strax indvilliger i Consulens Forlangende, at jeg ikke bør vise ham den mindste Skaansel. Jeg skulde imidlertid være meget glad ved, om Hs. Majestæts Befaling besangaaende maatte indløbe førend jeg blander mig i Sagen; men erfarer jeg, forinden Forholdsordrer indløbe, at Paschaen holder noget dansk Skib eller Undersaat tilbage, anseer jeg det som et Fredsbrud og behandler ham fiendtligt. Derimod, ifald han, som jeg formoder, lader Skibene gaae, men alene confiskerer Ladningerne, afventer jeg nye Ordre, om det skal forbydes danske Skibe at indtage hamburgsk Ladning, eller idetmindste om Convoi skal negtes saadanne Skibe.“

Til Bernstorff skrev han: „I det jeg sender Ds. Høvelbaarenhed vedlagte Extract af Consul Lochners Beretning om,

hvorledes han har fundet for godt at jævne Sagen med de to opbragte Skibe, maa jeg stærkere end nogensinde udbede mig bestemte Forholdsordrer fra Hs. Majestæt, da jeg for det første er uvidende om Regjeringen agter at lukke Vinene for dette Paschaens Bedrageri (escroquerie), som meget let kan vorde gjentaget, dersom man ikke sætter tilbørlig Skranke derfor; og for det andet, om man, uden at forlange en exemplarisk Epibestgørelse, agter at tie til den engelske Renegats, nu tripolitaniske Admirals uforkammede Dpførsel, saavel ved Dpbringelsen af de danske Skibe (hvilken jo af Paschaen er tilstaaet at være ulovlig) som for de uforkammede Dreb, han har udtalt i sin Herres og den danske Consuls Nærværelse, om den danske Nation."

Vernstorff's Svar af 19de Octbr. ville vi her anføre, for saavidt det angaaer denne Sag.

„Saavel Ds. Høivelbaarenheds Indberetning af 17de Aug., som den, samme vedfoiede Extract af Consul Lochners Skrivelse, er bleven Hs. Majestæt forelagt, og har Høifsamme i Anledning heraf allernaadigt fundet for godt, vel ikke for denne Gang at ville relevere de tvende danske Skibes Dpbringelse til Tripolis, men meget mere at lade det have sit Forblivende ved den private Dvereenskomst imellem den tripolitaniske Regjering og vedkommende Ciere, hvorved Grundsætningen, at Flaget dækker Ladningen, ikke fornærmes. Hs. Majestæt troer derimod ingentunde at borde føle sig i Paschaens uretmæssige og ugrundede Paastand i Henseende til den Convoi, som ogsaa de for Hansesædernes Regning ladte Skibe nyde, og vil altsaa i denne Henseende de Regler fremdeles være at følge, som hidtil have tlemt til Rettefnoer."

Med samme Skrivelse blev Bille tilstillet Copie af en Circulatre fra Commercecollegiet til alle danske Consuler i Middelsøhavet, angaaende at tilholde de danske Skippere at tage Convoi saa meget som muligt, men især naar de vare ladte for Hansesædernes Regning og agtede sig i saadanne Farvande, hvor isærdeleshed de barbariske Magters Krydsere vare at befrygte. Vern-

storffs Brev af 19de Decbr. ville vi for Resten længer hen faae Leilighed til atter at omtale.

Med Tunis stode Sagerne paa en temmelig usikker Fod. Hamelen havde modtaget Bernstorffs Instrux af 19de Januar, og et Brev fra Wille af 7de April, som indeholdt, at han, ifølge hiin Instrux og de Forholdsordrer han havde faaet hjemmefra, ikke torde gaae til Tunis med Drilogsmandene, for at give Regjeringens Udfslag mere Vægt. Hamelen maatte da til at sige Weien den danske Regjeringens Svar. Weien blev rasende: man havde opholdt ham med tomme Løfter; han vilde erklære Krig straf og stikke Hamelen bort. Imidlertid lykkedes det dog denne, at opholde Krigserklæringen nogle Maaneder, indtil der atter kunde komme Svar fra Hjemmet, dog ikke uden atter at gjøre Løfter om Kanoner til Weien og Rædningsplaner til Storfegtbewareren's Corvet, og andet mere, hvilket tilsammen ikke maatte udgiøre mindre, end Halvdelen af Welens oprindelige Forbringere. Uden Tvivl feilede Wille i den Anskuelse, at Weien vilde frygte for at erklære os Krig, saalænge han havde Krig med Frankrig. Ibetiminde generede denne Krig ham ingentunde; thi de Francke havde altfor travlt med de Engelske, til at tænke paa at agere imod Barbareerne. Det francke Handelsflag var aldeles forsvundet, og Barbareernes Krig mod Frankrig bestod altsaa kun i, at deres Corsarer krydsede paa franck Eendom, hvor de kunde finde den. Imidlertid var det vist heller ikke Welens Wnske at faae Krig med Danmark; men han vidste, at det vilde være os til endnu mere Uleilighed, end ham, og benyttede derfor Leiligheden til at fiske i rort Vand, og anvendte den gamle Maxime, hvorved de barbariske Hørster i saa lang Tid havde staaet sig saa vel: at forlange meget, for at faae noget. Ut Wille ogsaa, alt som Sagen drog mere i Langdrag, begyndte at ansee den betænkeligere, see vi bedst af efterfølgende Extract af et Brev til Grev Schimmelmann, dateret 3die August fra Malaga. „I et Brev af 11te Februar havde jeg den Wre at forklare Ds. Excellence hvorlunde jeg ansaae det lige saa vigtigt for Kongens Tjeneste,

som fordeelagtigt for Nationens Interesse, at jeg begav mig til Tunis, for paa Stedet at blive rigtigt underrettet om Belens Hensigt, i Tilfælde at Hs. Majestæt ikke vilde give efter for hans Forlangende, og da med det samme afgjøre Sagen; og at jeg til den Ende ønskede at erholde bestemte Forholdsordrer, for jeg kunde gaae til Tunis og forlange en Forklaring af Belen. Jeg foreslog Dem paa samme Tid, at anvende endeel af de Klædesorter, der laae i Livorno, bestemte til Algier, til som Forærlig at vinde Belens Ministre for vor Sag. Men jeg modtog intet Svar her paa under mit Ophold i Livorno, og jeg blev nødsaget til at forlade denne By, uden at kunne udrette noget, da jeg Ingen officielle Instructioner havde modtaget. Da H. K. H. Kronprindsen, i et Brev som han bærede mig med, tydelig gav tilkiende, at Hs. Majestæt var tilfunds, aldeles ikke at tilstaae noget af Belens Forbringere, paa Grund af de deraf flydende uundgaaelige Følger, lod jeg mig nøie med at underrette Consul Hameken derom, sigende ham tillige, at jeg ifølge hans Raad vilde være paa min Post og tage mig i Agt. Siden den Tid har jeg modtaget et Brev fra Grev Bernstorff af 30te Marts, i hvilket han underretter mig om, at vi kunde anvende endeel af de omtalte Klædesorter til at vinde de tunesiske Ministre; men da vare disse allerede forlængst affendte til Algier, og da han desuden i samme Brev aldeles intet siger mig om, at jeg skulde gaae til Tunis, seer jeg mig ikke berettiget til at blande mig i denne Sag. Ifølge de Breve, som Consul Hameken skriver mig, ved alle de Leiligheder han kan finde, seer jeg tydelig, at den gode Forstaaelse imellem Danmark og Tunis kun staaer paa svage Fødder; det vil sige, at den kun bestaaer ved ubestemte Løfter (hvilke vor Regjering sikkert ikke agter at opfylde) som Consulen seer sig uomgængeligen nødsaget til at gjøre Belen, for at vinde Tid og derved asparere det første Stød, der altid er det føleligste, seldste i det Haab, at modtage de bestemte Forholdsordrer, som ogsaa han har ubbedt sig x.^o

Det hændte imidlertid, at Belen denne Sommer vilde sende nogle Skibe til Barcelona, for at indtage Ladninger, og ønskede

tillige at fragte et danst Skib for sin Regning. Hamelen gav hans Agent et Ubefalingsbrev til den danste Consul Larrard i Barcelona. Denne Agent hed Sidi Hadgi Junes Ben Junes, og var Kjøbmand selv. Han forlangte nu, at Larrard, ifølge dette Ubefalingsbrev, og ifølge hvad han paastod at have mundtligt Løfte om af Hamelen, at Larrard skulde skaffe ham et danst Skib, og at det skulde blive convoieret af en danst Delogsmand til Tunis. Hamelens Brev til Larrard var imidlertid ikke andet, end et almindeligt Ubefalingsbrev, i ganske ubestemte Udtryk. Ikkebestomindre troede Hr. Sidi Hadgi Ben-Junes sig berettiget til at fordrø denne Convoi af Vilde, og skrev ham i denne Anledning et Brev, som jeg her vil anføre for Curiositetens Skyld, da det er et mærkeligt Exempel paa Uforstammenhed. Det er dateret Barcelona, 6te Juli 1799.

„Min Herre! Jeg har den Ære at underrette Dem om min lykkelige Ankomst i denne By med flere Skibe, ladte med Korn, Olie m. m., under Convoi af tre Corsarer, Alle tilhørende Hs. Ex. Velen af Tunis, og overdraget mig ifølge min Bestilling som hans Agent og Commissionair. Min Reises Hensigt er, at indkøbe endeel Varer, som aldeles ikke findes i Veiens Lande. Først og forst talte jeg med Hr. Louis Hamelen, kongelig danst Viceconsul, i Hs. Ex. Pascha-Velens saavel som i hans Storfølgebevarer, Hr. Jusuf Coggias Navn, og bad ham skrive hertil, for at man skulde skaffe mig et stort Koffarbskib, hvortil jeg kunde indlade mine indkøbte Varer, og hvilket Skib skulde convoieres af en danst Fregat, paa Grund af Landningens Kjøbbarhed. Hr. Hamelen lovede at gøre det. Da jeg ankom hertil, talte jeg strax med Consulen her, angaaende denne Sag; men han viste mig et ganske simpelt Brev, som Hr. Hamelen havde skrevet. Da jeg altsaa seer, at denne Sidste, enten af Forglemmelse, eller af Ulyst til at ville gjøre den tunesiske Regjering en Tjeneste, ikke har holdt Ord, tillader jeg mig at skrive til Dem, min Herre, med samme Begjæring i Hs. Excellence Velens og hans Storfølgebevarers Navn, hvilken Begjæring bestaaer i, at De vil skaffe

mig et stort dansk Skib, hvis Fragt jeg skal betale, og at en dansk Fregat maa convoiere det, paa Grund af Ladningens Kostbarhed. Dersom De tilstaaer mig min Begjæring, som jeg formoder, skal jeg til Svar paa det Brev, som jeg maa bede Dem om at bære mig med, lade Dem vide naar jeg behøver dette Skib. Bemærk, at dersom De skulde negte os denne Tjeneste, vilde Hs. Er. Beien have Grund til at klage over Consul Hamelen, og muligt kunde det have ubehagelige Folger. De maa ogsaa vide, at der var ankommet til Tunis et stort dansk Skib, ladt med Lommer til Hs. Er. Beien, hvilken Ladning Hs. Er. min Herre har afflaaet at modtage, efterat den har ligget to Maanedre paa Rheben, og Hr. Hamelen blev nødsaget at udlosse den for sin egen Regning. Lad dette tiene Dem til Udvarsel. Hav den Godhed at bære mig med et Svar adresseret til den danske Consul her, til hvem jeg overgiver dette Brev. Jeg har den Ære &c.

Willes Svar, dat. 6te August fra Malaga, er affattet i de hoffligste Former. Han lykønsker først Hr. Ben-Tunes til sin lykkelige Ankomst til Barcelona, og siger dernæst, at hans Ønske, at fragte et dansk Skib for Beiens Regning, er saa billigt som muligt, hvorfor han ogsaa med samme Post vil anbefale Hr. Larrard at være ham behjælpelig dermed; men at da Handelsflibene ere privat Eiendom, kan Regjeringen ikke forpligte Skipperne til at lade sig fragte anderledes end de selv ville. Hvad angaaer Convoi, da maa han afflaae det, i hvor ondt det gjør ham, at maatte negte ham denne Tjeneste, eftersom Tunis var i Krig med Frankrig, og hans Ordre byder ham at vebliqgeholde den allerstrængeste Neutralitet. „Dette Ufflag“ — skriver Wille — „maa imidlertid være Dem saa meget mindre ubehageligt, som De selv gjør mig den Ære at sige mig, at De i Barcelona har tre af Beiens Corsarer, under hvis Convoi det fragtede Skib maa være saa sikkert som muligt. Jeg takker Dem meget for de overtalende Udvarsel, De har troet det nødvendigt at give mig; jeg vidste det allerede; men det gjør mig ondt at maatte sige Dem,

at hvor stærk en Virkning, De end har meent disse maatte gøre paa mig, er den dog ikke saa stærk, at den kan bringe mig til at afvige fra mine Ordre, hvilke en Militair maa følge saa nøiagtig som muligt. De maae endvidere tillade mig at gøre Dem opmærksom paa, at jeg ifølge Deres Brev snarere bør samle min Force i disse Farvande, end adspilte den; og endelig, da jeg seer, at Hs. Er. Pascha-Beien af Tunis har fortroet sig til Dem, ved at udnævne Dem til sin Agent og Commissionair, og at det derfor kan være, han har overdraget Dem at forlange andre Lieneser af den Souverain, jeg har den Ære at tjene, troer jeg det min Pligt at underrette Dem om, saavel paa Grund af den Interesse jeg har for, at Deres Underhandlinger maae lykkes, som fordi jeg kiender nogentunde til den Aand, som bestæler den danske Reglering, at et saadant Sprog, som det De har ført i Deres Brev til mig, sikkert ikke er det, der skulde bringe Danmark til at give efter for Deres Herres, Hs. Er. Pascha-Beiens Ønsker. Jeg har den Ære ic.

Et Brev fra Hamelen til Wille, dateret 6te Septbr., vil give os det bedste Begreb om, hvorledes Sagerne stode paa denne Tid med Tunis.

„Jeg haaber De har modtaget mit Brev af 28de Mai, som underrettede Dem om vore Sagers Tilstand. Jeg har siden været kaldt til Barbo, tilligemed den svenske og amerikanske Consul, hvor da Paschaen erklærede os, at dersom han ikke snart modtog Efterretning, angaaende de Forøringer han forlangte af vore respective Hoffer, erklærede han os Krig, og vilde da underhandle, naar han havde taget nogle Skibe. Smidlertid er han, for en Barbareff, temmelig moderat endda, med mindre man vil lade sig frømme af de Truster, som han gientager saa ofte som han finder Leilighed dertil, men til hvilke vi ere vant. Det fra Kiøbenhavn forventede Presentskib vil useilbarlig give Anledning til nye Stridigheder, dersom det ikke bringer ibetmindste Halvdelen af Beiens Forbring. Jeg har foreslået dette i forskjellige Rapporter til Grev Bernstorff, og jeg vilde ønske, at man vilde

bringe denne Sag saaledes til Ende, at den ikke mere kom frem. Krigten med Frankrig giver disse Folk meget lidt at bestille. De ere nu i Fred med Neapolitanerne, som vare de vigtigste Offere for deres Kjøbstoure, og, som Veiens Minister har sagt mig, dersom de ikke i vore Præsenter finde en tilstrækkelig Erstatning, erklære de os Krig. Indtil bedre Overbeviisning troer jeg, at det bedste Middel, til at undgaae denne Erklæring, havde været, at tale et høit Eprog i Begyndelsen, og Synet af vore Krigsskibe havde bragt Veien til saadan Estectanke, som han ikke har nu, da man neppe her vil troe, at vi have Krigsskibe i Middelhavet. Dette Lands Stilling er meget forandret paa de senere Aar. Hvert Aar tager det til i Kræfter, og uagtet den nuværende Chefs fredseltige Principer, vedligeholder han dog neppe Freden længer, end han deri seer sin Fordeel."

"I Dvermorgen vil en Eskadre af Veiens Skibe gaae til Søes, bestaaende af en Fregat paa 40 Kanoner, hvoraf kun 28 ere monterede, en Corvet paa 28 Kanoner, to Chebequer paa 26, en tredie paa 20 og en fjerde paa 16 Kanoner samt en Felukke paa 6 Piecer. Jeg vilde ønske, at de aldrig kom tilbage, da jeg altid frygter, at deres Tilbagekomst kunde blive til vor Ulykke."

"I Febr. Maaned, da han ventede Svar fra Kiøbenhavn, ved Modtagelsen af Deres Brev, hvori De meldte mig Deres mulige Ankomst, vilde Veien sende nogle Skibe til Barcelona med Varer, og sagde mig, at han ønskede et stort dansk Skib til at gløre nogle Reiser for ham. Da jeg ikke i et saa critisk Dødsblik torde aflaae hans Begjæring, af Frygt for at optære ham, sagde jeg ham, at det kom an paa hvad Skibe, der vare i Barcelonas og da jeg regnede paa Deres snare Ankomst hertil, skrev jeg til den kongelige Consul i Barcelona, at han maatte underrette Dem om mit Brevs Indhold, haabende, at denne Paastand kun var en ringe Banffelighed, naar det andet. Mellemværende jævne de sig. Da De nu ikke kom, og da Consul Larrard havde sluttet sig af mit Brev til hvad han skulde giøre, søgte han derfor Paastud til at aflaae Veiens Agents Begjæring. Da denne kom

tilbage, beklagede han sig bitterlig. Jeg svarede ham det bedste jeg kunde, men betog ham dog Lyften til at komme igjen med noget Forlangende; thi det er ikke at tvivle paa, at det Skib, som kommer med Præsenterne, vil blive fragtet for Deiens Regning. Det svenske Skib, som overbringer dette Brev, er et af dem der kom fra Sverrig forrige Aar i Juli Maaned, med Præsenter for denne Regjering, og det seller bestandig for Deien siden den Tid, saa Gud veed om dette bliver den sidste Rejse; det andet var mere heldigt og blev fri efter et Par Rejser. Det var med den største Vanskelighed at jeg skaffede Capitain Engberg fri, hvem de næsten holdt tilbage med Magt x."

Inden jeg slutter Efterretningerne om Sagerne med Tunis, maa jeg endnu tilføie, at det af Hamelen omtalte, forventede Præsentskib var Bille aldeles ubekendt. Ham var kun meldt, at et Præsentskib skulde komme til Algier.

I Algier saae det ikke stort bedre ud med vore Sager. Den sædvanlige Anledning til Stridigheder med denne Magt, nemlig den Paastand, at naar et neutralt Skib, der havde en Ladning for en algierisk Undersaat ombord, blev opbragt af en af de krigsførende Magters Capere, da skulde den neutrale Regjering betale Skadeserstatning, og det ikke alene for Ladningens Indkøbsværdi, men ogsaa for den forventede Gevinst paa den. Denne urimelige Anledning bestod ikke alene for Danmark, men for Sverrig, Holland, Nordamerika, Genua o. s. Den Bacciske Sag, som den forrige Consul Rehbinder saa uforigtig havde indladt sig paa, var endnu uafgjort. Consul Bille modtog i Begyndelsen af Aaret 1799 positivt Ordre paa at aflaae denne Forbring, men at byde Bacci en Forøring af 15—20,000 Piaastre, hvilke han kunde faae strax udbetalte, eller som en aarlig Pension af 1500 Daler Courant; men Bacci afflog det aldeles. Bille meldte atter Sagen hiem, og saalænge til herpaa atter kunde komme Svar, lovede Bacci ikke at apellere til Deiens Beskyttelse for Opnaaelsen af sin Ret. Consul Bille yttrede, i sine Breve til Kammerherre Bille, ikke saa megen Frygt for at denne Sag kunde volde en Krigs-

klæring, som at Deien muligt kunde lade sine Corsarer indbringe et Par danske Skibe, som da skulde ligge til Gidsel indtil Værdis Sag var afgjort. I Juni Maaned faldt Deien paa at forlange, at alle de europæiske Consuler skulde gøre ham nye Forøringer, i Antebning af hans Thronbestigelse, i deres Monarchers Navne, eftersom han ansaae den han havde faaet, som fra dem selv. De vægrede sig Alle, men maatte ogsaa alle give efter. Den spanske Consul gav 10,000 Piastra, og til at bestride denne Udgift solgte Deien ham underhaanden det Uhr, de Ringe, Daaser &c. som han behøvede til Forøringens Bestridelse. De samme Kjøbbarheder bleve atter solgte til den hollandske, svenske og danske Consul; denne sidste vægrede sig længe, men da Deien tilsidst erklærede ham Krig, og gav Ordre til, at Corsarerne om 20 Dage skulde indbringe danske Skibe, og endvidere Consulens Instrux løb paa, under saadanne uforudseelige Omstændigheder, at rette sig efter hvad de andre Consuler gjorde, saa maatte ogsaa han give efter, men slap dog med 5000 Piastra. Den svenske Consul Scholdebrand, der var bleven a,lost af sin Broder i Algier, medtog Deiens Commiission, at fragte et svensk Skib for hans Regning, som skulde bringe hans Ambassadeur til Constantinopel. Men i det Sted fragtede han et dansk, og den danske Consul Hoppe i Malaga hjalp ham heri og forsynede ham med en Attest, at der ingen svenske Skibe af den forlangte Størrelse befandtes hverken i Malaga, eller i de andre nærliggende spanske Havne. Da dette Skib kom til Algier, blev Wille ligesaa forundret over Hoppes besynderlige Hjælpsomhed imod en fremmed Nation paa sin Egens Bekostning, som han blev fortørnet paa den svenske Consul Scholdebrand. Det var i Sandhed hellerikke rigtig handlet af denne; thi han vidste af egen Erfaring, at et saadant Skib, naar det først var i Deiens Klor, maatte seile Gud veed hvort længe for hans Regning, og at han altid overlod vedkommende Consul at betale. Det danske Skib blev imidlertid fundet for lille til at gaae til Constantinopel. Deien fikkede det derfor efter en Ladning Salt til Ivica, og lod det derefter seile; men paa Fragtens

Betaling eller nogenformhelst Godtgjærelse var som sædvanlig ikke at tænke.

Under 20de August meldte Consul Wille til Kammerherre Wille, at en spansk Courer var ankommen til Algier, og havde haat Breve med fra Cartagena til ham, men at da en engelsk Krydser havde jaget den, havde Coureren kastet sin hele Postfæl overbord. Deren var bleven saa vred over ingen Efterretninger at faae, at han hrax havde jaget Coureren til Søes igien efter o idre Breve. Ogsaa Wille var bleven stuffet ved dette Tilfælde; thi de tre Maaneders Frist, til Svaret om Bacris Fordringer skulde indløbe, var forbi, og han formodede med Grund, at de Depescher, der havde været i Postfælken til ham, indeholdt det forventede Svar fra Regjeringen.

Saaledes stode altsaa Sagerne med de barbariske Magter. I et Brev af 3die August, til Grev Schimmelmänn, udvilede Wille meget alvorlig sin Anskuelse heraf. Han forklarede hvor nødvendig det var, for den danske Handels Interesse, at giøre Ende paa Krigene, enten ved at give efter, eller ved at bryde overtært; men at denne bestandige Udsættelse var paa den ene Side at irritere Gemytterne og bringe Fordringerne end hoiere iveiret, paa den anden at vække Miscredit for Flaget, da det aldrig kunde undgaaes, at disse Stridigheder og deraf flydende Trusler om Krig maatte blive bekendt paa de forstieilige Handelspladser. Ligesom han havde ønsket at modtage bestemt Ordre om, at afgiore Beien af Tunis's Fordringer, saaledes vilde han gierne, at Regjeringen havde befalet ham, at gaae til Algier med det nye udsendte Presentskib, for at benytte dette heldige Tidspunkt til, ligesom isier, paa een-gang at afgiore Bacris Fordringer; men tillige kunde han ikke undlade at bemærke, at det var ham om at giøre, i Tilfælde det kom til Brud med en af disse Magter, da at være i god Forstaelse med den anden, for hos den at kunne forsyne sine blokerende Skibe med Vand og Provisioner. I samme Brev beklagede han sig ogsaa over, at de danske Skibe, som vare blevne opbragte

af Tripolitanerne, deri selv vare Skyld, efterfom der aldrig havde manglet Convoier langs den spanske Kyst.

Efterat Ville d. 30te Juli femte Gang forgiæves havde prøvet paa at bringe den samlede Convoi ud af Strædet, overlod han d. 3die August Naiaden alene dette Arbeide, og vendte med Hvide-Ørn tilbage til Malaga, hvor hans Nærværelse i flere Pensender var nødvendig. Vi erindre, at Triton var kompen ind til Malaga, efter at have afleveret sin Convoi til Midelven, og at denne Fregat skulde sendes hjem sidst i August Maaned. Midelven krydsede ogsaa forgiæves for at komme Strædet ud med sin Convoi, og drev endog østenfor Malaga. Den 15de kom Naiaden ind til Malaga med Convoien, efter saaledes forgiæves at have krydset i 14 Dage. Krieger meldte, at han paa dette Togt havde været saa heldig at tage to danske Skibe tilbage fra engelske Kapere, og at dersom en tyk Taage ikke heldigviis havde lettet sig, var det lykkelig en anden engelsk Kaper at tage et Skib ud af hans Convoi. I et Brev af 17de August skrev Ville i denne Anledning til Bernstorff, at Glæden over, at de franske Kaperses Antal astog, paa Grund af den ringe Udflugt de havde til at giøre Priser, blev meget formindsket ved den store Mængde engelske Kapers, som nu udrustedes fra Gibraltar. „Følge Deres Ordre af forrige Aar, vedbliver jeg at anbefale mine underhavende Chefer at gaae saa forsigtig til Værks som muligt, for at undgaae Uenighed med de krigførende Magters Skibe, saa meget som dette lader sig forene med Kongens og Flagets Ære; men jeg tilstaaer, deri at være enig med de Pr. Chefer, at dette er meget vanskeligt at vedligeholde, thi endskiøndt vi ikke ere i Krig med Nogen, ere vi desuagtet af Alle betragtede med Uvillie og Skinsyge, og de benytte al mulig Ligt og Underfundighed for at skade os, med saa meget mere Uforstamnenhed, som de stole paa vor Raadcholdenhed imod dem, da de see, at vi ikke straffe dem for deres Dristighed og gientagne Angreb paa vor Nations Skibe og Eiendom.

Den 21de August Lettede Naiaden atter med Convoien,

som nu, den Deel iberegnet, som var under Nidelsvens Beskyttelse og for Diebliffet var dreven østenfor Malaga, var voyet til et Antal af 57 Skibe. Den 22de gik Triton under Seil for Riobenhavn, medhavende et Skib under Convoi, der var bestemt til Hamborg. Det er en Kiendsgierning, som, om den end ikke er et afgjørende Beviis, dog kaster nogen Mistanke paa vore Koffardimænd, at saa mange stedse benyttede Convoierne inde i Middelhavet og Strædet ud, og saa saa vilde gaae hjem med dem. Med Triton gik den syge Raas hjem, men døde ved Ankomsten paa Riobenhavns Rhed.

Nidelsen passerede Malaga samme Dag, og den 23de gik de alle Strædet ud. Nidelsen blev da affendt til Gibraltar, for atter at tage Convoi østerefter. Naiaden forlod sin Convoi, 56 Seilere stærk, 7 Mile vestenfor Cap-Spartel og satte Cours for Cadix med eet Skib. Et Skib af Convoien, som uagtet Kriegers Signaler vedblev at forcere Seil og satte Strædet ind om Natten, hvorved det var kommet 3 Mile forud, blev ogsaa ganske rigtigt taget af en fransk Kaper og bragt ind til Algeziras, uden at Krieger kunde forhindre det, da han ikke torde forlade den øvrige Deel af Convoien, og Skibet var bragt i Sikkerhed under de spanske Kanoner, førend han kunde komme op.

Den Mission, som Wille selv havde paataget sig med Hvide-Ørn, at gaae til Cadix og tage Convoi derfra, havde han, da Tiden trak saa langt ud, overdraget Krieger med Naiaden. Uagtet den specielle Tilladelse, som skulde udvirkes fra Madrid, for at en fremmed Orlogsmænd maatte opholde sig i Cadix-Havn, endnu ikke var indløben, skøndt derom flere Gange og længe i Forveien var skrevet til den danske Minister, Kammerherre Schubart, saa, da den var i Vente, tillod Gouverneuren med megen Forekommenhed Krieger at have Samqvem med Land. Men da Tilladelsen endnu ikke indløb med Posten, Dagen efter Naiadens Ankomst, blev det Krieger betydet, at han maatte lægge sig uden for Studvidde fra Fæstningen. Han lettede da strax for at gaae bort med det samme, medtagende en norsk Brig, som vilde til

Malaga. De andre af Consulboom anmeldte Skibe havde ikke villet oppebie Convoien og vare tidligere affeilet. Med denne Brig og to andre danske Skibe, som Krieger mødte i Soen, kom han udenfor Gibraltar d. 2den September, hvor han mødte Wille med Hvide-Ørn, der var gaaet fra Malaga den 31te August. Wille gav ham da Ordre, at fortsætte sin Reise til Malaga med Convoien. Han ankom der d. 4de, og efter at have fyldt Vand og provianteret, lettede han atter d. 11te med 4 svenske Skibe, som han bragte ind til Gibraltar d. 14de. Krieger meldte da, at Nidelveen var kommen ind til Malaga med sin Convoi fra Gibraltar den 11te September.

Den 15de Septbr. ankom Capitain van Doctum med Fregatten Havfruen og hele dens Convoi til Gibraltar, efter 36 Dages Reise fra Flekkersø. Paa denne Reise havde han mødt adskillige engelske Convoier, men intet Mærkeligt var passeret, undtagen at han d. 12te Septbr. under Cap St. Vincent havde optaget i sin Convoi en dansk Hukkert, som havde havt en besynderlig uheldig Stiabne. Under Texel var den bleven taget af en engelsk Orlogsmand og indbragt til Yarmouth, men derfra frigivet efter saa Dages Forløb. Paa Hviden af Cap Spartel blev den atter tagen af en engelsk Skonnert, som vilde bringe den til Lisabon, men undervejs mødte de en stor fransk Kaper, som tog den tilbage og nu skulde den været bragt ind til St. Lucar, men paa Hviden af Cadix kom en engelsk Lettre of Marque, som tog den fra Fransmanden, og satte en Priismester derombord; da var det, at v. Doctum mødte ham, og da Papirerne vare i Orden, tog han Priismesteren ombord i Havfruen og Hukkerten i sin Convoi. Da de kom ind til Gibraltar forlangte den engelske Domstol „Salvage“ Penge, som beløb sig til $\frac{1}{3}$ eller $\frac{1}{4}$ af Ladningen. Denne Fordring understøttede Admiral Duckworth, som paa den Tid commanderede. Wille fandt den vel grundet paa Vilighed, men forlangte dog Admiral Duckworths skriftlige Erklæring, at han, hvis Skibet vilde seile med Convoien, agtede at skyde paa denne, da Skibet horte til den og laa under Fregattens Kanoner.

Denne Erklæring gav Admiralen, hvorefter Bille troede at have gjort, hvad der stod i hans Magt, og udleverede Skibet.

I denne Anledning beklagede Bille sig meget til Holmens Over-Equipagemester, over det bestandige Uheld han havde havt i sine Requisitioner paa Signalflage, saavel paa nye at udsendes, som paa at de Orlogsmænd, som udsendtes for at underlægge sig hans Commando, maatte beordres at antage samme Flagorden, som han havde bestemt for Eskadren og som fulgtes ved Convoien. „Uden dette“ — skrev han til Commandeur Kierulff — „er det umuligt at opfylde Collegiets Ønske og Ordre, at kunne aflevere Convoier i Søen fra den ene Commanderende til den anden. Havde Capt. v. Doctum været meddeelt min Flagorden, saa havde Maiaden d. 15de Septbr. kunnet modtage hans Convoi udenfor Gibraltar, og derved et dansk Skib været frelst, som de engelske Domstole lagde Beslag paa saasnart det kom under Fæstningens Kanoner, fordi det havde været taget tilbage af de Engelse fra en fransk Kaper.“

I Havfruens Convoi var Presentskibet Minerva til Algier. Dette var der udtrykkelig Ordre for at convoiere lige til dets Bestemmelse. Havfruen afgik derfor med det d. 17de September. Maiaden og Hvide-Ørn gik med Resten af Convoien, 7 Skibe, til Malaga. Den 18de mødte de Nidelven, kommende fra denne Havn, for at søge Bille, og den 19de kom de samlede ind til Malaga. Herfra blev Nidelven expederet d. 26de Septbr. med 6 Skibe, til Barcelona, og Maiaden d. 27de med 4 Skibe til Genua. Disse vare for det meste alle udkomne under Havfruens Convoi, og kunde virkelig altsaa ikke klage over langsom Befordring med Bespyttelse af Orlogsmændene. I sin Ordre til Krieger og Holsten anbefalede Bille dem megen Agtpaagivenhed med de barbariske Magters Krydsere, da det var at befrygte, at de, paa Grund af Regieringens Afslag paa deres ublue Fordringer, kunde være beordrede at opbringe danske Skibe. Det var derfor Chesferne ikke længer tilladt, at lade barbariske Krydsere nærme sig Convoierne, og at lade Handelskibene forevise tyrkiske Paser.

Krieger havde Ordre, dersom han fandt Genua blokeret af de Engelse, da at gaae strax til Livorno, og derfra tage Convoi med sig Strædet ud. Men desforuden medtog han en luffet Ordre, at aabne naar han var kommen til Søes fra Livorno, hvor han kun maatte opholde sig 8—10 Dage, og denne bød ham at anlobe Mahon, hvor han da skulde forefinde nærmere Forholdsordrer, hvad enten han strax skulde fortsætte sin Reise med Convoien, eller han muligt skulde støde til Ville under Algier, hvilket maatte afhænge af Sagernes Gang med denne Magt. Det der havde givet Anledning til disse Forholdsregler var følgende Brev, dateret 24de August, fra Grev Bernstorff:

„Ds. Høvh. er allerede, ved min Skrivelse af 27de Juli, foreløbig underrettet om den mielige Forstaaelse, som efter den sidst indløbne Rapport fra Consul Vile i Algier synes at herste inellem Danmark og den derværende Regjering. Grunden hertil ere de Fordringer, som Jøden Mardochei Vacci troer at kunne gjøre gjældende i Anledning af hans Andeel i 2 under dansk Flag opbragte og priisdomte Ladninger, hvis fulde og efter høist mulige Fordeel beregnede Beløb han paastaar sig udbetalt, og om hvis Erholdelse han gjør sig saameget sikkere Paab, som han ogsaa under denne Dei har vidst at forskaffe sig samme Indflydelse, som den han allerede besad under den forrige. Skiondt man nu er langt fra at erkiende det Princip's Rigtighed, hvorefter Flaget gøres ansvarligt for de under samme flete Opbringelser, har Hs. Majestæt dog, af vigtige Aarsager, i sin Tid ladet tilbyde Jøden Vacci en Affindelses Sum, dog under den Betingelse, at den aldeles ikke maatte ansees som noget Beviis paa, at bemeldte ubillige Princip af Danmark blev erkiendt, og de af Consul Rehbinder over denne Gienstand begyndte Underhandlinger (hvorved han dog meget har overstredet de ham givne Forholdsregler) ere af hans Efterfølger blevne fortsatte. Men uagtet alle anførte Grunde vedbliver Jøden Vacci sin Paastand, at erholde den fulde Sum udbetalt, og d. 10de Mai sidstleden har Marineministeren i Algier, som det synes efter Deiens Ordre, forelagt Consul Vile

en bestemt Termin af 3 Maaneder, til herover at indhente Svar fra Danmark, efter hvis Forløb han troede at de algeriske Corsarer fik Ordre at opbringe danske Skibe. Alle Midler, til at bilægge denne Sag i Mindelighed, synes følgende at være udtømte, og intet at være tilbage uden Valget imellem en ubetinget Eftergivenhed eller et peremptorisk Afslag; men da det første vilde paadrage os mange flere og uberegnelige Fordringer af samme Natur, og en altfor vidt drevnen Eftergivenhed desuden ikke sikker os Freden med de barbariske Stater, saa har Hs. Majestæt af disse Grunde allernaadigst befalet mig at tilkiendegive Ds. Høvh., at De, ombord paa en Fregat, og om det, for sikkrere at opnaae Penslygten af Deres Sendelse, skulde anses nødvendigt, under Geleide af saamange armerede Skibe, som fra den nødvendige Vestyttelse af vor Skibsfart kunde undværes, usfortøvet maae begive Dem til Algier, for der, i Forbindelse med den kongelige Consul, paa en peremptorisk Maade at erklære, at Hs. Majestæt ikke under nogen Betingelse vil bevilge de af Jøden Bacri frembragte Fordringer, at Allerhøifstamme, i Betragtning af den af Consul Rehbinders, skiondt dertil ubefoiet, udstedte Verel, endnu var bered til at indvillige den allerede tilbudte Affindelsessum, der dog ikke maa overstige 20,000 Piaastre kortes, imod at Jøden Bacri aldeles afstaaer fra sin formeentlige Ret til nogen videre Fordrings Formerelse; men at Hs. Majestæt paa ingen Maade erkiendte bemeldte Fordringer som grundede i nogen Ret, og altsaa fra Deiens Side ventede en bestemt Erklæring, om han vilde unddrage Jødens Fordringer sin Understøttelse, eller i Medhold til sine Trusler agtede at afbryde den bestaaende vensfabelige Forstaelse med Danmark, i hvilket sidste Tilfælde Ds. Høvh. beordres at tage Consulen ombord og strax at begynde Siendtlighederne."

„Endskiondt jeg troer at kunne forudsee, at den sidste Present, som Deien har aftvunget Consulen (see Pag. 282) og det allerede længe afeilede Presentskibs Ankomst til Algier ville tiene til at formilde Deiens Tænkemaade, og gjøre ham meri

tilføielig til at anføre fredelige Forslag, og det desuden neppe er at formode, at enten Jøden Bacri tør for sin private Interesses Skyld lade Sagen komme til det Yderste, eller at Deien for hans Skyld vil udsætte sig for et umiddelbart Fredsbrud, saa tror jeg dog ikke noksom at borde anbefale Dem og Consulen, som De derfor ville behage at raadføre Dem med angaaende de locale Omstændigheder, al mulig Forsigtighed, især i Henseende til Consulens personlige Sikkerhed, som efter de nyeste Exempler, man har seet i Algier, ikke synes at være ganske uden Fare. Hø. Majestæt forlader sig isvrigt paa Ds. Høbhøds Nidkiærhed og Klogskab, og venter sig deraf de meest forønskede Følger."

Wille besluttede at oppebie Havfruens Tilbagekomst fra Algier forinden han gik derhen. I et Brev af 2den October til Bernstorff skrev Wille, at ifølge hans Anskuelse vilde den kraftigste Maade, at føre Krigen, være, at blokere deres Havn; men da de Engelse i den Tid havde megen Samkvem med Algier, og bleve derfra forsynede med Levnetsmidler, ønskede han at vide, om han skulde erklære Havnen blokeret og da handle i Overensstemmelse med Tractaterne. Indtil Resolution paa dette Spørgsmaal maatte indløbe, agtede han blot at bevaagte Havnen saa godt som muligt, uden at giøre nogen Erklæring. Svaret herpaa var af 9de November, men indløb først da Sagen med Algier var afgjort. Det lod paa, at Havnen skulde erklæres blokeret, og de Rettigheder, som Tractater og Folkeret tillode, udøves; dog skulde han lade engelse Skibe, som vilde hente Provisioner, frit passere, men dette var ikke at forvente, da Englands Affairer med Algier heller ikke stode paa nogen god Fod.

Tiden, inden Havfruen kom tilbage, blev imidlertid ikke ubenyttet. Wille gik Strædet ud med en Convoi af 22 Skibe, fra hvilke han skilte sig d. 5te Octbr. og kom da tilbage til Malaga d. 9de. Han fandt ikke Havfruen, som han havde haabet, men derimod en Collegii Skrivelse af 7de Septbr., som meldte ham Briggen Blommens Udsendelse med Convoi fra Fleckers, under Capitain-Lieutenant Wotsfeldts Commando.

Skiondt syg og ofte sengeliggende, foretrak Wille dog stedse at blive ombord i Hvide-Ørn, under hele sit Ophold i Malaga. Den 18de gik han atter Strædet ud med 14 Skibe, og kom tilbage den 21de. Tre danske Skibe tog han under Convoi i Strædet, og bragte dem forbi Malaga.

Paa denne Tid indløb Rapport fra Baron Holsten, fra Barcelona, hvori meldtes, at dertil var indkommen en dansk Brig, som havde været opbragt af Tripolitanerne til Algier, men var bleven frigivet paa Capit. v. Dockums Reclamation, og nu havde den været under Havfruens Convoi til Mahon, hvor denne Fregat var lobet ind for at holde Qwarantaine. v. Dockum kunde altsaa ventes hver Dag. Imidlertid ville vi følge Nidelsen paa dens Reise til Barcelona. Han kom dertil den 10de Octbr. om Aftenen, med de 6 Skibe under Convoi. Her fik han Underretning om, at der laae 8 danske Skibe i Salou og 10 i Alfaques, hvilke sidste af Frygt for Tripolitanerne ikke torde løbe ud. Holsten besluttede derfor at anløbe det sidste Sted. Den 5te gik han derfor fra Barcelona og kom d. 6te til Salou; men fandt her kun 3 danske Skibe, da de andre vare gaarde til Alfaques for at completere deres Ladninger. Den 9de gik han fra Salou, kom d. 12te til Alfaques, gik atter derfra d. 14de og kom med 15 danske og 2 svenske Skibe til Alicante d. 17de October. Her fik han kun eet Skib under Convoi, efterlod derimod et andet, og gik altsaa med 17 Skibe derfra Dagen efter, for at gaae Strædet ud. Han havde paa denne Tour meget haardt Veir af vestlig Wind og svær Sø. Af Baron Holstens Rapport om denne Reise udbrage vi følgende Passager.

„Den 26de October fik vi østlig Wind; mødte den engelske Centre-Admiral Duckworth med endeel Skibe og Convoi, gaaende osterefter. En Fregat, Penelope, Capt. Blackwood, fik Ordre at holde ned til mig. Jeg gav ham Underretning om Convoien, hvorfra den kom, og dens Bestemmelse. Han forlod mig og søgte sin Admiral, hvorpaa jeg med Convoien fortsatte min Cours. Noget Tid efter bemærkede jeg, at samme Fregat gjorde Jagt

paa os; han løb mig paa Siden og sagde, at Admiralen havde grundet Mistanke til de to svenske Skibe i Convoien, og at han havde Ordre at eftersee disse to Skibes Papirer; holdt derpaa hen til begge Skibene, som vare mig nær paa 4—5 Rabbellængder. Jeg holdt efter, imellem Fregatten og de svenske Skibe. Fregatten satte sit Fartoi ud og sendte det ombord, hvorpaa jeg beordrede Premier-Lieutenant Stibolt, med mit Fartoi at gaae ombord paa de svenske Skibe, tage Skipperne med deres Papirer med sig, og selv bringe dem ombord paa den engelske Fregat, hvilket han udforte. Da nu Papirerne vare overeensstemmende med Anordningerne, og bleve efterseete meget løseligen, saa tilkiendegav Lieut. Stibolt den engelske Capitain hvorledes denne Examination maatte være mig krænkende, og at jeg var ansvarlig for Ladningernes Retmæssighed, og vilde forsvare dem til det Yderste, ligesom danske Skibe. Den engelske Capitain gav til Marsag, at de mistænkte de svenske Skibe at gaae for fransk Regning, og at han endnu troede at disse Mænd gik til Brest, endskiondt Papirerne lode anderledes. Da den ene af dem havde heist et blaat Flag med et guult Kors i Piørnet (hvorfor han blev irettesat) hvilket Capit. Blackwood ikke kiendte, og den anden var armeret, det vil sige med 4 smaa Stykker af Jern og 18 af Træ, saa ansaae han dem for Spaniere, der søgte Beskyttelse. Admiralen og han vare desuden aldeles uvidende om, at de danske Orlogsmænd gave Convoi til de svenske Handelskibe. Jeg fortsatte derpaa Coursen med den samlede Convoi."

Den 14de November om Aftenen Kl. 10½, indenfor Strædet, observeredes 4—5 Skud ved de agterste Skibe, endskiondt Convoien var godt samlet; jeg dreiede da til Vinden og opdagede nu en Cutter i Convoien, efter hvilken jeg skød et skarpt Skud. Denne Cutter tilligemed en Brig havde nodt Skipper Baagsholt, forende Skibet Hagen Udelsteen, til at komme ombord til sig med Papirerne. Jeg holdt paa Siden af dem, og tvang dem til at løsgive Skipperen med hans Papirer. Da det var Nat, er jeg uvis om det var franske eller engelske Kapere; men da jeg

frøgtede det var en List for at Lokke mig fra Convoien, overlagt med andre Raperer, tog jeg Skibet Hagen Adelssteen, der desuden var den fletteste Seiler, paa Slæbetoug, og slæbte ham da til henimod Cap Spartel, da Kabelletoget sprang, hvorved vi mistede 40 Favne af et 6 To. Toug."

Om Morgenen d. 15de Nov. forlod Holsten sin Convoi 5 Mile vestenfor Cap Spartel; ved succesfiv Af- og Tilgang underveis var den voret til 25 Seilere, hvilke Holsten saae i Sikkerhed. Det var taaget og meget haardt Veir. I Fortsættelse af Rapporten siger han: „Den 18de, i Stille, saae vi en engelsk Raper og ved Siden af ham en Brig. Da jeg holdt ned til dem, underrettede Raperen mig om, at han havde taget dette Skib under dansk Flag, hvortil det var uberettiget. Jeg beordrede ham at bringe mig Papirerne paa Siden, da jeg ingen Samqvem vilde have med dem, for at undgaae Quarantainen. Raperen underkastede dette Skib min Bedømmelse. Ved at eftersee Papirerne fandt jeg, at der var intet dansk uden Flaget og Skipperen, ved Navn Klein og bosiddende paa Sylt. Skibet var en engelsk Priis, solgt i Malaga; det havde intet latinsk eller tyrkisk Sops, var ladt og havde ingen andre danske Folk end Skipperen; Styrmanden og flere af Mandstabet vare Spaniere, Resten Italienerne. Da Raperen havde Patent, saa ifølge den 20de §. i Tractaten med England, og Rescriptet af 3die Juli 1799, hvorpaa jeg ifølge Hr. Kammerherrens Ordre af 30de Marts skal være særdeles opmærksom, troede jeg ingen Protection at kunne tilstaae dette Skib, men tillod Raperen at underkaste det Domstolene i Gibraltar. Vel har Consulen i Malaga givet ham Attest; men herved hæves ikke Anordningerne. Skibsføreren tilstod, at han skulde til Bristol, endskjøndt Papirerne lode paa Altona, og under hans Navn var baade Skib og Ladning. Selv var han nylig kommen fra Algeziras, hvor han var opbragt som Styrmand, og eiede ikke en Stilling. Jeg vil lofselig anmærke, at dette Skib var ladt i Malaga af den største franske Raperudreder, hvis Raper havde taget det, saa at der er største Sand-

synlighed for, at Skib og Ladning ere hans, og folgelig spanff Eiendom. Paa denne Maade haaber jeg at have opfyldt de mig givne Befalinger; idetmindste har det været min Hensigt, at overbevise Enhver om den Retfærdighed, med hvilken Danmark søger at protegere sit Flag. Den 19de November løb jeg ind til Malaga, hvor jeg lagde inden for Molen, for at proviantere og fylde Vand ic.“

I Anledning af denne sidste Tildragelse skrev Vilde saaledes til Admiralitetet under 9de December:

„Da det kongelige Collegium af Cap. Lieut. Baron Holstens egen Rapport er underrettet om, hvad der er hændet ham paa hans Expedition fra Barcelona og Strædet ud med Convoi, samt tilbage til Malaga, skal jeg alene omtale den Pasage, da han maatte opgive et Skib under dansk Flag til Domstolene i Gibraltar, ikke saameget for at beskrive det høie Collegium, hvor ubehageligt det er at være Beskytter for sin Nations Flag, og dog offentlig at maatte tilstaae, at der begaas Ulovligheder derunder, som for at bevidne hvormeget det er imod mit Ønske, Raad og Vidende (thi nærmere kan jeg ikke komme en Consul) at Consul Hoppe, der dog nyder alle Rettigheder som dansk Consul i Malaga, har givet et saadant Skib Certificat. Han har flere Gange forespurgt sig hos mig, om han torde giøre det; men aldrig er noget Skib gaaet hjem med Ladning fra Malaga, som ikke var i fuldkommen Orden, saalænge jeg laa der. Consul Hoppe troer sig meget sikker ved det, at han har taget et Beviis af Skipperen, at han intet Ansvar skulde have, naar han blev opbragt: dette vidner noksom om, hvormeget han selv erkender Urigtigheden af sin Handling; men for at Flaget compromitteres, har han ingen Forsikkring kunnet tage.“

Den 24de October kom Havstuen tilbage paa Malagas Bugt. Af hans Rapport til Vilde udbrage vi Følgende: Han ankrede d. 23de September paa Algiers Bai med Presentskibet. Consul Vilde kom ombord til ham og bad ham om at gaae i Land for at hjælpe sig i at udvirke, at Deien ikke skulde fragte

Præsentfisket til at gaae til Constantinopel. Til den Ende bleve de enige om at foregive, at v. Doctum havde Ordre at bringe Præsentfisket tilbage til Eskadren, ved hvilken det skulde blive som Transportfisk. Den 24de havde v. Doctum Audiens hos Deien. Hø. Excellence var vel ikke ganske tilfreds med de tilsendte Præsentter, der i Værdi langt fra vare hvad han havde ventet; men den Omstændighed, at de Danske vare de første der betalte denne Untrædelses Tribut, gjorde at han dog var taalelig godt stemt for os Danske; ja han lod endnn paa v. Doctums Begjæring det ovenomtalte, af Tripolitanerne opbragte, danske Skib strax sætte i Frihed, og skrev et Brev til Paschaen af Tripolis, hvori han erklærede denne, at han vilde ansee ham for den største Erover, dersom han vedblev at lade danske Skibe opbringe. At Paschaen ikke meget ændsede denne Trusel ville vi senere hen erfare. Hvad Præsentfiskets Befragtning angik, da lod Deien sig tilsyneladende nøie med den af v. Doctum givne Forklaring, og Aftalen blev, at denne skulde gaae til Port Mahon for at udligge sin Quarantaine, og da komme tilbage for at tage Skibet med sig. Men Hovedspørgsmaalet, den Vaccriske Sag, blev ligesaa lidt afgjort ved denne Leilighed, som før. Deien erklærede, at Gielden var nu til ham og ikke til Vaccri, efter som den var overtagen af Skatkammeret som Betaling for Summer, Vaccri skyldte den algierste Regiering. Deien fordrede den derfor betalt, og gav 4 Maaneders Frist for at erholde Svar fra Danmark, efter hvilken Tid han erklærede at ville gjøre sig betalt med danske Skibe. Paa v. Doctums Forestilling, at Vaccri havde maattet holde sig til den engelske Regiering, eller ogsaa afsurere sin Ladning, svarede Deien, at dette sidste var aldeles imod de tyrkiske Love. Kort, Sagen blev in statu quo, og v. Doctum forlod Algier d. 26de, medhavende den danske Brig under sin Convoi. Den 29de, under Mallorca, mødte han en 16 Kanons Brig, der tonede algierst Flag og løb Fregatten saa nær forom og i Læ, at de derombord troede den vilde entre dem. Det var ikke første Gang, at Uge-

rinerne havde prøvet et saadant *coup de main**), og muligt havde han villet snappe Convoibriggen bort, men han fandt Havfruens Batterie stillet paa sig, og dens Mandskab klar til at afslaae Entring, og indlod sig derfor paa intet videre. Den 30de kom v. Doctum ind til Mahon og fik 14 Dages Quarantaine. Medens han laa der, kom Lord Nelson derind med sit Skib, Foudroyant, og en Fregat. Den 14de Octbr., da Quarantainen var udløben, gik Havfruen atter til Søes; kom under Algier d. 16de, men erfarede her til sin Forundring, at Deien atter havde betænkt sig og tilbageholdt Skibet Minerva alligevel, for at sende det til Constantinopel. For ikke at faae ny Quarantaine, modtog han ingen af Consul Billes Breve, men satte strax Cours for Malaga, hvor han ankom d. 24de October.

Forholdet med Algier var altsaa ikke forandret. Den evindelige Bacriste Sag stod steds aaben; men den danske Regjering's Beslutning var bestemt, og Bille havde positive Ordre for sig. Han ilede derfor med at udføre dem. Til den Ende tog han Forholdsregler for at Naiaden skulde komme til ham under Algier, idet han ikke alene efterlod Ordre til Krieger i Malaga, om strax at søge ham under Cap Pescador, men ogsaa opfatte en ligelydende Ordre, som skulde indsendes til Port Mahon, naar han tilligemed de andre Fregatter kom der udenfor. Til Midtvejen efterlod han Ordre, at den skulde forlade Malaga d. 24de Novbr., naar Posten var kommen, og gaae til Mahon, medtagende alle Breve til Skibene og afvente nærmere Ordre. Det var nemlig med den Post, der ankom d. 24de November, at Bille kunde vente Svar fra Bernstorff paa sit Brev af 2den October. Til Briggen Glommen efterlod han ligeledes Ordre, at den skulde forblive paa Stationen ved Malaga, og steds give Convoi Strædet ud, naar flere Skibe havde samlet, men for det første ikke østerefter.

Det var da Billes Hensigt, at lade de to store Fregatter

*) Saaledes havde de nylig erobret en portugisisk Orlogsbrig paa 16 Kanoner, med en Chebræ, der nærmede sig under neapolitanst Flag.

krydse udenfor Cap Pescador, og saalidt i Sigte af Algier som muligt, da han for det første ikke ønskede man skulde vide, han havde flere Skibe hos sig, end Hvide=Ørn, med hvilken han vilde løbe Ind paa Bugten for at underhandle. Til den Ende maatte de heller ikke tone danst Flag for Seilere, men helst engelsk.

Den 27de Octbr. forlod Wille med Hvide=Ørn og Havsruen Malaga, og var den 1ste Novbr. udenfor Mahon. Raiaden var der ikke; men da i en svær Byge begge Fregatternes Seil staaede, og Vinden med stiv Kuling var imod til Algier, løb de ind i Havnen og sloge nye Seil under. Hvide=Ørn istak nye Touge. Wille efterlod en ny Ordre til Raiaden, strax at komme til ham under Algier, og der holde det krydsende i 8 Dage. Ifald den ikke saa noget til ham i denne Tid, eller fik anden Ordre, skulde den vende tilbage til Mahon. Den 3die Novbr. gik Wille atter ud. Den 5te, under Algier, gjorde han Signal til Havsruen, ikke at rette sig efter den Commanderende, og løb saa ind og ankrede paa Baien. Her holdt han ud i 9 Dage med stormende Veir af Norden Vind, der er en brat Læger paa Kysten. Skiondt med 3 Ankere i Bund, drev Hvide=Ørn hver Dag lidt nærmere Land. Hvad han udrettede i denne Tid, og hvorledes det lykkedes ham at opfylde Regjeringens Ordre, see vi bedst af følgende Rapport med Bilage, som han indsendte til Grev Bernstorff, dateret: under Seil, imellem Algier og Port Mahon, d. 15de Novbr.

„Herved har jeg den Ære at melde Hr. Greven, at ifølge Hs. Majestæts allernaadigste Befaling, som jeg modtog i en Skrivelse fra Dem, dateret 24de August, har jeg været for Algier, for om muligt at jævne den Misforstaaelse, som paa nogen Tid har havt Sted imellem Danmark og Algier. Den 5te ds., om Morgen, efterat jeg havde beordret Capt. v. Doctum at holde det krydsende 5—6 Mile nordensfor Cap Pescador, Løb jeg med Hs. M. Fregat Hvide=Ørn ind og ankrede paa Algiers Bai. Til Consul Wille, der indsendt sig strax ombord, overleverede jeg Hr. Grevens Brev, samt gjorde ham bekendt med mit Erinde. U

ham erfoer jeg, at 13 Corsarer vare i Soen, hvilket jeg ansaae for en lykkelig Omstændighed for min Underhandling. Ifølge Consulens Vnske var jeg den Gte, uagtet min svagelige Helbreds-tilstand, til Audiens hos Deien, samt havde Conference med Premier og Marineministeren (Wekelhardy)."

„Deien, som er i hoi Grad hengiven til Vellyst, bryder sig ikke om Regieringen, men er stolt og despotisk, og dertil meget indskrænket. Han raabte stedse under hele Audiensen: „Ikke fortælle saameget; betal 50,000 Piastra, saa blive vi Venner; hvis ei da Krig, Krig!“ Den første Minister styrer Deien, men er selv aldeles i Fodernes Sold, ligesaa er Wekelhardy, endskiøndt denne virkelig fortjener Navn af en sindig og fornuftig Mand. Foden Baccari ligger for nærværende Dieblit syg, og kan nok ikke leve; derimod har han en Compagnon, ved Navn Busnah, som er meget gjældende, og man kan med Visshed sige, at han regierer Algier. Med ham havde jeg en lang og vigtig Samtale i Consulens Huus; jeg prøvede alle mulige Maader for at faae ham til at frafalde, men alt var forgiæves. Han vilde ikkun paa den Betingelse, at herefter Algerinerne skulde kunne tage og consistere alle danske Skibe, som havde fiendtlig Ladning. Uden det, meente han, at det danske Flag ikke kunde være frit for Ansvar, naar det havde Ladning inde for algierst Regning. Endelig sagde jeg ham, at det var det sidste Dieblit, jeg indlod mig med ham, og spaaede ham, det vilde koste hans Hoved, naar jeg tog Deiens Corsarer, hvilke ufeilbarligen maatte falde i mine Hænder; men han loe heraf og sagde: Den algierst Regiering havde af ham modtaget Fordringen, som god Betaling, og at det nu var Deien, vi havde at gjøre med.

„Den 7de lod jeg endeel Officierer gaae i Land, for at betrygge min Plan. Ved Hiælp af dem fik jeg endeel Kostbarheder ombord, som tilhorte Hs. Majestæt. Deien saavelsom Busnah spurgte meget efter mig. Den Første sendte en Chiaour til Consulen og lod ham sige, at han vidste Chefen af Eskadren havde mange Penge ombord, og han skulde derfor forlange, jeg

skulde sende de 50,000 Piastre i Land, og hvis ikke, kunde Consulen laane dem i Landet. Den Ede fik jeg Consulen med sin Secretair og Diener lykkelig ombord. For hans Tolk erklærede jeg nu, at min Konge havde befalet mig, indtil videre at holde Consulen ombord, og sendte ham derefter i Land med følgende Brev til den svenske Consul Schioldebrand."

(Efter en Forklaring af Aarsagen til hans Sendelse og hvad for frugtesløse Forsøg han til Dato har gjort, lyder dette Brev saaledes:) „Følge dette Deiens Svar til mig, ved sidste Audiens, vilde det være ligesaa upassende for mig at underhandle oftere personlig med Hs. G., som det er uovereensstemmende med min Konges og Nations Værdighed, at den danske Consul opholdt sig længer her, efter en saa positiv Erklæring, fremsat i saa upassende Udtryk. Dette i Forening med Deiens uventede Forlangende, at sende ham strax 50,000 Piastre, uagtet han fort før min Ankomst havde givet sit Tresord for at ville vente 4 Maaneder, giver mig Ret til Mistanke imod ham, hvorfor jeg har troet det min Pligt at beholde Consulen ombord, for at unddrage ham den arbitraire Behandling, han kunde være udsat for, paa hvilket vi for nylig have seet et mærkeligt Exempel med den franske Consul og de her boende Franskmænd, et Brud paa Folket og bestaaende Tractater, som det meget let kunde falde Hs. G. ind at gientage paa den danske Consul."

„Men da Krig kun medfører Ulykker for begge Parter, troer jeg det min Pligt at gjøre alt muligt for at undgaae den, saalænge det kan bestaae med en Nations Uafhængighed og Værdighed. Ifølge heraf er det, at jeg har underrettet Dem, Hr Consul, om vore Sagers Tilstand, for at bede Dem, i min Konges Navn, om at overtage de danske Affairer i Algier, saalænge denne Misforstaaelse har Sted. Det nye Venstreb, som finder Sted imellem vore respective Hoffer, har bestemt mit Valg og er mig Vorgen for at De vil modtage det."

„Jeg maa derfor bede Dem, Hr. Consul, at De vil underrette Hs. G. Deien om, at ifølge min Konges Ordre staaer jeg

paa Springet at forlade denne Rhed, medtagende Consulen, saafremt den algierste Reglering vedbliver at understøtte Joden Vaceris Fordringer, og ikke vil afstaae fra sine fiendtlige Hensigter imod den danske Nation, uagtet det bestemte Uffslag, jeg ifølge mine Ordre har givet ham og som jeg herved, igiennem Dem, Hr. Consul, gientager, ikke at ville betale de berorte Joden Vaceris Fordringer, eller nogen anden af denne Natur. Jeg agter at forblive til Anfers til imorgen ved Solens Nedgang, saafremt Veiret tillader det. Dersom til den Tid intet Svar er kommen fra Hs. E. Drien, antager jeg denne Tausshed som et Fredsbrud og som et Deviis for at han agter at iværksætte sine Trudsler. I saa Tilfælde agter jeg da strax at anvende den Magt, som Hs. Majestæt har betroet mig i disse Farvande, til at begynde Fiendtligheder imod Algier." (Slutningen er en Begjæring om, at skrive ham til saa ofte Leiligheden tilbyder sig, ifald Omstændighederne skulde tvinge ham til at iværksætte sin Vortgang, samt om, i Tilfælde af Krig, strax at underrette vere Consuler i Tunis og Tripolis per Estafetter derom.)

„Den svenske Consul, som strax begav sig til Deien, blev, ved at forklare mit Brevs Indhold, meget ilde modtaget, ja nær stukket ihjel, da hans egen Dragoman frelste ham. Hans Svar, som han derefter sendte mig, lyder saaledes:

„Efter at have modtaget Deres Brev igaar, og ifølge dets Indhold, begav jeg mig til Deien. Den danske Dragoman og min egen kunne vidne om den lidt gunstige Modtagelse jeg fik af Hs. Ex., ved at forklare ham Aarsagen til Deres Handling. For at opfylde Deiens Forlangende, og ifølge Deres eget Vnske at faae et endeligt Svar, har jeg den Ære at melde Dem, at Deien er meget langt fra at afstaae fra sine Fordringer paa 50,000 Piaastre, men at han giver Dem et Har til denne Summs Afbetaling. I Tilfælde De afflaaer dette Deiens Tilbud, foreslaaer han Dem 40 Dage fra Dato, førend Fiendtlighederne fra nogen af Siderne maae begynde. Deien venter Deres Svar paa dette sidste Punkt. Jeg har den Ære etc.“

„Men efterat Divanet var holdt d. 9de om Morgenen, heelt tidligt, blev den svenske Consul af Welshardy anmodet om, at gaae ombord til mig og giøre mig følgende Forslag: 1. i et heelt Aar skulde ingen Paastand af denne Art giøres til Danmark. 2. Søderne skulde ikke have Lov til at fragte danske Skibe med Deiens Beskyttelse, og om Danmark, naar Karet var forløbet, ikke vilde betale, stod det os frit for at erklære Krig eller paa ny at underhandle. 3. Deien indbød mig at komme i Land for at underhandle med ham. 4. Consulen blev tilbuddt Frihed til at besørge sit Huus og sit Tøi, hvortil ham blev tilstaaet 5 Dage, og hans Eiendom skulde være hellig. Welshardy lod mig sige, at Algier ikke vilde have Krig med Danmark, men dersom jeg vilde have det, haabede han at jeg gav de 40 Dage til, inden Fiendtlighederne begyndte. Busnah lod mig sige, at han slog 10,000 Piastre af, hvilket Deien ikke maatte vide, og forlangte ifkun 40,000. Den svenske Consul gjorde sit, for at overtale mig, og sagde, at Landet dog ei maatte have Krig for 20,000 Piastre. Men jeg svarede ham det samme, som jeg bad ham at sige Raadet, at min Ordre var bestemt, og at jeg derfor ikke gjorde anden Mel- ding hjem til mit Hof, end at enten Deien havde ganske indgaaet de Conditioner, Kongen havde bestemt mig, eller at jeg var gaaet herfra med Krigserklæringen. Jeg gientog for ham et Tilbud, jeg af egen Godhed havde gjort Joden Busnah, nemlig at ville eskortere svenske eller danske Skibe, her til Algier, ifald hans Compagnon i Livorno havde nogle fragtede eller tilladte ved min Ankomst der. Jeg gav paaany 24 Timers Frist, til at vente Svar, og hermed gik han i Land.“

„Den 10de om Morgenen vilde Consulen sende mig skriftlig Raadets Svar; men uagtet det haarde Veir, og alt hvad han leed paa Søen, tvang de ham til at gaae selv ombord, hvorved han da bragte mig baade mundtlig og skriftlig, i tvende fornemme Tyters Nærværelse, den endelige Afgiørelse af Sagen, som bestod i, at Busnah, inod den Sum 20,000 Piastre, ham foræret af den danske Regiering, vilde overtage sin egen Siæld

til den algierste Regiering af 50,000 Piastre kortes, og afstaae fra enhver Paaastand af denne Art i Fremtiden, paa Vilkaar, at jeg forpligtede mig til at lade eskortere 4—5 Skibe, ladte for Busnahs Regning, til Algier. Af dette Document, som er underskrevet af Busnah og bevidnet af Consul Schioldbrand, sender jeg herved Copie. De tvende Tyrker yttrede megen Glæde over Sagens fredelige Udfald, og tilbød sig at blive ombord som Gidsler, naar jeg blot vilde tillade Consulen at komme i Land strax. Vel er Busnahs Forstrivning ikke stilet saaledes som jeg vilde have havt det, om jeg selv havde været nærværende; men det havde været at fornærme den svenske Consul, om jeg havde cesseret den (Busnah havde gierne underskrevet alt hvad man havde diceret ham) og efter dette Lands Skik er den meer end fyldestgiørende nok. Uagtet jeg sikkerlig agter at holde mit Tilbud om at eskortere danske og svenske Skibe, da Hs. M. Skibe jo ere her for det samme, saa vil Hr. Greven behage at bemærke, jeg intet skriftligt Løfte har givet desangaaende. Den Ting borde derfor aldeles ikke været tilføiet; men det slemme Veir, som habes paa denne farlige Ryst, i denne sildige Aarstid, gjorde ogsaa, at jeg ikke kunde faae mange Bud i Land, hvorved Conferencerne meget bleve afknappede. Consul Wille gif da strax i Land med den svenske Consul, og besluttede jeg da, ikke at forlade Vaien, før han havde meldt mig sin Modtagelse af Deien, samt Sagens videre Fortgang."

„Den 11te skrev Consul Wille mig til, at Welshardy havde taget meget koldt imod ham i Forstningen, men siden var han bleven meget hidsig over, at vi havde anseet Algerinerne for Svøvere, ved at holde Consulen ombord. Føden Busnah havde i Welshardys Nærværelse villig givet sit skriftlige Samtykke, saavel til Wille som til den svenske Consul, at afstaae fra Fordringen om Flagets Ansvar, saalænge denne Krig varer. Dette var det egentlige Punkt, som jeg ønskede tilføiet. Consul Wille sagde videre, at da Deien var taget ud paa Landet, kunde han ikke faae Audience før Dagen efter. Den amerikanse saavel som den

svenske Consul havde erklæret at ville benytte denne Leilighed til at erklære sig fri for Ansvar, naar deres Skibe bleve opbragte med algierst Ladning ombord."

„Den 14de strev Consul Wille mig til, efter at have havt Audience hos Deien, og meldte mig da, at Sagerne vare aldeles i Orden. Jeg sender Copie af hans Brev, for at Hr. Greven kan see, hvad han siger om den svenske Consul. Jeg, for min Person, maa forene mine Bønner med Consul Willes, for at andrage paa, at den danske Regiering paa en passende Maade tager i Betragtning den Uleilighed, han har havt ved at overtage vore Sager i et saa critisk Dieblif. At Presentskibet undgik at gaae til Constantinopel, og allerede var borte for min Ankomst, siger Consul Wille at have rapporteret. Jeg sender Frengatten Havfruen til den første spanske Havn med disse Depecher; selv agter jeg mig til Livorno, hvorhen jeg udbeder mig hvad Ordres det maatte behage Hr. Greven at tilstille mig."

Saaledes endtes da denne Sag, der havde henstaaet i 2 Aar og voldet saamegen Ungstelse og Bryderie. Endnu opstod en lille Uenighed i Anledning af de 20,000 Piastrs Udbetaling, som sædvanligviis fete i Piastre de rose, men som Wille havde forstrevet i Piastre kortes, hvorved Jøden leed et Tab af 6 pCt. Da Consul Wille forestillede Kammerherre Wille Sagen saaledes, at dersom han havde udstedt Berlen, var det blevet efter Landets Skik i Piastre de rose, indvilligede den sidste i den Forandring, som den anden havde lovet Busnah at ville bede om, nemlig at Summen blev udbetalt i Piastre de rose à 35 Mesons, hvorved Forskiellen blev deelt, saaledes at den danske Regiering betalte 3 pCt. mere, eller 500 Piastre kortes. Consul Wille strev i det Brev, hvori han omhandlede dette Punct, under 20de November saaledes: „De arme Tyve have sandelig ikke vundet meget ved denne Sag. Jeg har fra en meget sifter Paand, at de i denne Anledning have opoffret 17600 Piastre, nemlig 6000 i Livorno som Tab for Berelprotesterne, og de øvrige her i tre Terminer

til Deien og Ministrene; nemlig 1ste Gang da den store Værel fra Rehbinder, paa 75,000 Piastre, kom tilbage med Protest; 2den Gang, da de fik Deien til, pro forma at transportere de 50,000 Piastre, som Stæld til Veiliet (Skatlammeret), og nu nemlig 3die Gang, i deres Pierters Angest, for at bringe Dreien og Ministrene til at være tilfredse med, at de afstode fra deres Paastand, og faae dem til at modtage det faa ofte gjorte Tilbud om 20,000 Piastre. Grevinsten er knap Renterne af deres Stifpenge."

Da Ville den 14de ved Daggry kom udenfor, fandt han sin tro v. Docum med Hærfstuen krydsende paa sin Post under Cap Pescador. Med Lendsporte isatte og røddeligt Batterie, var han lige klar til at modtage Krig med Algerinerne, som han i 9 Dage havde stridt med Elementerne. Naar Ville stundom fortalte om denne for hans Skibe faa farlige, for hans Fædreland faa lyffelige Expedition, yttrede han altid sin Glæde over den Haardnakkethed, hvormed v. Docum havde holdt sig paa sin Post, uagtet det bestandig stormende Veir af Paalands-*Wind*. „Aldrig kunde jeg ønsket mig en bedre Kammerat, dersom vi havde faaet Krig, og skulde holdt ud paa denne Kyst hele Vinteren igiennem" — sagde han — „ligesom jeg i det Hele aldrig skulde ønske mig en bedre Secundant overalt, hvor det gialdt om at slaac."

v. Docum modtog Depecherne for at bringe dem til nærmeste spanske Havn. Ville gik ind til Mahon, hvor han fik 18 Dages Quarantaine. Her forefandt han den Convol som Raia-den havde bragt fra Livorno. Men Krieger selv var strax gaaet til Soes for at søge Ville under Algier. Den 23de Novbr. kom han tilbage igjen til Mahon og afgav da følgende Rapport om sin Expedition til Genua.

Han afgik d. 28de Septbr. med 3 danske Skibe under Convoi, bestemte til Genua. I Soen fik han endnu et dansk Skib, som kom fra Cadix, og med disse var han d. 13de October 5 Mile fra Genua, da han mødte 2 russiske Linieskibe, under Vice-

Admiral Pustockins Commando. Denne Admiral sendte en Officier ombord til Krieger med Erklæring, at Genua var af ham blokeret, og begjærede at Krieger vilde sende en Officier ombord, for at forevise ham sit Patent,*) og give Underretning om Convoien. Lieutenant Suenfon blev sendt ombord til Admiralen, for at complimentere ham, men tillige med den Betsked, at de danske Orlogsmænd intet andet Patent havde end deres Flag og deres Kanoner. Til den russiske Officier gav Krieger al mulig Oplysning om Convoien, dens Ledning og Bestemmelse. Men da Admiralen erfoer, at de kom fra Malaga, en for Rusland fiendtlig Havn, forlangte han saavel af Suenfon, som ved en Officier, sendt ombord til Krieger, at visitere Convoien. Krieger svarede, igiennem begge Veie, at han ikke kunde tillade nogen Visitation saalænge hans Vimpel vatede, og at Admiralen altsaa maatte bemestse sig Fregatten, for at visitere Convoien; desuden lod Krieger igiennem Suenfon tilføie, at han bad Hs. Exc., ikke at ansee dette som nogen Bravade, da jo Modstand ikke var at tænke paa mod en saa overlegen Magt, men at dersom Admiralen vedblev sin Paastand, maatte han vente sig at der blev skudt paa hans Fartøier naar de nærmede sig Convoien; men han tilkiendegav ham tillige hvor overraskende dette Forlangende fra det russiske Flags Side maatte være, da noget lignende aldrig var mødt ham med engelske og franske Eskadrer, hvilke tvertimod aldrig havde sendt ham noget Fartøi ombord, uden derom at indhente Tilladelse, og altid havde antaget Convoichefens Brevord

*) De Engelses „Commission“. I flere af Willes Breve finder jeg andraget paa, at Skibsejere maatte forsynes med et Kongeligt Patent til at legitimere sig som virkelig danske Orlogsmænd. Alle andre Nationers Skibsejere have et saabant. Høi os maatte den Kongelige Ordre og slunbom Instructionen forsynede med det Kongelige Segl tie til Føldestgjørelse, naar sliet et Patent blev forlangt.

Tom Borgen for Convoiens og dens Ladningers Neutralitet. Skulde Admiralen ikke hermed finde sig tilfredsstillet, vilde Krieger endnu vove et Skridt, han aldrig før havde gjort, og aldrig vilde vove ved at møde lige Force, nemlig ved Lieutenant Suenfon at lade forevise S. Gr. hvad Skibspapirer han maatte ønske nærmere at kende, men at dersom dette Ultimatum ikke af Admiralen blev antaget, maatte han selv tilregne sig al den Uleilighed, der vilde flyde af denne Sag. Imidlertid havde skart Skib ombord i Raiaden, og Alt forberedt til paa en værdig Maa- de at understøtte den givne Erklæring. Admiral Postockins Svar lød paa, at det aldrig vilde falde ham ind at udøve noget Friendtligt imod en Nation, der stod i vensabeligt Forhold med den russiske. Han beklagede, at han ikke torde antage Kriegers Ord for fyldest, da her ikke var Spørgsmaal om Neutralitet, men at hans Ordre vare bestemte og bød ham confisfere Alt, hvad han mødte, som var indladt i fiendtlige, nemlig franste og spanske Havne. Da nu denne Convoi kom fra Malaga, maatte han forvisse sig om, at den ikke havde indtaget Ladning der. Han vilde imidlertid, af Agtelse for den danske Nation og for Krieger selv, og med Hensyn paa, at hans Force var saameget større, gjøre hvad han for intet i Verden vilde tilladt sig, hvis han mødte med lige Force, nemlig lade sig Convoiens Papirer forevise ombord hos sig af Lieutenant Suenfon. Efter at dette var skeet, og den russiske Admiral intet havde derimod at indvende, udbad han sig Kriegers Ord for, at intet Skib skulde anløbe Genua, tilføiende, at dette maatte være meget svært at afgive, og at han for sin Part aldrig vilde vove at afgive sit Ord for noget Handelskibs Ladning eller Indløben til nogen Havn. Lieutenant Suenfon afgav paa Kriegers Vegne denne Erklæring, tilføiende, at det skete alene under Betyggelse af de danske Convoilove, der straffe Skibsføreren, naar han i Søen forlader Convoien uden Tilladelse dertil. Herpaa skiltes Krieger fra Russerne, og da han ikke kunde anløbe Genua, søgte han ind til Li-

vorno, hvor han ankom med sin hele Convoi d. 15 October. Herfra afgik han igien d. 30te, medhavende 6 Skibe, hvoraf et var svensk og vilde Strædet ud, men maatte, som vi have seet, gaae ind med ham til Port Mahon.

I Anledning af denne Rapport fra Krieger, fikres Wille saaledes til Admiralitetet, dateret Port Mahon d. 24de November.

„Af Fregatten Naiadens Chefs Rapport erfarer jeg, at den russiske Admirals Ordre ere af samme Natur som andre Nationers, i Henseende til neutrale Skibe. Jeg har nu med Capitain Krieger, som gaar til Malaga, ladet forbyde Convoi til Genua indtil videre; men desuagtet ere vi ikke sikre for Ubehageligheder af denne Natur, naar Convoier, som gaae til Livorno, falde ind med russiske Skibe, og nogle i Convoien kunde have taget Ladning ind i Malaga. Saasom jeg ikke veed hvad Parti min allernaadigste Konge maatte ville tage imod de mig til Dato ubekjendte Principer, som den russiske Admirals Ordre ere udstædte efter, og derfor heller ikke drister mig til at entrere videre deri, saa beder jeg blot om Tilladelse at maatte anmærke, at i den Tid jeg har hast med Convoierne at bestille, jeg aldrig har fundet der har været nogen Handelskomvener imellem Spanien og Italien, ikkun i enkelte Tilfælde have Skibe ført Vibe- skaver fra Italien til Spanien. Skibe, som gaae under Convoi til Italien, anløbe alle Malaga. Naar nu disse Skippere underrettedes om, ikke at indtage nogen Ladning paa dette Sted, hvilket kun er en ringe Opoffelse, troer jeg at de ikke letteligen ville møde nogen Uleilighed, og dersom de Skibe, som komme under Convoi fra Glesfers og ere bestemte til Livorno eller Neapel, under disse Omstændigheder fik Ordre at anløbe Gibraltar, kunde man derfra lade convoiere directe og derved undgaae alt muligt Ophold.“

Wille gjorde nu følgende Bestemmelser for den tilstundende Winter. Havfruen skulde, saasnart den havde bragt Depecherne til nærmeste spanske Havn, søge Malaga; der vilde han formo-

dentlig finde Briggen *Glommen* med sin *Convoi*, kommende fra *Flekero*. *Glommen* skulde da gaae med *Convoi* til *Barcelona* og langs *Kysten* tilbage, *Strædet* ud. Derefter skulde denne *Brig* forblive paa *Stationen* ved *Malaga*, under *Capit. Kriegers* *Commando*. *Havfruen* skulde da tage *Glommens* *Convoi* med sig, forsaavidt den vilde til *Italien*, og bringe den derop, hvor han da i *Livorno* enten vilde træffe *Ville* selv, eller *Ordrer* fra ham. *Naiaden* skulde nu gaae med sin *Convoi* *Strædet* ud, og derefter tage *Commando* paa *Stationen* ved *Malaga*. *Ville* vilde selv gaae op til *Livorno* med *Hvide-Ørn* og *Nidelven*. *Krieger* skulde idetmindste een *Gang* maanedlig sørge for, at en *Orlogsmænd* gik med *Convoi* op til *Italien*. Dette var saa meget mere nødvendigt, som *Communicationen* over *Land*, imellem *Italien* og *Spanien*, var aldeles spærret.

Formedelt *Storm* og *Modvind* kom *Naiaden* med sin *Convoi* ikke ud fra *Mahon* før d. 2den *December*. Samme *Dag* ankom *Nidelven*, som ifølge sin *Ordre* var gaaet d. 24de *Novbr.* fra *Malaga*, med *Depecher* til *Ville*. Iblant disse var et *Brev* fra *Admiralitetet*, af 19de *Octbr.*, ifølge hvilket *Glommen* endnu stedse var opholdt i *Kiøbenhavn* efter *Convoi*. *Skennerten* *Svanen*, *Lieutenant Munch*, som ifølge et tidligere *Collegii* *Brev* af 30te *Septbr.* havde været bestemt til at følge med *Glommen* lige til *Middelhavet*, og der forblive under *Villes* *Commando* til næste *Foraar*, blev nu tilbageholdt paa *Grund* af den sildige *Marstid*.

Den 3die *Decbr.* gik *Ville* *Seil* med *Hvide-Ørn* og *Nidelven* fra *Mahon* og søgte *Livorno*, hvor han ankom den 7de med *Hvide-Ørn*; paa *Grund* af det meget haarde *Veir*, de havde paa *Dverreisen*, og den betydelige *Forrsiel*, der var paa *Fregattens* og *Briggens* *Seilads*, havde han nemlig ladet *Nidelven* seile sin egen *Sø*, og denne ankom først d. 11te om *Aftenen* til *Livorno*, hvor den strax blev lagt indensfor *Molen* for at kalfaktere og eftersee *Reisningen* samt om muligt faae *Træ* til et *Par* nye *Under-Kæer*.

Det var her, at Wille modtog den Skrivelse af 19de Octbr. fra Bernstorff, som vi allerede have omtalt ved Sagen om de af Tripolitanerne i Juni Maaned opbragte tvende Skibe. Da denne Depeche ogsaa i andre Henseender er mærkelig, anføres dens øvrige Indhold her.

„Den ikke aldeles ubetænkkelige Stilling, hvori den danske Skibsfart i Middelhavet i nærværende Dieblif befinder sig, ei blot med Hensyn til de barbariske Magter saavel som til den Magts Corsarer *) hvilken foranberørte deres Indberetning af 17de August ommelder, men ogsaa til de mulige Ubehageligheder, hvortil Europas almindelige og Danmarks særdeles politiske Situation fra andre Sider kunde give Anledning, har ladet ansee denne Advarsel (den Circulaire, som blev sendt til alle Consuler) som passende til Omstændighederne, og er jeg ifølge heraf forsikket om, at af Os. Høhhd. intet vil blive forsomt af hvad de maatte ansee for tjenligt til efter Mulighed at betrogge den danske Handel og Søfart i hine Farvande.“

Det var ellers underligt nok, at i det samme Brev af 13de December, hvorved Wille meldte Bernstorff, at han havde modtaget ovennævnte Skrivelse, hvori Lochners Maade at afgjøre Sagen med de to opbragte Skibe bifaldes, maatte han tillige indberette, at han paany havde modtaget Melding fra samme Consul af 12te Octbr. om, at den engelske Renegat Murad Reis atter havde opbragt 2 danske Skibe, men denne Gang paa Grund af at de vare ladte med Provisioner, bestemte til Barcelona, og da de herfra med Lethed kunde bringes til Frankrig, i hvilket Land Storherren havde forbudt at indføre Levnetsmidler, saa skulde de nu udfiktes i Tunis. Paa Lochners Reclamationer havde Paschaen svaret, at de Danske paa ingen Maade skulde lide derunder; Sagen skulde nøie undersøges; Alt hvad der var dansk Eien-

*) De Engelse nemlig. I bemeldte Skrivelse indberettede Wille, at de franske Koperer toge af i Antal, medens de engelse toge til.

dom skulde restitueres, men hvad der var franskt eller indladt for franskt Regning maatte confiskeres; Fragten skulde blive betalt o. s. v. Lochner ansaae sig endda som begunstiget. De Svenske havde nylig betalt 32,000 Piastre til Paschaen for noget af hans Eiendom, som var bleven opbragt af Portugiserne i et svenskt Skib; og neppe var denne Gield betalt, før han igien kom frem med en Fordring paa 30,000 Piastre, der støttede sig paa lige saa urimelige Grunde, den han dog paa Consulens Bøn nedstemte til 15,000, hvilke bestemt skulde betales ham inden 4 Maaneder.

Jeg kan ikke undlade, her at gjentage den Bemærkning, jeg troer flere Gange at have gjort, nemlig at vi, om end harmfulde over de urimelige Summer, der bleve udsøst paa Grund af saa urimelige Fordringer, dog have den bedrøvelige Trøst, at det ikke gif os et Haar værre, end de andre europæiske Nationer, de store Magter ikke undtagne, som alle, Tid efter anden, maatte bløde for disse Røverstaters Egenmægtighed. Ifølge Datidens Conjuncturer og Politisk var der vel ikke stort andet at giøre, end at betale, saalænge de store Sømagter, som England og Frankrig, taalte disse Misbrug, ja for det meste endog beskyttede dem, ihvorvel vi dog maae tilstaae, at der udentvivl af og til kan sættes endeel paa vedkommende Consulers Regning.

Den 26de Decbr. affeilede Hvide=Ørn med 4 danske og 3 svenske Skibe fra Livorno og vesterofter. Et af disse Skibe skulde til Algier; Resten skulde Strædet ud; v. Østens Ordre var, at tage Station ved Malaga, naar han havde bragt Convoien ud af Middelhavet. Til den Ende medbragte han Ordre til Krieger at forlade Malaga Stationen sidst i Januar Maaned med Convoi, og komme op til Livorno. Dette var den sidste Gang at Hvide=Ørn lettede sit Anker; den kom aldrig til Malaga. De nærmere Omstændigheder ved dens sorgelige Skiebne, forsaavidt man kiender dem af alle de frugtesløse Undersøgelser der bleve anstillede, ville vi faae Leilighed til at omtale i det følgende Mars Historie.

Den 31te December meldte Baron Holsten sig seilklar igien. Hans Bestemmelse var til Messina, for derfra at tage 3 danske Skibe under Convoi Strædet ud; hvilke havde igiennem Consul Boy i Livorno begiært denne Besyttelse af Frygt for Tripolitanerne.

Havfruen ankom til Cartagena d. 16de November, leverede sine Depecher i Land og gif samme Nat igien derfra til Malaga. Paa Veien tog han 4 danske Skibe under Convoi og kom med dem til Malaga d. 22de. Her traf han ikke Blommen, men derimod Midelven, der afgit d. 24de til Mahon. Han haledede indenfor Molen for at kalfaktere sit temmelig læfte Skib, og gjorde sig derefter klar til at convoiere Strædet ud. Med en Convoi af 10 Skibe var han imellem den 5de og 16de December 3 Gange under Seil, men maatte stedse vende tilbage med uforrettet Sag. To Skibe fik han til i Søen, som vilde til Malaga; og her fik han to andre, saa at han havde 12 Skibe med sig da han d. 23de December løb ud fra Malaga. Hans Pensigt var, naar han havde bragt denne Convoi ud, at anløbe Gibraltar for at tage 25,000 Piaastre ombord, som skulde afleveres i Tangier. Det var paa denne Expedition, at v. Dockum havde det bekjendte Møde med 3 engelske Fregatter, hvilket vi troe ikke bedre at kunne beskrive, end ved at meddele hans egen Rapport til Admiralitetet med tilhørende Bilag.

„Da jeg den 20de Novbr. kom til Malaga, foreviste Captainlieutenant Baron Holsten mig en Ordre fra Chefen Hr. Kammerherre Bille, som denne der havde efterladt til Baronen, og som bød ham, naar han gif Strædet ud, at anløbe Gibraltar for at tage 25000 Piaastre ombord og bringe dem til Tangier. Men da Baronen, ved at gaae forbi Malaga, ikke løb ind, men blot signalerede til de Skibe, der ønskede at have Convoi, at komme ud, bekom han ikke denne Ordre, og jeg lovede derfor at besørge denne Pengetransport, naar jeg passerede den Wei.“

„Mandag d. 23de Decbr. med laber Kuling af Østenvind,

affeilede jeg med Convoien fra Malaga vesterefter; den bestod af 12 Skibe. Morgenen efter, stiv Vædsels Ruling af Østenvind: Kl. 6, 2—3 Mile østenfor Strædet, observerede jeg 3 engelske Fregatter, nemlig Flora paa 36 Kanoner, Capitain Middleton, Phoenix, 44 Kanoner, Capitain Halsked, og Emerald paa 44 Kanoner, samt en liden Cutter. Den sidste Fregatchefs Navn har jeg endnu ikke kunnet erfare med Vidshed; dog troer jeg det var Berkeley. Phoenix var den Commanderende. Da de observerede mig, prangede de med Bramseil og Alt hvad ellers trække kunde, for at komme til mig. Jeg laa imellem Convoien og girede, med smaa Seil. Fregatten Phoenix praiede mig og befalede mig at udsætte mit Fartoi. Jeg svarede ham, at naar han vilde tale med mig, maatte han sende Fartoi til mig. Han begiærede da, at jeg vilde dreie til Vinden, da han saa vilde sende sit Fartoi, hvilket jeg gjorde, tilligemed de to andre engelske Fregatter. Han sendte nu en Officier ombord, som i en temmelig uhoslig Tone frembragte sit Grinde. Han spurgte, hvor vi kom fra? Svar: fra Malaga. Hvor Convoien skulde hen? — Til forskellige danske Havne. Han fortalte nu, at Cadix var blokeret, og at de danske Skibe, som vilde løbe ind der, bleve skudte i Sønt; hvortil jeg svarede, at det kom an paa den commanderende Admiral; men han raabte: „Ja, Ja, det kan De være forvisset om!“ spurgte saa, hvor Fregatten gik hen? Svar: Maaskee til Gibraltar. Han stod nu lidt, og udbrod derpaa, at hans Chef vilde visiter Convoien. Svaret var, at det ikke blev ham tilladt; men han vedblev sin Paastand, sigende, at den i Gibraltar commanderende Admiral dertil havde givet Ordre. Jeg forestillede ham nu, at Skibene ingen Contrabande havde inde, hvorfor jeg vilde være ham ansvarlig og som kunde sees af deres Papirer; men han gientog, at det ikke kunde hjælpe, da Admiralsens Ordre lod paa at visiter Convoien. Jeg bad ham da sige sin Chef, at jeg agtede at afværge al Visitation til det Yderste. Perpaa gik han om-

bord; men kom strax efter tilbage med det Spørgsmaal, om jeg idag gif ind til Gibraltar? Svaret blev: „Maafke, da jeg skal derind, enten paa Hens eller Tilbageveien; men dersom jeg løber ind idag, antrer jeg ikke.“ Skippernes Papirer brød han sig ikke om, men erklærede, at de agtede at bringe Convoien ind til Gibraltar for at visiteres, da Admiralen laa der. Herpaa forsikrede jeg ham, at hvis de angreb min Convoi, forsvarede jeg den til min Dod, og at jeg aldrig tillod dem at bringe min Convoi noget Sted ind. Han bad mig da, at jeg bestemt vilde erklære, om jeg idag vilde gaae til Ankers ved Gibraltar eller ei. Jeg svarede, at det maatte komme an paa Vinden og paa min Convois Stilling, naar jeg kom dertil. Da han nu erklærede mig, at dersom jeg ikke gif derind, skulde min Convoi efter Admiralens Ordre visiteres, bad jeg ham hilse hans Capitain og sige ham, at jeg var villig til at give ham al den Oplysning om Convoien, han kunde ønske sig; men at jeg ikke lod den visiteres, agtende efter Pligt og Skyldighed at forsvare og beskytte den til det Yderste, og at jeg ikke længer vilde forsømme den gunstige Wind, jeg nu havde, der faldt saa fælden i disse Farvande. Hermed gif han atter fra Borde, og da han efter nogen Tids Forløb ikke kom igien, gjorde jeg Signal for Convoien at holde af. De engelske Fregatter bleve liggende opbrast. Da jeg omtrent var $\frac{1}{2}$ Miil fra den Commanderende, halte jeg mit Flag ned, lod Mersseilene løbe paa Rand med opstukne Skjoder, for at Convoien kunde følge mig. Jeg troede saaledes, at Alt var forbi, da vi observerede dem alle tre at holde af med Force af Seil. Jeg strakte mine Mersseil igien, for bedre at kunne manøvrere. De tre engelske Fregatter dreiede ned imellem min Convoi; en lagde sig Styrbord, en Bagbord og en forud for mig; og Koffardiskibene, hvoraf nogle meget nær vare blevne overseilede, dreiede til Vinden. Jeg gjorde det samme og signalerede at samle sig om den Commanderende. Nogle af mine Skibe fik Leilighed til at knibe ind til mig, agtenom de engelske Fregatter,

som med glubende Fart dreiede til Winden; men nogle af dem bleve affkaarne fra mig og laae Styrbord og Bagbord af mig. De engelske Fregatter udsatte nu hvert et Fartoi. Jeg udsatte ogsaa mit og sendte Prem. Lieutenant P. Wulff ombord til den Commanderende, for at spørge om hans Hensigt var at handle fiendtligt eller venstabeligt, da jeg ikke formodede andet, end at venstabelig Forstaaelse fandt Sted imellem min høie Regiering og Hs. brittiske Maieskæt. De engelske Fartoi roede imidlertid mod Koffardislibene, der laae saaledes, at jeg kun med Nød kunde komme til at bruge mine Kanoner imod de attaquerende Fartoi, uden at styde i Fregatterne. Jeg gjorde imidlertid hvad jeg kunde, og ved 10 skarpe Kanonstød og 5 Musketstød, som jeg i Alt stød, tvang jeg Fregatten Floras Fartoi til at afftaa fra den forehavende Visitation og til at komme herombord, hvor jeg lod Officieren overtræde. Et andet engelsk Fartoi skulde jeg ligeledes have tvunget, hvis en af Koffardiskipperne havde udført min Befaling, at raabe til det andet Skib, at de de skulde kaste Fangelinen los, som han der havde fastgjort for at redde sig. I dette sidste Fartoi stal, efter den engelske Admirals Sigende, to Mand være bleserede af Musketstød. Jeg tvang saaledes de to engelske Fartoi at vende tilbage; men dog var det mig umuligt at forhindre, at de forinden havde visiteret 7 Skibe af Convoien, som laae i den Stilling at jeg ikke kunde beskytte dem. Da Alt var forbi, sendte den Commanderende mig en Officier ombord, med Opfordring til strax at udlvere Fregatten Floras Fartoi og Officier. Hertil svarede jeg, at jeg ikke var saa ganske betænkt paa at udlvere ham, og maaskee sendte jeg ham ombord til den engelske Admiral i Gibraltar. Lieutenant Wulff var endnu ikke kommen tilbage; men da han kom og sagde mig, at den engelske Chef havde været særdeles høflig mod hans Person, lod jeg den fremmede Officier fare til sit Skib. Noget efter kom atter en Officier og gjorde nogle Remonstrationer angaaende Floras Fartoi, det han dog havde seet ros bort fra

mig. Under Viftationen doublerede de engelske Fregatter mig adskillige Gange paa Pistolskuds Afstand, og sigtede paa mig med deres Kanoner; men det blev derved. Lieutenant Wulffs Svar fra Chefen af Fregatten Phoenix var, at hans Hensigt var at handle venstabelig, at han ingen Fornærmelse kunde see i, at en Convoi blev vifsteret, naar den ingen Contrabande indeholdt, og at han havde Ordre fra sin Admiral at vifstere alle danske Skibe, enten de vare under Convoi eller ikke. Han sagde til Lieutenant Wulff, at de danske Skibe havde dobbelte Papirer, men at de danske Convoichefer ikke agtede derpaa. Han forundrede sig over, at jeg i Fregatternes Nærverelse torde slyde, og spurgte Lieut. Wulff hvad Hensigten vel kunde være? Denne svarede, at det umuligt var Signalstod. Men den engelske Chef kunde ikke begribe, at Fregatterne, som laae mig saa nær, vilde taale det. Han selv var mig ikke længer borte end $\frac{1}{2}$ Kanonstod. Da Fartøjerne havde naaet deres Skibe, gjorde jeg Signal for Convoien at holde af."

"Fregatten Phoenix løb strax ind til Gibraltar, sendte Fartøi ombord til Admiralen og forlod kort efter Baien. De to andre Fregatter holdt det krydsende udenfor, convoierende endeel engelske Koffardiskibe til Ankers paa Rheden."

Smød Middag gik jeg til Ankers paa Gibraltar Rhed med hele min Convoi. Den danske Consul underrettede mig om, at jeg kunde erholde de 25000 Piastre, som skulde bringes til Tangier."

"Jeg gik ombord i det engelske Admiralskib, men Admiralen var i Land. Efter Rygtet i Land havde man min Convoi mistænkt. Det var nemlig bleven udspreedt, at jeg vilde affeile fra Malaga paa samme Tid som den spanske Convoi, og det traf sig ogsaa saaledes, at 24 spanske Kanonbaade, som laae klar indenfor Molen med endeel Koffardiskibe og ventede, ligesom jeg, paa god Vind, efter ofte at have forgiæves forsøgt paa at komme vest-
 efter, gik ud nogle Timer før jeg, med Stille, roende og seilende, saa at jeg formoder de ere komne ind til Algeziras samme Nat,

endskiondt de 3 engelske Fregatter og Cuttere laae og krydsede for at stoppe os saamlig."

„Da Admiralen ikke var ombord, gik jeg i Land, hvor jeg traf ham hos Gouverneuren. Et Dieblit for var jeg af 2de Skipperen af Convoien bleven underrettet om, at man efter Admirals Ordre havde frataget dem deres Papirer og Signalebøger. Jeg underrettede Admiralen herom, med Forespørgsel, om det var med hans Vidende, sigende tillige, at da jeg agtede at seile endnu samme Aften, udbad jeg mig, at Skipperne maatte faae det dem fratagne tilbage. Han frabad sig at tale derom denne Aften, men sagde derhos, at Fregatten og Convoien kunde seile, men at min Person var stoppet. Da jeg spurgte ham om Aarsagen, svarede han, at han derom vilde tale med den danske Consul, og sagde nogle Ord til Gouverneuren om de Blesserede. Jeg sagde ham da, at siden jeg var i Land og altsaa maatte ansees at være i hans Regjerings Magt, han da vilde anwise mig Stedet, hvor jeg skulde være under Anholdelsen. I det samme kom den danske Consul, og da Admiralen havde talt med ham, kom han igien ind og sagde til Gouverneuren, at jeg maatte betale 500 £Str., for hver af de Blesserede. Gouverneuren var meget hoffig og indbød mig til Middagsmaaltid. Jeg spurgte nu Admiralen, om han havde talt med Consulen om Skipperne, som skulde have deres Papirer tilbage, da jeg agtede at seile samme Aften, for ikke at forsømme den gode Vind. Hans Svar var, at Gouverneuren vist ikke tillod noget Koffardistib at affeile om Ratten fra Rheden. Gouverneuren indvendte, at det ofte hændte i Krigstid; men Admiralen vedblev, at Fregatten nu kunde gaae naar den vilde, men at Koffardistibene maatte blive til næste Morgen af ovenanførte Grund. Jeg forlangte da hans Erklæring, om Convoien var stoppet. Han svarede: Aldeles ikke og at jeg kunde bruge min Frihed, ifølge den Aftale, som var giort med Consulen. Denne berettede mig derpaa, at han vilde skaffe mig en Person, der tilligemed ham selv kunde gaae i Caution for mig med 500 £Sterl. for hver af de Blesserede. Da

dette var en Sag, jeg paa ingen Maade vilde eller kunde underkaste mig, skrev jeg følgende Brev til Admiralen."

Mylord!

Hs. danske Majestæts Consul paa dette Sted har underrettet mig om, at for at jeg kunde forlade denne Rhed, skulde det være nødvendigt at stille en vis Caution, en Ting jeg paa ingen Maade kan indlade mig paa eller authorisere.

Jeg troer at have giort min Pligt, ved min Fremgangsmaade ved Convoieringen af de danske Skibe igiennem Strædet. Jeg er gaaet herind, fordi min Konge og Herres samt Landets Tjeneste bød mig det, og efter at jeg er kommen ind i denne Havn, har man frataget Skibe af min Convoi deres Papirer og Signaler. For min Regjerings Skyld ønsker jeg at vide Mylord, om der er nogen Hindring for, at den kongelige danske Fregat Havfruen under min Commando, samt dens Convoi affeiler herfra. I Tilfælde der er nogen, maa jeg herved nedlægge min Protest imod enhver saadan Standsning, overladende Sagens endelige Afgjørelse til vore respective Hoffer. Jeg har den Ære ic.

„Derpaa gif jeg ombord. Fregatten laa og drev paa Baien, da dens Ankere ikke vilde holde. Jeg holdt det da krydsende hele Ratten. Om Morgenen observerede jeg endeel af Convoien, som var drevne heelt over under Algeziras, og to Skibe under dansk Flag, som af to spanske Kapere vilde være blevne opbragte, naar jeg ikke med Rugler havde afværget det. Skibene horte til Convoien, og et af dem fik endeel Taffelage ruineret af mine Rugler. Jeg havde gjerne holdt ud i Strædet med det samme, da Vinden var god; men nogle af Skibene vare drevne heelt ind i Bugten, saa at de ikke kunde komme til Slags. Jeg gif derfor ind og ankrede under Gibraltar Kl. 10 F. M. D. Admiralen sendte mig nu Svar paa mit Brev saaledes lydende:

Sir. Hs. brittiske Ms. Skib Dveen Charlotte,
Gibraltar Bai 25de Decbr. 1799.

Jeg har modtaget Deres Brev af 24de (Indholdet gientaget).
Jeg tvivler ikke paa, at De har handlet efter Deres Dr-

drer, eftersom De har forfikkret mig derom paa Deres Vresord; men jeg maa beklage, at disse Instruxioner ere af en saa grusom Natur og saa fiendtlige imod Hs. brittiske Majestæts Undersaatter. Ifølge den almindelige Folkerets Love, har enhver krigførende Magt Ret til at examinere alle Skibe, som seile paa Søen, for at erfare, om de virkelig ere, hvad de give sig ud for at være, og denne Rets Udvøvelse maa jeg paastaae overholdt. Da Officierer fra de kongelige brittiske Skibe, Phoenix og Emerald, bleve sendte ombord til Dem, for paa en hofflig Maade at underrette Dem om deres Hensigt at visitere Deres Convoi, med mindre De heller vilde ankre paa Baien, hvor det kunde have været giort med mere Lethed, afflog De at give noget tilfredsstillende Svar, med Hensyn paa Deres Bestemmelse, og truede med Modstand, dersom de vedbleve at ville visitere Convoien, tilføiende, at naar de ikke vare Dem saa overlegne i Styrke, vilde de ikke have dristet sig til at giøre en saadan Paastand, og at De heller vilde døe, end tillade slygt. Og da nu Officieren fra Emerald var i Værk med at opfylde sin Pligt, lod De fyre en Musket-salve imod Baaden, hvorved en af Hs. brittiske Majestæts Undersaatter blev haardt saaret i Hovedet; ja, De bemestrede Dem endog et af Hs. Majestæts Fartøier med Officier og Mandskab, og holdt dem tilbage, indtil De ved Trusler blev tvungen til at lade dem gaae.

Ifølge den almindelige Folkerets Love bliver enhver Art af Modstand fra de convoierende eller convoierede Skibe en Grund for deres Confiskation. Men da det skulde giøre mig ondt, at indville uskyldige Menneker i de Følger som en Enkeltts altfor raske og uforsigtige Opførsel kunne drage efter sig, agter jeg ikke at agere imod noget Skib af Convoien, som er dansk. En engelsk Matros er bleven blesseret, og hans Liv er i Fare, og da Lovene forlange udtrykkelig, at enhver Mand, som har sat en engelsk Undersaats Liv i Fare, skal enten anholdes, eller stille tilstrækkelig Sikkerhed for sin personlige Fremstillelse for Retten, maa jeg erklære Dem, at det er mig umuligt at affaae fra

dette Punkt. Jeg maa derfor paaatae, at De tilfredsstiller den civile Ret, før De kan seile herfra; men Hs. danske Majestæts Fregat med dens Convoi er gånste til Deres Disposition, forudsat, at De har til Hensigt at forblive her selv.

Denne hele Sag skal naturligviis blive indstillet til mine Foresattes Bedømmelse. Jeg har den Hre ic.

Keith.

Mit Svar herpaa lyder saaledes:

Mylord.

I dette Dieblik havde jeg den Hre at modtage Deres Brev af Dags Dato. Til Gien svar maa jeg gjøre Dem opmærksom paa, at jeg tilbød enhver mulig Oplysning og Underretning om Convoien, til Lieutenanterne fra Hs. brittiske Majestæts Fregatter, og at min Officier, som var ombord i Fregatten Phoenix, stedse blev bebrejdet af dette Skibs Chef, at de danske Kiobmandsskibe i Almindelighed førte falske Papirer, og at vi ikke agtede derpaa.

I den Stilling, jeg befinder mig i, anseer jeg mig alene ansvarlig til min egen Regiering for hvad der er skeet, og da jeg nu har fuldendt mit Grinde her i denne Havn, vil jeg uden videre Ophold gaae til Søes med Skibene under min Convoi. Jeg har den Hre ic.

Kort efter Ufsendelsen af dette Brev, blev jeg underrettet om, at et af Koffardskibene af Convoien, ved Navn Fortuna, som paa den indsendte Liste er anført, var om Ratten drevet bort, og da det var min Hensigt i samme Dieblik at affeile, skrev jeg desanigaende saaledes til Admiralen.

Mylord! I dette Dieblik bliver jeg underrettet om, at et Skib af min Convoi, ved Navn Fortuna, mangler. Da han er uden Papirer, hvilke jeg erfarer ere ham fratagne ifølge Deres Ordre, Mylord! vil han muligviis blive opbragt og priidsomt, dersom han falder i Hænderne paa en Raper. Jeg kan ikke gjøre andet herved, end at underrette Dem herom Mylord, da det er efter Deres Ordre, at dette Skib har været opholdt her. Jeg har den Hre ic.

Jeg underrettede ligeledes den danske Consul herom. Efter Sigende af de andre Skippere, var dette Skib drevet over imod den spanske Kyst og der opbragt af en fransk Raper; i saa Tilfælde bliver det upaatvivlelig priisdomt. Admiralens Svar indløb og lod saaledes:

Sir! Skibenes Papirer bleve sendte til en Tradlateur, da de vare affattede i Plattydsk, som ikke forstaaes her. Saasnart de vare oversatte, bleve de leverede tilbage; men det blev da befundet at et af Skibene var seilet om Ratten, formodentlig fordi det havde to Sæt Papirer, eller fordi dets Skipper frygtede at komme for Ketten. Jeg har den Gæde etc.

Og i en anden Skrivelse:

Sir! Jeg kan ikke videre indlade mig paa Vedommelsen af Deres eller de brittiske Officierers Dpforsel; men naar Kongen staaer Fare for at miste en af sine Undersaatter, kan jeg paa ingen Maade afstaae fra Lovens regelmæssige Udøvelse, og kan derfor ikke tillade at De afreiser, med mindre De vil stille Caution for Ketten. Jeg har den Gæde etc.

Herpaa sendte jeg atter Admiralen et Brev af følgende Indhold, dateret 26de December.

Mylord! Til Svar paa Deres ærede Skrivelse af Gaars Dato, maa jeg igiæn erklære, at jeg, som Chef af den kongelige danske Fregat Havfruen, har Ordre af Hs. danske Majestæt og handler ifølge dem. Jeg kan altsaa ikke indsee, at Noget i Verden kan have Ret til at arrestere min Person, uden paa samme Tid at stoppe Fregatten og dens Convoi, for hvilken Handling den, der udøver den, maa verde ansvarlig for hvad Tab derved forvoldes. Jeg er overbeviist om, Mylord, at dersom jeg har seilet, vil Hs. danske Majestæt ikke undlade at straffe mig, naar jeg kommer tilbage, og give den brittiske Regiering den fuldstændigste Satisfaction. Det er derfor alene for hans ophøjede Domstol at jeg kan og vil være ansvarlig for min Handlemaade. Men dersom De, Mylord, troer Dem selv berettiget til at arrestere min Person, bliver det en Selvsølge, at Hs. danske Majestæts

Fregat og dens Convoi ligeledes maa anholdes. Jeg har den Ære etc.

Admiralen sendte mig følgende Svar:

Sir! Jeg har modtaget Deres Brev, og vedbliver min Paa-stand, at De ikke maae gaae herfra, før de har fikket Sikkerhed for Deres Møde for Retten. Dersom De alligevel vedbliver at negte dette, og saaledes flyer Ketsfærdigheden, vil behørig Forestilling blive gjort desangaaende til Deres Hof.

Jeg maa endvidere underrette Dem om, at jeg agter at give speciel Ordre til Cheserne af hans brittiske Majestæts Skibe paa denne Station, til i Fremtiden at visiterer alle danske Skibe, de være under Convoi eller ei. Jeg har den Ære etc.

Samme Nat, imellem den 26de og 27de, affeilede Vice-Admiral Lord Keith til Port Mahon.

Den 27de lod jeg alle Skipperne komme ombord, for at forvise mig deres Papirer og Signalbøger. Nogle af dem berettede mig da, at de den første Nat vare blevne visiterede. Jeg lod dem give mig en Beretning om hvad der for enhver især var indløbet, hvilket vil sees af vedfølgende Fortegnelse.*)

Forandring af Vind var Ursag i at jeg ikke kom bort d. 26de, og saaledes blev jeg opholdt til den 30te da jeg gik ud, og 5 à 6 Mile vestenfor Cap Spartel forlod jeg Convoien d. 31te Decbr. om Morgenen Kl. 4. Om Natten havde 3 Kapere indsnaget sig i Convoien, hvilke jeg fordrev med nogle skarpe Skud. Den af mig under 14de Septb. til Gibraltar indbragte Puffert, Jungfrau Margretha kaldet, Skipper Hauschild, som imod at betale 14000 Piastre, eller $\frac{1}{2}$ af Ladningens Værdi i Bierge-

*) Denne Liste indeholder Detaillen af de Engelses Fremgangsmaade ved Visitationen af Convoien. De havde brugt Musketteri ligesaa fuldt som v. Dockum. De havde visiteret alle tolv Skibe indensfor og forbudt dem at seile, men dog ikke sat nogen Priismester ombord, ligesom de ogsaa havde tilbagegivet alle Papirerne.

penge, blev frigiven, gik med mig under Convoi, for siden at gelejdes til Malaga.

De ommeldte 25,000 Piaſtre fik jeg ikke afleveret i Tangier, da jeg paſſerede dette Sted om Natten med ſtormende Veir. Jeg har derfor, ved min Ankomst til Malaga, givet dem ombord til Gen. Adjutant Krieger, ſom har lovet at beſørge dem afleverede, etc. etc."

Denne intereſſante og meget omſtændelige Rapport er dateret Livorno Rhed d. 18de Januar 1800. Uagtet den ſaaledes nøder mig ind i det følgende Mars Hiſtorie, har jeg troet ikke at borde holde den tilbage her, efterſom Begivenheden dog fandt Sted i det Ar vi have for os. Jeg ſkal derfor endnu uddrage det intereſſanteſte af dens øvrige Indhold her.

Formedelſt den voldsomme Strøm og ſtedſe ſtormende Veir, ſtiondt med meget uſtabig Vind, drev Paſſeruen, efter at have ligget bi og krydſet i 4 Dage veſten for Cap Spartel, op i Bugten ved Cadix og fik en Læger paa Landet omkring Cap Trafalgar, hvor Strømmen ſatte dem heelt ind i Cadix Bugten. Prangning af Seil og en Tordenbyge med lidt rummere Vind reddede Fregatten, der, endſtiondt den løb 10 Miles Fart i over en Time, kun avancerede nogle Grader paa Landet efter Peiling. Pufferten vilde de ikke ſlippe; men Kabbeltouget ſprang i det meeſt critiſk Dieblit, hvorved v. Doctum kun beklagede at han ikke var iſtand til at aſſistere den. Den kom imidlertid lykkelig fra det og ſlap ind til Malaga; men hvorledes den var paſſeret Strædet vidſte Skipperen ikke, da han fra det Dieblit, Touget ſprang, til han fik Land at ſee, havde ſtadig ſtyret Syd og S. t. V., og dette Land var Alceberget. v. Doctum blev liggende opdraſt i Strædet hele 8 Timer, i Paab om atter at faae fat paa ſin Puffert; men drev ſelv veſtereſter med Strømmen, imedens den anden var drevet øſtereſter og hele Strædet igiennem paa 6 Timer. Udenfor Cap Spartel, medens han endnu var ſamlet med Pufferten, mødte v. Doctum Fregatten Phoenix, men den bød ſig ikke til nogen Viſitation eller videre Samtale.

Den 5te Januar kom Havfruen ind til Malaga, hvor den forefandt Naiaden. v. Doctum tog da sin Deel af et Transportskibs Ladning ombord, som til Eskadren var udkommen fra Kiøbenhavn. Den 10de lettede han atter fra Malaga med en Convoi af 6 danske og to svenske Skibe, for ifølge Willes Ordre at gaae til Livorno, hvor han, uden at videre mærkeligt passerede, ankom den 18de Januar.

Hvad det omtalte Proviant- og Transportskib angaaer, da var det kommet ind til Malaga sidst i December Maaned. Naiaden, som den 5te December gik med Convoi fra Mahon, for at gaae Strædet ud, mødte med saa megen Storur og vestlig Vind, at han den 28de Decbr. kom ind til Malaga med hele sin Convoi meer eller mindre havareret. Her forefandt han Briggen Blommen, som var kommen til Ankers samme Dag med 13 Skibe under Convoi, kommende fra Kleven i Norge paa 17 Dage. Et fiortende Skib af Convoien havde han mistet underveis.

Krieger, der forefandt Transportskibet liggende her, kiendte af Erfaring hvor vigtigt det var for Kongens Kasse, at det blev udløst saasnart som muligt. Han tog derfor strax den halve Ladning ombord til sig, og bestemte at van Doctum skulde tage det øvrige. For at være vis paa at træffe ham, beordrede Krieger Capitainlieutnant Wotsfeld at opsoge Havfruen i Gibraltar, for at anmode v. Doctum om, snarest muligt at anløbe Malaga; men Wotsfeld traf ham ei. Denne meldte i sin Rapport, at han havde endeel Sygdom ombord.

Vi have saaledes fulgt vor lille Eskadres Bevægelser samt de Begivenheder, der nærmest stode i Forbindelse med den, til dette Aars og forrige Seculums Udgang. Ligesom ved de foregaaende Aar, ville vi, førend vi slutte, gienneengaae Correspondancen og uddrage deraf hvad vi maaatte finde antegnelsesværdigt.

Wille havde ved flere Leiligheder andraget paa hos Grev Bernstorff, at hans Helbreds Tilstand ikke tillod ham at vedblive i denne vanskelige og saare angribende Post, Han havde været

fyg og sengeliggende under den sidste Deel af Opholdet ombord i Hvide-Orn ved Malaga. I Algier stod han lige ud af Sengen for at gaae i Land til Deien. Dertil kom, at Forretningerne og den dermed følgende Correspondance stedse tiltog, paa samme Tid som hans Kræfter aftog. I denne Anledning fik han saavel fra Bernstorff som fra Kronprindsen de meest smigrende Privatskrivelser, hvori de sagde ham, at de, skiondt ugiernne, havde indvilliget i hans Afløsning, og at denne rimeligviis vilde finde Sted i Juni Maaned næste Aar. Brevet fra Hs. R. S. Kronprindsen anfører jeg her, da jeg troer dets Indhold af meer end een Grund interessant, ihvorvel det egentligen horer hjemme i det følgende Aars Correspondance.

„Min kiære Kammerherre Steen Bille.“

„Den nye Prove, De har aflagt paa Deres Klogskab og Iver for Kongens Tieneste, ved at bringe Alt i Orden i Algier, erkjender jeg vist i alle Henseender, og meget vil det glæde mig at kunne engang mundtlig takke Dem for Deres gode og tro Tieneste.“

„Den Affaire, Capitain v. Doctum har havt, er vist ubehagelig; men med alt det er jeg saare tilfreds med hans forte Conduite. Meget længes jeg efter at faae Efterretning om hans Afseiling fra Gibraltar.“

„Da jeg erfarer, at Deres Helbred skal være maadeligt, og at De onsker at komme hjem for at helbredes, agter jeg, skiondt ugiernne, at lade Dem afløse; thi jeg anseer det for Pligt at kalde Dem hjem, da Deres Helbred behøver det, og Kongen behøver at conservere en Mand som Dem, der stedse har nyttet og endnu ofte vil kunne nytte Fædrelandet. Den jeg har udsæet til deres Eftermand er Commandeur-Capitain Koefoed. Jeg haaber, at denne Afløsning kan stee i Juni eller Juli Maaned. Lev vel, kiære Bille, og vær vis paa min Agtelse. Deres altid hengivne
Frederik R. P.

Kjøbenhavn d. 1ste Februar 1800.

Et andet Brev fra samme høie Haand, men et Aar ældre, dateret 22de Januar 1799, kan jeg ikke negte mig den Fornoielse her at meddele, da det indeholder den ophøiede Correspondents Anskuelse af adskillige af de Ting, vi allerede have lært at kende af det Foregaaende.

„Jeg har med megen Fornoielse modtaget Deres Brev af 10de Nov. f. A. og de senere Rapporter til Admiralitetet, hvilke indeholde deres Samtale med Admiral St. Vincent. Jeg har da atter ny Anledning til at takke Dem for Deres kloge og nidkiære Udfærd i at udføre Alt, hvad der kan tiene til Handelsens Beskyttelse og Flagets Ære. De Instructioner, De har givet Skibsfærerne, ere overmaade gode; ligeledes seer jeg ingen Grund til at tage andre Mefurer ved Convoieringen, end dem der allerede ere tagne, og som jeg ligeledes bifalder. Capitain Lieutenant Fabricius's Ubehagelighed*) anseer jeg nu som afgjort og berører den derfor ikke. Capitainlieutenant Holstens Convoi forlod ham. Omendstiondt jeg er overbeviist om, at han deri ei er skyldig, er jeg dog nødsaget at lade denne Sag undersøge, især da der er indkommet flammelige Klager over denne mig stedse bekiendte værdige Officier.“

„Endnu maa jeg tilføie, at jeg for min Deel er mere rolig for vor Handels sikke Fortgang i Middelhavet, end paa noget andet Sted, da alle have Skibe nødig, som fare paa Fragt. Naar nu disse ere under bevæbnet Beskyttelse, vinder man det som er saa meget vigtigt, at de barbariske Magter ei kan giøre noget imod vor i den middeilandste Søs havende vigtige Handel. Tunis har ogsaa forlangt en uhyre stor Tribut af os; men jeg har troet at kunne aflaae det, saaledes, at ifald han ikke modtog det ham allerede Bestemte, erholdt han Intet, da det vilde være det eneste Middel for ham en anden Gang at haabe noget. Jeg troer, vi er den eneste Nation, som endnu har viist disse Røvere Tænderne; men dette kan ei stedse gøres, uden naar vi besidde

*) Visitationen af hans Convoi d. 14de October 1798.

en Mand som Dem til at udføre Alt. Deres altid meget hengivne

Frederik G. P.

Førend vi kunne slutte, maac vi endnu engang tale lidt om de barbariske Magter. Vi have allerede seet hvorledes Sagerne stode med Tripolis indtil i October Maaned. De tre indbragte Capitainer, hvis Fragtladninger vare blevne udfibede og oplagte i Paschaens Pakhuse, ventede nu paa deres Fragt, som Hs. Excellence havde lovet at betale dem, da uheldigviis en Corsar sendte en meget rig svensk Prise ind, kommende fra Cypern, bestemt til Sardinien. Uagtet det nu ikke var mere end 14 Dage siden den svenske Consul havde betalt Paschaen de foromtalte 15000 Piastrer, og uagtet Paschaen nylig havde skrevet et meget venfabeligt Brev til Kongen af Sverrig, fandt dog den svenske Consul intet andet Middel til at redde dette Stik og klare Sagen, end at forære Paschaen Ladning og Fragt i sin Konges Navn, imod at Paschaen gav et skriftlig Beviis fra sig, at hans Corsarer herefter skulde respectere det svenske Flag og tillade det at transportere hans Gods frit fra et Sted til et andet, ligesom før. Dette greb Paschaen til med begge Hænder, og i mindre end 3 Uger var den svenske Pris udloset, frigiven og seikklar. Det fellede ikke at Paschaen strax gjorde samme Paastand hos Lochner, og denne troede at borde give efter. Han meente nemlig, at en saadan Opoffrelse af 10,000 Piastrer borde den danske Regiering ikke betænke sig paa at gjøre, for at vedligeholde det danske Handelsflaags Tillid paa lige fordeelagtig Fod med det svenskes, at en saadan skriftlig Forpligtelse var noget, Tyrkerne aldrig brød, og at altsaa de danske Skippere med Rolighed kunde seile med hanseatisk Eiendom over Søen, uden at berygte Opbringelse af den saa farlige Renegat. Han sendte til den Ende Copie af Paschaens Beviis til alle Consuler i de spanske og italienske Havne. Imidlertid seer jeg af bemeldte Beviis, at Paschaen udtrykkelig gjør en Undtagelse for fransk Eiendom, „hvilkel skal tages hvor den findes.“ Løvrigt lovede han at straffe

fine „Keiser“ exemplarist og til døde, deskom de forbrød sig imod denne Befaling, da Kongen af Danmark var hans bedste Ven. Det er ubegribeligt, hvorledes Kochner, der nu havde flere Aars Erfarenhed for denne Paschas Trædsfthed og liden Afgtelse for sit Ord, kunde lade sig dypse i Søvn af flige Løfter. Det varede heller ikke længer, end til nogle Dage efter, at de danske Skibe vare affeilede, saa fik han et nyt Bevils paa Paschaens Opfindsomhed i at skaffe sig Penge. Denne Herre paastod nu, at den ved Freds slutningen 1ste Juni 1797 fastsatte Present af 14000 Piastrs Værdi skulde betales ham hvert tredje Aar. Kochner protesterede vel, beraabende sig paa Tractaten, som lod paa hvert fjerde Aar; men lovede dog at melde Sagen hjem til Regjeringens Overveielse. Dette melder han i et Brev af 29de Decbr. til Bille; men da denne Sag bringer os ind i næste Aars Begivenheder, vil jeg afbryde den her. Kochner var meget kjed af sin Stilling, og glædede sig derfor hiertelig til at blive afløst. Hans Eftermand var nemlig udnævnt; det var den for ei længe siden afdøde Conferentraad Nissen, dengang ansat ved Deconomie og Commercecollegiet, som dertil var bestemt.

Med Tunis stode Sagerne, ved denne Tid, saaledes som hele Aaret igiennem. Vi kiende Beiens Fordringer og Regjeringens Afslag. Hamelen lovede stedse paans at skrive og interessere sig for, at den danske Regjering skulde sende et Presentskib, med idetmindste Halvdelen af hvad Beien først havde forlangt og navnlig Kanoner. Beien var især vred over, at Algier havde faaet Presenter iaar og Tripolis Kanoner: at Danmark aldeles intet skyldte ham og intet havde lovet ham, vilde han slet ikke lade komme i Betragtning. Løfter og Formodninger fra Hamelens Side, om hvad der muligt kunde komme ud til Foraaret, afholdt ham endnu fra at øve Fiendtligheder. Imidlertid vare stedse hans Corsarer ude at krydse, og kunde hvert Dieblil bryde Freden; dog til Dato respecteredes det danske Flag. I et Brev af 18de Novbr. skrev Hamelen til Bille: „Det skal glæde mig, om dette kan gaae længe saaledes hen, men jeg tvivler derom, saa fremt

jeg ikke snart faaer Efterretninger fra Kiøbenhavn, som ere, om ikke tilfredsstillende for Veien, saa idetmindste af den Natur, at de kunne give ham noget Haab for Fremtiden, eller ogsaa en bestemt Erklæring om Kongens Pensigt, hvilken, om den indeholder et positivt Afslag, ikke vil mangle at have et Fredebrud til Følge."

I samme Brev meldte han, at Junes Ben-Junes var bleven meget vred paa Consul Larrard i Barcelona, men negtede at have modtaget noget Svar paa sit uartige Brev til Ville. En Liste paa den tunesiske Styrke i Lobet af Maret 1799, vil her maaskee ikke være uden Interesse.

Paschaen tilhørende:

En Corvet sendt fra Konstantinopel paa 20 Stkr. 8 pd. Kanoner.			
En stor Chebeque, tagen fra Neapolitanerne	20	— do. —	
To Kirlangueser, hver paa	18	— 6 pd. —	
En Corvet, tagen fra Malteserne	18	— do. —	
En Chebeque, foræret af de Franste	12	— do. —	
En ditto af samme Styrke.			
En Corvet, kiobt af de Evenste	18	— 8 pd. —	
En Kirlangues	16	— 6 pd. —	

To Halvgaleier paa 22 Karer, foruden adskillige Smaafartøier, som trænge til Reparation og ikke komme til Søes iaar. Alle de andre derimod ville være klar til at gaae til Søes i Begyndelsen af Juni Maaned. De udrustes alle i Porto Farino, som er den eneste Orlogshavn Veien har paa Kysten.*)

Tilhørende Sahib Tapa, Storfeglsbevarer og Minister samt
Veiens Favorit.

2 Chebequer paa	16	Stykker 6 pd. Kanoner.	
En genuesist Corvet	18	— do. —	
En Chebeque	12	— 4 pd. —	
En ditto	10	— 6 pd. —	

*) Som bekendt, har han nu sin Styrke i Goletta ved Tunis.

En Cutter . . . 10 Stkr. 4 pd. Kanoner.
 En fransk Tartan . 4 — 8 pd. samt 4 Falkonetter og 2
 Haubitscr.

En ny Felul paa 18 Aarer.

En ditto paa 14 do.

En Halv Galei 20 do. Alle i Porto Farino.

Endvidere tilhørende Admiralen Kiaya, i Porto Farino, samt adskillige andre Private, henved 20 Skibe af forskiellig Størrelse, dog alle mindre, end de anførte største Fartoi'er, der tilhøre Deien.

Endskiøndt Ville saa nylig havde forladt Algier, og Alt med denne Magt var paa en saa særdeles venstabelig Fod, finde vi dog et Brev fra Consul Ville af 17de December, hvori han medder, at havde faaet et Beviis paa Deiens store Venstabs for den danske Nation, ved at han fortrinnsviis udbad sig et dansk Skib til at bringe hans Ambassadeur til Konstantinopel. Af flere Grunde havde Ville ikke troet det passende at afflaas dette; saameget mere som Fragten virkelig blev ordentlig betalt, saasnart Reisen gik heldig og uden Opbringelse. Han bad derfor Kammerherre Ville om, at hjælpe til, at et saadant Skib, tremastet, paa 120—130 Commercelæster, smukt Udseende etc. kunde blive ham tilsendt, muligt befraget for Busnahs og Vacris Regning. Han havde ligeledes henvendt sig til Consul Boy. Skibet skulde ikke afgaae fra Algier før sidst i Februar. Hvad Udfald denne Sag havde, ville vi altsaa ligeledes faae at see i det følgende Aar. En Liste paa Algiers Søstyrke, saaledes som den var i Slutningen af October 1799, følger her.

En Chebel bygget i Algier paa . . .	26	Kanoner.
En ditto, Present fra England . . .	10	—
En Cutter, venetiansk Priis . . .	16	—
En Chebeque, algerinsk	24	—
En ditto, genuesisk Priis	6	—
En Fregat, amerikansk Forøring. . .	36	—
En Skonnert, ligeledes	12	—

En Schebeque, algerinst	34	Ranoner.
En Palogalei, ditto	5	—
En Polacre, græst Priis	16	—
En ditto, ditto	20	—
En Corvet, bygget i Mahon og kiøbt	26	—
En Polacre, græst Priis	18	—
En Brig, bygget i Nordamerika taget af de Franste og op= bragt til Cadix	22	—
En Skonnert, bygget i Nordamerika	20	—
En ditto, ditto	18	—
En Schebeque bygt i Algier	32	—
En Brig, tagen fra Portugiserne	16	—

Til Slutning anføres her en Liste, over det Antal Skibe, som af de forstfællige danske Orlogsmænd ere conveierede i Løbet af Aaret 1799.

	Indenfor Strædet.	Ud af Strædet.
Briggen Lougen seilede i Alt indenfor Strædet med bragte samme Antal ud af Strædet	24	24
Sarpen seilede fra Livorno til Malaga med	23	
Ridelsen seilede indenfor med	18	
bragte ud		64
Fregatten Hvide-Ørn gik ud fra Norge med 15 Skibe (blev flitt fra dem).		
seilede derefter indenfor Strædet med	8	
bragte ud		54
Eriton bragte til August Maaned ud af Strædet		13
seilede derefter indenfor med	8	
gik hjem i August med et Skib		1
Disse 5 Orlogsmænd bragte den store Convoi ud af Strædet i Juni		103
	81	259
Lateris		

	Indenfor Strædet.	Ud af Strædet.
Transport:	81	259
Naiaden kom ud med 7 Skibe fra Norge . . .	7	
seilede indenfor Strædet med	39	
bragte ud af Strædet		61
Blommen bragte fra Norge ind i Strædet . . .	13	
Havfruen kom ud i September med	8	
seilede derefter indenfor med	4	
bragte ud af Strædet		12
Σ Alt:	152	332

Ved „indenfor Strædet“ maa forståes, ikke alene Alt hvad som blev bragt fra den ene Havn til den anden, i Middelhavet, men ogsaa hvad der blev taget i Cadix, Gibraltar eller til Soes i og udenfor Strædet og bragt ind til Middelhavet. Det bliver imidlertid nødvendigt at gøre opmærksom paa, saavel med specielt Hensyn paa den store Convoi af 103 Skibe, som generaliter paa alle Convoierne, at det meget ofte var de samme Skibe, som convoieredes af forskellige Orlogsmænd. Den store Convoi bestod saaledes tildeels af de Convoier, som Driggerne havde samlet paa de italienske og spanske Kyster. Ligeledes bragte andre Orlogsmænd de Skibe, som kom ud fra Norge, længer ind i Middelhavet, og endelig er det en naturlig Følge af Fragthandelen, at de samme Skibe bragtes snart frem, snart tilbage imellem de forskellige Havne.

Jeg seer mig ikke istand til at opgive, hvor mange der af de opgivne Antal vare svenske Skibe, da Rapporterne ikke altid nøiagtig nævner det, og jeg ikke har de specielle Lister. Imidlertid troer jeg ikke meget at afvige fra Sandheden, naar jeg antager at $\frac{1}{4}$ til $\frac{1}{3}$ var af denne Nation.

Åar 1800.

Nedens Vilde havde været fraværende fra Livorno, havde Søgerne aldeles forandret sig. De Franske vare fordrevne fra det nordre Italien; Storhertugdømmet Toscana var besat af øster-

rigste Tropper, og Genua, hvor Masfena endnu holdt sig, var tæt indsluttet til Lands og Vands. Følgerne heraf vare, at *Handelen* fra Livorno, som især trak sin Næring ved Samkvem med Genua og det sydlige Frankrig, var saa godt som aldeles tilintetgjort. Den 13de Januar ankom Lord Keith, ombord paa *Dveen Charlotte*, ledsaget af en Fregat, en Cutter og en Convoi paa 9 Skibe, til Livorno. Han havde, saavel i Gibraltar, som i Mahon, udstedet Manifester, hvilke han ved sin Ankomst til Livorno ligeledes der meddeelte alle fremmede Consuler, og hvori han erklærede Cadix, St. Lucar og Genua for blokerede. Han reiste strax op til Lucca, for at aftale, med den østerrigske General Otte, Operationsplanen imod Genua. Tartaner bleve fragede i Livorno og indrettedes til Kanonbaade; kort, Alt tydede paa et alvorligt Angreb. Den russiske Admiral Pustockin, som holdt Genua blokeret, kom ligeledes i de Dage til Livorno for at proviantere, ligesom ogsaa Lord Nelson, med Linieskibet *Le Foudroyant* og en Fregat, kom fra Messina for at deeltage i Operationerne.

Vi have, ved Slutningen af det forrige Aar, forladt alle de danske Orlogsmænd paa forskjellige Expeditioner. Kun *Nidelsen* laa i Livorno, men seikklar. Baron Holsten modtog Ordre, dateret den 1ste Januar, som bød ham at gaae til Messina, for at tage nogle danske Skibe, som derfra havde forlangt Convoi, Strædet ud, bringe dem ud af Middelhavet og derefter tage Station ved Malaga. Han modtog endvidere Ordre til Cap. Lieut. *Motsfeldt* at komme op til Livorno med de Skibe, der maatte søge Convoi Middelhavet ind.

Vi erindre, at *Havfruen* ankom den 16de Januar til Livorno med en Convoi af 8 Skibe. Vilde erfarede da den *Affaire*, van *Doctum* havde havt for Gibraltar med de tre engelske Fregatter. I Anledning heraf skrev han under 22de Jannar saaledes til *Grev Bernstorff*.*)

*) Brevet er dateret Lucca, hvorhen han, efter *Køernes* Raad, var reist paa nogen Tid, for at bruge *Badene*, da hans Helbred daglig tog af.

„Jeg maa i denne Anledning yttre det Ønske, at De vil bære mig med Efterretning om, hvorledes den Sag er bleven afgjort, samt om der bliver noget for mig at forandre i Instructionerne til mine underhavende Chefer. Admiral Lord Keith's Trusel, at ville give sine Capitainer Ordre til at visitere alle danske Skibe, hvad enten de ere under Convoi eller ei, har ikke gjort mindste Indtryk paa mig. Det forekommer mig alene beklageligt, at en Mand, der er betroet saa vigtig en Post, kan forglemme sig selv til en saadan Grad, da jeg veed med Visshed (dersom det ikke nylig er forandret) at de engelske Skibschefer ikke alene have Ordre til at respectere vort Flag, og holde over Tractaterne, men endog skulle convoiere det, hvor de møde vore Skibe, saafremt deres Cours nogenledes tillader dem det. Den engelske Admiral, der taler om Contrabande og dobbelte Papirer, maa være ilde underrettet om hvilke Producter Middelhavet frembringer, og Tractaterne tillade os jo at besøge de fiendtlige Havne. Inuidentid kan jeg ikke undlade at gøre Dem opmærksom paa, at, i Tilfælde den engelske Admiral skulde give en saadan Ordre til sine Capitainer, det da useilbarlig ikke alene vilde give blodige Pander, men endog volde større Uleiligheder, thi saavidt mine Indsigter gaar, troer jeg at Capitain van Doctum har handlet som han borde og vist sig meget kæk, og uden Hs. Majestæts allerhøieste Befaling, troer jeg ikke at borde tage andet Parti, end i det Tilfælde det igien møder, da at convoiere med min hele Force.“

Ved v. Doctums Ankomst, sendte Lord Keith strax en Officier langs Borden, for at tilbyde Fregatten almindelig Assistance. Saasnart v. Doctum var ude af Quarantainen, gjorde han Admiralen sin Opvarthning ombord i Queen Charlotte, ved hvilken Leilighed denne viste ham alt muligt Galanterie, og da der atledes Intet blev talt om det i Gibraltar Foresaldne, bragte v. Doctum det heller ikke paa Bane. Uagtet Lord Keiths saavel mundtlige som skriftlige Erklæring, havde han siden den Tid la det saavel Raiaden som Briggen Blommen ubehindret passere

med Convoier: den Første idet den modte Admiralen selv, da den gik med Convoi fra Mahon og Strædet ud, nu senest i forrige Aar; den Sidste idet den paa sin Seilads fra Malaga til Barcelona havde mødt med engelske Krydsere, uden i fierneste Maade at blive uleiligt af dem. Vilde sluttede heraf, at Lord Keith, tværtimod, havde givet Ordre til sine Skibe, ikke at indlade sig med de danske Convoier. Men jo mere jeg sætter mig ind i disse Begivenheder, destomere fristes jeg til at troe, at der ingen bestemte generale Ordre har været givet til de engelske Krydsere, hverken før eller efter v. Dockums Affaire, og at derfor de smaa Pafsager, som vi allerede have læst, eller komme til at læse om i disse Blade, skyldes deres forskiellige Udfald til de engelske Sæfers større eller mindre Activitet, Pøstighed, Koldblodighed, Lyf til at udmærke sig, Alder etc. Imidlertid var Affairen med Pavsruen, som vi have seet, Følgen af en udtrykkelig Ordre til Visitation, foraarsaget af den Mistanke, man havde til denne Convoi, og kan vel betragtes, ligesom senere Freias, i Aaret 1800, i Canalen forefaldne, som de første Skyer af det Uveir, der traf op paa Danmarks politiske Horijont, og som brød løs d. 2den April 1801.

Blommen havde Vilde Rapport fra, dateret 17de Januar i Barcelona, hvor den var ankommen d. 15de efter 6 Dages Seilads fra Malaga. Han havde her fundet det Skib af hans Convoi fra Norge, der var blevet silt fra ham i Søen. Det var blevet underlagt 10 Dages Nvarantaine, fordi det havde været overhølet af en fransk Kaper. Røghfeldt meldte, at her ingen Skibe vare klar til at gaae vesterefter, før om 14 Dage, og at han derfor agtede at oppebie dem.

Den til Tripolis udnævnte nye danske Consul, Hr. Nissen, var ved denne Tid ankommen til Livorno, og skrev til Vilde for at ubede sig, at en dansk Orlogsmand maatte bringe ham til sit Bestemmelsessted. Nlagt Vilde meget godt indsaae det Villige i hans Forlangende, ja endog vedgik, at det var den meest passende Maade for ham at ankomme til Tripolis paa, troede han dog ikke at

kunne gjøre andet, end henvise Nisfen med sin Begjæring til Regjeringen, og i sit Svar til denne Consul udviklede han sine Grunde derfor, hvilke i det Væsentlige vare, at han ikke torde berøve sig et af sine Skibe fra Convoieringen i en saa lang Tid, som en saadan Expedition med den deraf flydende Dvarantaine vilde medtage, og at han havde gjort sig til Regel, ikke at lade noget af sine Skibe anløbe en barbarisk Havn, hvor Regenten residerede, uden dertil at have speciel Ordre, for ikke at blive sat i den ubehagelige Nødvendighed at afflaae eller tilstaae deres umættelige Begjæringers Dpfyldelse.

I Anledning af nogle Forespørgsler fra Consul Boy, angaaende nogle danske Skippere, som havde Ladning til Trieste, og som vilde have Raad om de, ifald de ikke kunde faae Convoilige til deres Bestemmelse, de da borde sælge deres Ladninger i Livorno, og om de torde afgive de af Consul Boy forlangte Erklæringer til Consulatet — skrev Wille specielt til denne Consul og i en Circulaire til alle de andre Handelsagenter i Middelhavet, at han, naaget han havde al Grund til at troe, at de senest med Tripolis opstaaede Misforstaaelser, som havde foranlediget Commercecollegiets seneste Circulaire af 19de Octbr. f. A. (bydende, at Skipperne maatte holde sig til Convoierne, for at undgaae Ubehageligheder med de barbariske Magter) vare aldeles hævede og at altsaa vor Handel var saa sikker, som den under nærværende Omstændigheder kunde være og naar man havde at bestille med saadanne Folk som Barbaresterne, saa ansaae han det dog stedse for Pligt at tage alle de Forholdsregler, der stode i hans Magt, for at beskytte Handelen. Det vilde imidlertid være at fordrø Umuligheder, dersom man forlangte, at hans ringe Styrke skulde convoiere overalt, og at han var nødsaget at indskrænke sig til den engang lagte Plan, hvilken han dog vilde give den Udvidelse, at Skibe, som kom fra det adriatiske Hav, kunde anløbe Mahon, udenfor hvilken Havn den een Gang hver Maaned fra Italien kommende Convoi skulde vise sig og efter Omstændighederne løbe ind, eller udenfor signalere sin Nærværelse. For

ansaae dette tilstrækkeligt, saalænge vi torde troste os til at troe Freden med Barbaresterne, efterfom de eneste Fiender, som Skibe, der kom fra keiserlige Havne, saavel som fra Zante, Gallipoli, Messina og andre Havne Ost og Syd for, samt i Kongeriget Neapel, havde at frygte for, vare franske Kapere, og disse ikke udstrakte deres Krydstoure til et saa sydligt Farvand i Middelhavet, som det Coursen fra det sydlige Italien til Mahon faldt igiennem. For bedre at forstaae Hensigten med denne Circulaire, samt hvad der egentlig drev Vilje til at udstede den, maae vi læse hans Skrivelse til Bernstorff, dateret d. 6de Februar, forsaavidt den angaaer dette Punkt.

„Jeg tager mig den Frihed at indslutte en Copie af en Circulaire, som jeg har sendt til alle Hs. Majestæts Consuler herude, for om Hr. Greven vilde giøre det kongelige Commerce-Collegium bekendt dermed, samt i Tilfælde der skulde være noget at forandre ved den, det da maatte bekientgiøres mig. Deels har jeg troet saaledes nogenlunde at kunne beskytte de Skibe som besøile de Pladser, hvorhen de i Almindelighed gaae ballastede, for at indtage Ladning; deels har jeg ogsaa maattet giøre det, for at berigtige det Begreb, som Consulerne saavel som Skibsførerne have giort sig om Declarationen fra det kongelige Commercecollegium; thi foruden, at Consulerne forelæse Skipperne bemeldte Circulaire, forlange de endnu, at de skulle underskrive, at den er dem forelæst, og, at de skulle indstaae selv for al den Risiko, de løbe, naar de seile uden Convoi, hvilket sætter de arme Skipperne i en saadan Frygt, at der er mange iblandt dem, som ikke tør røre sig, uden enten mundtlig eller skriftlig først at have indhentet mit Raad, hvorved mit Arbeide i alle Henseender kommer til at overstige mine Kræfter.“

Havfruen var bestemt til at affeile midt i Februar, vester- efter med Convoi; men forgiaevs ventede v. Dockum paa Anmeldelse af Skipperne. Der laa vel endeel danske og svenske Skibe i Havnen, men ingen ful Fragter. Marsagen hertil laa deels i de meget urolige Handelsconjuncturer i et Land, der laa Krigs-

stuepladsen saa nær, og som i Lobet af et Aar to Gange havde været besat af de krigsførende Magters Tropper; deels i, at endeel Bankerotter i Hamborg havde forvoldt Standsning i de nordiske Handelsbhuses Speculationer; deels endelig i, at de Engelse, som nu spillede aldeles Rester i Middelhavet, besørgede deres Handel med egne Skibe, hvilke ogsaa fore paa Fragt, og bleve allevegne tilstrækkelig convoierede af brittiske Drlogsmænd.

Havfruen fik imidlertid 8 Skibe under Convoi, efter Forgivende bestemte til Barcelona, til hvilken Plads de dog ikke vilde, at Fregatten skulde convoiere dem, men begjærede at stilles fra den, naar dens Cours til Malaga ei længer stemmede med deres. Tingen var, at de fleste af dem havde Ladning inde til Marseille, hvilket de, i det af østerrigiske Tropper besatte Livorno, ikke torde vedgaae. Bille, som imidlertid for ingen Priis vilde tillade, at hans underhavende Skibe deeltog i nogen mastret Expedition, lod bekendtgjøre, at Fregatten havde Ordre at løbe Pières-Verne vel i Sigte, og at Skipperne kunde stille sig fra Convoien, naar de maatte forlange det. Den 14de Februar gik v. Dockum under Seil med sin Convoi. Hans Ordre lod paa, at gaae til Malaga og der afsøse Hvide-Ørn paa Stationen. Han kom d. 21de selv ind til Marseille, tvungen dertil af stormende Veir. Convoien, som han havde skilt sig fra nogle Dage i Forveien, kom ligeledes lykkelig an.

Fra Marseille gik v. Dockum til Malaga alene, og vi ville derfor slippe ham paa denne Reise, for at omtale Hvide-Ørn og dens ulykkelige Skiæbne. Det var under Dato af 5te Marts, at Bille rapporterede desangaaende saaledes til Admiralitetet.

„Under 27de Decbr. f. A. havde jeg den Ære underdanig at indberette, at Fregatten Hvide-Ørn Dagen forhen, d. 26de, var affeilet, med en Convoi af 17 Skibe, vesterester og Strædet ud, samt at Chefen, Capitain-Lieutenant v. Osten havde Ordre med sig for Fregatten Naiaden at komme hertil med Convoi fra Malaga, saasnart han der var ankommen og havde taget Station. Paa Grund heraf har jeg fra Midten af forrige Maaned vente:

Fregatten *Naiaden*; thi hans Ordre lod paa at forlade *Malaga* sidst i *Januar*, men til *Dato* er den endnu ikke ankommen, og som *Vesterne* imellem dette og *Spanien*, formedelst *Venuas* *Ve-*
leiring, ere standsede, kan jeg ingen directe *Rapporter* have fra *Skibene* der stationerede. Derimod er jeg overbeviist om, at *Che-*
ferne, hver for sig, ifølge den dem tillagte Ordre, aldrig mangle at indsende *Rapporter* til det hies *Collegium*. Imidlertid staaer det sielden feil, at jeg jo paa en eller anden *Maade* hører fra *Convoierne*, efter de ere afgaaede, og er det ifølge *Pligt*, at jeg herved underdanigst skal meddele, hvad jeg til *Dato* har erfaret angaaende *Fregatten* *Hvide-Ørn* og dens *Convoi*."

"For en 8 Dage siden fik jeg *Efterretning* fra den danske *Vice-Consul* i *Cagliari*, at en dansk *Brig* var dertil ankommen, som havde været under *Hvide-Ørns* *Convoi*, men et meget haardt *Veir* havde nødt ham til at holde af for *Den St. Pierre*. Et *Brev* fra *Malaga* af 12de *Februar*, som et svensk *Skib* bragte mig igaar, melder mig, at to danske *Capitainer* ere ankomne dertil i *Januar* *Maaned*, hvilke begge havde været under *Hvide-Ørns* *Convoi*, og disse havde forklaret, at de *Ratten* imellem d. 29de og 30te *December*, paa 40ⁿ *N. B.* og 18 *Mile* *Vest* for *Corfica*, havde havt en meget haard *Storm*, hvorved de vare blevene skilte fra *Fregatten*. *Dagen* efter vare de 7 *Koffardistibe* samlede, men saae intet til *Hvide-Ørn*, hvorpaa de alle holdt af, i *Tanke* at træffe den i *Lø* af dem, men forgiæves. De andre 4 *Skibe* skulle ligeledes være ankomne til *Alicante* og *Barcelona*, alle i god *Behold*."

"Iagtet jeg sikkert haaber, at det kongelige *Collegium*, naar denne *Rapport* indløber, har modtaget *Rapport* fra *Capt. Eirut*. v. *Osten*, vil jeg dog ikke mangle, at giøre dem bekendt med *Ovenstaaende*. Endstiondt *Corfica* er franskt, Hayes dog jevnlige *Efterretning* derfra, og jeg vilde sikkert være underrettet om *Fregatten* dertil var ankommen. En god bekendt *Mand* havde han ombord herfra."

I denne *Uvished* om *Hvide-Ørns* *Skiebne* forblev *Wille* i

nogen Tid, og endskiøndt Haabet om at faae nogen Efterretning fra En eller Anden, om dens mulige Ankomst dertil, med hver Dag blev svagere, smigrede han sig dog med Muligheden af, at maaskee v. Osten, paa Grund af et eller andet betydeligt Havari, var holdt af til Barbariske-Kysten. Men da han nogen Tid efter modtog Brev fra Consul Wille i Algier, af 19de Februar, hvori denne aldeles intet talede om Hvide-Ørn, slukkedes ogsaa dette Glimt af Haab. Endelig, da Briggen Blommen, d. 4de April, ankom efter 16 Dages Reise fra Malaga, og Intet vidste at melde om Hvide-Ørn, men derimod bragte Rapporten fra alle de andre Chefer; da det endvidere ved optaget Forhør blev befundet, at alle Skibene af Convoien vare lykkeligen ankomne til deres Bestemmelsessteder, syntes al Tvivlen og Haaben at maatte vige for den sørgelige Visshed, at Hvide-Ørn med samt dens herlige Besætning af Officierer og Mandskab var gaaen under og tabt for Marinen.

Da denne Fregat var bleven affendt ganske ny fra Værftet, og uden foregaaende Beføiling, var det Admiralitetet magtpaaliggende at erfare noget om dens Egenstaber som Seiler, Ss- og Krigsskib, saameget mere, som man muligt heraf vilde kunne gjøre sig Formodninger om Marsagerne til dens Undergang. Wille erholdt derfor Ordre, dateret 29de April, om snarest muligt at indkomme med Rapport herom. Denne indsendte han fra Livorno, dat. 24de Mai, og den ansøres her i Extract, da jeg antager, at enhver Ting, der kan opløse noget om Hvide-Ørn, maa endnu interessere Marinens Officierer, blandt hvilke Mange endnu minde den og dens brave Officierer.

„Da jeg første Gang saae Fregatten Hvide-Ørn giøre et Par Slag paa Malaga Rhed, for at lægge ind i Molen, forekom det mig, som jeg ogsaa anmærkede for dens daværende Chef, nu afdøde Generaladjutant Raas, at den var rank, og at vi derfor maatte prøve hvad Virkning mere Ballast vilde giøre. Efter at dette var skeet og efterat den havde været kiohalt i Livorno, hvorved man havde havt Leilighed til at forandre noget ved Lastens

Stubning, var det, at jeg kom ombord. Alle Fregattens Officierer vare da enige i, at den havde forandret sig betydelig til sin Fordeel. Saavidt mine Indsigter gaae, troer jeg, at den da havde al den Ballast inde, den kunde taale; mere kunde let have gjort den vreden i dens Bevægelser; ikke desto mindre forekom den mig at være mindre stiv end Naiaden. Den havde rigtignok Væring, naar den kom til en vis Krængning; men den kastede sig meget tidlig og i mine Tanker vel meget."

"Den var en god Seiler for Veiret. Officiererne derombord sagde, at i Bidevind-Seilads, naar Mers-Seilene gik ind, holdt den ikke Luven med de andre Skibe. Jeg selv saae eller prøvede det aldrig. Imod Fregatten Triton havde den, saavidt jeg kunde skielne, den samme Fordeel som Naiaden havde over denne Fregat, de Vælinger jeg commanderede Naiaden. Imod Havfruen stod den sig temmelig vel for Vinden; Fordelen, som Havfruen havde, kom da meest frem naar Vransseilene kom paa, hvilke denne Fregat havde forholdsvis saa betydelig større. Rumskibets og bidevind syntes Havfruen derimod at have afgjort Fordelen over Hvide-Ørn."

"Saalænge jeg var derombord, og med det Vejr jeg prøvede den i, har jeg ikke Aarsag til andet end at rose den som et mageligt Søskib, og heri havde Hvide-Ørn den Fordeel for Naiaden, at den ikke satte saa stærkt med Forskibet naar den havde Næsef. Jeg antog Fregatten Hvide-Ørn at være af en meget fin Construction, der udkrævede stor Noiagtighed saavel ved dens Lægning, som i Vedligeholdelsen af dens Amning. Saalænge jeg foer med den, var den stedse for dybt i Vandet til at jeg kunde skionne dens Seilads, naar den var kommen paa sin rette Vandlinie. De andre Fregatter vare vel i samme Tilfælde, men som jeg antager Hvide-Ørn for en finere Construction, troer jeg den mere følte Staden deraf, end de andre. Hvad ellers dens Bygningsmaade og Forbinding angaaer, da lignede den Naiaden ganske aldeles, hvilket ogsaa var Tilfældet med Styringen."

"Som Batalleskib betragtet, havde den det skønneste Vat-

terie, man vilde see, og førte det fortræffeligt; men efter min Formening var den for svagt armeret til at gaae paa Expedition, og jeg formener, at 32 pundige Carronader vilde have været et henfigtsmæssigere Skyts for den."

„Eigeledes skal jeg ikke mangle, underdanigst at bringe i Forslag, at disse brede Fregatter maatte gives Faldborte, saaledes, at deres Batterie kunde staae indhalt og lukket; herved vandedes i Bidevind=Seilads, at Vinden ikke kunde staae ind til Luvert og anslaae Slaadder og Dæksbielker, hvilket altid noget standser Farten; dernæst kan man paa denne Maade maskere sig for en Fiende, hvilket ofte kan være af Vigtighed med disse smaa Fregatter, og endelig holdes Dækket tørt, og Ladningerne, som staae for Kanonerne, bevares bedre, saa at man altid kan giøre et Stud hvad Veir det saa er. Det forekommer mig, som at den store Brede, disse Fregatter have, byder at benytte en saa væsentlig Fordeel."

„Tilfaldt staaer mig tilbage at tale om en Indretning, som var i Hvide=Orn, og som stedse forekom mig at være en høist farlig Sag. Dersom Capit. Lieut. v. Osten levede, vilde han kunne vidne, hvormeget jeg paalagde ham at være forsigtig dermed. Det er nemlig de mange Luger i Dækket, og den Luge paa Batteriet, med Vindue over, ned i Messen. Jeg kan ikke negte, at jeg hos mig selv føler mig overbevist om, at Fregatten er fyldt og sunket. Små Skibe, som ligge saa lægt paa Vandet, tage naturligviis mere Vand over, end de større, men som dog aldrig flader, naar man har sine Luger skalkede. Jeg frygter stedse, at disse brave og værdige Mænd ombord i Hvide=Orn have været for trygge mod Søens Overskyllinger, og derved endt deres Dage. Det vil derfor tillades mig at fraraade flere Lugers Anbringelse, end de høist nødvendige, isærdeleshed paa saa små Skibe og saa agterlig."

Hvide=Orns Tab smertede Bille uendelig. Ved at have faret saa meget med den, havde han vundet megen Afgtelse og Rierlighed for dens Chef og hele vakkre Besætning af Officierer

og Mandskab. De havde saa trolig deelt den sidste heldige Expedition's Farer med ham, da han, forrige November Maaned, paa Algiers Bai holdt ud, trods Stormen af Paalandsvind, hver Dag drivende lidt, skiondt med 3 Ankere i Bund og med al rimelig Udsigt til, hvis de gik i Land og reddede sig igiennem Braad og Brænding, da at blive et Offer for Maurers og Kabylers Yataganer. Gierne vilde han derfor, at de skulde have havt deres Part af den Løn han kostede, den Løn, der altid var det høieste Maal han sigtede til, hans Konges og Foresattes Vifald og stedsse vorende Tillid. Han modtog just i de Dage Bevøis herpaa, i efterfølgende Skrivelse fra Bernstorff, dateret 25de Januar.

„Saavel den fra Ds. Høivelbaarenhed under afsvigte 15de Novbr. indkomne Beretning om Afgjørelsen af den med Algier opkomne Discussion, som de eenstemmige indløbne Rappporter fra Consul Wille ere blevne Hs. Majestæt forelagte, og er mig det en sand Fornøielse, ifølge allerhøieste udtrykkelige Befaling herved at kunne forsikre Dem om Hs. Majestæts Tilfredshed og udmærkede Velbehag over den Maade, hvorpaa den Dem betroede Commission er bleven udført.“

Ogsaa den engelske Marine led paa denne Tid et lignende Tab, ved en fast noksaa rædsom Ulykke. Wille beskriver denne Tildragelse, i en Rapport til Admiralitetet, dateret 31te Marts, saaledes:

„Jeg kan ikke undlade at melde det høie Collegium et Uheld, som for saa Dage siden fandt Sted her. Efter at den engelske Vice-Admiral Lord Keith havde detacheret alle sine andre Skibe fra sig, beordrede han sit eget, Dveen Charlotte, paa 110 Kanoner, at gaae paa en Expedition, efter Sigende paa meget saa Dage til Golfen della Spezzia. Han selv med sin Secretair blev tilbage. Den 17de dennes, Kl. 3½ om Morgenen, gik Skibet under Seil med en frisk Østenvind; men neppe var det blevet Dag, før man blev vaer, at det stod i fuld Brand, omtrent 4 Mile fra Byen, og det varede ei længe, før man saa Stor-Keisningen falde.

Vinden, som var frist fra Landet, gjorde, at de ingen Steder kunde landsætte Skibet. Søen var hoi, og de skarpladte Kanoner, som af sig selv affyredes, forhindrede de udsendte Barker fra at komme de Ulykkelige til Hiælp. Kl. 11½ sprang Skibet i Luften. Explosionen var ikke stor, formodentlig fordi begge Krudtmagazinerne vare satte under Vand. Foruden Skibets Besætning vare der endnu endeel franske Krigsfanger ombord, bestaaende af de første Officierer fra „Le Genereux“, hvilke alle, tilligemed Skibets Besætning, ynkeligen omkom, paa omtrent 150 Mand nær, som ere reddede. Iblandt disse vare 10 Officierer og 3—4 Cadetter. Nogle af dem døde strax, da de kom i Land, af Kulde og Fatigue. Chefen af Skibet skal, da der intet Haab om Redning var mere, have forkortet sin Pine ved at styde sig igiennem Hovedet. Ilden var kommen fra et betydeligt Lvantum Ps, de havde taget ombord og kastet midtskibs ind, uden at stoppe det i Sælle. En Mand var kommen dette for nær med et tændt Lps. Det var strax efter, at de vare komne under Seil, at de opdagede Ilden. Chefen lod da Ankeret falde ved Malora, men under Opsvainingen, da Vinden kom fra Siden, og gav Træk igiennem de aabne Porte, blev Ilden meget hæftigere. Snart efter brændte Louget og Skibet drev fra Land.“

I samme Brev skrev Bille endvidere som følger: „Den engelske Admiral har ved en trykt Bekjendtgjørelse tilkiendegivet, at foruden alle de andre forhen nævnte Havne, nemlig: Genua, Malta, Cadix og St. Lucar, han nu ogsaa blokerede Marseille, Toulon, Nizza og den hele Kyst; men da hans hele Force, saavidt jeg veed, ikkun bestaaer af 8 Skibe, antager jeg det kun for en Ting han ønskede at udføre, og for en Prøve han vil gjøre, om nogen derved vil lade sig afholde fra at beseile disse Pladser. Uagtet han i sin Publication giver tydelig tilkiende, at efter hans Formening skulde et neutralt Skib være straffuldigt, som bragte Provisjoner til hans Fiender, ja endog berører saadanne Expeditioner, som Handlende i Livorno have gjort, ved at sende Ladninger i neutralt Skibe til Marseille, har jeg dog troet, ikke at

borde lade som jeg tog den mindste Notice deraf. Jeg har stedse offentlig erklæret, at saasom de to respective Søffer, ved en Tractat have fastsat, hvad der maa føres til fiendtligt Land, samt have bestemt Maaden, hvorledes en Havn skal angives at være blokeret, nemlig naar to bevæbnede Skibe krydse for den — saa antager jeg ingen Havn for blokeret, fordi den erklæres derfor, men vil selv forfikkre mig derom, ved at see om der er to Skibe krydsende for samme.“

Vi have seet, at Blommen kom op til Livorno den 4de April. Vi forlode senest denne Brig i Barcelona, hvortil den var kommen d. 15de Januar, med 3 Skibe fra Malaga. Af Møtsfeldts forskjellige Rapporter finde vi, at han samlede Convoi fra Salou, Barcelona og Alicante, og var i Slutningen af Februar Maaned underveis med en Convoi af 17 Skibe for at gaae Strædet ud. Han havde meget haardt Veir af vestlig Vind, hvorved hans Skibe lede endeel Havari, og Proviant og Vand begyndte at storte. Den 5te Marts mødte han Fregatten Pavfruen, der kom fra Marselle, og som hjalp ham med Brød og Vand. Den 8de Marts, udenfor Malaga, faldt han ind med Gen. Adjutant Krieger, der beordrede ham at aflevere sin Convoi til ham, og derpaa at gaae til Tangier med de omtalte 25000 Piaastre. Imidlertid maatte han dog anløbe Malaga, for at proviantere og reparere. Den 19de Marts gik Møtsfeldt igien fra Malaga, for, ifølge den Ordre, som Nidelsen imidlertid havde bragt ham, at gaae op til Livorno. Møtsfeldt berettede, at han under Cap Gate var bleven jaget af 3 engelske Fregatter, der havde omringet ham og sendt ham en Officier, med Begjæring om, at see hans og hans Officierers „Commission“. Møtsfeldt svarede, at ingen dansk Orlogsmænd var forsynet med saadanne Documenter, men foreviste derimod sin Instruction med det store kongelige Segl, dog uden at dette Document blev ham affordret, og hvoraf han vidste, at de intet forstod. Efter at de meget noie havde betragtet det kongelige Segl gik de atter fra ham. Den 3lte Marts mødte han den engelske Fregat Princess Charlotte, hvis

Chef, Capitain Stephens, havde sendt ham en Officier med sin „Commissjon,“ udbedende sig at see den danske Chefs, hvorved da Møtsfeldt atter havde foreviist sin Instrux, og hermed var Sagen forbi. Da Briggen Glommen var temmelig læk, halte den ind i Molen for at kalfaktere.

Af General-Adjutant Kriegers Rapport til Ville, affendi med Glommen, troer jeg følgende Extract at kunne interessere. Den er dateret 18de Marts. Han melder, at hans Convoi, som da han, d. 14de Januar, første Gang forgjæves søgte at komme Strædet ud, kun var 16 Skibe stærk, nu var voxet til 66 Skibe. Han havde i Alt været 8 Gange under Seil, men stedse forgjæves. Saaledes havde han den 20de Februar, under Gibraltar, saa haardt Veir af vestlig Vind, at han drev Malaga forbi og ned under Cay Gate, hvor han laa bi 14 Dage, og kom først den 14de Marts tilbage til Malaga med hele sin Convoi, der imidlertid var bleven forøget med Glommens 17 Skibe. Han mødte nemlig først den 7de Marts med Fregatten Havfruen, til hvem han signalerede at holde sig ved ham, men det onde Veir forhindrede Praining eller andet Samqvem. Dagen efter signalerede Havfruen, at hans Stor-Kaa var knækket, hvorfor Krieger beordrede ham at søge Havn, og v. Dockum holdt af for Cartagena. Samme Dags Aften stødte Glommen til Naiaden. Dagen efter, da Veiret bedagedes, meldte Møtsfeldt til Krieger, at han var kommen sin Convoi af Sigte under Cay Gate; at han trak 16 til 21 To. Vand i Bagten og manglede Proviant og Vand. Det var derfor, at Krieger beordrede ham at gaae Strax til Malaga, forsyne sig med det Nødvendige, og derpaa at gaae med de 25,000 Piastre til Tangier. Selv besluttede han at samle Glommens Convoi, hvilket ogsaa lykkedes ham, saa at han d. 14de Marts havde dem alle hos sig paa Malaga Rhed. Den 16de Marts kom Nidelven til Malaga med sin Convoi fra Messina. I 2 Dage var saavel Naiaden som begge Briggen og hele Convoien under Seil, for at komme vesterefter; men maatte atter gaae til Ankers den 18de. Saavel af de Ordre, Baron

Holsten medbragte, som af hvad han mundtlig berettede, sluttede Krieger sig til, at Hvide-Ørn havde havt Ordre med til ham, at komme op til Livorno. Han besluttede derfor, at sende Blommen, ifølge den med Ridelven ankomne Ordre, op til Livorno strax og uden Convoi, da der ingen Skibe for Dieblittet var, som forlangte Convoi; at sende Ridelven med Pengene til Tangier; selv at bringe Convoien Strædet ud, og da gaae op til Livorno; men hvis Havfruen forinden ankom, da at overlade v. Doctum Convoien og Stationen, og strax afgaae. Skulde derimod Havfruens Pavarie forhindre hans Ankomst, vilde Krieger, efter at have bragt Convoien Strædet ud, overlade Commandoen paa Stationen til Baron Holsten og da gaae at søge Bille i Italien.

„Skulde jeg“ — skriver han — „ved denne Plan ikke træffe Ds. Høivelbaarenheds Tanker, er jeg dog rolig under den Betryggelse, at De er overtydet om, at jeg ikke har andet Formaal, end saa meget som muligt at gaae Deres Ønsker imøde.“

Krieger meldte endvidere, at ifølge officiel Anmeldelse fra den danske Minister i Madrid, Kammerherre Schubart, var Gibraltar af den spanske Regiering erklæret blokeret, hvorfor han havde forbudt de danske Orlogsmænd at anløbe denne Plads, saasnart de saae spanske Krydsere for Havnen, og havde ladet opslaae Bekjendtgørelse derom i Consulatet i Malaga.

„For nærværende Tid“ — skrev han — „er her ingen Kaperere mere ved Malaga, og ingen af vore Skibe have truffet nogen i Vinter, hvilket gjør, at Convoieringen er mere besværlig end nogensinde før, da Skipperne ere meget ligegyldige i Søen, om de fyller fra Convoien eller ei. Uarsagen, hvorfor de tage Convoi, er alene for at vinde nogle pro Cento ved Asurance-Præmien.“

„Rygten siger, at Ds. Høivelbaarenhed vil forlade os, og at Hs. Majestæt har udnævnt Commandeur-Capitain Roefoed i deres Sted. Jeg forbeholder mig, indtil Meddelelse derom indløber, min og mine Officierers meest erkiendtlige Taksigelse, for den Tid vi have havt den Ære at staae under Deres Commando.

Men da Rygtet siger, at De vil gaae hjem med en Fregat, finder jeg mig besejret til at være Naiadens Tolk for Dem. Naiaden tog Dem i Kiøbenhavn og førte Dem ud paa Deres Vresbane: den gjør en billig Fordring, naar den ønsker at bringe Dem tilbage til Fædrelandet. Hr. Kammerherre, bær Naiaden med Deres Person og Deres Familie! Vær overbevist om, at hun svigter Dem aldrig, og Naiadens Indbyggere ville holde det for en Lykke at kunne ende deres Campaigne med deres værdige Chef."

Kort før Glommens Afreise fra Malaga indløb Rapport fra Capitain v. Dookum, dateret Cartagena, 11te Marts, af hvilken vi uddrage følgende.

Paa sin Reise til Marseille havde han endeel haardt Veir, fik sin Rorbrog flaaet ind og Arkeliet vaadt. Den 16de Februar traf han under Corsica paa en engelsk Bark, der af et engelsk Linieskib var tagen tilbage fra Genueserne; men i det Dieblif, den skulde provianteres, var Veiret blevet saa haardt, at alt Samkvem var umuligt og siden var den bleven skilt fra Linieskibet, hvorved den var stædt i stor Nød for Proviant og Vand. Høvsfruen assisterede den hermed, imod Beviis for Modtagelsen. Han blev nødt til at søge til Marseille, formedelst haardt Veir i Golfen af Lyon, men da man paalagde ham 14 à 21 Dages Quarantaine, beslattede han strax at forlade dette Sted, hvor der kun laa eet dansk Skib under Ladning, og hvor Handelen var meget ringe. Den 23de, da han vilde seile derfra, havde han først meget haardt Veir af S. V., der nødte ham til at lade det andet Anker falde, og kort efter en saa haard Byge af S. O., at han maatte kappe begge Ankere fra sig, og gaae til Søes. Den 4de Marts mødte han 3 portugisiske 80 Kanon-Skibe og et Par Fregatter, kommende fra Palermo. Et af Linieskibene havde mistet sin Stormast. Matten imellem den 7de og 8de Marts var det, at Stor-Kaaen var knækket. Da Folkene laae paa Kaaen fór at fraslæae Serket, hændte det Uheld, at Styrbords Toplent sprang, saa at den halve Kaa faldt ned paa Dækket; desuagtet

kom Ingen til synderlig Skade, og Seilet blev bierget uden at fiore. v. Dockum holdt af for Cartagena, hvor han ankom den 1de. Her fik han fra Arsenalet en ny Stor-Kaa og en ny Forstang. Han meldte, at alt var vel inden Borde, men at han benyttede dette Ophold til at reparere og eftersee sine Seil og sin Takkelage, som ved det overdrevent flette Veir og vedvarende Storme havde lidt betydelig.

Vi see af Kriegers Rapport, at Midelven var ankommen til Malaga. Holsten ankom den 11te Januar til Messina, efter 11 Dages Reise og meget uroligt Veir. Først den 28de Januar var han istand til at komme bort derfra, deels fordi Koffardimændene ikke kunde blive klar for, deels paa Grund af stormende Veir og Modvind. Han havde da 6 danske Skibe under Convoi. Tæt udenfor Messina fik han 2 til, og med disse arbejdede han sig da, imod vedvarende Storme af Vesten, op til Malaga, hvor han, som før er meldt, kom ind, tilligemed Naiaden, den 16de Marts. Dog mistede han, Natten imellem den 22de og 23de Februar 3 Skibe af Convoien, hvorom han selv i sin Rapport beretter saaledes:

„Den 22de Februar, da jeg imod Aftenen mærkede paa den meget svære Sø af Vesten, at vi vilde faae en Storm, gjorde jeg ved Solens Nedgang Signal for at vende sydover, og tillige for at Skibene inat maatte slutte sig tæt til den Commanderende. Samtlige 7 Skibe*) repeterede, vendte og vare, da Mørket faldt paa, godt samlede. Stormen blev haard om Natten. Jeg laa for torebet Brigseil, Store og Folke-Stageil, holdt ved Vinden og der blev om Natten ingen Forandring foretaget. Om Morgenens favnede jeg desuagtet 3 af Convoiskibene, hvilke ei vare at see fra Toppen, uagtet Veiret var klart. Af de 4 andre laae de 3 til Luvart og 1 agten for mig. Umuligt kunde hine Skibe være kommet bort fra Convoien, uden enten at holde plat af eller vende Nord over. Kl. 8 vendte jeg, da Vinden gif nordlig og jeg frygtede en Læger paa Barbariske-Kysten.“

*) Et var den 5te Februar frivillig gaart bort fra Convoien, da hans Frugttast ikke kunde taale den langsomme Reise.

Med Blommen modtog Wille endvidere adskillige Collegie Breve, som vare ham adresserede til Malaga. Et af dem, dateret 14de Martz, indeholdt officiel Underretning om, at Fregatten Triton, Capitain v. Berger, skulde bringe hans Afseer, Commandeur-Capitain Roefoed ud til Middelhavet, og vilde rimeligviis antomme i Juli Maaned, samt at Hvide-Ørn skulde hjem i August Maaned med Convoi; det blev Wille tilbudt at gaae hjem med den tilligemed hans Familie. Samme Brev indeholdt endvidere Meddelelse om det kongelige Bifald, som vi allerede have seet af Kronprindsens Brev, i Slutningen af forrige Aars Historie, var tildeelt Capitain v. Doctum for hans udviste gode Conduite i Affairen med de engelske Fregatter.

I Anledning af den ham givne Tilladelse, tilligemed sin Familie (der var kommen til ham s. A. med Havfruen), at gaae hjem med Hvide-Ørn, skrev Wille under 11te April til Collegiet og takkede, men afflog at benytte den, udbedende sig Tilladelse til at reise hjem over Land, hvilket saavel med Hensyn paa hans eget Helbred, som paa den liden Plads, der var ombord i Hvide-Ørn, ifald denne Fregat endnu eksisterede, bedst passede ham. Det var imidlertid vel upaatvivleligt at Hvide-Ørn var forgaaet. Imidlertid udstedte Wille dog Ordre til Capitain v. Osten, som skulde sendes med Blommen til Malaga.

En stadig Rilde til Ubehageligheder for Wille i Særdeleshed, og for alle danske Orlogsmænd i Almindelighed, blev endelig standset, idet Commercecollegiet affatte Consul Boy i Livorno, og constituerede Hr. Ulrik, en der bosiddende Rishmand, til at bestyre Consulatet. Hr. Boys Ulesterrettelighed var gaaet saa vidt, at Postdirectionen i det Toscanse underrettede Wille om, at den havde seet sig nødsaget til at forbyde Udlevering af Breve til det danske Consulat, indtil de resterende Regninger for Brevporto bleve betalte. Da Wille modtog alle sine, saavel officielle som private Breve igiennem Consulatet, gif han siebliklig i Caution for Betalingen, lod sig sine Breve herefter directe udlevere, samt indberettede hele Sagen til Commercecollegiet. Admiralitetet blev

hvert Dieblig bestormet med ubealte Regninger fra forskjellige Leverandører, for Provioner og andet Gods leveret til de danske Orlogsmænd, uagtet det blev beviist, ved Consulens egenhændige Quitteringer, at Alt var betalt af Skibscheferne. Da imidlertid Boy, fra det Dieblig han havde afleveret Consulatet til Ulrik, sad arresteret for Siel, var herved intet videre at gjøre. Lykkeligviis havde Wille brugt den Forsigtighed, steds at lade alle slige Fordringer tilstille Consul Boy igiennem den danske Viceconsul Marassi, hvorved han havde denne værdige Mand's Vidnesbyrd at støtte sig til.

Capitain Motsfeldt, som laa indenfor Molen med sin Brig, for at reparere, opdagede at dens Spryd var knækket. Skibet blev kalfattet inden og udenbords, hvilket efter Chefens Rappor-ter maa have været heel nødvendigt, da „nogle af Naadderne vare saa brede, at de kunde tage en tolvgarns Line.“ Paa Grund af alle disse Reparationer, og inden det nye Spryd kunde blive forfærdiget, gif Tiden med til efter den 20de April, inden Glommen kunde blive færdig til at gaae med Convoi vesterefter.

Den 10de April ankom Raiaden fra Malaga til Livorno og blev strax lagt under Quarantaine. Han havde den 22de og 23de Marts, i Forening med Nidelven, bragt en Convoi, 92 Skibe stærk, Strædet ud, og havde forladt den Cap Spartel vel af Sigte. Herefter krydsede de sig tilbage, og kom ind til Malaga den 28de Marts. Da der ingen Skibe var, som onstede Convoi til Livorno, gif han alene fra Malaga den 2den April og mødte der ham intet Mærkeligt paa denne Overfart. Nidelven laa under Letning for at gaae med 2 Skibe til Barcelona, paa samme Tid som Raiaden gif fra Malaga, men da dens Spilskop gif itu, vidste Krieger ikke om den var kommen under Seil. Af hans Rapport udbrage vi følgende Passage, som Wille i sin Rapport til Collegiet af 14de April ikke undlod at gientage. „Det vil upaatvivlelig være uforsødent at berøre for Os. Høhhd., Capitainlieutenant Baron Holstens Activitet som Chef af Briggen Nidelven. Imidlertid kan jeg ikke undlade at omtale, at da

Vinden foiede for mig i Malaga til at gaae Seil med den store Convoi, laa Briggen Nidelven indenfor Molen, havende sin Last tom, foruden andet Skibsarbejde i Værk, hvilket giorde, at Baronnen tænkte at forblive endnu 2 Dage indenfor Molen. Desuagtet, da Signalet vaiede fra Naiaden for Convoien at lette, blev samme strax repeteret af Nidelven indenfor Molen, hvor endeel af Convoien endnu laa, og neppe var jeg kommen under Seil og søgte at opseile de forreste Skibe, for jeg observerede Briggen Nidelven under Seil imellem de agterste Skibe af Convoien."

I Anledning af den spanske Regierings Erklæring, angaaende Gibraltars Blokade, udstedte Vilde følgende Circulaire til sine underhavende Chefer, dateret 14de April.

„Foruden at det spanske Hof har erklæret Gibraltar blokeret, har den engelske Vice-Admiral Lord Keith her til alle neutrale Magters Consuler ligeledes bekendtgjort samme, for at forekomme at Ingen skulde udsætte sig for Fare ved at løbe derind. Uagtet Tractaterne fastsætte hvad der forstaars ved en Havn, som andre Nationers Skibe skulle ansee for blokeret, nemlig at den skal være lukket ved 2 armerede Skibe som krydse derfor, og man ved, at Gibraltar paa denne Maade aldrig kan blokeres, vilde det desuagtet være upolitisk, om danske Skibe, efter en saadan Publication, søgte dertil, ikke at tale om uforudsætte Farer, som de derved kunde udsættes for, saavel i stille Veir, ved Kanonbaade, som fra Fæstningerne. Saa vilde DPer. Chefer i min anfortroede Estadre, indtil videre behage at ansee for annulleret den Post i Instructionen, som af mig er givet til den ældste Chef paa Stationen ved Malaga, der siger: „Naar en Convoi er udbragt af Strædet, anløbes altid Gibraltar, for at tage under Convoi østerefter de Skibe som der kunde være" — og herefter ikke anløbe Gibraltar uden bestemt Ordre dertil; ligesom de, naar der udbringes Convoi af Strædet, da have at holde sig saa nær den afrikanske Kyst som muligt, for ikke at falde ind med de spanske Kanonbaade eller drive nær under de spanske Fæstninger, om Stille og Strøm skulde falde paa."

Blommens Afsælingsordre var af 16de April. Den var det første Skib, som ifølge Circulæren til Consulerne blev beordret at anløbe Mahon eller vise sig der udenfor, for at modtage hvad Skibe der maatte onste Convoi Strædet ud. I Møtsfeldts Ordre paalagdes det ham endvidere, meget noie at varetage et af Skibene i Convoien, som var bestemt til Algier. Det var nemlig fragtet af Varris og Busnahs Huse, og var et af dem som ved de seneste Underhandlinger var stipuleret at skulle have dansk Convoi til Algier. Et var allerede afgaaet i December Maaned s. A. under Hvide-Orens Convoi, om hvilket vi ret strax skulle faae Leilighed til at tale. Vilde beordrede Møtsfeldt at løbe Algier Bai vel i Sigte, og ligge bak indtil han havde seet Skibet vel inde under Fæstningen. Da Vilde, med dette Skibs Convoiering, ansaae sig som løst fra sit Løfte til Varré, skrev han desangaaende til Consul Vilde, uagtet han ikke desto mindre var villig til oftere at gientage det, saafremt det kunde ske uden Skade for Tjenestens Gang, da han onstede at vise Busnah, hvor gierne den danske Regiering onstede at giøre Deien og hans Undersaatter til Gefal, saafremt deres Fordringer vare rimelige. Møtsfeldt modtog endvidere Ordre til Baron Holsten at komme op til Livorno med sin Brig og at modtage Convoi, ifald der fandtes Skibe. Med disse Instructioner afgik Møtsfeldt d. 22de April og havde 7 Skibe under Convoi.

Under 18de April skrev Vilde følgende Brev til Admiralitetet, som Svar paa en tidligere Forespørgsel fra bemeldte Collegium, hvilket jeg her vil anføre, ikke saameget fordi Sagen har nogen videre Interesse, som for at give et Beviis paa, hvilke Ubehageligheder Cheserne af Convoierne vare udsatte for, og hvor meget Koffardicapitainerne lønede deres Anstrængelser med Utalemmelighed.

„Ifølge det kongelige Collegiums Befaling af 7de November s. A. har jeg indhentet Capitainlieutenant Baron Holstens Erklæring, samt foranstaltet, ved afholdt Krigsforhør, lovlig un-

derfugt de Puncter, som i det høie Collegii Skrivelse vare oplyste, for at oplyse saavel Skipper Jens Fink's nedlagte Promemoria af 17de October 98, som min underdanige Rapport af 2den Januar 99, der ledsagede Pr. Baron Holstens Klage; og som jeg endvidere til Slutning befales at give min Betænkning om Sagen, skal jeg her have den Vre underdanigst at anmærke samt forklare nogle Udtryk i Skipper Fink's Klage, som synes hensatte for at giøre en Angivelse imod Baron Holsten. Naar han t. E. siger, at „Baron Holsten tilkiendegav ham, at han først maatte affætte nogle Passagerer i Tangier, før han kunde convolere ham til Barcelona,“ da var det mig selv, som tilligemed Consul Olsen havde været i Gibraltar i kongeligt Vrinde, og som jeg ønskede efter forrettet Sag at bringe tilbage. Vi havde til den Ende været inde flere Gange og maatte vende tilbage; og en Gang tabte vi endog en Reise, fordi vi først maatte besørge bemeldte Fink antagen under Convoi af den svenske Fregat, som just kom indseilende. Jeg kunde tilføie, at min Stander vaiede paa Toppen ombord i Briggen, dog mener jeg ikke hermed, at den mere skulde respecteres end enhver enkelt Chefs Vimpel. Imidlertid dersom jeg selv havde været ombord i Briggen, frygter jeg for, at bemeldte Skipper Fink kunde sat i sin Promemoria, at han efter min Dordre havde faaet sin Ryg banket; thi han havde efter mit Begreb rigelig fortjent det. Baron Holstens Dordre lod paa, alene at love ham saavel som de andre Skippere Convoi til Malaga, hvor Briggen skulde først eftersees, førend den gik til videre Expedition. Naar Skipper Fink siger i sin Klage, at „baade Chef og Næstcommanderende vare i Land,“ da maa jeg her oplyse, at efter det haarde Veir kom Baron Holsten i Land og af lagde Rapport til mig om sit Skib, tillige meldte han mig, at ved det hans Proviantskriver ikke kunde giøre Beregningen, fandt han sig tilfört med Proviand. I Anledning af de Proviantsforter, der i første Hast maatte anskaffes, erindrer jeg, at Næstcommanderende med Flere bleve ofte kaldte i Land den Dag, for

at give Oplysninger. Briggen laa desforuden saa nær Land, at jeg fra Borden kunde tale med den."

Just ved denne Tid fandt Wille sig indviklet i en anden Correspondence, der heller ikke var synderlig behagelig. I blandt Hvide=Orns Convoi var en dansk Brig, Freden, Capitain West, der var fragtet af en vis Danino i Livorno, med en Ladning til Algier. Flygtende for det svære Veir, i hvilket sandsynligviis Hvide=Orn gik under, kom han ind til St. Pierre paa Sardinien. Her kom en portugisisk Orlogsscorvet Benjamin, Capitain George Thomson, der tillod sig egenmægtig at visiterer Briggen, og da han fandt, den havde Ladning inde til Algier, vilde han giøre den til Priis. West lagde sig under Fortets Kanoner og forlangte og fik, igiennem den danske Viceronsul Navoni i Cagliari, sardiniisk Beskyttelse. Men Portugiseren paatog sig nu at blokere bemeldte Brig, og derfor torde West ikke gaac til Søes. Capitain Thomson tilbød ham, at kiøbe sig fri for 300 R. Stert.; men dette vilde West ikke indlade sig paa. Saavel han som Navoni skreve til Wille og udbade sig Raad af ham, forklarende Sagen saaledes som ovenfor er fortalt. Det er mig indlysende af Willes Svar, at han aldeles ikke fæstede Tid til denne Fremstilling; men troede snarere, at West spillede under Dække med Portugiseren og Consulen, for at staffe sin Ladning condemneret, hvilket var en af den Slags Transactioner, som, desværre for vort Flags Credit, alt for hyppigt gik i Svang i Middelhavet. Wille raadede West meget til at giøre sit Yderste, for at opfulde sit Certepaties Forpligtelser, der bød ham at aflevere sin Ladning i Algier, og derfra gaac til Tunis, for at hente en Ladning Korn. Han gjorde ham opmærksom paa, at Danmark ikke havde Krig med Portugal, og at det altsaa ingen Grund kunde være for en portugisisk Orlogsmænd, til at opbringe hans Ladning, saalænge det Princip, at Flaget dækker Ladningen, vedligeholdes. Blev han desuagtet opbragt og Ladningen condemneret, faldt det jo blot Befragteren til Skæde, isald han ikke havde assureret. Iøvrigt

onstede Ville i sit Svar, at West aldrig havde indladt sig paa denne Fragt, der, naar han gik ærligt tilværks, aldrig kunde bringe ham synderlig Fordeel, men derimod meget let kunde volde den danske Regiering Bryderiet med de barbariske Magter. Ville havde betroet denne Capitain West et Brev til Consul Ville, som var Svar paa dennes Begiering om at fragte et dansk Skib for Deien af Algier (hvilket Ville aldeles ikke vilde indlade sig paa) og det var ham derfor saameget ubehageligere, at denne uventede Standsning i Capitain Wests Expedition havde fundet Sted.

Saa snart Naiaden var ude af Quarantainen, maatte den hale ind i Molen, for at kalfaltres uden og indenbords, hvortil Krieger meldte, at han høiligen trængte. Han indsendte tillige en Besigtigelsesforretning paa sin Stormast, hvoraf fulgte at den blev kasseret og en ny sat i Arbeide. Dette trak noget i Langdrag, paa Grund af indtræffende Helligdage og den i det Hele langsomme Arbeidsdrift ved Værftet i Livorno. Vi skulle faae at see, hvorlunde det herved forarsagede Dphold saldt meget ubeleiligt for Ville, formedelt de imidlertid indløbende Efterretninger.

I de første Dage af Mai Maaned indkom nemlig til Livorno en svensk Brig Varagtigheden, Capitain Gustav Wallenstein, som bragte Efterretning om, at to danske Skibe vare tagne af tunesiske Corsarer imellem Gorgona og Corsika. Denne svenske Brig, der havde en engelsk Priismester ombord, var selv bleven overhaldt af disse Corsarer, der havde spurgt om, hvor de bedst kunde træffe danske Seilere, efter som Deien havde beordret sine Corsarer at krydse paa og opbringe denne Nations Handelskibe. Han medbragte endvidere et Brev til den danske Consul i Livorno, fra en engelsk Orlogscapitain, skrevet paa en dansk Capitain Hansens Begiering, som allerede var fangen ombord i en Tuneser tillige med en anden dansk Skipper, og Begges Skibe vare indsendte til Tunis.

Endsfiondt disse Efterretninger trængte endnu til Bekræftelse; endsfiondt der endog nylig var ankommet Skibe directe fra Tunis, hvoriblandt et dansk, ført af en Capitain Andresen, og et ragusæist senest d. 25de April, hvilke alle intet vidste om et saadant Fredsbrud, saa stemmede det dog formeget overrens med hvad Consul Hammeken i et heelt Aar havde forudsagt at ville skee, og med hvad Wille længe havde ventet, til at han skulde blive ligegyldig derved. Han lod strax optage lovformeligt Forhør, hos den danske og svenske Consul i Livorno, over den svenske Skippers Udsagn, hvilket denne tilbød sig med Ed at ville bekræfte, og efter at have modtaget fra Consul Ulrik Copie af den engelske Chæfs Skrivelse, brodrede han ifølge heraf Ulrik til saa hurtigt som muligt at underrette alle danske Consuler i Middelhavet om Fiendslighedernes Udbrud med Tunis, med Ordre til at stoppe alle danske Skibe i deres respective Havne, og ikke tillade dem at løbe ud for Convoi kunde gives dem. I denne Anledning skrev Wille saaledes til Commercocollegiet, i en Skrivelse af 16de Mai: „Jeg ønsker tillige, at det kongelige Collegium vil underrette Consulerno om, hvorvidt det kan tillades Skipperne at gaae uden Convoi, eller ikke, om de ogsaa selv ville, og kunne faae deres Folk til at samtykke deri. — — — Efter min Ansuelse er en Krig med Barbarefferns af en ganske anden Natur, end med en europæist Magt, efterdi Fangerne altid siden skulle løstobes med den offentlige Kasses Midler, og derfor troer jeg at have Ret til at forbyde, at noget Skib maa gaae til Søes, uden under Convoi, hvilket jeg til den Ende har ordnet o. s. v.“

Det var Wille isærdeleshed magtpaaliggende at faae Efterretningen til Barcelona saa hurtigt som muligt, dels fordi Handelsdelen paa dette Sted og den nærliggende Deel af Spanstokysten var den betydeligste vi havde, dels fordi Consul Carrard derfra kunde underrette Capitain v. Dockum. Willes Dymærksomhed var meest henvendt paa Briggerne, for hvilke han havde Grund til at frygte. Vi erindre, at han ved flere Leiligheder havde ytret sin Mening om disse Fartøier, dem han ansaae som meget

vel skillede til at convoiere, men som aldeles uforsvarlige i Tilfælde af Krig med barbariske Vagter. I sin Ordre til Capitain v. Doekum befalede han derfor paa det Bestemteste, at Briggerne under ingen Omstændigheder maatte convoiere alene, men vel samlede med Pavsruen, hvilken Fregat skulde vedblive at convoiere Strædet ud, i Forening med Nidelven indtil nærmere Ordre indløb. Et saae disse Depecher oversendte til Barcelona var for Ville af saa megen Vigtighed, at da et ragusæist Skib havde negtet at gaae til Sves, af Frygt for Tuniserne, gav Ville Ordre til Consul Ulrik, Intet at spare for at faae dem expederede. Da al Communication imellem Spanien og Italien var spærret, paa Grund af Krigen, frægtede Ulrik en Tartane, for hvilken han meldte Ville, at han maatte betale 1000 Piastra kortes. Dette tog Ville ikke i Betænkning at give, ihvorvel han fandt det meget dyrt; men han ansaae Sagen af yderste Vigtighed. Han synes ikke at have været tilfreds med den Driftighed, som Consul Ulrik viste i at faae denne Tartane expederet. Den ankom ikke til Barcelona for den 22de Mai.

Ville besluttede endvidere, saasnart Naiaden var seilklar, selv at gaae med den til Tunis under Parlaymentairflag, og da begiære en Forklaring af Veien. Han vilde da soge, om muligt, at erfare hvad denne Herres egentlige Paaastand var, og derefter prøve paa at formaae ham til en Vaabenstilstand, under hvilken han kunde indhente Regjeringens Mening. I hvor ofte end Ville havde taget paa sig, under sit Ophold i Middelhavet at handle uden Instruction, og stedse været saa heldig at opnaae Regjeringens Vifald, var han ved denne Leilighed fuldt og fast besluttet ikke at giøre det, da han nu i Lobet af et heelt Aar, endstiondt han havde giort gientagne Forespørgseler desangaaende, ikke havde modtaget noget bestemt Svar, og han altsaa aldeles ingen Vafis havde at grunde sine Underhandlinger paa, eller nogen Grænde for hvad han torde tilstaae af Veiens Fordringer. Han vidste desuden, at hans Afkøser i Commandoen, Commandeur-Capitain Keesfoed var underveis, saa at han ikke vilde være istand til at

udsøre de Planer, han muligt maatte lægge og begynde paa. Endelig vidste han (rigtignok kun ifølge Privatefterretninger) at Triton skulde have 2 Presentskibe ud med sig, hvoraf han formodede det ene bestemt for Tunis, og det var altsaa at vente, at dette Skibs Ankomst vilde have Indflydelse paa Veiens Sindselag, ligesom det var rimeligt, at dermed tillige kom bestemte Forholdsordrer for Consulen. Vi ville her meddele saadanne Brudstykker af Villes Correspondence, som kunne tiene til nærmere at give Lys i denne Sag.

Ordren han affendte til Capitain v. Doctum var af Sde Mai og lyder saaledes.

„En til mig den Sde dennes indloben Efterretning, som ved nærmere Bekræftelse synes fuldkommen rigtig, den nemlig, at tunesiske Corsarer have begyndt at opbringe vore Skibe, foranlediger at jeg griber denne Leilighed for strax at bekiendtgjøre Dem dette til Deres egen og Andres Efterretning. Jeg gaar nu Seil med Fregatten Naiaden til Tunis, for personlig at erkjendige mig om denne Sags sande Sammenhæng, og skal jeg, saasnart jeg har erholdt den fornødne Dplysning, komme til Malaga, hvor jeg da nærmere skal bestemme Operationerne for de kongelige Skibe, og behager De at vedblive indtil da at convoiere Skibe ud af Strædet, naar nogle ere færdige, der ønske det. Saasnart en af Briggerne eller begge to er hos Dem, tager De dem stedse med, for at convoiere med desmere Sikkerhed. Skald Capitain-Lieutenant Baron Holsten ikke allerede ifølge sin Ordre er afgaaet fra Malaga, for at søge mig i Livorno, beordres han at forblive i Malaga indtil videre. Convoieringen til og fra Barcelona, som Briggerne hidtil gjorde alene, orhører aldeles indtil min Ankomst, og maae Briggerne under ingen Omstændigheder convoiere alene. Skulde en af dem, ved denne Ordres Modtagelse være detacheret paa Kysten for at give Convoi, da behager De at gaae den imøde, for i Følgelskab med den at bringe Convoien ud af Strædet etc.“

Til Grev Bernstorff skrev han under Sde Mai: „Ved min

Ankomst til Tunis skal mit Niemeed være at bevirke en Vaabensstilstand saalænge indtil Hs. Majestæts Beslutning kan indhentes, og derefter gaaer jeg til Malaga for at tage de nødvendige Forholdsregler med Hensyn paa Handelsens Sikkerhed. Jeg smigter mig med, at Hr. Greven vil, ved at forestille Kongen Sagen, tillige troe, at Intet skal mangle fra min Side for om muligt at gienoprette den gode Forstaaelse, naar den kan opnaaes til Hs. Majestæts Hre og Landets Vel. Men at dette vil falde mig vanskeligt, vil jeg aldeles ikke fordølge, ved det jeg aldrig har erfaret, om Hs. Majestæt bevilger Beiens Forlangende i det Hele eller kun for en Deel. Breve, som Kiobmænd her i Livorno have fra Kiøbenhavn, tale vel om, at der under Tritons Convoi skulde komme to Skibe, der have Præsenter inde og hvoraf det ene skulde være bestemt til Tunis; men da jeg ingen Efterretning har derom, drister jeg mig ikke til at nævne det. Det var paa Grund af, at Consul Hameken idelig yttrede Frygt, samt forudsagde det af Beiens nu giorte Skridt, saavel som paa Grund af de Ubehageligheder jeg selv indsaae Landet vilde have, dersom det kom til den Yderlighed, at Tuneserne optog vore Skibe og derefter erklærede Krig, hvorved mange Folk uventet vilde komme i Slaverie, og som ikke vilde kunne erholdes frie, uden at tilstaae Beiens Forlangende; det var paa Grund heraf, at jeg i lang Tid faldt Hr. Greven saavel som andre vedkomnende Departementer til Besvær, ved ofte at indkomme med Forestilling om, at det maatte tillades mig at gaae til Tunis og der paa Stedet enten bringe Sagen i Orden, eller modtage Krigserklæringen, og jeg lod ikke af hermed, før jeg tilstift, ved at at skrive til H. E. Grev Schimmelmann, under 3die August f. N. fra Malaga, ganske aabenhjertig og frimodig forestilte ham Nødvendigheden deraf. Men som dette tildeels var udenfor mit Fag, lod jeg det derved forblive, trostende mig ved den Overbeviisning, at jeg vilde have manglet i mine Pligter mod min Konge og mit Fødeland, dersom jeg havde fortiet min Mening."

Endvidere: „Dersom jeg tør, uden at være opfordret dertil

øttre min Mening, troer jeg, at dersom Hs. Majestæt vilde sende to smaa Linieskibe herind og lade de tre Fregatter, Triton iberegnet, forblive, samt en Brig for at tiene til Uvis=Jagt, troer jeg at torde forsikre Hs. Majestæt, at jeg med denne Force skulde tugte dem og bringe Vrien til Raison r.“

Under samme Dato yttrede han sig saaledes til Admiraltetet. „I Henhold til mine forrige Skrivelser, hvori jeg har yttret, at i Tilfælde af Krig med Barbaresterne det ikke var raadeligt at lade Briggerne seile herinde alene, maa jeg atter ifølge Pligt og Overbeviisning tilraaade, at idetmindste det ene af disse Fartøier tilbagekaldes, i Tilfælde af en Krig med Tunis skulde blive uundgaelig. Den ene Brig, som blev tilbage, kunde vel giøre megen Nytte som Uvis, men jeg maa da meget andrage paa, at den blev anderledes armeret. Angaaende det Paandgevær, som medgives, da er det ligeledes min Pligt at bemærke, at Laaseneielden give Ild. Det vilde være meget hensigtsvarende, at medgive Bajonetter til Geværerne, da dette Vaaben saaledes med dobbelt Fordeel kunde anvendes til at afflaae Entring. Endvidere tillader jeg mig underdanigst at foreslaae, at Fregatterne, som sendes herud, maatte medgives 80—100 Stykker Piler, hvilket Vaaben jeg anseer ypperligt til at afværge Entring med. Da vore Koffardskibe i denne Tid ligge stille, har jeg sagt til General=Adjutant Krieger, at han derfra kan faae sit Mandskab completeret, i det ringeste som et Laan. Om 8 Dage haaber han at være seikklar, og skal jeg da, efter at have været for Tunis, gaae til Malaga, for derfra at affatte tilbørlig Rapport. I hvordan Tingene end gaae, haaber jeg, det hoi Collegium vil være overbeviist om, at jeg, med den Force der er mig anbetroet, ikke skal være ledig, smigrende mig med, isald Krigen finder Sted da snart at faae Forstærkning.*) Fem store Fregatter og en

*) Jeg veed ikke, om denne Yttring og en ligelydende, i Brevet til Bernstorff af samme Dato, alene kan have givet Anledning til den Tanke hos Regieringen herpaa, at Bille søgte eller tilbød sig

Brig er den mindste Force, jeg troer vi bør have. Et eller to af de mindre, men velskellende Linieskibe, og Resten Fregatter, vilde maaskee hurtigere afgjøre Sagen, da man ikke bør tabe af Sigte, at vi meget let kunne faae Uenighed med de andre barbariske Magter. Jeg skal ikke undlade at tilføie, at her findes Riøbsmandsbreve fra Tunis af 15de April, der ikke melde det mindste om vor Uenighed med denne Magt."

Til Consul Ulrik skrev han, under 13de Mai, blandt andet, som følger:

„Saalænge vi ere i denne Uvisshed om vore Sagers sande Tilstand, maa jeg anbefale Hr. Consulen, aldeles ikke at udlevere Pas, Expedition etc. til nogensomhelst Capitain, med mindre Convoi af en Fregat skulde tilbyde sig, eller før jeg selv har været for Tunis og der erfaret paa hvad Fod vi staae med denne Magt, hvorefter jeg da strax skal give Dem og alle andre Consuler fornødne Forholdsordrer. Jeg maa endvidere paalægge Dem, Hr. Consul, at underrette det kongelige Commercecollegium om denne min Disposition, for at erfare om dette Departement har noget at befale i denne Anledning, og da handler De naturligtvis derefter. Men jeg maa bede Dem om, utrykkelig i Deres Rapport til Collegiet at nævne den Skipper's Navn, som uagtet han vidste, at 2 danske Skibe vare opbragte af Tuniserne i Farvandet ved Gorgona, dog har forlangt at expederes, en Begiæring som

at blive ved Commandoeh saalænge til denne Sag var afgjort, eller om han maaskee har skrevet det mere positivt endnu. I saa Tilfælde har han ingen Copie taget af et saadant Brev, idetmindste findes det ikke i Copibejgerne. Men at man har antaget, at han har gjort et saadant Tusbud, er ganske vist; thi jeg har liggende for mig et egenhændigt Brev fra Kronprindsen, hvori Hs. Kongelige Hojhed talter ham paa den meest smigrende Maade for hans Tjenstiver, beklager at han ikke har vidst det før, men forklarer tillige Tingens Umulighed, da den dueelige og almeenagtede Korfod, just samme Dag Prindsen modtog Brevet, gik ombord paa Triton for at seile til Middelhavet.

jeg anseer for ligesaa utidig som upassende, paa en Tid hvor han seer alle de Skibe, hvis Flag er i Krig med Tunis, at holde sig rolig i Havnen, just fordi de vide, at 2 tunesiske Corsarer opholde sig herudenfor. Hans Pensigt haaber jeg har kun været, ved en saadan Begiering og derpaa følgende Afslag, at giøre sig reen i sine Rederes Dine, fordi han ligger saa længe stille; thi virkelig at gaae til Sues vilde han vel ikke prøve paa, uden i Forveien at have indhentet sit Mandstabs Samtykke."

Det Øvrige af dette Brev indeholder en bestemt Ordre til at fragte en Tartane, for at bringe Efterretningen til Spanien.

I et Brev til Commercecollegiet, af 16de Mai, underrettede han det om Folgende: „Agent Faume, som driver megen Handel paa Tunis, har tilbudt mig et Creditiv, ifald jeg der stulde behøve Penge. Naaget jeg ikke er vidende om Regjeringens Tænke-maade, angaaende Tunis, og altsaa hellerikke er befuldmægtiget til at indgaae nogen Vetingelse, agter jeg dog at modtage dette Tilbud, paa Grund af den Pligt, der i Almindelighed paahviler mig, at søge at vedligeholde Freden med Barbaresterne, da jeg muligt med en ringe Opoffrelse kan forebygge et større Ude. Jeg agter til den Ende ligeledes at forsyne mig med nogle Vijouterier af passende Værdi, ifald jeg kan faae dem paa det Bilskaar, at jeg tør give dem tilbage, dersom de ikke bruges, haabende, paa Grund af at det kongelige Collegium ved saamange andre Leiligheder har stienket mig dets Tillid, det ligeledes ved denne vil det; og skal mit eneste Diemeed og Dnsse være, at arbejde for hvad jeg troer kan være Landet til Nytte i denne Sag."

En Skrivelse fra Bernstorff af 13de April overlod til Wille at lade Consul Nissen bringe til Tripolis med en Orlogsmand, ifald det iøvrigt passede med Skibenes Bestemmelse. Wille skrev i den Anledning til Bernstorff, under 16de Mai, at de nuværende critiske Conjuncturer i alle Tilfælde forbad ham at stille sig ved noget af sine Skibe; men at Consul Nissen desuden havde hentyttet en god Leilighed, som tilbød sig, og at han rimeligviis seilede sidst i Mai Maaned. I samme Brev meldte Wille endvidere

angaaende Tunis: „Svød der ellers i Denne Begivenhed forekommer mig dunkelt, er, at uagtet her daglig ankomme Skibe fra Tunis, vil dog ingen af dem vide det mindste om noget fiendtligt Skridt fra Veiens Side imod det danske Flag. Jeg vil ikke tale om et dansk Skib, som i Marts Maaned gik derfra, ifølge hvis Forklaring, den jeg har seet indsendt til Deconomie- og Commercecollegiet, alting da var roligt og i god Forstaaelse; men her er ankommet et Skib, som har forladt Tunis den 27de April, og som afgiver samme Forklaring; Capitainen er alene forundret over, at et dansk Skib, som havde forladt Stedet 8 Dage før ham, endnu ikke er ankommet. De have alle seet Consul Hameken, men Breve har Ingen af dem; hellerikke har den svenske Consul nogen directe Efterretning.“

I et Brev af samme Dato indmeldte Wille følgende Begivenhed til Admiralitetet, hvilken, skøndt Sagerne med Tunis uvedkommende, dog maa finde sin Plads her, da den angaaer et ganske interessant Factum.

„De Engelste bragte iforgaars en Galease herind, som var ladet med Bomber og Kugler, og skulde formodentlig været til Genua; men da Mandstabet saae, at de maatte falde i de Engelskes Hænder, fngtede de alle fra Skibet og gik i Land nærved Nizza. Galeasens Navn, som stod paa Agterspeilet, er „Haabet.“ Man vil, og det vel ikke uden Grund, gjøre den til dansk; et dansk Flag fandtes ogsaa derombord, men forresten ikke Spor til Papiere, der kunde give nogensomhelst Oplysning. En Skipper fra Bergen troer at kiende denne Galease og mener endog, at den tilhører hans Reder; men dersom dette er Tilfældet, kan Intet bevæge mig til at troe andet, end at Skipperen maa have folgt den i Toulon.“

Om samme Sag skrev Wille endvidere til Admiralitetet under 25de Mai.

„Igaar er Skipperen paa Galeasen „Haabet“ med sine Folk, alle virkelig Danske, komne hertil med et keiserligt Skib fra Nizza. Skipperen erklærer, at de Franske med Magt kastede ovenmeldte

Ladning af Ammunition i hans Skib, og tvang ham til at lade sig bugser ud af tvende Corsarer. Endvidere siger han, at da de saae det engelske Skib komme dem imøde, vilde den ene Kaper have sænket Galeasen, og var det Frøgt for at falde i engelsk Fangenskab, der bragte Franskmændene til at flygte. Jeg har begiært hos vor Consul, at optage Skipperens Declaration i tilbørlig Form og strax hiemsende den. Skipperen siger, at han har Deviser fra vor Consul i Nizja til sin Retfærdiggjørelse; men som jeg hører, skal han endnu have sine Papirer, hvilket gjør, at jeg ikke kan begribe, hvorledes Consulen selv kan retfærdiggjøre sig; thi efter min Formening tilkom det ham at fratage Skipperen hans Papirer, saasnart Embargo var lagt paa Skibet, og som jeg erfarer skal al Protestation, eller som Skipperen kalder sin Retfærdiggjørelse, først være gjort efter at han med sine Folk havde forladt Skibet og var kommen tilbage til Nizja. Af ovenmeldte Mandskab ere nogle tagne ombord i Raiaden, for at completere denne Fregats Besætning."

Raiadens Stormast blev ikke klar før d. 21de Mai, og d. 25de var Vilde fuldkommen seilklar. Fra Livorno Rhed var det, at hans sidste Rapport var dateret, og samme Dag gik han under Seil. Imellem Gorgona og Caprea mødte han Nidelven, som kom fra Malaga, og Vilde besluttede nu at tage den med sig. Forinden vi imidlertid ledsage ham paa denne hans sidste Expedition i Middelhavet, der — skønt ligesaa ærefuld for vort Flag — langt fra var saa heldig for Landet som hans foregaaende Tog til Barbariet, paa Grund af mange sammenstødende, af ham aldeles uafhængige Omstændigheder, ville vi først gienneengaae Correspondencen fra de forskillige Payne, og følge de andre Skibe paa deres Vej i dette Foraar, op til det Tidspunkt vi her have naaet.

Briggen Glommen, som gik fra Livorno d. 22de April, passerede Mahon med sit Kuling og tykt Veir, saa at det aftalte Signal for at udkalde hvad Skibe, der maatte onste Convoi, ikke kunde gøres, derimod bragte Notsfeldt d. 2den Mai det til Algier

bestemte Skib lykkelig ind paa Baien, og kom d. 14de Mai til Malaga. Under Cap Gate var hans Convoi bleven forøget med et dansk og et svensk Skib.

Havfruen, som vi forlode med en knækket Stor-Naa i Cartagena, gik bort derfra d. 21de Marts med et dansk Skib under Convoi, med hvilket han ankom d. 23de Marts til Malaga, og da en haard Levant blæste op, løb v. Dockum indenfor Molen. Han fandt her endeel Skibe liggende, som vilde vestefter. Den 6te April gik han med 20 Skibe fra Malaga, bragte dem Strædet ud, forlod dem d. 8de vestenfor Cap Spartel, og krydsede sig tilbage til Malaga. Den 1ste Mai gik han atter med 14 Skibe fra Malaga vestefter; 2 andre stødte til ham i Soen og disse forlode ham, vel udenfor Cap Spartel, d. 2den Mai. En engelsk Convoi, under en Contre-Admirals Commando, løb samme Dag ud fra Gibraltar og fulgtes med den danske Strædet ud, hvorfra den styrede ad Cadix til. I Algeziras laa en dansk Capitain Mammon fra Altona, der havde været opbragt forrige Aar af en spansk Kaper, og var frigivet i December Maaned. Han var bestemt til Livorno, men da der aldeles ingen Convoileilighed tilbød sig fra Algeziras, eftersom Sheferne havde Ordre, at respectere de Spanstes Blokade af Gibraltar, saa havde Capitain Mammon skrevet til Consul Hoppe i Malaga, for om muligt at faae Convoi. Da v. Dockum paa Tilbageveien passerede Gibraltar, løb han ind paa Baien og blev liggende baal en Tidlang, hvorefter ogsaa det danske Skib kom ud til ham, og gik under hans Convoi til paa Høiden af Malaga; men da Vinden var god, fortsatte Capitain Mammon sin Cours til Livorno, uden at v. Dockum havde havt Leilighed til at eftersee hans Papirer, formædelsk den haarde Sø og stive Kuling. Han erfarede ved denne Leilighed, at den spanske Blokade for Gibraltar kun var af Navn, da der aldeles intet spansk Fartoi befandtes i Sigte af denne Rhed. Den 6te Mai ankom Midelven med Convoi fra Barcelona, og d. 12te Mai kom Blommen med sin Convoi fra Livorno. Fem andre Skibe havde meldt sig til at gaae Strædet ud, og med

alle disse samlede Convoier agtede v. Doctum nu at gaae til Søes. Imidlertid affendte han Midelven til Livorno, til Velle, og Olommen til Barcelona for at søge Convoi. Endnu d. 7de Juni var det ikke lykkedes v. Doctum at komme Strædet ud, uagtet han 3 Gange var under Seil og holdt det hver Gang krydsende 3—4 Dage. Paa en af disse Krydstoure hændte ham følgende Tildragelse, som han under 7de Juni indberettede til Velle.

„Da jeg d. 6te dennes krydsede østenfor Malaga med Convoien, som nu var 28 Sellere stærk, holdt en engelsk 36 Kanons Fregat ned paa os, som spurgte, hvor Convoien kom fra, af hvor mange Skibe den bestod, om det var en kongelig dansk Fregat og om vi havde seet spanske Orlogsmænd? Svaret herpaa var, at vi kom fra Malaga; Convoien var bestemt Strædet ud og derfra til forsiellige danske og svenske Havne; at naar Convoien var udbragt af Strædet krydsede Fregatten; Convoien bestod af 28 Skibe; at alle, som førte dansk og svensk Flag, havde Instructioner fra mig; at vort Flag maatte vise ham, at vi var en kongelig dansk Fregat; og at vi ingen spansk Orlogsmænd havde seet. Jeg gjorde derpaa ham nogle lignende Spørgsmaal, som han besvarede saaledes, at han kom fra Gibraltar; havde været 2 Dage til Søes; skulde krydse; Fregattens Navn var Ceres, Capitain King, og at han ingen dansk Orlogsmænd havde mødt. Han ønskede os derefter en lykkelig Reise og forlod os. Da han var kommen omtrent 2 Mil til Luvart af os, havde det taget paa at blæse haardt af vestlig Vind, og Strømmen havde sat os østerefter, endeel af Convoien vare ogsaa komne heelt i Læ, hvorfor jeg besluttede at holde af til Malaga igien. Samme Tid saacs den engelske Fregat at holde ned paa os med Force af Seil. Jeg dreiede til Vinden, men han passerede os og vedblev sin Cours ned til Convoien. Jeg forfulgte ham, saa at han ikkun affaar et svensk Skib, hvilket han spurgte, hvor det kom fra og hvor det skulde hen; men Skipperen svarede, at han ikke vidste det. Da jeg nu havde forfulgt Fregatten indtil den var et Stykke

forud for Convoien, dreiede jeg til, for at holde mig ved denne; men da han atter forsøgte at nærme sig mine Skibe, løb jeg ham klos langs Siden, saaledes, at han ikke kunde komme ind i Convoien, og spurgte ham nu, hvad hans Mening var? Han svarede, at han var underrettet om, at der befandtes fiendtlig Eiendom ombord i Convoien, og at han derfor vilde vifitere den. Jeg svarede, at dette paa ingen Maade blev ham tilladt, og at jeg forsvarede Convoien. Han udled sig med, at dersom jeg skød, var han nødt til at svare mig. Men da Vandets Brusen hindrede os i at forstaae hinanden, gjorde jeg ham opmærksom derpaa og tilfoiede, at det skulde være ham tilladt at sende sit Fartoi ombord, hvilket han antog. Officiereren sagde mig da, at hans Chef var tilfands at vifitere Convoien, hvilket han som krigsførende Magts Skib havde Ret til, og at han havde streng Ordre fra sin Regiering at vifitere alle Skibe, hvad enten de vare under Convoi eller ei. Jeg forestillede ham da, at Convoien jo skulde Strædet ud, og det derfor ikke var rimeligt, at der kunde være tractatskridende Ladning i den, men tilfoiede, at jeg under ingen Omstændigheder tillod Visitation. Den engelske Officier gik ombord og kom tilbage med den Erklæring fra hans Chef, at dersom jeg ikke tillod ham Visitation, ansaae han denne min Handling for fiendtlig. Jeg svarede ham, at han kunde tage det for hvad han vilde, men at han ikke fik Lov at vifitere Convoien; derimod tilbød jeg mig at give ham al den Underretning, han maatte ønske sig, herombord hos mig, men ombord i Koffardisfibene fik han ikke Lov at komme. Han gientog nu Spørgsmaalet om alle Skibene horte til Convoien, og om de alle havde Instructioner fra mig. Jeg gav ham samme Svar, samt at der gik to keiserlige og 3 amerikanske Skibe, som jeg ved min første Sammenkomst med den engelske Fregat havde jaget ud af Convoien med nogle skarpe Skud; disse horte ikke til Convoien. Hermed gik han atter ombord, men kom tredie Gang tilbage og berettede, at ihvorvel hans Capitain havde bestemt Ordre til at vifitere, vilde han dermed lade det beroe, ifald jeg vilde gjøre

ham den Faveur at vise ham Listen over Skonnene, hvorhen Skibene vare bestemt. Dette troede jeg ikke at borde negte ham, især da han udkad sig det som en Faveur; og da han havde seet nogle Navne, takkede han og gik ombord. Den engelske Officer bemærkede, at vor Fregat var en meget god Seiler, da Ceres var bekendt som en af de allerbedste Seilere i den engelske Flaade, og havde endnu ikke modt sin Ligemand, og dog maatte han tilstaae os Fordelen over den."

Vi erindre, at den samme Dag, Krieger gik fra Malaga, for at gaae til Livorno, laa Nidelven seikklar og i Letning, for med 3 Skibe at gaae til Barcelona, men at hans Spil var gaaet itu. Efter at Baron Holsten forgiæves havde anvendt al den Kraft, der stod i hans Magt, for at faae sit Anker hjem, og sprængt Vifter, Gier og Rabbellaringer, maatte han, da han ikke vilde bekvemme sig til at kappe sit Toug, blive liggende op og ned, med Seil paa, til næste Morgen. Først da gik Ankeret ned, ved Vandets Stigen. Convoien var seilet fra ham, da den havde fulgt Naiaden. Han jagede østerefter, men indhentede ei sine Skibe. Om Aftenen Kl. 8½, under Cap Gate, fik Holsten nogle skarpe Skud agter ind. Han dreiede strax til, skød et skarpt Skud og holdt derpaa Cours igien. Men kort efter fik han atter 3 skarpe Skud i Riolvandet. For at giøre en Ende derpaa, dreiede Holsten til Vinden med Klarsfib, skød selv 3 skarpe Skud og blev liggende for at vente paa den Seiler, som jagede ham. Den kom nu ned, blev praiet og svarede: „Engelsk Orlogsbrig“; tillige forlangte den, at Holsten skulde sætte sit Fartoi ud og komme ombord. Dette blev naturligviis afflaaet, men derimod fik han Tilladelse til at komme ombord i Nidelven. Det opklaredes da, at det var Briggen Philadelphia og at den havde antaget Nidelven for en fransk Brig; hvorpaa de fiktes ad. Den 10de April kom han til Salou. Til Barcelona vilde han ikke løbe ind, da hans Spil ikke var istand endnu. Efter at det var repareret, gik han d. 17de April fra Salou med 4 danske Skibe, hvoraf et skulde til Cartagena. Han passerede Alicante med en Storm af Levanten, og torde derfor ikke løbe

ind, da han frygtede en Læger paa Bugten. Skibet til Cartagena forlod ham ved Cap Palos; de 3 andre bragte han den 3die Mai lykkelig ud af Strædet, og kom saa den 6te Mai tilbage til Malaga. I sin Rapport skriver Holsten, at der ikke alene i Salou laa færdiglattede danske Skibe, som ingen Convoi vilde have, men at han ogsaa i Søen havde mødt danske og svenske Skibe, som ikke skjøttede om at komme under nogen Convoi. Årsagen hertil var meget simpelt at forstaae; de franske Kapere vare saagodt som aldeles forbundne af disse Farvande, og naar deres Papiere og Ledning virkelig var tractatmæssig, havde vore Handelskibe intet Andet at befrygte, saalænge vi vare i god Forstaaelse med Barbaresterne.

Efter at have modtaget Ordre med Blommen, gik Holsten Seil d. 15de Mai for at gaae til Livorno. Et Skib, som skulde til Venedig, fulgte med ham til imellem Cap Palos og Verne. Den 24de Mai tolede Holsten først med en engelsk Drøgsbrigg, og senere blev han jaget af en Fregat, der endog skød efter ham. Holsten sendte Lieutenant Stibolt ombord i Fregatten for at tilkendegive ham sin Forundring over denne Skyden. Men den engelske Chef erklærede, at han havde de strengeste Ordre til at undersøge om de Drøgsmand, han mødte, virkelig vare danske; hvorfor han udbad sig at see Stibolts Patent, og da denne intet Saadant havde at fremvise, sendte han en Officier ombord for at see Holstens. Baronens vilde vise sine Instructioner, men forend han endog fik Papiret udfoldet, erklærede Officiere sig tilfredsstillt, og de skiltes ad. Den 25de Mai var det, at han mødte Raiaden udenfor Livorno, og fik nu Ordre at følge med til Tunis.

Vi erindre, at Paschaen af Tripolis havde paastaet, at det var hvert tredie Aar, han skulde have de ved Fredsslutningen bestemte 14000 Piastre, istedetfor hvert fjerde Aar, saaledes som Tractaten i Virkelighed lod. I April Maaned udvidede han denne Paastand til, at det skulde være hvert tredie tyrkiske Aar, hvoraf Resultatet blev, at det var d. 23de April 1800, istedetfor d. 1ste Juni 1801, at han skulde have 14000 Piastre. Paa

samme Tid laa den engelske Renegat klar til at gaae til Soes. Paschaen lod Kochner erindre om, at Terminen nu snart var udløben, og udbad sig et Laan af 3000 Piastre forud paa den tilgodehavende Sum. Kochner svarede først, at han ingen Penge havde at disponere over; men da Paschaen truedt med Krig, Opbringelser o. s. v. gik det som sædvanligt, at Kochner benyttede den ham tilstaaede Fuldmagt, i uforudseete Tilfælde at gaae til en Sum af 2000 Daler, hvilke han laante Paschaen imod Dwittering, som Afdrag paa den tilgodehavende Sum; men hvorvidt denne skulde betaales efter de 3 eller 4 Aars Forlob, var Noget, han naturligtviis ikke torde indlade sig anderledes paa, end at han derom vilde indhente Regjeringens Svar, og hermed var Paschaen for det Første tilfredsstillt.

Fra Algier havde Wille Brev af 19de Februar, i hvilke Consulen berettede Deiens affhyelige Fremgangsmaade imod den spanske Consul, i Anledning af en til Cadix, af de Franste opbragt algierst Korsar, som der var bleven solgt ved Auction. Deien lod den spanske Consul stæbe igiennem Byen og belægge med Lænker, hvorpaa han som Slave maatte arbeide paa Marinen. Først efter en Maanedts Forlob, og efter at et høitideligt Løfte var bleven givet af den spanske Regjering, at Briggen skulde blive tilbageleveret, blev den ulykkelige Mand frigivet. Wille bemærkede ved denne Leilighed, at han altsaa ikke havde havt saamegen Uret, da han ved de seneste Underhandlinger havde begyndt med at tage Consulen ombord. Consul Willes Brev indeholdt iøvrigt en lang Beskrivelse over de forskjellige Fornærmelser og Fordringer, som Deien daglig kom frem med, imod de europæiske Nationer: at han f. Ex. forlangte hverken meer eller mindre, end 2 Millioner Piastre af Portugal for Freden og Fangernes Løskøb; at den svenske Regjering udbetalte ham omtrent 100,000 Daler for de seneste algierste Eiendomme, opbragte i svenske Skibe; at han afviste haanligt Lord Keiths og General D'Haras Tilbud for Løsladelsen af de neapolitanste Priser og Fanger ic.

I et Brev af 16de Mai berettede Consul Wille, at det af

Skibmen convoierede Skib var lykkelig ankommen, men at derimod Capitain West laa endnu i Cagliari. Han havde Efterretninger fra Tunis om Opbringelsen af danske Skibe, og havde i den Anledning havt en Samtale med Deien, i hvilken Ps. Exc. da havde erklæret, at han vilde skrive til Deien af Tunis, at denne strax skulde loslade de danske Skibe. Om han skrev er uvist, men at Deien ikke lystrede ville vi see af det Følgende.

Efterretningen om Nonighederne med Tunis udbredte almindelig Forstyrrelse i alle Middelhavets Havne, hvor den danske Handel blomstrede. I Neapel og Gallipoli laag endel Skibe, hvilke strax begjærede Convoi, da de ellers vilde miste deres Fragter. Consul Peigolin skrev til Bille derom, dog uden selv at have Haab om at Begjæringen vilde blive tilfæaaet.

Fra Barcelona modtog Bille paa eengang Breve af 14de og 31de Mai, fra Consul Larrard. Det første indeholdt Efterretningen om Opbringelsen af to andre Skibe ved en tunesisk Corsar, hvilket var sket ikke en halv dansk Mil fra Barcelona. Corsaren havde nemlig været inde at fylde Vand, gik under Seil d. 12te Mai og modte disse to danske Skibe, nemlig Barkskibet Fortuna, Capitain Petersen fra Christianssand, og Galeasen Maria, Capit. Polm, senest fra Lisabon, hvilke han besatte og sendte til Tunis. Kort efter kom en anden Tuneser der paa Rheden, som foregav ikke at vide noget af denne Opbringelse og at misbillige sin Kammerats Handling. Larrard meldte til Bille, at han strax havde underrettet alle danske Consuler i Spanien og i det sydlige Frankrig om denne Begivenhed, ligesom han ogsaa havde skrevet til Kammerherre Schubart i Madrid, for at denne kunde gjøre den spanske Regiering Forestillinger angaaende dette Tunesernes Brud paa den spanske Territorialret. I sit Brev af 31te Mai meldte Larrard Tartanens Ankomst med Depescherne fra Livorno d. 25de, og at han strax havde gjort Alt, hvad der stod i hans Magt, for at iværksætte Billes Ordre. Han meldte endvidere, at Skibmen laa i Barcelona, da Tartanen ankom, og at Capitain Møtsfeldt havde besluttet at gaar til Salou med hvad Skibe han

kunne faae under Convoi, og der vilde han oppebie Capitain vaa Documns Ankomst, da hans Convoi var for stor (16—20 Skibe) til at han, under nærværende Omstændigheder vilde vove sig i Søen med den.

Ogsaa i Malaga indjog hiin Efterretning almindelig Skræk imellem Befragtere og Skippere. Consul Hoppe meldte, at han havde standset dem alle, og oppebiede iøvrigt Capit. v. Documns og Willes Ordre. Han meldte desuden, at der aldeles ingen franske Kapere fandtes mere. Regle Domme, fældede ved Tribunalet i Alir, der casferede de af Consul Chompré affagte, havde især bevirket, at Vedkommende ophorte med deres Speculationer med Kapere. Chompré var ogsaa paa denne Tid kaldt tilbage, og ventede kun paa sin Afsejls for at reise bort.

I Marseille var den gamle Hornborstel død. Hans Eftermand i Consulatet, Hr. Tittgens, meldte Wille i forskellige Breve, at der intet synderligt Liv var i Handelen, som en naturlig Følge af Krigen og de usikre Conjuncturer. De Skibe, som v. Docum i Februar Maaned convoierede fra Livorno op under franske Kysten og slap hans Convoi under Piéres Verne, vare alle ankomne til Marseille paa et nær. Tittgens meldte endvidere, at Venævnelsen „Consul“ var i Frankrig, ifølge Regjeringens Befaling, forandret til „Commissaire des relations commerciales.“

En af Willes flittigste Correspondenter, Consul Morellet i Genua, var reduceret til Tausshed formedelt Vektingen, som fortsattes med Kraft.

Vi ville nu følge Wille med Raiaden til den barbariske Kyst, som var Skuepladsen for hans sidste Embedsvirksomhed i Middelhavet. Vi ville faae at see, at denne, langtfra at have det sønskede Resultat, nemlig Fredens Bedligholdelse med Tunis, endog bevirkede Misforstaaelse og et spændt Forhold med Algier. Dette var Wille saameget mere ubehageligt, som han om en soie Tid skulde aflevere Commandoen, og altsaa maatte overgive sin Eftermand, der var fremmed for Affairerne, en saa vanskelige Sag at jevne. Men just denne Omstændighed var ham en

Bevæggrund mere, til ved denne Leilighed ikke at handle paa egen Haand, til ikke at tage noget Ansvar paa sig, men at oppebie de Forholdsordrer, som maatte indløbe fra Regjeringen. Hans Hensigt var derfor kun at udvirke en Waabenstilstand, at erfare Veiens Fordringer, og da at giøre sin Rapport.

For paa den tydeligste Maade at skildre de danske Sagers Tilstand i Tunis, ville vi her anføre et Brev fra Samelen til Grev Bernstorff, dateret 8de Mai.

„Det er fra et Slags Slaverie, at jeg idag har den Ære at tilskrive Ds. Exc. for at give Dem Underretning om hvad her er foregaaet.“

„Saaledes som jeg, ifølge indlagte Copie af min Rapport af 16de April, havde meldt det, skete det ogsaa, at Veiens Corsarer gik under Seil den 17de April. Dagen efter kom de ind igien tilligemed en neapolitanisk Fregat, hvis Chef havde Ordre til at underhandle med Veien. Efter at have haft Audiens paa Bardo, blev en Courteer sendt til Goulette med Ordre til Chefen af Eskadren, strax at gaac til Soes, hvilket han gjorde og udbredte paa samme Tid det Rygte, at han skulde krydse paa Sviden af Malta, for at møde de Skibe, som skulde komme fra Alexandria med Provisioner.“

„Siden den Tid har jeg ofte været paa Bardo, for at spørge til Veiens Helbred. Han begynder at komme sig igien, efter at han har været saa heldig at slippe fra den meget ondartede Forraadnelsefieber, som nær havde lagt ham i Graven. Veien syntes stedse meget tilfreds med dette Beviis paa Opmærksomhed, som næsten alle Consulerne viste ham ved denne Leilighed.

„Den 4de d. M., som var Tyrkernes Paasfedag, begav jeg mig tilligemed de andre Consuler til Bardo, for at complimentere Veien. Seglbevareren underrettede mig da om, at der var ankommen en dansk Priis til Goulette, som snart vilde blive fulgt af en anden. Ege saa forundret som bedrøvet over denne Efterretning, spurgte jeg ham om Marsagen hertil og hvo der havde opdragt disse Priiser, og fik til Svar, at Veien, tied af at vente forgiæves paa de Foræringer, han havde forlangt, havde givet Dr-

dre til sine Corsarer at opbringe alle de danske Skibe de mødte paa deres Veie. Jeg indvændte, at Veien havde valgt et meget urimeligt Dreblik, og siden han havde ventet saalænge, kunde han godt have ventet lidt endnu, eftersom jeg jo havde underrettet ham om Indholdet af Ds. Ex.'s Brev, i hvilket De medder mig, at Præsenterne skulde afgaae fra Kiøbenhavn til Foraaret. Ministeren svarede herpaa, at det var Veiens Hensigt at løsgive alle Prisene saasnart Præsenterne vare ankomne. Jeg spurgte ham da, om han virkelig troede, at Kongen vilde sende Veien Foræringer efter en saadan Fornærmelse, og om han mernte, at disse Præsenter var Noget, som Danmark skyldte S. E. siden de bleve forlangte paa en saa bydende Maade. — „Det er saa vor Skik og Brug,“ svarede han mig; „de Andre have bragt os de Foræringer, vi have forlangt; hvorfor have I ladet os vente saa længe?“ — Herpaa forlod han mig, under det Paaskud, at Paaskefesten kaldte ham til andre Forretninger. Jeg gik strax til Veien, som bad mig komme igien to Dage efter.“

„Skibet forte endnu sit eget Flag og havde ingen Tegn paa at være Prist; men det blev mig forbudt at tage til Coulette eller at have noget Samqvem med Capitainen “

„Den 6te om Morgenen tog jeg til Vardo, hvor jeg fandt Capitain Jacob Brechan, den samme som havde taget Ladning ind i Bizerta og som en tunesisk Corsar havde taget tart udenfor Livorno. Man har sat ham nogle Tyrker ombord, og har taget det halve Mandskab fra ham. Men Capitainen forstikkede mig isvrigt, at man aldeles ikke havde mishandlet ham eller nogen af hans Mandskab, at Alt, hvad der fandtes ombord, var bleven respecteret og at Tyrkerne endog havde sagt ham, at de havde meget strænge Ordre til ikke at ængste nogen af dem i mindste Maade.“

„Jeg gik da strax til Veien, som gientog det samme som Seglbevareren havde sagt mig sidst, og jeg svarede ham omtrent paa samme Maade, forsøgende alle mulige Dvertalelsesmidler for at bringe ham til at slippe disse Skibe løs, og gav ham tilsidst

mit Brevsord for, at Præsenterne skulle være her inden 6 Maaneder fra Dato, og maaske længe for; men da han desuagtet vedblev i sin Beslutning, sagde jeg ham, at en saadan Opførsel langt fra kunde bevæge Kongen til at sende ham Forøringer, da den snarere maatte anses som en Krigserklæring, der ovenikøbet var gjort imod al Ret og Form, fordi Corsarerne vare gaaede til Søes med mit Paa, og fordi Veien aldeles intet havde sagt mig derom: en Consul var herester aldeles overflødig i Tunis, hvorfor jeg herved meldte ham, at jeg agtede at reise bort. Derpaa svarede han mig strax, stiondt med en lidt forundret Mine, at det stod til mig; men imidlertid bad han mig, at forlade sig for nogle Døgn, til han lod mig kalde igien. Derpaa talte han nogen Tid med Kiaiaen fra Porto-Farino og med Seglbevareren, og lod mig saa kalde, for at sige mig sin Beslutning, som bestod i, at dersom jeg reiste bort, vilde han lade Flagstangen kappe og alle sine Corsarer gaae ud paa Krydstog imod vore Skibe, hvilke strax efter Opbringelsen skulde blive solgte og Mandskabet gjort til Slaver. Derimod, om jeg vilde blive, vilde han give mig sit Ord for, at han ikke skulde lade nogen Corsar længer krydse paa de danske Skibe, og at med Undtagelse af de allerede opbragte eller de nu i Søen tagne danske Skibe, skulde ingen flere Opbringelser finde Sted; at de danske Skibe, som nu bleve indbragte, skulde blive udloste og Ladningen oplagt i Briens Magazine, og Skibene indlagte i Arsenalet i Porto-Farino, efter at en nøiagtig Fortegnelse var optagen paa Alt, hvad der befandtes ombord, for at man ved Losladelsen kunde betale hvad der manglede. Mandskabet skulde blive udleveret til mig paa mit Ansvar, for at jeg kunde logere dem hvor jeg vilde. Jeg forsøgte med Trusler og Bønner paany at bevæge ham; men Brion blev ubøielig, og jeg troede det nu min Pligt ikke at reise bort."

"Skaar, den 7de, tog jeg atter til Bardo og forsøgte at den Overtalelse, der stod i min Magt, men forgæves. Jeg erholdt til Svar af Ministeren, at vi ikke maatte forundre os over, at Barbarefter behandlede os paa denne Maneer. Om Aftenen kom

en Flensborget Brig ind, Capitain Holmer, kommende fra Livorno for at lade med Korn her. Veien sendte strax 2 Kængater ombord og tog Capitainen i Land."

"Smorges tog jeg tidligt til Veien, og forestillede ham, at denne Brig var kommen ind ifølge de bestaaende Tractater, at den ikke var tagen af Esfadren og altsaa absolut maatte frigives. Men han svarede mig, at det var hans gode Lykke, og forbød mig at tale mere derom. Capitain Holmer blev mig udlæveret tiligemed de af hans Mandskab, som vare i Land. Da jeg kom tilbage fra Vardo, leverede Capitain Holmer mig et Brev fra Deconomie- og Commercecollegiet, hvori man underretter mig om, at Præsentskibet havde begyndt at lade, med Bøste om, at det vil være her i Juni Maaned. Jeg tog da strax tilbage til Veien og viste ham Brevet; men det kom for sildigt og gjorde ingen Virkning. Alt hvad jeg kunde fremføre var forgiæves. Han svarede mig stedse, at han ogsaa onskede Skibet var her snart, for dermed at gjøre en Ende paa vor Uenighed. I Morgen tager jeg atter til Vardo, og dersom jeg intet udvirker, maa jeg reise til Porto Farino, for at tilsee Skibenes Sikkerhed og forsegle Alt, for at Intet skal berøves dem. Man siger at Corsacerne skulle krydse paa de Svenske."

"Jeg har underrettet Amhr. Bille om Alt, for at han kan komme hertil med en Fregat, ifald hans Instruction tillader ham det, og formaae Veien til at forandre sin Handlemaade, eller og nøde ham dertil, ved et Coup de main, som f. Ex. blokere Goulette, hvilket vilde bringe ham til at tale i en anden Tone." &c. &c.

Den 28de Mai om Eftermiddagen kom Bille til Ankers paa Tutts Rhed med Raiaden og Nidelven. Efterstaaende Note, som Bille meddeelte Hamelen som Basis for de Underhandlinger han agtede at begynde, kom vel ikke til videre Nytte, saaledes som det Efterfølgende vil vise det; men jeg anfører den her, for at oplyse saavel Billes Anskuelse af Sagen, som den Plan han havde lagt; den er dateret 29de Mai 1800.

a) Saalænge jeg oppholder mig her for at underhandle,

maae alle Fiendtligheder ophøre. Det vil sige, at intet dansk Skib maa indbringes af tunesiske Corsarer; dersom noget saadant Skib undslap mine udenfor krydsende Skibes Narvaagenhed, lader jeg det indtil videre gaae til Ankers under mine Kanoner.

b) Jeg forlanger alle opbragte danske Skibes og Ladningers Losladelse, hvilke Skibe jeg tager med mig herfra under min Convoi.

c) Jeg forlanger, at Beien skal rette sig efter Tractaterne, som bestandig ere ved Kraft, og ifølge hvilke ingen Krigserklæring kan sættes i Udovelse, før efter 40 Dages Forløb. Denne Bestemmelse finder Sted med alle de barbariske Magter, og man maa derfor vente dem saa meget mere iagttaget af Tuneserne, som de ere bekjendte for at tilkomme Navn af en meget poleret Nation.

d) Paschaen tager feil, naar han troer, at Danmark ikke sender ham de belovede Præsenter. Vinterens Strengthed er formodentlig den eneste Grund, der har forhalet derved Uffendelse og de ville indtræffe her i Juli eller senest i August.

e) I Tilfælde af, at Hs. Exc. ikke vil afstaae fra sin uretfærdige Fremgangsmaade mod de danske Skibe, og han ikke losgiver dem, der hertil ere opbragte, maa jeg derom indgive min Rapport til Kongen, hvilket jeg ikke har troet at borde gjøre endnu, og dernæst

- 1) tilbageholde Præsenter, som sendes Beien;
- 2) tage Consulen ombord, og
- 3) strax blokere de tunesiske Havne med den mig anfortroede Eskadre.

(Vel at mærke! Ved at tale om Hs. Majestæts Skibe i Middelhavet, er det ingenlunde min Mening at gjøre nogen Trusel, men alene for at gjøre Beien opmærksom paa, at dersom vi faae Krig med Tunis — et Tilfælde, som jeg imidlertid ikke kan antage for muligt — ville de danske Orlogsmænd alene blive brugte til at blokere de tunesiske Havne og til at holde de tunesiske Corsarer i Uve.)

F) Da jeg ingen Rapport endnu har affendt til mit Hof, kan jeg naturligviis heller ingen Instructioner have eller bestemte Ordre for den endelige Maade, paa hvilken Regieringen ønsker at jevne denne Misforstaaelse. Dersom Hs. Exc. derfor vil forstikke sig om den danske Regierings redelige Hensigter imod ham, forinden han bestemmer sig for ganske at tilendebringe denne Sag, og til den Ende oppebie Presentstibets Ankomst hertil, hvilket Tidspunkt jeg vil bestemme til den sidste August, foreslaaer jeg Veien en Waabenstilstand og forlanger at han udleverer alle de opbragte Skibe, saavel som dem som muligt hans Forsarer endnu kunde opbringe forend Contraordre kunde naae dem. Men modtager Veien ikke dette Tilbud, seer jeg mig nødsaget til at tvivle om hans fredelige Hensigter og maa da nødvendigviis øve Repressallier. Jeg vover at antage, at Hs. Exc. vil da have al Grund til at fortryde det Skridt han har gjort, paa en Tid da hans Land uden mindste Hindre forer en meget udstrakt og indbringende Handel med Korn og Fødemidler.

G) Harsagen, hvorfor jeg ikke har troet at borde giøre min Indberetning til Hs. M. min Herre og Konge om det Forefaldne, er, at jeg er overbevist om, at Hs. M. vil vordre meget forstørnet over denne Handlemaade af den tunesiske Regiering, og hyad Tanke vil Veien at min Regiering skal faae om ham, naar han handler saaledes imod al Ret og alle Tractater.

Da Ville kom til Ankers paa Tunis Rhed, laae der omtrent 50 Skibe til Ankers inde under Goulette, hvoraf 7 forte dansk Flag. Tre danske Capitainer kom ud til Fregatten og berettede, at der i Alt var opbragt 8 danske Skibe, men at man frygtede for at det ottende var sunket, da det var blevet paafeilet af den tunesiske Forsar, der havde taget det.*) Alle Ladninger vare tagne ud af Skibene og bragte i Land. To Mand vare blevne ombord paa hvert Skib; Resten var i Land, men alle vare

*) Dette Skib var imidlertid ifølge Baron Holstens Rapport ankommen til Belez-Malaga, førend han forlod Malaga.

frie. Raiaden heiste hvidt Flag fra Fortoppen, og constituerede sig saaledes som Parlamentair.

Næste Morgen gik 2 Corfarer, den ene af dem med en Convoi af 6 Skibe, ud fra Soulette og passerede Raiaden nordest. Wille havde megen Lyst til at bemægtige sig disse Skibe, for saaledes at have Repressallier ihænde og derved at kunne underhandle med Beien paa lige Vilkaar. Imidlertid besluttede han dog først at afvente Consul Hamelens Ankomst. Først Kl. 4 om Eftermiddagen kom denne ombord. Han var bleven holdt tilbage i Land, formodentlig fordi man just ønskede at Convoien skulde komme til Soes først. Beien lod Wille indbyde til at komme i Land, og lod ham vide, at han havde givet Ordre til at salutere ham paa sædvanlig Maade. Men Wille og Hamelen vare enige om, at der var intet Haab om at faae den tagne danske Eiendom eller de danske Folk tilbage, medmindre man havde Repressallier ihænde, og det blev derfor besluttet, at man skulde gaae ud og bemægtige sig den endnu i Sigte værende Convoi og bringe den ind til Cagliari, hvor den skulde forblive som Gidsel, indtil Uenighederne vare bilagte. Men forend Wille vilde lette, maatte Hamelen skrive nedenstaaende Brev til den amerikanske Consul.

„Efter at være kommen ombord i Ps. danske Majestæts Fregat Raiaden og have underrettet Hr. Ambr. Commandeur-Capitain Wille om Velens Opførsel imod Danmark, paalægger denne Chef mig at sige Dem, at han troer det sin Pligt at underrette Beien om, at han anseer hiin Pandlemaade som en formelig Krigserklæring, og at han, som en Følge heraf, agter at bemægtige sig al tunesisk Eiendom, tunesiske Corfarer og Alt, hvad han finder opbragt eller under Beskyttelse af disse Corfarer. Han ønsker endvidere, at lade Beien vide, at han vil respectere Alt, hvad han saaledes bemægtiger sig, paa samme Maade som Ps. Exc. indtil Dato har behandlet de danske Uderfaatters Eiendom, opbragt her til Tunis. Til den Ende vil Commandeuren bringe Alt til Cagliari og oplægge det under Forvaring, for derefter at komme her tilbage og underhandle med Beien om Freden. Han

vil stedse vise sig her paa Rheden med et hvidt Flag vaiende fra Fortoppen, som Signal for at han er villig til at parlamentere, og for at Veien kan sende ham ombord hvem Hs. Exc. maatte finde passende at vælge til at underhandle."

"Veiens fiendtlige Opførsel imod Danmark forundrer Commandeur Wille saa meget mere, som han ved med Visshed, hvad jeg allerede har sagt til Veien, at Præsentskibet er undervejs fra Kiøbenhavn, og at det lange Ophold alene kan tilskrives Vintrens Strengthed, uden hvilken Skibet vilde have været her for længe siden."

"Vi bede Dem underrette Veien om alt dette, og endvidere sige ham, at hans Opførsel forundrer os saa meget mere, som det, efter alle vore Tractater med Barbaresterne, er bestemt, at ingen Priser maae gøres for 40 Dage efter Krigserklæringen. Efter en saadan Fremgangsmaade finder Commandeur Wille det ikke forsigtigt at lade nogen dansk Uundersaat i Veiens Magt, som han kan unddrage denne, og isærdeleshed Nationens Repræsentant, hvem han derfor har fundet passende at beholde ombord hos sig. Da Kammerherren ikke tillader mig at gaae i Land, er dette Alt, hvad jeg kan underrette Dem om."

"Følge hvad jeg har meldt Commandeur Wille, at De har lovet mig at ville overtage Consulatets Affairer ad interim, anmode vi Dem herved i Kongens Navn, at ville paatage Dem denne Vyrde, indtil Consulens Tilbagekomst."

For at faae dette Brev bragt i Land, blev Consulens Dragoman sendt med et armeret Fartoi, under Lieutenant Schifters Commando, ind til en lille tyrkisk Galioth, som laa under Landet. Paa samme Tid fik Middelyen Ordre at conveiere Fartoiet ind og tilbage igjen, ved at staae ind under Landet. Imidlertid lettede Raiaden. Men da Sluppen kom ind imod den tyrkiske Galioth, saae Lieutenant Schifter, at alle dens Folk stode armerede, hvorfor han vilde til at vende om, men da Dragomanen gik forud i Fartoiet og talte med dem, lagde de alle deres Vaaben fra sig, hvorpaa Schifter lod Fartoiet nærme sig saa meget, at

Dragomanen kunde stige over. Tinedens denne øjndu var i Værk hermed, sagde han atter noget til sine Landsmænd, hvorefter disse styrtede sig over Fartoiet, overmandede dets Besætning og bemægtigede sig det. Lieutenant Schifter fik et Sabelhug i Hovedet. To Matroser sprang overbord for at svømme bort; den ene blev indhentet af Tyrkerne og gjort til Fange; den anden reddede sig ombord i Briggen Nidelveen. Denne var staaet ind imod Landet, og saasnart den observerede dette Overfald, skød den et Skud med Ekraa ind imod det tyrkiske Fartoi, og signalerede til Frezgatten at sende armerede Fartoiere. Disse bleve ogsaa strax udsatte og indsendte, for om muligt at bemægtige sig Galiothen; men førend de kunde komme afsted, havde Tyrkerne allerede roet og seilet deres Smaaskibe ind under Fortet St. Louis, saa at Briggen, der alt var inde paa 18 Fod Vand, ikke kunde staae længer ind.

Ville anfaae dette Angreb paa hans Fartoi som et Brud paa Folketretten. Han paastod, at foruden at en Consuls Dragoman altid maatte være en hellig Person, var han selv Parlamentair og Fartoiet i saadan Egenkab skillet i Land. Han mente derfor, at alle europæiske Consuler paa det kraftigste borde paatale dette Overfald; han vilde nu ingenlunde indlade sig i nogen Slags Underhandling før han havde faaet sit Fartoi tilbage, og afstod ogsaa derfor fra sit Forsæt at staae sig Gidsler ved at sætte sig i Besiddelse af Convoien. Han stod nu blot lidt længer ind paa Bugten, med sit hvide Flag fra Fortoppen, gik saa til Ankers og sendte Consulen med de øvrige danske Folk i Land. Hamelen lovede at gjøre sit Yderste for at faae Fartoiet udleveret.

Om Aftenen og Natten hortes endeel Skud fra Land, som rimeligviis vare Signallskud. Næste Morgen kom Convoien ind igien og antrede under Soulette.

Imidlertid tog Hamelen op til Bardo, Beiens Residens, hvor han forefandt Lieutenant Schifter og de øvrige Folk fra Sluppen, alle i god Behold. Schifters Saar var lykkeligviis ikke farligt. Beien havde ladet dem tilbagegive Alt, hvad man havde

udplyndret dem for, og de bleve udleverede til Consulen paa hans Ansøgning og Tilsvær. Brevet til den amerikanske Consul var bleven Veien forelåst, og han var saaledes meget vel underrettet om hvad Wille's Hensigt havde været. I denne Anledning foresaldt da en heftig Ordstrid imellem Hameken og Veien, hvori gjensidige Udbredelser for Troloshed og Mangel paa Overholdelse af de bestaaende Tractater fandt Sted; men det Resultat, som Wille meest ønskede, at faae sit Fartoi og sine Folk udleverede, opnaaedes ikke. Veien erklærede, at han ansaae alle de danske Uundersaatter, han havde i sin Vold, for sine Slaver, med hvilke han kunde handle efter Godtbefindende, og at det havde været hans Hensigt, dersom Consulen ikke var kommen i Land igien, at lade Flagstangen kappe og dem alle, Lieutenant Schifter og Hamekens Familie inclusive, bringe til Matouba, for at arbejde som Slaver. Det lykkedes imidlertid Hameken at berolige Veien. Denne frygtede nemlig dog Udforselsen af en lignende Mesure, som den der var truet med fra Wille's Side, og ønskede derfor meget at Wille vilde komme i Land og underhandle. Han gav Ordre til at salutere Fregatten med 11 Skud, og lovede Salut for Wille, naar han steg i Land. Hameken raadede Wille hertil; han meente, at Veien havde altfor mange danske Uundersaatter, altfor megen dansk Eiendom i sin Vold til at det kunde være i den danske Regjering's Interesse at bryde Freden. Partiet syntes heller ikke ganske lige; thi om det end kunde lykkes Wille at bemægtige sig lige saa megen tunesisk Eiendom og lige saa mange tunesiske Fanger, saa var det dog aldeles umuligt at behandle dem paa samme Maade som Veien behandlede sine Fanger, idet den danske Regjering hverken kunde eller vilde have barbariske Slaver at bevaagte eller sælge, og det hele da vilde gaaet ud over de ulykkelige Danske, som nu engang vare i Weiens Vold. Desuden var der een Betragtning endnu af Bigtighed; det var, at den meste tunesiske Eiendom var indladt i fremmede Skibe, og at disses Opbringelser vilde lede til Ubhageligheder med fremmede Magter.

Men uagtet Wille meget vel indsaae alt dette, og derfor hel-

letikke paa nogen Maade ønskede at bryde Freden, troede han dog ikke at kunne forsvare at følge Deiens Indbydelse. Han ansaa ikke alene sin Regiering, men ogsaa sig selv personlig fornærmet, ved Dørfaldet paa hans Parlamentair, og forlangte derfor Godtgjørelse for denne Fornærmelse, for han vilde indlade sig paa nogen Underhandling. Han saae desuden aldeles ingen Garantie for, at man ikke vilde behandle hans Person paa samme Maade, som man havde behandlet hans Officier og Fartois-Besætning, og erklærede derfor paa det bestemteste, i sit Svar til Hamelen, at forinden han kom i Land, for at begynde Underhandlingerne, maatte først og fremmest hans Fartoi med Besætning udleveres ham, dernæst Vidset sendes ombord i Fregatten, medens han var i Land, og endelig hans Persons Uantastelighed garanteres ham af de andre europæiske Consuler. Han bad endvidere Hamelen gjøre Veien opmærksom paa hans fredelige Opførsel under sit Ophold her paa Rheden, da det jo havde været ham en let Sag at bemægtige sig den tilbagevendende Convoi, saavelsom flere af Deiens Corsarer, og forsikrede, at saalænge det hvide Flag vaiede fra Fortoppen, skulde intet fiendtligt Stridt gjøres fra hans Side; dog maatte han herved erindre, at han under ingen Omstændighed kunde tillade mulig Indbringelse af dansk Skibe.

Med dette Brev tog Hamelen atter til Varde, og havde igien lange Underhandlinger med Veien; men denne Mand blev ogsaa sin Beslutning tro, ikke at udlevere Sluppen for Wille havde været i Land. Hans Persons Sikkerhed tilbød han at garantere, ved at udstede en Forsikkring, forsynet med hans Segl og garanteret af alle de europæiske Consuler, og naar Wille først kom i Land, mente han „de nok skulde blive enige.“ Hamelen antog en saadan Garantie fuldkommen tilstrækkelig, og søgte at overtale Wille til at give efter, især da det forekom ham, at Veien og hans Ministre i Grunden bleve mere og mere føielige.

Men medens Hamelen saaledes negocierede paa Varde, fandt en Begivenhed Sted ude paa Bugten, som i høi Grad forviklede

de danske Anliggender. Vi vilde her lade Wille selv tale, og udskrive derfor følgende Passage af hans Rapport til Admiralitetet.

„Den 31te Mai, om Morgenen, observeredes en Seiler i Nord, som styrede for Baien: sendte strax Briggen ud for at recognoscere. Det varede ikke længe, før han signalerede at det var et armeret Skib, og at han antog det for fiendtligt. Jeg lettede med Fregatten og signalerede til Briggen at jage og affiære Fienden fra Landet. Seileren, som var et tremastet Skib, vendte fra Landet, heiste tyrkisk Flag, skød et Skud og flygtede. Saa snart jeg var Briggen forbi samt nærmede mig det flygtende Skib, skød jeg først et løst Skud, for at faae ham til at brase op, og siden et skarpt; han derimod skød bestandig og flygtede. Imedens jeg saaledes jagede dette Skib og vandt godt ind paa det, opdagede jeg to andre forud til Luvart, som stode ind imod mig, tonende ligeledes rødt Flag og Wimpel, og da jeg saac, at jeg altid kunde opseile det jeg havde i Lø, gjorde jeg nu først Jagt paa de to sidste. Saa snart jeg var nær nok den forreste af dem, skød jeg en Kugle for om den, for at faae ham til at brase op. Briggen, som i Forstningen var forud, havde allerede skudt, ligesom Tyrken ogsaa havde svaret; men alligevel flygtede han. Ved at passere Fregatten til Luvart fik han to Skud med Kugle og Skraa, og strax efter, ved at passere Briggen, ligeledes 4 Skud med Skraa. Dette bragte ham til at bierge Seil. Jeg gjorde Signal for Briggen at vende og visiter ham samt bringe ham til mig, medens jeg selv jagede den anden, som ogsaa var en Tremaster og seilede godt. Jeg maatte gjøre adskillige Wendinger for at komme op til ham. Jeg praiede ham, men fik intet Svar. Jeg havde ikkun skudt et Skud, for at faae ham til at vente, men ikke desto mindre flygtede han. Ved nu at nærme mig ham ved Indløbet til Bugten, tog han Landet meget nær, og da han var under Pynten, aabnede han sit Batterie og bragte 18 Kanoner til Worde, som havde været skjulte; men strax efter røste han Grunden, faldt om, fyldte og blev borte med Et.“

„Den Seiler, som Briggen skulde bringe til mig, havde

imidlertid atter sat Seil til og var løbet fra Origgen. Jeg dreiede da atter udester, for at jage den første Seiler, som imidlertid havde samlet sig med to andre, men de vare dog endnu langt fra sluttede. Ved at komme den nærmere, kiendte jeg den at være den Corvet, som Algerinerne fik for nogle Aar siden af Amerikanerne, hvorfor jeg strax ophørte Jagten og lod dem ubehindret gaae ind."

„Om Aftenen løb jeg ind paa Baien, hvor jeg saae det danske Consulat-Flag vaie som sædvanligt. Den algerinske Chef sendte mig et Fartoi ombord og bad mig om at sende sig en Officier ombord for at tale med ham; men da jeg afflog dette, bade de i Chefens Navn om jeg vilde lade tre af hans Eskadre pafsere, som endnu vare ude, samt en neapolitanst Pris, hvortil jeg svarede Ja. Han foreviste sit Pas, som jeg dog maa anmærke var fra 1798 og underskrevet af Consul Rehbinder. Han sagde, han havde taget os for Neapolitanere og derfor var han flygtet. Jeg erklærede, at jeg agtede at besvare mig over deres Dpforsel imod en Nations Skibe, som de vare Benner med, og at de ikke forte deres rette Flag. Om Natten holdt vi det krydsende."

Den 1ste Juni løb Bille ind og ankrede paa Baien.

Det var en Selvfølge, at denne Tildragelse maatte have en uheldig Indflydelse paa de danske Affairer med Barbaresterne. For det første vilde Deien af Algier blive meget vred, over Tabet af sin Fregat, og paastaae Stadeserstatning af den danske Regjering. For det andet søgte de algieriske Capitainer at besmykke deres feige Forhold og flette Manøvrer med at erklære, at de danske Orlogsmænd havde behandlet dem som Fiender. Dette kunde jo kun finde Sted under den Formodning, at de vare Tunisere, og her var da altsaa iiciens Dine en aabenbar fiendtlig Handling begaaet under Parlamentairflag, medens der endnu underhandlede om et muligt fredeligt Udfald af Sagen. At Bille bloterede Rheden de facto, og altsaa var berettiget til at bringe ethvert indkommende Skib til at raisonere; at det, under

den Formodning at det var Lunefere, ei kunde være Bille ligegyldigt under de nærværende Forhold, at en saadan Tilvæert i friskbar Styrke samlede sig paa Coulette Rhed, vare Anstuelser og Begreber, som Veien deels ikke vilde, deels ikke kunde forstaae eller gaae ind paa. Eiheller indled Bille sig paa at forklare ham noget desangaaende, men besluttede, selv at gaae saasnart som muligt til Algier, for at underhandle med Veien om den Stadeserstatning, som han indfaae den danske Regiering vilde komme til at hyde for det høvte Uheld. I sit Svar til Hamelen, paa dennes Underretning om Forhandlingerne paa Vardo den 31te Mai, gav Bille derfor blot sit Ultimatum, som var, at han absolut ikke vilde indlade sig i nogen Underhandling, for han havde faaet sit Fartoi med Besætningen tilbage. Han skrev endvidere i sit Brev, som er dateret 1ste Juni: „Jeg ønsker meget at erholde Deres Svar endnu idag eller senest imorgen, hvori De vil tiene mig i at sige mig ligefrem Deres Anstuelse om Sagen, saavel som hvad de af de europæiske Consuler, De har meest Tillid til, tænke derom. Jeg kan ikke stiuile for Dem, at jeg er meget forundret over, at de Herrer ikke tage sig en saadan Sag nærmere, der dog angaaer alle europæiske Regieringer.“ Og til Slutning tilføier han i Postscriptum. „Dersom Rygtet gaaer i Land, at jeg har stude en Algeriner i Sønk, maa jeg bede Dem berigtige det saaledes, at jeg ikke har stude paa ham, for at have signaleret ham at vente, for at tale med ham. Han forcerede Seil, aabnede sit Batterie, tog Rysten for nær, for at undgaae os, rørte Grundten, faldt om og sank. Indsluttede Brev til Consul Bille i Algier beder jeg Dem at expedere, til endmere Sikkerhed, igiennem en af de andre Consuler, og ved aparte Estafette. De indseer af hvor megen Vigtighed det er, at Consul Bille underrettes i Tide om hvad der er foresaldet.“

Efter at have affendt dette Brev til Land, lettede Bille og stod til Søes. Den 2den Juni, om Morgenen, ankrede han paany; men ihvorvel han saae Consulens Flag vaite, var han dog ingenlunde træg, at Freden bestod endnu, „thi“ — skriver han — „uagtet

den amerikanske Consul var i Zern, for nogle Aar siden, vaiede dog hans Flag, for at lokke Skibe ind.“

De algierste Capitainer spillede imidlertid en meget tvetydig Rolle i denne Sag. Medens to af dem gik ombord til Bille for at bede ham at give dem et Brev til deres Dei, der kunde besmykke deres feige Opførsel den 31te Mai, eftersom de ellers frygtede for deres Hoveder, og for at underrette ham om, at Beien af Tunis havde i Sinde at lade Maiaden overfalde om Natten, i hvilken Hensigt der Aftenen før skulde være roet 4 Kanonbaade ud fra Boulette, gik de andre op til Barbo og erklærede, at et Dieblit for den anden Fregat var strandet, havde de Danske givet ham et glat Lag, uden at vente paa at han foreviste sit Pas, uagtet han havde praet, at han vilde dreie til og komme ombord, og at, da han siden havde sendt sit Fartoi ombord i Maiaden, havde Bille sagt ham, at han havde troet, de vare Tunesere, med hvem de Danske havde Krig. Dette fandt Sted i Hamelens Nærværelse. Allerede d. 1ste Juni var han tilligemed alle de Danske, 81 i Tallet, bleve kaldte til Barbo, og det var da Beiens Hensigt, saafremt det almindelige Rygte bekræftede sig ved Consulats-Dragamanens Tilbagekomst, nemlig, at den mod Algierererne udsvede Fiendtlighed havde været Tuneserne tiltænkt, da at giøre dem alle til Slaver og erklære Krigen. Da Dragomanen imidlertid ikke kom tilbage til heelt ud paa Aftenen, saa lod Beien det beroe til næste Dag. Med Billes Brev, som vi ovenfor have omtalt, tog Hamelen da atter til Barbo, og det var næsten lykkes ham at overtale Beien til at give efter og udlevere Maiadens Fartoi og Besætning, da den algierste Reis kom og forstyrrede hele Underhandlingen. Beien lod sig imidlertid bevæge til paany at søge Oplysning hos Bille om Sagens sande Sammenhæng. I et Brev, dateret Tunis d. 2den Kl. 1½ E. M. D. og hvori Hamelen gav Bille Underretning om det, Dagen før og samme Dags Morgen, paa Barbo Forefaldne, skrev han endvidere: „Imidlertid raader jeg Dem meget til, ikke at holde Dem til Ankers om Natten og ikke engang i Golsen. Jeg veed med

Vished, at Beien har til Hensigt, medens han lader som han for-
 mildes, at ville gjøre fælleds Sag med Algiererne for at angribe
 Dem. I Porto-Farino findes 3 Corsarer paa 22—26 Kanoner,
 som i Usten skulle komme ind paa Rheden for at forenes med
 dem ved Soulette, hvor Alt gøres færdigt til Angrebet. Efter
 altfaa at have givet mig Svar, troer jeg det forsigtigst at De
 gaaer bort og ikke kommer tilbage før med en betydelig Styrke.
 Intet er vigtigere, end ikke at miste Fregatten. Jeg skulde ikke
 tale derom, dersom der ikke var et betydeligt Antal Corsarer, Ka-
 nonbaade og Barker klare til at angribe Dem. Vor Skiabne her
 bliver ikke bedre, og De vil ikke kunne underhandle med Sikker-
 hed, for Algiererne ere borte fra Rheden, og Deres egen Styrke
 da er saa betydelig, at den kan betage ham Lyften til at angribe
 Dem. Jeg maa bede Dem give mig den meest detaillerede Be-
 skrivelse over hvad der er hændet med Algiererne, da Paschaen er
 bestemt paa at erklære os Krig, dersom det er sandt, at De har
 angrebet algierste Skibe paa hans Rhed. Saaledes lyder idetmind-
 ste det almindelige Rygte, hvilket jeg, om det end ikke er over-
 eensstemmende med Sandheden, anser for min Pligt at med-
 dele Dem."

Villes Svar paa dette Brev var kun en Gientagelse af hvad
 han allerede havde meldt i en Skrivelse, sendt ind med de algier-
 ste Capitainer. Han vilde ikke underhandle, for han havde sit
 Fartoi. Han havde ingen Ordre paa at erklære Krig og vilde
 derfor heller ikke gjøre det; men han frygtede den ikke og var be-
 redt til at modtage den. Skete dette ikke, da onskede han at Al-
 ting maatte blive i statu quo, indtil Ordre kunde indløbe fra
 Danmark. Han gif nu bort paa en 8 Dages Tid, men han
 kunde ikke undlade at tage tuncisist Giendom, hvor han maatte
 møde den, dog kun som Gidsel, og skulde den da blive respecte-
 ret saaledes som Beien respecterede den danske. Ville bad endvi-
 dere Hamelen om, at faae en anden Consul til at være Media-
 teur i denne Sag, for dog engang egentlig at erfare hvad Beien
 forlangte, thi dette var endnu ikke lykkedes ham.

Det synes som om Bille havde gjort sig det til Princip, ikke at give nogen fyldestgjørende Erklæring angaaende Affairen med Algerinerne. Jeg finder idetmindste intet andet Svar paa Hamelens Anmodning om „den meest detaillerede Beskrivelse“ over dette Punkt, end et Postscriptum saaledes lydende: „Uarsagen til Algerinerenes Uheld var, at de flygtede da jeg vilde tale med dem. Den ene rendte sig selv paa Land, uden at der engang blev skudt paa ham; den anden fik 6 Skud forend han vilde dreie til, men undløb dog siden. Intet fiendtligt var min Hensigt, men jeg fandt det blot raadeligt at visitere alle indkommende Skibe.“

Jeg har den Tanke, at Bille har muligt villet have denne Affaire anseet som Deien af Tunis aldeles uvedkommende; som en Begivenhed, der havde fundet Sted til Søes, idetmindste udenfor Skudvidde fra de tunesiske Forter og for hvilken han altsaa alene havde med Deien af Algier at bestille og var sin Konge Regnskab skyldig. Om denne Anskuelse var rigtig skal jeg ikke tillade mig at bedømme, endnu mindre tør jeg forsikre at det var Billes Synsmaade; kun forekommer det mig ikke urimeligt; thi for det første vilde han ellers sikkert have givet, idetmindste confidentialt til Hamelen, en noiere Forklaring over hvorledes det var gaaet til, og for det andet synes det mig, at en saadan Tanke stemmer overens med Billes høihiertede Anskuelser om sit Flags og Nations Værdighed.

De algieriske Capitainer frygtede meget en Gientagelse af et saadant Møde som det Sidste. Det var heller ikke første Gang at sligt hændte dem. De fortalte selv, at de havde mødt engelske Orlogsmænd, som de heller ikke havde villet vente paa og som derfor var løbet dem paa Siden og havde givet dem det glatte Lag. De danske Rugler havde i Alt dræbt 8 Mand for dem og saaret 13. De forlangte derfor af Bille, og fik ogsaa gjort Af-tale om Kiendings signaler med de danske Orlogsmænd, som kunde fikke dem i Fremtiden mod slige blodige Feiltagelser.

Den 3die Juni stod Bille sidste Gang ind paa Bugten, men saae ikke det danske Flag vaie i Land. Om dette var Tegn

til Krig, eller kun paa Grund af det onde Veir, erfarede han ikke, da der intet Fartoi kom ud til ham. Han stod nu til Sæes og styrede Cours for Algier.

Den 4de Juni affendte han Midelven med Depescher, som skulde afleveres i Mahon og Malaga, hvorefter Holsten skulde underlægge sig v. Dokums Commando. I sin Ordre anbefalede Bille denne Chef den størstmulige Forsigtighed ved Møde med tunesiske og algieriske Korsfarer. Tillige skulde han stedse lade en af Brigggerne holde det krydsende imellem Cap Spartel og Cap Trafalgar for at praie indgaaende danske Skibe og advare dem imod de barbariske Magters Krydsere.

Bille ankom til Algier d. 10 Juni. Vi vilde her lade hans egen Rapport til Grev Vernstorff tale, forbeholdende os at indlemme i denne Rapport, den under hans Ophold for Algier forefaldne Correspondence. Rapporten er dateret fra Algier Bai den 16de Juni.

Ds. Ex.! Af min seneste underdanige Skrivelse, dateret 4de Juni, vil Hr. Greven have erfaret, at jeg dengang var paa Veien hertil, samt at jeg dermed havde en dobbelt Hensigt, nemlig først, for selv at kunne give Efterretning om det der var hændet, og, ved at see hvorledes Veien tog det, at faae at vide, hvad Danmark kunde vente sig derefter. Dernæst ansaae jeg mit Ophold for Tunis som frugtesløst, saalænge Algerierne laae der. Consul Hamelen havde meldt mig, at Veien havde givet Ordre engang, at udlevere mig mit Fartoi; men at de Folk, som omgave ham, havde faaet det forebygget, og isærdeleshed havde den algieriske Consul, samt Generalen paa Fæstningen Boulette udmærket sig ved at være os imod. Denne Sidste havde angivet, at jeg var gaaen under Seil med portugisisk Flag for at jage Algerierne.

Den 10de Juni ankom jeg her paa Baien. Efterat jeg var bleven saluteret paa sædvanlig Maade, kom Consulen ombord. Da Intet, af hvad der var forefaldet i Tunis, endnu var naaet hertil, underrettede jeg Consul Bille om det Helt, gav ham Copie af det Brev, jeg fra Tunis havde skrevet til Veien, og med-

deelte ham den Plan jeg havde for De, som bestod i, at jeg vilde formaae Deien til at være mig behjælpelig i at bilægge Uenighederne med Tunis, hvorimod jeg vilde forpligte mig til at forestille Hs. Majestæt denne imod os udviste Dieneste, og derved forskaffe Erstatning for Corsarens Tab, naar Deiens Fordring i saa Henseende ikke overstrider Villighedens Grændser. Da jeg ikke troede det rigtigt, for at opnaae dette Niemeed, at jeg underhandelede personlig med Deien, var jeg kommen hertil uden Stander, foregivende at jeg var syg og afsøst. Consulen gik da i Land med denne Commission, den han strax betroede til Chefen for Marinen, den Mand, af Deiens Omgivelser, han havde meest Fortrolighed til. Denne Minister gjorde da sin Rapport til Deien, der i første Dieblil var bleven meget opbragt og vilde aldeles intet Svar give, før Coureren fra Tunis med Rapport fra hans Admiral var ankommen. Dagen efter skrev Consulen mig til og siden kom han selv ombord og berettede mig, hvad bedst vil sees af hans eget Brev, saaledes lydende:

„Jeg har talt med Busnah om vor Sag, og han derom igien med Deien, som ingenkunde vil beqvemme sig til nogen Slags Underhandlinger forend Corsarens Ankomst eller Estreteringer fra Tunis, hvilke han formoder „,skulle være endnu ufordelagtigere end dem, Commandanten har givet ham.“ Busnah var overbeviist om, at den algierste Regierings Jalousie, over Tunis's Lykke og tilvorende Magt, skulde kunne staae os den Mægling til vor Sags gode Udfald med denne Stat, men han troede, at ethvert Skridt, som vi gjorde til at erhverve denne Mægling, vilde være unyttigt og maastee forderve Tingene, saalænge Hovedsagen ikke er afgjort.“

„Ligesom jeg er overbeviist om, at det modne Skridt, som Ds. Høvhed. valgte, selv at være den Første, der underrettede Deien om hiin ulykkelige Hændelse, viser en Nabenhjertighed, der ei kan andet end give Sagen et nogenkunde godt Udfald, saa er jeg ogsaa enig med Busnah, at det ikke vil lykkes, at De, paa samme Tid, som De lover ham at ville bede Hs. Majestæt at give ham

en Erstatning, grundet paa Villighed, for det lidte Tab, udbeder Dem en Tjeneste af ham imod Tuneserne, før den første Sag er afgjort."

„I Anledning af at forene vor Sag med Englands og Portugals, da er den Første endnu ikke i Ufred med Algier. Consulen er nylig afsreist med det samme Skib, han kom paa, for at skaffe sig Forholdsordrer, med Hensyn paa Deiens Fordringer. En Fiende mere borde ganske vist gaae ind i Algiers Calcul; men det gjør den ikke. Dette raae Folkeslag beregner og frygter kun Dieblikkets Virkning."

„Uagtet jeg indseer, at denne Tid, da de tuneske Corsarer ere i Soen, er af Bigtighed for Dem, troer jeg dog, ifølge Dens staaende, at borde indstille til Deres Omdomme, om det ikke var godt, endnu at opoffre nogle Dage her, for at afvente Corsarernes eller Tunis-Courerens Ankomst." ic.

Rundtlig bad Consulen mig fra Deien, at jeg skulde komme i Land, for at underhandte med ham, men da jeg havde Grund til at troe, det ikke vilde føde noget Nyttigt af sig, undskyldte jeg mig med Sygdom. For Resten syntes vore Sager at staae paa en venstabelig Fod; vi havde to Fartøier til at fylde Vand for os; man sendte os de sædvanlige Forfriskninger af Kreaturer, Grønt og Frugt ombord. Om Aftenen d. 11te modtog jeg atter Brev fra Consul Ville af følgende Indhold.

„Det var Chefen af Marinen inderlig fiært, at De endnu vilde vente noget paa Courerens Ankomst; „men bed ham" — sagde han — „at komme i Land; dette ønsker Deien, der gierne vil tale med ham, og skjøndt jeg ikke troer, at Noget bliver afgjort før Courerens Ankomst, saa viser dette Skridt en Tiltro, som jeg vil indstaae for ikke skal blive misbrugt." Jeg sagde ham, at De ikke befandt Dem vel; men at jeg vilde bede Chefen af Fregatten at komme i Land imorgen tidlig, for at tale med Deien. Dette mit Løfte opfylder jeg herved, bedende at Hr. General Adjutant Krieger med et Par Officierer og et Par af den civile Etat vilde komme i Land imorgen tidlig Kl. 8. Saavidt

menneftelige Vins kunne fee ind i Fremtidens Hændelfer, er der aldeles intet at vove ved dette Stridt; derimod vilde det være at forværrer Genmytternes nærværende Steuning, om det blev forfømt. Busnah, fom jeg har talt med, er af samme Mening fom Bekelhardy."

„I dette Dieblif lod Deien min Dragoman kalde: „Hils Consulen“ — fagde han — „og fig ham, at Bekelhardy har fagt mig, at han vil bede Commandanten at komme i Land og tale med mig imorgen. Dette fal være mig kiært; men jeg vil fee og tale med den nye Commandant, og ikke med den gamle, thi dette er en flem Mand, der har megen Phantafte.“

Jeg forevifte General Adjudant Krieger Brevet, og overlod til ham, om han havde Lyft, eller rettere fagt, for at vide om han havde nogen Modbydelighed for at gaar i Land, thi i faa Fald vilde jeg have gjort Undfkyldning. Gen. Adjudant Krieger, der med god Grund aldrig træde, at der kunde hænde ham noget Ubhageligt, og, i hvad der endog kunde møde, folte fig alene befælet af den Tanke, at det han gjorde kunde være til Nytte for hans Konge og hans Land, gif da fra Vorde d. 12te om Morgen, tilligemed Lieutenanterne Suenfon, Nordingh de Witt, samt Doctoren og Forvalteren. Saasnart han fteg i Land, blev han paa fædvanlig Maade faluteret. Hvad der senere hændtes diife mine brave Landsmænd, under deres Ophold i Land, vil Hr. Greven erfare af følgende Rapport fra Gen. Adjudant Krieger.

„Efter at have modtaget Salut ved vor Landftigning, gjorde jeg min Opvartning hos Bekelhardy og hos Admiralerne, og begav mig faa til vor Consuls Huus, hvor jeg forefandt den bekiendte Jøde Busnah, fom lod nogle Ord falde, om Deiens Forfæt at begiære Raiaden af os, til Erftatning for den tabte Corfar. Vi gif fankede op til Deien, fom efter en Hoben Skieldsords Udgydelfe fremsforte fit Ultimatum: enten ftray at lægge Raiaden ind i Molen til hans Difpofition, eller paa Stedet at betale ham 160,000 Piaftre, fom han vurderede Corfaren til, da der fiden kunde tales om de Dødes Betaling. Paa min Foreftilling,

at Intet af alt dette kunde gaae an, uden min Konges Ordre og Bifald, sagde han, vi skulde gaae, men forblive i Land indtil det Hele var afgjort. Consulen gif da strax til Bekelhardy, berettede ham det Foresaldne og fik til Svar, at Fregattens Chef kunde være vis paa at tillades at gaae ombord endnu samme Aften; det vilde han svare for med sit Hoved, ifølge Pligt, da vi vare gangne i Land paa hans Ord. Om Eftermiddagen bad han os at have Taalmodighed til Dagen efter, til hvilken Tid han smigrede sig med at faae Deiens Egensindighed boiet. Consulen gif da atter til Bekelhardy og forestillede ham, at dersom Fregatten intet Bud fik ud om hvad der gif for sig, vilde den upaatvivlelig seile, og derved var et Fredsbrud uundgaaeligt. Bekelhardy gif nu op til Deien og erholdt Tilladelse til, at Sluppen med sit Mandskab maatte gaae ombord for at bringe Esterretningen; men at Chefen med Officiererne skulde forblive i Land indtil hans Begjæring var opfyldt. Sluppen blev da affendt med Brev*) og vi andre forbleve i Land."

"Hele Eftermiddagen var der bestandig Underhandlinger imellem Deien og os, ved Hiælp af Busnah; men til alle Forflag svartes kun fra vor Side, at vi ei vare frie, og folgelig inden vor Frigivelse intet kunde eller vilde blive besluttet."

"Efter en Maurers Eigende, havde Busnah fort for vor Ankomst været i Consulens Huus og der sagt til en Jøde: „Sidst narrede de Danske os, men denne Gang bliver Bladet vendt.“ Eensom det idag var Fredag, Tyrkernes Hviledag, kunde intet bestemt Svar erholdes før efter Conseillens Slutning, som først kunde holdes efter Gudstienesten, omtrent Kl. 1 E. M. D. Kl. 2 kom Busnah og sagde, man havde besluttet, intet at afgjøre før en Courcers Tilbagekomst, som for 2 Dage siden var affendt til

*) Dette Brev er understrevet af Krieger og Consul Bille, og indeholder det samme som hvad ovenfor er meldt. De yttrede tillige det Danske, at Bille vilde afvente Courcers Ankomst fra Tunis, samt anbefalede at handle med Moderation.

Tunis, for at indhente noiere Efterretninger om de Dodes Antal o. s. v., til hvilken Tid vi skulde holdes tilbage i Land. Paa vor Advarsel, at Fregatten vist vilde affeile endnu samme Dag, og da handle fiendeligt imod Algerinerne, hvis vi ikke indtraf ombord til Solens Nedgang, gik Busnah bort. Consulen begav sig til Bekelhardy, der intet Raad vidste, var ude af sig selv over Deiens Uordholdenhed, men gav Sjaab med Tiden. Kl. 3 kom Busnah igien fra Deien og sagde os, at hvis Fregatten vilde gaae til Tunis, da kunde den giere det først og saa komme tilbage, men vel vaagte sig for at udøve Fiendtligheder imod Corsarerne. Han berettede ligeledes, at Deien nu fragik at ville oppebie Courerens Ankomst, men paastod en sieblig Udbetaling af 130,000 Piastra for den sunkne Corsar, hvis ikke skulde vi alle kastes i Lænker. 20,000 Piastra, sagde Busnah, bleve eftergivne for hans Skyld, og 10,000 for Consul Billes. Vort Svar var det samme som før, at da vi ei vare frie, kunde og vilde vi Intet indgaae; og selv om Deien forlangte næsten slet Intet, indlode vi os dog ikke paa Noget, saalænge vi ei vare paa fri Fod. Jeg fordrede, at en Vaad maatte blive udsendt til Fregatten for at begiære Hr. Kammerherrens Ultimatum til Dagen efter, Kl. 12, da De ellers vist forlod Deien ved Solens Nedgang og uden videre Advarsel bemægtigede Dem de algierste Corsarer, hvor De mødte dem. Dette tillod Deien. Imedens vort Brev blev skrevet*), følede Busnah sig noie for hos Alle, om vi troede

*) Dette Brev indeholdt Rapport om, hvad der var forefaldet, og tillige en Anmodning om at udstede et Manifest til samtlige europæiske Consuler, om at paatale det imod al Folketrets Rete Brud paa Løfter og Forsikringer, idet man havde tilbageholdt Krieger og hans Officiere i Land. Endvidere forlangte Consul Bille, at erholde Kammerherre Billes skriftlige Erklæring til Deien, at han, naar ikke Officiererne vare ubleverede inden 24 Timer, da ansaae det som en Krigs-Erklæring og gif til Søs for at angribe Corsarerne, som nu kunde ventes hver Dag. Coureren var ankommen fra Tunis, men havde intet væsentligt bragt, andet end hvad Deien allerede vidste af Bille.

Fr. Kammerherren indgik Forflaget om de 130,000 Piaſtre. Paa vor Forſikkring, at De viſt vilde angribe de algierſke Corſarer, naar de 24 Timer vare forbi, uden at vor Frigivelfe var tilſtaaet, liſtede Buſnah ſig bort. Efter at Brevet var affendt, indfandt Buſnah ſig atter og ſagde os fra Deien, at vi kunde gaae ombord, naar vi vilde, og at Deiens Hensigt havde været, blot at prøve paa at lyſe os. Buſnah onſtede, at vi, for at viſe vor Tiltro til Deiens Ord, vilde forblive i Land til næſte Morgen, hvilket jeg tilſtod ham, imod at underrette Eſtadrechſen derom. Lørdag d. 14de, om Morgenen, gif vi alle ombord i et tyrkiſt Fartøi, og bleve ved Afgangen ſaluterede paa ſædvanlig Maade ic."

Imidlertid, da jeg d. 13de om Eſtermiddagen ikke mærkede til at noget Bud kom ud, ſkrev jeg et Brev til Deien og i min Konges Navn reclamerede de danſke Underſaatter ſtrar udleverede, hvortil jeg gav ham 24 Timers Betænkningstid; indløb da intet Svar, anſaae jeg det ſom et Fredsbrud, og vilde da ſtrar gaae til Søes, for at anfælde hans Corſaret. Jeg indſluttode dette Brev i et andet, ſkrevet til alle Conſulerne i Algier, med Begiæring, at de vilde overlevere Deien Samme, ſamt ſige ham deres Mening derangaaende; men diſe Breve bleve ikke brugte, da Sagen juſt i det Dieblit havde forandret ſig i Land. Den Faſthed og Koldblodighed, ſom mine ſaa hoit fornærmede Landsmænd viſte i Land imod Deiens Truſter om Lænker og Hoveders Afhuggelfe, gjorde, at han ikke længer torde fortsætte den begyndte Comedie, og da de havde givet Buſnah den ſidſte Forſikkring om, at Fregatten vilde ufeilbarlig ſeile ſamme Aften, for at angribe de algierſke Corſarer, gif denne ſaa aldeles fra ſin Rolle, at Officiererne ikke alene ſtrar bleve frie, men Deien lod dem endog anføge om, at de ſtrar maatte ſrive ud til mig. Ja, en Ordre blev givet, ſom aldrig har været hørt om før, nemlig, at ſaamange Vaade, ſom de vilde ſende ud til mig, ſkulde ubehindret paſſere, (naar Solen er nede, kommer ellers ikke et Menneſte ind i Byen) og ſaaledes ſil de mij Syar i Land midt om Natten.

Saaſnart jeg, den 14de om Morgenen, havde faaet Gen.

Adjutant Krieger med de øvrige Officerer ombord igien, sendte jeg mit Svar i Land paa Consul Wille's Brev.

(Denne Correspondence troer jeg i alle Henseender saa interessant, at den fortjener at anføres her in extenso, for saavidt den vedkommer Sagen. Consul Wille's Brev var af 14de Juni og lyder saaledes:)

„Nu, efter at Fregattens Chef og Officerer ere ombord igien, kunne Underhandlingerne begynde.“

„Jeg vil ikke, idetmindste ikke for det første, begjære at gaae ombord, thi jeg vil ikke udsætte mig for benegtende Svar. Jeg udbeder mig, at Ds. Høvdh. vil strifligen tilkiendegive mig, hvor stor den Summa, som Erstatning for Skib, Mandskab og alt Øvrigt (de Presenter, som jeg bliver nødt til at give Deien og Ministrene, undtagne) maatte blive, for hvilken Hr. Kammerherren vil være ansvarlig. For enhver større Sum, saavelsom om en Fregat skulde blive forlangt, bliver vel Svaret, at Kongen maa bestemme det, og hans Beslutning bringes Deien inden 6 Maanedes. Jeg er vis paa, at Deien heller modtager en mindre Sum paa mit Ansvar, støttet til Hr. Kammerherrens, end en større, under Vilkaar af en længere Termin og et ubestemt Svar.“

„Nu til den anden Sag, som vi ikke kunne afhandle før den første er fuldkommen bragt i Orden. Consul Hamelen anmærker i et Brev til mig af 1ste Juni, som jeg modtog igaar, at Algiers Indflydelse i vor Sag med Tunis mere kan skade end gavne. Uagtet den amerikanske Fred er giort og for største Deelen betalt i Algier, er jeg fuldkommen enig med Consulen, at en Fred af den Art kun vil være af kort Varighed. Paa eet Sted skal der betales: bedre da, at Deien i Tunis forsvies, end at han tvinges til Freden, ved den subalterne Stilling, hvori han staaer til Algier. Derimod troer jeg, at Officerernes og Fartøiets Udløsering, saavelsom de fleste af de opbragte Skibes Frigivelse, samt nogle Maanedes Stillestand, imod givet Løfte om Svar fra Kongen, angaaende Vaarens Forbring, kunde her med Held bevirkes. Til dette er Buayah ganske villig, ja endog til at arrangere den hele

Eag. Men det er jo hans Fordeel. Han bryder sig for Resten lidet om den Varighed, et saadant Forlig kunde have. Han siger, at det, som her skulde bevirkes, maa efter Tingenes Orden skee ved den algierste Bekil i Tunis, og ikke ved nogen Ambassadeur, afsendt dertil. Dog tvivler jeg ikke paa, at Os. Høvh. kunde faae en Mand med, der bragte bemeldte Bekil Duplicat af det Brev, som Deien sender ham over Land."

"Det er idag Toderens Helligdag, og Deien er imorges taget paa Landet og bliver to Dage borte. Derfor kan intet videre udrettes idag o. s. v."

Villes Svar er ligeledes dateret 14de Juni, og lyder saaledes:

"Af Deres ærede Skrivelse, som blev mig leveret af Gen. Adjudant Krieger, ved hans Ankomst ombord tilligemed de andre Officierer, Deien havde holdt tilbage, seer jeg, at De ønske, jeg skriftlig skal tilkiendegive Dem den Summa som Erstatning for Skib, Mandskab ic., for hvilken jeg vil gjøre mig ansvarlig. De, Høisræde, som kongelig Embedsmand, kiender jo ligesaa godt som jeg, at ingen dansk Undersaat kan, uden dertil at være bemyndiget, gjøre sig selv ansvarlig for en Sum Penges Udbetaling, som ikke først af Regieringen er bleven approberet, og i hvor haardt det vilde have blevet mig at gaae herfra, uden at faae mine kiære Landsmænd og Kammerater med mig, havde jeg dog aldrig ovøet at indgaae en sliq Forpligtelse, hvorved jeg havde lagt et Vaand paa Regieringen, og derved hindret den fra at handle, muligen paa en Maade, som vi mindst formodede. Jeg har derfor intet andet Svar at give paa dette Spørgsmaal, end at jeg henholder mig til, hvad jeg saavel skriftlig som mundtlig har meddeelt Dem, og som er aldeles eenslydende med de Ord, jeg har brugt til Deien: „at jeg vilde afvente Hs. M. Ordre, men at jeg kun var kommen hertil, for at bevidne Hs. Exc. vor Konges Vedrovelse over det Passerede, samt for at tilbyde den Erstatning, Hs. Exc. maatte ønske, saavidt samme grundede sig paa Ret og Billighed. Min Hensigt hermed var da, at jeg vilde have, Deien skulde låane Haand til at kiære vore Sager med

Tunis; og da vor Regiering ikke kan undgaae Udgifter, eiterdi Sagen allerede er kommen saavidt, meente jeg, at Algier, ved at giøre sig fortient af Danmark, uden stor Umage kunde tiene det mæeste. At vor Regiering gjerne opoffrer en paafsende Sum, derom er jeg hos mig selv overbeviist; men jeg er ligesaa overbeviist om, at den ikke giør det, naar den ei kan giøre det med Gode. Naar ikke det voldsomme Stridt havde fundet Sted fra Deiens Side, og han havde villet sæie sig lidt efter vor Interesse, troer jeg, at jeg havde tordet foreslaae Regieringen en Opoffrelse af 30—40,000 Piaastre for Tabet af Corsaren og Folkene. Men efter hvad der nu er passeret, kan jeg efter min Pligt ikke giøre andet end forestille Tingene som den er, uden mindste Indskædning; ei heller drister jeg mig til at lade Presentskibet, som De siger er underveis, gaae hertil, for P. M. nærmere Ordre desangaaende indløber, hvorfor jeg ogsaa agter at foreslaae Com. Cap. Korfoed at lade Skibet oplægge i Port Mahon saalænge, og skal jeg imorgen tilstille Dem min Rapport til Regieringen, som jeg vil bede Dem faae bortsendt med forste Leilighed, paa det at Svar saa hurtigt som muligt maa indløbe. Jeg maa tilstaae Dem, at jeg ikke troer, P. M. optager Deiens Opsørsel imod vore Officierer syndelig vel; jeg vil ikke tale om hvorledes det var gaaet, isald det havde været mig selv, som Busnah formementlig havde beredt det Bad til, hvorvidt deres Paardhed da var gaaet. Imidlertid, idet jeg her handler efter Pligt og melder Sagen hiem, skal jeg ikke mangle tillige at forestille, hvormeget jeg troer, det altid maa være Danmarks Politik at holde Venkskab med Algier. Jeg maa derfor bede Dem om, selv at fremsætte Deres Tanker usforbeholdent over denne Wienstand til Regieringen. De maae gjerne be- raabe Dem paa, at jeg har tilstaaet Dem, at jeg er af den Mening, at det er klogest at see igiennem Fingre med dem. Dernæst maae De lade Dem opgive Deiens hele Fordring, med tilbørlig Frist til at kunne erholde Regieringens Svar, og saa sende det Hele hiem."

, Dnsst De, at jeg, naar jeg har været i Tunis, skal komme

herind igien, skal jeg gjøre det med Fornøielse. Kan De overtale Deien til at skrive til sin Consul i Tunis, og give mig Duplicat deraf, og deri anbefalet ham at drive paa vor Sag, troer jeg, at vi dermed kunde være tiende; men om muligt vilde jeg gjerne seile imorgen. Jeg haaber da forinden at see Dem personlig, deels for at aftale Udskilligt med Dem, deels for at bevidne Dem min Følelse over at De ikke alene har overstaaet det optrakne Uveir saa godt, men at De, Høistærede, efter Gen. Adjudant Kriegers og hans Officierss Bidnesbyrd, har baaret det, som en Mand af en saadan Charakterfasthed, at Kongen maatte være lykkelig ved at have mange saadanne Tienere ic."

I sin Rapport til Bernstorff siger Wille videre: „Af dette mit Svar til Consulen, vil Hr. Greven see min Anskuelse af Sagen, samt hvilke Mesurer jeg har til Hensigt at raade Gen. Adjudant Koefoed at tage med Presentskibet. Svaret kan være tilbage i 7 Uger, og maa jeg da alene anmode om, at det maa sendes i Duplicat til Malaga og Livorno, da muligt Gen. Adjudant Koefoed kan have begivet sig didhen med en udgaende Convoi."

„Jeg forlader da nu Algier og lader Deien stedse troe, at Sagen staaer ham aaben, paa det at der ikke skal kunne siges, at vi have smigret ham, for at faae Fangerne frie fra Land. Hs. M. har da stedse frit Valg imellem at tage milde eller haarde Mesurer. Mit sidste Ord til Deien skal stedse være, at jeg herefter altid først vil have min Konges Ordre for mig, førend jeg sender noget Menneſte i Land for at underhandle med ham. Skulde Hs. M., i Betragtning af vor Handels Interessse, bestemme sig til af egen Drift at opoffre en 30—40,000 Piaastre, da troer jeg vel at torde tilraade dette, og saaledes at see igiennem Fingre med det Passerete; men hermed bør Deien ikke alene være tilfreds, men han skal endog vide, at det stæer af Hs. Majestæts særdeles Godhed."

„Imod hvad andre Rationer ved lignende Leiligheder har bestalt, som derfor ikke ere mere agtede, betaler vor Konge i ovennævnte Tilfælde kun lidet. Det danske Flag er derimod ikke alene

agtet, men jeg tør sige endog frygtet af Algerinerne. De Engelse have maattet betale 2000 Piastre for hver død Mand ombord i en algerisk Corfar, som en af deres Orlogsmænd en Nat beskød af en Feiltagelse. Af Spanierne fordrede Drien en Corfar tilbage, som de Franste havde taget og sendt ind til Cadix, og da den blev af Spanierne kiøbt tilbage og sendt hertil, faldt den i en Portugisers Hænder, hvorfor den spanske Consul blev lagt i Lænker. Denne feige Mand forstred sig da til at betale 120,000 Piastre. Neppe skulde jeg troe, at Drien skulde hvide Consul Vilde sigt, og skulde det ster, er han ikke den Mand, der lader sig skræmme. Kort før Revolutionen betalte de Franste til Algier Vardien af en Chebeque, som en Neapolitaner jog i Land paa Franskekysten. Dog alle disse og mange andre Exempler paa de europæiske Høffers Estergivnighed og Svaghed imod disse Koverter er maaste Hr. Greven bedre bekendt, end jeg kan fremstille dem her; ei heller er det min Hensigt, ved at anføre disse Exempler, at bevæge min allernaadigste Konge til at opoffre disse Penge; men jeg seer deraf, at der har været andre, før mig, ligesaa uheldige til, imod deres Villie at indvilde deres Regjering og Land i Ubehageligheder og Beføstninger; og neppe troer jeg, at nogen kan have følt dybere derved end jeg."

„Jeg gaar nu til Tunis, for af alle Kræfter at arbejde paa Fredens Opretholdelse. Om jeg faaer Brev med fra Drien til hans Consul i Tunis, samt om hvad Driens egentlige Paastand bliver, det paalægger jeg Consul Vilde at indberette Hr. Greven. Jeg bør ikke undlade at melde Dem, at længe før jeg var gaaet til Tunis, havde Drien sendt et Skib hertil med Præsenter til Drien, af Værdi 7—8000 Piastre kortes, for at vinde ham til at han ikke skulde befatte sig med Driens Uenigheder med os. Dette tager jeg ikke for noget godt Tegn. Samme Skib blev jaget af en engelsk Orlogsmænd, satte sig paa Land, og Mandsskabet flugtede. De Engelse udpløndrede Skibet, surrede Roret, brakte Seilene om og led det gaae til Søes, men det kom dog atter ind paa Kysten og blev bierget."

„Om Tuneserne maa jeg sige, saavidt jeg kan bedømme Stillingen, at de bør kunne tvinges; thi deres Handel taaler ingen aabenbar Krig, og deres Havne ere lette at blokere.“

„Naar Hr. Greven forelægger H. M. denne min underdannede Rapport, maa jeg bede Dem have den Godhed at tilføie det Vidnesbyrd, det er min saa kiære Pligt at afgive, at Consul Billes Conduite i denne Sag har været saaledes, at den i hoi Grad gjør ham Vre. Jeg modtager i dette Dieblil Brev fra ham, hvori han siger mig, at Deien vedbliver sin Paastand paa 130,000 Piastre eller Fregatten. Bille mener, at om jeg paatog mig strax at udbetale 40,000 Piastre, kunde det maastee lykkes at bringe Sagen til Ende. Men hverken er jeg af den Mening, ei heller troer jeg andet, end at, isald han vil beholde Fred med os, han nok venter nogle Maaneder endnu. Jeg tænker derfor, det var bedst, at Hs. Majestæts Ultimatum kom med Presentskibet ic.“

Brevet fra Consulen, som Bille omtaler i Slutningen af ovenstaaende Rapport, er dateret 15de Juni og lyder saaledes:

„Imorges har jeg talt længe med Chefen af Marinen og Joden Busnah om vor Sag: jeg forlangte at vide Deiens Paa-stand, som Hr. Kammerherren og jeg da vilde forelægge Hs. Majestæt, samt 6 Maaneder for at give Erar. Paa deres Spørgsmaal, om Presentskibet kom, svarede jeg, at derom kunde jeg intet sige; jeg vidste blot, at dette saavel som alle danske Skibe vare beordrede at blive liggende i Havnene, indtil Sagen med Tunis var afgjort, og forestillede dem, at saalænge, vi havde Ufred med denne Magt, var vor Handel stoppet, og følgelig vilde Kongen ikke haste med at give Deien den Erstatning for den tabte Cor-sar, som han maastee ellers kunde være tilbøielig til, da hans første Hensigt med at give Algier og de andre barbariske Magter de betingede aarlige Presenter jo ikke kunde være nogen anden, end at forsikre sine Undersaatter en usforstyrret Handel paa disse Farvande. Da de syntes at forstaae dette, tog jeg Anledning til at gjøre dem opmærksom paa, hvormeget en snar Erstatning for den tabte Cor-sar maatte beroe paa, om vor Trivsel med Tunis blev bragt

i Deten, hvortil jeg da bad dem at rælle Haand, paa den af Ds. Hvbhd. foreslaaede Maade."

"Nu er Busnah i Deiens Hauge, for at staffe Svar. Denne Mellemtid vil jeg anvende til at meddele Dem mine Tanker i Henseende til den Vold, der stete imod vor ærlige Fremgangsmaade, ved at tilbageholde Fregattens Chef, og af hvad Grund jeg troer, at vi ikke bør tage den i Betragtning saalænge vi underhandle."

"I de sidste Aar har Algier ikke respecteret Tractater eller Folkeret i sin Udfærd mod de europæiske Nationer: derom vidner især Exemplet med de her bosiddende Franse og med dem af denne Nation fra Corsu, der vare forspjenede med Storherrens Vas, og nu nylig Exemplet med det spanske Hofs Agent, som blev mishandlet paa den skændigste Maade; men desuagtet underhandle dog alle disse Nationer med denne barbariske Magt, glemme dens Troloshed i Underhandlinger, og saaledes saar den danske jo ogsaa at giøre, saalænge ingen Krig endnu har Sted. Vel er det sandt, at Folkeretten aldrig blev krænket paa en saa nedrig Maade, som nu senest, da det blev den danske Chef og hans Officierer, der paa Deiens Ord, paa Tro og Love, begave sig i Land, formeent at vende tilbage; men paa den anden Side havde vel heller intet Exempel paa, at Deien saa hastig, og paa en for ham saa ydmugende Maade erkender sit trolose Skridt. Han gav dem Tilladelse at gaae ombord, inden Eskadrechefens Trusser maaskee kunde have bevæget ham dertil, og uden i mindste Maade at have opnaaet sin Hensigt, som vel ei kaal havde været andet, end, medens han havde disse Vidster i Land, at erholde Leste om en storre Erstatning for den tabte Corsar, end han ellers kunde vente."

"Efter den Samtale, jeg havde med Ministeren og Busnah imorges, havde jeg godt Haab, idetmindste haabede jeg, at nogle Maaneder bleve os skienkede til at indheente Svar. Men jeg er bleven stuffet i min Forventning. Nu kom Busnah fra Deien. Han var, sagde han, omringet af Tyrker, og hans eneste Svar var: „enten Fregatten, der ligger derude, eller 130,000 Piastra

i mit Puns om 2—3 Dage, naar jeg kommer ind fra mit Landskabet." Busnah sagde, han havde ikke Mod til at tale med ham om vor Sag i Tunis, og mener personligen, at det nytter ikke at tænke paa denne, for Hovedsagen med Algier er afgjort. „Men“ — sagde han — „naar Deien kommer til Byen, skal jeg arbejde paa, at den forlangte Sum skal blive formindstet, og kommer det først i Etand, da haaber jeg, at Deien giver os kraftig Hjælp imod Tunis.“ Det er mig umuligt at sige, om det er Busnah, der blot søger at vinde Tid, eller om Sagen virkelig hænger saaledes sammen.“

„Magtet Ingen har talt til mig derom, forunder jeg dog at man venter et Tilbud fra Hr. Kammerherrens Side. Derfor som dette ikke kan finde Sted, naar det f. Ex. var en Summa af 10,000 Piastra, under Betingelse, at Betalingen eller Bøxterne udstedtes først efter Deres Tilbagekomst fra Tunis, naar 6 af vore der opbragte Skibe vare frigivne tilligemed deres Mandskaber; saa ved jeg intet meer tilbage at raade til. Jeg er i dette Dieblid for nær ved Lænter og Boddel til at ville være ansvarlig for denne eller nogen anden, meget mindre Sum. Men stod jeg som fri Mand paa dansk Grund, da torde jeg tilbyde min Responsabilitet, om jeg endog havde Formodning om, at Danmark havde i Sinde at bryde med alle de barbariske Magter; thi jeg tog da alene i Betragtning, at hened 70 danske Mænd derved kom ud af Slaverie. Disse skulde Regieringen jo dog underholde; disse skulde jo dog Danmark, opfordret ved Renneftelighedens Stemme, løskjæbe; og saavidt jeg seer, er her intet Ymgygende for Danmarks Hre, thi andre Nationer have jo betalt i lignende og meget mindre rimelige Tilfælde, og De Hr. Kammerherre kom jo hertil aldeles frivillig, for at forkynde det stete Uheld og for at anhøre Deiens Pretention om Erstatning. Men antager De ikke dette, synes mig, der kun staaer os Et tilbage, efter at De har hørt Deiens Fordring, nemlig at forlange 6 Maanedes for at hente Kongens Svar.“

„Nu til Slutning et Par Ord til Svar paa Deres Brev,

som jeg modtog imorges. Tak, inderlig Tak, ædle Mand! for den Deel, De tager i min Skæbne, dersom Underhandlingerne skulde mislykkes, og for den Omhu, De viser for min personlige Sikkerhed; men herpaa er det for silde for mig at tænke."

„Det var paa dit Vresord — sagde jeg til Chefen af Marinen — at Fregattens Commandant kom i Land, og jeg stod ham inde for, at han dertil kunde fæste Lid; han kiendte dig ikke, men jeg kiender dig og bliver nu anset af min Konge og mine Landsmænd for en Bedrager, fordi du bedrog mig. „Forrige Gang, Consul“ — svarede han mig — „gil du ombord og vilde ikke komme i Land forend din Sag var afgjort. Nu vil Deien hevne sig.“ Jeg satte dengang min Person i Sikkerhed, efter min Konges Ordre — sagde jeg ham igien — men udvirk nu du, at Commandanten og hans Officierer vende tilbage. Jeg bliver her, og skal da skriftlig besørge Underhandlingerne imellem Gsta-drechefen og Deien, og medens disse staae paa, vil jeg ikke forlange at gaae ombord. — „Der har Du min Haand Consul“ — udbød han — „dersom jeg formaaer noget, skulle dine Landsmænd være frie i Aften eller imorgen tidlig.“ Dette ssete, og jeg har altsaa givet mit Vresord, som jo kun er eet, hvad enten jeg gav det til en algiert Minister eller for den Almægtiges Throne; og kunde jeg end flyve til Fregatten, saa gjorde jeg det ei, thi der er endnu danste Undersaatter i Algier: disses Kiæder kan jeg maa-see lette, ved at bære dem med dem; men aldrig skal de vorde tungere, fordi deres Consul svog sit Ord. Kunde jeg med dem Alle forlade dette forbandede Land, da gjorde jeg det altfor gierne. Vil De. Hvbhd. at jeg fra Dem skal bede Deien om, at jeg maa gaae ombord alene, for igien at gaae i Land, saa er det jo min Pligt."

„Jeg bad først Ministeren om Tilladelse for Secretairen at gaae ombord med dette Brev; han svarede først Ja; men et Dvarteer efter sendte han mig Bud, at han ikke kunde tillade det, men ifald jeg ønskede det, vilde han sende Bud til Deien

Derom, som han ingenlunde tvivlede dertil vilde give sit Samtykke; men hertil var ingen Tid. Jeg har den Ære o. s. v."

Indholdet af Billes Svar paa dette Brev kiende vi fra hans Yttring i Slutningen af Rapporten til Bernstorff. I Postscriptum til Svaret siger han endvidere: „Glor Deien opmærksom paa, at da han overlader til Kongen af Danmark Valget imellem at betale 130,000 spanske Piaastre eller en Fregat, maa han jo idelmindste give Tid til at dette Alternativ kan blive S. Majestæt forelagt, da Regieringen formodentlig, hvis den vil vælge, saa foretrækker det sidste, som det mindst kostbare."

Bille blev hindret fra at affeile til Tunis, ved en stadig frisk Kuling af Østenvind, der blæste i disse Dage. Idelmindste tog han denne Pretext til at opholde sig til d. 20de, formodentlig endnu i Haab om, at Tiden kunde bringe Deiens Blod i mere Rolighed, og bevirke et heldigt Resultat af Forhandlingerne. Han corresponderede i denne Tid stadig med Consul Wille, af hvilke Breve jeg her vil uddrage det mest antegnelsesværdige.

Under 18de Juni skrev Kammerherre Wille til Consulen, at da det var muligt, der i hans Instructioner kunde findes noget, som authoriserede ham til at gjøre et eller andet Tilbud paa egen Haand, hvilket var Wille ubekjendt, da bad han ham om, at handle i saa Henseende efter Conduite, og at være overbrviist om, at han altid og ubetinget skulde have hans Bifald, da hans Moderation og kloge Handlemaaede var ham tilfulde bekiendt. „Uagtet Deien er en Tyrk" — skrev Wille — „maa han dog begribe, at der ingen Aarsag i Verden var for hans Fregat at kaste sig paa Land i Havnen. Muligt havde det hændet denne elendige Person, om han aldrig havde været jaget. Deien maa endvidere dog indsee, at en Commandant, som han selv kalder en Barbar, ikke tør fordrifte sig til, paa egen Haand at tilstaae saadanne Summers Udbetaling, som den her forlangte.

Samme Aften modtog Wille imidlertid et Brev fra Consulen, hvis Indhold vi kunne slutte os til af følgende Svar.

Den 18de Juni Kl. 9 om Aftenen.

„Jeg finder Deres Grunde meget antagelige, og føler hos mig selv megen Tilboielighed til at gjøre et Skridt udenfor det jeg et bemyndiget til, naar jeg derved kunde opnaae nogen Trygghed for vor Handel, som forhen; men hvorledes opnaae dette? hvorledes blive betryggede, naar man har med lutter Bedragere at bestille, hvis eneste Maal er at narre os? Imidlertid, dersom De troer, at det kunde lade sig gjøre, nemlig at de skaffede mig Alting fri fra Tunis: Skibe, Ladninger, Folk ic., og Tunis forpligter sig til, ikke at gjøre noget fiendtligt Skridt i 3—4 Maaneder, imden hvilken Tid jeg er vid paa, at enten Præsenter eller andet Svar maa komme: vil jeg forpligte mig til, efter at jeg har været i Tunis og modtaget Alt, samt kommet overeens med Paschaen, da at komme her tilbage og udbetale, som Erstatning for Corsaren samt for den givne Assistance, den Summa 40,000 Piastre til Deien, ja om det endog var 50,000.*) Jeg har et Creditiv med paa 100,000 Piastre, at udbetales i Tunis, altsaa kan jeg tælle disse Penge ud her, ifald det behøves.“

„Skulde dette blive antaget, da lad mig høre fra Dem inden Kl. 12 imorgen Middag; saalænge vil jeg vente, om endog Vinden falder god. Det er Deres Veiledning, Høiskærrede, samt rigtige Anmærkning, som bringer mig til at gjøre dette Skridt paa min egen Haand. Men dermed ogsaa Punktum; thi dermed bliver Corsaren meget godt betalt. Præsentskibet skal da snart komme hertil. Dog, tydelige Ord! Pengene klinge ikke her, før alting er i Stand i Tunis. Gaaet dette igiennem, haaber jeg at see Dem selv. Jeg forbliver etc.“

*) Det var isærdeleshed Frygt for, at Deien, med sin Spådre, skulde tvinge Veien af Tunis til at udlevere sig de danske Skibe og Fanger, og lade dem bringe til Algier som Represaille, for den tabte Corsar, der bevægede Bille til dette Skridt. Saadanne Jonger havde man da siden maattet løsløbe for omtrent 2000 Piastre Ethket.

Men dette gik ikke igiennem. Under 19de Juni meldte Consulen til Bille, at Busnah og Bekilhardy havde ikke engang tordet tale derom til Deien. Denne havde sagt sin sidste Beslutning, som var, at han vilde have 120,000 Piastre eller en Fregat, for han vilde entrere paa nogen venstabelig Fod med Danmark. Consulen bad derfor Bille paa det indstændigste om, isald endog Sagerne jevnede sig med Tunis, hgn dog vilde være meget forsigtig med Hensyn paa Algier, da Indbringelse af danske Skibe kunde blive befalet fra den ene Dag til den anden, og følgelig et Antal danske Undersaatter falde i Deiens Hænder før end endnu Krig var erklæret, hvilket da siden vilde gjøre Freden saa meget kostbarere.

Bille sværede herpaa, under summe Dato, at han altsaa, i hvor nødigt han end vilde, maatte gaa herfra med uforrettet Sag, dog med den Trost, at være sig selv bevidst, at han havde gjort Alt, hvad der stod i hans Magt, for at vedligeholde Freden. Han sendte Consulen sin Rapport til Bernsterff, hvilken han bad ham fortsætte og affende med første Eilighed, og om muligt med et dansk Skib, som desværre laa i Algier under disse Forhandlinger, men som Consulen dog haabede at faae expederet saasnart Fregatten var seilet.

Den 20de Juni lettede Bille altsaa fra Algier. Consulen havde ladet ham vide, at dersom Deien muligt endnu vilde forandre Tanker, ved at see Fregatten seile, vilde han signalere det med et Kanonstød fra Marinen. Dette Skud faldt ikke, og Bille fik herved ny Bestyrkelse i den Tro, han i de sidste Dage nærede, at Deiens store Rolighed og Ligegyldighed ikke bebudede noget Godt. Vi ville af det Følgende see, at denne Mistanke ikke var ugrundet.

Skiondt det syntes uundgaaeligt, hvad enten det blev ved Fred eller kom til Krig med Algier, at Bille uforstyldt vilde blive Marsag til betydelige Bekostninger for Landet; skiondt han altsaa med Bedrøvelse saae, at Alt, hvad han havde gjort for at undgaae dette, var mislykkedes, gik han dog bort fra Algier med den

heroligende Overbeviisning, at det danske Navn var blevet haands-
hævet paa sin ærefulde Plads i disse Barbariske's Grindring,
ved vor Consuls og den kielte Kriegers uroffelige Standhaftighed
og gode Conduite.

Vi vilde fortsætte Beretningen om Villes videre Ophold paa
Barbariske-Kysten, nemlig hans Seilads til Tunis, de der atter
forgiæves anvendte Forsøg til mindelig Afgiørelse af Stridighe-
derne med denne Magt, og endelig hans Ankomst til Malaga, ved
at giøre en Extract af hans Rapporter til Bernstorff og Admiralit-
etet, daterede Malaga d. 8de Juli.

Han maatte krydse hele Veien, formedelst stadlg østlig Vind,
og holdt sig stedse inde under Barbariske-Kysten. Den 23de op-
dagede han den hele algierste Eskadre, som kom plat for Veiret,
7 Skibe i Tallet, ned paa ham. En Chebeque, som var forud
og seilede godt, heiste Flag og stød et Skud. Vilde heiste en-
gelft Flag, stød et Skud, og vedblev at staae tæt ind under Kan-
det. Chebequen dreiede nu under Vinden for smaa Seil, hvor-
paa Vilde vendte imod ham, heiste dansk Flag og Bimpel og stød
et Skud. Da de vare hinanden saa nær, at der kunde praies,
satte Chebequen Force af Seil og gif Raiaden til Luvøst for at
samle sig med de andre, som imidlertid med Læseil og Bovenseil
kom ned til dem. En anden stor Chebeque gjorde nu de Rien-
dings-signaler, som vare aftalte i Tunis, hvilke fra Raiaden bleve
besvarede, men da dertil udfordredes opgivne Underseil, indlod Vilde
sig rigtignok ikke paa lang Signalering. Nu opstod en alminde-
lig Jagt paa Raiaden: de to Chebequer bidevind efter Fregatten,
som stød skarpt bidevind N. O. over; Admiralen med fire andre
Seilere heelt rumstøds, for Alt, hvad trække kunde; hvert Dieblif
stød de loft eller skarpt. Den fordums amerikanske Fregat gjorde
nu ogsaa Riendings-signalet, hvilket Vilde repeterede, men satte
strax sine Underseil igien og vedblev sin Cours. Mandt Algeri-
erne giordes derefter en stor Mængde Signaler med Flage og
Skud, og Jagten fortsattes. Noget efter stød det nærmeste Skib
et Par Rugler efter Raiaden; men da det var langt fra at være

paa Studsvide, andsede Ville dem aldeles ikke; tvertimod, han skrog sit Flag og blev rolig gaaende sin Cours til Solens Nedgang; da havde han den hele Eskadre, baade dem der havde været ham 4 Mile til Luvart og de to, som havde været hos ham inde under Landet, agterud i sit Kielvand, sjagende bidevind efter ham, men uden mindste Udflugt til at naae ham. „Saaledes“ — skrev Ville til Consul Ville i Algier — „jage Tyrker, der ere 4 Mile til Luvart! Havde jeg havt Dagen for mig, skulde jeg have braveret dem, ved at vende imod dem.“ — „Jeg vedblev ganske rolig min Cours“ — skrev han til Bernstorff — „vente paa dem vilde jeg ikke; thi jeg havde al Grund til ikke at troe dem, naae jeg erindrede mig Delens store Eiegyldighed, efter at han havde affendt sin sidste Courseer til Tunis; men flygte for dem vilde jeg heller ikke, hvilket ellers havde været mig en let Sag. Jeg stolede paa mit vel'eilende Skib, og var sikket paa, at om endbg en eller to vare komne op med mig, skulde jeg have behandlet dem efter Fortieneste.“

Den 26de var Ville imellem Bizerta og Porto Farino, da han opdagede to tunesiske Corsarer, som convoierede tvende Koffardiskibe, kommende ud fra Landet. Det ene førte engelsk, det andet ragusæisk Flag. Neppe opdagede Tuneserne, at de bleve jagede af Raiaden, før de forlode deres Convoi og toge Flugten hver sin Wei, fulgt hver af et af Koffardiskibene. Efter 4 Timers Jagt kom Raiaden paa Siden af den ene og tvang den til at udsætte sit Fartoi og komme ombord. Den tunesiske Reis overleverede da ikke alene et almindeligt Consulat-Pas fra Hamelen, dateret 14de Juni, men endog et andet Document, skrevet paa Fransk, saalydende: „Jeg Louis Hamelen bekendtgjør her: ved, at da Paschaen, ifølge det ham af Hr. Kammerherre Ville giorte Tilbud, at underhandle om og jevne den Misforstaarlse, Iyr finder Sted imellem Hs. danske Majestæt og den tunesiske Regiering, har løsladt og freigivet Capitain P. Jürgensen fra Flensborg med sit Skib og Ladning samt Mandskab, og derfor smigrer sig med at møde en ligesindet Behandling og Gien-gield

fra de kongelige danske Officiers Side, saa beder jeg herved alle, som dette maatte læse, at lade Veiens Skibe frit passere, hvori blandt ogsaa findes Overbringeren heraf, Reis Ramadan Anauti, førende en Chebeque paa 10 Kanoner og 120 Mand's Besætning.

Tunis d. 14de Juni 1800.

Louis Samelen.

Paa Grund af dette Document lod Vilde strax Corsaren gaae fri med sin Convoi. Han troede, at Samelen havde benyttet et heldigt Dieblik til at afslutte en Vaabenslilstand, og var i den faste Overbeviisning, at denne kun kunde være baseret paa hans egen ufravigelige Grundbetingelse, nemlig Udlevering af Naiadens Fartoi og Følt. Dette var imidlertid ikke Tilfældet. Samelen, der saae et ottefide Skib blive indbragt af tunesiske Corsarer; der vidste, at disse vare ude at krydse, og altsaa kunde tilføie den danske Handel betydelig Skade; der desuden indsaae, at for hver dansk Underfaat, der kom i Veiens Magt, vilde den endelige Fred blive flere tusinde Piastra dhrere, ihvordan Tingene isvrigt gik — Samelen, sigte vi, havde troet at bødte opoffre Vildes Princip om en foreløbig Udlevering af Fartoiet, for at opnaae en midlertidig Sikkerhed for den danske Handel, og fandt en tilstrækkelig Garantie i Frigiveelsen af Capitain Jürgensens Skib fra Flensborg. Han var overbevist om, at naar Vilde blot vilde beqvemme sig til at gaae i Land, for at begynde Underhandlingerne med Veien, vilde Fartoiet strax blive ham udleveret.

Da Vilde derfor kom ind paa Tunis Rhed den 26de om Eftermiddagen Kl. 2, ventede han forgiæves paa at see Lieutenant Schifter komme ud til sig med Consulen. Et keiserligt Skib med mange tunesiske Passagerer gik ham tæt forbi, bestemt til Livorno. Næste Morgen Kl. 7 kom Samelen ombord, og Vilde fik da Forklaring over hvad der var foregaaet. Han blev imidlertid sin Beslutning tro, ikke at gaae i Land for Fartoiet med dets Besætning var udleveret. Desimod skrev han directe til Veien selv, i det Haab at erkate hvad hans Excellence egentlig vilde; thi, som han flere Gange i denne Anledning bemærkede, dette

var det endnu ikke lokkedes ham at erfare. Brevet indeholdt en Skildring af Alt, hvad der var foregaaet, saavel af Vriens, imod al Folketret og alle Tractater stridende Hantslemaade, som af Vilsles egen og den danske Regierings aabne og redelige Fremgangsmaade, med Begiæring om, at blive underrettet om, hvad Veien egentlig fordrede, for at man derom kunde underrette den danske Regiering. Vilsle erklærede, at være kommen hertil med Fuldmagt og god Villie til at jevne de bestaaende Stridighedspunkter; men at han dertil først og fremmest maatte have sit Fartoi med Mandskab, der som Parlamentair var sendt i Land, udleveret. Han tilstod aabenhiertig, saaledes som hiint Brev fra Spancken til den amerikanste Consul jo noksom underrettede Veien om, at det havde været hans Hensigt at tage den tunefiste Corsar, for at have Sidstler imellem Hænder; men at det aldrig kunde have været hans Hensigt, at angribe eller erobre de smaa Galioter, som laae under Landet, da han jo i saa Tilfælde, istedetfor eet Fartoi, vilde have sendt 7, som han havde hos sig i det Dieblil. Vilsle berørte i dette Brev meget ofte, at han frygtede for, at Vrien var omgivet af Folk, der vilde Danmark ilde, og ikke kiendte begge Landes sælleds Interesse, som absolut maatte være, at vedligeholde Fred, paa Grund af deres udbredte Handel. Han kunde ellers ikke begribe, hvorledes en Mand, med saa udbredte Kundskaber og saa bekiendt god Dømmekraft, vilde begynde Fiendtligheder med en Nation, der i alle Dele strds havde holdt sine Forpligtelser, hvis Konge nylig havde givet ham et Beviis paa særdeles Venstab, ved egenhændig at skrive ham til, og fra hvem han endnu i Løbet af Sommeren kunde vente sig et Skib med Præsenter udsendt, hvilket man med Visshed kunde forslkte var underveis. Han sluttede med at erklære, at han nu var kommen for at erfare Vriens endelige Villie, at han var lige beredt til at modtage Krig eller Fred, at han dertil gav 24 Timers Betænkning, og at han vilde ansee det som Tegn paa, at man ønskede Fred, dersom hans Fartoi med Besætning blev ham udleveret, da han i saa Tilfælde vilde komme i Land for at underhandle;

men kom dette ikke, vilde han gaae bort, og maatte da naturligvis bemægtige sig tunesisk Eiendom, hvor han mødte den. Endelig forfikkrede han, at ihvorvel den danske Regiering foretrak at have Fred, saa vilde den dog ikke beholde den længere, end den kunde bestaae med Gren, og at den ingenlunde frygtede for Krig.

Dette Brev bad Bille nu Hamelen at bringe til Beien, og tillige forestillde ham det yderligere Beviis paa de Danskes ærlige og aabne Fremgangsmaade, som Bille havde givet, ved at respectere Consulens Pas og ladet den allerede opbragte Chebteue gaae fri. I sit Brev til Beien havde Bille endvidere erklæret, at han i de 24 Timer, han ventede Svar, vilde ansee sig som Parlamentair, og altsaa intet Fiendtligt ove imod tunesisk Eiendom der paa Rheden, da saadanne Løfter — skrev han — „hos os ere hellige.“

Med dette Brev gik da Hamelen i Land, tog ud til Vardo og forlangte paany Audients hos Beien. Men denne Underhandling var lige saa frugtesløs som alle de andre. Forgjæves forestillde Hamelen ham Billes ædelmodige Opførsel imod hans Forsarer. Intet hjalp. „Naar vi ere blevne enige“ — var hans stadige Svar — „skal jeg slippe Fartøi, Officierer, Skibe, Mandstaber, kort, Alt hvad der er dansk Eiendom. Dersom Kammerherren vil komme i Land, skal jeg give ham mit skriftlige Ord for hans og hans Følges Sikkerhed under hans Opbald i Land. Vil han derimod gaae bort uden at underhandle, kapper jeg strax Flagstangen, erklærer Eder Krig og gjør alle Danske til Slaver.“ Han lovede blot, at han vilde lade Lieutenant Schifter blive hos Consulen, og ikke tilføie dem noget ondt. Hamelen skrev til Bille, at han under alle Omstændigheder vilde blive i Tunis, for om muligt at være sine Landsmænd til Nytte. I sit Brev, hvori han berettede sin Samtale med Beien, gjorde han endnu et sidste Forsøg paa at overtale Bille til at give efter og at komme i Land, og sluttede med at underrette ham om, at det keiserlige Skib, som klydfede den Morgen paa Bugten, var ladet med Stok-

fiſt, tagen ombord i de danſke Skibe, for om Wille ſkulde finde det paſſende at bemægtige ſig det.

Med velberaad ſy beſluttede Wille, ikke at gaae i Land. Marſagerne, der indgavde ham denne Beſlutning, ſkrev han til Grev Bergſtorff, varſ forſt og fremmeſt, at Wien aldrig havde villet rulle ud med hvad han egentlig forlangte; dernæſt at han endnu ikke havde ſaaet ſit Fartoi, uden hvis foreløbige Udlevering han under ingen Omſtændighed vilde underhandle. Endvidere antog han det i det Hele for en Uforſigtighed, om han, efter hvad der var hændt med Fartoiet her og med Krieger i Algier, vilde vore ſin Perſon i Wiens Magt. Desuden var Peſten brudt ud og raſede med megen Heftighed i Tunis. Dertil kom, at Fregatten havde været 6 Uger i Søen, ſkulde endnu anlobe Algier og udfætte ſig for et muligt Ophold der, inden han kunde naae Malaga for at fylde Vand og proviantere.

Han ſkrev derfor til Hamelen, at han, paa evenanferte Grunde, havde beſluttet, ikke at komme i Land, da han indſaae, at hans Underhandlinger aldeles intet Reſultat vilde give, og at han derfor agtede at ſeile ſtrar. Han anbefalede ham meget stærkt, at anvende al Tid paa at Sagerne kunde blive i ſtatu quo; det vil ſige, at han maatte arbejde paa at Wien ikke erklærede Krigen, for at vore Folk ikke ſkulde blive gjort til Slaver, og for at undgaae ſiden at maatte betale Löſepenge for dem. I ſindlertid haabede han, at beſtemte Forholdsordrer fra Regieringen maatte ankomme. I Tilfælde at Wien ſkulde erklære Krigen, bad Wille Conſulen om, ved alle mulige Veie at underrette ham og hans underhavende Chefer derom. Han raadede ham meget at forblive i Tunis, hvor han altid kunde være ſine Landsmænd til Nytte; kun maatte han forbeholde ſig ſin Ret ſom fri Mand til at reise bort, i Tilfælde af Krig. Han overlod til Hamelen, om han vilde ſige Wien, at den nye Geſadretſchef formodentlig i dette Tiedlik var i Malaga med Preſenter til Tunis; ført, hans hele Stræben borde gaae ud paa, at undgaae et aabent Fredsbrud, der vilde være ſaa meget mere ødelæggende for

vor Handel, som vi stode paa en sibirig Fod med Algier, og at vi truedes ogsaa fra Tripolis med Stridigheder, da Paschaen der havde negtet at modtage den nye Consul Hr. Nissen, hvorom Wille havde erholdt Efterretning indirecte fra Cochner saavel over Tunis, som over Algier.

Wille gik under Seil samme Nat, endnu med det svage Paab at kunne naae de to Corsarer, og da med disse Priser at vise sig paa Bugten, hvilket han antog useilbarligt vilde have havt en betydelig Indflydelse paa Veiens Anskuelse af Sagen; „men — skrev Wille til Bernstorff — en Dag som d. 26de falder kun een Gang for i en Mand's Liv.“ De tunesiske Corsarer krydsede nu paa Spaniere. En Priis var allerede indbragt, og Mandflabet giort til Slaver. Hamelen havde givet Pas til 9 Corsarer. Da Wille passerede Porto-Farino laae 6 Stykker inde paa Rheden, hvoriblandt de to vare, som han havde jaget d. 26de og som havde søgt tilbage med deres Convoi. Porto-Farino var den eneste Havn, som Veien havde for sine Corsarer til at overvinde i, og endda har den knap Vand nok; desuden var den slet befæstet. Wille meente, med et Par Fregatter at have kunnet gaae ind og ødelægge alle Corsarerne paa Porto-Farino Rhed. Denne Havn er saa nær ved Tunis-Bugten selv, at 2 Skibe kunne blokere dem begge. Paschaens Styrke, iberegnet de private Corsarer, kunde dengang beregnes til 20 Chebequer og lige saa mange mindre, armerede Fartsier. Imidlertid var ingen af disse paa meer end 26 Kanoner, de fleste kun paa 16 og derunder. Storre Skibe kan Tunis ikke have, af Mangel paa Havne. Imidlertid blev Tunis's aabne Rhed stærkt besøgt af Handelskibe, som i stor Mængde kom for at lade med Korn. Dersom denne Handel altsaa var bleven standset, vilde det have voldt et betydeligt Tab for Veien.

Efter 4 Dages Seilads ankom Wille atter for Algier, hvor Consulat-Secretairen kom ud med Brev fra Consul Wille. Det er dateret 2den Juli og er af følgende Indhold.

„Dagen efter at Fregatten var afskilet, sendte Veien mig

Bud, at jeg skulde betale eller give Verel paa de af ham forlangte 120,000 Piaastre, hvis ei, da vilde han lægge mig i Lænker. Han gav mig en Time til Betænkningstid. Da denne var udloben, sendte jeg min Dragoman med Svar, at det ikke stod i min Magt, hverken at betale eller give Verel; men at jeg vilde indberette hans Fordring til Kongen, og forlangte 4—5 Maanedre til at skaffe Svar. Han vedblev, enten Betaling om en Time, eller jeg skal lade Consulen trække med Steenkarren. Samme Svar. I to Dage efter syntes han at være mere rolig, og vilde aldeles ikke tale med Ministrene om min Sag. Disse lode mig bede, da jeg begjærede at tale med dem i deres Huse, at udsætte mit Besøg indtil videre. Endelig lod Deien mig sige, at dersom jeg ikke vilde betale den forlangte Sum, henholdt han sig til sin første Fordring af 180,000 Piaastre fortos. Samme Svar som forrige Gang."

"Dagen efter lod han udruste 4 Korsarer, nemlig de 3 i Amerika byggede Skonnerter paa 16—20 Kanoner, og en Chebeque. Disse gik ud den 26de Juni, vesterefter, med frisk Levant-Vind. De havde Ordre at indbringe danske Skibe, med Forbud at plyndre Mandskabet; og skulle de oplægges i Havnen, ligesom de 16 i Paasken Paschas Tid, indtil Danmark har tilfredsstillet Deien. Hverken han eller Ministrene have underrettet mig herom; men det er overalt bekiendt, og jeg tør næsten indestaae for Sandheden deraf. Den 23de ankom hertil det danske Handelsflib Minerva, ført af Capitain Peter Lorenzen, taget af en tunesisk Korsar under Alicante, hvorfra det var affeilet ballastet. Da det kom temmelig nær under Byen, uden at tone Flag, sendte Deien, da det igjen vendte udefter, en armeret Galioth ud, som bragte det ind i Havnen, og Priisimesteren, som var derombord, erholdt Tilladelse til at fortsætte Reisen til Tunis. Af Danske var der kun en Styrmand og 3 Matroser ombord. Capitainen og de øvrige 9 Mand af Besætningen vare ombord paa Korsaren. Det affeilede igjen d. 29de Juni. Muligen har det høst den Lykke at møde den danske Fregat. Den

25de Juni ankom de 7 algerinske Korsfarer fra Tunis og Bonah. Reis'erne fortælle, at de have modt og gjort Kiendingsignal til den danske Fregat."

"Den mahonesiske Fregat, som ligger paa Strand*), havde 26 Kanoner (18—20 paa Batteriet, 6—8 paa Skandfen). Den 26de ankom fra Lisabon den algeriske Brigantin, tagen forrige Aar af den franske Eskadre, saa at den spanske Consul nu er roslig. Dog taler Deien endnu om, ogsaa at ville have Mandskabet, som er i Brest."

"Saavidt havde jeg skrevet dette, i Form af en Journal, da jeg Kl. 3 Eftermiddag opdagede, at det kommende Skib var Naaiden. Jeg har begiært Tilladelse af Marineministeren at maatte gaae ombord. Han sendte Bud derom til Deien, der er ude paa sit Landsted. Men det draget for langt hen. Fregattens Manøvrer vidne om at De længes, derfor begiærer jeg at sende et Fartoi ud."

"Jeg har af og til talt om, at faae Tilladelse at sende det danske Skib bort med mine Breve til Spanien; men efter gammel Sædvane lukkes Havnen ved Korsfarernes Udrustning og aabnes ikke før 8 Dage efter deres Afreise. Dette har man givet mig til Undskyldning; men imorgen, naar Deien kommer til Byen, troer jeg vist, det bliver afgjort om det faaer Lov at gaae eller ikke ic."

Saa snart Wille havde modtaget dette Brev, bar han strax af for Malaga, hvor han nu længtes meget efter at ankomme, for at kunne træffe de fornødne Forholdsregler, imod de fra alle Sider truende Barbarefter, med General-Adjutant Koefoed. Den 5te Juli, under Spanskelysten, traf han sammen med Fregatten Havsrøen og Briggen Blommen, der med en Convoi af 22 Skibe kom østerfra og skulde Strædet ud. Den 8de Juli kom Wille til Ankers paa Malaga Rhed, hvor han forefandt Fregatten Triton med General-Adjutant Koefoeds Stander vaiende, og her var altfaa Willes lange og besværlige Commando til Ende.

*) Formodentlig den som løb paa Strand ved Tunis.

Saa snart van Doctum i Malaga havde, giennem Consulen, modtaget Underretning om Uenighederne med Tunis, sendte han Ordre pr. Estafette til Capitain Motsfeldt, at forblive i Salou eller Barcelona, indtil han selv ankom der for at hjælpe at convoiere vesterester. Convoien, som han der efterlod sig, og med hvilken han, som vi alt have seet af hans Rapport af 7de Juni, havde flere Gange været under Seil, og forgiæves forsøgt at komme Strædet ud, bestod af 32 Skibe. For disse bekendtgjorde han Tingenes Stilling og overlod til dem, om de, naar han passerede Malaga østerfra med Convoien fra Barcelona, da vilde komme ud til ham, for i Forening at gaae Strædet ud. Stommen var gaaet d. 30te Mai med 5 Skibe til Salou, hvor endeel Skibe ogsaa ventede Convoi. Den 15de Juni ankom Havsruen dertil fra Malaga, og var da Convoien 16 Skibe stærk. Hvad der paa denne Reise fra Malaga til Salou var hændet van Doctum, see vi bedst af hans Rapport til Ville, dateret 17de Juni fra Salou.

Den 7de dennes affeilede jeg fra Malaga og tog en dansk Brig under Convoi, bestemt til Alicante, hvilken jeg slæbte for at befordre Expeditionen. Om Middagen under Cap Gate, med Laber-Ruling af vestlig Vind, observerede jeg 3 engelske Fregatter forud. Det var: Sheerness, paa 44 Kanoner, Capitain Carben; Sensible, 36 Kanoner, Capitain Sance, og Ressource, paa 26 Kanoner, Capitain Crispe. Da jeg af deres Mansvrer saae, at de vilde krydse mig, holdt jeg med smaa Seil hen til en dansk Koffardibrig, som var imellem Fregatterne og mig, praiede den og erfoer at den var fra Cartagena, bestemt til Malaga, for der at blive tagen under Convoi. Paa samme Tid kom Sensible op, praiede mig og bød mig at udsætte mit Fartøi og sende det ombord til ham. Dette afflog jeg, med Tillæg, at hvis han vilde tale med mig, kunde han sende sit Fartøi ombord til mig. Han svarede da, at dersom han udsatte Fartøi, da blev det for at viftere Convoien. Jeg underrettede ham om, at dette ikke vilde blive tilladt. Imidlertid seilede Fregatten Ressource agten om

Briggen og praiede den; men jeg havde forbudt Skipperen at svare til hans Praising. Fregatten *Sensible* udsatte nu sit Fartoi, der roede imod Briggen; men det blev couperet af mit Fartoi, der under Lieutenant Rasl's Commando med 6 Soldater, en Underofficier og 11 Matroser blev sendt ud for at besætte og forsvare Briggen. Det engelske Fartoi, besat med 2 Officierer og 7 Mand, kom da herombord og meldte fra deres Chef, at han vilde visitere Briggen. Dette, lod jeg ham vide, kunde paa ingen Maade tillades ham. Efter at jeg havde erholdt Underretning af disse Officierer om Fregatternes Navne og Styrke, gif de fra Borde, bedende mig, at jeg vilde oppebie deres Chefs Svar. Hertil svarede jeg, at naar det blev mig sendt lidt hastigt, vilde jeg vente, men ellers ikke.

Saa snart de vare komne ombord, blev der slaet Alarm, og Fregatten *Sheerness* sendte sit Fartoi til Briggen. Da det havde lagt Ankerne ind for at gaae ombord, lod jeg flyde et Skud med Ekraa forbi Fartoiet, hvilket havde den Virkning, at Folkene i Hast grebe til Ankerne; men Officieren tog Rorpinden, stampede og truede ad sit Mandskab. Lieutenant Rasl raabte til dem, at de maatte gaae herombord; men den engelske Officier svarede, at han vilde søge ombord til Sine igien. Da imidlertid det engelske Svar udeblev, sendte jeg Lieutenant Wulff for at berette den Commanderende, at mig ikke var andet bekiendt, end at en god Forstaaelse fandt Sted imellem vore høie Regieringer, og jeg desaaarsag var meget forundret over deres Udsærd; men at jeg paa ingen Maade tillod Visitation. Chefen svarede, at han vilde, den skulde tværfsættes, og at det ikke kunde undgaaes imod hans 3 Skibe; at han, i Tilfælde af Modstand, bragte mig til Gibraltar, og spurgte derhos, om vi havde skudt efter hans Fartoi. Lieutenant Wulff svarede, at vi havde skudt for at forsvare Briggen; at han vilde forebringe mig Alt, men at han ikke troede, jeg antog nogen Visitation. Da Lieutenant Wulff gif fra Borde, vare formodentlig alle Cheferne der forsamlede. Kort efter kom Skibets Chef derfra ombord til mig og sagde mig, at han øn-

stede at tale med mig om den ubehagelige Stilling, de vare i. Da han kom ned i Kabytten, foreviste han mig et trykt Document, som han sagde var en Parlamentsbefaling at visitere alle neutrals Skibe, hvad enten de vare under Convoi eller ikke. Da jeg ikke mistroede hans Ord, giennemlæste jeg ikke dette Document. Han bad alene nu om Tilladelse til at gaae ombord i Briggen, for at spørge Skipperen, hvor han kom fra og hvor han skulde hen. Dette negtede jeg ham ogsaa. Han talte da noget om, hvor ondt det skulde giøre ham, at see uskyldigt Blod flyde, at vi vare vensfæbelige Magter, o. s. v. Jeg svarede, at det skulde giøre mig ligesaa ondt, som nogen Anden; men naar Nationen blev fornærmet, opoffrede jeg Alt. Han foreslog mig derpaa, at jeg skulde tillade ham at lægge til Siden af Briggen med sit Fartoi, for at giøre ovenansførte Spørgsmaal, og da jeg hertil taug, bad han om han blot torde gaae i mit Fartoi og derpaa spørge Skipperen. Dette tillod jeg og beordrede Lieutenant Wulff at gaae i Fartoiet, for paa Distance fra Briggen at tillade Skipperen at svare. Efter at dette var færdigt, gif den engelske Chef over i sit eget, der var fulgt bagefter; og efter at jeg havde faaet Besætningen tilbage fra Briggen, og begge mine Fartoi ombord, holdt jeg af og styrede Cours. Den 14de stilledes jeg fra Briggen, jeg havde paa Slæbetoug, udenfor Alicante. Den 16de ankou jeg til Salou, hvor jeg traf Briggen Blommen, der havde en Convoi af 16 Skibe."

Den 18de afskillede begge disse Orlogsmænd med deres Convoi, 18 Skibe stærk. I Golfen af Valencia opdagede van Dorkum at hans Kor var knækket, hvorfor han løb ind med hele Convoien til Cartagena, paa tre Skibe nær, som ønskede at forlade ham. Saasnart denne Skade var repareret, gif han atter ud, og paa denne Tour var det, at han d. 5te Juli mødte Ville med Naiaden. Convoien var imidlertid voxet til 22 Skibe, dem han skulde bringe Estrædet ud, i Forening med de i Malaga vensende Skibe; men da den kom paa Bugten, d. 9de om Morgenen, var det Stille og laaber Brise af vestlig Vind, hvorfor Ville

kaldte dem ind til Ankers, for saaledes at have den hele Styrke hos sig ved Afsejlingen.

Ved sin Ankomst til Malaga foresandt Bille Collegii-Skrivelser af 25de April, 10de og 13de Mai. Den Første bød ham at indhente van Dockums Erklæring, angaaende en Klage, som var indløben fra den engelske Admiral Keith, over at han, ved sit Ophold paa Gibraltar Rhed i December f. U., ikke havde saluteret Admiralens Flag. Bille ledsagede den afsættede Erklæring med følgende Skrivelse til Admiralitetet.

„Det er ifølge det kongelige Admiralitets Befaling, at jeg ledsager Capitain van Dockums Erklæring, over hvad den engelske Vice-Admiral Lord Keith i sin Besværing siger, nemlig „at han af Capitain van Dockum ikke er bleven viist tilbørlig Ugtelse, ei heller af ham bleven saluteret,“ med min underdanige Betænkning.“

„Saa længe Commandoen over S. M. Skibe har været mig betroet her i Middelhavet, har det aldrig feilet, at Cheserne, naar de have været detacherede og have mødt engelske Admiraler, de jo stedse have meldt mig, at de have saluteret disses Flag; men af den forsiellige Maade, som de igien ere blevene betakkede, have de, saavel som jeg, med Grund maattet formode, at denne Art Honneur ikke er almindelig i den engelske Tjeneste; thi nogle Gange ere de blevene besvarede med Skud for Skud, og andre Gange med et mindre Antal. Admiral Lord St. Vincent, som engang lod give Skud for Skud til et Skib af min Eskadre, lod en anden Gang en Vimpelmand betakke en Salut, og gav da to Skud mindre. Det er sandt, at han gjorde tilbørlig Udskyldning bagester. Vore Principer have imidlertid stedse været, hellere at gøre for meget end for lidet. Et Deviis mere, som bestyrker mig i den Tanke, at de engelske Admiraler ikke ansee denne Honneur som noget Væsentligt, er, at jeg engang er kommen til Gibraltar, hvor Lord St. Vincents Flag vaiede, og en anden Gang til Port-Mahon, hvor Admiral Duckworth laa med sit Flag, og da Klokken ikke var otte om Morgenen, heiste hverken

Admiralen eller de andre Skibe Flag for mig, hvilket har gjort, at jeg, for min Person, aldrig har havt Erilighed til at salutere nogen engelsk Admiral."

van Doctums Erklæring gif i det Væsentlige ud paa Følgende: Saasnart han var kommen til Ankers, var Quarantaine-Commisfaiiren kommen ombord, som havde Ordre at underrette ham om, at han ikke havde nodig at salutere, da det blev anseet som en ligegyldig Sag. van Doctum spurgte da, om denne Ordre ogsaa angik Admiralen, hvortil Svaret var, at den angik Alt, hvad der laa paa Baien. v. Doctum, der, ifølge hvad der var hændet udenfor med de 3 Fregatter, var mere bestemt end nogenfinde ellers paa at salutere Admiralsflaget, men desuagtet ikke torde handle imod en saa directe Anmodning fra vedkommende Authoriteter, gif først til Ankers og begav sig derefter strax ombord paa Admiralskibet, ledsaget af den danske Viceconsul, Hr. Winther (i Lynns Fraværelse) og Pr. Lieutenant Wulff, for at complimentere Lord Keith og handle om Saluten. Da Skibschefen (Admiralen var, som vi erindre, i Land) underrettede van Doctum om, at Lord Keith havde ventet Salut, svarede denne, at det havde været hans Hensigt, men at han var bleven hindret deri ved Quarantaine-Commisfaiirens Udsagn; dog havde han givet Ordre til, at der desuagtet skulde salutes for Admiralsflaget, saakremt han havde Sikkerhed for at erholde tilbørligt Gjen svar, og havde derfor gjort Udtale om et bestemt Signal fra sit Fartoi til Fregatten. Skibschefen svarede herpaa, at Admiralen ikke ønskede Sagen videre, men at naar der blev saluteret, vilde der blive svaret med 2 Skud mindre. van Doctum gif nu i Land, hvor han da havde sin bekjendte Sammenkomst med Admiralen, der frabad sig at tale videre med ham den Aften, hvorved van Doctum altsaa ikke fik anbragt sin intentionerede Udskyldning for Saluten. Imidlertid drev Fregatten, der laa ude paa 30 Favne Vand, for sine Ankere. De lettede derfor og krydsede sig om Ratten et Stykke op til Luvert (Vinden østlig), og da det var bleven Dag holdt de af og kom ind paa Baien Kl. 9

om Formiddagen, hvor da Fregatten *Havfruen* under Seil saluterede Lord Keiths Flag med 9 Skud. Kl. 10½ kom de til Ankers, og Skibschefen fra Admiralskibet kom da strax ombord, for at aflægge Visit til van Doctum, og medbragte det første Brev fra Admiralen. Da det blev ham sagt, at den givne Salut var for Admiralen, udbad han sig at torde gjøre et Signal fra en af Topperne til sit Skib, og da dette var giort, saluterede Admiralskibet med 7 Skud for *Havfruen*. Der giordes nu Undskyldninger fra Skibschefens Side, for at det havde varet saa længe, og van Doctum antog Sagen hermed tilendebragt, hvilket han i sin Erklæring ogsaa androg paa maatte tiene til Undskyldning for at han i sin indgivne Rapport aldeles ikke havde berørt denne Passage, da han ansaae den som intetbetydende, i Sammenligning med det der var passeret, og ikke kunde troe, at Lord Keith ikke skulde være bleven underrettet om, at Salut virkelig havde været udvekslet.

De to andre Collegii-Ordrer bøde, at Briggen *Glommen*, som var saa skrøbelig, skulde gaae hjem; men at Baron Holsten med *Nidelvens* Besætning skulde overtræde paa den, hvorimod *Motsfeldt* med sit Mandskab skulde besætte *Nidelven*. Da imidlertid Rapport var indløben fra Baron Holsten, at hans Brig kun var i en maadelig Forfatning, og derimod *Glommen*, siden dens Reparation i Livorno, var i god Stand, bleve *Koefoed* og *Bille* enige i, efter at Besigtelse var holdt paa begge Briggerne, at lade *Glommen* blive ved *Estadren*, og derimod hiemsende *Nidelven*, hvorom *Bille* da, under 9de Juli, underrettede Collegiet.

Nidelven, som blev affendt med *Depecherne* fra Tunis d. 4de Juni, anløb *Port-Mahon*, afleverede sine *Depecher*, og kom d. 16de til *Malaga*. Underveis havde han mødt med et engelsk Linieskib, senere med nogle spanske Kanonbaade, der befliede ham, og endelig med 3 spanske Fregatter, der jagede ham, hvorfor han braste op og sendte dem en Officier ombord. Ved sin Ankomst til *Malaga*, blev han meget ubehagelig overrasket, ved at faae 5 Dages *Quarantaine*, en Misforstaaelse som, formedelst *Langsomhed* og

Broschier fra vedkommende Authoriteters Side, ikke blev hævet før de 5 Dage vare forløbne. Han maatte derefter lægge indenfor Molen for at indsætte nye Dougsprydsknibere, da de gamle vare ganske raadne. Han benyttede denne Leilighed til vedbørlig at eftersee sit Skib, og gik saa d. 28de Juni under Seil, for ifølge sin Ordre at krydse østen- og vestenfor Strædet og der advare de indkommende danske Skibe imod de barbariske Magter. Da der laa en saa stor Mængde danske Skibe paa Malaga Rhed, som ventede paa Vind og Convoi for at gaae Strædet ud, besluttede Polsten at holde det krydsende østenfor Strædet, for at han kunde være saa nær ved Haanden som mulig til at bringe Convoien ud, ved en opspringende Levant. Imidlertid var han dog kommen tilbage den 6te Juli. Han meldte Bille, at han havde praiet mange indgaaende danske Skibe; men at saa af dem havde villet føre sig Advarslen til Nytte, men fortsatte ufortrøden deres Reise. Dette undlod Bille ikke at rapportere til Bernstorff.

Bille fik naturligtviis Dvarantaine ved sin Ankomst til Malaga. Dette kunde vel trække Overleveringen noget længere ud, da det var vanskeliger at have de fornødne Conferencer med Koefoed; men ikke desto mindre fandt dog Afleveringen Sted den 10de Juli. Han strev under samme Dato følgende Brev til Koefoed.

„Efter Deres Ønske giver jeg Dem herved den Oplysning, der staar i min Magt, angaaende vor Stilling med de barbariske Magter. (Her følger et Aلدtog af Alt, hvad vi allerede kiende om Forholdene med Tunis og Algier.) Med Tripolis veed jeg kun, at istedetfor at vor nye Consul, der, skulde affordre Paschaen en Sum Penge, har denne sendt ham tilbage og vil ikke modtage ham før han bringer 14000 Piastre, hvilken Sum ikke tilkommer Paschaen før næste Aar, efter Tractaterne. Jeg har ikke manglet at rapportere alt dette hiem; men før midt i denne Maaned kan ikke min Rapport om hvad der er passeret i Tunis være indkommet, og hvad Deien af Algiers Fordring angaaer, da kan Rapporten derom ikke indløbe til Regieringen før først i August. Men som jeg kan forestille mig, at Hr. Commandeuren ikke vil

lige Stille indtil Hans Majestæts Beslutning desangaaende kommer Dem til Hænde, saa skal jeg herved, paa Grund af Deres derom yttrede Ønske, meddele Dem mine Tanker om, hvorledes jeg vilde handle, isald jeg længer skulde bleven ved Commandoen."

"Jeg vilde med Triton og Havfruen bringe de to Presentstibe til Port-Mahon*), for der at oplægge dem indtil Instruc-

*) I Archivets 10de Bind, Pag. 44, beretter Udgiivren af Commandeur-Capitain Korsoeds Levnetsløb og Memoirer, at Korsoed "efter sin Formands Raad oplagde de to Presentstibe i Port-Mahon, men fortrød det siden særdeles, at han ei fulgte sin egen Idee, nemlig at lægge dem i Cartagena, hvorved han, isølge tilstødenne Omstændigheder, havde undgaaet mange Ubegageligheder med de Engelse." Der synes her at være lagt stor Vægt paa dette Billes Raad, hvorved det let kan nedtrykkes i en usfortient Skygge. Da jeg ikke har seet de originale Documenter, hvorpaa hiin Relation er grundet, kan jeg naturligviis ikke sige bestemt, om dette hidrører fra Korsoed selv, eller fra hans Memoirers Redacteur. Et Sted skulde Presentstibene oplægges. Det var rimeligt at vælge en sikker Haven i Nærheden af deres endelige Bestemmelse. Cartagena er vel nærmest Algier, men Port-Mahon er nærmest Tunis, og dette var for Dieblicket det vigtigste Punkt. I de spanske Fastlandshavne, og navnlig i Malaga og Cartagena, havde Bille ynder sit Ophold i Middelhavet mødt mange Ubegageligheder og Uansætteligheder fra de locale Dyrigheders Side. Det var derfor ganske rimeligt, at han nævnte den Haven som Oplagshavn, hvor han hidtil kun havde mødt Velvilie og Forekommenhed, hvor der var en særdeles bygtig dansk Consul, og hvor Skibene vare i Nærheden af deres Bestemmelse. For Resten see vi af ovenstaaende Brev, at Bille ikke angiver den mindste Grund, hvorfor det skal være Port-Mahon, fremfor Cartagena eller nogen anden Haven, saa at jeg er fristet til at antage, støttende mig ydermere paa den Deel af Billes og Korsoeds Correspondence, som er i mine Hænder, at dette Punkt aldeles ikke har været omhandlet. At nu Korsoed siden fik Ubegageligheder med de Engelse, fordi han tog et dansk Skib tilbage fra en Kaper udenfor Mahon, og de Engelse derfor lagde Beslag paa Presentstibene, var dog vel umuligt at forudsæe saavidt for den Ene som den Anden, og maastee kunde noget Eignende have hændet ham, om han havde lagt sine Skibe op i Cartagena.

tionerne ankom, eller, om jeg selv kunde tillægge Tingene, da at have dem nærmere ved Haanden. Derefter vilde jeg gaae til Tunis. Erfog jeg, paa Veien eller udenfor, en tunesisk Corsar, bemægtigede jeg mig den som Gidsel ved Underhandlingerne; men i alle Tilfælde vilde jeg antre paa Baien, deels for at vide om han har erklæret Krigen, men dog meest for at underhandle. Krig troer jeg ikke han egentlig skytter meget om, og da De, Hr. Commandeur, er ny og fremmed, kan De bedre negociere med ham, end jeg, der er personlig fornærmet ved borttagelsen af mit Fortoi. Jeg troer, at naar De viser ham Specificationen paa Presenterne og siger ham, at de ligge i Port-Mahon, vil De idetmindste derved fuldkommen erfare hvad han har i Sinde. Bequemmer han sig, saa kunde De afgjøre Alting strax; men er han umættelig, maa Kongens Beslutning først afventes, og da maae De vedblive at tage tunesisk Giendom, hvor De træffer den. Jeg anbefalede meget til Consulen at sørge for, at Alting blev in statu quo indtil nærmere Ordre indløb, for at Regieringen, ifald den vilde afgjøre Sagen med Penge, den da ikke skulde være nødt til at løstjæbe Slaverne først."

„I Henseende til Algier, da har jeg troet det bedst, at have Hs. Majestæts Bestemmelse for, hvad han vil tilstaae Deien i Skadeserstatning for den tabte Corsar, og da vilde jeg med denne Sum og Presenterne vise mig for Algier. Jeg troer Synet heraf vilde giøre den forønstle Virkning. Imidlertid, hvad enten det kommer

Da Korsoerh var berømt, som en kraftfuld og selvstændig Mand, saa bejød han sikkert ogsaa en af de Egenstaber, som er Selvfærdigheds Særkiender, den nemlig, aldrig at fortryde en isorveien vel overlagt Handling, om end Udsaldet ei svarer til Forventning, og jeg tør derfor antage, at om end et saadant Udtryk var undsluppet hans Pen, i hans lille Optegnelser om sit daadrige Livs Begivenheder, var det dog vist ikke bestemt til at komme for Publicums Øine, hvor det, saaledes affattet, let kan udlægges som en Beskyldning for Ubetænkksomhed hos en Mand, han agtede høit som Officier, som Kammerat og som Ven.

til Krig eller ikke, med de barbariske Magter, bør Handelen ingens- lunde standses. I Tilfælde af Krig ville vist de fleste Skibe ud af Middelhavet. Derfor mener jeg, at det var bedst, at Raiaden tilligemed den Brig, som skal gaae hjem, tog alle de Skibe under Convoi, som vil ind i Middelhavet, det er at sige langs Spanstets- kysten til Livorno. Her ligge endeel Skibe, som jeg ikke alene har lovet Convoi, men endeel Folk af deres Mandskaber ere endog laante til Raiaden, hvilke bør afleveres. Enkelte Skibe, som ligge paa Sicilien og Calabrien, kunde nok ogsaa derved blive convoiere- rede. Hvad enten da Raiaden skulde gaae lige dør (igiennem) med dem, eller først anløbe Mahon for at høre nærmere Ordre, maatte bestemmes efter Behag. Naar Ridelven har convoieret til Livorno, troer jeg den bør strax gaae derfra og søge Malaga, for derfra at tage Convoi hjem, ifølge den indkomne Ordre, og den vil da kunne gaae hjem i den gode Aarstid."

„Vor Interims-Consul i Livorno har skrevet mig til Tunis, at der i Cagliari laa et dansk Skib, der var bleven frelst fra en tunesisk Corsar, og som ønskede Convoi. Dette Skib kunde blive hjulpet, naar De gaaer fra Tunis. Briggen Glommen vilde jeg lade blive her paa Station, deels for at krydse imellem Scuta og Gibraltar, for der at advare indkommende danske Skibe om vore usikre Forhold med Barbaresterne, deels for at convoiere fra Ma- laga, Strædet ud, og deels for at kunne overbringe Dem mulig indkommende vigtige Depecher."

Wille underrettede Koefoed endvidere om, hvad Ordre han havde givet med Hensyn paa den stadige Convoiering, naar der ingen Uroligheder fandt Sted. Han gav ham Copie af alle de In- structioner, han havde uddeelt imellem sine underhavende Offi- cierer, endvidere meddeelte han ham alle de Bestemmelser om Om- bytning af Officierer, som deels efter Collegiets, deels efter hans egne Ordre vare glorte. Iblandt de første var, at Lieutenan- terne Grothschilling, Schifter og Lous skulde gaae hjem med Brig- gen for at begynde deres Studier. Schifter var quasi Fange i Tunis. Spøkkeligvis, for den nuværende danske Marine, conferve-

redest os denne udmærkede Mand, saa at hiin Standsning i hans Bestemmelse ikke havde nogen Følger paa hans Fremtids Skiebne.

Saaledes var altsaa Commandoen i Commandeur-Capitain Koefoeds Hænder, og Bille strog sin Stander d. 10de Juli. Ifølge den af Bille lagte Plan, gik Koefoed Seil d. 13de Juli med Triton og Havfruen og medtog de to Presentskibe under Convoi. Den 15de seilede Bille, som Passageer paa Naiaden, fra Malaga, for at gaae til Livorno. Nidelveen fulgte med og hjalp til at convoiere 11 Skibe ind i Middelhavet, hvoraf nogle skulde ind til spanske Havne, andre til Italien. Den 19de traf de ind med Triton og Havfruen, som laae og krydsede under Aldra med østlig Vind. Først den 20de August naaede Bille Livorno. Paa denne lange Reise indtraf intet Mærkeligt, undtagen d. 25de Juli, da de mødte en engelsk Convoi under 4 Orlogsmænds Bedækning. Den commanderende Fregat Anson, Capitain Downan, praiede Naiaden og sendte en Officier ombord, som havde Ordre at begiære Tilladelse til at visitere Convoien. Dette blev ham negtet; men Krieger tilbød ham, ombord i Naiaden selv, at give en dertil beordret Officier al den Oplysning, den engelske Chef kunde ønske om Convoien. Her fandt en meget lang Underhandling Sted, da den engelske Chef lod tilkiendegive, at han havde bestemt Ordre for sig, og Krieger ligeledes erklærede at have lige saa bestemt Ordre for sin Handlemaade. Man gjorde hinanden gienfaldig opmærksom paa det uskyldige Blod, der ved en saadan Haardnakkenhed kunde flyde, og Krieger lod ham vide, at Briggen allerede havde Ordre at skyde paa ethvert fremmed Fartoi, som roede ind i Convoien, og da han ikke kunde undlade at gjøre sin Rapport om en saa uventet Fremfærd, udbad han sig tillige den engelske Chefs og Skibets Navn. En af de engelske Officierer, som var ombord i Naiaden, var Næstcommanderende paa Fregatten, en Mand, der allerede var lidt til Mars og syntes meget sindig. Han meente, det var bedst, han selv gik ombord for at tale med sin Chef, da denne var meget ung og brændte af Lyst til at faae en Affaire. Krieger gav da sit Ultimatum, som var, at

han bestemt negtede at lade Convoien visiteres, men at han vilde lade alle Capitainer kalde ombord til sig og der give al den Oplysning, der maatte ønskes. Da de engelske Officierer vare fra Borde, blev Alt gjort klart til at staae, og Signal gjort til Briggen at holde af med Convoien til Cartagena, i Tilfælde det kom til Bataille. Noget efter kom Officiererne tilbage, med den Erklæring, at den engelske Chef frafaldt sin Paaastand, og uceente at kunne forsvare denne Handling, naar Krieger vilde give ham den Oplysning, som var tilbuddt. De forklarede tillige, at den Ordre, de havde, kom fra at en svensk Convoi var bleven indbragt, som blev befunden ganske anderledes, end den var angivet, hvorfor ogsaa dens fleste Skibe vare condemnerede. Efter at den ønskede Forklaring nu var afgjort, stilledes de ad og gif hver sin Cours.

Nidelsen var paa denne Tour inde i Cartagena, med Breve, og i Barcelona med 4 Skibe af Convoien, og kom stedse til Naaiden igien. Med 8 Skibe kom de til Livorno den 20de August, som ovenfor er meldt.

Efter at Wille her havde klaret alle de resterende Pengeaffairer for Admiralitetet og opgjort alle Regnskaber, tog han Afsted med sine troe Kammerater, Krieger og Polsten, og reiste hjem over Land med sin Familie.

Muligt kan det interessere Læseren at erfare Resultatet af de Stridigheder, der fandt Sted med de barbariske Magter, i det Distrikt, da Wille forlod Commandoen. Jeg tilføjer derfor en summarisk Beretning desangaaende.

Vi erindre, at Consul Nielsen var kommen til Tripolis, men at Paschaen negtede at modtage ham, naar han ikke udbetalte de Penge, som P. S. Er. paastod at have Ret til efter Freds slutningen af 1797, nemlig 7000 Gremnizer Ducater. Det var, efter Fredstractaten, kun hvert 4de Aar, han skulde have denne Sum. Han var imidlertid dog saa naadig at erkiende Modtagelsen af de 2000 Piastre, som Kochner sidst i forrige Aar havde udbetalt ham som et Laan, og han paastod derfor i Alt 13000 Piastre udbe-

talt strax; hvis ikke, vilde han gjøre ligesom Tunis og erklære os Krig, for at gjøre sig betalt i danske Skibe. Nisfen tilbød først, at udstede en Vexel, saa stor som Beløbet af hvad han ifølge Fredstractaten havde tilgode af Summen efter 3 Aars Forløb, nemlig de tre Fierdedele, hvilket, med Afdrag af de 2000 Piastre, udgjorde 8050 Piastre. Men Paschaen var ubevægelig. Han tillod ikke Nisfen at sætte Fod i Land. I 8 Dage laa den nye Consul ombord og negocierede, deels igiennem Lochner, deels igiennem den for omtalte Ven af de Danske, Mahomet D'Ohuis; men alt var forgiares imod Paschaens Paardnalkenhed. Endelig afgjorde Nisfen Sagen saaledes, at han udstedte en Vexel paa saa lang Sigt paa Deconomie- og Commercecollegiet, at Regjeringen havde Tid nok til at protestere Vexelen og give Ordre til sin Eskadre i Middelhavet, at vise sig for Tripolis og afgjøre Sagen enten med Magt eller Underhandling. Denne Vexel accepterede Mahomet D'Ohuis, da Paschaen forlangte rede Penge, og hermed var Sagen afgjort. Imidlertid gjorde Paschaen ogsaa Vanskeligheder med Consulats-Presenterne. Kort, Nisfen sporede tydelig hans Hensigt, som var kun at fylde sit Statskammer, uden Hensyn paa Midlerne, og at han intet Dieblif vilde betænke sig paa at bryde Freden, da han derved altid vandt noget, og der var saa mange danske Skibe i Middelhavet. De af Nisfen udstedte Vexler bleve af Regjeringen honorerede, og dermed var Sagen til Ende.

Strax efter Villes Bortgang fra Tunis erklærede Brien Danmark Krig. Saasnart Korføed ankom dertil, arbejdede han af alle Kræfter paa at bringe en Vaabensstilstand tilveie. Dette lykkedes ham: den blev afsluttet den 22de August; skulde vare i 6 Maaneder; alle Fanger skulde frigjøres saavel som alle de Skibe, der maatte være anholdte, men ikke endnu indbragte. For denne Stilstand betalte Danmark 24000 venetianske Zechiner eller omtrent 48,000 Specier.

Imidlertid var det endnu langt fra at være Regjeringens Hensigt at købe Freden. I et Brev af 31te Mai strev Kron-

prindsen saaledes til Ville. „Skald Freden med Tunis er brudt hvilket jeg troer, bifalder jeg ganske Deres Plan. Til den Ende er ogsaa Fregatten Triton affeilet. Fregatten Freia udlægges om 2 Dage og skal snarest muligt ogsaa afgaae til Middelhavet. Saasnart man erfarer, at Krigen virkelig er erklæret, agter jeg at lade afgaae et Orlogskib. Triton convoierer et Presentskib, som indeholder det Kongen har lovet Tunis, men ei af den Betydning, som der er forlangt, og et andet til Algier. Det bliver fornødent, at føre denne Krig med Kraft. Især var det vigtigt om man kunde flyde nogle af deres Corsarer i Søen eller tage dem, da dette vilde gjøre meest Indtryk paa disse Barbarer. At tilkiøbe os Freden er paa ingen Maade min Villie, tværtimod, jeg vil vise dem, at det danske Flag ikke taaler noget. Ved at tage Tunefere til Fange, kunde man bedst udværle vore Fanger. Hvorvidt den tunesiske Havn lader sig blokere kan De bedst bedømme. Er det muligt, er jeg vis paa at De gjør det.“

Under 8de Juli, efter at Villes Rapport om hans frugtelose og uheldige Expedition for Tunis var indloben, skrev Kronprindsen endvidere saaledes til ham: „Deres Skrivelse af 3die Juni tilligemed Rapporten erholdt jeg igaar. I det Hele kan jeg ikke andet, end være tilfreds med Deres Maade at behandle Sagen paa. Hvor gjerne ønskede jeg kun, at De maatte have taget nogle Skibe en otage fra Tuneferne, da det er den bedste Maade at tugte denne Corsøver paa. Jeg beklager meget Lieutenant Schifters Skibbne, men for Tiden er herved intet andet at gjøre, end Represaille. Dette synes mig bestandig at være det eneste Middel. Hvad Algier betræffer, da er Retten, naar man vil følge Folkerettens Grundsætninger, ganske paa vor Side; men da disse Folk handle mere efter Luner, end efter Regler, bifalder jeg meget, at De, ved saa kloge Midler som De har valgt, søger at bilægge denne Sag. Imidlertid haaber jeg, at det ikke vil have ubehagelige Følger. Overalt har De handlet saaledes som jeg i Sandhed selv vilde have gjort det; thi hvo kan vide, at

disse Kædere faae Indfald at gaas under tunesk Flag. Godt er det, at Algerinerne have havt samme Historie med England."

Saaavel Freia som Linieskibet Seiren bleve virkelig udsendte til Middelhavet for at tvinge Tunis. Men vi vide Alle, hvad der hændte Freia med underhavende Convoi i Canalen. Uveiret trak meer og meer sammen. Under disse Omstændigheder var det ikke forsigtigt at have en saadan Estadre i Middelhavet, der var for lille til at modstaae den brittiske Magt og for stor til at udsættes for at borttages. Kæsoed fik derfor Ordre til at gjøre alt Møgligt for at tilveiebringe Freden saa hastigt som muligt. Denne Ordre indløb just som han laa for Tunis med den største Deel af sin Forcø. Freden blev altsaa sluttet, og Seiren med de fire Fregatter: Naiaden, Havfruen, Freia og Triton gif hiem under General-Adjutant Kriegers Commando. Denne Fredslutning kostede i Penge, Væbe-ARTIKLER, Skibsfragter ic. omtrent 100,000 spanske Piaastre. Senere blev Capitain Hold af Sø-Etaten ansat som Consul i Tunis.

Spvad Algier angaaer, da begyndte Delen ganske rigtigt med at tage nogle danske Skibe til Gidsel. Allerede paa Erilsadsen fra Malaga til Livorno erfoer Bille af en engelsk Orlogsmand, at denne havde prajet et dansk Skib, der var opbragt af en Algeriner, men at Mandtskabet behandlede med af mulig Skaausel. Consul Bille erhøldt Regleringens Fuldmagt til at tilendebringe denne Sag. Allerede i November 1800 var Fred atter tilveiebragt imød at Danmark betalte 60,000 spanske Piaastre for den tabte Fregat. Desuden kostede det os 6500 Piaastre i Præsenter til Bedkommende.

Med den Convoi iberegnet, som Naiaden og Nidelsen bragte fra Malaga og Middelhavet ind, til Barcelona og Livorno, i Juli Maaned, fandt i dette Aar, medens Bille havde Commandoen, følgende Convoieringer Sted:

Naiaden bragte i Marts Maaned 92 Skibe fra Malaga, Strædet ud.
 i Juli — 8 — fra Malaga til Livorno.
 Havfruen . . . i Januar — 8 — samme Wei.

Skibfruen bragte i Febr. Maaned 8 Skibe fra Livorno til Marseille.				
-	i Marta	—	20	— fra Cartagena til Malaga.
	i April	—	1	— fra Malaga, Strædet ud.
	i Mai	—	16	— samme Wei.
	i —	—	1	— fra Algeziras til Malaga.
	i Juni	—	1	— fra Malaga til Alicante.
	i —	—	22	— fra Barcelona og Salou til Malaga.
Middelsøen .	i Januar	—	8	— fra Messina til Malaga.
	i April	—	4	— fra Salou, Strædet ud.
	i Juli	—	4	— fra Malaga til Barcelona.
Olommen .	i Januar	—	3	— fra Malaga til Barcelona.
	i Februar	—	12	— fra Barcelona til Malaga.
	i April	—	9	— fra Livorno til Malaga.

hvilket i Alt udgjor 222 danske Skibe, som i Løbet af det første Halvaar af Aaret 1800 vare under de danske Orlogsmænds Commando i Middelhavet.

Og nu nøder Mangel paa Materialier mig til at ophøre denne Beskrivelse. Om endog de faa Documenter, jeg har imellem Hænder, kunde give Oplysning om, hvad der videre foregik ved vor Flaade i Middelhavet under General-Adjutant Koefoeds Commando, og vare tilstækkelige nok til, at jeg deraf kunde udarbejde noget Heelt, vilde det dog kun blive en Repetition af hvad man alt har læst i Archivet, i Com. Koefoeds Memoirer. Men jeg har ikke engang Data nok til at bygge paa, og et saadant Product vilde derfor være berøvet den eneste Fortieneste, jeg tør smigre mig med, at mit foregaaende Arbeide har, det er: Paa- lidelighed og Røiagtighed. Vel staaer det mig aabent at søge Hjælp fra andre Kilder; men, idet jeg erkjender med ærbodig Taknemmelighed den Liberalitet, hvormed ethvert literairt Arbeide understøttes og fremmes fra Regjeringens Side, da Udgang til Archiver og Samlinger med saa megen Redebonhed staaer os aaben, maa jeg dog afstaae fra ethvert saadant Arbeide, deels fordi jeg ikke troer mig det voren, deels fordi den Periode, jeg vilde have

at beskrive, ligger os altfor nær til at være Historiens Eiendom. Allerede flere Gange i det Foregaaende er min Pen standset, ved Tanken om, jeg ogsaa var berettiget til saaledes at nedskrive Begivenheder, hvori endnu levende Personer have taget Deel; og jeg er kun vedbleven, fordi jeg var mig selv bevidst, at jeg arbejdede efter en bestemt Plan, den nemlig, kun at nedtegne hvad der var forefalden, uden at tillade mig Bemærkning eller Commentar, og fordi jeg, blivende den strengeste Sandhed ubrodeligen tro, dog intet fandt at borde nedskrive, som nogen af de Paagaaende kunde onste fortiet. Med denne Beslutning troede jeg vel, at torde gaae til den Grændse, jeg havde foresat mig, nemlig, at følge Bille under hele hans Færd i Middelhavet, for saaledes at gde min ringe Skiærv til vort Fædrelands Marines Historie.
